ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
& ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΓΟΡΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ &
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/νση : Πλ. Κάνιγγος
Ταχ. Κώδικας : 106 77, Αθήνα
Πληροφορίες : Αικ. Γιασλά
Τηλέφωνο : 210-3893229
Email : kgiasla@gge.gr

Αθήνα, 4 - 10 - 2021

Αριθμ. Πρωτ. : 2420501

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Η

Καταχώρισης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο στοιχείων της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «**Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε**» .

Ανακοινώνεται ότι την 4-10-2021 καταχωρίσθηκαν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ) τα κατωτέρω στοιχεία της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «**Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε**» και αριθμό **Γ.Ε.ΜΗ 237901000**:

Α) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης **2635909** οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις (ατομικές και ενοποιημένες), η έκθεση διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και το πιστοποιητικό ελέγχου των ελεγκτών για την χρήση **01/01/2020 - 31/12/2020**, που εγκρίθηκαν από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της 30-7-2021.

Β) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης **2635910** το από 30-7-2021 πρακτικό της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της, σύμφωνα με το οποίο εκλέχθηκε για τον έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων χρήσης **01/01/2021 - 31/12/2021** η ελεγκτική εταιρεία «PRICEWATERHOUSECOOPERS Α.Ε.» με Α.Μ.ΣΟΕΛ 113 και από τα μέλη αυτής ορίσθηκαν, σύμφωνα με την από 2-8-2021 επιστολή της ελεγκτικής εταιρίας, ως τακτικός ελεγκτής ο κ. Ψάλτης Μάριος του Θωμά, με ΑΜ.ΣΟΕΛ 38081 (ΑΜ ΕΛΤΕ 1920) και ως αναπληρωματικός ελεγκτής η κα Μαρίνου Δέσποινα του Πέτρου, με ΑΜ.ΣΟΕΛ 17681 (ΑΜ ΕΛΤΕ 1503).

Οι οικονομικές καταστάσεις (ατομικές και ενοποιημένες) με τις σχετικές εκθέσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας ανακοίνωσης.

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΑΝΝΑ ΒΕΡΙΟΥ

Η γνησιότητα του παρόντος μπορεί να επιβεβαιωθεί από το https://www.businessregistry.gr/publicity.aspx

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Όμιλος και Τράπεζα
Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση
Χρήσεως από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2020

Μάρτιος 2021

Πίνακας Περιεχομένων

Δήλωση Προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου 5
Δήλωση Διευθύνοντος Συμβούλου 7
Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου 9
Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου 11
Επεξηγηματική Έκθεση 167
Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή 173
Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης 181
Κατάσταση Αποτελεσμάτων 182
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων 183
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων – Όμιλος 184
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Τράπεζα 185
Κατάσταση Ταμιακών Ροών 186
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Γενικές πληροφορίες 187
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών 188
2.1 Βάση παρουσίασης 188
2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας 188
2.3 Υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) 190
2.4 Ενοποίηση 192
2.5 Συνένωση Επιχειρήσεων 194
2.6 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα 195
2.7 Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών μέσων 196
2.8 Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και μέσα αντιστάθμισης 203
2.9 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων 205
2.10 Αναγνώριση αναβαλλόμενου κέρδους ή ζημίας της ημέρας συναλλαγής 205
2.11 Αποαναγνώριση 205
2.12 Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων 206
2.13 Δανεισμός χρεογράφων 206
2.14 Αγορές και πωλήσεις κανονικής παράδοσης 207
2.15 Συμψηφισμός 207
2.16 Αναγνώριση Εσόδων 207
2.17 Ενσώματα πάγια στοιχεία, περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς 207
2.18 Ακίνητα επενδύσεων 208
2.19 Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία 208
2.20 Απομείωση άυλων περιουσιακών στοιχείων 209
2.21 Ασφαλιστικές δραστηριότητες 209
2.22 Μισθώσεις 212
2.23 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα 214
2.24 Προβλέψεις 214
2.25 Συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων 214
2.26 Παροχές προς εργαζομένους 214
2.27 Φόροι εισοδήματος 215
2.28 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις 216
2.29 Μετοχικό κεφάλαιο, ίδιες μετοχές και λοιποί εκδοθέντες μετοχικοί τίτλοι 216
2.30 Τομείς δραστηριότητας 216
2.31 Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες 217
2.32 Κρατικές επιχορηγήσεις 217
2.33 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη 217

Πίνακας Περιεχομένων

2.34 Θεματοφυλακή και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων τρίτων 218
2.35 Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή 218
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών 218
3.1 Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων 218
3.2 Φόροι εισοδήματος 219
3.3 Συνταξιοδοτικές παροχές - Κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών 219
3.4 Έλεγχος απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς, και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις 220
3.5 Αξιολόγηση των συμβατικών ταμειακών ροών στα πλαίσια του SPPI: Έλλειψη δικαιώματος αναγωγής 220
3.6 Αβεβαιότητα επιμέτρησης κατά τον προσδιορισμό παραμέτρων ΑΠΖ 220
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων 221
4.1 Πλαίσιο Διακυβέρνησης Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου 221
4.2 Πιστωτικός κίνδυνος 221
4.3 Κίνδυνος αγοράς 243
4.4 Κίνδυνος χώρας 252
4.5 Κίνδυνος ρευστότητας 252
4.6 Ασφαλιστικός κίνδυνος 254
4.7 Κεφαλαιακή επάρκεια 258
4.8 Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού 260
4.9 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων 267
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: Τομείς δραστηριότητας 269
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: Καθαρά έσοδα από τόκους 273
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: Καθαρά έσοδα από προμήθειες 273
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου 273
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα) 273
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: Δαπάνες προσωπικού 274
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό 274
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα 279
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων 279
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: Κόστος Αναδιάρθρωσης 279
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: Φόροι 280
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: Κέρδη ανά μετοχή 280
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα 281
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων 281
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων 281
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα 282
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών 284
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων 293
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: Ακίνητα επενδύσεων 294
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης 295
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία 296
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: Ενσώματα Πάγια Στοιχεία 297
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: Απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους 298
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: Λοιπά στοιχεία ενεργητικού 299

Πίνακας Περιεχομένων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση 300
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα 303
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: Υποχρεώσεις προς πελάτες 304
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους 304
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις 305
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34: Λοιπές υποχρεώσεις 306
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35: Ενδεχόμενες υποχρεώσεις, εξασφαλίσεις, μεταφορές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και δεσμεύσεις 307
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36: Μετοχικό κεφάλαιο, διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές 310
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37: Φορολογικές επιδράσεις σχετιζόμενες με τα λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου 311
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38: Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον 312
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39: Μη ελέγχουσες συμμετοχές 313
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40: Μέρισμα ανά μετοχή 313
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 41: Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα 313
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 42: Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη 314
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 43: Εξαγορές, πωλήσεις και συγχωνεύσεις εταιρειών 315
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 44: Ενοποιούμενες Εταιρείες 319
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 45: Αμοιβές Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή 320
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 46: Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 320
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 47: Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς 321
Γνωστοποιήσεις Ν.4261/2014, Αρ. 81 323
Γνωστοποιήσεις Ν.4261/2014, Αρ. 82 325
Γνωστοποιήσεις άρθρου 6 Ν. 4374/2016 326
Διαθεσιμότητα ετήσιας οικονομικής έκθεσης 334

Δήλωση Προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου

Κώστας Π. Μιχαηλίδης | Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου

Κατά τη διάρκεια του 2020, η Εθνική Τράπεζα (η «ΕΤΕ» ή η «Τράπεζα») αντιμετώπισε επιτυχώς τη θυελλώδη κρίση της παγκόσμιας πανδημίας του κορωνοϊού («COVID-19») και τις εξαιρετικά σοβαρές επιπτώσεις της. Καθόλη τη διάρκεια του έτους, η ΕΤΕ επέδειξε την ικανότητά της να προσαρμόζεται γρήγορα και αποτελεσματικά σε νέες συνθήκες. Ταυτόχρονα, παραμείναμε σε τροχιά μετασχηματισμού και ανακατευθύναμε ορισμένες από τις πρωτοβουλίες μετασχηματισμού με σκοπό να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις που παρουσιάστηκαν λόγω της πανδημίας.

Σε αυτές τις αντίξοες συνθήκες, τα υπόλοιπα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και εγώ είμαστε ιδιαίτερα υπερήφανοι που η ΕΤΕ έχει αναδειχθεί πλέον σε μια επιτυχημένη και δυναμική Τράπεζα. Είμαστε υπερήφανοι για το γεγονός ότι το όραμα, η αποστολή μας, η κουλτούρα, οι αξίες, η στρατηγική και η υλοποίηση του έργου μας είναι απολύτως εναρμονισμένα. Διαμορφώνουμε εκ νέου το λειτουργικό και επιχειρηματικό μας μοντέλο.

Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού μας λειτουργεί ως αποτελεσματικός θεσμικός μηχανισμός για την επίτευξη βιώσιμων αλλαγών, παρέχοντας στην Τράπεζα τη δυνατότητα να υλοποιεί τις στρατηγικές της προτεραιότητες, να παρακολουθεί και να μετρά τα αποτελέσματα, να εντοπίζει και να επιλέγει τις μεταβαλλόμενες προτεραιότητες με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και να παρακινεί και να εμπνέει τους ανθρώπους της. Ο δυναμικός και αξιόπιστος αυτός μηχανισμός είναι ικανός να διατηρήσει την ΕΤΕ σε τροχιά επίτευξης των στόχων, και παρέχει επίσης στην Τράπεζα τη δυνατότητα να αντιμετωπίσει με αισιοδοξία το μέλλον και ένα φάσμα στρατηγικών επιλογών. Η ΕΤΕ είναι πλέον σε θέση να συμμετέχει αποτελεσματικά αναλαμβάνοντας ηγετικό ρόλο στις σημαντικές εμπορικές, τεχνολογικές και ρυθμιστικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε. Με πολλούς τρόπους, αναμορφώσαμε την Τράπεζα με γνώμονα να αποκτήσουμε ανταγωνιστικότητα σε βάθος χρόνου και να διαθέτουμε τα κατάλληλα εφόδια για την παρουσία μας στις διεθνείς αγορές. Μαθαίνουμε πώς να δίνουμε στον ηγετικό μας ρόλο σάρκα και οστά με βάση τις αξίες μας.

Κατά τη διάρκεια του 2020, η προστασία της υγείας και της ασφάλειας των υπαλλήλων και των πελατών μας ήταν και παραμένει η πρωταρχική μας προτεραιότητα. Επί του παρόντος, το ήμισυ του διοικητικού προσωπικού μας εργάζεται εξ αποστάσεως, αλλά εξίσου αποτελεσματικά και με ασφάλεια στον κυβερνοχώρο. Όλα τα καταστήματά μας παρέμειναν ανοικτά κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους, ενώ αυξήσαμε τις δυνατότητες των εναλλακτικών δικτύων μας και προσαρμόσαμε τις διαδικασίες μας ώστε να εξυπηρετούμε τους πελάτες μας εξ αποστάσεως. Ταυτόχρονα, διατηρήσαμε όλους τους αναγκαίους ελέγχους. Κινηθήκαμε επίσης γρήγορα όσον αφορά την παροχή ενεργούς στήριξης σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις που επλήγησαν ιδιαίτερα από την κρίση. Ειδικότερα, εφαρμόσαμε μέτρα διευκόλυνσης καταβολής των οφειλών και προγράμματα δανείων με επιδότηση επιτοκίου, και συμμετείχαμε ενεργά στα Κυβερνητικά προγράμματα χρηματοδοτικής στήριξης για Μικρές Επιχειρήσεις, Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις («ΜμΕ») και Εταιρικούς πελάτες. Σήμερα, μετά τη λήξη της περιόδου των μέτρων διευκόλυνσης καταβολής των οφειλών, συνεχίζουμε να στηρίζουμε τους πελάτες μας, ενώ η οικονομία επιστρέφει σταδιακά στην ομαλότητα.

Παράλληλα με το τρέχον Πρόγραμμα Μετασχηματισμού μας, συνεχίσαμε να τονίζουμε και να εστιάζουμε στην εξασφάλιση ενός ισχυρού και χρηστού πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης και ενός αυστηρού συστήματος εσωτερικών ελέγχων για την Τράπεζα και τον Όμιλο, που αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες για τον μετριασμό των κινδύνων, ιδίως σε περιόδους κρίσεων.

Με βάση τις αξιολογήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου μας για το τρέχον έτος, επιβεβαιώσαμε ότι διαθέτουμε ένα αποτελεσματικό Διοικητικό Συμβούλιο με αυστηρές διαδικασίες, σταθερή δομή και δυναμική. Το Διοικητικό Συμβούλιο μας εκτελεί τα καθήκοντά του με απόλυτη επιτυχία. Αντιμετωπίζει αποτελεσματικά την κρίση της πανδημίας, καθώς και τη διαχείριση κινδύνων και τους εσωτερικούς ελέγχους, ενώ η ισορροπία του είναι ισχυρή. Μεταξύ των πολλών πλεονεκτημάτων μας, οι ανοικτές και ειλικρινείς συζητήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο ενθαρρύνουν την πολυφωνία και τον εποικοδομητικό διάλογο για τη λήψη σημαντικών αποφάσεων.

Παρακολουθώντας τις εξελίξεις του κανονιστικού πλαισίου και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές κατά την τελευταία διετία, το Διοικητικό Συμβούλιο δεν σταμάτησε λεπτό να επικεντρώνεται στη διαρκή εφαρμογή των υψηλότερων προτύπων διακυβέρνησης και ανέλαβε σημαντικές πρωτοβουλίες, όπως η αναμόρφωση των επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου και η σύσταση της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας, εξασφαλίζοντας την ειδική εποπτεία των σχετικών πρωτοβουλιών, την προσθήκη σημαντικών δεξιοτήτων στο Διοικητικό Συμβούλιο, όπως η τεχνολογική εμπειρογνωσία και η ψηφιακή τεχνογνωσία, και τη σύσταση συμβουλευτικού οργάνου για θέματα πληροφορικής και καινοτομίας με σκοπό τη στήριξη του Διοικητικού Συμβουλίου, τη θέσπιση του ρόλου του Ανώτερου Ανεξάρτητου Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και την αναθεώρηση των εγγράφων

Δήλωση Προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου

εσωτερικής διακυβέρνησης της Τράπεζας σύμφωνα με τις κανονιστικές διατάξεις και τις βέλτιστες πρακτικές.

Είμαι υπερήφανος που διαπιστώνω ότι όλα τα παραπάνω είχαν ευρεία απήχηση σε τρίτους, δεδομένου ότι τα τελευταία χρόνια η ΕΤΕ έχει λάβει πολλά βραβεία και διακρίσεις όσον αφορά τις πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης και Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης («ΕΚΕ») που εφαρμόζει, μεταξύ άλλων από εξέχοντες διεθνείς οργανισμούς, γεγονός που συμβολίζει την εκτίμηση των επιδόσεων της Τράπεζας στους δύο σημαντικούς αυτούς τομείς.

Οι επιτυχίες που καταγράφηκαν κατά το 2020 δεν θα ήταν εφικτές χωρίς την ηγεσία του Διευθύνοντος Συμβούλου, κ. Παύλου Μυλωνά, της δυναμικής Διοίκησης της ΕΤΕ και των ανθρώπων μας. Η ενέργεια, η κινητοποίηση και η αποφασιστικότητα που επέδειξε το προσωπικό της ΕΤΕ κατά τη διάρκεια του περασμένου έτους είναι πραγματικά αξιοθαύμαστες και θα ήθελα να τους επαινέσω εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου για τις άοκνες προσπάθειές τους. Θα ήθελα επίσης να επαναλάβω τη δέσμευσή μας να συνεχίσουμε να επενδύουμε στους ανθρώπους μας, το ισχυρότερο και πολυτιμότερο πλεονέκτημα της ΕΤΕ. Επιπλέον, επαναπροσδιορίσαμε το σύστημα αξιολόγησης των υπαλλήλων μας με σκοπό να υπερτονίσουμε την ομαδική εργασία, την ανάληψη πρωτοβουλιών, τη δημιουργικότητα και τη συμβολή στην αξιολόγηση και την ανάπτυξη των ανθρώπων μας. Οι καρποί των προσπαθειών αυτών είναι ήδη ορατοί στην κοινή μας κουλτούρα — πρόκειται για μια νοοτροπία που συνδυάζει τις παραδοσιακές αξίες, όπως η αξιοπιστία και η έμφαση στην ανάπτυξη, με νέες έννοιες όπως η ανθρωποκεντρική προσέγγιση, η δυνατότητα ανταπόκρισης και η βιωσιμότητα. Με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον, το Διοικητικό Συμβούλιο θα συνεχίσει να ασκεί το έργο του εντατικά και ακούραστα, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στους τομείς του Περιβάλλοντος, της Κοινωνίας και της Διακυβέρνησης, καθώς και της αειφορίας και με έμφαση στο μακροπρόθεσμο όραμα και τη στρατηγική κατεύθυνση.

Κλείνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω εσάς, τους μετόχους μας, για τη συνεχή υποστήριξή σας. Το 2021 σηματοδοτεί τη 200η επέτειο από την έναρξη της Ελληνικής επανάστασης, καθώς και την 180η επέτειο από την ίδρυση της Εθνικής Τράπεζας, του πρώτου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος του σύγχρονου Ελληνικού Κράτους. Κατά τη διάρκεια αυτής της χρονιάς-ορόσημου, έχω την πεποίθηση και τη βεβαιότητα ότι η ΕΤΕ θα συνεχίσει να βασίζεται στα γερά θεμέλια των πρόσφατων επιτευγμάτων της με στόχο να υλοποιήσει το όραμά της να καταστεί αδιαμφισβήτητα η Τράπεζα πρώτης επιλογής για τους πελάτες, τους πολίτες, τους μετόχους και την κοινωνία γενικότερα.

Αθήνα, 24 March 2021

Κώστας Π. Μιχαηλίδης
Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

Δήλωση Διευθύνοντος Συμβούλου

Παύλος Κ. Μυλωνάς | Διευθύνων Σύμβουλος

Το 2020 θα είναι αναμφίβολα μια χρονιά που θα θυμόμαστε όλοι. Η κρίση της πανδημίας του κορωνοϊού και οι συνακόλουθοι κλυδωνισμοί της παγκόσμιας οικονομίας λόγω των γενικευμένων περιορισμών που επιβλήθηκαν στην οικονομική δραστηριότητα και στη μετακίνηση σε πολλές χώρες, ξεπέρασαν κάθε προβλεπόμενο σενάριο προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για την οικονομία και τον τραπεζικό κλάδο. Η πρωτοφανής παρέμβαση από τις Ευρωπαϊκές αρχές και την Ελληνική Κυβέρνηση απορρόφησε το μεγαλύτερο μέρος της κρίσης και στήριξε τις προσπάθειες των τραπεζών να χρηματοδοτήσουν την ελληνική οικονομία με τη παροχή ρευστότητας τόσο σε επιχειρήσεις όσο και στους ιδιώτες.

Στο πλαίσιο αυτό, στηρίξαμε ενεργά τους πελάτες που αντιμετωπίζουν προσωρινά προβλήματα ρευστότητας λόγω της πανδημίας. Κατά τη διάρκεια του 2020, προσφέραμε διευκολύνσεις ή και παύσης πληρωμής δανειακών υποχρεώσεων σε περισσότερους από 85 χιλιάδες ιδιώτες πελάτες, που αντιστοιχούν σε δάνεια ύψους €3,8 δισ. Επιπλέον, εκταμιεύσαμε νέα δάνεια ύψους €4,7 δισ. περίπου, αξιοποιώντας και απορροφώντας πλήρως όλα τα διαθέσιμα προγράμματα κρατικών εγγυήσεων και επιχορηγήσεων. Από το τέλος του έτους, που έληξαν τα μέτρα διευκόλυνσης πληρωμής μέχρι και σήμερα, συνεχίζουμε να στηρίζουμε τους πελάτες μας, παρέχοντας εξειδικευμένα προϊόντα, όπως για παράδειγμα λύσης σταδιακής επαναφοράς της δόσης του δανείου.

Μια άλλη εξίσου σημαντική προτεραιότητα της Τράπεζας την προηγούμενη χρονιά ήταν η προστασία της υγείας και της ασφάλειας των υπαλλήλων και των πελατών μας, καθώς και η ανθεκτικότητα της λειτουργίας της Τράπεζας. Από νωρίς στην αρχή της πανδημίας και μέχρι τις αρχές του 2021, περίπου το 50% του προσωπικού μας εργάζεται εξ αποστάσεως, ενώ ξεπέρασε το 70% κατά τη διάρκεια της απαγόρευσης κυκλοφορίας, αλλά εξίσου αποτελεσματικά και με ασφάλεια στον κυβερνοχώρο. Επίσης, όλα τα καταστήματα της ΕΤΕ παρέμειναν ανοικτά καθ' όλη τη διάρκεια της πανδημίας, ενώ η εξυπηρέτηση προς τους πελάτες μας ήταν αδιάκοπη.

Παρ' όλη την κρίση της πανδημίας, καταφέραμε να διατηρήσουμε σταθερή την πορεία μας προς την επίτευξη των στρατηγικών μας στόχων. Η διοίκηση και το προσωπικό της τράπεζας επέδειξαν ιδιαίτερη ευελιξία και προσαρμόστηκαν γρήγορα στις νέες συνθήκες. Στο πλαίσιο αυτό, ο μηχανισμός Μετασχηματισμού της ΕΤΕ αποδείχθηκε ένα σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Στο σημείο αυτό, θα ήθελα να αναφερθώ σε ορισμένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα του προηγούμενου έτους.

Καταρχάς, όσον αφορά στα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα («ΜΕΑ»), ολοκληρώσαμε το σχεδιασμό και ξεκινήσαμε την υλοποίηση της συναλλαγής-ορόσημου για την τιτλοποίηση δανείων ύψους €6 δισ. περίπου, το «Project Frontier». Ως αποτέλεσμα, σε συνδυασμό με τις ενέργειες για την οργανική μείωση των ΜΕΑ που συνεχίστηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, ο δείκτης ΜΕΑ της τράπεζας διαμορφώθηκε στο 13,6% για το 2020, μειωμένος πάνω από το ήμισυ σε σύγκριση με το ποσοστό του προηγούμενου έτους (31,3%), και σχεδόν στο ένα τρίτο σε σχέση με το επίπεδο δύο χρόνια πριν. Μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής Frontier, τα ΜΕΑ ανέρχονται σε €4,4 δισ. με την κάλυψη των προβλέψεων στο 63,3%. Αξίζει να σημειωθεί ότι στα αποτελέσματα του 2020 καταφέραμε να απορροφήσουμε τόσο τις αναγκαίες πρόσθετες προβλέψεις για το Project Frontier, όσο και τις αναμενόμενες προβλέψεις για τις επιπτώσεις της πανδημίας.

Δεύτερον, επιτεύχθηκε βιώσιμη λύση για το Λογαριασμό Επικουρήσεως Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος («ΛΕΠΕΤΕ»), το οποίο μεταφέρθηκε στο δημόσιο φορέα ασφάλισης με αντάλλαγμα κάποιες καθορισμένες πρόσθετες εισφορές της Τράπεζας, δίνοντας έτσι τέλος στην έντονη αβεβαιότητα που είχε δημιουργηθεί για τους συνταξιούχους και την Τράπεζα.

Τρίτον, σημειώσαμε μεγάλη πρόοδο αναφορικά με την εκπλήρωση των δεσμεύσεών μας προς τη Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνισμού και την έξοδό μας από το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης. Ειδικότερα, καταλήξαμε σε συμφωνία για την πώληση του 90,01% της Εθνικής Ασφαλιστικής στο CVC Capital Partners. Κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής, ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας αναμένεται να ενισχυθεί κατά 60 μονάδες βάσης περίπου. Επίσης, η συναλλαγή περιλαμβάνει αποκλειστική συνεργασία μεταξύ τράπεζας και Εθνικής Ασφαλιστικής στο χώρο του bancassurance για 15 έτη.

Επιπρόσθετα, κάναμε σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού της Τράπεζας. Η πανδημία συνέπεσε χρονικά με την περίοδο που είχαμε ήδη σημειώσει σημαντική πρόοδο προς την καθιέρωσή μας ως ηγέτιδα τράπεζα στην Ελλάδα όσον αφορά στις ψηφιακές υπηρεσίες– γεγονός που μας έδωσε τη δυνατότητα να αξιοποιήσουμε το νέο τρόπο λειτουργίας που επέβαλαν τα περιοριστικά μέτρα και να επιταχύνουμε τις πρωτοβουλίες μας στον ψηφιακό τομέα. Συγκεκριμένα, εφαρμόσαμε

Δήλωση Διευθύνοντος Συμβούλου

πρόσθετες ψηφιακές λειτουργίες και προσφέραμε νέα καινοτόμα ψηφιακά προϊόντα, όπως το πρώτο εξπρές καταναλωτικό δάνειο μέσω e-banking στην ελληνική αγορά. Τα αποτελέσματα ήταν εντυπωσιακά: ο αριθμός των ενεργών χρηστών ψηφιακών μέσων σε μηναία βάση αυξήθηκε κατά 52% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, ενώ το 95% του αριθμού συνολικών συναλλαγών το πρώτο τρίμηνο του 2021 πραγματοποιήθηκε πλέον μέσω ψηφιακών και εναλλακτικών καναλιών. Το 2020, οι ενεργοί χρήστες στις πλατφόρμες internet και mobile banking της Τράπεζας ξεπέρασαν τα 2 εκατ., αύξηση κατά 45,5% σε ετήσια βάση.

Εν συνεχεία, ο βαθμός κεντροποίησης των λειτουργιών μας ενισχύθηκε και εφαρμόσαμε διαδικασίες ρομποτικού αυτοματισμού για υποστηρικτικές εργασίες, ενώ συνεχίσαμε να βελτιώνουμε τις τεχνολογίες και τις υποδομές δεδομένων που χρησιμοποιούμε, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας για την εφαρμογή του νέου μηχανογραφικού συστήματος της Τράπεζας. Για την προστασία των πελατών μας αλλά και της Τράπεζας, συνεχίσαμε να βελτιώνουμε τους μηχανισμούς εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας και τις πρακτικές κανονιστικής συμμόρφωσης και διαχείρισης κινδύνων.

Η ετήσια κερδοφορία του 2020 αποτυπώνει τις προσπάθειες των τελευταίων δυόμισι ετών. Η οργανική κερδοφορία, χωρίς τα κέρδη από χρηματοοικονομικές πράξεις και τις μη επαναλαμβανόμενες προβλέψεις, ανήλθε σε €328 εκατ., καταγράφοντας άνοδο της τάξεως του 40,9% σε σύγκριση με το 2019. Το αποτέλεσμα αυτό αντικατοπτρίζει την ανθεκτικότητα των οργανικών εσόδων, παρά τη σημαντική μείωση των καθαρών εσόδων από τόκους λόγω της εξυγίανσης του χαρτοφυλακίου ΜΕΑ, καθώς και τη δραστική περικοπή του κόστους που απέδωσε ετήσια εξοικονόμηση ύψους €150 εκατ. κατά την τελευταία διετία. Τα κέρδη από χρηματοοικονομικές πράξεις ύψους €1,1 δισ. απορρόφησαν πλήρως τις προβλέψεις για τις επιπτώσεις της πανδημίας και του Project Frontier συνολικού ύψους €0,8 δισ., με αποτέλεσμα τα κέρδη μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες για το 2020 να διαμορφωθούν στα €600 εκατ. περίπου.

Σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα αποτελεί η ισχυρή κεφαλαιακή μας θέση. Το 2020, ο δείκτης CET1 και ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας διαμορφώθηκαν σε 15,7% και 16,7%, αντίστοιχα. Το σημαντικότερο είναι ότι μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής Project Frontier και της πώλησης της Εθνικής Ασφαλιστικής, η κεφαλαιακή μας επάρκεια αναμένεται να ενισχυθεί περαιτέρω σχεδόν κατά 170 μ.β., γεγονός που μας προσφέρει, μεταξύ άλλων, τη στρατηγική ευελιξία να επιταχύνουμε τη μείωση των ΜΕΑ σε μονοψήφια επίπεδα το 2022. Τα νέα ΜΕΑ που θα προκύψουν από τα μέτρα διευκόλυνσης πληρωμής οφειλών δεν προβλέπεται να είναι τόσο σημαντικά ώστε να εκτροχιάσουν τους στόχους μας όσον αφορά στη συνολική μείωση των ΜΕΑ.

Το μέλλον της Τράπεζας εξαρτάται από την αφοσίωση, τα κίνητρα και την ομαδική εργασία των ανθρώπων μας. Το 2020, ολοκληρώσαμε την πρώτη Έρευνα Εργασιακής Εμπειρίας, τα αποτελέσματα της οποίας ήταν ενθαρρυντικά καθώς επιβεβαιώνουν την ευρεία στήριξη και τη δέσμευση των ανθρώπων μας για το μετασχηματισμό της Τράπεζας. Ένα άλλο σημαντικό βήμα υπήρξε η συμφωνία που επιτεύχθηκε με τον σύλλογο εργαζομένων της Τράπεζας για την αναθεώρηση και τον εκσυγχρονισμό του Συστήματος Αξιολόγησης και Ανάπτυξης. Με την έναρξη της εφαρμογής του το 2021, αναμένουμε αυξημένη κινητοποίηση και συμμετοχή του προσωπικού μας. Με βάση το νέο Σύστημα Αξιολόγησης, σχεδιάζουμε να ξεκινήσουμε ένα Πρόγραμμα Επιβράβευσης για ολόκληρη την Τράπεζα, τόσο για το δίκτυο καταστημάτων όσο και για τις κεντρικές υπηρεσίες, ενώ θα συνεχίσουμε να επεκτείνουμε τα προγράμματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής ανάπτυξης. Όλα τα παραπάνω στοχεύουν στη διαμόρφωση μιας ενισχυμένης κουλτούρας στην Τράπεζα, πάντα με γνώμονα την αποστολή και τις αξίες μας.

Οι δραστηριότητες της Τράπεζας στον τομέα του Περιβάλλοντος, της Κοινωνίας και της Διακυβέρνησης έχουν παραδοσιακά ευρεία απήχηση στην ελληνική κοινωνία όπου, χάριν παραδείγματος, αξίζει να αναφέρουμε τον ηγετικό μας ρόλο στη χρηματοδότηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και τις δραστηριότητες του πολιτιστικού μας ιδρύματος (ΜΙΕΤ). Είναι προφανές, επίσης, ότι το 2020 η προσοχή μας στράφηκε σε πρωτοβουλίες για τον τομέα της υγείας.

Είμαστε υπερήφανοι που είμαστε σε θέση να επιβεβαιώσουμε ότι τα αποτελέσματα της Τράπεζας για το 2020 συνάδουν με το επιχειρηματικό σχέδιο που ανακοινώσαμε στους επενδυτές μας στο Λονδίνο το Μάιο 2019. Για το 2021 αναμένουμε βελτίωση των οικονομικών συνθηκών ώστε να μπορεί η Τράπεζα να συνεχίσει να επικεντρώνεται στους φιλόδοξους στόχους του Προγράμματος Μετασχηματισμού και του επιχειρηματικού σχεδίου της, να διατηρήσει έναν υγιή ισολογισμό με χαμηλό επίπεδο ΜΕΑ, και να επιτύχει ικανοποιητική κερδοφορία ήδη από το 2022.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω προσωπικά το Διοικητικό Συμβούλιο για την αδιάλειπτη υποστήριξή του, τη διοικητική ομάδα της ΕΤΕ για την αξιοθαύμαστη αφοσίωσή της στους στόχους, και όλους τους ανθρώπους της Τράπεζας για την εντυπωσιακή ικανότητά τους να προσαρμοστούν σε μια τόσο δύσκολη χρονιά. Όλοι μαζί παραμένουμε προσηλωμένοι στο στόχο μας να θέσουμε την ΕΤΕ ως την «Τράπεζα Πρώτης Επιλογής στην Ελλάδα».

Αθήνα, 24 Μαρτίου 2021

Παύλος Μυλωνάς
Διευθύνων Σύμβουλος

Δηλώσεις μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
επί της Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης 31 Δεκεμβρίου 2020

Δήλωση του Προέδρου, του Διευθύνοντος Συμβούλου και Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με το Άρθρο 4 του Ν. 3556/2007

Εμείς, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε., και εξ' όσων γνωρίζουμε, δηλώνουμε ότι:

(1) Οι ετήσιες χρηματοοοικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα και απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της Τράπεζας και των εταιρειών που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο.

(2) Η Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Τράπεζας και των εταιρειών που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Αθήνα, 24 Μαρτίου 2021

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΤΟ ΜΕΛΟΣ Δ.Σ.
ΚΩΣΤΑΣ Π. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ	ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ	MATTHIEU A. KISS

NATIONAL BANK OF GREECE

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου 2020

επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020

Σημαντικότερες Εξελίξεις

Όραμά μας είναι να γίνουμε η τράπεζα *«πρώτης επιλογής»* για τους πελάτες, τους ανθρώπους και τους μετόχους μας. Μια αξιόπιστη, ανθρώπινη, αποτελεσματική τράπεζα, η οποία συμβάλλει ενεργά στην ανάπτυξη και απελευθερώνει νέες δυνατότητες για τα νοικοκυριά, τις επιχειρήσεις και την κοινωνία.

Στρατηγικές προτεραιότητες 2021-2023

1. **Υγιής Ισολογισμός**

«Επισπεύδουμε την εξυγίανση των μη εξυπηρετούμενων στοιχείων του ενεργητικού, ενισχύοντας περαιτέρω τον Ισολογισμό μας»

2. **Αποτελεσματικότητα & Ευελιξία**

«Εξαλείφουμε τις λειτουργικές αδυναμίες και εφαρμόζουμε αυστηρή διαχείριση των εξόδων, βελτιώνοντας, με βιώσιμο τρόπο την κερδοφορία μας»

« Εμβαθύνουμε τη σχέση εμπιστοσύνης με τους πελάτες μας, ανταποκρινόμενοι στις ανάγκες τους μέσω των φυσικών και ψηφιακών καναλιών »

3. **Η καλύτερη Τράπεζα για τους Πελάτες μας**

«Ενισχύουμε τις τεχνολογικές υποδομές και τις κύριες διαδικασίες μας, στηρίζοντας την επίτευξη των στόχων μας για την αύξηση των εσόδων και τον εξορθολογισμό κόστους»

4. **Τεχνολογία και διαδικασίες**

5. **Άνθρωποι, Οργανωτικές Δομές & Διακυβέρνηση**

«Εκσυγχρονίζουμε την οργανωτική δομή μας, το πλαίσιο εταιρικής κουλτούρας και την πλατφόρμα διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού, διαμορφώνοντας ένα μοντέρνο και ευέλικτο οργανισμό»

6. **Διαφάνεια, Έλεγχος & Συμμόρφωση**

«Δημιουργούμε ένα σύγχρονο, ισχυρό και ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση κινδύνων, τις εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας και την κανονιστική συμμόρφωση»

Σχετικά με το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της ΕΤΕ

Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της ΕΤΕ κεφαλαιοποιεί τα ισχυρά μας σημεία και αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις, διασφαλίζοντας ότι υλοποιούμε τη στρατηγική μας και επιτυγχάνουμε τους χρηματοοικονομικούς και λειτουργικούς μας στόχους.

Ισχυρή εταιρική διακυβέρνηση
με την πλήρη στήριξη της Διοίκησης και του Διοικητικού Συμβουλίου

45+ έργα
που οδηγούν σε βιώσιμες αλλαγές σύμφωνα με το Επιχειρηματικό μας Σχέδιο

1000+ συνάδελφοι
σε όλο το εύρος της Τράπεζας συμμετέχουν ενεργά στην υλοποίηση του Προγράμματος

Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19

Η διασφάλιση της υγείας και της ασφάλειας των υπαλλήλων, των πελατών και των ενδιαφερόμενων μερών, καθώς και η δυνατότητα εξυπηρέτησης, αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα της Τράπεζας

Οι Άνθρωποι μας

- Διασφαλίσαμε για την πλειοψηφία των εργαζομένων μας στις κεντρικές **μονάδες τη δυνατότητα να εργάζονται εξ' αποστάσεως ενεργοποιώντας το Σχέδιο Διαχείρισης Κρίσεων** για να αποσυμφορήσουμε τις επιτόπιες λειτουργίες,
- ενεργοποιήσαμε **αποτελεσματικές διαδικασίες διαχείρισης συμβάντων,**
- διασφαλίσαμε το απαιτούμενο **προστατευτικό και καθαριστικό υλικό, το οποίο διατέθηκε στους υπαλλήλους,**
- αναπτύξαμε εκτεταμένο **δίκτυο εσωτερικών επικοινωνιών,**
- διασφαλίσαμε την αδιάκοπη συνέχιση των εργασιών με τον **επανασχεδιασμό κρίσιμων διαδικασιών** για τη διευκόλυνση της εξ αποστάσεως εργασίας, ενώ ταυτόχρονα διασφαλίσαμε ότι οι αναδυόμενοι κίνδυνοι μετριάστηκαν με επαρκείς και αποτελεσματικούς ελέγχους.

Οι Πελάτες μας

- Στραφήκαμε σε **ψηφιακές τραπεζικές πλατφόρμες** για τη διασφάλιση παροχής υπηρεσιών στους πελάτες μας σε όλη την ελληνική επικράτεια,
- επαναπροσδιορίσαμε τους πόρους προκειμένου να δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για την απαραίτητη **οικονομική υποστήριξη** της πελατειακής βάσης ώστε να περιοριστούν οι επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19,
- εφαρμόσαμε **μέτρα ανακούφισης για αναστολή πληρωμών σε πελάτες Εταιρικής και Λιανικής Τραπεζικής** όπου αντιστοιχούν σε επιλέξιμα δάνεια ύψους περίπου €3,9 δισ. το 2020,
- συμμετέχουμε σε **όλα τα προγράμματα στήριξης της Κυβέρνησης για την πανδημία COVID-19,** συμπεριλαμβανομένων:
  - **του Ταμείου Επιχειρηματικής Χρηματοδότησης ΙΙ «ΤΕΠΙΧ-ΙΙ»** με περίπου 5.000 πελάτες και €368 εκατ. εγκεκριμένα δάνεια από την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα «ΕΑΤ» (εκ των οποίων έχουν εκταμιευτεί περίπου €216 εκατ.,
  - **των δανείων με εγγύηση Δημοσίου για κεφάλαιο κίνησης επιχειρήσεων,** με περίπου €1.344 εκατ. εγκεκριμένα δάνεια (εκ των οποίων έχουν εκταμιευθεί περίπου €1.114 εκατ.),
  - **των δανείων COSME με την εγγύηση του Ευρωπαϊκού Επενδυτικού Ταμείου (European Investment Fund, "EIF"),** με περίπου €76 εκατ. εγκεκριμένα δάνεια (εκ των οποίων έχουν εκταμιευθεί περίπου €44 εκατ.),
  - **των δανείων της Ευρωπαϊκής Επενδυτικής Τράπεζας (European Investment Bank ("EIB"),** με περίπου €61 εκατ. εγκεκριμένα δάνεια (εκ των οποίων έχουν εκταμιευτεί περίπου €25 εκατ.),
  - **κρατικό πρόγραμμα «Γέφυρα» επιδότησης δανείων (Υπουργείο Οικονομικών («ΥΠ.ΟΙΚ.»),** με περίπου €1,3 δισ. επιλέξιμων δανείων (κυρίως στεγαστικά),
  - καθώς και **των δανείων σε επιχειρήσεις με επιδότηση επιτοκίου (ΥΠ.ΟΙΚ.)** με περίπου 10.343 εγκεκριμένες αιτήσεις που αντιστοιχούν σε επιδότηση επιτοκίου περίπου €46 εκατ.,
- αναπτύξαμε **εκτεταμένο δίκτυο εξωτερικών επικοινωνιών.**

Τα Ενδιαφερόμενα Μέρη μας

- Κρατήσαμε τους ανθρώπους, τους πελάτες, τους μετόχους, τους επενδυτές και τους φορείς εποπτείας **ενήμερους ανά πάσα στιγμή,** πληροφορώντας και ευαισθητοποιώντας τους υπαλλήλους του ομίλου σχετικά με τα βασικά μέτρα υγιεινής για την πρόληψη της μετάδοσης, τις ταξιδιωτικές συστάσεις και όλες τις σχετικές πολιτικές,
- **ενθαρρύναμε και παρείχαμε σχετικές εκπαιδευτικές δράσεις** στους πελάτες μας να χρησιμοποιούν τα ψηφιακά κανάλια της Τράπεζας.

Η Κοινωνία μας

- **Προσφέραμε δωρεά ιατρικού εξοπλισμού** στο Εθνικό Σύστημα Υγείας,
- **παρακολουθούμε από κοντά** την κατάσταση σε όλη τη διάρκεια της κρίσης που προκάλεσε η πανδημία και συνεχίζουμε να προσφέρουμε στήριξη στο προσωπικό μας, στους πελάτες, τα ενδιαφερόμενα μέλη και την ευρύτερη κοινωνία στην ιδιαίτερα δύσκολη συγκυρία που διανύουμε.

Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα Ομίλου 2020

2020: έτος μεγάλων προκλήσεων και σημαντικών εξελίξεων για την Τράπεζα

Προσαρμοσμένα κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε επίπεδο Ομίλου

€591 εκατ. για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020 (31 Δεκεμβρίου 2019: €469 εκατ.).

Εκταμιεύσεις δανείων στην Ελλάδα

Οι εκταμιεύσεις εγχώριων δανείων ανέρχονται σε €4,6 δισ. (+ 40,1% σε ετήσια βάση, με τη βοήθεια κρατικών συστημάτων.

Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα

Η μεταφορά του προοριζόμενου προς πώληση χαρτοφυλακίου Project "Frontier" ωθεί τον δείκτη Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων του Ομίλου προς τα κάτω στο 13,6% (συμπεριλαμβανομένων ομολογιών υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους περίπου €3 δισ. του Project "Frontier") από το 29,3% το 3^{ο} τρίμηνο του 2020.

Έκδοση του πρώτου πράσινου ομολόγου στην Ελλάδα

Επιτυχής έκδοση του πρώτου πράσινου ομολόγου στην Ελλάδα, ποσού €500 εκατ., με εξαετή διάρκεια.

Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 («CET1»)

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο δείκτης CET1 και ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας για τον Όμιλο διαμορφώθηκαν σε 15,7% και 16,7% αντίστοιχα, υπερβαίνοντας τον δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων 11,5% για το 2020 & 2021, μετά τα μέτρα για την ελάφρυνση κεφαλαίου.

Ψηφιακή λειτουργία

Οι ψηφιακές συναλλαγές αυξήθηκαν σημαντικά, υποστηριζόμενες από τις προσπάθειές μας για την επιτάχυνση της διαδικασίας εγγραφής, την ενίσχυση της χρήσης και τη βελτίωση των ψηφιακών δυνατοτήτων των πελατών μας

Οι περιορισμοί από την πανδημία του COVID-19 και η εντατικοποίηση της εκστρατείας ενημέρωσης για την προώθηση της χρήσης των ψηφιακών καναλιών, σε συνδυασμό με την εισαγωγή νέων ψηφιακών δυνατοτήτων, οδήγησαν στη σημαντική αύξηση τόσο της εγγραφής νέων πελατών & χρηστών στη ψηφιακή τραπεζική, όσο και της συχνότητας χρήσης των ψηφιακών καναλιών:

- 29,6% ετήσια αύξηση των συναλλαγών μέσω ψηφιακών καναλιών
- Οι ενεργοί χρήστες των ψηφιακών καναλιών ανήλθαν σε τα 2 εκατ. (+45,5% σε ετήσια βάση)
- Περισσότεροι από 620.000 νέοι χρήστες πραγματοποίησαν εγγραφή στα ψηφιακά κανάλια από την αρχή του έτους

Επιβραβεύσεις

Επιλεγμένες επιβραβεύσεις & διακρίσεις

- **"Loyalty Awards 2020"**
- **"Digital Banking Awards 2020"**
- **"International Banker Awards 2020"**
- **"Business IT Excellence Awards 2020"**
- **"Mobile Excellence Awards 2020"**
- **Πιστοποίηση ISO, για:**
  - τα Συστήματα Διαχείρισης Ποιότητας, κατά ISO 9001: 2015; και
  - τα Συστήματα Διαχείρισης κατά της Δωροδοκίας, κατά ISO 37001: 2016.

Ψηφιακή Στρατηγική
Βασικοί πυλώνες

Ενημέρωση

- **Ψηφιακό & άμεσο marketing.**
- **Καμπάνιες και ψηφιακές εκδηλώσεις.**

Εγγραφή

- **Περισσότεροι από 244.000 νέοι χρήστες έκαναν εγγραφή το 2020 μέσω Mobile Banking.**
- **Απόκτηση κωδικών i-bank μέσω Mobile Banking/Internet Banking για Ατομικές Επιχειρήσεις.**
- **Διαχείριση και επικαιροποίηση προσωπικών στοιχείων μέσω Mobile Banking/Internet Banking.**

Χρήση

- **Νέο Internet Banking για Επιχειρήσεις.**
- **Self Service λειτουργίες για εταιρικούς πελάτες (π.χ. online αίτημα νομιμοποίησης, βελτίωση εγκριτικών ροών).**
- **Μεταφορές μεταξύ ιδιωτών ("P2P").**
- **Online εκταμίευση & αποπληρωμή δανείων (επιχειρήσεις).**
- **Online αιτήσεις για αναστολή δόσεων δανείων και εξόφληση επιταγών λόγω COVID-19.**

Πωλήσεις

- **Διαθέσιμα προϊόντα το 2020:**
  - **Κάρτες (χρεωστικές/προπληρωμένες /πιστωτικές/ virtual): +149.700 νέες κάρτες.**
  - **Προθεσμιακές καταθέσεις: +27.600 νέοι λογαριασμοί.**
  - **Λογαριασμοί ταμιευτηρίου και τρεχούμενοι: +23.800 από την αρχή του έτους.**
  - **Τραπεζοασφαλιστικά διαθέσιμα από το δ΄ τρίμηνο 2020: +500 συμβόλαια.**
  - **Δάνεια άμεσης έγκρισης με διάθεση από το δ΄τρίμηνο του 2020: +1.900 δάνεια.**
- **Σε εξέλιξη:**
  - **Τραπεζοασφαλιστικά (νέα προϊόντα) & επενδυτικά.**
  - **E-commerce για Επιχειρήσεις.**
  - **End-to- end ("E2E") επιχειρηματικά δάνεια.**
  - **Ψηφιακές Υπογραφές.**

Οι ψηφιακές συναλλαγές αυξήθηκαν, υποστηριζόμενες από τις προσπάθειές μας για επιτάχυνση της διαδικασίας εγγραφής, ενίσχυση της χρήσης και βελτίωση των ψηφιακών δυνατοτήτων των πελατών

Χρήστες ψηφιακών μέσων

2,0 εκατ.

+45,5% σε ετήσια βάση

Ενεργοί χρήστες ψηφιακών μέσων

3,0 εκατ.

+26,0% Εγγεγραμμένοι χρήστες σε ετήσια βάση

2,3 εκατ.

+63,2% Λήψεις της εφαρμογής σε ετήσια βάση

Κύρια επιτεύγματα και σημαντικές εξελίξεις το έτος 2020 για τον Όμιλο ΕΤΕ

Ευρείας κλίμακας Πρόγραμμα Μετασχηματισμού

Σχέδιο μείωσης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Πώληση θυγατρικών

Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

Λογαριασμός Επικουρήσεως Προσωπικού ΕΤΕ

Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019

Ρυθμιστικές εξελίξεις

Λοιπές εξελίξεις

Ευρείας κλίμακας Πρόγραμμα Μετασχηματισμού

Βασιζόμενη στη μακροχρόνια σχέση εμπιστοσύνης και παροχής υπηρεσιών στην κοινωνία, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος («ΕΤΕ» ή «Τράπεζα») ξεκίνησε ένα ευρείας κλίμακας Πρόγραμμα Μετασχηματισμού (βλ. Ενότητα *«Πρόγραμμα Μετασχηματισμού»*) στο δεύτερο εξάμηνο του 2018 για τη μετατροπή της Τράπεζας, ανταποκρινόμενη στις προκλήσεις και στην αξιοποίηση των επιχειρηματικών ευκαιριών που παρουσιάζει το ταχέως μεταβαλλόμενο οικονομικό και τραπεζικό περιβάλλον.

Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού προσδιορίζει τις στρατηγικές περιοχές που αξιοποιούν τις δυνατότητες και αντιμετωπίζουν τις αδυναμίες, ώστε να απελευθερώσουν τη δυναμική για την κερδοφορία της Τράπεζας, μέσω έξι διακριτών αξόνων, περισσότερες από 45+ πρωτοβουλίες και περισσότεροι από 1.000+ στελέχη και υπάλληλοι της Τράπεζας.

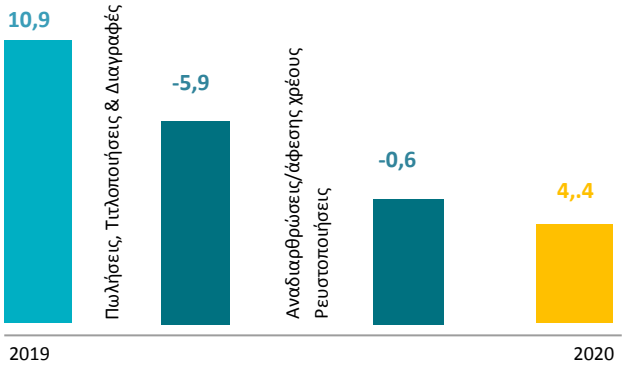
Η νέα στρατηγική της Τράπεζας, συμπεριλαμβάνοντας τους βασικούς άξονες και τους συνολικά φιλόδοξους χρηματοοικονομικούς και επιχειρηματικούς στόχους μέχρι το 2023, μαζί με τη νέα διοικητική ομάδα, παρουσιάστηκε στην επενδυτική κοινότητα στο Λονδίνο στις 16 Μαΐου 2019. Η «Ημέρα των Επενδυτών» της Τράπεζας στο Λονδίνο ήταν εξαιρετικά επιτυχημένη, συγκεντρώνοντας σχεδόν 120 επενδυτές, αποτελώντας το πρώτο αυτού του είδους γεγονός που διοργανώθηκε από ελληνική τράπεζα για περισσότερα από 10 χρόνια. Η εν λόγω παρουσίαση είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr/en/the-group/investor-relations/financial-information/presentations.

Σχέδιο μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Στο χρονικό διάστημα από τον Δεκέμβριο του 2015 έως τον Δεκέμβριο του 2020, ο Όμιλος σημείωσε μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων («Non Performing Exposures» ή «NPE») κατά €17,5 δισ. μέσω ενός συνδυασμού οργανικών και μη οργανικών ενεργειών, με τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα στις 31 Δεκεμβρίου 2020 να είναι €4,4 δισ. (Τράπεζα: €4,1 δισ.). Επίσης, ο δείκτης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων μειώθηκε από 46,8% σε 15,0% (ή 13,6% προ-φόρμα, συμπεριλαμβανομένων ομολογιών υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους περίπου €3 δισ. του Project "Frontier", βλ. παρακάτω «*Project Frontier*"»). Συγκεκριμένα, η μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων σε επίπεδο Ομίλου, συνεχίστηκε το 2020 κατά €6,5 δισ. (σχεδόν εξ' ολοκλήρου από την Τράπεζα) κυρίως μέσω μη οργανικών ενεργειών €5,9 δισ. μέσω τιτλοποιήσεων, πωλήσεων και διαγραφών. Οι οργανικές ενέργειες οδήγησαν σε μείωση €0,6 δισ., κυρίως μέσω αναδιαρθρώσεων/άφεσης χρέους και ρευστοποιήσεων.

Επιπλέον, οι αναθεωρημένοι στόχοι μετά τον COVID-19 αναμένονται να υποβληθούν στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό («SSM») στις 31 Μαρτίου 2021, σύμφωνα με το ημερολόγιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας («ΕΚΤ» ή «European Central Bank», «ECB"), βάσει του οποίου ο δείκτης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων αναμένεται να μειωθεί και να διαμορφωθεί χαμηλότερα από 5% έως το 2023.

ΜΕΙΩΣΗΣ ΜΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΟΙΓΜΑΤΩΝ 2019-2020 (ΟΜΙΛΟΣ, € δισ.)

Πώληση χαρτοφυλακίων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Project "Frontier" τιτλοποίηση χαρτοφυλακίου Μη-Εξυπηρετούμενων Δανείων

Η Τράπεζα στο πλαίσιο του Προγράμματος Μετασχηματισμού της, έχει εκκινήσει τη διαδικασία τιτλοποίησης ενός χαρτοφυλακίου Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων με την ονομασία «Project "Frontier"», συνολικής λογιστικής αξίας €6,1 δισ. βάσει λογιστικής αξίας προ προβλέψεων στις 30 Ιουνίου 2020. Στις 29 Ιανουαρίου 2021, η Τράπεζα υπέβαλε αίτηση υπαγωγής της τιτλοποίησης στο Πρόγραμμα Παροχής Εγγύησης "ΗΡΑΚΛΗΣ" βάσει του Ν. 4649/2019 (βλ. παρακάτω). Η αίτηση αφορά την παροχή εγγύησης από το Ελληνικό Δημόσιο για τις ομολογίες υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας συνολικής αξίας έως €3,3 δισ. Σημειώνεται ότι η Τράπεζα εκκίνησε τη διαγωνιστική διαδικασία το τέταρτο τρίμηνο του 2020. Με την επιτυχή ολοκλήρωση της συναλλαγής, η Τράπεζα αναμένει να διατηρήσει το 100% των ομολογιών υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας και το 5% των ομολογιών μεσαίας και χαμηλότερης εξοφλητικής προτεραιότητας, διαθέτοντας έως και το 95% των τελευταίων στην αγορά μέσω μιας διαγωνιστικής διαδικασίας, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί (Υπογραφή και Κλείσιμο) στο δεύτερο τρίμηνο του 2021.

Πρόγραμμα της Ελληνικής Δημοκρατίας για την παροχή εγγύησης σε τιτλοποιήσεις πιστωτικών ιδρυμάτων

Το Δεκέμβριο του 2019, το ελληνικό κοινοβούλιο ψήφισε για τη δημιουργία ενός Προγράμματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων (Asset Protection Scheme («APS»)), Ν. 4649/2019)) γνωστό επίσης ως «Σχέδιο Ηρακλής», το οποίο θα στηρίξει τις τράπεζες για τη μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων μέσω τιτλοποίησης, με στόχο την επίτευξη μεγαλύτερης σταθερότητας στην αγορά. Η συμμετοχή στο εν λόγω πρόγραμμα είναι εθελοντική, ανοιχτή σε όλες τις ελληνικές τράπεζες, ενώ, δεν συνιστά κρατική ενίσχυση, καθώς οι εγγυήσεις αποτιμώνται με όρους αγοράς.

Στο πλαίσιο του Σχεδίου Ηρακλής, η Ελληνική Δημοκρατία θα παρέχει εγγυήσεις ύψους έως €12,0 δισ. για τα ομόλογα υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας των τιτλοποιήσεων των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων. Το Σχέδιο Ηρακλής θα τεθεί σε ισχύ εφόσον ο εκδότης έχει πωλήσει τουλάχιστον το 50% συν ένα από τα ομόλογα χαμηλότερης (και μεσαίας αν εκδοθεί) εξοφλητικής προτεραιότητας και το ποσό αυτό επιτρέπει τη διαγραφή και τη σημαντική μεταφορά κινδύνου «Significant Risk Transfer» («SRT») των τιτλοποιημένων απαιτήσεων.

Ωστόσο, η έναρξη του εκτεταμένου σχεδίου "Ηρακλής", με την ονομασία Ηρακλής ΙΙ, αναμένεται τον Απρίλιο του 2021 μετά από έγκριση από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (η "ΓΔ Ανταγωνισμού"). Το πρόγραμμα Ηρακλής ΙΙ στοχεύει να επεκτείνει το πρόγραμμα κατά 18 μήνες, χωρίς ουσιαστικές αλλαγές.

Project "ICON"

Στο πλαίσιο της εφαρμογής του Προγράμματος Μετασχηματισμού της Εθνικής Τράπεζας, στις 12 Φεβρουαρίου 2021, η ΕΤΕ ανακοίνωσε ότι έχει ολοκληρώσει την πώληση χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων ("Project Icon") με εμπράγματες και λοιπές εξασφαλίσεις την 30 Ιουνίου 2019, ύψους περίπου €1,6 δισ. (€0,6 δισ. εκ των οποίων είναι εξασφαλίσεις) προς την Bain Capital Credit («Bain Capital»). Η συναλλαγή υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της στρατηγικής απομόχλευσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων της ΕΤΕ και σύμφωνα με τους Επιχειρησιακούς Στόχους που υποβλήθηκαν στον SSM.

Project Danube

Στις 22 Δεκεμβρίου 2020, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι υπέγραψε σύμβαση για την πώληση χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων

εταιρικών δανείων Ρουμάνικου ρίσκου ("Project Danube"), συνολικής λογιστικής αξίας περίπου €174 εκατ. (€102 εκατ. διασφαλιστική αξία ακινήτων), με την Bain Capital. Η συναλλαγή πραγματοποιείται στο πλαίσιο της στρατηγικής απομόχλευσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων της ΕΤΕ και σύμφωνα με τους Επιχειρησιακούς Στόχους που υποβλήθηκαν στον SSM.

Η συναλλαγή επί του παρόντος αναμένεται να ολοκληρωθεί το δεύτερο τρίμηνο του 2021, μετά την έγκριση των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών.

Πωλήσεις θυγατρικών

Προγραμματισμένες πωλήσεις θυγατρικών και δικτύου καταστημάτων στο πλαίσιο του Αναθεωρημένου Σχεδίου Αναδιάρθρωσης 2019

Πώληση πλειοψηφικής μετοχικής συμμετοχής της θυγατρικής της Ελληνικής Ανώνυμης Εταιρίας Γενικών Ασφαλειών

Στις 24 Μαρτίου 2021, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την πώληση του 90,01% από το 100,00% των μετοχών της στην Ελληνική Ανώνυμη Εταιρία Γενικών Ασφαλειών ("Εθνική Ασφαλιστική") και εξουσιοδότησε τη Διοίκηση της Τράπεζας να προχωρήσει στην υπογραφή της Σύμβασης Πώλησης («SPA») με το CVC Capital Partners («CVC») την 26 Μαρτίου 2021.

Το ισοδύναμο ονομαστικό αντάλλαγμα που αντιστοιχεί στο 100,00% της Εθνικής θα είναι €505 εκατ., συμπεριλαμβανομένης μιας ειδικής ρήτρας πληρωμής «κέρδους» έως €120 εκατ., η οποία θα υπόκειται στην εκπλήρωση συμφωνημένων στόχων απόδοσης για τις ασφαλιστικές εργασίες που θα παρέχει η Εθνική Τράπεζα μέσω του δικτύου της μέχρι το 2026. Η συναλλαγή περιλαμβάνει 15ετή συνεργασία για παροχή ασφαλιστικών εργασιών από την Τράπεζα. Η Εθνική Ασφαλιστική έχει ταξινομηθεί ως προοριζόμενη προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες.

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ

Στις 26 Νοεμβρίου 2019, η Τράπεζα υπέγραψε SPA με την Astrobank Limited για την πώληση του συνόλου 100,00% της συμμετοχής της στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ («ΕΤΕ Κύπρου»). Ωστόσο, στις 26 Νοεμβρίου 2020, η οποία ήταν και η τελευταία ημερομηνία ("Longstop Date") για την Astrobank Limited να εκπληρώσει συγκεκριμένους όρους που καθορίζονται στο («SPA») που συνήφθη μεταξύ της NBG και της Astrobank Limited, η Τράπεζα σημείωσε ότι αυτοί οι όροι δεν πληρούνταν και εφεξής αποφάσισε να τερματίσει το SPA στις 27 Νοεμβρίου 2020.

Η Τράπεζα παραμένει προσηλωμένη στην εφαρμογή όλων των επιλογών συμμόρφωσης με τις δεσμεύσεις της που απορρέουν από το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019 (βλ. κατωτέρω «Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019»). Την 31 Δεκεμβρίου 2020 η ΕΤΕ Κύπρου έχει ταξινομηθεί ως προοριζόμενη προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητας.

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος – Δίκτυο καταστήματος Αιγύπτου

Την 31 Δεκεμβρίου 2018, το Δίκτυο καταστήματος Αιγύπτου («ΕΤΕ Αιγύπτου») ταξινομήθηκε ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες.

Στις 2 Μαΐου 2019, η Τράπεζα υπέγραψε την οριστική συμφωνία με την Bank Audi S.A.E. («Bank Audi Egypt») για την πώληση συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της ΕΤΕ Αιγύπτου. Η οριστικοποίηση της συναλλαγής απαιτεί την έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Αιγύπτου καθώς η Κεντρική Τράπεζα του Λιβάνου ενέκρινε τη συναλλαγή τον Ιούνιο του 2019. Δεδομένου ότι η έγκριση από την Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου εκκρεμούσε για έξι μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της οριστικής συμφωνίας, η Bank Audi S.A.E. εξέδωσε, το Νοέμβριο του 2019, ειδοποίηση παύσης της συμφωνίας.

Στις 11 Μαΐου 2020, η Bank Audi Egypt ενημέρωσε την Τράπεζα ότι δεν θα προχωρήσει με την πιθανή απόκτηση της δραστηριότητας της ΕΤΕ στην Αίγυπτο. Ως αποτέλεσμα οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου τροποποιήθηκαν αναδρομικά σαν να μην είχε τεθεί ποτέ η ΕΤΕ Αιγύπτου ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες. Επιπλέον, τον Ιανουάριο του 2021, υποβλήθηκε επίσημη αίτηση στην Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου για τον τερματισμό των δραστηριοτήτων της στην Αίγυπτο.

Η πώληση της ΕΤΕ Αιγύπτου είναι μία υποχρέωση της Τράπεζας που απορρέει από το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019 (βλ. κατωτέρω «*Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019*»).

Λοιπές πωλήσεις

CAC Coral Ltd

Στις 16 Οκτωβρίου 2020, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι υπέγραψε σύμβαση για την πώληση του 100% της θυγατρικής εταιρείας εξαγοράς πιστώσεων στην Κύπρο, CAC Coral Ltd (Project "Marina"), η οποία διαχειρίζεται χαρτοφυλάκιο μη εξυπηρετούμενων εταιρικών δανείων, δανείων προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καθώς επίσης και καταναλωτικών και στεγαστικών δανείων συνολικής λογιστικής αξίας περίπου €325 εκατ. (€200 εκατ. διασφαλιστική αξία ακινήτων), με την επενδυτική εταιρεία Bain Capital Credit ("Bain Capital"). Η συναλλαγή πραγματοποιείται στο πλαίσιο της στρατηγικής απομόχλευσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων της ΕΤΕ και σύμφωνα με τους Επιχειρησιακούς Στόχους που υποβλήθηκαν στον SSM.

Η συναλλαγή αναμένεται επί του παρόντος να ολοκληρωθεί έως το τέλος του τρίτου τριμήνου του 2021 μετά την έγκριση των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών.

Η CAC Coral Ltd έχει ταξινομηθεί ως προοριζόμενη προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητας.

Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

Αυξημένα τα προσαρμοσμένα κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες κατά 26,0%

Τα προσαρμοσμένα κέρδη περιόδου του Ομίλου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες αυξήθηκαν κατά 26,0% σε ετήσια βάση, και ανήλθαν σε €591 εκατ., αντικατοπτρίζοντας την ανθεκτικότητα στα οργανικά έσοδα παρόλες τις αντιξοότητες λόγω COVID-19, με σημαντικά κέρδη από συναλλαγές ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου (βλ. παρακάτω «*Ανταλλαγή ομολόγων ελληνικού δημοσίου τον Ιανουάριο 2020 και τον Δεκέμβριο 2020*»), καθώς και σημαντικά χαμηλότερα έξοδα προσωπικού, γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα. Τα ισχυρά έσοδα από χρηματοοικονομικές πράξεις υπερκάλυψαν τις μη επαναλαμβανόμενες προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου, καθώς επίσης και τα έξοδα Προγράμματος Εθελουσίας Εξόδου του Προσωπικού, τα έξοδα αναδιάρθρωσης και λοιπά έκτακτα ποσά ύψους €152 εκατ.

Μείωση λειτουργικών εξόδων μέσω του Προγράμματος Εθελουσίας Εξόδου του Προσωπικού ως βασικού άξονα του μετασχηματισμού για έναν αποδοτικό και ευέλικτο οργανισμό

Οι εγχώριες λειτουργικές δαπάνες για την περίοδο έως 31 Δεκεμβρίου 2020 σημείωσαν πτώση της τάξεως του 4,4% σε ετήσια βάση, και ανήλθαν σε €768 εκατ., καθώς η σημαντική αποκλιμάκωση των δαπανών προσωπικού (8,2% σε ετήσια βάση) και των γενικών διοικητικών και λοιπών λειτουργικών εξόδων (11,8% σε ετήσια βάση) σχεδόν αντισταθμίστηκε από την αύξηση των αποσβέσεων (+22,5% ή €27 εκατ. σε ετήσια βάση), ως αποτέλεσμα της μετάβασης στο ΔΠΧΑ 16 σε συνδυασμό με την πώληση του μειοψηφικού ποσοστού της ΕΤΕ στην Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π. (νυν Prodea Investments S.A.) τον Μάιο του 2019. Η μείωση των δαπανών προσωπικού εσωτερικού αντικατοπτρίζει το όφελος από τη μείωση του προσωπικού λόγω του 2019 Προγράμματος Εθελουσίας Εξόδου του Προσωπικού που έληξε τον Φεβρουάριο 2020 και από το νέο Πρόγραμμα Εθελουσίας Εξόδου του Προσωπικού που ενεργοποίησε η Τράπεζα τον Νοέμβριο του 2020, περιλαμβάνοντας τις εγχώριες δραστηριότητές της. Το 2020, στο Πρόγραμμα Εθελουσίας Εξόδου του Προσωπικού, συμμετείχαν συνολικά, 863 και 840 εργαζόμενοι για τον Όμιλο και την Τράπεζα, αντίστοιχα.

Οι προβλέψεις δανείων το 2020 σχετίζονται κυρίως με την πανδημία COVID-19 και το Project “Frontier”

Οι προβλέψεις δανείων ύψους €1.071 εκατ. το 2020 ενσωματώνουν τις προβλέψεις απομείωσης σχετιζόμενες με την πανδημία COVID-19 ύψους €0,4 δισ., που αναγνωρίστηκαν από την Τράπεζα σχεδόν στο σύνολο τους το πρώτο τρίμηνο του 2020 και τις πρόσθετες προβλέψεις που απαιτήθηκαν στο 4ο τρίμηνο του 2020, κατά την ταξινόμηση του προοριζόμενου προς πώληση χαρτοφυλακίου Project “Frontier” ύψους €0,4 δισ.

Η έκθεση της ΕΚΤ σε στοχευμένες πράξεις μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης αυξήθηκε, τροφοδοτώντας την επέκταση της πίστωσης, ενώ η δυναμική των εγχώριων καταθέσεων διατηρήθηκε το 2020 ωφελώντας τις εισροές ιδιωτικών καταθέσεων

Σε ετήσια βάση, οι καταθέσεις στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά €4,7 δισ. εκατ. ή 11,2% και ανήλθαν σε €47,0 δισ., κυρίως από εισροές premium & mass πελατών και εταιρικών πελατών. Οι εισροές καταθέσεων ιδιωτών αντικατοπτρίζουν τη συμβολή των θετικών μέτρων στήριξης από την ΕΚΤ, την κυβέρνηση και του Τραπεζικού συστήματος προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις. Ταυτόχρονα, το εγχώριο κόστος των καταθέσεων συνέχισε να μειώνεται και ανήλθε στις 13 μονάδες βάσης («μ.β.») το 4ο τρίμηνο του 2020 από 33 μ.β το 4ο τρίμηνο του 2019. Οι καταθέσεις στις διεθνείς δραστηριότητες παρέμειναν αμετάβλητες, στα €1,5 δισ.

Ως αποτέλεσμα, ο Δείκτης Δανείων προς Καταθέσεις διαμορφώθηκε σε 54,3% στην Ελλάδα και σε 55,3% σε επίπεδο Ομίλου. Επιπλέον, ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας («Liquidity Coverage Ratio» ή «LCR») και ο Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης («Net Stable Funding Ratio» ή «NSFR») του Ομίλου ανήλθε σε 232,2% και 120,9%, αντίστοιχα, υπερβαίνοντας κατά πολύ το ελάχιστο εποπτικό όριο.

Η χρηματοδότηση βάσει του TLTRO III από το Ευρωσύστημα στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθε σε €10,5 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €2,2 δισ.), ως αποτέλεσμα των αυξημένων αναγκών ρευστότητας για σκοπούς COVID-19, με καθαρή έκθεση από διατραπεζικές συναλλαγές (repo) με Πιστωτικά Ιδρύματα σε €0,3 δισ. Οι σημαντικά χαμηλότεροι όροι χρηματοδότησης βάσει του TLTRO III, σε συνδυασμό με την αναπροσαρμογή των προθεσμιακών καταθέσεων κατά 41 μ.β. ετησίως, σε 23 μ.β. το 4ο τρίμηνο του 2020, οδήγησαν σε σημαντική βελτίωση του μεικτού κόστους χρηματοδότησης της Τράπεζας σε σχεδόν μηδενικά επίπεδα το 4ο τρίμηνο 2020 (7 μ.β.) σε σύγκριση με τις 41 μ.β. το 4ο τρίμηνο 2019, υποστηρίζοντας τα καθαρά έσοδα από τόκους.

Απαιτήσεις από παρακρατούμενους φόρους σε ομόλογα και έντοκα γραμμάτια

Η τρέχουσα προκαταβολή φόρου εισοδήματος περιλαμβάνει παρακρατούμενες φορολογικές απαιτήσεις ύψους €187 εκατ. (2019: €203 εκατ.) για τις χρήσεις 2009, 2011, 2012 και 2013 (φορολογικές χρήσεις 2008, 2010, 2011 και 2012), τις οποίες η Τράπεζα αξιώνει από το Ελληνικό Κράτος. Στις 29 Μαρτίου 2019, ψηφίστηκε και εισήχθη στη νομοθεσία περί Φορολογίας Νομικών Προσώπων τροπολογία μέσω του Ν. 4605/2019 (άρθρο 93, παρ. 1 & 2), η οποία αποσαφηνίζει το καθεστώς των παρακρατούμενων φόρων για τις τράπεζες. Συγκεκριμένα, (α) φόροι €41 εκατ. (2019: €41 εκατ.), οι οποίοι παρακρατήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 8, του άρθρου 12, του Ν. 2238/1994, θα συμψηφίζονται κατά προτεραιότητα με υποχρέωση φόρου εισοδήματος, όταν προκύψει και στην έκταση που ο φόρος εισοδήματος είναι επαρκής για τον ως άνω συμψηφισμό, (β) παρακρατούμενοι φόροι €146 εκατ. (2019: €162 εκατ.), οι οποίοι υπόκεινται στις διατάξεις της παρ. 6, του άρθρου 3, του Ν. 4046/2012 και οι οποίοι δεν συμψηφίστηκαν εντός 5 ετών, συμψηφίζονται σε ισόποσες ετήσιες δόσεις, εντός 10 ετών, με φορολογικές υποχρεώσεις της Τράπεζας, αρχής γενομένης από την 1 Ιανουαρίου 2020. Η πρώτη δόση των €16 εκατ. έχει συμψηφιστεί με άλλες φορολογικές υποχρεώσεις εντός του 2020, και το αντίστοιχο υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθε σε €146 εκατ.

Ανταλλαγή ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου τον Ιανουάριο του 2020 και τον Δεκέμβριο του 2020

Τον Ιανουάριο του 2020 και τον Δεκέμβριο του 2020, η Ελληνική Δημοκρατία και η Τράπεζα συμφώνησαν στην ανταλλαγή υφιστάμενων ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου που κατείχε η Τράπεζα, με νέα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου. Οι όροι των ομολόγων στις αντίστοιχες ημερομηνίες διαπραγμάτευσης έχουν ως εξής:

Υφιστάμενα ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου

ISIN	Λήξη	Επιτόκιο	Ονομαστική αξία σε € εκατ.	Αξία συναλλαγής σε € εκατ.
20 Ιανουαρίου 2020				
GR0112009718	20 Μαρτίου 2023	2,90%	250	271
GR0116007924	20 Μαρτίου 2025	3,25%	964	1.092
GR0118018663	20 Μαρτίου 2026	3,55%	2.100	2.440
Σύνολο			**3.314**	**3.803**
3 Δεκεμβρίου 2020				
GR0138016820	20 Μαρτίου 2050	3,25%	**600**	**879**
18 Δεκεμβρίου 2020				
GR0138016820	20 Μαρτίου 2050	3,25%	**350**	**513**

Οι ανταλλαγές έγιναν με όρους αγοράς και ολοκληρώθηκαν στις 21 Ιανουαρίου 2020, 11 Δεκεμβρίου 2020 και 28 Δεκεμβρίου 2020 (βλ. παρακάτω πίνακα), και η διαφορά μεταξύ της αξίας διακανονισμού του ομολόγων που ανταλλάχθηκαν και των ομολόγων που ελήφθησαν από την ανταλλαγή, διακανονίστηκε με μετρητά. Η Τράπεζα αναγνώρισε συνολικά κέρδη το 2020, που ανέρχονται σε €766 εκατ.

Νέα ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου

ISIN	Λήξη	Επιτόκιο	Ονομαστική αξία σε € εκατ.	Τιμή έκδοσης(ΗΔΑΤ*)
21 Ιανουαρίου 2020				
GR0138016820	20 Μαρτίου 2050	3,25%	**3.314**	114,71
11 Δεκεμβρίου 2020				
GR0124035693	12 Μαρτίου 2029	3,875%	150	126,95
GR0128015725	30 Ιαν/ρίου 2033	3,900%	150	135,85
GR0128016731	4 Φεβ/ρίου 2035	1,875%	100	112,70
GR0133011248	30 Ιαν/ρίου 2037	4,000%	150	144,55
GR0138015814	30 Ιαν/ρίου 2042	4,200%	150	158,22
Σύνολο			**700**	
28 Δεκεμβρίου 2020				
GR0128015725	30 Ιαν/ρίου2033	3,900%	144	135,55
GR0128016731	4 Φεβ/ρίου 2035	1,875%	405	112,22
GR0133011248	30 Ιαν/ρίου 2037	4,000%	142	144,02
GR0138015814	30 Ιαν/ρίου 2042	4,200%	171	157,63
Σύνολο			**862**	

**Ηλεκτρονική Δευτερογενής Αγορά Τίτλων (ΗΔΑΤ).*

Οι συναλλαγές ενίσχυσαν την κεφαλαιακή θέση της Τράπεζας, διευκολύνοντας την επιτάχυνση του σχεδίου μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.

Εκδόσεις πιστωτικών τίτλων

Την 8 Οκτωβρίου 2020, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την έκδοση του Πράσινου Ομολόγου Υψηλής Εξασφάλισης Minimum Requirement for Own Funds and Eligible Liabilities («MREL») ύψους €500 εκατ. που φέρει σταθερό ετήσιο επιτόκιο 2,75% και απόδοση 2,875%. Το ομόλογο έχει εξαετή διάρκεια, με δυνατότητα ανάκλησης στα πέντε έτη. Με αυτήν τη συναλλαγή, η Τράπεζα εκπλήρωσε τη δέσμευσή της να στηρίξει την πράσινη οικονομία και τη στρατηγική της κατεύθυνση ως Τράπεζα πράσινης ενέργειας. Η εν λόγω έκδοση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της στρατηγικής της ΕΤΕ, όπως παρουσιάστηκε στην Ημερίδα Επενδυτών στο Λονδίνο στις 16 Μαΐου 2019.

Λογαριασμός Επικουρήσεως Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος («ΛΕΠΕΤΕ»)

Την 19 Μαρτίου 2020, ψηφίστηκε νομοθετική τροπολογία (Άρθρο 63, Ν.4680/2020) επί του Άρθρου 24 του Ν.4618/2019. Σύμφωνα με την τροποποίηση, οι ασφαλισμένοι στο ΛΕΠΕΤΕ καθίστανται ασφαλισμένοι του τ. ΕΤΕΑΕΠ και διέπονται τώρα από τις διατάξεις της νομοθεσίας του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης («e-ΕΦΚΑ»). Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, η Τράπεζα να είναι υπόχρεη στις καθορισμένες εισφορές, (3,25% από 1 Ιουνίου 2019 έως 31 Μαΐου 2022 και 3,00% από 1 Ιουνίου 2022 και έπειτα). Η Τράπεζα υποχρεούται επίσης να καταβάλλει στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ, για τα έτη 2018-2032 επιπρόσθετη ασφαλιστική εισφορά, η οποία ανέρχεται κατ' έτος σε ποσοστό 12,0% επί των μεικτών αποδοχών των απασχολούμενων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας στην Τράπεζα στις 31 Δεκεμβρίου του αντίστοιχου έτους. Η ετήσια επιπρόσθετη εισφορά από την Τράπεζα για το έτος 2018 καταβλήθηκε μέχρι και την 30 Ιουνίου 2020 και για τα υπόλοιπα έτη μέχρι και την τελευταία εργάσιμη ημέρα του πρώτου τριμήνου του αμέσως επόμενου έτους. Με την επιπρόσθετη εισφορά της Τράπεζας για τα έτη 2019 και 2020 συμψηφίζεται η πρόσθετη εισφορά που έχει καταβληθεί από την Τράπεζα στο τ. ΕΤΕΑΕΠ κατ' εφαρμογή του Άρθρου 24 του Ν.4618/2019, ως ίσχυε πριν την αντικατάστασή του με το παρόν. Με τις ως άνω εισφορές εξαντλείται η υποχρέωση της Τράπεζας έναντι του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ καθώς και έναντι οποιουδήποτε άλλου τρίτου.

Υπάρχουν εκκρεμείς αγωγές εναντίον της Τράπεζας από το ΛΕΠΕΤΕ και πρώην εργαζομένους οι οποίοι αμφισβητούν ότι είναι πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών και ισχυρίζονται ότι η Τράπεζα έχει υποχρέωση να καλύψει όποιο έλλειμμα προκύπτει. Η Τράπεζα, για μία από τις υποθέσεις που εκδικάστηκαν στο Πρωτοδικείο άσκησε προσφυγή απευθείας στον Άρειο Πάγο. Τον Δεκέμβριο 2020, το Ανώτατο Δικαστήριο εξέδωσε τις αποφάσεις 1238/2020 και 1239/2020 σχετικά με τις προσφυγές που υποβλήθηκαν από την Τράπεζα και τους αντιδίκους, οι οποίες συζητήθηκαν στις 17 Δεκεμβρίου 2019. Πιο συγκεκριμένα, η απόφαση 1239/2020 έκανε δεκτή την έφεση της Τράπεζας και η απόφαση 1238/2020 απέρριψε την -επικουρική - προσφυγή των αντιδίκων.

Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019

Ο Όμιλος υπόκειται στους κανόνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής («ΕΕ») περί κρατικής βοήθειας σε σχέση με τη βοήθεια που έλαβε από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΤΧΣ») και το Ελληνικό Δημόσιο. Αυτοί οι κανόνες διεκπεραιώνονται από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σύμφωνα με αυτούς τους κανόνες, οι λειτουργίες της Τράπεζας παρακολουθούνται και περιορίζονται σε αυτές που εγκρίθηκαν με το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του 2019, το οποίο έχει σκοπό να εξασφαλίσει την επιστροφή της Τράπεζας σε μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα. Στις 10 Μαΐου 2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019 που κατέθεσε η Τράπεζα.

Το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019, περιλαμβάνει μια σειρά από δεσμεύσεις υλοποίησης συγκεκριμένων μέτρων και ενεργειών κατά τη διάρκεια της περιόδου 2019 - 2020 («Δεσμεύσεις του Αναθεωρημένου Σχεδίου 2019»). Οι Δεσμεύσεις του Αναθεωρημένου Σχεδίου 2019 αφορούν τόσο τις εγχώριες όσο και τις δραστηριότητες του Ομίλου στο εξωτερικό. Οι διαφοροποιήσεις από το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου 2015 που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 σχετίζονται κυρίως με την εμβάθυνση της λειτουργικής αναδιάρθρωσης της Τράπεζας, ορισμένες τροποποιήσεις σχετικά με τις προθεσμίες υλοποίησης των Δεσμεύσεων, καθώς και τη δέσμευση για την πώληση του υπολοίπου ποσοστού συμμετοχής 32,66% στην Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π. (νυν Prodea Investmens S.A.) ως αντικατάσταση της δέσμευσης για την πώληση της Stopanska Banka A.D.-Skopje.

Αναφορικά με τις εγχώριες δραστηριότητες, οι Δεσμεύσεις του Αναθεωρημένου Σχεδίου Αναδιάρθρωσης 2019 αφορούν στη συγκράτηση του συνολικού λειτουργικού κόστους, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού προσωπικού καθώς και του αριθμού των καταστημάτων. Πιο συγκεκριμένα, οι εν λόγω Δεσμεύσεις αφορούν στα ακόλουθα:

Επιπλέον μείωση του αριθμού των καταστημάτων στην Ελλάδα σε 420 την 31 Δεκεμβρίου 2019 και 390 την 31 Δεκεμβρίου 2020. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα καταστήματα της Τράπεζας ανήλθαν σε 365.

Επιπλέον μείωση του αριθμού του προσωπικού στην Ελλάδα σε 8.600 (την 31 Δεκεμβρίου 2019) και 8.000 την 31 Δεκεμβρίου 2020. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η Τράπεζα μείωσε τον αριθμό του προσωπικού στην Ελλάδα σε 7.762[1].

Επιπλέον περιορισμό των συνολικών λειτουργικών εξόδων στην Ελλάδα σε €845 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2019 και σε €800 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2020. Για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα σχετικά έξοδα ανήλθαν σε €768[1] εκατ.

Πώληση των μη τραπεζικών δραστηριοτήτων εσωτερικού: Τον Μάιο του 2019 η Τράπεζα ολοκλήρωσε την πώληση του μεριδίου της στην Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π. (νυν Prodea Investments S.A.) και θα πρέπει να προβεί στην πώληση τουλάχιστον του 80% της Εθνικής Ασφαλιστικής (βλ. ανωτέρω «*Πώληση πλειοψηφικής μετοχικής συμμετοχής της θυγατρικής της Ελληνικής Ανώνυμης Εταιρίας Γενικών Ασφαλειών ("Εθνική Ασφαλιστική")*» για την εξέλιξη της διαδικασίας πώλησης της εν λόγω Δέσμευσης).

Πώληση των διεθνών δραστηριοτήτων: Η Τράπεζα κατά τα έτη 2016 – 2019 μείωσε τις δραστηριότητές στο εξωτερικό με την πώληση ορισμένων θυγατρικών. Η μη ολοκληρωμένη πώληση αφορά την θυγατρική της ΕΤΕ Κύπρου καθότι για το κατάστημα ΕΤΕ Αιγύπτου, τον Ιανουάριο του 2021, υποβλήθηκε επίσημη αίτηση στην Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου για τον τερματισμό των δραστηριοτήτων της στην Αίγυπτο (βλ. ανωτέρω *«Προγραμματισμένες πωλήσεις θυγατρικών και δικτύου καταστημάτων στο πλαίσιο δεσμεύσεων του Αναθεωρημένου Σχεδίου Αναδιάρθρωσης 2019»*).

Τέλος, το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του 2019 προβλέπει την παράταση των υποχρεώσεων του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης 2015 για την εταιρική διακυβέρνηση, τις εμπορικές δραστηριότητες, τις εξαγορές και τις διαφημίσεις.

Η υλοποίηση των δεσμεύσεων που προβλέπονται στο Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019 παρακολουθείται από τον Επίτροπο Παρακολούθησης.

Εποπτικές εξελίξεις

2021 EU-wide Stress Test

Στις 29 Ιανουαρίου 2021, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών («European Banking Authority», «EBA») ανακοίνωσε την έναρξη της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ευρέως στην ΕΕ για το 2021. Μετά την αναβολή της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του 2020, λόγω της πανδημίας COVID-19, η φετινή άσκηση ακραίων καταστάσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα παράσχει πολύτιμη συμβολή στην αξιολόγηση της ανθεκτικότητας του ευρωπαϊκού τραπεζικού κλάδου. Κατά συνέπεια, το δυσμενές σενάριο βασίζεται σε μια αφήγηση ενός παρατεταμένου σεναρίου για την πανδημία COVID-19 σε ένα περιβάλλον χαμηλότερων επιτοκίων για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, στο οποίο οι αρνητικές διαταραχές της εμπιστοσύνης θα μπορούσαν να παρατείνουν την οικονομική συρρίκνωση. Η άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο για το 2021 διεξάγεται σε δείγμα 50 τραπεζών της ΕΕ – εκ των οποίων 38 χώρες υπάγονται στη δικαιοδοσία του SSM και, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών («EBA») αναμένει να δημοσιεύσει τα αποτελέσματα της άσκησης έως τις 31 Ιουλίου 2021.

Λοιπές εξελίξεις

Η ΕΤΕ υπογράφει τις παγκόσμιες Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής

Στις 21 Ιανουαρίου 2021 η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι έχει προσυπογράψει τις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής των Ηνωμένων Εθνών – το ενιαίο πλαίσιο για έναν βιώσιμο τραπεζικό κλάδο το οποίο αναπτύχθηκε μέσω της καινοτόμου σύμπραξης τραπεζών σε παγκόσμια κλίμακα και της χρηματοοικονομικής πρωτοβουλίας του Περιβαλλοντικού Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών (UNEP FI) – συμμετέχοντας έτσι επισήμως στην πρωτοβουλία μαζί με περισσότερες από 200 τράπεζες σε όλο τον κόσμο που αντιπροσωπεύουν πάνω από το ένα τρίτο του παγκόσμιου τραπεζικού κλάδου.

Οι Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής καθορίζουν τον ρόλο και την ευθύνη του τραπεζικού κλάδου στη διαμόρφωση ενός βιώσιμου μέλλοντος και στην ευθυγράμμιση του τραπεζικού τομέα με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών και της Συμφωνίας του Παρισιού για το Κλίμα του 2015. Το σημαντικότερο είναι ότι επιτρέπουν, επίσης, στις τράπεζες να ενσωματώσουν τη βιωσιμότητα σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων τους και να εντοπίσουν τα σημεία στα οποία έχουν τη δυνατότητα να αφήσουν τη σφραγίδα τους, συνεισφέροντας στη δημιουργία ενός βιώσιμου κόσμου. Πέραν τούτου, προσφέρουν επίσης στις τράπεζες τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες που προκύπτουν με την εμφάνιση της οικονομίας βιώσιμης ανάπτυξης.

[1] Εξαιρουμένης της Εθνικής Ασφαλιστικής.

Αναγνωρίζοντας τη σημασία των υπεύθυνων πρακτικών για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας της μακρόχρονης λειτουργίας της, καθώς και τη δημιουργία αξίας για τους μετόχους, τους πελάτες, τους υπαλλήλους της και την κοινωνία γενικότερα, η ΕΤΕ προσυπογράφει τις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής της πρωτοβουλίας UNEP FI με στόχο να ενισχύσει περαιτέρω τη δέσμευση που έχει αναλάβει στον μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχεδιασμό της να συμβάλλει στο βιώσιμο μέλλον όλων.

Η Πρωτοβουλία 1821 – 2021 και η επέτειος των 200 χρόνων από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης

Η Εθνική Τράπεζα λόγω της ιστορίας της η οποία είναι στενά συνδεδεμένη με τη δημιουργία του Ελληνικού κράτους καθώς και με τους φιλέλληνες ιδρυτές της απευθύνθηκε στα 15 κοινωφελή και πολιτιστικά ιδρύματα με σεβασμό στο έργο και την προσφορά τους, προκειμένου να δημιουργηθεί μία εστία συναντίληψης ως προς τον εορτασμό της Εθνικής μας παλιγγενεσίας.

Σκοπός της «Πρωτοβουλίας» και των δράσεων της

Στόχος της «Πρωτοβουλίας 1821-2021» (www.protovoulia21.gr) είναι να αναδείξει τον τρόπο με τον οποίο η επέτειος της Επανάστασης θα πρέπει να αποτελέσει μία αφορμή εθνικού αναστοχασμού, με βάση το αξίωμα ότι η Ιστορία αποτελεί πηγή έμπνευσης για το μέλλον. Με αυτό το πνεύμα από το 2019 ξεκίνησε ο σχεδιασμός δράσεων και εκδηλώσεων για τον εορτασμό της Εθνικής μας παλιγγενεσίας στην Ελλάδα και το εξωτερικό, όπως εκθέσεις και μουσικές εκδηλώσεις, εκπαιδευτικά - ερευνητικά προγράμματα και υποτροφίες οι οποίες θα υλοποιηθούν στην τριετία 2020-2022.

Η έξαρση του COVID-19

Βλ. ενότητα «*Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19*».

Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19

(Ελεγμένη)

Ενεργοποίηση της Επιτροπής Διαχείρισης Κρίσεων

Επικέντρωση στους Υπαλλήλους μας, στους Πελάτες, Λοιπά Ενδιαφερόμενα Μέρη και την Κοινωνία

Μέτρα στήριξης πελατών για την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19

Αντιμετώπιση του COVID-19 από τις Ελληνικές και Ευρωπαϊκές αρχές:

- Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- Σύνοδος Κορυφής της ΕΕ: Ταμείο Ανάκαμψης για τον COVID-19
- Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών
- Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Ελληνική Ένωση Τραπεζών

Το πρώτο τρίμηνο του 2020, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας («Π.Ο.Υ.») κήρυξε την εμφάνιση πανδημίας του COVID-19. Η πανδημία COVID-19 προκάλεσε σημαντική παγκόσμια οικονομική ύφεση η οποία έχει επηρεάσει αρνητικά, και αναμένεται να συνεχίσει να επηρεάζει αρνητικά, τις δραστηριότητες και τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων του Ομίλου. Οι μελλοντικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 στην ελληνική ή/και στην παγκόσμια οικονομία καθώς και στις δραστηριότητες του Ομίλου, στα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων και στην χρηματοοικονομική του κατάσταση παραμένουν αβέβαιες. Η πανδημία COVID-19 είχε ως αποτέλεσμα οι αρχές να εφαρμόσουν πολυάριθμα μέτρα σε μία προσπάθεια περιορισμού της εξάπλωσης και του αντίκτυπου του COVID-19, όπως απαγορεύσεις και περιορισμούς ταξιδιών, καραντίνες σε δομές καταλυμάτων στέγασης και περιορισμούς στην επιχειρηματική δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένου του κλεισίματος επιχειρήσεων. Τα μέτρα αυτά, περιορίζουν σημαντικά την οικονομική δραστηριότητα. Επίσης έχουν αρνητικό αντίκτυπο και ενδέχεται να συνεχίσουν να επηρεάζουν αρνητικά τις επιχειρήσεις, τους συμμετέχοντες στην αγορά, τους αντισυμβαλλομένους και τους πελάτες, καθώς και την ελληνική ή/και την παγκόσμια οικονομία για παρατεταμένο χρονικό διάστημα. Τα μέτρα έλαβαν χώρα τον Μάρτιο του 2020 και άρχισαν να γίνονται πιο ελαστικά τον Μάιο του 2020. Ωστόσο η αύξηση των κρουσμάτων τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο οδήγησε στην επαναφορά των περιοριστικών μέτρων σε οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες, σε εθνικό επίπεδο, έως την ημερομηνία αυτής της Ετήσιας Έκθεσης. Οι εν λόγω περιορισμοί ενέχουν σημαντικούς κινδύνους συρρίκνωσης του ΑΕΠ το 2021 και ενίσχυσης της ύφεσης σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Οι κίνδυνοι αυτοί ενδέχεται να αντισταθμιστούν μερικώς από τα νέα δημοσιονομικά μέτρα, όπως αναφέρονται κατωτέρω (*«Αντιμετώπιση του COVID-19 από τις Ελληνικές και Ευρωπαϊκές αρχές»).*

Η επιδείνωση των χρηματοοικονομικών συνθηκών έχει αυξήσει τις προβλέψεις απομείωσης για Αναμενόμενες Πιστωτικές Ζημιές («ΑΠΖ») δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών (βλ. Σημείωση 21 των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων) και οδήγησε σε τροποποιήσεις δανειακών προγραμμάτων (βλ. παρακάτω «*Μέτρα στήριξης πελατών για την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19*»). Ο Όμιλος επιμέτρησε τα περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των άυλων περιουσιακών στοιχείων και των επενδύσεων σε μετοχικούς τίτλους, για πιθανή απομείωση, και αξιολόγησε τις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται σε εύλογη αξία. Με βάση την εκτίμηση της 31 Δεκεμβρίου 2020, δεν έχουν καταγραφεί για τον Όμιλο και την Τράπεζα σημαντικές απομειώσεις, με εξαίρεση την πρόβλεψη απομείωσης για ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος και δεν υπήρξαν σημαντικές αλλαγές στις εύλογες αξίες και στις ταξινομήσεις ιεραρχίας εύλογης αξίας.

Ενεργοποίηση της Επιτροπής Διαχείρισης Κρίσεων

Η πανδημία COVID-19 οδήγησε στην ενεργοποίηση της Επιτροπής Διαχείρισης Κρίσεων τον Φεβρουάριο του 2020, με στόχο την αντιμετώπιση των αυξημένων μέτρων σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια των υπαλλήλων μας, τη συνέχεια των εργασιών μέσω της απομακρυσμένης εργασίας και την υποστήριξη πελατών για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 (βλ. παρακάτω «*Επικέντρωση στους Υπαλλήλους μας, στους Πελάτες, Λοιπά Ενδιαφερόμενα Μέρη και την Κοινωνία για την αντιμετώπιση του COVID-19»).*

Πιο συγκεκριμένα, η Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσεων είναι το θεσμικό όργανο για την εφαρμογή του πλάνου Διαχείρισης Κρίσεων της Τράπεζας και ενεργεί μόνο σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης και απρόσμενης αλλαγής των συνθηκών (όπως επιχειρησιακές, εμπορικές, περιβαλλοντικές, προσωπικού κ.λπ.),

που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε κρίση που ως απόρροια θα μπορούσε να έχει αντίκτυπο στις επιχειρηματικές δραστηριότητες της Τράπεζας.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσεων αποτελείται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Διευθύνων Σύμβουλος
Μέλη	Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής
	Γενικός Διευθυντής Λιανικής Τραπεζικής
	Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης Τράπεζας & Ομίλου
	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου
	Γενικός Διευθυντής Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου
	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου
	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς
	Γενικός Διευθυντής Λειτουργικής Στήριξης της Τράπεζας και του Ομίλου
	Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών
	Γενική Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου
	Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Απαιτήσεων Εταιρικής και Λιανικής Τραπεζικής
	Γενικός Διευθυντής Μετασχηματισμού, Στρατηγικής & Διεθνών Δραστηριοτήτων
	Γενική Διευθύντρια Μάρκετινγκ Ομίλου
	Γενικός Διευθυντής Ακίνητης Περιουσίας της Τράπεζας και του Ομίλου
	Βοηθός Γενική Διευθύντρια - Chief Control Officer Ομίλου
	Βοηθός Γενικός Διευθυντής Στρατηγικών Εργασιών
	Βοηθός Γενικός Διευθυντής Λειτουργιών
	Επικεφαλής της Διεύθυνσης Ασφάλειας της Τράπεζας και του Ομίλου

Επί του παρόντος, η Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσεων συνεδριάζει δύο φορές το μήνα μετά από πρόσκληση του Προέδρου.

Επικέντρωση στους Υπαλλήλους μας, στους Πελάτες, Λοιπά Ενδιαφερόμενα Μέρη και την Κοινωνία για την αντιμετώπιση του COVID-19

Με βασικό άξονα την αξιοποίηση του σχεδίου Διαχείρισης Κρίσεων, πρωταρχική σημασία και βασική προτεραιότητά μας αποτέλεσε η διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας των πελατών και των εργαζομένων μας, καθώς επίσης και της δυνατότητας εξυπηρέτησης των πελατών μας και των άλλων ενδιαφερόμενων μερών της Τράπεζας και του Ομίλου. Για την επίτευξη των ανωτέρω:

- Διασφαλίσαμε για την πλειοψηφία των εργαζομένων μας στις κεντρικές μονάδες τη δυνατότητα να εργάζονται εξ αποστάσεως ενεργοποιώντας τα συστήματα απομακρυσμένης εργασίας, για την αποσυμφόρηση των επιτόπιων λειτουργιών, καθώς και την αποσυμφόρηση των υπαλλήλων μας στα καταστήματα. Συγκεκριμένα, το ποσοστό του προσωπικού που εργάζεται εξ αποστάσεως, αλλά με ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και αποδοτικότητα, ήταν μεγαλύτερο από 50% και ξεπέρασε το 70% κατά τη διάρκεια της απαγόρευσης κυκλοφορίας.
- Ενεργοποιήσαμε την Επιτροπή Λήψης Μέτρων, η οποία συνεδριάζει σε ημερήσια βάση, αποτελούμενη από υψηλόβαθμα στελέχη της Τράπεζας καθώς επίσης και από λοιμωξιολόγο – κλινικό παθολόγο με εξειδικευμένες γνώσεις στον COVID-19, όπου λαμβάνει καθημερινές αποφάσεις για τη λήψη μέτρων για τη διασφάλιση της ασφάλειας των εργαζομένων και των πελατών μας.
- Αναβαθμίσαμε τις υποδομές μας και πραγματοποιήσαμε σταδιακή διανομή εξοπλισμού απομακρυσμένης πρόσβασης ώστε να εξυπηρετηθεί τηλεργασία ευρείας κλίμακας. Με αυτόν τον τρόπο έχει δοθεί η δυνατότητα σε πάνω από 5.700 εργαζόμενους να εργάζονται εξ αποστάσεως ενισχύοντας την ασφάλεια του προσωπικού μας και διασφαλίζοντας την ομαλή λειτουργία της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Ενεργοποιήσαμε αποτελεσματικές διαδικασίες διαχείρισης συμβάντων, διασφαλίσαμε το απαιτούμενο προστατευτικό και καθαριστικό υλικό το οποίο διατέθηκε στους υπαλλήλους.
- Με πολλαπλούς τρόπους επικοινωνίας, εκπαιδεύσαμε το προσωπικό σχετικά με τον COVID-19, δίνοντας οδηγίες προσωπικής προστασίας, περιορίζοντας τις συναντήσεις και τα ταξίδια και ενημερώνοντάς τους για την διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσουν στην περίπτωση που νοσήσουν ή πιστεύουν ότι έχουν έρθει σε επαφή με τον COVID-19.
- Εφαρμόσαμε ολοκληρωμένες προωθητικές ενέργειες (Δελτία Τύπου, απαντήσεις σε πελάτες, τοποθέτηση ενημερωτικών αφισών, μηνύματα με πληροφορίες στα ΑΤΜ κλπ.), ώστε να εξασφαλίσουμε τον κατάλληλο τρόπο επικοινωνίας με τα εμπλεκόμενα μέρη (Πελάτες, Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη κλπ.).
- Αναγνωρίσαμε συγκεκριμένες σημαντικές δράσεις και μέτρα που πρέπει να ληφθούν από τους κύριους εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών, ώστε να

προστατευτούμε από την εξάπλωση του COVID-19 στον χώρο εργασίας σύμφωνα με τις οδηγίες του Π.Ο.Υ. και άλλων επίσημων Ελληνικών και διεθνών ιστοσελίδων.

- Παρείχαμε υποστήριξη στις θυγατρικές του εσωτερικού και του εξωτερικού για όλες τις λειτουργικές τους δραστηριότητες διατηρώντας σταθερή τη γραμμή επικοινωνίας. Ταυτόχρονα, από την αρχή της πανδημίας, υψηλόβαθμα στελέχη ενημερώνουν περιοδικά τους εποπτικούς μας φορείς (Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΚΤ, SSM), καθώς επίσης την Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσεων και το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας.
- Διασφαλίσαμε την αδιάκοπη συνέχιση των εργασιών με τον επανασχεδιασμό κρίσιμων διαδικασιών για τη διευκόλυνση της εξ αποστάσεως εργασίας και τον περιορισμό επερχόμενων κινδύνων.
- Στραφήκαμε σε ψηφιακές τραπεζικές πλατφόρμες για τη διασφάλιση παροχής υπηρεσιών στους πελάτες μας σε όλη την ελληνική επικράτεια.
- Επαναπροσδιορίσαμε τους πόρους προκειμένου να δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για την απαραίτητη οικονομική υποστήριξη της πελατειακής βάσης ώστε να περιοριστούν οι επιπτώσεις της κατάστασης έκτακτης ανάγκης λόγω COVID-19.
- Προχωρήσαμε στη δωρεά ιατρικού εξοπλισμού στο Εθνικό Σύστημα Υγείας συνεισφέροντας έτσι στην κοινωνία.
- Καταγράψαμε εκ του σύνεγγυς τις παραμέτρους που σχετίζονται με την πανδημία στην υγεία και στηρίξαμε τους υπαλλήλους, πελάτες, τα ενδιαφερόμενα μέλη και την κοινωνία στους πρωτοφανείς καιρούς που διανύουμε.

Θα συνεχίσουμε την προσπάθεια διαχείρισης του αυξημένου λειτουργικού κινδύνου σε σχέση με την εκτέλεση του σχεδίου Διαχείρισης Κρίσεων, σύμφωνα με το Πλαίσιο Κινδύνου, το Πρόγραμμα Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων, και τα Συστήματα Διαχείρισης Επιχειρησιακής Συνέχειας.

Μέτρα στήριξης πελατών για την αντιμετώπιση της κρίσης του COVID-19

Προγράμματα αναστολής πληρωμών λόγω πανδημίας COVID-19 (moratoria)

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) δημοσίευσε στις 25 Μαρτίου 2020 «Ανακοίνωση για την εφαρμογή πλαισίου προληπτικής εποπτείας σχετικά με την Αθέτηση, τις Ρυθμίσεις και το ΔΠΧΑ 9 υπό το πρίσμα των μέτρων λόγω COVID-19», το οποίο αναφέρει ότι "τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αναμένεται να κάνουν διάκριση μεταξύ των δανειοληπτών των οποίων η πιστοληπτική ικανότητα δεν θα επηρεαστεί σημαντικά σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα από την τρέχουσα κατάσταση και των δανειοληπτών των οποίων η πιστοληπτική ικανότητα δεν είναι πιθανό να αποκατασταθεί". Ο Όμιλος προχώρησε σε αξιολόγηση των χαρτοφυλακίων και εφαρμογή των εποπτικών οδηγιών στους πελάτες του. Η ΕΑΤ επίσης αναφέρει ότι "οι αναστολές πληρωμών στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, λόγω της πανδημίας COVID-19, δεν χρειάζεται να χαρακτηριστούν αυτομάτως ως ρυθμίσεις αν η αναστολή δεν έχει δοθεί με βάση τα εξατομικευμένα χαρακτηριστικά του δανειολήπτη, αλλά έχει συμφωνηθεί και εφαρμόζεται ευρέως από τα σχετικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα βάσει της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας ή βάσει ιδιωτικής πρωτοβουλίας σε συγκεκριμένη βιομηχανία ή τομέα. Ο Όμιλος έχει επίσης υιοθετήσει αυτή την οδηγία, ενσωματώνοντάς τη στις διαδικασίες και τις πολιτικές του.

Στο πλαίσιο αυτών των προγραμμάτων αναστολής, ο Όμιλος έχει χορηγήσει αναβολή πληρωμών τόκων ή/και κεφαλαίου, παράταση διάρκειας δανείων καθώς και ανανέωση πιστωτικών ορίων, ανάλογα με το πρόγραμμα, όπως περιγράφονται κατωτέρω.

Η λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που εντάχθηκαν σε προγράμματα αναστολής πληρωμών κατά τη διάρκεια του 2020 για τον Όμιλο ανήλθε σε €4,0 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (εξαιρούμενου του Project "Frontier"), εκ των οποίων 30,0% αφορούν σε στεγαστικά δάνεια, 9,7% σε καταναλωτικά δάνεια και 60,3% σε επιχειρηματική τραπεζική και χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις. Πιο συγκεκριμένα, η λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που υπόκεινται σε προγράμματα αναστολής πληρωμών τα οποία έληξαν κατά τη διάρκεια του 2020 ανήλθε σε €3,9 δισ. (εκ των οποίων €0,3 δισ. αφορούν σε προγράμματα αναστολής πληρωμών που έληξαν στις 30 Σεπτεμβρίου 2020 και €3,6 δισ. σε προγράμματα αναστολής πληρωμών που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2020), το 90,5% των οποίων αποτελεί εξυπηρετούμενα δάνεια στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Συνεπώς, η λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που υπόκεινται σε προγράμματα αναστολής πληρωμών που δεν έχουν λήξει στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθε σε €0,1 δισ. και αφορά κυρίως σε επιχειρηματική τραπεζική και χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις. Ο Όμιλος αξιολόγησε την επίπτωση από την τροποποίηση συμβατικών όρων λόγω των προαναφερόμενων προγραμμάτων αναστολής πληρωμών, η οποία δεν ήταν σημαντική για τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου (*βλ. επίσης Σημείωση 21 των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων*).

Σύνοψη των μέτρων ελάφρυνσης για το COVID-19 που προσφέρονται σε πελάτες της Τράπεζας, στο πλαίσιο των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, της κυβέρνησης και πρωτοβουλιών άλλων φορέων:

I. Μεσαίες & Μεγάλες Επιχειρήσεις

Για τη διευκόλυνση των Μεσαίων και Μεγάλων επιχειρήσεων, η Τράπεζα δίνει τη δυνατότητα στο σύνολο των επιχειρήσεων των οποίων η λειτουργία έχει επηρεαστεί από την υγειονομική κρίση και υπήρξαν συνεπείς στις υποχρεώσεις τους μέχρι την εμφάνιση της πανδημίας στη χώρα μας, να μεταθέσουν την καταβολή μέρους ή και του συνόλου των δόσεων του κεφαλαίου (χρεολύσια) των δανείων τους, για την περίοδο 1 Μαρτίου 2020 έως 31 Δεκεμβρίου 2020.

Η διευκόλυνση αυτή θα εξετάζεται κατόπιν αιτήματος των επιχειρήσεων και μπορεί να εφαρμόζεται με:

- μετάθεση του συνόλου ή μέρους των δόσεων στο τέλος της

διάρκειας του δανείου ή/ και,

- προσαύξηση των επόμενων δόσεων του δανείου ή/και,
- αντίστοιχη παράταση της διάρκειας του δανείου.

Εναλλακτικά, παρέχεται η δυνατότητα μετάθεσης για περίοδο έως και εννέα μηνών, του συνόλου των δόσεων κεφαλαίου από 1 Μαρτίου 2020 και μέχρι τη λήξη του προγράμματος αποπληρωμής με αντίστοιχη αύξηση της συνολικής διάρκειας του δανείου. Προϋπόθεση αποτελεί να μην υπάρξουν μεταβολές σε κανένα από τους όρους του δανείου, ιδίως αυτούς που αφορούν επιβάρυνση επιτοκίου.

II. Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις

Στο πλαίσιο των δράσεων που η Τράπεζα αναλαμβάνει και αφορά στους κλάδους που περιγράφονται στις Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου και στις σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις της Ελληνικής Κυβέρνησης για την αντιμετώπιση της κρίσης, η Τράπεζα δίνει τη δυνατότητα σε Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις των οποίων οι δραστηριότητες έχουν επηρεαστεί από την πανδημία COVID-19, που εμπίπτουν στους ως άνω κλάδους και υπήρξαν συνεπείς στις υποχρεώσεις τους μέχρι την εμφάνιση της πανδημίας στη χώρα μας, **να μεταθέσουν την καταβολή** του συνόλου των δόσεων του κεφαλαίου (χρεολύσια) των δανείων τους για την περίοδο 1 Μαρτίου 2020 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2020, με αντίστοιχη αύξηση της διάρκειας του δανείου.

Παράλληλα, για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που υπήρξαν συνεπείς στις υποχρεώσεις τους μέχρι την εμφάνιση της πανδημίας στην Ελλάδα, η Τράπεζα έχει ήδη εγκρίνει **ανανέωση όλων των ορίων χρηματοδότησης** που λήγουν από την 1 Μαρτίου 2020 έως και 31 Μαΐου 2020 για τρεις μήνες από την ημερομηνία λήξης τους με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις.

III. Προγράμματα υποστήριξης COVID-19

Επιπρόσθετα η Τράπεζα, όπως ισχύει για τους πελάτες Μεσαίων και Μεγάλων εταιρειών και Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, συμμετέχει στα ακόλουθα προγράμματα υποστήριξης COVID-19 (αιτήσεις διαθέσιμες ηλεκτρονικά μέσω Internet Banking):

- **Πρόγραμμα επιδότησης επιτοκίου** με τη συνεργασία από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την περίοδο από την 1 Απριλίου 2020 έως τις 31 Αυγούστου 2020, για πελάτες με κατοχή δανείου ή ανακυκλώσιμου πιστωτικού ορίου πριν από την 1 Απριλίου 2020 και με καθυστέρηση κάτω των 90 ημερών μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2019.
- **Συγχρηματοδοτούμενα δάνεια με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα («ΕΑΤ») μέσω του ΤΕΠΙΧ-ΙΙ**, για ποσά έως €500.000, με μηδενικό επιτόκιο για τα πρώτα δύο χρόνια.
- **Δάνεια με την εγγύηση του Ταμείου Εγγυοδοσίας Επιχειρήσεων της ΕΑΤ:** Η εγγύηση παρέχεται σε ποσοστό 80% από την ΕΑΤ, η συνολική διάρκεια του δανείου είναι έως πέντε έτη και το ποσό δύναται να φθάσει το 25% του συνολικού κύκλου εργασιών του 2019 ή το διπλάσιο του ετήσιου μισθολογικού κόστους των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων για το 2019.
- **Δάνεια COSME COVID-19 με την εγγύηση του Ευρωπαϊκού Επενδυτικού Ταμείου (European Investment Fund, "EIF"),** για ποσά έως €150.000. Η εγγύηση παρέχεται σε ποσοστό 80% από το EIF, η συνολική διάρκεια του δανείου είναι έως 10 έτη.
- **Δάνεια Innovfin SMEG COVID-19 Sub-window με την εγγύηση του Ευρωπαϊκού Επενδυτικού Ταμείου (European Investment Fund, "EIF"),** για ποσά έως €7,5 εκατ. Η εγγύηση παρέχεται σε ποσοστό 80% από το Ευρωπαϊκό Επενδυτικό Ταμείο και αφορά την κάλυψη αναγκών ρευστότητας των επιχειρήσεων που ικανοποιούν κατ΄ελάχιστον ένα από τα κριτήρια καινοτομίας ή ψηφιακής μετάβασης του προγράμματος.
- **Πρόγραμμα χρηματοδότησης NBG COVID-19 Response for SMES & Midcaps με τη συνεργασία της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ),** ποσού μέχρι €12,5 εκατ. ευρώ με σκοπό να αντιμετωπιστούν οι οικονομικές συνέπειες της πανδημίας COVID-19 και να μετριαστούν οι βραχυπρόθεσμοι περιορισμοί στη χρηματοδότηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ) και των επιχειρήσεων Μεσαίας Κεφαλαιοποίησης (Mid-Caps) που δραστηριοποιούνται σε επιλέξιμες οικονομικές δραστηριότητες, που απασχολούν μέχρι 3.000 άτομα προσωπικό.
- **Παράταση ημερομηνίας λήξης επιταγών βάσει Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου.** Αρχικά, το πρόγραμμα κάλυψε επιταγές με ημερομηνία πληρωμής από την 31 Μαρτίου 2020 μέχρι την 31 Μαΐου 2020 κατά 75 ημέρες. Ειδικά για επιχειρήσεις του τουριστικού κλάδου παρασχέθηκε πρόσθετη παράταση 60 ημερών. Το πρόγραμμα επεκτάθηκε το Νοέμβριο 2020 προκειμένου να καλύψει επιταγές με ημερομηνία πληρωμής από την 18 Νοεμβρίου 2020 μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2020. Τον Φεβρουάριο 2021 δόθηκε περαιτέρω επέκταση για επιταγές πληττόμενων επιχειρήσεων με ημερομηνία πληρωμής από τις 25 Ιανουαρίου έως τις 28 Φεβρουαρίου του 2021.

Τα μέτρα αυτά, εντάσσονται στο πλαίσιο των δράσεων της Τράπεζας σε συνέχεια σχετικής πρωτοβουλίας των Ελληνικών τραπεζών και αφορά στις Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου και στις σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις της Ελληνικής Κυβέρνησης για την αντιμετώπιση της κρίσης.

IV. Ιδιώτες & Ελεύθεροι Επαγγελματίες

Η Τράπεζα, αναγνωρίζοντας ότι πολλοί συνεπείς ιδιώτες και ελεύθεροι επαγγελματίες πελάτες της, που έχουν πληγεί από την υγειονομική κρίση δυσκολεύονται να συνεχίσουν να καταβάλουν τη δόση του δανείου τους, ανακοίνωσε την δυνατότητα **αναστολής καταβολής δόσεων** μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2020 με αιτήσεις διαθέσιμες ηλεκτρονικά μέσω Internet Banking.

Η διευκόλυνση αυτή ισχύει για όλους τους δανειολήπτες που υπήρξαν συνεπείς στις υποχρεώσεις τους μέχρι την εμφάνιση της πανδημίας στη χώρα μας, έχουν υποστεί σημαντική μείωση εισοδήματος λόγω της υγειονομικής κρίσης και επιθυμούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα στήριξης. Επιπλέον, επιδοτούνται (πρόγραμμα επιδότησης δανείου **«Γέφυρα»**) από το Ελληνικό

δημόσιο οι δόσεις οφειλετών ενυπόθηκων δανείων για περίοδο έως 9 μηνών από την αίτηση υπαγωγής.

V. Επιπρόσθετες πρωτοβουλίες για τους πελάτες μας

Ταυτόχρονα, η Τράπεζα εφάρμοσε ένα ολοκληρωμένο και ευρύ φάσμα πρωτοβουλιών που στοχεύουν στο να επιτρέψουν στους πελάτες της Λιανικής τη συνέχιση με ασφάλεια των καθημερινών τραπεζικών τους δραστηριοτήτων, χωρίς επίσκεψη σε κατάστημα, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στα γενικά μέτρα αντιμετώπισης του COVID-19.

Τέτοιες πρωτοβουλίες περιλάμβαναν:

Επικοινωνία σημαντικών οδηγιών/ενημερώσεων και πληροφοριών μέσω email, SMS, ATM και internet banking, σχετικά με:

α) τις οδηγίες ασφαλείας έναντι του COVID-19 και προώθηση της χρήσης εναλλακτικών καναλιών για συναλλαγές προκειμένου να αποφευχθούν επισκέψεις σε καταστήματα

β) την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο - ασφαλείς διαδικτυακές πρακτικές

γ) τις οδηγίες της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών σχετικά με αλλαγές στις βασικές τραπεζικές συναλλαγές και πληρωμές

δ) τις μεταβολές στα όρια που σχετίζονται με ανέπαφες συναλλαγές (από €25 σε €50 Ευρώ) και συναλλαγές χωρίς κωδικό (PIN) (από €100 σε €150)

ε) τη δυνατότητα αποπληρωμής καταναλωτικών δανείων σε διαδικτυακές πλατφόρμες επιλεγμένων εμπορικών συνεργατών.

Υποστήριξη των συνταξιούχων μέσω:

α) στοχευμένων ενημερωτικών εκστρατειών μέσω εξερχόμενων κλήσεων και SMS:

- ενθαρρύνοντας τη χρήση χρεωστικής κάρτας στο δίκτυο ATM της Εθνικής Τράπεζας για βασικές συναλλαγές καθώς και την προώθηση συναλλαγών μέσω POS
- ενημερώνοντας σχετικά με την πίστωση των συντάξεων και ενθαρρύνοντας την ανάληψη τους μέσω του δικτύου ATM της Εθνικής Τράπεζας

β) έκδοσης χρεωστικής κάρτας χωρίς επίσκεψη στο κατάστημα.

Υποστήριξη Mass πελατών μέσω: αναβαθμισμένου τραπεζοασφαλιστικού προγράμματος “Full Πρόληψη", που προσφέρει PCR εξέταση για ανίχνευση COVID-19, με ελάχιστες πρόσθετες χρεώσεις για τον ασφαλισμένο πελάτη.

Υποστήριξη Premium πελατών μέσω: Στοχευμένων ενημερωτικών προωθητικών ενεργειών σε πελάτες Premium Banking μέσω e-mail / sms, σχετικά με:

- Επιλογές επικοινωνίας με τον υπεύθυνο πελατείας (relationship manager) τους
- τρόπους για την πραγματοποίηση βασικών συναλλαγών από απόσταση
- μία online προθεσμιακή κατάθεσης, “e-τρίμηνο, διαθέσιμη σε όλους τους πελάτες μέσω e-banking.

Αύξηση της διείσδυσης και χρήσης της ηλεκτρονικής τραπεζικής (e-banking) στην πελατεία της Τράπεζας με:

α) στοχευμένες ενημερωτικές εκστρατείες (όπως την εγγραφή στο e-banking πελατών που πραγματοποιούν συναλλαγές στα καταστήματα).

β) εκπαιδευτικά βίντεο "Μάθε με την Εθνική" και εξειδικευμένης γραμμής βοηθείας, τόσο για ιδιώτες όσο και επιχειρήσεις.

Αντιμετώπιση του COVID-19 από τις ελληνικές και ευρωπαϊκές αρχές

Αντιδρώντας στις οικονομικές συνθήκες και τις συνθήκες της αγοράς όπως αυτές διαμορφώθηκαν λόγω της πανδημίας COVID-19, η Ελληνική κυβέρνηση και οι Ευρωπαϊκές αρχές έλαβαν, μεταξύ άλλων, έλαβαν τα ακόλουθα μέτρα:

Ελληνικές αρχές

Μέτρα κρατικής οικονομικής ενίσχυσης

Τα μέτρα για τις επιχειρήσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις περιλαμβάνουν:

- Παροχή εγγυήσεων κεφαλαίου κίνησης.
- Επιδότηση των τόκων για ενήμερα δάνεια αρχικά για τον Απρίλιο, Μάιο και Ιούνιο και έπειτα μέχρι τον Αύγουστο του 2020.
- Χορήγηση νέων δανείων μέσω του Εθνικού Ταμείου Επιχειρηματικότητας & Ανάπτυξης Α.Ε. με επιδότηση επιτοκίου σε ποσοστό 100% για τα πρώτα δύο έτη.
- Χορήγηση νέας κρατικής χρηματοδότησης (“Επιστρεπτέα Προκαταβολή”) με βάση την απώλεια τζίρου κατά τους μήνες Μάρτιο ως Αύγουστο 2020 και το συνολικό ποσό που θα χορηγηθεί για τις τρεις φάσεις θα ανέρχεται σε ποσό €3,5 δισ. Η τέταρτη φάση πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του Νοεμβρίου και του Δεκεμβρίου 2020 και ανήλθε σε €2,2 δισ. Η πέμπτη φάση έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2021 και ανήλθε σε €0,6 δισ. Η έκτη φάση θα λάβει χώρα τον Μάρτιο 2021 και θα ανέλθει σε €0,5 δισ.
- Επιχορήγηση από το Ελληνικό Δημόσιο, για χρονικό διάστημα, που δεν υπερβαίνει τους εννέα μήνες, από την ημερομηνία έγκρισης αίτησης του δικαιούχου, στις δόσεις για την αποπληρωμή των πάσης φύσεως δανείων φυσικών ή νομικών προσώπων προς χρηματοδοτικούς φορείς που εξασφαλίζονται με εμπράγματη ασφάλεια στην κύρια κατοικία του οφειλέτη. Επιλέξιμα είναι φυσικά πρόσωπα, που έχουν, είτε τα ίδια, είτε ο σύζυγος, ή εξαρτώμενο μέλος αποδεδειγμένα πληγεί και για τον λόγο αυτό ενταχθεί στα ληφθέντα μέτρα στο πλαίσιο αντιμετώπισης της πανδημίας COVID-19.

Φορολογικά μέτρα

Τα μέτρα για τις επιχειρήσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις και για τα φυσικά πρόσωπα που επηρεάστηκαν από την κρίση του COVID-19 περιλαμβάνουν:

- Αναστολή πληρωμών φορολογικών υποχρεώσεων μέχρι τις 30 Απριλίου 2021.
- Αναστολή πληρωμών ΦΠΑ μέχρι τις 31 Μαΐου 2021.
- Αναστολή καταβολής ασφαλιστικών εισφορών μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2021.
- Αναστολή πληρωμής τυχόν δόσεων για οφειλές προς φορολογικές αρχές εκ μέρους επιλέξιμων εταιρειών και εργαζομένων των οποίων οι συμβάσεις εργασίας έχουν ανασταλεί.
- Έκπτωση 25% για την καταβολή δόσεων φορολογικών υποχρεώσεων και ασφαλιστικών εισφορών για τον Απρίλιο, όταν αυτές καταβάλλονται εμπρόθεσμα. Σε συνέχεια σχετικής επικαιροποίησης το μέτρο επεκτάθηκε για την κάλυψη του μήνα Ιουνίου. Μόνο όσον αφορά φορολογικές υποχρεώσεις καταβλητέες μεταξύ της 30 Μαρτίου και της 30 Απριλίου 2020, για εργαζόμενους εταιρειών που έχουν αναστείλει τη λειτουργία τους καθώς και αυτοαπασχολούμενους, για ελεύθερους επαγγελματίες και εταιρείες.
- Μείωση προκαταβολής φόρου για πληττόμενες επιχειρήσεις των οποίων ο κύκλος εργασιών μειώθηκε τον Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο 2020, υπό συγκεκριμένους όρους.
- Παροχή δυνατότητας συμψηφισμού βεβαιωμένων φορολογικών υποχρεώσεων με ημερομηνία πληρωμής από 1 Μαΐου 2020 και έπειτα, ίση με ποσοστό 25% του ΦΠΑ καταβλητέου τον Απρίλιο, εφόσον ο τελευταίος καταβληθεί εμπρόθεσμα. Μόνο για τον ΦΠΑ που ήταν πληρωτέος τον Απρίλιο για επιχειρήσεις.
- Παροχή δυνατότητας οκτώ δόσεων για την καταβολή Φόρου Εισοδήματος και παροχή έκπτωσης 2% στα φυσικά πρόσωπα με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση για την εφάπαξ καταβολή του φόρου και των συμβεβαιωμένων με αυτών οφειλών.
- Επίσπευση επιστροφών μέχρι €30.000 που αφορούν φόρο εισοδήματος και ΦΠΑ για όλες τις εκκρεμείς υποθέσεις φορολογικού ελέγχου έως την 20 Μαρτίου 2020, για όλες τις νομικές οντότητες για επιστροφές που αφορούν φόρο εισοδήματος και ΦΠΑ και όλα τα φυσικά πρόσωπα για επιστροφές ΦΠΑ.
- Μείωση του ΦΠΑ σε συγκεκριμένα αγαθά και υπηρεσίες από ποσοστό 24% σε ποσοστό 13% για την περίοδο από 1 Ιουνίου 2020 μέχρι τις 30 Απριλίου 2021, και μείωση ΦΠΑ σε 6%, από 24%, για προϊόντα υγιεινής (μάσκες, γάντια κλπ.) μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2020.
- Αναστολή δασμών για εισαγωγές και απαλλαγή από ΦΠΑ εισαγωγών για αγαθά που είναι απαραίτητα για την καταπολέμηση των επιπτώσεων της κρίσης λόγω του COVID-19 μέχρι 31 Ιουλίου 2020 για νομικά πρόσωπα ή φυσικά πρόσωπα, με την προϋπόθεση ωστόσο ότι τα εν λόγω είδη θα διατίθενται δωρεάν σε δικαιούχους που προσδιορίζονται σε σχετική απόφαση.
- Ο υπολογισμός του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων («ΕΝΦΙΑ») θα βασίζεται στις ισχύουσες αντικειμενικές αξίες ακινήτων για το 2020.
- Ιδιοκτήτες οι οποίοι εκμισθώνουν ακίνητα σε πληττόμενες επιχειρήσεις έχουν επίσης τη δυνατότητα να επωφεληθούν συμψηφίζοντας μέρος των απολεσθέντων εσόδων με φορολογικές υποχρεώσεις μετά τον Ιούλιο 2020.
- Οι δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας θα εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων κατά 100% έναντι του ισχύοντος 30% για δαπάνες που θα πραγματοποιηθούν από 1 Σεπτεμβρίου 2020 και έπειτα.
- Μειώνεται ο ΦΠΑ στο τουριστικό πακέτο από 80/20 (80% με 13% και 20% με 24%) σε 90/10 (90% με 13%, 10% με 24%) για την περίοδο από 1 Ιουνίου 2020 μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2020.

Μέτρα προστασίας της εργασίας

- Ειδικό επίδομα €800:
  (1) για σύντομη χρονική περίοδο για επιλέξιμους αυτοαπασχολούμενους, ελεύθερους επαγγελματίες και ατομικές επιχειρήσεις που επηρεάστηκαν από την κρίση του COVID-19,
  (2) κατά τη διάρκεια της περιόδου αναστολής εργασιών για εργαζόμενους πληττόμενων εταιρειών και των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τελούν σε προσωρινή αναστολή με βάση συγκεκριμένους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας («ΚΑΔ»),
  (3) για σύντομη χρονική περίοδο σε εργοδότες (με έως 20 υπαλλήλους) που επηρεάστηκαν από την κρίση του COVID-19. Το επίδομα αυτό μειώθηκε στα €534 ή €300 σύμφωνα με συγκεκριμένα κριτήρια από τον Μάιο έως τον Οκτώβριο και αυξήθηκε ξανά στα €800 με τα δημοσιονομικά μέτρα του Νοεμβρίου 2020.
- Ειδικό επίδομα €600 για σύντομο χρονικό διάστημα σε οικονομολόγους/ λογιστές, μηχανικούς, δικηγόρους, ιατρούς, δασκάλους και ερευνητές.
- Επίδομα ανεργίας ποσού €400. Εφάπαξ καταβολή ποσού σε 155.000 φυσικά πρόσωπα που έχουν χαρακτηριστεί μακροχρόνια άνεργοι από τον Απρίλιο 2019. Δεύτερη εφάπαξ καταβολή σε 130.000 φυσικά πρόσωπα που έχουν χαρακτηριστεί μακροχρόνια άνεργοι από 1 Μαρτίου 2020 εξαγγέλθηκε το Νοέμβριο του 2020.
- Παράταση καταβολής του τακτικού επιδόματος ανεργίας, καθώς και παράταση καταβολής του επιδόματος σε μακροχρόνια άνεργους.
- Έκτακτη οικονομική ενίσχυση στους δικαιούχους ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος για το Δεκέμβριο 2020. Η ενίσχυση θα δοθεί σε 256.562 νοικοκυριά και το ποσό θα εξαρτηθεί από τον αριθμό ατόμων ανά νοικοκυριό με ελάχιστο ποσό τα €200.
- Θέσπιση άδειας ειδικού σκοπού μόνο για εργαζόμενους με

παιδιά σχολικής ηλικίας (για το διάστημα που τα σχολεία θα παραμείνουν κλειστά), το κόστος της οποίας θα επιμεριστεί ανάμεσα στο κράτος, την εταιρεία και τον εργαζόμενο.

- Μείωση ποσοστού 40% σε εμπορικά ενοίκια από Μάρτιο μέχρι Αύγουστο 2020 για πληττόμενες επιχειρήσεις. Επιδότηση σε σχέση με την μείωση θα δοθεί στον εκμισθωτή.
- Μείωση ποσοστού 40% στο ενοίκιο πρώτης και φοιτητικής κατοικίας από τον Μάρτιο 2020 για εργαζόμενους πληττόμενων εταιρειών από την κρίση COVID-19. Επιδότηση σε σχέση με την μείωση θα δοθεί στον εκμισθωτή.
- Δυνατότητα αναστολής συμβάσεων εργασίας μέρους ή και ολόκληρου του προσωπικού για συνεχή περίοδο 45 ημερών, και ταυτόχρονη απαγόρευση απόλυσης των εργαζομένων. Δυνατότητα προσωρινής εφαρμογής του συγκεκριμένου μέτρου στην περίπτωση επιλέξιμων εταιρειών που επηρεάστηκαν από την κρίση του COVID-19. Δικαίωμα για αναστολή συμβάσεων εργασίας, παροχής αποζημίωσης ειδικού σκοπού καθώς επίσης και κάλυψης κοινωνικής ασφάλισης για εκτεταμένη περίοδο.
- Δυνατότητα μετάθεσης προσωπικού σε άλλες εταιρείες εντός του ίδιου Ομίλου, μετά από σχετική ενδοεταιρική συμφωνία. Ισχύει για επιλέξιμες εταιρείες που επηρεάστηκαν από την κρίση του COVID-19. Η διάρκεια του συγκεκριμένου μέτρου αναμένεται να καθοριστεί.
- Παροχή δυνατότητας στους εργοδότες για την καταβολή του δώρου του Πάσχα σε μεταγενέστερο χρόνο και μέχρι 30 Ιουνίου 2020 για επιλέξιμες επιχειρήσεις που επηρεάστηκαν από την κρίση του COVID-19.

Η Τράπεζα εκτιμά ότι τα παραπάνω μέτρα που εφαρμόστηκαν ή θα εφαρμοστούν από τις ελληνικές αρχές θα βοηθήσουν τους πελάτες της να ανταποκριθούν στις οικονομικές υποχρεώσεις τους.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Από τον Μάρτιο του 2020, η ΕΚΤ προέβη στην ανακοίνωση των ακόλουθων μέτρων:

- Προσωρινή αύξηση κατά €120 δισ. του Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού (Asset Purchase Programme ("APP")) (12 Μαρτίου 2020).
- Έκτακτο Πρόγραμμα Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω Πανδημίας («Pandemic Emergency Purchase Programme ("PEPP")») ύψους €750 δισ. μέχρι τα τέλη 2020 για όλες τις αποδεκτές κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού. Διεύρυνση του φάσματος των επιλέξιμων στοιχείων ενεργητικού στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγοράς Ομολόγων του Επιχειρηματικού Τομέα («Corporate Sector Purchase Programme ("CSPP")») ώστε να περιλαμβάνονται και εμπορικά χρεόγραφα που έχουν εκδοθεί από επιχειρήσεις που δεν ανήκουν στον χρηματοπιστωτικό τομέα (18 Μαρτίου 2020).
- Τροποποιήσεις στους όρους και τις προϋποθέσεις των στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (TLTRO III): Το επιτόκιο επί του TLTRO III μειώθηκε κατά 25 μονάδες βάσης και ανήλθε στο -0,5% για το διάστημα Ιουνίου 2020 – Ιουνίου 2021. Για τις τράπεζες που πληρούν το κατώτατο όριο δανεισμού 0% που θεσπίστηκε στις 12 Μαρτίου 2020, το επιτόκιο μπορεί να φτάσει ακόμα και στο -1%. Η έναρξη της περιόδου αξιολόγησης δανεισμού μεταφέρθηκε στην 1 Μαρτίου 2020 (30 Απριλίου 2020).
- Μέτρα χαλάρωσης όσον αφορά τις εξασφαλίσεις: Πακέτο μέτρων προσωρινής χαλάρωσης των περιορισμών όσον αφορά τις εξασφαλίσεις, προκειμένου να ενισχυθεί η διαθεσιμότητα των επιλέξιμων εξασφαλίσεων για τους αντισυμβαλλόμενους του Ευρωσυστήματος που συμμετέχουν στην παροχή ρευστότητας. Τα κύρια χαρακτηριστικά είναι:
  - Μέτρα εξασφαλίσεων ώστε να διευκολυνθεί η αύξηση στη χρηματοδότηση των τραπεζών για δάνεια προς εταιρείες και νοικοκυριά.
  - Γενική μείωση στην αποτίμηση (haircut) των εξασφαλίσεων με σταθερό συντελεστή 20% και άλλα μέτρα (μείωση του μη ενιαίου κατώτατου ορίου για εγχώριες απαιτήσεις, αύξηση του μέγιστου μεριδίου μη εξασφαλισμένων χρεωστικών τίτλων που έχουν εκδοθεί από οποιονδήποτε άλλο τραπεζικό όμιλο σε εξασφάλιση πιστωτικού ιδρύματος, και άρση των ελάχιστων απαιτήσεων περί πιστοληπτικής ποιότητας που εφαρμόζονται στα εμπορεύσιμα χρεόγραφα που εκδίδονται από την Ελληνική Δημοκρατία για την αποδοχή τους ως εξασφάλιση σε πιστωτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος) (7 Απριλίου 2020).
- Νέες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης έκτακτης αναχρηματοδότησης λόγω πανδημίας: Σειρά πρόσθετων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης για την εξασφάλιση επαρκούς ρευστότητας και ομαλών συνθηκών στην αγορά χρήματος κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Οι πράξεις κατανέμονται σε σχεδόν μηνιαία βάση και λήγουν το τρίτο τρίμηνο του 2021 (30 Απριλίου 2020).
- Το συνολικό ποσό του έκτακτου προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω πανδημίας PEPP θα αυξηθεί κατά €600 δισ. σε €1.350 δισ. Ως απάντηση στην προς τα κάτω αναθεώρηση του πληθωρισμού στη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα προβολής λόγω της πανδημίας, η επέκταση του προγράμματος PEPP θα οδηγήσει σε περαιτέρω χαλάρωση της γενικής κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής, στηρίζοντας τις συνθήκες χρηματοδότησης στην πραγματική οικονομία, ιδίως για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Οι αγορές θα συνεχίσουν να διενεργούνται με ευελιξία σε βάθος χρόνου, ως προς τις κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού και τις χώρες. Έτσι, το Συμβούλιο Διακυβέρνησης μπορεί να αποτρέπει αποτελεσματικά τους κινδύνους για την ομαλή μετάδοση της νομισματικής πολιτικής (4 Ιουνίου 2020).
- Ο χρονικός ορίζοντας για τις καθαρές αγορές στο πλαίσιο

του προγράμματος PEPP θα παραταθεί μέχρι τουλάχιστον το τέλος Ιουνίου 2021. Σε κάθε περίπτωση, το Συμβούλιο Διακυβέρνησης θα διενεργεί καθαρές αγορές στοιχείων ενεργητικού στο πλαίσιο του προγράμματος PEPP, μέχρις ότου κρίνει ότι η κρίση του COVID-19 έχει λήξει (4 Ιουνίου 2020).

- Τα ποσά κεφαλαίου από την εξόφληση τίτλων αποκτηθέντων στο πλαίσιο του προγράμματος PEPP κατά τη λήξη τους θα επανεπενδύονται μέχρι τουλάχιστον το τέλος του 2022. Σε κάθε περίπτωση, η μελλοντική σταδιακή μείωση (roll-off) του χαρτοφυλακίου PEPP θα ρυθμιστεί κατά τρόπο ώστε να αποφευχθούν παρεμβολές στην ενδεδειγμένη κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής (4 Ιουνίου 2020).
- Η ΕΚΤ όρισε μια νέα διευκόλυνση του Ευρωσυστήματος πράξεων επαναγοράς (Eurosystem repo facility for non-euro area central banks («EUREP»)) για τη χορήγηση ρευστότητας προς τις Κεντρικές Τράπεζες εκτός της ζώνης του Ευρώ, μέσω πράξεων επαναγοράς. Η εν λόγω διευκόλυνση θα παρέχει διαθέσιμες πράξεις επαναγοράς (repos) σε ευρώ στις Κεντρικές Τράπεζες εκτός ζώνης του Ευρώ, με σκοπό να αντιμετωπιστούν πιθανές ανάγκες ρευστότητας σε ευρώ, σε περίπτωση ενδεχόμενης δυσλειτουργίας της αγοράς ως απόρροια του σοκ της πανδημίας COVID-19, που ενδεχόμενα μπορεί να επηρεάσει δυσμενώς την ομαλή μετάδοση της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ. Η EUREP θα είναι διαθέσιμη έως το τέλος Ιουνίου 2021 (25 Ιουνίου 2020).
- Το επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης καθώς και τα επιτόκια της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης και της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων θα παραμείνουν αμετάβλητα σε 0,00%, 0,25% και -0,50% αντιστοίχως (10 Δεκεμβρίου 2020).
- Αύξηση του έκτακτου προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω της πανδημίας κατά €500 δισ. στα €1.850 δισ. Παράταση του χρονικού ορίζοντα των αγορών στο πλαίσιο του PEPP μέχρι τουλάχιστον το τέλος Μαρτίου 2022 (10 Δεκεμβρίου 2020).
- Περαιτέρω αναπροσαρμογή στους όρους των TLTRO III. Ειδικότερα, παράταση της χρονικής περιόδου κατά την οποία θα ισχύουν σημαντικά ευνοϊκότεροι όροι κατά 12 μήνες, μέχρι τον Ιούνιο του 2022. Τρεις πρόσθετες πράξεις θα διενεργηθούν επίσης από τον Ιούνιο έως τον Δεκέμβριο του 2021. Επιπλέον, το Συμβούλιο Διακυβέρνησης αποφάσισε να αυξήσει το συνολικό ποσό που οι αντισυμβαλλόμενοι θα δικαιούνται να δανειστούν στο πλαίσιο των πράξεων TLTRO III από 50% σε 55% του υπολοίπου των επιλέξιμων δανείων τους. Προκειμένου να παρέχει κίνητρα στις τράπεζες για να διατηρήσουν τα τρέχοντα επίπεδα των χορηγήσεων τους, οι αναπροσαρμοσμένοι όροι δανεισμού των TLTRO III θα καταστούν διαθέσιμοι μόνο στις τράπεζες που επιτυγχάνουν έναν νέο στόχο επιδόσεων σε ό,τι αφορά τη χορήγηση δανείων (10 Δεκεμβρίου 2020).
- Παράταση μέχρι τον Ιούνιο του 2022 της διάρκειας της δέσμης των μέτρων χαλάρωσης όσον αφορά τις εξασφαλίσεις τα οποία εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Διακυβέρνησης στις 7 και στις 22 Απριλίου 2020. Η παράταση των μέτρων αυτών θα συνεχίσει να διασφαλίζει ότι οι τράπεζες μπορούν να αξιοποιήσουν στο έπακρο τις πράξεις παροχής ρευστότητας του Ευρωσυστήματος, και κυρίως τις αναπροσαρμογές στους όρους των TLTRO III. Το Συμβούλιο Διακυβέρνησης θα αξιολογήσει εκ νέου τα μέτρα χαλάρωσης όσον αφορά τις εξασφαλίσεις πριν από τον Ιούνιο του 2022, διασφαλίζοντας ότι η συμμετοχή των αντισυμβαλλομένων του Ευρωσυστήματος στις πράξεις TLTRO III δεν επηρεάζεται δυσμενώς (10 Δεκεμβρίου 2020).
- Η διενέργεια καθαρών αγορών στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού (asset purchase programme - APP) θα συνεχιστεί, με ύψος €20 δισ. μηνιαίως. Το Συμβούλιο Διακυβέρνησης αναμένει ότι οι μηνιαίες καθαρές αγορές στοιχείων ενεργητικού στο πλαίσιο του προγράμματος APP θα διενεργούνται για όσο χρονικό διάστημα κρίνεται αναγκαίο προκειμένου να ενισχυθεί η διευκολυντική επίδραση στα επιτόκια πολιτικής του και ότι θα λήξουν λίγο πριν αυξηθούν τα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ (10 Δεκεμβρίου 2020).
- Η διευκόλυνση συμφωνιών επαναγοράς του Ευρωσυστήματος για τις Κεντρικές Τράπεζες (Eurosystem Repo Facility for Central Banks – EUREP) και όλες οι προσωρινές συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων και επαναγοράς (swap και repo) με Κεντρικές Τράπεζες εκτός της ζώνης του Ευρώ θα παραταθούν μέχρι τον Μάρτιο του 2022 (10 Δεκεμβρίου 2020).

Τα ακόλουθα μέτρα προληπτικής εποπτείας έχουν επίσης εφαρμοστεί από την ΕΚΤ:

- Πυλώνας 2: Οι τράπεζες επιτρέπεται να καλύψουν τις απαιτήσεις του Πυλώνα 2 με άλλα κεφαλαιακά μέσα εκτός από τα κεφάλαια κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (CET1) (12 Μαρτίου 2020).
- Λειτουργική ευελιξία κατά την εφαρμογή συγκεκριμένων τραπεζικών εποπτικών μέτρων (12 Μαρτίου 2020).
- Θα επιτραπεί στις τράπεζες να λειτουργούν προσωρινά σε κεφαλαιακό επίπεδο χαμηλότερο αυτού των κατευθύνσεων του Πυλώνα 2 («Pillar 2 Guidance (“P2G”)»), του αποθέματος διατήρησης κεφαλαίου («capital conservation buffer (“CCB”)») και του δείκτη LCR. Η ΕΚΤ θεωρεί ότι αυτά τα προσωρινά μέτρα θα ενισχυθούν με την κατάλληλη χαλάρωση του αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας («countercyclical capital buffer (“CcyB”)») από τις εθνικές μακροπροληπτικές αρχές (12 Μαρτίου 2020).
- Θα εξεταστεί ο επαναπρογραμματισμός των επιτόπιων επιθεωρήσεων και η παράταση των προθεσμιών για την υλοποίηση διορθωτικών ενεργειών που απορρέουν από πρόσφατες επιτόπιες επιθεωρήσεις και τη διερεύνηση των εσωτερικών υποδειγμάτων, εξασφαλίζοντας συνολικά την ορθότητα της προληπτικής εποπτείας των εποπτευόμενων τραπεζών. Σε αυτό το πλαίσιο, οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΚΤ προς τις τράπεζες σχετικά με τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια (ή Non Performing Loans (“NPLs”) παρέχουν επίσης στις εποπτικές αρχές επαρκή ευελιξία για

να προσαρμοστούν στις ειδικές συνθήκες που επικρατούν στις επιμέρους τράπεζες. Θα εξεταστεί επίσης η παράταση των προθεσμιών για ορισμένα μη κρίσιμα εποπτικά μέτρα και αιτήματα δεδομένων (12 Μαρτίου 2020).

- Κεφαλαιακή ελάφρυνση: Το συνολικό πακέτο ανέρχεται σε €120 δισ. για την απορρόφηση ζημιών ή για δυνητική χρηματοδότηση δανείων έως €1,8 τρισ. (20 Μαρτίου 2020).
- Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια: Εποπτική ευελιξία όσον αφορά την αντιμετώπιση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων, όπου συγκεκριμένα επιτρέπουν στις τράπεζες να επωφεληθούν πλήρως από τις εγγυήσεις και τα moratoriums που έχουν τεθεί σε εφαρμογή από τις δημόσιες αρχές για την αντιμετώπιση της τρέχουσας κατάστασης (20 Μαρτίου 2020).
- Μερίσματα και επαναγορά: οι τράπεζες θα πρέπει να μην καταβάλουν μερίσματα για τις χρήσεις 2019 και 2020 τουλάχιστον έως την 1 Ιανουαρίου 2021. Επίσης οι τράπεζες θα πρέπει να αποφύγουν την επαναγορά μετοχών έως την 1 Ιανουαρίου 2021 (28 Ιουλίου 2020). Η ΕΚΤ ζήτησε από όλες τις τράπεζες να εξετάσουν το ενδεχόμενο να μην διανέμουν μερίσματα μετρητών ή να πραγματοποιήσουν εξαγορές μετοχών ή να περιορίσουν τέτοιες διανομές, έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2021 (15 Δεκεμβρίου 2020).
- Δεδομένης της συνεχιζόμενης αβεβαιότητας σχετικά με τον οικονομικό αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19, η ΕΚΤ αναμένει ότι τα μερίσματα και οι εξαγορές μεριδίων θα παραμείνουν κάτω από το 15% του σωρευμένου κέρδους για το 2019-20 και όχι υψηλότερα από 20 μονάδες βάσης του δείκτη των κοινών μετοχών (CET1), όποιο από τα δύο είναι χαμηλότερο (15 Δεκεμβρίου 2020).
- Η ΕΚΤ επαναλαμβάνει την εποπτική προσδοκία ότι οι τράπεζες θα ασκήσουν υπερβολική μετριοπάθεια στις μεταβλητές αποδοχές (15 Δεκεμβρίου 2020).
- Δείκτης Μόχλευσης: Η ΕΚΤ παρέχει στις τράπεζες ρυθμιστική διακριτική ευχέρεια, λόγω των έκτακτων περιστάσεων εν μέσω της κρίσης της πανδημίας, να εξαιρέσουν από τον δείκτη μόχλευσης ανοίγματα τα οποία συνδέονται με την Κεντρική Τράπεζα μέχρι τις 27 Ιουνίου 2021 (17 Σεπτεμβρίου 2020).
- Γνωμοδότηση χωρίς αντίρρηση σχετικά με τα μέτρα που ελήφθησαν από τις μακροπροληπτικές αρχές στην Ευρωζώνη, για την αποδέσμευση ή μείωση των κεφαλαιακών αποθεμάτων ασφαλείας ως απάντηση στον COVID-19 (15 Απριλίου 2020).
- Κίνδυνος αγοράς: Προσωρινή απαλλαγή από τις κεφαλαιακές επιβαρύνσεις για τον κίνδυνο αγοράς, δυνατότητα των τραπεζών να προσαρμόσουν το εποπτικό μέρος αυτής της απαίτησης. Η ΕΚΤ θα μειώσει τον ποιοτικό πολλαπλασιαστή κινδύνου αγοράς. Αυτή η απόφαση θα επανεξεταστεί μετά από έξι μήνες βάσει της παρατηρούμενης μεταβλητότητας (16 Απριλίου 2020).
- Αποδοχή έως και τον Σεπτέμβριο του 2021 του υπάρχοντος καθεστώτος όσον αφορά τα επιλέξιμα εμπορεύσιμα στοιχεία ενεργητικού που χρησιμοποιούνται ως εξασφάλιση σε πιστωτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος και δεν πληρούν τις τρέχουσες ελάχιστες απαιτήσεις πιστοληπτικής ποιότητας (22 Απριλίου 2020).
- Η ΕΚΤ αποφάσισε ότι οι απαιτήσεις του Πυλώνα 2 (P2R) και οι κατευθύνσεις του Πυλώνα 2 (P2G) θα παραμείνουν σταθερές και ότι οι βαθμολογίες βάσει του Εποπτικού Ελέγχου και Διαδικασίας Αξιολόγησης («Supervisory Review and Evaluation Process (SREP)») δεν θα επικαιροποιηθούν, εκτός εάν τυχόν μεταβολές αιτιολογούνται από τις έκτακτες περιστάσεις που επηρεάζουν συγκεκριμένη τράπεζα. Οι εποπτικές ανησυχίες αντιμετωπίστηκαν κυρίως μέσω ποιοτικών συστάσεων και όχι εποπτικών μέτρων (28 Ιανουαρίου 2021).
- Με βάση την ανάλυση της SREP και λαμβανομένης υπόψη της κατάστασης που έχει προκαλέσει η πανδημία, η Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ αποφάσισε να επικεντρώσει τις προσπάθειές της σε τέσσερις βασικούς τομείς που επηρεάζονται ουσιωδώς από την τρέχουσα κατάσταση κρίσης, ορίζοντας τις ακόλουθες εποπτικές προτεραιότητες για το 2021: πιστωτικός κίνδυνος, κεφαλαιακή ευρωστία, βιωσιμότητα επιχειρηματικών μοντέλων και διακυβέρνηση (28 Ιανουαρίου 2021).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προέβη στην ανακοίνωση των ακόλουθων μέτρων:

- Δέσμη διευκολύνσεων στις τράπεζες για χρηματοδότηση σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (28 Απριλίου 2020).
    - Τροποποιήσεις στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων («Capital Requirements Regulation («CRR»)»). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει έκτακτα προσωρινά μέτρα για να μετριάσει τον άμεσο αντίκτυπο των εξελίξεων που σχετίζονται με τον COVID-19, προσαρμόζοντας το χρονοδιάγραμμα της εφαρμογής των διεθνών λογιστικών προτύπων στο κεφάλαιο των τραπεζών, αντιμετωπίζοντας πιο ευνοϊκά τις εγγυήσεις του δημοσίου που χορηγήθηκαν κατά τη διάρκεια αυτής της κρίσης, αναστέλλοντας την ημερομηνία εφαρμογής του αποθέματος ασφαλείας για τον δείκτη μόχλευσης και τροποποιώντας την μέθοδο αποκλεισμού συγκεκριμένων ανοιγμάτων από τον υπολογισμό του δείκτη μόχλευσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει επίσης, επίσπευση της ημερομηνίας εφαρμογής διαφόρων συμφωνηθέντων μέτρων που ενθαρρύνουν τις τράπεζες για τη χρηματοδότηση υπαλλήλων, μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων και έργων υποδομής.
    - Ερμηνευτική ανακοίνωση σχετικά με τα λογιστικά και προληπτικά πλαίσια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η ανακοίνωση επιβεβαιώνει τις πρόσφατες δηλώσεις σχετικά με τη χρήση ευελιξίας στους κανόνες λογιστικής και προληπτικής εποπτείας, όπως αυτές που έγιναν από την Επιτροπή Τραπεζικής Εποπτείας

της Βασιλείας, την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, και την ΕΚΤ, μεταξύ άλλων. Για παράδειγμα, η ανακοίνωση αυτή επιβεβαιώνει – και καλωσορίζει – την ευελιξία που υπάρχει στους κανόνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά την προσωρινή αναστολή αποπληρωμής δανείων στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα (κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών στις 2 Απριλίου 2020).

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προέβη στην εναρκτήρια έκδοση κοινωνικού ομολόγου μέσω του EU SURE, ύψους €17 δισ., προκειμένου να συμβάλει στην προστασία και στη διατήρηση των θέσεων εργασίας τους. Τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλουν επίσημες αιτήσεις στήριξης μέσω του SURE, το οποίο διαθέτει συνολική ικανότητα παρέμβασης μέχρι ύψους €100 δισ. στοχεύοντας να συμβάλει στην προστασία των θέσεων εργασίας και των εργαζομένων που πλήττονται από την πανδημία. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ήδη προτείνει χρηματοδοτική στήριξη μέσω του SURE σε 17 κράτη μέλη, ύψους €87,8 δισ. ευρώ. (21 Οκτωβρίου 2020).
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε μια στρατηγική για την αποτροπή μελλοντικής συσσώρευσης Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (NPL) σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, ως αποτέλεσμα της κρίσης του COVID-19. Η στρατηγική στοχεύει να διασφαλίσει ότι τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις της ΕΕ θα συνεχίσουν να έχουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση που χρειάζονται καθ' όλη τη διάρκεια της κρίσης. Η Επιτροπή προτείνει μια σειρά δράσεων με τέσσερις βασικούς στόχους (16 Δεκεμβρίου 2020):
  - Περαιτέρω ανάπτυξη των δευτερογενών αγορών των επισφαλών περιουσιακών στοιχείων.
  - Μεταρρύθμιση της νομοθεσίας της ΕΕ περί αφερεγγυότητας και ανάκτησης χρεών.
  - Στήριξη της σύστασης και της συνεργασία εθνικών εταιρειών διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων (AMC), δηλαδή εθνικών bad banks, σε επίπεδο ΕΕ.
  - Προληπτικά μέτρα.
- Η Επιτροπή έχει υιοθετήσει ένα προσωρινό πλαίσιο που επιτρέπει στα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν την πλήρη ευελιξία που προβλέπεται από τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη της οικονομίας στο πλαίσιο της επιδημίας του COVID-19. Το προσωρινό πλαίσιο, όπως τροποποιήθηκε στις 3 Απριλίου, 8 Μαΐου, 29 Ιουνίου, 13 Οκτωβρίου 2020 και 28 Ιανουαρίου 2021, προβλέπει μεταξύ άλλων τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων, τα οποία μπορούν να χορηγηθούν κράτη μέλη:
  - Άμεσες επιχορηγήσεις, εισφορές κεφαλαίων, επιλεκτικά φορολογικά πλεονεκτήματα και προκαταβολές,
  - Κρατικές εγγυήσεις για δάνεια που λαμβάνονται από εταιρείες για να διασφαλίσουν ότι οι τράπεζες συνεχίζουν να παρέχουν δάνεια στους πελάτες που τα χρειάζονται,
  - Επιδοτούμενα δημόσια δάνεια σε εταιρείες (δάνεια πλήρους και μειωμένης εξασφάλισης) με ευνοϊκά επιτόκια σε εταιρείες,
  - Διασφαλίζεται ότι οι τράπεζες διοχετεύουν κρατικές ενισχύσεις στην πραγματική οικονομία, η εν λόγω ενίσχυση θεωρείται άμεση ενίσχυση στους πελάτες των τραπεζών και όχι στις ίδιες τις τράπεζες και παρέχονται οδηγίες για τον τρόπο διασφάλισης ελάχιστης δυνατής στρέβλωσης του ανταγωνισμού μεταξύ των τραπεζών.

Σύνοδος Κορυφής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής - Ταμείο Ανάκαμψης για το COVID-19

Την 21 Ιουλίου 2020, οι ηγέτες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατέληξαν σε μια συμφωνία ενίσχυσης και προϋπολογισμού €1,8 τρισ. με στόχο να βοηθήσει τα μέλη να ανακάμψουν από την οικονομική επίπτωση της πανδημίας του COVID-19. Το πακέτο είναι μέρος της πρωτοφανούς προσπάθειας ανάκαμψης της ΕΕ, του «Next Generation EU» (NGEU) και περιλαμβάνει ποσό €750 δισ. για δάνεια και επιχορηγήσεις, καθώς και επταετή προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ύψους €1 τρισ. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει επιχορηγήσεις αξίας €390 δισ. και δάνεια αξίας €360 δισ.

Την 17 Σεπτεμβρίου 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε οδηγία για την εφαρμογή του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) στην ετήσια στρατηγική της για τη βιώσιμη ανάπτυξη το 2021. Ο εν λόγω μηχανισμός θα παράσχει ποσό ύψους €672,5 δισ. για δάνεια (έως €360 δισ.) και επιχορηγήσεις (έως €312.5 δισ.) στο πλαίσιο της εμπροσθοβαρούς χρηματοδοτικής στήριξης για τα κρίσιμα πρώτα έτη της ανάκαμψης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υιοθέτησε τον κανονισμό για τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στις 9 Φεβρουαρίου 2021. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τον κανονισμό για τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στις 11 Φεβρουαρίου 2021. Οι χώρες της ΕΕ έχουν, κατά κανόνα, προθεσμία έως τις 30 Απριλίου 2021 για να υποβάλουν τα εθνικά τους σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, στα οποία θα καθορίζονται τα μεταρρυθμιστικά και επενδυτικά τους θεματολόγια έως το 2026.

Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών προέβη στην ανακοίνωση των ακόλουθων μέτρων:

- Ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (Stress Tests): Οι ασκήσεις προσομοίωσης στην ΕΕ αναβλήθηκαν για το 2021 (12 Μαρτίου 2020).
- Εποπτικά αιτήματα: Συνιστάται στις αρμόδιες αρχές να επιδείξουν ρεαλισμό και ευελιξία, καθώς και να αναβάλουν μη απαραίτητες δραστηριότητες (12 Μαρτίου 2020).
- Πυλώνας 2: Οι αρμόδιες αρχές ενθαρρύνονται να κάνουν πλήρη χρήση της ευελιξίας που επιτρέπουν οι Κατευθύνσεις του Πυλώνα 2 (P2G) προκειμένου να

παρέχουν την απαραίτητη υποστήριξη (12 Μαρτίου 2020).

- Μερίσματα και επαναγορά μετοχών: Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών τόνισε ότι τα ιδρύματα θα πρέπει να αποφεύγουν τη διανομή μερίσματος ή την επαναγορά μετοχών και να αξιολογήσουν την πολιτική αμοιβών τους σύμφωνα με τους κινδύνους που απορρέουν από την οικονομική κατάσταση (1 Απριλίου 2020).
- Στάθμισης κινδύνου για τα ανοίγματα ειδικής χρηματοδότησης: Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών δημοσίευσε απάντηση στην πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να τροποποιήσει το τελικό σχέδιο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων («technical standards («RTS»)») της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών για τον καθορισμό της στάθμισης κινδύνου στα ανοίγματα ειδικής χρηματοδότησης. Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών θεωρεί ότι οι προτεινόμενες αλλαγές, παρά τον ουσιαστικό χαρακτήρα τους, δεν μεταβάλλουν σημαντικά το σχέδιο των RTS, καθώς διατηρούν μια καλή ισορροπία μεταξύ της ευελιξίας και της ευαισθησίας στον κίνδυνο που απαιτείται για την προσέγγιση των εσωτερικών διαβαθμίσεων («Internal Ratings Based («IRB»)»), καθώς και την ανάγκη για ένα εναρμονισμένο κανονιστικό πλαίσιο (16 Απριλίου 2020).
- Ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα (RTS) για τη συνετή αποτίμηση: Τροποποίηση των ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων για τη συνετή αποτίμηση με την εισαγωγή της χρήσης ενός συντελεστή συνάθροισης 66% που θα εφαρμοστεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020 στο πλαίσιο της λεγόμενης βασικής προσέγγισης (22 Απριλίου 2020).
- Εποπτικός Έλεγχος και Διαδικασία Αξιολόγησης («Supervisory Review and Evaluation Process (SREP)») 2020: Ανάγκη για μια ρεαλιστική προσέγγιση που να εστιάζει στους πιο σημαντικούς κινδύνους και αδυναμίες που οφείλονται στην εν λόγω κρίση (22 Απριλίου 2020).
- Στις 25 Μαρτίου 2020, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών προέβη σε ανακοίνωση προκειμένου να διευκρινίσει ότι τα γενικευμένα μέτρα αναστολής πληρωμών που έχουν ληφθεί για το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και στο βαθμό που δεν είναι εστιασμένα στον τύπο δανειολήπτη, αλλά αντιθέτως απευθύνονται σε ένα ευρύ φάσμα κατηγορίας προϊόντων ή πελατών, δεν οδηγούν αυτόματα σε κατηγοριοποίηση της οφειλής σε αθέτηση, με βάση το ΔΠΧΑ 9 ή σε οφειλή με ένδειξη αδυναμίας πληρωμής (βλ. Σημείωση 21 των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων).
- Στις 21 Σεπτεμβρίου 2020, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών ανακοίνωσε ότι θα καταργήσει σταδιακά τις Οδηγίες για νομοθετικές και μη νομοθετικές αναστολές πληρωμών, σύμφωνα με την προθεσμία που όρισε ως το τέλος Σεπτεμβρίου. Ο εποπτικός χειρισμός που ορίζουν οι Οδηγίες θα συνεχίσει να ισχύει για τις αναστολές πληρωμών που χορηγήθηκαν πριν από τις 30 Σεπτεμβρίου 2020.
- Στις 2 Δεκεμβρίου 2020, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών αποφάσισε να ενεργοποιήσει εκ νέου τις κατευθυντήριες γραμμές της σχετικά με τη νομοθετική και μη νομοθετική αναστολή πληρωμών. Αυτή η επανενεργοποίηση θα διασφαλίσει ότι τα δάνεια, τα οποία στο παρελθόν δεν είχαν επωφεληθεί από την αναστολή πληρωμών, μπορούν πλέον να επωφεληθούν. Οι αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, οι οποίες θα ισχύσουν έως τις 31 Μαρτίου 2021, περιλαμβάνουν πρόσθετες διασφαλίσεις έναντι του κινδύνου αδικαιολόγητης αύξησης των μη αναγνωρισμένων ζημιών στον Ισολογισμό των τραπεζών.
- Στις 15 Δεκεμβρίου 2020, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών καλεί τις τράπεζες να απέχουν από τη διανομή κεφαλαίων εκτός του τραπεζικού συστήματος όταν αποφασίζουν σχετικά με τα μερίσματα και άλλες πολιτικές διανομής, συμπεριλαμβανομένων των επαναγορών μετοχών, εκτός εάν δοθεί ιδιαίτερη προσοχή.
- Στις 16 Δεκεμβρίου 2020, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών καλωσόρισε το ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αντιμετώπιση της αναμενόμενης αύξησης των (NPLs) στους ισολογισμούς των τραπεζών μετά το ξέσπασμα της πανδημίας COVID-19. Το σχέδιο δράσης ζητά την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών για τη βελτίωση της ποιότητας και της συγκρισιμότητας των δεδομένων, την ενίσχυση της διαφάνειας και της πειθαρχίας της αγοράς σύμφωνα με τους κανόνες του Πυλώνα 3 και την αντιμετώπιση των κανονιστικών εμποδίων στις αγορές NPL. Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών πρόκειται να δράσει γρήγορα για να υποστηρίξει αυτές τις πρωτοβουλίες, συνεχίζοντας παράλληλα το ευρύτερο ρυθμιστικό και εποπτικό έργο της σχετικά με τα NPL στην ΕΕ.
- Στις 29 Ιανουαρίου 2021, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών δημοσίευσε μια έκθεση σχετικά με την εφαρμογή επιλεγμένων πολιτικών για τον COVID-19, συμπεριλαμβανομένων:
  - i) QAs για την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών των αναστολών πληρωμών,
  - ii) κοινά κριτήρια που πρέπει να αναγνωρίζουν τα ιδρύματα για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των συμβάντων και των ζημιών που σχετίζονται με το COVID-19,
  - iii) διευκρινίσεις σχετικά με τον πιθανό προσδιορισμό μιας περιόδου ύφεσης που προκλήθηκε λόγω COVID-19 και την ενσωμάτωσή της στην εκτίμηση της ζημιάς σε περίπτωση αθέτησης (LGD) και
  - iv) διευκρινίσεις σχετικά με τη αντιμετώπιση των συστημάτων δημόσιας εγγύησης COVID - 19 ως μορφή μείωσης του πιστωτικού κινδύνου βάσει της προσέγγισης A-IRB.

Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στις 12 Μαρτίου 2020, οι Υπουργοί Οικονομικών των κρατών μελών της ΕΕ συμφώνησαν με την εκτίμηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ότι οι όροι για τη χρήση της γενικής ρήτρας εκτροπής

από το δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ – μια σοβαρή οικονομική ύφεση στη ζώνη του ευρώ ή στην Ένωση συνολικά - πληρούνται.

Η χρήση της ρήτρας θα εξασφαλίσει την απαραίτητη ευελιξία για τη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για τη στήριξη των συστημάτων υγείας και πολιτικής προστασίας και για την προστασία των οικονομιών μας, μεταξύ άλλων μέσω περαιτέρω κινήτρων ενίσχυσης και συντονισμένης δράσης, σχεδιασμένης, καταλλήλως, ώστε να είναι έγκαιρη, προσωρινή και στοχευμένη, από τα Κράτη Μέλη.

Οι Υπουργοί παραμένουν πλήρως αφοσιωμένοι στο σεβασμό του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Η γενική ρήτρα εκτροπής θα επιτρέψει στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο να αναλάβουν τα αναγκαία μέτρα συντονισμού των πολιτικών στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, απομακρύνοντας παράλληλα τις δημοσιονομικές απαιτήσεις που ισχύουν κανονικά για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών της πανδημίας.

Στις 18 Νοεμβρίου 2020 η γερμανική Προεδρία του Συμβουλίου και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατέληξαν σήμερα σε πολιτική συμφωνία σχετικά με το REACT-EU, μια επείγουσα νομοθετική πρωτοβουλία για την αποδέσμευση €47,5 δισ. μέσω των διαρθρωτικών ταμείων στα κράτη μέλη και τις περιφέρειες που έχουν πληγεί περισσότερο. Η πρόσθετη αυτή χρηματοδότηση θα προέλθει από το Ευρωπαϊκό Μέσο Ανάκαμψης και θα είναι διαθέσιμη για δύο χρόνια €37,5 δισ. για το 2021 και €10,0 δισ. για το 2022.

Ελληνική Ένωση Τραπεζών

Η Ελληνική Ένωση Τραπεζών ανακοίνωσε το Μάρτιο του 2020 ότι οι εργαζόμενοι, οι ελεύθεροι επαγγελματίες και οι μικρές επιχειρήσεις που επηρεάζονται άμεσα από την κρίση του COVID-19, στο πλαίσιο των ληφθέντων από την κυβέρνηση ήδη μέτρων για αναστολή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τους, με σκοπό την αντιμετώπιση της πανδημίας, θα επωφεληθούν, εφόσον το επιθυμούν, με παράταση αποπληρωμής των δανειακών υποχρεώσεων για σύντομο χρονικό διάστημα. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις που επηρεάστηκαν από τα μέτρα που λήφθηκαν για την κρίση του COVID-19 θα επωφεληθούν επίσης, εάν το επιθυμούν, με αναβολή της καταβολής χρεολυσίων, ενώ παράταση 75 ημερών έχει δοθεί για μεταχρονολογημένες κατά τη λήξη τους επιταγές.

Παρόμοιες πρωτοβουλίες έχουν αναληφθεί από άλλες χώρες και Κεντρικές Τράπεζες στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος.

Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της ΕΤΕ

Ακολουθώντας τη σαφή εντολή του Διοικητικού Συμβουλίου της, η ΕΤΕ έθεσε σε εφαρμογή ένα δυναμικό Πρόγραμμα Μετασχηματισμού κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2018, εστιάζοντας στην επίτευξη φιλόδοξων χρηματοοικονομικών και λειτουργικών στόχων. Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού έχει σχεδιαστεί και υλοποιείται σε Άξονες, κάθε ένας από τους οποίους διευθύνεται από ένα ανώτερο στέλεχος της Τράπεζας.

Υλοποίηση του Μετασχηματισμού

Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού βασίζεται σε εξαμηνιαίες Περιόδους. Το πλαίσιο αυτό ενισχύει τον ρυθμό εφαρμογής και διασφαλίζει ότι η Τράπεζα παραμένει προσηλωμένη στην επίτευξη των στόχων της, αλλά και ευέλικτη, καθώς νέα Έργα μπορούν να ενταχθούν στο Πρόγραμμα ενώ υφιστάμενα Έργα μπορούν να προσαρμοστούν καταλλήλως ή να αφαιρεθούν. Κάθε Περίοδος Εφαρμογής αρχίζει και τελειώνει με μία Τελετή η οποία εστιάζει στην ανασκόπηση της προόδου που έχει σημειωθεί, καθώς και την αναγνώριση των κύριων επιτευγμάτων, διασφαλίζοντας με αυτόν τον τρόπο ότι τα συμπεράσματα που αντλήθηκαν από κάθε Περίοδο ενσωματώνονται στον μελλοντικό σχεδιασμό του Προγράμματος. Στο πλαίσιο του Προγράμματος, συστάθηκε η εξειδικευμένη Διεύθυνση Επιχειρησιακού Μετασχηματισμού προκειμένου να:

- Διασφαλίσει τη συνοχή και συνέπεια του σχεδιασμού σε κάθε Άξονα και Έργο, καθώς και τη σωστή ιεράρχηση των προτεραιοτήτων και την παρακολούθηση των αναγκών που ενδεχομένως προκύπτουν στην πορεία του Προγράμματος.
- Παρέχει διοικητική εποπτεία και καθοδήγηση ως προς τις βέλτιστες πρακτικές σχετικά με κάθε Άξονα και Έργο του Προγράμματος.
- Εφαρμόσει ένα αναλυτικό, έγκαιρο και αποτελεσματικό μηχανισμό αναφοράς προόδου (και κινδύνων).

Η Διεύθυνση υλοποίησης του Επιχειρησιακού Μετασχηματισμού αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα στην συντονισμένη, έγκαιρη και συστηματική ολοκλήρωση του Προγράμματος.

Επιτεύγματα που σημειώθηκαν το 2020

Κατά τη διάρκεια του 2020, περισσότεροι από 1.000 συνάδελφοι συμμετείχαν ενεργά σε τουλάχιστον ένα εκ των 45+ Έργων του Προγράμματος Μετασχηματισμού, επιτυγχάνοντας σημαντικά αποτελέσματα σε όλους τους Άξονες:

Άξονες	Επιτεύγματα που σημειώθηκαν κατά το 2020
Υγιής Ισολογισμός	• Πώληση των χαρτοφυλακίων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων Project ICON (€1,6 δισ.), Project Marina (€0,3 δισ.) και Project Danube (€0,2 δισ.) • Προετοιμασία της μεγάλης τιτλοποίησης Project "Frontier". • Επιτάχυνση οργανικών δράσεων σε όλα τα χαρτοφυλάκια, για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 στην ποιότητα των στοιχείων ενεργητικού. • Ολοκλήρωση των διαδικτυακών πωλήσεων ανακτηθέντων περιουσιακών στοιχείων μέσω της ιστοσελίδας ιδιόκτητων ακινήτων «REO».
Αποτελεσματικότητα & Ευελιξία	• Περαιτέρω μείωση του αριθμού προσωπικού κατά 840 εργαζομένων πλήρους απασχόλησης και των δαπανών προσωπικού μέσω Προγραμμάτων Εθελουσίας Εξόδου. • Περαιτέρω μείωση των γενικών διοικητικών εξόδων σε βασικές περιοχές κόστους, με λειτουργία νέας μονάδας διαχείρισης ζήτησης (demand management) και περαιτέρω κεντροποίηση των διαδικασιών προμηθειών. • Λειτουργία νέου πλαισίου μέτρησης παραγόμενης αξίας (Value Based Management) για την ενίσχυση των δυνατοτήτων διαχείρισης απόδοσης και της δημιουργίας αξίας στον οργανισμό.
Η καλύτερη Τράπεζα για τους Πελάτες μας	• Επιτάχυνση της μετάπτωσης πελατών στα ψηφιακά κανάλια της ΕΤΕ και ενίσχυση της εξυπηρέτησης μέσω ψηφιακών καναλιών, τα οποία προσφέρουν: (α) Για Ιδιώτες: ψηφιακές πωλήσεις πιστωτικών, χρεωστικών, προπληρωμένων & άυλων (virtual) καρτών, προθεσμιακών καταθέσεων, λογαριασμών ταμιευτηρίου και τρεχούμενων λογαριασμών, μικρο-δανείων άμεσης έγκρισης (1ος στην αγορά), ασφάλιση πορτοφολιού. (β) Για Επιχειρήσεις: ανανεωμένο Internet Banking με δυνατότητες διαδικτυακής νομιμοποίησης & διαχείρισης εγγράφων, εκταμιεύσεων και αποπληρωμών δανείων. • Δημιουργία Μονάδας Εταιρικής Συναλλακτικής Τραπεζικής για την ενίσχυση των σταυροειδών πωλήσεων και την παροχή ολοκληρωμένων λύσεων στην Εταιρική πελατεία. • Δημιουργία Centre of Excellence για Analytics με στόχο την παροχή εμπεριστατωμένης πληροφόρησης για λήψη αποφάσεων βάσει δεδομένων σε όλο τον οργανισμό. • Υλοποίηση του νέου πελατοκεντρικού μοντέλου λειτουργίας σε όλα τα Καταστήματα. • Διάθεση κρατικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του COVID-19.
Τεχνολογία & Διαδικασίες	• Ενίσχυση των πόρων πληροφορικής με στόχο την επίσπευση του ψηφιακού μετασχηματισμού. • Έναρξη του προγράμματος αντικατάστασης του συστήματος Βασικών Τραπεζικών Εργασιών (Core Banking System). • Ανασχεδιασμός κύριων διαδικασιών (π.χ. εταιρικών και ΜΜΕ δανείων, διαχείρισης εξασφαλίσεων) και κεντροποίηση υποστηρικτικών εργασιών (π.χ. διαχείριση εταιρικών δανείων και εργασίες Trade Finance) και δημιουργία Centre of Excellence για Βελτιστοποίηση Διαδικασιών.
Άνθρωποι, Οργανωτικές Δομές και Κουλτούρα	• Έναρξη λειτουργίας νέου συστήματος διαχείρισης απόδοσης ανθρώπινου δυναμικού σε όλο τον οργανισμό. • Ολοκλήρωση της 1ης Έρευνας Εργασιακής Εμπειρίας. • Σύσταση του NBG Academy, εκκίνηση σημαντικών προγραμμάτων ανάπτυξης ηγετικών δεξιοτήτων και έναρξη στοχευμένου προγράμματος για εργαζόμενους με δυνατότητες γρήγορης εξέλιξης.
Διαφάνεια, Συμμόρφωση & Έλεγχος	• Ενίσχυση του πλαισίου διαχείρισης λειτουργικών κινδύνων και κουλτούρας κινδύνου σε ολόκληρη την τράπεζα. • Σχεδιασμός επαρκών και αποτελεσματικών δικλείδων ασφαλείας για διαδικασίες υψηλής προτεραιότητας.

Στρατηγικές προτεραιότητες για την περίοδο 2021-2023

Από τώρα έως το 2023, η Εθνική Τράπεζα επιδιώκει την υλοποίηση έξι στρατηγικών προτεραιοτήτων ως εξής:

Άξονες	Βασικές στρατηγικές προτεραιότητες έως το 2023
Υγιής Ισολογισμός	■ Επίτευξη σημαντικής μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων σε επίπεδο κάτω από 5% των συνολικών δανείων μέχρι το 2023, μέσω της ολοκλήρωσης μιας μεγάλης τιτλοποίησης, την ενεργή διαχείριση ζητημάτων που αντιμετωπίζουν οι πελάτες που έχουν πληγεί προσωρινά από την πανδημία COVID-19, καθώς και την υλοποίηση βιώσιμων ρυθμίσεων για πελάτες με μακροπρόθεσμα προβλήματα. ■ Περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας του ενεργητικού της Τράπεζας μέσω της λειτουργίας εσωτερικής πλατφόρμας ιδιόκτητων ακινήτων «REO» για την επίτευξη στόχων ρευστοποίησης και την ενεργή διαχείριση ανακτηθέντων περιουσιακών στοιχείων.
Αποτελεσματικότητα & Ευελιξία	■ Ανάπτυξη αποτελεσματικών και ευέλικτων λειτουργιών με μειωμένο αριθμό και δαπάνες προσωπικού, καθώς και ενίσχυση της παραγωγικότητας μέσω βελτιώσεων στο μοντέλο λειτουργίας της Τράπεζας. ■ Περαιτέρω μείωση των γενικών διοικητικών εξόδων μέσω αυστηρότερης διαχείρισης της ζήτησης, βέλτιστων πρακτικών στις διαδικασίες προμηθειών, και στοχευμένων δράσεων για τον εξορθολογισμό συγκεκριμένων περιοχών κόστους (συμπεριλαμβανομένου του κόστους κτηριακών εγκαταστάσεων, ενόψει ενός πιο ευέλικτου μοντέλου με μερική εξ αποστάσεως εργασίας από το ξέσπασμα της πανδημίας COVID-19).
Η Καλύτερη Τράπεζα για τους Πελάτες μας	■ Αύξηση εσόδων, εστιάζοντας τόσο σε σταυροειδείς πωλήσεις και προμήθειες στη Λιανική Τραπεζική, όσο και σε εμβάθυνση των σχέσεων με μεγάλους πελάτες και γενικότερη διεύρυνση της πελατειακής βάσης ΜΜΕ στην Εταιρική Τραπεζική. ■ Στην περίπτωση της Λιανικής Τραπεζικής, ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί μέσω εξειδικευμένων συμβούλων πελατείας (Relationship Managers), με μεγαλύτερη προϊοντική στόχευση και διευρυμένη χρήση δεδομένων και στατιστικών στοιχείων. ■ Όσον αφορά στην Εταιρική Τραπεζική, ο στόχος θα επιτευχθεί με την προσφορά υψηλού επιπέδου υπηρεσιών, με την ενίσχυση του μοντέλου κάλυψης των πελατών από εξειδικευμένους Υπεύθυνους Σχέσεων Εταιρικής Πελατείας (Relationship Managers) και με τη συστηματική προσπάθεια αύξησης των πωλήσεων μη-δανειακών προϊόντων μέσω της μονάδας Εταιρικής Συναλλακτικης Τραπεζικής. ■ Τα ψηφιακά κανάλια επιτελούν έναν όλο και πιο σημαντικό ρόλο, τόσο στην προσέλκυση και εξυπηρέτηση πελατών όσο και στις πωλήσεις, μία τάση που έχει επιταχυνθεί μετά την εκδήλωση της πανδημίας COVID-19.
Τεχνολογία & Διαδικασίες	■ Εκσυγχρονισμός της τεχνολογικής υποδομής της Τράπεζας συμπεριλαμβανομένης της αντικατάστασης του συστήματος Βασικών Τραπεζικών Εργασιών (Core Banking System) και της δημιουργίας υποδομής cloud. ■ Βελτιστοποίηση κύριων διαδικασιών (που αφορούν τόσο τον πελάτη, όσο και τις εσωτερικές λειτουργίες της Τράπεζας) μέσω απλοποίησης, κεντροποίησης και αυτοματοποίησης, προκειμένου να βελτιωθούν τα επίπεδα υπηρεσιών και να μειωθεί το κόστος.
Άνθρωποι, Οργανωτικές Δομές και Κουλτούρα	■ Κινητοποίηση των ανθρώπων της Τράπεζας μέσω της υλοποίησης νέας στρατηγικής ανθρώπινου δυναμικού που ανταμείβει την απόδοση των εργαζομένων και την ευθυγραμμίζει με τις στρατηγικές προτεραιότητες της Τράπεζας. ■ Ενίσχυση της εταιρικής κουλτούρας και της εσωτερικής επικοινωνίας.
Διαφάνεια, Συμμόρφωση & Έλεγχος	■ Εκσυγχρονισμός πιστωτικών πολιτικών, κανονισμών και μοντέλων ώστε να επιτευχθεί υγιής ανάπτυξη σε όλο το φάσμα των εργασιών της ΕΤΕ. ■ Περαιτέρω ενδυνάμωση της διαχείρισης κινδύνου, των εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας και της ευαισθητοποίησης σε θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης σε όλο τον οργανισμό.

Εξελίξεις που αφορούν το Μακροοικονομικό και Χρηματοοικονομικό περιβάλλον

Παγκόσμια Οικονομία & Χρηματοοικονομικό Περιβάλλον

2020: Έντονη συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας, με το ρυθμό μεταβολής του παγκόσμιου ΑΕΠ να εκτιμάται σε -3,5% λόγω της πανδημικής κρίσης

Ευρωζώνη: Πρωτοφανής ύφεση, με το πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν («ΑΕΠ») να υποχωρεί κατά -6,8% το 2020.

Το Σχέδιο Ανάκαμψης για την Ευρώπη – Next Generation EU ("NGEU"), ύψους €750 δισ., δύναται να δώσει ώθηση στην ευρωπαϊκή οικονομία το 2021.

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Επέκτεινε το έκτακτο πρόγραμμα αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme) κατά €500 δισ. σε €1.850 δισ., τουλάχιστον έως το Μάρτιο του 2022.

Επέκτεινε της περίοδο της 3ης σειράς στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης ("TLTRO-III") κατά 12 μήνες, έως τον Ιούνιο του 2022.

Διατήρησε τα κύρια επιτόκια νομισματικής πολιτικής σε 0,0% και -0,5%.

Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα ("Fed")

Επέκτεινε τον ισολογισμό της κατά USD 3,2 τριλ. σε USD 7,4 τριλ. το 2020.

Αναθεώρησε το πλαίσιο νομισματικής πολιτικής.

Μείωσε το επιτόκιο αναφοράς κατά 150 μ.β. σε σχεδόν μηδέν.

Η ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας αναμένεται να επιταχυνθεί το 2021, λόγω της χαλάρωσης των μέτρων για τον περιορισμό διασποράς του COVID-19

Η παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα παρέμεινε στενά συνδεδεμένη με τις εξελίξεις της πανδημίας κατά τη διάρκεια του 2020, με το ΑΕΠ να υποχωρεί κατά 3,5%, έναντι +2,8% το 2019[2], καθώς η διασπορά του COVID-19 και οι σχετικοί περιορισμοί, έπληξαν τη δραστηριότητα κατά το 1ο εξάμηνο. Σε επίπεδο επιμέρους οικονομιών, παρατηρήθηκε σημαντική διαφοροποίηση, ανάλογα με την αποτελεσματικότητα των περιοριστικών μέτρων και του μεγέθους των υποστηρικτικών πολιτικών. Σε αυτό το πλαίσιο, η οικονομική δραστηριότητα στην Κίνα, αυξήθηκε με τη χαμηλότερη ταχύτητα από το 1976, διατηρώντας ωστόσο θετικούς ρυθμούς μεταβολής. Πράγματι, το ΑΕΠ επιβραδύνθηκε σε +2,3% ετήσια το 2020, από +6,1% το 2019. Στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ("ΗΠΑ"), το ΑΕΠ υποχώρησε κατά -3,5% το 2020, από +2,2% το 2019, με τη σημαντικά επεκτατική δημοσιονομική πολιτική να αμβλύνει τις υφεσιακές πιέσεις. Τέλος, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ στην ευρωζώνη διαμορφώθηκε σε -6,8% το 2020, έναντι +1,3% το 2019. Εντός της ευρωζώνης, οικονομίες με σχετικά μεγαλύτερο προσανατολισμό προς την παροχή υπηρεσιών, κατέγραψαν εντονότερη συρρίκνωση, έναντι οικονομιών όπου ο μεταποιητικός τομέας συνεισφέρει σημαντικά στην προστιθέμενη αξία των μη-χρηματοπιστωτικών επιχειρηματικών κλάδων της οικονομίας.

Η δημοσιονομική πολιτική διετέλεσε κομβικό ρόλο στην άμβλυνση της επιδείνωσης των οικονομικών συνθηκών λόγω της πανδημίας, τόσο μέσω αύξησης πρωτογενών δαπανών, όσο και μέσω διευρυμένων μέτρων ενίσχυσης της ρευστότητας. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου («ΔΝΤ»), τα δημοσιονομικά μέτρα για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών από την πανδημία, έχουν ανέλθει σε USD 14 τριλ. παγκοσμίως (16% του παγκόσμιου ΑΕΠ του 2019), αποτελούμενα από USD 7,8 τριλ. σε μορφή επιπρόσθετων δαπανών ή μείωσης εσόδων και USD 6 τριλ. σε κεφαλαιακές ενισχύσεις, δάνεια και κρατικές εγγυήσεις δανείων. Η δημοσιονομική αυτή στήριξη συναντάται κυρίως στις ανεπτυγμένες οικονομίες, με εκτιμώμενο συνολικό μέγεθος

[2] Πηγή: ΔΝΤ, World Economic Outlook Update, Ιανουάριος 2021

μέτρων USD 11,8 τρισ. (23% του ΑΕΠ του 2019 των Ανεπτυγμένων Οικονομιών). Η οικονομία των ΗΠΑ κατέχει την πρωτοκαθεδρία (USD 3,5 τρισ.).

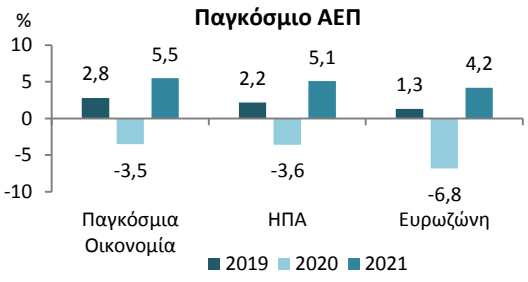
Η νομισματική πολιτική κατέστη σημαντικά περαιτέρω διευκολυντική, προκειμένου να μειώσει τις οικονομικές επιπτώσεις από την πανδημία, μέσω της διατήρησης ευνοϊκών χρηματοπιστωτικών συνθηκών. Η Fed μείωσε το επιτόκιο αναφοράς σωρευτικά κατά 150 μ.β. στο εύρος του 0% με 0,25%. Επιπλέον, η Fed χρησιμοποίησε ένα πλέγμα εργαλείων για να αποτρέψει μία επιδείνωση των χρηματοπιστωτικών συνθηκών και να υποστηρίξει την ανεμπόδιστη παροχή πιστώσεων προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις, που συμπεριλαμβάνει αγορές περιουσιακών στοιχείων σε μεγάλη κλίμακα. Ως αποτέλεσμα, ο ισολογισμός της Fed ανερχόταν σε USD 7,4 τρισ. στις 10 Φεβρουαρίου του 2021 ή 35% του ΑΕΠ του 2019, έναντι USD 4,2 τρισ. προ-πανδημίας. Επιπρόσθετα, υπό το αναθεωρημένο πλαίσιο νομισματικής πολιτικής, η Fed αναμένεται, πλέον, να επιδιώξει να επιτύχει πληθωρισμό με μέσο όρο 2% με την πάροδο του χρόνου. Ταυτόχρονα, η κατάλληλη νομισματική πολιτική θα ενημερωθεί με τις εκτιμήσεις της Fed, για τις αποκλίσεις της απασχόλησης και του πραγματικού πληθωρισμού από τους εκατέρωθεν στόχους, εξέλιξη που παραπέμπει σε μεγάλη περίοδο διατήρησης σχεδόν μηδενικών επιτοκίων.

Στη άλλη όχθη του Ατλαντικού, η ΕΚΤ εισήγαγε ένα έκτακτο πρόγραμμα αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω πανδημίας («PEPP»), το οποίο περιλαμβάνει κυρίως ομολογίες του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Ο συνολικός φάκελος ανέρχεται σε €1.850 δισ., έπειτα και από την αύξησή του το Δεκέμβριο του 2020, ενώ η διάρκειά του εκτείνεται έως το τέλος Μαρτίου 2022, τουλάχιστον. Ταυτόχρονα, συνεχίζεται η διενέργεια καθαρών αγορών στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού (Asset Purchase Programme – "APP") με ύψος €20 δισ. μηνιαίως. Ως αποτέλεσμα, ο ισολογισμός της ΕΚΤ ανερχόταν σε €7,1 τρισ. (5 Φεβρουαρίου 2021) ή 62% του ΑΕΠ του 2019, έναντι €4,7 τρισ. προ-πανδημίας. Τα κύρια επιτόκια νομισματικής πολιτικής παρέμειναν αμετάβλητα σε 0% (πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης (Main refinancing operations ("MRO")) και -0,5% (διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων (deposit facility rate ("DFR")). Παράλληλα, η ΕΚΤ αναμένεται να συνεχίσει να παράσχει άφθονη ρευστότητα στις εμπορικές Τράπεζες, με ελκυστικό κόστος χρηματοδότησης, έως τον Ιούνιο του 2022, μέσω της 3ης σειράς στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (TLTRO-III) και τις πρόσθετες έκτακτες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης λόγω πανδημίας ("TLTROs"). Τέλος, ο βραχίονας της ΕΚΤ για την Τραπεζική Εποπτεία, παρείχε προσωρινή χαλάρωση κεφαλαιακών και λειτουργικών εποπτικών απαιτήσεων, καθώς και απαιτήσεων ρευστότητας, στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της Ευρωζώνης.

Οι διεθνείς χρηματοοικονομικές αγορές σημείωσαν έντονη μεταβλητότητα εντός του 2020. Ο δείκτης τεκμαρτής μεταβλητότητας CBOE S&P500 VIX ξεπέρασε το 80% το Μάρτιο του 2020, υποχωρώντας αργότερα και διαμορφούμενος σε 26% στο 2ο εξάμηνο του 2020 (μέσος όρος περιόδου), παραμένοντας ωστόσο στο 84ο εκατοστημόριο της ιστορικής του κατανομής από το 1990. Ισχυρές απώλειες κατέγραψαν τα περιουσιακά στοιχεία κινδύνου έως τα μέσα Μαρτίου του 2020. Αντίθετα, οι τιμές των κρατικών ομολόγων, τα οποία λειτουργούν ως «ασφαλή καταφύγια» για τους επενδυτές, κινήθηκαν υψηλότερα. Ωστόσο, τα ευρείας κλίμακας υποστηρικτικά μέτρα δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής, καθώς και η έγκριση και εκκίνηση διάθεσης εμβολίων κατά του COVID-19 στα τέλη του 2ου εξαμήνου, τροφοδότησαν τις προσδοκίες για παγκόσμια οικονομική ανάκαμψη, με πολλούς μετοχικούς δείκτες να καλύπτουν τις απώλειές που σχετίζονταν με το COVID-19, ενώ τα περιθώρια των επιτοκίων των εταιρικών ομολόγων υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης επέστρεψαν σε επίπεδα προ-πανδημίας. Συνολικά, ο δείκτης Morgan Stanley Capital International All Country World Index ("MSCI ACWI") ενισχύθηκε κατά 14% σε όρους δολαρίου ΗΠΑ με στοιχεία της 31ης Δεκεμβρίου 2020, με τις μετοχικές αγορές των ΗΠΑ και των αναδυόμενων οικονομιών, να υπέρ-αποδίδουν έναντι των αντίστοιχων Ευρωπαϊκών. Τα περιθώρια των επιτοκίων των εταιρικών ομολόγων χαμηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης, παρότι μειώθηκαν σημαντικά στο 2ο εξάμηνο του 2020, αυξήθηκαν κατά περίπου 25 (USD) με 45 (EUR) μ.β. συνολικά στο 2020, αντικατοπτρίζοντας αρχικά την υψηλότερη αποστροφή κινδύνου των επενδυτών, εν μέσω αυξημένων εταιρικών αθετήσεων πληρωμών υποχρεώσεων. Ταυτόχρονα, η διευκολυντική νομισματική πολιτική, σε συνδυασμό με τις μειούμενες προσδοκίες για την παγκόσμια οικονομική μεγέθυνση και τον πληθωρισμό, οδήγησαν τα ονομαστικά επιτόκια των κρατικών ομολόγων σημαντικά χαμηλότερα κατά τη διάρκεια του 2020 (επιτόκιο 10-ετούς κρατικού ομολόγου ΗΠΑ: -101 μ.β. σε +0,91% |επιτόκιο 10-ετούς κρατικού ομολόγου Γερμανίας: -40 μ.β. σε -0,56%). Στο πρώτο τρίμηνο του 2021 (ως 12 Φεβρουαρίου 2021), τα περιουσιακά στοιχεία κινδύνου συνέχισαν να κινούνται υψηλότερα, λόγω βελτιούμενων προσδοκιών για την εταιρική κερδοφορία.

Ο ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσης της παγκόσμιας οικονομίας αναμένεται να επιταχυνθεί το 2021, καθώς τα μέτρα ανάσχεσης του COVID-19 επίκειται να φθίνουν και το επίπεδο κινητικότητας να αυξάνεται, λόγω και της προόδου των προγραμμάτων εμβολιασμού. Συνολικά, ο ρυθμός μεταβολής του παγκόσμιου ΑΕΠ αναμένεται σε +5,5% το 2021, από -3,5% το 2020[3]. Εντούτοις, εξαιρετική αβεβαιότητα παραμένει, καθώς η παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα είναι στενά συνδεδεμένη με την πορεία της πανδημίας, σε συνδυασμό μάλιστα με τις σχετικές ιατρικές εξελίξεις.

Παγκόσμιο ΑΕΠ

Πηγή: ΔΝΤ, World Economic Outlook, Ιανουάριος 2021

[3] Πηγή: ΔΝΤ, World Economic Outlook Update, Ιανουάριος 2021

Εγχώρια Οικονομία

Τα μέτρα δημοσιονομικής στήριξης και ρευστότητας μετριάζουν το συνεχιζόμενο πλήγμα από τον COVID-19, το οποίο επηρεάζει τους πιο ευάλωτους τομείς της οικονομίας

Το ελληνικό ΑΕΠ μειώθηκε κατά 8,0% ετησίως στο σύνολο του 2020[4], παραμένοντας ανθεκτικό στο δεύτερο κύμα της πανδημίας το 4ο τρίμηνο 2020.

Η αυστηροποίηση των περιοριστικών μέτρων την περίοδο Φεβρουαρίου-Μαρτίου 2021 προμηνύει ήπια πτώση του ΑΕΠ το 1ο τρίμηνο του 2021.

Οι δείκτες οικονομικής δραστηριότητας σε υψηλή συχνότητα επέδειξαν μεγαλύτερη ανθεκτικότητα στους νέους περιορισμούς, αν και οι πληροφορίες που αφορούν τον τομέα υπηρεσιών παραμένουν περιορισμένες.

Περίπου €10,0 δισ. (6,0% του ΑΕΠ) επιπρόσθετα δημοσιονομικά μέτρα ενεργοποιήθηκαν το 4ο τρίμηνο του 2020 και το 1ο τρίμηνο του 2021, προκειμένου να μετριάσουν την πρόσθετη υφεσιακή πίεση[5].

Η πιστωτική επέκταση αυξήθηκε με τον υψηλότερο ρυθμό τα τελευταία 11 έτη, υποστηριζόμενη από τις κρατικές εγγυήσεις και τη μεγαλύτερη ζήτηση για κεφάλαιο κίνησης.

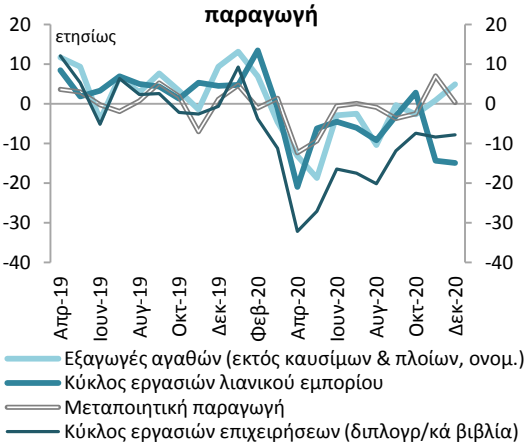
Η υποστηρικτική πολιτική της ΕΚΤ και οι επιταχυνόμενες εισροές από την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ») βελτιώνουν τη ρευστότητα και τις συνθήκες χρηματοδότησης, με τις αποδόσεις των ελληνικών κρατικών ομολόγων να βρίσκονται σε ιστορικά χαμηλά.

Το Ταμείο Ανάκαμψης "Next Generation" της ΕΕ θα μπορούσε να αποτελέσει τον καταλύτη για μεσοπρόθεσμη ανάπτυξη και επενδύσεις, με €5,5 δισ. εισροές να αναμένονται το 2021[6].

Η πίεση από την πανδημία του COVID-19 στην οικονομική και επιχειρηματική δραστηριότητα παρέμεινε υψηλή μέχρι τα τέλη του 2020

Η πανδημία COVID-19 είχε ως αποτέλεσμα την απότομη αύξηση της αβεβαιότητας και την επιβολή αυστηρών περιοριστικών μέτρων που οδήγησαν σε μια άνευ προηγουμένου πτώση του ΑΕΠ το 2ο τρίμηνο του 2020 (-13,8% ετησίως, -13,4% σε τριμηνιαία βάση). Η οικονομία ανταποκρίθηκε θετικά στη χαλάρωση των περιορισμών το 3ο τρίμηνο – αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,1% τριμηνιαίως, ωστόσο μειώθηκε κατά 10,5% σε ετήσια βάση – αν και η ανάκαμψη είχε αποδυναμωθεί από το σημαντικό πλήγμα που σημειώθηκε στον τουριστικό τομέα, ο οποίος υπέστη μια άνευ προηγουμένου συρρίκνωση (μείωση των τουριστικών εσόδων κατά 75,8% ετησίως σε 2,6% του ΑΕΠ το 2020 από 9,6% του ΑΕΠ το 2019).

Κύκλος εργασιών επιχειρήσεων, λιανικό εμπόριο, εξαγωγές αγαθών & μεταποιητική παραγωγή

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Η οικονομική δραστηριότητα επέδειξε μεγαλύτερη από την αναμενόμενη ανθεκτικότητα το 4ο τρίμηνο του 2020, έναντι των νέων περιοριστικών μέτρων. Το συνεχιζόμενο κύμα της πανδημίας οδήγησε σε αυστηροποίηση των περιορισμών, ειδικά σε συγκεκριμένες περιοχές, στις οποίες σημειώνονται υψηλά ποσοστά μόλυνσης, πιθανώς, επιβαρύνοντας περαιτέρω την οικονομική δραστηριότητα το 1ο τρίμηνο του 2021.

Τα δεδομένα του 4ου τριμήνου του 2020 επιβεβαιώνουν πως τα νέα περιοριστικά μέτρα είχαν πολύ μικρότερη αρνητική επίδραση στην οικονομική δραστηριότητα σε σχέση με την αντίστοιχη του 2ου τριμήνου του 2020, λόγω της πρόσθετης δημοσιονομικής στήριξης σε συνδυασμό με την μεγαλύτερη προσαρμοστικότητα των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών, καθώς και την ανθεκτικότητα των εξαγωγών αγαθών. Πράγματι, η ετήσια πτώση του ΑΕΠ της τάξεως του 8% για το σύνολο του 2020 (στοιχεία προσαρμοσμένα για εποχικότητα) ήταν χαμηλότερη από την αρχικά αναμενόμενη, όχι μόνο εξαιτίας της εκτίμησης του 4ου τριμήνου, αλλά και εξαιτίας της αναθεώρησης του ΑΕΠ του 3ου τρίμηνου στο -10,5% ετησίως από αρχική εκτίμηση -11,7%.

Αναφορικά με την οικονομική δραστηριότητα του 4ου τριμήνου του 2020, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 2,7% σε εποχικά διορθωμένη τριμηνιαία βάση, κατόπιν ανοδικής αναθεώρησης του 3ου τριμήνου +3,1% σε εποχικά διορθωμένη τριμηνιαία βάση – δύο διαδοχικά τρίμηνα σταθερής επέκτασης – (ετήσια μείωση κατά 7,9% το 4ο τρίμηνο έναντι -12,2% ετησίως κατά μέσο όρο το 2ο και 3ο τρίμηνο).

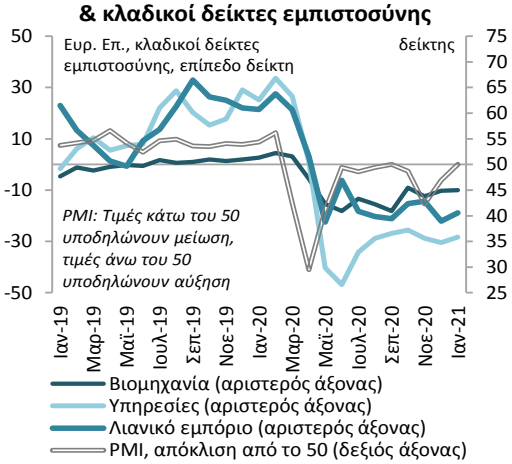
Η τελική κατανάλωση παρέμεινε σχετικά ανθεκτική, κυρίως εξαιτίας της επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής. Συγκεκριμένα, η ιδιωτική κατανάλωση μειώθηκε κατά ένα σχετικά ήπιο ρυθμό της τάξης του 4,7% ετησίως το 4ο τρίμηνο (-12,9% ετησίως το 2ο τρίμηνο του 2020), ενώ η αυξημένη δημόσια κατανάλωση (+7,3% ετησίως) αντιστάθμισε περισσότερο από το μισό της αρνητικής επίδρασης από την πτώση της τελικής κατανάλωσης (-2,2% ετησίως το 4ο τρίμηνο του 2020).

[4] Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. Τριμηνιαίοι Εθνικού Λογαριασμοί, Δελτίο τύπου, 4ο τρίμηνο 2020, Μάρτιος 2021
[5] Πηγές: Υπουργείο Οικονομικών, Προϋπολογισμός 2021, Νοέμβριος 2020 & Επίσημες κυβερνητικές δηλώσεις
[6] Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Προϋπολογισμός 2021, Νοέμβριος 2020

Οι επενδύσεις παρέμειναν σχετικά σταθερές στο σύνολο του έτους, σε ένα μη ευνοϊκό περιβάλλον, αντανακλώντας την ανθεκτικότητα της κατασκευαστικής δραστηριότητας.

Αξίζει να επισημανθεί ότι η αρνητική συνεισφορά των καθαρών εξαγωγών στην ετήσια μείωση του ΑΕΠ συρρικνώθηκε σημαντικά σε μόλις -1,1 ποσοστιαία μονάδα το 4ο τρίμηνο του 2020 από -15,0 ποσοστιαίες μονάδες το 3ο τρίμηνο. Συγκεκριμένα, οι εξαγωγές αγαθών κέρδισαν επιπλέον έδαφος, καθώς το διεθνές εμπόριο ανακάμπτει και αυξήθηκαν κατά 13,6% ετησίως το 4ο τρίμηνο (+1,3% ετησίως το εννιάμηνο του 2020), ενώ μειώθηκε ο ρυθμός συρρίκνωσης των συνολικών εξαγωγών σε -13,4% ετησίως το 4ο τρίμηνο από -36,0% ετησίως, κατά μέσο όρο, το 2ο και 3ο τρίμηνο του 2020[7].

Δείκτης υπευθύνων προμηθειών (PMI) & κλαδικοί δείκτες εμπιστοσύνης

Πηγές: Ευρωπαϊκή Επιτροπη & IHS Markit

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος παρέμεινε ανθεκτικός το 4ο τρίμηνο του 2020, βελτιούμενος οριακά στις 91,8 μονάδες κατά μέσο όρο (από 90,6 το 3ο τρίμηνο του 2020) και σταθεροποιήθηκε στις 91 μονάδες περίπου τον Ιανουάριο-Φεβρουάριο 2021 (χαμηλό 5 ετών των 87,9 μονάδων σημειώθηκε τον Ιούνιο του 2020[8]), ενώ ο δείκτης υπευθύνων προμηθειών (PMI) για τη μεταποίηση ανήλθε στις 49,7 μονάδες την περίοδο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2021, κατόπιν μικρής μείωσης στις 46 μονάδες το 4ο τρίμηνο του 2020[9].

Η ελληνική κυβέρνηση, προκειμένου να αντιμετωπίσει το υφεσιακό πλήγμα στην οικονομία, εφάρμοσε το 2020 επεκτατικά δημοσιονομικά μέτρα συνολικού ύψους περίπου €18 δισ. – αποτελούμενα από €10,0 δισ. περίπου σε κοινωνικές παροχές, επιδοτήσεις, ανακούφιση από φόρους, καθώς και αναστολές φόρων και ασφαλιστικών εισφορών και από €2,5 δισ. υπό τη μορφή κρατικών επιδοτήσεων και εγγυήσεων για νέο τραπεζικό δανεισμό, τα οποία συμπληρώνονται από το πρόγραμμα της Επιστρεπτέας Προκαταβολής προς τις επιχειρήσεις της τάξης των €5,5 δισ.[10]

Τα μέτρα συνέβαλαν στο μετριασμό της ύφεσης, με τη στήριξη στην αγορά εργασίας να υπερβαίνει τα €4,0 δισ. το 2020. Η καθιέρωση προγραμμάτων στήριξης της απασχόλησης και επιδότησης της εργασίας, σε συνδυασμό με την αναστολή πληρωμών φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων για τα πληττόμενα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις ελαχιστοποίησαν τις απώλειες θέσεων εργασίας. Το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε ελάχιστα στο 16,7% το 3ο τρίμηνο του 2020 και κατά μέσο όρο στο 16,5% το 2020, σε σχέση με 17,3% το 2019, ενώ η απασχόληση μειώθηκε κατά 0,9% ετησίως το 2020[11]. Η κρατική στήριξη ελαχιστοποίησε την πτώση στο εισόδημα από εργασία σε 0,8% το 2020. Η επιδείνωση των πανδημικών τάσεων είχε ως αποτέλεσμα την ενεργοποίηση επιπρόσθετων μέτρων δημοσιονομικής στήριξης ύψους περίπου €6,0 δισ. για το 1ο τρίμηνο του 2021. Ωστόσο, παρά τα μέτρα ελάφρυνσης, η κερδοφορία των επιχειρήσεων (όπως εκτιμάται από το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα των επιχειρήσεων) σημείωσε μια άνευ προηγουμένου πτώση της τάξεως του 25,8% το εννιάμηνο του 2020[12] – σε ένα περιβάλλον μέσης ετήσιας μείωσης στον κύκλο εργασιών του συνόλου των επιχειρήσεων της τάξης του 13,5% το 2020[13].

Αναπόφευκτα, το πρωτογενές έλλειμμα στον κρατικό προϋπολογισμό για το σύνολο του 2020 διαμορφώθηκε σε €18,2 δισ. (ή -11,0% του ΑΕΠ)[14], το οποίο αναμένεται να μεταφραστεί σε πρωτογενές έλλειμμα Γενικής κυβέρνησης περίπου 8-9% του ΑΕΠ για το ίδιο έτος, από πλεόνασμα ύψους 3,6% του ΑΕΠ το 2019 (σύμφωνα με τον ορισμό της Ενισχυμένης Εποπτείας). Η επιδείνωση αυτή είναι συγκρίσιμη με το μέσο όρο της Ευρωζώνης, της οποίας το πρωτογενές έλλειμμα εκτιμάται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο 7,2% του ΑΕΠ το 2020 έναντι 1,0% πρωτογενούς πλεονάσματος το 2019[15]. Αυτή η διευκόλυνση υποστηρίχθηκε από τους ευρωπαϊκούς θεσμούς, οι οποίοι ανέστειλαν για το 2020 την υποχρέωση επίτευξης στόχου 3,5% του ΑΕΠ (σύμφωνα με τον ορισμό της Ενισχυμένης Εποπτείας) για την Ελλάδα.

[7] Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. Τριμηνιαίοι Εθνικού Λογαριασμοί, Δελτίο τύπου, 4ο τρίμηνο 2020, Μάρτιος 2021
[8] Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Στοιχεία Ερευνών για επιχειρήσεις και καταναλωτές, Φεβρουάριος 2021
[9] Πηγή: Markit Economics, PMI μεταποίησης για την Ελλάδα, Δελτίου τύπου, Φεβρουάριος 2021
[10] Πηγές: Υπουργείο Οικονομικών, Προϋπολογισμός 2021, Νοέμβριος 2020, Δελτία τύπου αναφορικά με Επιστρεπτέα προκαταβολή, Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα
[11] Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., στοιχεία Έρευνας Εργατικού Δυναμικού
[12] Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Τριμηνιαίοι Μη Χρηματοοικονομικοί Λογαριασμοί Θεσμικών Τομέων - Μη Χρηματοοικονομικές Εταιρείες (Προσωρινά Στοιχεία, 1ο Τρίμηνο 1999 - 3ο Τρίμηνο 2020), Ιανουάριος 2021
[13] Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Κύκλος Εργασιών Επιχειρήσεων σε Αναστολή Λειτουργίας λόγω της πανδημίας COVID-19, Δεκέμβριος 2020
[14] Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Εκτέλεση κρατικού προϋπολογισμού, Μηνιαίο δελτίο, Δεκέμβριος 2020
[15] Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Φθινοπωρινές προβλέψεις, Νοέμβριος 2020

Επιπροσθέτως, η ελάφρυνση αυτή αντανακλά την ενεργοποίηση των όρων που προβλέπονται σε περίπτωση εκτάκτων συνθηκών στο πλαίσιο του Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης για όλες τις χώρες, προκειμένου να επιτραπεί η παροχή επαρκούς δημοσιονομικής στήριξης, ώστε να αντιμετωπιστεί η πανδημική κρίση[16].

Το χρέος Γενικής κυβέρνησης της Ελλάδος αναμένεται να ανέλθει στο 207,1% του ΑΕΠ (ιστορικό υψηλό) το 2020 και να επιστρέψει σε καθοδική πορεία από το 2021 κι έπειτα[17]. Όπως έχει αναγνωριστεί από όλους τους αξιολογικούς οίκους, το σημαντικό αποθεματικό ρευστότητας της Ελλάδας (περίπου €30,0 δισ. στα τέλη του 2020 ή 8,0% του ακαθάριστου δημοσίου χρέους), σε συνδυασμό με τη μακρά διάρκεια αποπληρωμής του χρέους (20 έτη) και τους ευνοϊκούς όρους εξυπηρέτησής του, αντισταθμίζουν τους κινδύνους από την προσωρινή αύξηση του δείκτη χρέους προς το ΑΕΠ, εξαιτίας του πλήγματος από τον COVID-19[18]. Αντιστοίχως, ο αξιολογικός οίκος Moody's αναβάθμισε το αξιόχρεο της Ελλάδος κατά μία βαθμίδα στο Ba3 στις 6 Νοεμβρίου του 2020, ενώ όλοι οι μεγάλοι αξιολογικοί οίκοι διατηρούν σταθερή προοπτική για τη χώρα, με την απόσταση από την επενδύσιμη αξιολόγηση να κινείται μεταξύ 2 και 3 βαθμίδων[19].

Η αγορά ακινήτων κατέδειξε αξιοσημείωτες αντοχές στο σοκ που προκάλεσε η πανδημία COVID-19, με τις τιμές κατοικιών να αυξάνονται κατά 4,2% ετησίως το 2020 (2,6% ετησίως το 4ο τρίμηνο του 2020) έπειτα από ετήσια αύξηση 7,2% το 2019. Ομοίως, οι τιμές εμπορικών ακινήτων (δηλαδή ο μέσος όρος των τιμών γραφείων και καταστημάτων) αυξήθηκαν κατά 2,5% ετησίως το 1ο εξάμηνο του 2020 από 5,5% το 2019[20]. Η οικιστική κατασκευαστική δραστηριότητα αυξήθηκε κατά 14,7% ετησίως το 2020, σύμφωνα με τα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών, υποδηλώνοντας ότι η αξιοσημείωτη προσαρμογή που πραγματοποιήθηκε στη συγκεκριμένη αγορά τα προηγούμενα χρόνια αντιστάθμισε τη βραχυπρόθεσμη πίεση που προκάλεσαν η αβεβαιότητα και η συρρίκνωση της εξωτερικής ζήτησης, σε συνδυασμό με τη δραματική μείωση στον αριθμό των διαθέσιμων ακινήτων προς ενοικίαση μέσα από πλατφόρμες βραχυπρόθεσμης ενοικίασης, κυρίως από τουρίστες.[21]

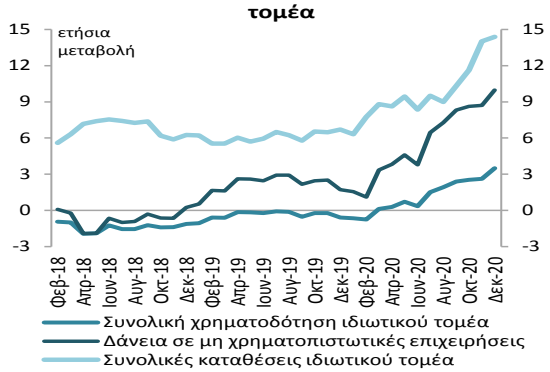
Κατά το 2ο εξάμηνο του 2020 ολοκληρώθηκαν με επιτυχία δύο εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο της Ελλάδας στο πλαίσιο της Ενισχυμένης Εποπτείας, οι οποίες αναγνώρισαν τη συνεχιζόμενη πρόοδο στην εφαρμογή πολιτικών που αυξάνουν την αποτελεσματικότητα, αν και παράλληλα επεσήμαναν ορισμένους τομείς με μικρότερη πρόοδο σε σχέση με την προγραμματισμένη. Κατόπιν της ολοκλήρωσης της Έκθεσης Ενισχυμένης Εποπτείας το Νοέμβριο του 2020 και της απόφασης του Eurogroup, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΜΣ ενέκρινε την εκταμίευση των εσόδων από τα κέρδη των SMP & ANFA και την αναστολή της αύξησης του επιτοκιακού περιθωρίου για μέρος των δανείων από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΕΤΧΣ»), συνολικής αξίας €767 εκατ. [22]

Η Ελλάδα έχει ήδη αρχίσει να επωφελείται σε αυξανόμενο βαθμό από τα μέτρα νομισματικής ενίσχυσης της ΕΚΤ, κατόπιν της επαναφοράς των κριτηρίων επιλεξιμότητας των χρεογράφων που εκδίδει το ελληνικό δημόσιο για: α) αγορές στο πλαίσιο του PEPP και β) για συμμετοχή στις αναθεωρημένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης από την ΕΚΤ Longer-Term Refinancing Operations ("LTROs") και Targeted Longer-Term Refinancing Operations ("TLTROs") III. Από το Μάρτιο του 2020, η ΕΚΤ έχει επεκτείνει το πλαίσιο παροχής εξασφαλίσεων για τη συμμετοχή στις LTROs με την αποδοχή εξασφαλίσεων και επιπρόσθετων κατηγοριών χρέους, που υποστηρίζονται από εγγυήσεις του δημόσιου τομέα λόγω του COVID-19, τη διεύρυνση του καταλόγου των πηγών που επιτρέπεται να αξιολογούν την πιστωτική ποιότητα των πρόσθετων δανειακών απαιτήσεων (π.χ. αξιολογήσεις των τραπεζών που έχουν εγκριθεί από τον επόπτη) και τη μείωση των περικοπών αποτίμησης σε σχέση με τον κίνδυνο των πρόσθετων δανειακών απαιτήσεων (ACC) και της συχνότητας υποβολής αναφορών ανά δάνειο, προκειμένου να επιταχυνθούν οι διαδικασίες. Εν προκειμένω, η ΕΚΤ έχει αποκτήσει ελληνικά ομόλογα ύψους €19,0 δισ., από τη στιγμή που εφαρμόστηκε το PEPP στα τέλη Μαρτίου έως τον Ιανουάριο του 2021[23], και οι ελληνικές τράπεζες έχουν λάβει χρηματοδότηση €39,0 δισ. από τη συμμετοχή τους στις LTROs [24] έως το Νοέμβριο του 2020. Τα ανωτέρω είχαν ως αποτέλεσμα την πτώση των αποδόσεων των ελληνικών κρατικών ομολόγων στα τέλη του 2020 και τις αρχές του 2021 κοντά σε νέα ιστορικά χαμηλά επίπεδα (η απόδοση του 10ετούς κρατικού ομολόγου μειώθηκε στο 0,6% το Δεκέμβριο του 2020 από 1,1% το 3ο τρίμηνο του 2020 και από 3,9% στις 18 Μαρτίου 2020)[25]. Σε αυτό το περιβάλλον, η Ελληνική Δημοκρατία εξέδωσε 3 νέα κρατικά ομόλογα τους μήνες Φεβρουάριο, Απρίλιο και Ιούνιο του 2020

[16] Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Πρόγραμμα Σταθερότητας 2020, Απρίλιος 2020
[17] Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Φθινοπωρινές προβλέψεις, Νοέμβριος 2020
[18] Πηγή: ΟΔΔΗΧ, Δελτίο Δημοσίου Χρέους, Σεπτέμβριος 2020
[19] Πηγή: Δελτίο τύπου Moody's, Νοέμβριος 2020
[20] Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας (Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2020)
[21] Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου, 4ο Τρίμηνο 2020
[22] Πηγή: ΕΜΣ, Δελτίο Τύπου, 4 Φεβρουαρίου 2021
[23] Πηγή: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Δελτία Τύπου
[24] Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Μηνιαία Συνοπτική Λογιστική Κατάσταση, Νοέμβριος 2020
[25] Πηγή: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

(με διάρκειες 15, 7 και 10 ετών, αντίστοιχα) αντλώντας συνολικά €12 δισ.[26] Παρά τις ολοένα και αυξανόμενες ανάγκες χρηματοδότησης των μέτρων δημοσιονομικής στήριξης και τις περιορισμένες εισροές χρηματοδότησης από την ΕΕ το 2020, τα ταμειακά αποθέματα του ελληνικού κράτους παρέμειναν πάνω από €30 δισ. το Δεκέμβριο του 2020, υποβοηθούμενα από τις νέες εκδόσεις κρατικών ομολόγων.

Καταθέσεις & χρηματοδότηση ιδιωτικού τομέα

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Η τραπεζική χρηματοδότηση προς τον ελληνικό ιδιωτικό τομέα διατήρησε τη σταθερά ανοδική της πορεία, σημειώνοντας αύξηση 3,5% το Δεκέμβριο του 2020 – ο υψηλότερος ρυθμός των τελευταίων 11 ετών – κυρίως, λόγω της αύξησης στη χορήγηση επιχειρηματικών δανείων (10,0% ετησίως το Δεκέμβριο, ο υψηλότερος ρυθμός από το Μάιο του 2009), τα οποία διοχετεύθηκαν, ως επί το πλείστον, προς τους κλάδους αποθήκευσης και μεταφορών (πλην ναυτιλίας), τουρισμού, διαχείρισης ακίνητης περιουσίας και ναυτιλίας (ετήσιες αυξήσεις 35,1%, 14,8%, 12,4% και 11,3%, αντίστοιχα). Οι καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα αυξήθηκαν κατά €20,6 δισ. σωρευτικά το 2020, με τις καταθέσεις των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων να συνεισφέρουν €10,0 δισ. και €10,6 δισ., αντίστοιχα[27]. Η αύξηση στις επιχειρηματικές καταθέσεις οφείλεται, κυρίως, α) στη συσσώρευση μετρητών από την πλευρά των πιο ανταγωνιστικών και ανθεκτικών επιχειρήσεων, β) στις λιγότερες εκροές, εξαιτίας των διευκολύνσεων αποπληρωμής χρέους και της αναστολής στις πληρωμές φορολογικών υποχρεώσεων, και γ) στην επέκταση των πιστωτικών ορίων προς τις επιχειρήσεις. Από την άλλη, η αύξηση στις καταθέσεις των νοικοκυριών την ίδια περίοδο, αντανακλά, κυρίως, την προληπτική αποταμίευση που πραγματοποιήθηκε το διάστημα Μαρτίου-Απριλίου 2020, τις κρατικές επιδοτήσεις και τις λιγότερες εκροές για την εξυπηρέτηση χρεών.

Η πρόοδος του εμβολιαστικού προγράμματος, οι υποστηρικτικές χρηματοοικονομικές συνθήκες και η εκκίνηση του «Ταμείου Ανάκαμψης» της ΕΕ θα είναι οι βασικοί πυλώνες της ανάκαμψης

Το πλήγμα στην οικονομία θα μπορούσε να αναστραφεί έως τα τέλη του 2022, υποθέτοντας ότι: α) η πανδημία θα αντιμετωπιστεί επαρκώς το 2021 μέσω της αποτελεσματικής διάθεσης των εμβολίων, θεωρώντας ότι δε θα προκύψει κάποιο νέο σοβαρό κύμα του ιού, ούτε θα υπάρξει ανεπαρκής κάλυψη του πληθυσμού, και β) η συνεχιζόμενη δημοσιονομική και νομισματική χαλάρωση, σε συνδυασμό με τα μέτρα ρευστότητας, θα στηρίξουν την ανάκαμψη στους περισσότερους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας, αποτρέποντας τη μετατροπή της προσωρινής κρίσης ρευστότητας σε ζήτημα φερεγγυότητας για ένα μέρος του ιδιωτικού τομέα. Μεγαλύτερη ευελιξία στο δημοσιονομικό και εποπτικό πλαίσιο θα διευκολύνει την ομαλή απόσυρση της δημοσιονομικής στήριξης χωρίς να εξασθενήσει η δυναμική της ανάκαμψης το 2021, η οποία αναμένεται να είναι συγχρονισμένη σε όλο τον κόσμο, ενισχύοντας τις εξαγωγές. Τα ειδικά χαρακτηριστικά του ελληνικού δημόσιου χρέους και η αποφασιστική στάση της ΕΚΤ παρέχουν προστασία έναντι των αναταραχών στην αγορά που προκαλούνται από τα αυξανόμενα επίπεδα χρέους παγκοσμίως.

Οι υφεσιακές επιπτώσεις των περιοριστικών μέτρων εκτιμάται ότι θα κορυφωθούν το 1ο τρίμηνο του 2021, και ότι η οικονομική δραστηριότητα που σχετίζεται με τον τουρισμό θα αυξηθεί σημαντικά σε ετήσια βάση, αν και θα παραμείνει σε αρκετά χαμηλότερα επίπεδα από αυτά του 2019. Η εφαρμογή μέτρων δημοσιονομικής στήριξης το 2021, άνω του 6,0% του ΑΕΠ[28], αναμένεται να μετριάσει τον μεσοπρόθεσμο αντίκτυπο της υγειονομικής κρίσης, υποστηρίζοντας την απασχόληση και το εισόδημα των εργαζομένων, καθώς και τις συνθήκες ζήτησης και ρευστότητας του εταιρικού τομέα. Επιπλέον, οι αυξημένες εισροές χρηματοδότησης από την ΕΕ αναμένεται να μειώσουν την πίεση στα δημόσια οικονομικά το 2ο εξάμηνο του 2021, ενώ η σημαντική υποστήριξη της ανάπτυξης από την ενεργοποίηση του Ταμείου Ανάκαμψης της ΕΕ – με την εκτιμώμενη χρηματοδότηση για το 2021 να φτάνει έως το 3,2% του ΑΕΠ[29] – θα μπορούσε να επιταχύνει την αναστροφή των απωλειών που σημειώθηκαν το 2020.

Ωστόσο, η ένταση της κρίσης θα μπορούσε ενδεχομένως να οδηγήσει σε μια ανάκαμψη διαφορετικών ταχυτήτων μεταξύ των κλάδων, με ένα μεγάλο εύρος δραστηριοτήτων πιθανώς να υστερεί. Επιπλέον, η επιμονή των παρατηρούμενων προσαρμογών στην κατανάλωση και την παραγωγή για το 2021, αλλά και η ενδεχόμενη επίδρασή τους στην επιχειρηματική δραστηριότητα, στις επενδυτικές αποφάσεις και κλαδικές εξισορροπήσεις, περικλείεται από αβεβαιότητα.

Το Μακροοικονομικό Περιβάλλον και ο Τραπεζικός Τομέας στη Βόρεια Μακεδονία[30]

Η οικονομική δραστηριότητα στην Βόρεια Μακεδονία συρρικνώθηκε απότομα το 2020, λόγω της πανδημίας COVID-19

Το ΑΕΠ εκτιμάται ότι μειώθηκε κατά 5,3% το 2020 έναντι αύξησης κατά 3,6% το 2019, καταγράφοντας επίδοση αντίστοιχη με αυτή των οικονομιών της περιοχής και καλύτερη από αυτήν της ΕΕ-27 (όπου η εκτιμώμενη μείωση ανήλθε στο 6,5%).

[26] Πηγή: ΟΔΔΗΧ, Δελτία Τύπου
[27] Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Νομισματική και Τραπεζική στατιστική
[28] Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Προϋπολογισμός 2021 & επίσημες εκτιμήσεις της κυβέρνησης
[29] Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Προϋπολογισμός 2021
[30] Πηγή: Δημοσιευμένα στοιχεία από την Κεντρική Τράπεζα και την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της χώρας και υπολογισμοί της ΕΤΕ.

Πράγματι, η επιδείνωση του οικονομικού κλίματος και η επίδραση των μέτρων περιορισμού της πανδημίας COVID-19 επηρέασε αρνητικά την ιδιωτική κατανάλωση και -- σε σχετικά μικρότερο βαθμό -- τον ακαθάριστο σχηματισμό κεφαλαίου το 2020. Η δραστική πτώση της εσωτερικής ζήτησης αντισταθμίστηκε μερικώς από τη βελτίωση των καθαρών εξαγωγών, των οποίων, ωστόσο, η συνεισφορά στην οικονομική ανάπτυξη παρέμεινε αρνητική. Η συρρίκνωση του ΑΕΠ θα ήταν μεγαλύτερη, χωρίς την υποστήριξη της δημοσιονομικής πολιτικής (με το έλλειμμα του προϋπολογισμού να διευρύνεται στο 8,1% του ΑΕΠ το 2020 από 2,0% το 2019).

Παρά τη βελτίωση του καθαρού εξωτερικού εμπορίου, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών εκτιμάται ότι διευρύνθηκε περαιτέρω στο πολυετές υψηλό επίπεδο του 4,6% του ΑΕΠ το 2020 από 3,3% το 2019, οδηγούμενο από τη δραστική μείωση των εμβασμάτων των εργαζομένων εκτός της χώρας. Όπως ήταν αναμενόμενο, η ποιότητα της εξωτερικής χρηματοδότησης επιδεινώθηκε το 2020, με τις άμεσες ξένες επενδύσεις, οι οποίες δεν συνεπάγονται τη δημιουργία χρέους, να εκτιμάται ότι κάλυψαν μόλις το 40,0% του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών έναντι βαθμού κάλυψης περίπου 100,0% το 2019.

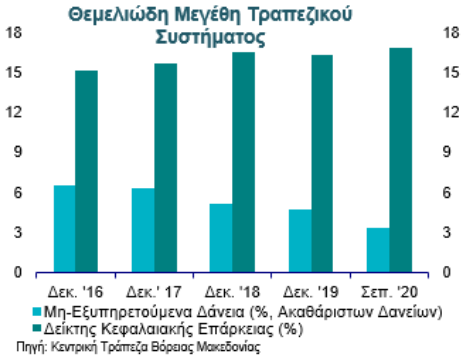
Η επίδοση του τραπεζικού τομέα παρέμεινε ισχυρή το 2020, παρά το δυσμενές λειτουργικό περιβάλλον.

Σύμφωνα με τα δημοσιευθέντα στοιχεία, τα κέρδη του τραπεζικού τομέα ανήλθαν στα €128 εκατομμύρια (σε ετησιοποιημένη βάση) τα τρία πρώτα τρίμηνα του 2020, σχεδόν αμετάβλητα σε σχέση με την ίδια περίοδο του 2019, με τον (ετησιοποιημένο) δείκτη απόδοσης των μέσων ιδίων κεφαλαίων να μετριάζεται μεν, αλλά να παραμένει ακόμα ισχυρός, στο 12,3% τα τρία πρώτα τρίμηνα του 2020 από 13,5% την ίδια περίοδο του 2019. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι τα στοιχεία του 2019 έχουν επηρεαστεί προς τα κάτω από την συμπερίληψη των ζημιών μιας τοπικής τράπεζας, της οποίας η άδεια λειτουργείας ανακλήθηκε τον Αύγουστο του 2020. Προσαρμόζοντας για την επίδραση αυτή, η κερδοφορία του τραπεζικού τομέα εκτιμάται ότι εξασθένησε το 2020, κυρίως λόγω της διαμόρφωσης υψηλότερων προβλέψεων. Πράγματι, με την οικονομία να βρίσκεται σε ύφεση, η πίεση στους ισολογισμούς των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων έχει αυξηθεί, αναγκάζοντας τις τράπεζες να διαμορφώσουν υψηλότερες προβλέψεις, παρά το χαμηλό επίπεδο του δείκτη Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων προς συνολικά ακαθάριστα δάνεια (ο οποίος ανήλθε στο ιστορικά χαμηλό επίπεδο του 3,4% τον Σεπτέμβριο του 2020 έναντι 5,0% τον Σεπτέμβριο του 2019, με το μεγαλύτερο τμήμα της μείωσης να αποδίδεται, ωστόσο, στο κλείσιμο της προαναφερθείσας τράπεζας). Επιπλέον, τα κέρδη προ προβλέψεων εκτιμάται ότι εξασθένησαν το 2020, ως αποτέλεσμα της πρωτοβουλίας της κεντρικής τράπεζας να επιτρέψει προσωρινά την αναστολή εξυπηρέτησης χρέους από τους πληγέντες από την κρίση (σε ισχύ μέχρι το Μάρτιο του 2021). Σε αυτό το περιβάλλον, οι τράπεζες συνέχισαν να επεκτείνουν τις εργασίες τους (προσαρμοσμένα για τη διαγραφή της προαναφερθείσας τράπεζας, τα δάνεια προς τον ιδιωτικό τομέα αυξήθηκαν κατά περίπου 6,0% σε ετήσια βάση το Δεκέμβριο του 2020, με το ρυθμό αύξησης να παραμένει σχεδόν αμετάβλητος από το προηγούμενο έτος). Είναι σημαντικό ότι η κεφαλαιοποίηση του τραπεζικού κλάδου παρέμεινε ισχυρή, με το δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας να διαμορφώνεται στο 16,9% το Σεπτέμβριο του 2020, υψηλότερα από το κατώτατο κανονιστικό όριο του 8,0%.

Η οικονομία της Βόρειας Μακεδονίας αναμένεται να ανακάμψει το 2021, αναπληρώνοντας σημαντικό τμήμα των απωλειών που κατέγραψε λόγω του COVID-19

Σύμφωνα με το βασικό μας σενάριο κάποια μέτρα περιορισμού της κοινωνικής δραστηριότητας θα παραμείνουν σε ισχύ μέχρι τα μέσα του 2021, με αποτέλεσμα η οικονομική ανάκαμψη κατά την ίδια περίοδο να είναι αργή και άνιση. Στο δεύτερο εξάμηνο του έτους, η οικονομική ανάκαμψη αναμένεται να ανακτήσει δυναμική, οδηγούμενη από την ιδιωτική κατανάλωση και -- σε μικρότερο βαθμό -- τον ακαθάριστο σχηματισμό κεφαλαίου. Παρά την αναθέρμανση της οικονομικής δραστηριότητας στην ΕΕ, οι καθαρές εξαγωγές δεν αναμένεται να στηρίξουν την οικονομική ανάκαμψη το 2021, αντανακλώντας την υψηλή εξάρτηση των εξαγωγών από εισαγωγές και την ισχυρότερη εσωτερική ζήτηση. Η δημοσιονομική στήριξη θα περιοριστεί το 2021, ως απόρροια της μερικής αναδίπλωσης των μέτρων που ελήφθησαν το 2020, με το έλλειμμα του προϋπολογισμού να αναμένεται να μειωθεί κατά 3,2 ποσοστιαίες μονάδες στο 4,9% του ΑΕΠ. Συνολικά, αναμένουμε το ρυθμό ανάπτυξης του ΑΕΠ να επιταχυνθεί στο 4,3% το 2021.

Πέραν της αβεβαιότητας σχετικά με το εύρος και τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, υπάρχουν επιπρόσθετοι κίνδυνοι όσον αφορά τις προοπτικές της οικονομίας. Πράγματι, μια αργότερη-του-αναμενομένου αναθέρμανση της αυτοκινητοβιομηχανίας στη Γερμανία (η οποία απορροφά σχεδόν το ½ των εξαγωγών της χώρας) θα υπονομεύσει την εγχώρια ανάκαμψη. Επίσης, η περαιτέρω καθυστέρηση του ανοίγματος των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την ΕΕ θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά την επενδυτική εμπιστοσύνη.

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Βόρειας Μακεδονίας

Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα 2020

Το 2020, τα προσαρμοσμένα κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε επίπεδο Ομίλου αυξήθηκαν κατά 26,0% σε ετήσια βάση και ανήλθαν σε €591 εκατ., αντικατοπτρίζοντας τις ακόλουθες σημαντικές μεταβολές στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων:

- **Τα καθαρά έσοδα από τόκους μειώθηκαν κατά 1,8% σε ετήσια βάση και ανήλθαν σε €1.169 εκατ.**, αντανακλώντας κυρίως την μείωση των καθαρών εσόδων από τόκους δανείων λόγω της απομόχλευσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων το 4ο τρίμηνο του 2019 καθώς και των νέων χορηγήσεων με χαμηλότερα επιτόκια (κυρίως λόγω των κρατικών Προγραμμάτων Εγγυήσεων για τον COVID-19 περιλαμβάνοντας χαμηλότερες αποδόσεις στις εταιρικές χορηγήσεις), ενώ από την άλλη πλευρά ενισχύθηκε από την αναπροσαρμογή των προθεσμιακών καταθέσεων και από τους όρους χρηματοδότησης βάσει του TLTRO III.
- **Τα κέρδη από χρηματοοικονομικές πράξεις και λοιπά έσοδα** επωφελήθηκαν από μη επαναλαμβανόμενα κέρδη σχετιζόμενα με την ανταλλαγή Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου (€766 εκατ.), καθώς και την πώληση ελληνικών και άλλων κρατικών ομολόγων (€377 εκατ.), (βλ. «*Σημαντικότερες Εξελίξεις - Ανταλλαγή ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου τον Ιανουάριο του 2020 και τον Δεκέμβριο του 2020*»).
- **Οι λειτουργικές δαπάνες, εξαιρουμένων των αποσβέσεων, μειώθηκαν κατά 8,6% σε ετήσια βάση**, (μειωμένα κατά 7,5% οι δαπάνες προσωπικού και κατά 13,0% τα γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα) αντικατοπτρίζοντας την προσπάθεια για τη στενή παρακολούθηση των λειτουργικών εξόδων και τη μείωση των δαπανών προσωπικού ενσωματώνοντας τη θετική επίπτωση από την επιτυχή ολοκλήρωση των Προγραμμάτων Εθελουσίας Εξόδου του Προσωπικού το 2019 και το 2020. Σε ετήσια βάση η μείωση στα λειτουργικά έξοδα αντισταθμίστηκε με τις αυξημένες αποσβέσεις λόγω της επίπτωσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 και την πώληση της Εθνικής Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π. (νυν Prodea Investments S.A.) η οποία δεν συμπεριλαμβάνονταν στα αντίστοιχα στοιχεία για το 2019.
- **Οι προβλέψεις δανείων για το 2020** ανήλθε σε €1.071 εκατ., οι οποίες αντικατοπτρίζουν κυρίως την αρνητική επίδραση των προβλέψεων λόγω COVID-19 ύψους €0,4 δισ. και των προβλέψεων λόγω του Project "Frontier" ύψους €0,4 δισ.
- **Ο δείκτης Κόστους προς Οργανικά Έσοδα διαμορφώθηκε σε 57,2%** έναντι 58,6% το 2019, υποστηριζόμενο από την μείωση των λειτουργικών εξόδων.
- **Το κόστος πιστωτικού κινδύνου** εξαιρουμένων των προβλέψεων COVID-19 (146 μ.β.) και του Project "Frontier" (151 μ.β.) ανήλθε σε 106 μ.β. Το 2020, το συνολικό κόστος πιστωτικού κινδύνου ανήλθε στις 403 μ.β.

Το 2020, οι ζημίες από διακοπείσες δραστηριότητες ανήλθαν σε €362 εκατ., οι οποίες ενσωματώνουν κυρίως την απομείωση της Εθνικής Ασφαλιστικής.

€ εκατ.	2020	2019	Δ
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.169	1.190	-1,8%
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	256	256	0,0%
Οργανικά έσοδα	**1.425**	**1.446**	**-1,5%**
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου και λοιπά έσοδα[1]	1.097	230	>100%
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	**2.522**	**1.676**	**50,5%**
Λειτουργικές δαπάνες	(814)	(848)	-4,0%
Οργανικά κέρδη/(ζημιές) προ προβλέψεων	**611**	**598**	**2,2%**
Κέρδη/(ζημιές) προ προβλέψεων	**1.708**	**828**	**>100%**
Προβλέψεις για επισφαλή δάνεια	(1.071)	(367)	>100
Οργανικά λειτουργικά κέρδη[2]	**329**	**231**	**42,4%**
Λειτουργικά κέρδη	**637**	**461**	**38,2%**
Λοιπές προβλέψεις	(35)	22	N/A
Προσαρμοσμένα κέρδη προ φόρων	**602**	**483**	**24,6%**
Φόροι	(11)	(14)	-21,4%
Προσαρμοσμένα κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**591**	**469**	**26,0%**
Κέρδη περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	(362)	(480)	-24,6%
Κόστος Προγράμματος Εθελουσίας και λοιπά έξοδα αναδιάρθρωσης[3]	(152)	(136)	11,8%
ΛΕΠΕΤΕ[4]	(37)	(90)	-58,9%
Δικαιώματα μειοψηφίας	2	18	-88,9%
Κέρδη περιόδου	**38**	**(255)**	**N/A**

[1] Περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα κέρδη σχετιζόμενα με την ανταλλαγή Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου (€766 εκατ.).

[2] Εξαιρουμένων των αποτελεσμάτων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου και λοιπά έσοδα και των προβλέψεων λόγω COVID-19 (€0,4 δισ.) και των προβλέψεων λόγω του Project "Frontier" (€0,4 δισ.).

[3] Περιλαμβάνει κόστος του Προγράμματος Εξόδου Εθελουσίας του Προσωπικού €126 εκατ. (2019: €96 εκατ.), κόστος αναδιάρθρωσης €11 εκατ. (2019: €14 εκατ.) και άλλα λοιπά έκτακτα €15 εκατ. (2019: €26 εκατ.).

[4] Αφορά τις ασφαλιστικές εισφορές για τον ΛΕΠΕΤΕ στο e-ΕΦΚΑ που περιλαμβάνονται στις δαπάνες προσωπικού (λειτουργικά έξοδα) στις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Εξέλιξη Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

- **Το ύψος των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων** σε επίπεδο Ομίλου ανήλθε σε €4,4 δισ., καταγράφοντας μείωση ύψους €6,5 δισ. το 2020 αποδίδεται κυρίως σε μη οργανικές ενέργειες (*βλ. ενότητα «Σημαντικότερες εξελίξεις - Σχέδιο μείωσης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων»*).
- **Ο δείκτης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων** μειώθηκε σε 15,0% (ή 13,6% pro-forma, συμπεριλαμβανομένων ομολογιών υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους περίπου €3 δισ. του Project "Frontier") σε σχέση με το 31,3% το Δεκέμβριο του 2019.
- **Ο δείκτης κάλυψης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων** ανήλθε σε 63,3%, σε σχέση με το 53,4% το Δεκέμβριο του 2019.

Αύξηση των καταθέσεων κατά 11,1% σε ετήσια βάση

- **Οι καταθέσεις του ομίλου** αυξήθηκαν κατά €4,8 δισ. κυρίως λόγω των αυξημένων καταθέσεων εσωτερικού σε λογαριασμούς όψεως και ταμιευτηρίου κατά €6,2 δισ., ως αποτέλεσμα της μείωσης της κατανάλωσης λόγω της πανδημίας του COVID-19, αντισταθμισμένα με τις μειωμένες προθεσμιακές καταθέσεις κατά €1,6 δισ.

Ο δείκτης CET1 ανήλθε σε 15,7%

- **Το 2020 ο δείκτης CET1 και ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας** διαμορφώθηκαν σε 15,7% και 16,7%, αντίστοιχα, υπερβαίνοντας σημαντικά τις κεφαλαιακές απαιτήσεις βάσει του Εποπτικού Ελέγχου και Διαδικασίας Αξιολόγησης (SREP) για το 2020 και 2021 σε

11,5% (μετά τα μέτρα για την ελάφρυνση κεφαλαίου (συμπεριλαμβανομένου του αποθέματος ασφαλείας O-SII buffer των 50 μ.β.).

Κερδοφορία	2020	2019	Δ
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο (μ.β.)	226	270	-44 bps
Κόστος πιστωτικού κινδύνου (μ.β.)	403	124	+279 bps
Κόστος πιστωτικού κινδύνου εξαιρουμένων των προβλέψεων απομείωσης σχετιζόμενες με τον COVID-19 και το Project "Frontier" (μ.β.)	106	124	-18 bps
Κόστος πιστωτικού κινδύνου σχετιζόμενο με το Project "Frontier" (μ.β.)	151	n/a	
Κόστος πιστωτικού κινδύνου σχετιζόμενο με τον COVID-19 (μ.β.)	146	n/a	
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο προσαρμοσμένο στον κίνδυνο (μ.β.)[1]	120	146	-26bps
Ρευστότητα	**31.12.20**	**31.12.19**	**Δ**
Δάνεια (μετά προβλέψεων) προς καταθέσει	55,30%	66,80%	-12ppts
Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας LSR	232,20%	207,30%	+25ppts
Κεφαλαιακή επάρκεια	**31.12.20**	**31.12.19**	
Δείκτης CET1 [2]	15,7%	16,0%	
Σταθμισμένα στοιχεία ενεργητικού (€ δισ.)	36,6	37,3	

[1] Προσαρμοσμένο ως το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο πλην του κόστους πιστωτικού κινδύνου.

[2] SREP 2019 / 2020: 12,25% / 80%.

Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Συμπέρασμα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι για την Τράπεζα ισχύει η αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας λαμβάνοντας υπόψη:

(α) την τρέχουσα χρηματοδότηση από την ΕΚΤ αποκλειστικά μέσω των TLTROs και την τρέχουσα πρόσβαση στις διευκολύνσεις χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος με σημαντικά πλεονάσματα εγγυήσεων, καθώς και Δείκτες LCR και NSFR, οι οποίοι είναι αρκετά πάνω από το ελάχιστο εποπτικό όριο του 100%,

(β) τον δείκτη CET1 του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο οποίος υπερέβη τον OCR, και

(γ) την αντιμετώπιση της άνευ προηγουμένου κρίσης της πανδημίας COVID-19 από τις ευρωπαϊκές και τις ελληνικές αρχές για την παροχή υποστήριξης με φορολογικά και οικονομικά μέτρα ελάφρυνσης (βλ. ενότητα «*Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19*»).

Ρευστότητα

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ αυξήθηκε κατά €8,3 δισ. μέσω πράξεων TLTROs III και ανήλθε σε €10,5 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €2,2 δισ. από TLTROs III). Επιπρόσθετα, την 31 Δεκεμβρίου 2020, η Τράπεζα είχε συνάψει συμβάσεις διατραπεζικών συναλλαγών (repos) με Πιστωτικά Ιδρύματα («Π.Ι.») του εξωτερικού ύψους €0,7 δισ., ενώ χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Τράπεζας αξίας σε μετρητά ύψους €17,9 δισ. ήταν διαθέσιμα για περαιτέρω αύξηση της ρευστότητας, με τους δείκτες ρευστότητας LCR και NSFR σε επίπεδα άνω του 100%.

Κεφαλαιακή Επάρκεια

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο CET1 και ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου διαμορφώθηκαν σε 15,7% και 16,7% αντίστοιχα, υπερβαίνοντας τον δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων για το 2020 και το 2021 ποσοστού 11,5% όπως έχει τροποποιηθεί μετά τα μέτρα για την ελάφρυνση κεφαλαίου (Βλ. Σημείωση 4.7 των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων).

Εξελίξεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον

Η πανδημία COVID-19 εξακολουθεί να επιφέρει υψηλές και συνεχώς αυξανόμενες ανθρώπινες απώλειες σε παγκόσμιο επίπεδο, οδηγώντας την ευρωπαϊκή και παγκόσμια οικονομία σε βαθιά ύφεση, η οποία ξεκίνησε το Μάρτιο του 2020 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Όπως αναφέρεται ανωτέρω στην ενότητα «*Εξελίξεις που αφορούν το Μακροοικονομικό και Χρηματοοικονομικό περιβάλλον – Εγχώρια Οικονομία*», παρόλο που η πανδημία βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη στις αρχές του 2021 και ισχύουν περιορισμοί σε ένα ευρύ φάσμα οικονομικών δραστηριοτήτων, η επιτάχυνση του προγράμματος εμβολιασμών στην Ελλάδα αναμένεται να συντελέσει στην αποτελεσματική συγκράτηση της πανδημικής εξάπλωσης στο 2ο τρίμηνο και τη σταδιακή εξομάλυνση των περισσότερων οικονομικών δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια του 2021.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει ότι το ΑΕΠ της Ελλάδας θα αυξηθεί κατά 4,3% ετησίως, κατά μέσο όρο, το 2021-22 (Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2021, χειμερινές ενδιάμεσες προβλέψεις), χωρίς να έχει ληφθεί υπόψη η θετική επίδραση των εισροών από το Ταμείο Ανάκαμψης της ΕΕ που ξεκίνησαν το 2021.

Ωστόσο, η αβεβαιότητα παραμένει υψηλή, αντανακλώντας, μεταξύ άλλων, τους κινδύνους που περιβάλλουν την αποτελεσματικότητα των εμβολιασμών λόγω παρουσίας μεταλλάξεων του COVID-19 αλλά και αποκλίσεων στο ρυθμό ελέγχου της πανδημίας διεθνώς, σε συνδυασμό με διακυμάνσεις στο ρυθμό προμήθειας εμβολίων. Επίσης, η αδυναμία των μικρότερων και λιγότερο αποδοτικών επιχειρήσεων να ανταγωνιστούν αποτελεσματικά τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις, οι οποίες εκμεταλλεύονται τα πιο ανεπτυγμένα ψηφιακά κανάλια ηλεκτρονικών πωλήσεών τους, συνεπάγεται ότι η συνεχιζόμενη συρρίκνωση του συνολικού κύκλου εργασιών το 1ο τρίμηνο του 2021 θα διευρύνει το χάσμα στις επιδόσεις των επιχειρήσεων ανάλογα με το μέγεθος, την αποδοτικότητα και τον τομέα στο οποίο δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις. Οι εν λόγω αποκλίσεις είναι πιθανό να διευρυνθούν το 2021, λόγω των διαφορετικών ταχυτήτων ανάκαμψης της ζήτησης μεταξύ των τομέων της οικονομίας. Παρομοίως, η παρατεταμένη αβεβαιότητα αναμένεται να πλήξει περαιτέρω την οικονομική θέση των πιο ευάλωτων νοικοκυριών. Αυτοί οι κίνδυνοι θα μπορούσαν εν μέρει να αντισταθμιστούν από το νέο πακέτο

δημοσιονομικών μέτρων που ανακοινώθηκε για το 2021, το οποίο υπερβαίνει τα €11,0 δισ.

Η ενεργοποίηση του «Σχεδίου Ανάκαμψης για την Ευρώπη» («NGEU») θα μπορούσε να έχει καταλυτικό ρόλο για την οικονομική ανάκαμψη της Ελλάδας. Η Ελλάδα συγκαταλέγεται στους κυριότερους αποδέκτες της χρηματοδότησης από το εν λόγω σχέδιο, με το μέγιστο ποσό επιχορηγήσεων στο πλαίσιο του NGEU να φτάνει τα €19,4 δισ. το 2021-2026 (περίπου 1,5% του ΑΕΠ, κατά μέσο όρο, ετησίως το 2021-2026), ενώ τα δάνεια θα μπορούσαν να ανέλθουν έως €12,6 δισ. (περίπου 1,0% του ΑΕΠ, κατά μέσο όρο, ανά έτος το 2021-2026). Για το 2021, ο Κρατικός Προϋπολογισμός προβλέπει εισροές €5,5 δισ. από το NGEU.

Για τη λίστα των μέτρων που υιοθετήθηκαν το 2020, προκειμένου να υποστηριχθεί το ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα και η ελληνική οικονομία για την αντιμετώπιση του COVID-19, βλ. ενότητα «*Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19*».

Πληροφορίες για τις τάσεις

Με την πανδημία να εξακολουθεί να πλήττει την ελληνική (και παγκόσμια) οικονομία, το 2021 αναμένεται ως ένα έτος σταδιακής ανάκαμψης της οικονομικής δραστηριότητας μετά από μία πρωτόγνωρη ιστορικά διαταραχή.

Συγκεκριμένα, η πρόοδος του εμβολιαστικού προγράμματος, οι υποστηρικτικές χρηματοοικονομικές συνθήκες και η εκκίνηση του «Ταμείου Ανάκαμψης» της ΕΕ (βλ. ενότητα «*Αντιμετώπιση της κρίσης του COVID-19*») θα είναι οι βασικοί πυλώνες της ανάκαμψης και το πλήγμα στην οικονομία θα μπορούσε να αναστραφεί έως τις αρχές του 2023, υποθέτοντας ότι: α) η πανδημία θα αντιμετωπιστεί επαρκώς το 2021 μέσω της αποτελεσματικής διάθεσης των εμβολίων, θεωρώντας ότι δε θα προκύψει κάποιο νέο σοβαρό κύμα της νόσου λόγω μεταλλάξεων του ιού και/ή, ούτε θα υπάρξει ανεπαρκής κάλυψη του πληθυσμού, και β) η συνεχιζόμενη δημοσιονομική και νομισματική χαλάρωση, σε συνδυασμό με τα μέτρα ρευστότητας, θα στηρίξουν την ανάκαμψη στους περισσότερους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας, αποτρέποντας τη μετατροπή της προσωρινής κρίσης ρευστότητας σε ζήτημα φερεγγυότητας για ένα μέρος του ιδιωτικού τομέα.

Επιπρόσθετα, η εφαρμογή μέτρων δημοσιονομικής στήριξης το 2021, άνω του 6,0% του ΑΕΠ[31], αναμένεται να μετριάσει τον μεσοπρόθεσμο αντίκτυπο της υγειονομικής κρίσης, υποστηρίζοντας την απασχόληση και το εισόδημα των εργαζομένων, καθώς και τις συνθήκες ζήτησης και ρευστότητας του εταιρικού τομέα. Επιπλέον, οι αυξημένες εισροές χρηματοδότησης από την ΕΕ αναμένεται να μειώσουν την πίεση στα δημόσια οικονομικά το 2ο εξάμηνο του 2021, ενώ η σημαντική υποστήριξη της ανάπτυξης από την ενεργοποίηση του «Ταμείου Ανάκαμψης» της ΕΕ – με την εκτιμώμενη χρηματοδότηση για το 2021 να φτάνει έως το 3,2% του ΑΕΠ[32] – θα μπορούσε να επιταχύνει την αναστροφή των απωλειών που σημειώθηκαν το 2020.

Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα, σε συνεργασία με την Ελληνική Κυβέρνηση, θα συνεχίσει να στηρίζει τις επιχειρήσεις που θα χρειαστούν χρηματοδότηση για να προσπεράσουν το σκόπελο των επιπτώσεων της πανδημίας, βάσει των τριών ακόλουθων πυλώνων:

Ο **πρώτος πυλώνας στήριξης** αφορά τις διευθετήσεις των υφιστάμενων δανείων. Πιο συγκεκριμένα, η στήριξη έρχεται κυρίως μέσω του αναστολής πληρωμής δόσεων, το 2020, και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως είναι ο ξενοδοχειακός κλάδος και το 2021.

Ο **δεύτερος πυλώνας στήριξης** αφορά το πρόγραμμα ΤΕΠΙΧ ΙΙ, που στοχεύει κυρίως σε μικρές επιχειρήσεις.

Ο **τρίτος βασικός πυλώνα**ς **στήριξης** είναι το πρόγραμμα χρηματοδότησης της ΕΑΤ το οποίο επιτρέπει στις τράπεζες να δώσουν νέο κεφάλαιο κίνησης με εγγύηση από το Ελληνικό Δημόσιο.

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα θα συμμετάσχει και στα επόμενα προγράμματα στήριξης που θα ανακοινώσει η κυβέρνηση, όπως η επιδότηση των δόσεων των δανείων α' κατοικίας και οι επόμενες φάσεις του Ταμείου Εγγυοδοσίας της ΕΑΤ και η επερχόμενη κρατική επιδότηση «Γέφυρα 2» για τον COVID-19 για επιλέξιμες ΜΜΕ και επαγγελματίες.

Τέλος, η Τράπεζα στηρίζει τους πελάτες της, επιχειρήσεις και ιδιώτες, ώστε να ανταπεξέλθουν με επιτυχία στην τρέχουσα περίοδο των έντονων προκλήσεων.

Σημειώνεται ότι, η πανδημία επιτάσσει την αλλαγή των προτεραιοτήτων βραχυπρόθεσμα, και αλλάζει ριζικά τον τρόπο λειτουργίας της Τράπεζας και του Ομίλου πιο μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Αυτό συμβάλλει, στην δυσχερή παρούσα περίοδο, όχι μόνο να συνεχίζουμε να επικεντρωνόμαστε στους βασικούς άξονες του προγράμματος μετασχηματισμού μας (βλ. «*Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού*»), αλλά και να επιταχύνουμε την προσπάθεια μας. Στο πλαίσιο αυτό οι ακόλουθες προτεραιότητες είναι διακριτές:

Πρώτον, η εξυγίανση του ισολογισμού της Τράπεζας με τη μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων να παραμένει από τους πρωταρχικούς μας στόχους. Ένας υγιής ισολογισμός με χαμηλό δείκτη Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων, είναι προϋπόθεση για την τελική επιστροφή στην κανονικότητα. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα στο τέταρτο τρίμηνο του 2020 εκκίνησε τη διαγωνιστική διαδικασία του Project "Frontier" λογιστικής αξίας €6,1 δισ. όπου αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του δευτέρου τριμήνου του 2021. Επιπλέον, σε συνδυασμό με άλλες οργανικές και ανόργανες δράσεις (βλ. ενότητα «*Σημαντικότερες Εξελίξεις- Σχέδιο μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων*») τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα σε επίπεδο Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2020 μειώθηκαν σε €4,4 δισ. από €10,9 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2019. Επιπρόσθετα, οι νέοι στόχοι που θα υποβληθούν τέλη Μαρτίου 2021, σύμφωνα με το ημερολόγιο της ΕΚΤ, προβλέπουν περαιτέρω μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων ενσωματώνοντας τον όποιον σχηματισμό λόγω COVID-19.

Δεύτερον, η ψηφιακή τραπεζική εξελίχθηκε και θα συνεχίσει να εξελίσσεται ραγδαία. Θα προσφέρει ευελιξία, αμεσότητα και ασφάλεια στους πελάτες. Οι απλές συναλλαγές, αλλά και πωλήσεις απλών προϊόντων, θα μεταφέρονται σε εναλλακτικά κανάλια εξυπηρέτησης. Κατά συνέπεια, αναπόφευκτα οδηγούμαστε στην επανεξέταση του μοντέλου λειτουργίας των καταστημάτων, τάση που έχει επιταχυνθεί λόγω του COVID-19.

[31] Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Προϋπολογισμός 2021 & επίσημες εκτιμήσεις της κυβέρνησης
[32] Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Προϋπολογισμός 2021

Τρίτον, θα εμφανιστεί, ένα νέο, πιο αποτελεσματικό λειτουργικό μοντέλο για τις επιχειρήσεις συμπεριλαμβανομένων και των τραπεζών. Η εξ' αποστάσεως εργασία θα παραμείνει σε σημαντικό βαθμό ως επιλογή τρόπου εργασίας και θα αποτελέσει τη βάση για τη διαμόρφωση ενός πιο ευέλικτου πλαισίου λειτουργίας.

Τέλος, η κρίση του COVID-19 θα επιφέρει διαρθρωτικές αλλαγές στην οικονομία, τις οποίες θα αξιοποιήσουν όσοι επιδείξουν την απαιτούμενη ευελιξία και ικανότητα. Στο πλαίσιο αυτό, η διαδικασία υλοποίησης του Προγράμματος Μετασχηματισμού της Τράπεζας αποτελεί ένα σημαντικό επιπρόσθετο συγκριτικό πλεονέκτημα.

Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Ανταλλαγή ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου τον Ιανουαρίου του 2021

Τον Ιανουάριο του 2021, η Ελληνική Δημοκρατία και η ΕΤΕ συμφώνησαν στην ανταλλαγή υφιστάμενου ομόλογου του Ελληνικού Δημοσίου λήξης την 20 Μαρτίου 2050 που κατείχε η ΕΤΕ, με Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου μικρότερης ληκτότητας. Οι όροι των ομολόγων στις αντίστοιχες ημερομηνίες διαπραγμάτευσης έχουν ως εξής:

Υφιστάμενα ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου

ISIN	Λήξη	Επιτόκιο	Ονομ/κή αξία σε € εκατ.	Αξία συναλλαγής σε € εκατ.
	13 Ιανουαρίου 2021			
GR0138016820	20 Μαρτίου 2050	3,25%	**1.000**	**1.448**

Η ανταλλαγή έγινε με όρους αγοράς και ολοκληρώθηκε στις 20 Ιανουαρίου 2021 (βλ. παρακάτω πίνακα), και η διαφορά μεταξύ της αξίας διακανονισμού του ομολόγου που ανταλλάχθηκε και των ομολόγων που ελήφθησαν από την ανταλλαγή, διακανονίστηκε με μετρητά. Η ΕΤΕ κατέγραψε κέρδος περίπου €209 εκατ. τον Ιανουάριο του 2021.

Νέα ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου

ISIN	Λήξη	Επιτόκιο	Ονομ/κή αξία σε € εκατ.	Τιμή έκδοσης(ΗΔΑΤ*)
	20 Ιανουαρίου 2021			
GR0118020685	22 Απριλίου 2027	2,000%	50	110,35
GR0124035693	12 Μαρτίου 2029	3,875%	340	126,45
GR0124036709	18 Ιουνίου 2030	1,500%	872	107,61
GR0128015725	30 Ιαν/ρίου 2033	3,900%	301	135,01
GR0128016731	4 Φεβ/ρίου 2035	1,875%	558	111,90
GR0133011248	30 Ιαν/ρίου 2037	4,000%	328	142,84
GR0138015814	30 Ιαν/ρίου 2042	4,200%	375	155,90
Σύνολο			**2.824**	

**Ηλεκτρονική Δευτερογενής Αγορά Τίτλων (ΗΔΑΤ).*

Η συναλλαγή ενισχύει την κεφαλαιακή θέση της Τράπεζας, διευκολύνοντας την επιτάχυνση του φιλόδοξου σχεδίου μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.

Νέος Ορισμός Αθέτησης

Για τον νέο ορισμό της αθέτησης βλ. ενότητα «*Διαχείριση Κινδύνου - Νέες Εξελίξεις εντός του 2020 και προοπτικές 2021- Νέος Ορισμός Αθέτησης*».

Υπογραφή του SPA για την πώληση της Εθνικής Ασφαλιστικής

Για την υπογραφή του SPA για την πώληση της Εθνικής Ασφαλιστικής βλ. ενότητα «*Σημαντικότερες Εξελίξεις - Πωλήσεις θυγατρικών - Προγραμματισμένες πωλήσεις θυγατρικών και δικτύου καταστημάτων στο πλαίσιο του Αναθεωρημένου Σχεδίου Αναδιάρθρωσης 2019 - Πώληση πλειοψηφικής μετοχικής συμμετοχής της θυγατρικής της Ελληνικής Ανώνυμης Εταιρίας Γενικών Ασφαλειών*».

Τροποποίηση όρων προγράμματος καλυμμένων ομολογιών

Στις 25 Φεβρουαρίου 2021, η Τράπεζα προέβη σε τροποποίηση των όρων του Προγράμματος Ι των Καλυμμένων Ομολογιών ύψους €10,0 δισ. Σειρά 6 (XS1499589833), με την επέκταση της ημερομηνίας λήξης από 5 Απριλίου 2021 σε 5 Απριλίου 2023. Το περιθώριο επιτοκίου μειώθηκε από 50 μ.β. σε 30 μ.β. και με ημερομηνία εφαρμογής στις 5 Απριλίου 2021.

Εξελίξεις αναφορικά με τον COVID-19

Αναφορικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί μετά την ημερομηνία ισολογισμού από τις αρχές αναφορικά με την αντιμετώπιση του COVID-19, βλ. ενότητα «*Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19 - Αντιμετώπιση του COVID-19 από τις ελληνικές και ευρωπαϊκές αρχές*».

Η μετοχή της ΕΤΕ και η μετοχική σύνθεση

Η μετοχή της ΕΤΕ

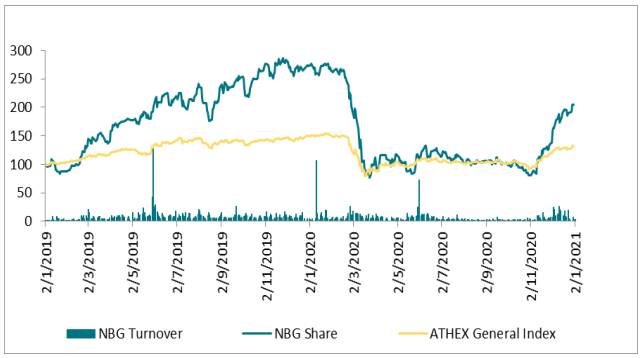
Το 2020 χαρακτηρίστηκε από την εξάπλωση του COVID-19 και των αυστηρών περιοριστικών μέτρων που ελήφθησαν αποσκοπώντας στον περιορισμό της πανδημίας. Τα μέτρα αυτά είχαν σημαντική επίπτωση στις οικονομίες διεθνώς και σε αυτό το κλίμα το Ελληνικό Χρηματιστήριο σημείωσε απώλειες. Ο Γενικός Δείκτης του Χρηματιστηρίου Αθηνών μειώθηκε κατά 11,7% σε ετήσια βάση, με τον τραπεζικό κλάδο να ηγείται της πτώσης καταγράφοντας απώλειες 41,4% σε ετήσια βάση.

Ακολουθώντας την καθοδική τροχιά της αγοράς, η τιμή της μετοχής της ΕΤΕ μειώθηκε από τα €3,05 στις 22 Ιανουαρίου 2020 (υψηλό έτους) στα €0,85 στις 23 Μαρτίου 2020 (χαμηλό έτους), κλείνοντας στα €2,26 στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Η κεφαλαιοποίηση της ΕΤΕ στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθε σε €2,1 δισ. από €2,8 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Η ετήσια αξία συναλλαγών στην μετοχή της ΕΤΕ ανήλθε σε €1,7 δισ. το 2020, μειωμένη κατά 17,9% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Χρηματιστηριακά στοιχεία μετοχής ΕΤΕ

	2020	2019
Τιμή τέλους έτους (€)	2,3	3,0
Μέγιστη τιμή έτους (€)	3,0	3,1
Ελάχιστη τιμή έτους (€)	0,9	0,9
Τυπική απόκλιση ημερησίων αποδόσεων ΕΤΕ (%)	5,6	3,2
Τυπική απόκλιση ημερησίων αποδόσεων κλάδου (%)	5,3	2,8
Χρηματιστηριακή αξία μετοχής τέλους έτους (σε δισ. €)	2,1	2,7
Συνολική αξία συναλλαγών μετοχής (σε δισ. €)	1,7	2,1
Λόγος συνολικής ετήσιας αξίας συναλλαγών μετοχής/ΧΑ (%)	10,7	11,7

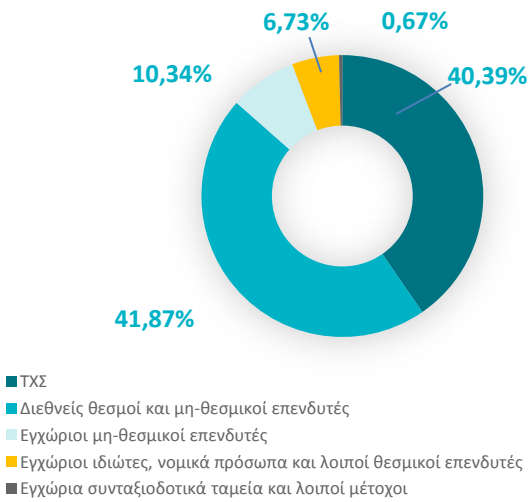
Εξέλιξη της τιμής & αξία συναλλαγών μετοχής ΕΤΕ

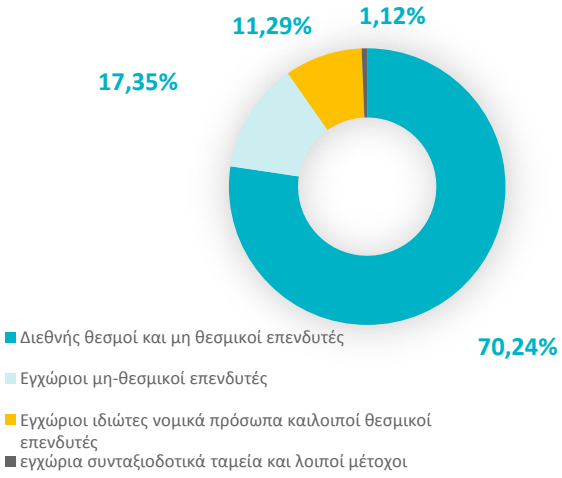
Η μετοχική σύνθεση

Το μετοχικό κεφάλαιο της ΕΤΕ στις 31 Δεκεμβρίου 2020, ήταν διαιρεμένο σε 914.715.153 κοινές μετοχές, ονομαστικής αξίας €3,00 η κάθε μία. Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 το μετοχικό κεφάλαιο χαρακτηρίζεται από ευρεία διασπορά, καθώς περιλάμβανε περίπου 108.700 θεσμικούς και ιδιώτες μετόχους, από το οποίο το ΤΧΣ κατείχε το 40,39%, ενώ το 41,87% ήταν κατανεμημένο σε θεσμικούς και ιδιώτες επενδυτές του εξωτερικού και το 10,34% σε ιδιώτες επενδυτές εσωτερικού. Εξαιρουμένου του ποσοστού του ΤΧΣ, η συμμετοχή των θεσμικών και ιδιωτών επενδυτών εξωτερικού ανερχόταν σε 70,24%, ενώ των ιδιωτών επενδυτών εσωτερικού σε 17,35%.

Μετοχική Σύνθεση ΕΤΕ
31 Δεκεμβρίου 2020

Μετοχική Σύνθεση ΕΤΕ (εκτός ΤΧΣ)
31 Δεκεμβρίου 2020

Επισκόπηση των δραστηριοτήτων

Οι κύριες δραστηριότητες του Ομίλου με μια ματιά:

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες:

Στην Ελλάδα

- Λιανική τραπεζική
- Εταιρική και επενδυτική τραπεζική
- Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων
- **Λοιπές**
  - Συναλλακτική τραπεζική
  - Χρηματοδοτική μίσθωση
  - Πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων
  - Χρηματιστηριακή μεσιτεία
  - Διαχείριση ενεργητικού πελατών
  - Διαχείριση ακίνητης περιουσίας

Εκτός Ελλάδας

Δύο θυγατρικές τράπεζες:
- Stopanska Banka A.D.—Σκόπια (Stopanska Banka)
- NBG Bank (Malta) Ltd. (NBG Malta)
- Αίγυπτο (NBG Cairo Branch)

Μη συνεχιζόμενες Δραστηριότητες:

Στην Ελλάδα:

Θυγατρική στον ασφαλιστικό τομέα
- Εθνική Ασφαλιστική

Εκτός Ελλάδας:

Τραπεζική δραστηριότητα στην
- Κύπρο (NBG Cyprus)

Θυγατρική εταιρία παροχής πιστώσεων στην Κύπρο
CAC Coral Ltd

Η Τράπεζα είναι η κύρια επιχειρησιακή εταιρεία του Ομίλου και αντιπροσωπεύει το 95,1% του ενεργητικού του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2020, εξαιρουμένων των στοιχείων ενεργητικού των περιουσιακών στοιχείων προς πώληση. Οι υποχρεώσεις της Τράπεζας αναλογούν στο 97,4% των υποχρεώσεων του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2020, εξαιρουμένων των υποχρεώσεων των περιουσιακών στοιχείων προς πώληση.

Η δραστηριότητα στην Ελλάδα

Η Τράπεζα είναι μία από τις τέσσερις συστημικές τράπεζες στην Ελλάδα και διατηρεί σημαντικό ρόλο στον κλάδο λιανικής τραπεζικής της χώρας. Την 31 Δεκεμβρίου 2020 η Τράπεζα διαθέτει 365 καταστήματα στην Ελλάδα. Επιπλέον, η Τράπεζα, μέσω των 1.493 ATM (678 σε καταστήματα και 815 εκτός καταστημάτων), προσέφερε εκτενή κάλυψη- ακόμη και στις πιο απομονωμένες περιοχές της χώρας.

Οι τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα περιλαμβάνουν τις δραστηριότητες της Τράπεζας στην Ελλάδα, την Εθνική Leasing A.E. (Εθνική Leasing), την Probank Leasing A.E. (Probank Leasing) και την Εθνική Factors A.E. (Εθνική Factors). Οι τραπεζικές δραστηριότητες του Ομίλου στην Ελλάδα («εγχώριες δραστηριότητες») αντιστοιχούν σε 95,3% των υπολοίπων των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών προ προβλέψεων απομείωσης για ΑΠΖ και σε 96,8% των υπολοίπων των καταθέσεων στην Ελλάδα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020.

Λιανική Τραπεζική

Σημαντικότερες εξελίξεις στο 2020

Διατηρήθηκε η ισχυρή και χαμηλού κόστους καταθετική βάση, κατορθώνοντας έτσι να διατηρηθούν τα ηγετικά μερίδια αγοράς και τα υψηλά επίπεδα ρευστότητας καθώς και να μειωθεί το συνολικό κόστος της Τράπεζας σε μέσο σταθμικό 18 μ.β. σε όλα τα νομίσματα.

Σημειώθηκε αύξηση στις χορηγήσεις Στεγαστικών και δανείων Μικρών Επιχειρήσεων (νέες εκταμιεύσεις +12,2% και +212,5% αντίστοιχα σε ετήσια βάση κυρίως λόγω του ΤΕΠΙΧ ΙΙ και των προγραμμάτων για δάνεια με εγγύηση) ενώ τα καταναλωτικά δάνεια, που πλήττονται σοβαρά από τις επαναλαμβανόμενες απαγορεύσεις κυκλοφορίας λόγω της πανδημίας του COVID-19, παρουσίασαν μείωση -22,3% σε ετήσια βάση. Τέλος, ο τζίρος των πιστωτικών καρτών αυξήθηκε +4,4% σε ετήσια βάση, συμπεριλαμβανομένου χρεωστικών και προπληρωμένων καρτών, αποδεικνύοντας την μετατόπιση από τη χρήση των μετρητών στη χρήση του πλαστικού, καθώς και την αντοχή του στην τόσο στη μείωση της τουριστικής κίνησης και κατανάλωσης στον τουριστικό κλάδο.

Ενδυναμώθηκαν τα καθαρά έσοδα από προμήθειες (+12,2% σε ετήσια βάση κυρίως λόγω εσόδων καρτών και καταναλωτικών δανείων καθώς και διαμεσολάβησης), με την προώθηση νέων

προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και βελτιστοποίηση της τιμολογιακής πολιτικής.

Επανασχεδιασμός του Business Banking επιχειρησιακού μοντέλου, που οδηγεί σε σημαντικές αλλαγές και εξελίξεις σε βασικούς πυλώνες, όπως η τμηματοποίηση του πελατολογίου (Client Segmentation), το νέο πελατοκεντρικό μοντέλο εξυπηρέτησης (New Service Model), καθώς και μια αναβαθμισμένη πρόταση αξίας (Value Proposition).

Όσον αφορά στο δίκτυο καταστημάτων, συνεχίστηκαν η αναδιάρθρωση του στη φυσική παρουσία, καθώς και η βελτιστοποίηση της εικόνας, του λειτουργικού μοντέλου, της διαχείρισης αποδοτικότητας, καθώς και των παρεχόμενων υπηρεσιών (33 καταστήματα συγχωνεύτηκαν το 2020, εκ των οποίων 27 περιλαμβάνονται και στο νέο τρέχον σχέδιο αναδιάρθρωσης, το οποίο θα συνεχιστεί και το πρώτο τρίμηνο του 2021). Την 31 Δεκεμβρίου 2020, το δίκτυο της Εθνικής Τράπεζας ανήλθε στα 390 Μονάδες (365 καταστήματα, 19 γραφεία συναλλαγών και 6 καταστήματα I-Bank).

Οι συναλλαγές εντός καταστημάτων μειώθηκαν κατά 55,0% σε ετήσια βάση, συμβάλλοντας στην προσπάθεια μετάβασης στα ψηφιακά κανάλια. Οι ενχρήματες συναλλαγές εντός καταστήματος αντιπροσωπεύουν το 11.0% του συνόλου των συναλλαγών εντός καταστήματος.

Συνεχίστηκε η αύξηση στα Private Banking κεφάλαια προς διαχείριση, με την προσφορά εναλλακτικών προτάσεων στην πρόκληση των σχεδόν-μηδενικής-απόδοσης-καταθέσεων και αποτελεσματική πλοήγηση στο αβέβαιο και ευμετάβλητο περιβάλλον λόγω του COVID-19.

Αναβαθμίστηκε η Στρατηγική Εξυπηρέτησης Πελατών όλων των καναλιών, επανασχεδιάζοντας τη διαδικασία διαχείρισης προωθητικών ενεργειών και συνάπτοντας συνεργασίες με εξωτερικά τηλεφωνικά κέντρα επικοινωνίας.

Ενδυναμώθηκε η δραστηριότητα στα ψηφιακά δίκτυα αυξάνοντας την εμπιστοσύνη και αφοσίωση του πελάτη σε αυτά (23,1% και 78,6% σε ετήσια βάση αύξηση των ενεργών χρηστών κατά τους τελευταίους 12 μήνες, στο διαδίκτυο (internet banking) και στην κινητή τηλεφωνία (mobile banking) αντίστοιχα), ενώ παράλληλα, αξιοσημείωτη ήταν και η αύξηση κατά 63% στις λήψεις εφαρμογής της Τράπεζας για κινητά τηλέφωνα, αποδεικνύοντας τη δυνατότητα της Τράπεζας να ηγηθεί των τάσεων του ψηφιακού χώρου προς το mobile banking.

Αναπτύχθηκε μια νέα ψηφιακή υπηρεσία για τους επιχειρηματικούς πελάτες με διευρυμένες λειτουργίες self-service.

Εισήγαγε στην αγορά το πρώτο δάνειο άμεσης έγκρισης, με εκταμίευση σε πραγματικό χρόνο μέσω ψηφιακών καναλιών: «Express Loan» (προσωπικό δάνειο μέσω Internet / Mobile Banking) και καταναλωτικά δάνεια για την αγορά καταναλωτικών αγαθών μέσω του ηλεκτρονικού εμπορίου (e-shop).

Δημιουργία του ανεξάρτητου Τομέα υπαγωγής του Segment Risk & Control Officer.

Μειώθηκαν οι άμεσες δαπάνες και η κατανομή δαπανών κατά 7,9%.

Τομείς στρατηγικής σημασίας

Ο στρατηγικός στόχος της Λιανικής Τραπεζικής είναι η πλήρης αξιοποίηση του δυναμικού της Τράπεζας για την επίτευξη αυξημένων αλλά και βιώσιμων αποτελεσμάτων σύμφωνα με τις προτεραιότητές της. Οι βασικοί πυλώνες για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι:

η εκμετάλλευση των ευκαιριών της αγοράς της λιανικής καθώς και του αναξιοποίητου δυναμικού της υφιστάμενης πελατειακής βάσης της Τράπεζας για την προώθηση δανειακών και άλλων προσοδοφόρων προϊόντων και υπηρεσιών στο πλαίσιο ενός επαναπροσδιορισμένου πελατοκεντρικού μοντέλου ανάπτυξης,

η αναδιάρθρωση και κινητοποίηση του εθνικής εμβέλειας δικτύου καταστημάτων της Τράπεζας για την παροχή άριστων υπηρεσιών που θα οδηγήσουν στην επίτευξη των αποτελεσμάτων,

η ανάπτυξη νέων και καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και επανασχεδιασμός των υφιστάμενων ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στις συνεχώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις των πελατών και

η χρήση και αξιοποίηση της τεχνολογίας στοχεύοντας στη διεύρυνση των παροχών της Τράπεζας μέσω ψηφιακών μέσων (digital offering), ως μέσου προώθησης περισσότερων και πιο ολοκληρωμένων υπηρεσιών στους πελάτες, δίνει τη δυνατότητα μετάπτωσης των συναλλαγών στα ψηφιακά κανάλια, ενώ θα αποτελέσει τη μηχανή μιας ισχυρής ανάπτυξης στο μέλλον.

Δραστηριότητα

Το 2020 ήταν μια χρονιά πρόκληση για τη Λιανική Τραπεζική λόγω άγνωστων περιοχών που δημιουργήθηκαν κυρίως από την πανδημία COVID-19. Η Τράπεζα έπρεπε να ξεπεράσει πολλαπλά εμπόδια, που απαιτούσαν άμεση αντίδραση και αποτελεσματική ηγεσία σε αυτόν τον επίδοξο αγώνα. Παράλληλα, το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού συνεχίστηκε στο δικό του ρυθμό, με ένα ευρύ φάσμα πρωτοβουλιών στρατηγικής σημασίας. Ως εκ τούτου, το

2020, η Λιανική Τραπεζική επέδειξε σταθερή ανάπτυξη, η οποία υποστηρίχθηκε μέσω της υλοποίησης των ακόλουθων βασικών πρωτοβουλιών:

Πελατοκεντρικό μοντέλο εξυπηρέτησης: Το πελατοκεντρικό μοντέλο εξυπηρέτησης που στοχεύει στην ενδυνάμωση της σχέσης του πελάτη με την Τράπεζα, μέσω της μεγαλύτερης διείσδυσης των προϊόντων και αύξησης χρήσης των υπηρεσιών της, ολοκληρώθηκε μέσα στο 2020. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, υψηλού επιπέδου υπηρεσίες παρέχονται από τους εξειδικευμένους υπεύθυνους πελατείας (relationship managers) στους πελάτες υψηλής αξίας ή/ και στοχευμένες προτάσεις γίνονται στους πελάτες βάσει προηγμένων αναλύσεων (advanced analytics). Το μοντέλο στελέχωσης επαναπροσδιορίζεται κάθε χρόνο σύμφωνα με τις οργανωτικές και επιχειρηματικές ανάγκες και αποφάσεις. Στο πλαίσιο αυτό αναβαθμίστηκε επίσης σημαντικά και το πρόγραμμα πιστότητας "Go4More" σκοπεύοντας στην αύξηση της εμπιστοσύνης και αφοσίωσης των πελατών της Τράπεζας.

Στεγαστικά δάνεια: Η Τράπεζα εισήγαγε ένα νέο στεγαστικό προϊόν που συνδυάζει κυμαινόμενο επιτόκιο και ανώτατο όριο δόσης («Estia Μεικτό» στεγαστικό δάνειο για 10/15/20/25 ή 30 έτη). Ένα ακόμη στεγαστικό προϊόν που εισήχθη για την αγορά γη χωρίς κατασκευή ακινήτου. Επιπλέον, η Τράπεζα έκανε σημαντικά βήματα προς την ενίσχυση στεγαστικών δανείων το 2020 μέσω συνεργασίας με σημαντικά μεσιτικά γραφεία της αγοράς.

Το 2020, υλοποιήθηκε και η διαδικασία προ-έγκρισης της αίτησης μέσω i-bank Internet Banking για συγκεκριμένα στεγαστικά προϊόντα, χωρίς να απαιτείται η επίσκεψη σε κατάστημα. Τέλος, με την απλούστευση και τον επανασχεδιασμό των διαδικασιών χορήγησης στεγαστικών δανείων κατάφερε να πετύχει σημαντική βελτίωση των χρόνων εξυπηρέτησης και απόκρισης από την αρχή ως το τέλος της διαδικασίας εκταμίευσης του δανείου.

Καταναλωτικά δάνεια: Η Τράπεζα εφάρμοσε μια Αυτόματη Εγκριτική Διαδικασία («ΑΕΔ») για αιτήσεις μέσω όλων των καναλιών για ποσά έως €2.000, μειώνοντας το λειτουργικό κόστος και επιταχύνοντας τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Επιπλέον, η Τράπεζα επέκτεινε τις δανειοδοτικές της δραστηριότητες μέσω νέων συνεργασιών με εμπόρους λιανικής πώλησης, ενώ συνέχισε να αναπτύσσει υπάρχουσες. Συγκεκριμένα:

α) Μέσω των καναλιών της Εθνικής Τράπεζας: Η Τράπεζα κυκλοφόρησε το νέο προσωπικό δάνειο "Express", έως και €2.000, αξιοποιώντας το νέο ΑΕΔ, ολοκληρώνοντας την αναδοχή μόλις σε λίγα λεπτά. Το "Express" δάνειο είναι διαθέσιμο και μέσω Internet & Mobile Banking για να παρέχει μια ολοκληρωμένη ψηφιακή και φιλική προς το χρήστη διαδικασία (αίτηση - έγκριση - εκταμίευση) χωρίς επίσκεψη στο κατάστημα.

β) Μέσω εμπόρων: Η Τράπεζα επέκτεινε και ενίσχυσε τα εργαλεία που παρέχονται στους συνεργάτες και πελάτες της για να διευκολύνει και να κάνει ολόκληρη την εμπειρία χρηματοδότησης φιλική προς τον χρήστη:

- ✓ Ταχύτερος χρόνος αξιολόγησης για εφαρμογές που υπόκεινται σε ΑΕΔ (εντός 3 λεπτών), βελτιώνοντας τη συνολική εμπειρία τόσο για τους εμπόρους όσο και για τους πελάτες τους.
- ✓ Ψηφιακή αίτηση δανείου για αγορά καταναλωτικών αγαθών μέσω του ηλεκτρονικού καταστήματος του εμπόρου χωρίς επίσκεψη στο φυσικό κατάστημα του.
- ✓ Νέα μέθοδος χρηματοδότησης της δόσης, μέσω ηλεκτρονικών κωδικών πληρωμής που επιτρέπει στους πελάτες να πληρώνουν με χρεωστικές / πιστωτικές / προπληρωμένες κάρτες.

Δάνεια προς μικρές επιχειρήσεις: Η ταχεία διαδικασία αξιολόγησης ενσωματώθηκε με αποτέλεσμα την μείωση χρόνου απόκρισης στα αιτήματα χρηματοδότησης πελατών. Ένα νέο πρόγραμμα χρηματοδότησης «Χρηματοδότηση POS» ξεκίνησε, μέχρι €35 χιλ., για την κάλυψη των αναγκών σε κεφάλαια κίνησης των επιχειρήσεων και παροχή χρηματοδότησης συνδεδεμένη με τον όγκο συναλλαγών μέσω POS της επιχείρησης. Τα Δάνεια προς μικρές επιχειρήσεις περιλαμβάνουν πελάτες με ετήσιο κύκλο εργασιών έως €2,5 εκατ. και συνολικό άνοιγμα στην Τράπεζα έως €1 εκατ. ή αρχική εκταμίευση από το τμήμα Δανείων προς μικρές επιχειρήσεις.

Κάρτες (χρεωστικές, πιστωτικές και προπληρωμένες κάρτες (issuing/acquiring)):

Η απόδοση έκδοσης των καρτών (issuing) βελτιώθηκε περαιτέρω με την κυκλοφορία 2 νέων premium χρεωστικών προϊόντων που απευθύνονται σε πελάτες Premium και Private της Τράπεζας και εισαγωγή μιας πλήρως ψηφιακής διαδικασίας υποβολής αιτήσεων για πιστωτική κάρτα μέσω Internet & Mobile banking. Από την πλευρά των συνεργασιών με εμπόρους (acquiring), η Τράπεζα ενίσχυσε το αποτύπωμά της στην αγορά ηλεκτρονικού εμπορίου, με την εισαγωγή μιας νέα πλατφόρμας πληρωμών και εγκαινιάζοντας την υπηρεσία Key2pay, η οποία στοχεύει στην παροχή λύσεων αποδοχής ηλεκτρονικών πληρωμών από εμπόρους χωρίς ηλεκτρονικό κατάστημα (e-shop).

Καταθέσεις, Επενδύσεις και Τραπεζοασφάλειες: Η Τράπεζα:

α) ολοκλήρωσε ένα έργο βελτιστοποίησης για μια μικρότερη και περιεκτική λίστα διαθέσιμων καταθετικών προϊόντων. Μειώνοντας στο ένα τρίτο περίπου τα διαθέσιμα προϊόντα, η Τράπεζα πέτυχε να απλοποιήσει τις διαδικασίες για το δίκτυο καταστημάτων και να βοηθήσει στην αποτελεσματική παρακολούθηση.

β) παρείχε τη δυνατότητα ανοίγματος ενός νέου λογαριασμού ταμιευτηρίου ή τρεχούμενου λογαριασμού μέσω Internet & Mobile Banking σε υπάρχοντες πελάτες, μετά την επιτυχή παρουσίαση νέων πελατών το 2019.

γ) αύξησε τη διείσδυση των επενδυτικών προϊόντων επιτρέποντας δυνατότητες ανοιχτής αρχιτεκτονικής (αμοιβαία κεφάλαια τρίτων, UCITS) για το δίκτυο καταστημάτων.

Οι Τραπεζοασφάλειες παρουσίασαν πολύ καλά αποτελέσματα σε ολόκληρο το φάσμα των προσφερόμενων προϊόντων (ασφάλεια υγείας, ζωής, πυρκαγιάς, αυτοκινήτου, κάρτας και δανείων).

Private Banking: Τα περιουσιακά στοιχεία υπό διαχείριση αυξήθηκαν παρά τις λειτουργικές δυσκολίες που προέκυψαν από τις απαγορεύσεις κυκλοφορίας, κυρίως λόγω της αυξημένης ζήτησης για υπηρεσίες Private Banking, ως άμεση συνέπεια των σχεδόν μηδενικών επιτοκίων στις καταθέσεων. Οι πρωτοβουλίες για σταυροειδείς πωλήσεις (cross-selling) τόσο με την Λιανική όσο και Εταιρική Τραπεζική αναστάλθηκαν λόγω των αλλεπάλληλων απαγορεύσεων κυκλοφορίας. Όσον αφορά στα έσοδα, κατάφεραν να κυμανθούν στα ίδια επίπεδα με το 2019, που ήταν μια χρονιά με πολύ καλές επιδόσεις στην αγορά.

Premium Banking: Η Τράπεζα επανασχεδίασε και ξεκίνησε μια αναβαθμισμένη πρόταση αξίας για τους πελάτες Premium, παρέχοντας μία χρεωστική κάρτα με ειδικά προνόμια, ένα στοχευμένο και αναβαθμισμένο πρόγραμμα επιβράβευσης, καλύτερη τιμολόγηση και αποκλειστικά προνόμια.

Mass segment: Η Τράπεζα:

α) Υλοποίησε τη διαδικασία διαχείρισης προωθητικών ενεργειών βελτιστοποιώντας τη συνεργασία μεταξύ τμημάτων, προϊόντων, καναλιών, αναλύσεων (analytics) και μάρκετινγκ, τόσο στο σχεδιασμό όσο και την υλοποίηση διαφημιστικών καμπανιών. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα αύξηση της παραγωγικότητας, αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των προωθητικών ενεργειών μέσω όλων των διαθέσιμων καναλιών (κατάστημα, κέντρα επικοινωνίας, κλπ.) και για όλα τα προϊόντα και τις υπηρεσίες.

β) Δημιούργησε νέο κανάλι πωλήσεων τηλε-μάρκετινγκ, σε συνεργασία με τρίτους παρόχους, με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας στις πωλήσεις πιστωτικών καρτών.

γ) Σχεδίασε μια μεθοδολογία η οποία παρέχει επικοινωνία, ενημέρωση και εξυπηρέτηση καθ' όλο τον κύκλο ζωής του προϊόντος σε όλους τους πελάτες (π.χ. υποδοχή νέων πελατών, ενεργοποίηση πιστωτικών καρτών κ.λπ.) μέσω όλων των κατάλληλων μέσων (email, SMS, ibank, etc). Γράφτηκαν λεπτομερείς ροές και σενάρια, προκειμένου να επιτευχθεί αυτή η επικοινωνία σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής των προϊόντων, για όλα τα προϊόντα.

Δίκτυο καταστημάτων: Η αναδιάρθρωση του δικτύου καταστημάτων της Τράπεζας σε ότι αναφορά στη φυσική παρουσία και η μετάπτωση των συναλλαγών σε ATM/APS συνεχίστηκαν, με στοχευμένες συγχωνεύσεις μονάδων, με στόχο την εξοικονόμηση πόρων και τον εξορθολογισμό της λειτουργίας του. Σήμερα, 63 Lobby ATM και 340 APS λειτουργούν στο δίκτυο καταστημάτων. Επιπλέον, οι μονάδες εκτυπώσεων βιβλιαρίων (Passbook Printer Units "PPU") έχουν επιτυχώς δοκιμαστεί για την εγκατάστασή τους, βελτιώνοντας την εμπειρία της παραδοσιακής πελατείας, σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο. Παράλληλα, βασικές επιχειρησιακές διαδικασίες αναδιοργανώθηκαν, με στόχο τη βελτίωση της εμπειρίας των πελατών, επιτρέποντας στο προσωπικό της Τράπεζας να αφιερώσει περισσότερο χρόνο και προσοχή στην εξυπηρέτηση των πελατών. Επίσης, το δίκτυο καταστημάτων συνέβαλε σημαντικά στην αναδιάρθρωση των μη εξυπηρετούμενων χαρτοφυλακίων λιανικής και παρείχε στήριξη σε όλα τα στάδια πώλησης τέτοιων χαρτοφυλακίων μέσα από την εξειδικευμένη δομή των Κέντρων Διαχείρισης Απαιτήσεων ("NPE Hubs").

Ψηφιακή Τραπεζική: Η Τράπεζα, το 2020 εισήγαγε μια νέα υπηρεσία Internet Banking για τους επιχειρηματικούς πελάτες με προηγμένες λειτουργίες self-service (π.χ. ηλεκτρονική νομιμοποίηση, ηλεκτρονικές εκταμιεύσεις και αποπληρωμές δανείων), καθώς και δυνατότητες στην εφαρμογή των μέτρων στήριξης πελατών λόγω COVID-19 μέσω internet banking. Συγκεκριμένα, έγινε πιο ακριβής η ηλεκτρονική αίτηση για συμμετοχή στο πρόγραμμα επιδότησης επιτοκίου και παράτασης ημερομηνίας λήξης επιταγών.

Επιπλέον, η Τράπεζα ενίσχυσε την προσφορά της μέσω των ψηφιακών καναλιών της παρέχοντας στους πελάτες τη δυνατότητα να αποκτήσουν βασικά προϊόντα (π.χ. δάνεια άμεσης έγκρισης - πρώτη στην ελληνική αγορά- και πιστωτική κάρτα) καθώς και τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα, μέσω internet και mobile banking. Με αυτό τον τρόπο, η Τράπεζα διεύρυνε περαιτέρω τα κανάλια πώλησής της ενισχύοντας ταυτόχρονα την εμπλοκή των πελατών στα ψηφιακά μέσα. Η συνεχής έμφαση της Τράπεζας στη μετάθεση των συναλλαγών στα ψηφιακά κανάλια, που επιταχύνθηκε και ακόμη επιταχύνεται από τους περιορισμούς λόγω COVID-19, σε συνδυασμό με προωθητικές ενέργειες που εστιάζουν στη χρήση των ψηφιακών μέσων, οδήγησε σε σημαντική μείωση των αντίστοιχων όγκων συναλλαγών στα καταστήματα.

Τέλος, η Λιανική Τραπεζική πέτυχε την περαιτέρω μείωση των λειτουργικών εξόδων της, τόσο με στρατηγικές πρωτοβουλίες, όπως οι συγχωνεύσεις στο δίκτυο καταστημάτων, όσο και με μία αυξημένη πειθαρχία στη διαχείριση των δαπανών της.

Τέλος, το Τμήμα Λιανικής Τραπεζικής:

- ίδρυσε τον ανεξάρτητο τομέα υπαγωγής του Segment Risk & Control Officer με επικεφαλής τον Segment Risk & Control Officer με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση της προσπάθειας της Τράπεζας να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τους λειτουργικούς κινδύνους, να σχεδιάζει επαρκείς και αποδοτικές δικλείδες ασφαλείας, να διασφαλίζει τη λειτουργική αποτελεσματικότητά τους, καθώς και να εξασφαλίζει τη συμμόρφωσή της Τράπεζας με τις διάφορες εσωτερικές και εξωτερικές κανονιστικές υποχρεώσεις της,
- κατάφερε να μειώσει περαιτέρω τα λειτουργικά έξοδα, τόσο μέσω στρατηγικών πρωτοβουλιών (όπως συγχωνεύσεις μονάδων δικτύου καταστημάτων), όσο και με μία αυξημένη πειθαρχία στη διαχείριση των δαπανών της.

Προτεραιότητες για το 2021

Το 2021, συνεχίζοντας το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της Λιανικής Τραπεζικής, θα συνεχισθεί η προσπάθεια ανάπτυξης όλων των στρατηγικών περιοχών προκειμένου να μεγαλώσει ο κύκλος εργασιών της, να αυξηθούν τα καθαρά έσοδα από προμήθειες, να αξιοποιηθούν όλα τα κανάλια για την επίτευξη

των αποτελεσμάτων της και να προστεθεί αξία από την ισχυρή και πιστή πελατειακή της βάση. Συγκεκριμένα, θα εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες:

Κινητοποίησης του δικτύου καταστημάτων ως το βασικό κανάλι επίτευξης αποτελεσμάτων, εστιάζοντας στη διαχείριση της αποδοτικότητας και στην παροχή άριστων υπηρεσιών. Επιπλέον, συνέχισης του εξορθολογισμού του δικτύου μέσα από την εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης της φυσικής παρουσίας του, καθώς και του σχεδίου βελτιστοποίησης και ομογενοποίησης της εικόνας του δικτύου καταστημάτων. Επιπρόσθετα, συνέχισης της ανακατανομής του χρόνου και της προσπάθειας προς την εξυπηρέτηση των πελατών, εστιάζοντας τόσο στην μετάπτωση των συναλλαγών σε ψηφιακά κανάλια όσο και στη βελτίωση των διαδικασιών. Συγκεκριμένα, όσον αφορά τη βελτίωση της εμπειρίας των πελατών, οι νέες υπηρεσίες διαχείρισης της ροής εκτός καταστημάτων και το σύστημα αναγνώρισης πελατών περιλαμβάνονται στις προτεραιότητες του 2021, όπως και η εγκατάσταση μηχανών PPU σε όλο το δίκτυο καταστημάτων μας

Διατήρησης της ισχυρής και χαμηλού κόστους βάσης καταθέσεων.

Αύξησης της διείσδυσης των επενδυτικών προϊόντων και βελτίωσης της προϊοντικής προσφοράς, εκμεταλλευόμενη τις δυνατότητες της ανοικτής αρχιτεκτονικής (open architecture) για το δίκτυο καταστημάτων.

Επανασχεδιασμού μιας συνολικής πρότασης για τις μικρές επιχειρήσεις με στόχο την:

α. εξυπηρέτηση πελατών με προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής αξίας, μέσω μιας πελατοκεντρικής προσέγγισης,

β. δημιουργία ισχυρής, ξεχωριστής ταυτότητας και κουλτούρας γύρω από την τραπεζική επιχειρήσεων,

γ. εστίαση στην αύξηση του μεριδίου αγοράς της Τράπεζας στα επιχειρηματικά δάνεια,

δ. αύξηση της κερδοφορίας και της αξίας του χαρτοφυλακίου της τραπεζικής επιχειρήσεων.

Ανάπτυξης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στον τομέα του Private Banking μέσω ενός αναβαθμισμένου μοντέλου υπηρεσιών καθώς και της αξιοποίησης των ευκαιριών αγοράς.

Αύξησης της δανειακής δραστηριότητας διευρύνοντας τις σχέσεις συνεργασίας με τις επιχειρήσεις και ανασχεδιάζοντας τις διαδικασίες αξιολόγησης με σκοπό τόσο την επιτάχυνση των χρόνων από την αίτηση στην τελική εκταμίευση αλλά και την απλοποίηση και ταυτόχρονα αναβάθμιση της εμπειρίας των πελατών, επανατοποθέτησης των χρηματοδοτήσεων εγκατάστασης και αντικατάστασης υφιστάμενου εξοπλισμού φυσικού αερίου / ενεργειακού συμψηφισμού (net metering) μέσω εταιρειών προμήθειας και εμπορίας φυσικού αερίου).

Αξιοποίησης τεχνολογιών για τη διευκόλυνση και τη δημιουργία ενός συναρπαστικού ψηφιακού ταξιδιού για τους πελάτες μέσω της νέας πλατφόρμας B2B και υποβολής αιτημάτων χρηματοδότησης ιδιωτών μέσω των ηλεκτρονικών ιστότοπων των επιχειρήσεων κλπ.

Ανάπτυξης νέων ή/ και αναπροσαρμογής υπαρχόντων προϊόντων προκειμένου να καλυφθεί η συνεχώς αυξανόμενη και μεταβαλλόμενη ζήτηση των πελατών.

Δημιουργίας εξ' αποστάσεως ψηφιακής ένταξης νέων επιχειρηματικών πελατών και βελτίωση της ψηφιακής προσφοράς παρέχοντας νέα ή/ και αναβαθμισμένα προϊόντα και υπηρεσίες μέσω των ψηφιακών καναλιών, στοχεύοντας στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πελατών και αύξηση των ενεργών χρηστών.

Διατήρησης της χαμηλής βάσης των εξόδων μέσω αυστηρής διαχείρισης των δαπανών καθώς και με την κεντροποίηση επιλεγμένων υποστηρικτικών δραστηριοτήτων (back-office).

Mobile Εφαρμογή Waiz

Η Τράπεζα ήταν η πρώτη Ελληνική τράπεζα που ξεκίνησε την υπηρεσία Mobile Aggregation με το όνομα waiz. Μέσω της νέας mobile εφαρμογής, που τέθηκε στη διάθεση του κοινού τον Οκτώβριο του 2019, στο πλαίσιο της Υπηρεσίας Πληροφοριών Λογαριασμών όπως παρέχεται από την Ευρωπαϊκή Οδηγία Πληρωμών («Payment Services Directive (PSD2)»), οι χρήστες μπορούν να συνδέσουν Ελληνικές και Digital τράπεζες και να παρακολουθούν το υπόλοιπο και τις κινήσεις των λογαριασμών και των καρτών τους μέσα από μια εφαρμογή. Έτσι, η υπηρεσία waiz μπορεί να χρησιμοποιηθεί από πελάτες οποιασδήποτε τράπεζας διαθέσιμης προς σύνδεση στην εφαρμογή. Το 2020 το waiz πέτυχε περισσότερα από 200.000 downloads και αύξησε τη βάση χρηστών του κατά περισσότερους από 60.000 χρήστες, ενώ το ~35% των χρηστών του waiz δεν ανήκουν στο πελατολόγιο της ΕΤΕ. Το Waiz υποστηρίζεται από μια μικρή και ευέλικτη ομάδα η οποία δοκιμάζει μια νέα προσέγγιση της αγοράς, δίνοντας στους χρήστες προσωποποιημένη, σχετική και ενδιαφέρουσα πληροφόρηση με φρέσκο, δυναμικό και ευχάριστο τρόπο. Κοιτώντας μπροστά, στόχος του waiz είναι να μεγαλώσει αλλά και να γίνει καλύτερο: προσφέροντας περισσότερες δυνατότητες και εκμεταλλευόμενο τις ψηφιακές υπηρεσίες της Εθνικής Τράπεζας. Με το waiz, η Εθνική Τράπεζα συμπληρώνει την καινοτόμα και δυναμική προσέγγιση της digital αγοράς, προσφέροντας στους πελάτες της νέες δυνατότητες.

Εταιρική και Επενδυτική Τραπεζική

Σημαντικότερες εξελίξεις στο 2020

Επιτυχής σχεδίαση και υλοποίηση εξειδικευμένων λύσεων για τον COVID-19.

Σύσταση της Δνσης Εταιρικής Συναλλακτικής Τραπεζικής (Corporate Transaction Banking).

Αξιοσημείωτη αύξηση των εργασιών της Επενδυτικής Τραπεζικής.

Δημιουργία του ανεξάρτητου Τομέα υπαγωγής του Segment Risk & Control Officer.

Σημαντική επέκταση του χαρτοφυλακίου της Διεύθυνσης Structured Finance.

Ενισχυμένο μοντέλο κάλυψης.

Τομείς στρατηγικής σημασίας

Το 2020 αποδείχθηκε σε μία από τις πιο τις πιο απαιτητικές χρονιές στη σύγχρονη ιστορία, με την πανδημία του COVID-19 να αποτελεί πρωταρχικό παράγοντα για την οικονομική ανάπτυξη παγκοσμίως. Λόγω των συγκεκριμένων συνθηκών, εταιρείες από τους περισσότερους κλάδους προσέγγισαν προληπτικά τις τράπεζες για στήριξη και χρηματοδότηση.

Βασικός στόχος της Γενικής Διεύθυνσης Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής («ΓΔΕΕΤ») να προσφέρει στους πελάτες λύσεις εξειδικευμένες και στοχευμένες στις ανάγκες τους, ώστε να αναδειχθεί ως η βασική τράπεζα συνεργασίας για την πραγματοποίηση των αναπτυξιακών τους σχεδίων και την κάλυψη των αναγκών τους σε δανειακά και άλλα χρηματοπιστωτικά προϊόντα και υπηρεσίες, ενώ παράλληλα δημιουργεί αξία και για τις δύο πλευρές της τραπεζικής συνεργασίας, εξασφαλίζοντας έτσι βιώσιμα έσοδα και κερδοφορία για την Τράπεζα.

Η Τράπεζα προσφέρει στους εταιρικούς πελάτες της μια ευρεία γκάμα προϊόντων και υπηρεσιών που καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, όπως καταθετικούς λογαριασμούς, συμβουλευτικές υπηρεσίες, δάνεια εκφρασμένα σε Ευρώ όσο και σε άλλα νομίσματα, υπηρεσίες ανταλλαγής συναλλάγματος, ενέγγυες πιστώσεις, ασφαλιστικά προϊόντα, υπηρεσίες θεματοφυλακής και χρηματοδότησης του εμπορίου.

Δραστηριότητα

Στο πλαίσιο αυτό η ΓΔΕΕΤ, το μεγαλύτερο μέρος της χρονιάς, προσπάθησε να υποστηρίξει τους πελάτες της τη στιγμή που το είχαν περισσότερο από ποτέ ανάγκη, διοχετεύοντας επιπλέον ρευστότητα μέσω των Εγγυοδοτικών Προγραμμάτων. Επιπλέον, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας έχει παράσχει σε πολλούς από τους πελάτες της μορατόρια, αναβάλλοντας την αποπληρωμή των δανειακών κεφαλαίων τους για αρκετούς μήνες. Αυτό όμως δεν εμπόδισε την ΓΔΕΕΤ να επιτύχει και τους άλλους στόχους της.

Η υπό εξέλιξη διαδικασία μετασχηματισμού συνεχίζεται με πολύ καλά αποτελέσματα στις τελευταίες σεζόν, εστιάζοντας στο να γίνουμε η τράπεζα επιλογής με ανώτερο προϊόν κάλυψης, εμπειρία πελάτη και διαδικασίες. Η ανανέωση του μοντέλου κάλυψης και εξυπηρέτησης ήταν μια διαδικασία σε εξέλιξη που θα προσφέρει μια μοναδική εμπειρία νέων ψηφιακών δυνατοτήτων και θα ενισχύσει τις δυνατότητες/εργαλεία για επιχειρηματικές πληροφορίες, προκειμένου να δημιουργήσει αυξητική αξία για τους πελάτες και τους μετόχους μας. Το 2020, η ΓΔΕΕΤ επικεντρώθηκε στους ακόλουθους τομείς:

σχεδίαση και εφαρμογή μιας αποτελεσματικής διαδικασίας για την ιεράρχηση και την παρακολούθηση των μέτρων στήριξης του COVID-19 σε συνδυασμό με την τρέχουσα πιστωτική πολιτική, με επίκεντρο τη βέλτιστη κατανομή κεφαλαίων και τη βιώσιμη πελατειακή βάση,

δημιουργία δύο επιπλέον τομέων εντός της ΓΔΕΕΤ,

(i) Τομέα Εταιρικής Τραπεζικής Συναλλαγής (Corporate Transaction Banking, «CTB») προκειμένου να αυξηθούν οι δυνατότητες σταυροειδών πωλήσεων (CTB),

(ii) Τομέα υπαγωγής του Segment Risk & Control Officer με επικεφαλής τον Segment Risk & Control Officer, με στόχο την αποτελεσματικότερη διαχείριση των λειτουργικών κινδύνων, τη σχεδίαση επαρκών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας, τη διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργικότητας τους και τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της Τράπεζας με τις διάφορες εσωτερικές και εξωτερικές κανονιστικές υποχρεώσεις της Τράπεζας,

ανάληψη ηγετικού ρόλου σε μεγάλα έργα και εκδόσεις ομολόγων σε διάφορους τομείς, ενισχύοντας τη θέση μας ως βασικό παράγοντα στην αγορά προσαρμοσμένων συναλλαγών,

περαιτέρω ανάπτυξη του προσωπικού, με σκοπό την καλύτερη δυνατή απόδοση σε κάθε ρόλο εργασίας και τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος που δημιουργεί κίνητρα και επαγγελματική πρόοδο,

αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων μέσω έγκαιρων πρωτοβουλιών, χρήσης τεχνογνωσίας και της εμπειρίας του προσωπικού της Διεύθυνσης.

Ειδικότερα για το 2020, επιτεύχθηκαν τα ακόλουθα:

Τα μέτρα υποστήριξης COVID-19 (π.χ. εφαρμογή αναστολής δόσεων, κατανομή κεφαλαίων με κρατική εγγύηση) εκτελέστηκαν αμέσως, παρέχοντας στους πελάτες μας μια αναγκαία ανάπαυλα από τις δανειακές υποχρεώσεις τους, ενισχύοντας έτσι τη σχέση μας μαζί τους και αυξάνοντας τις πιθανότητές μας για ελαχιστοποίηση της νέας παραγωγής NPE,

πολλαπλάσια αύξηση των εσόδων (cash income) από την Επενδυτική Τραπεζική και διεύρυνση του μεριδίου αγοράς της Εθνικής Τράπεζας στην εξυπηρέτηση των πιστωτικών και μη αναγκών των πελατών που καλύπτονται από τις δραστηριότητες της ΓΔΕΕΤ,

ενίσχυση του μοντέλου κάλυψης με την προσθήκη αρκετών Relationship Managers, με στόχο την αύξηση του μεριδίου αγοράς και μια πιο βιώσιμη αύξηση εισοδήματος και κερδοφορίας για το 2021,

επέκταση των ψηφιακών μας δυνατοτήτων με τους πελάτες παρέχοντας αρκετές ευκολίες και υπηρεσίες (π.χ. online αποπληρωμές, ψηφιακή ενσωμάτωση).

Η Εταιρική Τραπεζική περιλαμβάνει τις κάτωθι Διευθύνσεις:

Μεγάλοι Όμιλοι και Επιχειρήσεις: Το εν λόγω χαρτοφυλάκιο διαχειρίζονται δύο ξεχωριστές διευθύνσεις με διακριτά χωριστές δομές και πελατολόγιο. Η μια καλύπτει μεγάλους ομίλους και επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των €200 εκατ. (σε ενοποιημένη βάση). Η άλλη μονάδα εστιάζει σε εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης (με ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ €50 εκατ. και €200 εκατ.) καθώς και σε άλλες ειδικές περιπτώσεις (όπως χρηματοδοτήσεις θυγατρικών του Ομίλου ΕΤΕ, φορείς άμεσα συνδεδεμένους με το Ελληνικό Δημόσιο κλπ).

Εξειδικευμένες πιστοδοτήσεις (Structured Financing): Μετά την αναδιάρθρωση των τελευταίων ετών η Μονάδα αποτελεί πλέον βασικό αναπτυξιακό σκέλος της ΓΔΕΕΤ. Η Μονάδα εστιάζει στη χορήγηση, διαχείριση και εκτέλεση χρηματοδοτήσεων έργων που εμπίπτουν σε κάποιον από τους κάτωθι τέσσερις επιχειρηματικούς πυλώνες:

Ενέργεια	Ανάπτυξη & Εκμετάλλευση Ακινήτων
Υποδομές, Παραχωρήσεις, Έργα ΣΔΙΤ και Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών	**Συγχωνεύσεις & Εξαγορές από εγχώριους και διεθνείς επενδυτές**

Οι εν λόγω συναλλαγές εκτελούνται σε διμερές ή κοινοπρακτικό επίπεδο και ως επί το πλείστον δεν έχουν αναγωγή στους φορείς. Παράλληλα με την αναμενόμενη υποστήριξη που παρέχεται σε εγχώριους επενδυτές, το Structured Financing εστιάζει στη διευκόλυνση των άμεσων ξένων επενδύσεων από διεθνείς φορείς στην Ελλάδα σε όλους τους προαναφερθέντες πυλώνες.

Μέσα από μια εξειδικευμένη ομάδα 18 επαγγελματιών, οι οποίοι έχουν ισχυρό υπόβαθρο στη δόμηση, εκτέλεση και παροχή συμβουλών επί τέτοιων συναλλαγών, το Structured Financing αποτελεί σημαντικό φορέα υλοποίησης του προϋπολογισμού της ΓΔΕΕΤ, τόσο από πλευράς πιστωτικής επέκτασης όσο και κερδοφορίας. Το 2020, η Μονάδα σημείωσε καθαρή ανάπτυξη του χαρτοφυλακίου ευθύνης της κατά 33% έναντι του 2019, στηριζόμενη σε αύξηση των ΑΞΕ και στην ενισχυμένη επενδυτική δραστηριότητα εγχώριων φορέων.

Μεσαίες Επιχειρήσεις («ΜΜΕ»): Αυτό το τμήμα του χαρτοφυλακίου της ΓΔΕΕΤ (συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων με ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ €2,5 εκατ. και €50 εκατ. ή μικρές επιχειρήσεις με συνολικό άνοιγμα στην Τράπεζα μεγαλύτερο του €1 εκατ. ή με αρχική εκταμίευση από το τμήμα Δανείων μεσαίων επιχειρήσεων), επηρεάστηκε σε μεγάλο βαθμό από την τρέχουσα πανδημία και χρειάζεται την κατάλληλη υποστήριξη. Οι έγκαιρες και στοχευμένες ενέργειες της Μονάδας αναμένεται να βοηθήσουν τους πελάτες μας να αντιμετωπίσουν αυτήν τη νέα οικονομική πρόκληση και να συνεχίσουν να εστιάζουν στην αξιοποίηση του δυναμικού της ελληνικής οικονομίας.

Παρά το επιδεινωμένο οικονομικό περιβάλλον, η μακροπρόθεσμη στρατηγική της Τράπεζας είναι η απρόσκοπτη παροχή ρευστότητας προς τις επιχειρήσεις που συνεχίζουν να επενδύουν στην ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία, ενώ η προώθηση της εξωστρέφειας θεωρείται πρωταρχική στην ατζέντα του Επιχειρηματικού Σχεδίου. Παράλληλα, η Τράπεζα συμμετείχε και αξιοποίησε προγράμματα παροχής χρηματοδότησης σε επιχειρήσεις με ευνοϊκούς όρους σε συνεργασία με Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς, όπως η ΕΤΕπ και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων («ΕΤαΕ»).

Ναυτιλία: Η Ελλάδα είναι ένα ναυτικό έθνος με μακρά παράδοση στην πλοιοκτησία και αποτελεί ένα από τα κράτη που διαθέτουν από τους μεγαλύτερους στόλους και πλοία υπό εθνική σημαία παγκοσμίως. Η ναυτιλία παραμένει ένας από τους πιο σημαντικούς τομείς δραστηριότητας της ελληνικής οικονομίας και η Τράπεζα αποτελεί έναν από τους κύριους παρόχους χρηματοδότησης της ελληνικής ναυτιλίας παγκοσμίως. Οι ναυτιλιακές χρηματοδοτικές δραστηριότητες της Τράπεζας πραγματοποιούνται σχεδόν αποκλειστικά από την ειδική μονάδα της στον Πειραιά.

Η Τράπεζα διαχρονικά παρέχει μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις, ιδίως σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο χύδην φορτίο, και σε μικρότερο βαθμό σε ακτοπλοϊκές εταιρείες, έχοντας πάντα ως γνώμονα την ελαχιστοποίηση του κινδύνου και την ενίσχυση της κερδοφορίας του χαρτοφυλακίου.

Κατά το διάρκεια του έτους, με γνώμονα την ποιότητα και την οικονομική ευρωστία, η Τράπεζα διεύρυνε την πελατειακή της βάση προσελκύοντας νέα ονόματα από το χώρο της ελληνόκτητης ναυτιλίας για τη διενέργεια νέων χρηματοδοτήσεων, κυρίως στους τομείς του ξηρού φορτίου και των δεξαμενόπλοιων. Επιπλέον, η Τράπεζα αξιοποίησε περαιτέρω τις δυνατότητες του υφιστάμενου ποιοτικού πελατολογίου της, επεκτείνοντας τις ήδη επιτυχημένες συνεργασίες.

Οι μεταβολές στο κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας των πλοίων και προστασίας του περιβάλλοντος βρίσκονται σε εξέλιξη και αναμένεται να επηρεάσουν σε βάθος χρόνου την πορεία των ναυτιλιακών αγορών. Η Τράπεζα παρακολουθεί στενά τις επιπτώσεις που έχει στη ναυτιλιακή αγορά η εφαρμογή των μέτρων για τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του θείου από 1η Ιανουαρίου του 2020. Παράλληλα, η ΕΤΕ παρακολουθεί τις τεχνολογικές εξελίξεις σχετικά με τη σταδιακή υποκατάσταση των ορυκτών καυσίμων από πιο οικολογικά καύσιμα στην πρόωση των πλοίων.

Προτεραιότητες για το 2021

Αξιοποιώντας το ισχυρό ανθρώπινο κεφάλαιο της Τράπεζας και τις δυνατότητες διαμόρφωσης σύνθετων προϊόντων, καθώς και ένα αναθεωρημένο μοντέλο κάλυψης και εξυπηρέτησης, η Εταιρική και Επενδυτική Τραπεζική επικεντρώνεται:

στην περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα των ΜΜΕ σε στρατηγικούς τομείς με αναπτυξιακή δυναμική,

στη διατήρηση ηγετικής θέσης σε μεγάλες συναλλαγές εξειδικευμένων πιστοδοτήσεων (π.χ. Ενέργεια με έμφαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, Αγορά Ακινήτων, Συγχωνεύσεις & Εξαγορές από εγχώριους και διεθνείς επενδυτές, Υποδομές),

στη μεγιστοποίηση του μεριδίου της Τράπεζας όσον αφορά τα προϊόντα που διατίθενται σε Μεγάλους Ομίλους και

στην προώθηση μιας πιο υποστηρικτικής και "next to the client" επιχειρηματικής προσέγγισης και

στην ανοχή ελάχιστης νέας παραγωγής ΝΡΕ μέσω αποτελεσματικής εφαρμογής moratorium και step-up-solutions.

Στο πλαίσιο αυτό, βασικοί στόχοι για την Εταιρική και Επενδυτική Τραπεζική είναι:

η αύξηση σταυροειδών πωλήσεων μέσω πρόσθετης επέκτασης και εμβάθυνσης συνεργασιών σε όλο το φάσμα των προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρονται στους πελάτες μας, με ιδιαίτερη έμφαση στη συναλλακτική τραπεζική και σε πηγές εσόδων που δεν παρουσιάζουν υψηλή ένταση κεφαλαίου,

η περαιτέρω ανάπτυξη του εταιρικού χαρτοφυλακίου, επιλεκτική ανάπτυξη της πελατειακής βάσης (ιδίως στο κομμάτι των ΜΜΕ) και εδραίωση μιας βιώσιμης αύξησης εσόδων και κερδοφορίας και μέσω της χρήσης διαφόρων χρηματοοικονομικών μέσων όπως το Πανευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΤΠ) και το Ταμείο Ανάκαμψης (Recovery Fund),

η χρηματοδοτική ενίσχυση των υγιών Μεσαίων επιχειρήσεων που έχουν ως βασικό χαρακτηριστικό την εξωστρέφεια και την επέκταση στις αγορές του εξωτερικού. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται σε κλάδους όπως ο τουρισμός, η παραγωγή φαρμάκων, η μεταφορά και αποθήκευση προϊόντων και πρώτων υλών (Logistics), η Αγροδιατροφή με εγχώριο αλλά και εξαγωγικό προσανατολισμό,

η διατήρηση ηγετικού ρόλου σε μεγάλες συναλλαγές, υποστηρίζοντας παράλληλα τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη για τους πελάτες μας και τη χώρα συνολικά,

η ενίσχυση των ομάδων εταιρικής κάλυψης, με σκοπό την εξοικονόμηση χρόνου για επικέντρωση στην παροχή υποστήριξης/συμβουλευτικής στους πελάτες και την ανάπτυξη νέων εργασιών,

η προσέλκυση και διατήρηση ταλαντούχων στελεχών, με περαιτέρω ανάπτυξη του προσωπικού μας,

η βελτίωση της εμπειρίας των πελατών μας και συγκράτηση του κόστους, μέσω περαιτέρω εξορθολογισμού των διαδικασιών πιστοδοτήσεων και προσέλκυσης πελατείας,

η διατήρηση μιας υγιούς κουλτούρας διαχείρισης κινδύνου,

η βελτίωση των δυνατοτήτων των ψηφιακών καναλιών και η εισαγωγή λειτουργιών αυτοεξυπηρέτησης,

η περαιτέρω διαφοροποίηση των πιστωτικών ανοιγμάτων μας και των παραγόντων δημιουργίας εισοδήματος, ειδικά στους Μεγάλους Ομίλους και στη Ναυτιλία,

η επέκταση του ναυτιλιακού χαρτοφυλακίου, διατηρώντας την ποιότητα των πελάτων και των εξασφαλίσεων, εφαρμόζοντας τα κατάλληλα επίπεδα τιμολόγησης και εξασφαλίσεων με στόχο να ενισχυθεί η κερδοφορία της, και παράλληλα να διασφαλίζεται η ομαλή εξυπηρέτηση των νέων και υφιστάμενων δανείων, λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις του κλάδου και τις μακροχρόνιες προοπτικές της αγοράς.

η περαιτέρω ανάπτυξη των δραστηριοτήτων Επενδυτικής Τραπεζικής,

η προσήλωση στην προώθηση του Προγράμματος Μετασχηματισμού, η ταχεία ανάπτυξη των σχετικών με αυτό ενεργειών και η επίτευξη των στρατηγικών στόχων,

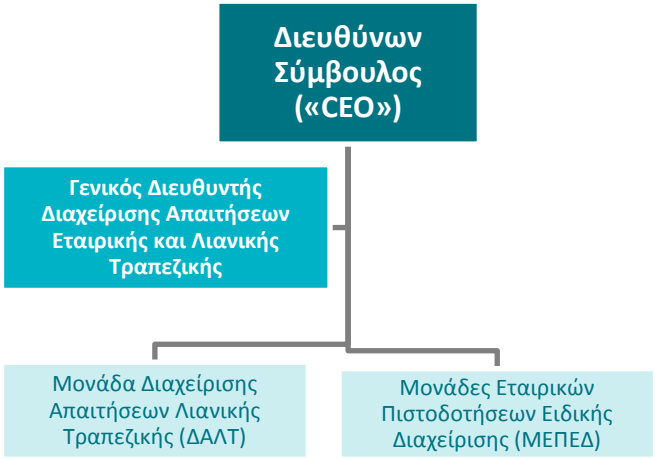
η ενίσχυση των διαθέσιμων χρηματοδοτικών εργαλείων για τη βελτίωση των όρων χρηματοδότησης των επιχειρήσεων, επεκτείνοντας τη συνεργασία της ΕΤΕ με την ΕΤΕπ, το ΕΤαΕ και την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (πρώην ΕΤΕΑΝ),

η ανάπτυξη και διάθεση νέων προϊόντων και υπηρεσιών, με σκοπό την ενίσχυση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε προγράμματα παροχής ρευστότητας με ευνοϊκούς όρους χρηματοδότησης και η προσφορά προσαρμοσμένων λύσεων για την ικανοποίηση των χρηματοοικονομικών τους αναγκών.

Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (Μονάδων Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης («ΜΕΠΕΔ»))

Η Τράπεζα, με σκοπό τη βέλτιστη διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, έχει προχωρήσει στη σύσταση δύο ανεξάρτητων δομών, της μονάδας Διαχείρισης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής («ΔΑΛΤ» ή «Retail Collection Unit ("RCU")») για δάνεια λιανικής τραπεζικής και των Μονάδων Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης («ΜΕΠΕΔ» ή «Special Assets Unit ("SAU")») για δάνεια επιχειρηματικής τραπεζικής. Οι δύο μονάδες έχουν την ολοκληρωτική ευθύνη για τη διαχείριση των εν λόγω προβληματικών ανοιγμάτων. Εποπτικά οι μονάδες αυτές αναφέρονται στη Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Απαιτήσεων Εταιρικής και Λιανικής Τραπεζικής καθώς και στην Επιτροπή Παρακολούθησης Καθυστερήσεων («ΕΠΚ»), η οποία με την σειρά της αναφέρεται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («BRC»). Επιπρόσθετα, η Τράπεζα, με τη συμμετοχή εξειδικευμένων στελεχών της Γενικής Διεύθυνσης Ακίνητης Περιουσίας έχει υλοποιήσει μία σειρά από δράσεις, που αφορούν στη διαχείριση των αποκτηθέντων από την Τράπεζα ακινήτων μέσω πλειστηριασμών ή στο πλαίσιο οριστικής διευθέτησης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων υπό την εποπτεία της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής. Επιπλέον, ο Segment Risk & Control Officer διορίστηκε με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση της προσπάθειας της Τράπεζας για αποτελεσματική διαχείριση των λειτουργικών κινδύνων, για τον σχεδιασμό επαρκών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας, για τη διασφάλιση της λειτουργικής αποτελεσματικότητά τους, καθώς και για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της Τράπεζας με τις διάφορες εσωτερικές και εξωτερικές κανονιστικές υποχρεώσεις της.

Η Τράπεζα ενισχύει συνεχώς τις στρατηγικές διαχείρισης των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων και των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, ενισχύοντας παράλληλα τις λειτουργικές της δυνατότητες για την επίτευξη του στόχου της Τράπεζας για μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων και των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.

Το συνολικό χαρτοφυλάκιο των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων σε επίπεδο Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθε σε €4,4 δισ. σε σύγκριση με €10,9 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2019.

Η μείωση κατά περίπου €6,5 δισ. οφείλεται τόσο σε οργανικές όσο και μη οργανικές ενέργειες (βλέπε *«Σημαντικότερες εξελίξεις- Επιτυχής υλοποίηση της στρατηγικής μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων και ενδυνάμωση του- Στόχοι μείωσης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων»*).

Διαχείριση Εταιρικών Πιστοδοτήσεων

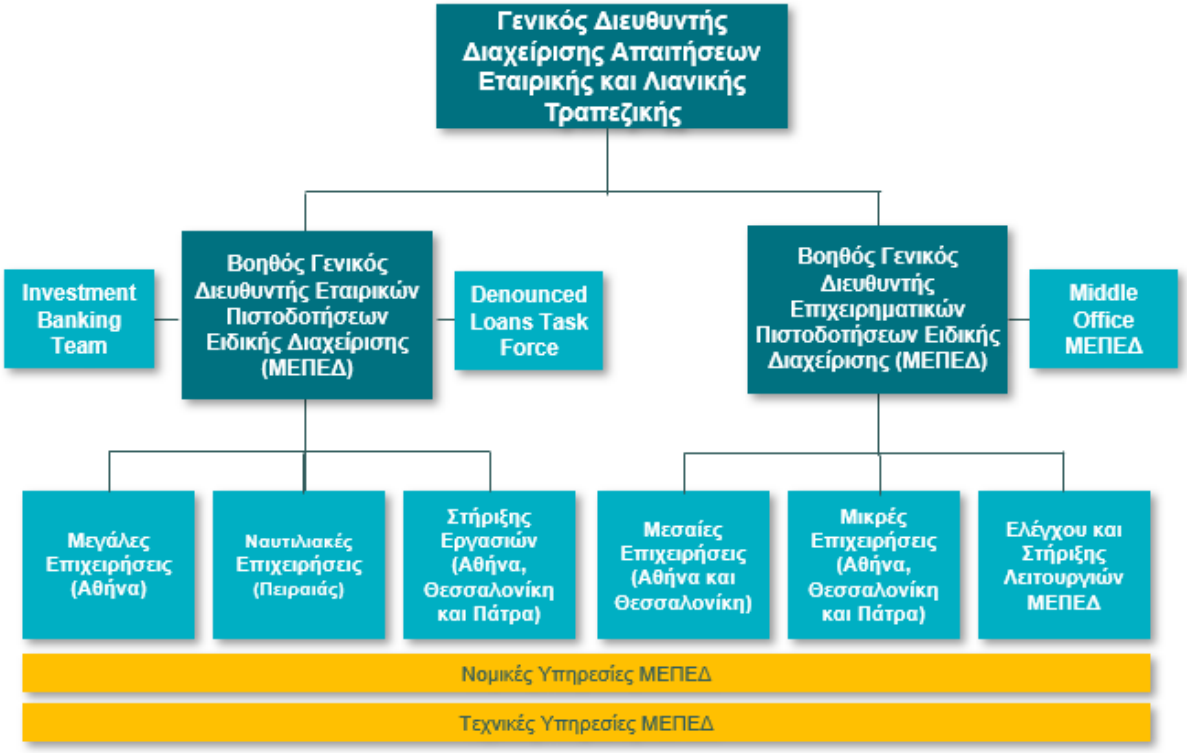
Μονάδες Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης (ΜΕΠΕΔ) | Οργανωτική Δομή

Οι Μονάδες Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης («ΜΕΠΕΔ»), ιδρύθηκαν τον Ιούνιο του 2014 ως ανεξάρτητες κεντροποιημένες Μονάδες υπεύθυνες εξ' ολοκλήρου για τη διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων επιχειρηματικών πιστοδοτήσεων Μεγάλων, Μεσαίων, Ναυτιλιακών και Μικρών (κυρίως νομικών οντοτήτων) Επιχειρήσεων.

Οι ΜΕΠΕΔ αποτελούνται από επτά Μονάδες και Υπομονάδες εκ των οποιών, τέσσερεις οι οποίες ασχολούνται με τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων οφειλών και τρεις υποστηρικτικές. Οι οφειλέτες χωρίζονται σε τέσσερις κατηγορίες με βάση συγκεκριμένα κριτήρια:

- **Μεγάλες Επιχειρήσεις: Οφειλέτες με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των €50 εκατ. ή οφειλέτες που έχουν μεταφερθεί από την Διεύθυνση Τραπεζικής Μεγάλων Επιχειρήσεων, καθώς και οφειλέτες με σύνθετες χρηματοδοτήσεις**
- **Μεσαίες Επιχειρήσεις: Οφειλέτες με ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ €2,5 εκατ. και €50 εκατ. ή Μικρές επιχειρήσεις με συνολική έκθεση στην Εθνική Τράπεζα μεγαλύτερη του €1 εκατ. ή οφειλέτες που έχουν μεταφερθεί από τη Διεύθυνση Τραπεζικής Μεσαίων Επιχειρήσεων**
- **Μικρών Επιχειρήσεων: Οφειλέτες με ετήσιο κύκλο εργασιών έως €2,5 εκατ. και συνολική έκθεση στην Εθνική Τράπεζα έως €1 εκατ. ή οφειλέτες που έχουν μεταφερθεί από τη Διεύθυνση Τραπεζικής Επιχειρήσεων & Δανείων Λιανικής**
- **Ναυτιλιακές Επιχειρήσεις: Οφειλέτες με δραστηριότητες που σχετίζονται με τον ναυτιλιακό τομέα**

Η οργανωτική δομή των ΜΕΠΕΔ είναι ως ακολούθως:

Ενέργειες για την μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων ΜΕΠΕΔ

Τα τελευταία χρόνια έχει συντελεστεί σημαντική πρόοδος ως προς τη διαχείριση των εταιρικών Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων προκειμένου να υποστηρίξει την ανάκαμψη των επισφαλών, αλλά συνεργάσιμων και βιώσιμων δανειστών. Οι σημαντικότερες πρωτοβουλίες που έχουν ληφθεί μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

Παροχή εξατομικευμένων μακροπρόθεσμων λύσεων ρύθμισης, ούτως ώστε το ύψος των δανειακών οφειλών να διαμορφωθεί σε βιώσιμα επίπεδα.

Αξιολόγηση εναλλακτικών λύσεων για τη μείωση του τραπεζικού χρέους, χωρίς ωστόσο να απεμπολούνται πρόσθετες αποπληρωμές ως αποτέλεσμα μία πιθανής θετικής μελλοντικής εξέλιξης στα οικονομικά μεγέθη της επιχείρησης που επιτυγχάνεται μέσω ρυθμίσεων ανταλλαγής του χρέους με μετοχές, μετατρέψιμα ομόλογα, εκδόσεις προνομιούχων μετοχών και κερδοφόρων ομολογιών.

Ανταλλαγή χρέους με περιουσιακά στοιχεία ή πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων ως μέρος φιλικού διακανονισμού της οφειλής, η οποία αποσκοπεί στη μείωση του τραπεζικού δανεισμού μέσω των εσόδων από την πώληση περιουσιακών στοιχείων που κατά βάση δεν σχετίζονται με τη κύρια δραστηριότητα της εταιρείας. Συνήθως, τα παραπάνω αποτελούν μέρος μίας συνολικής λύσης της σχέσης του οφειλέτη με τις τράπεζες.

Περαιτέρω βελτίωση της διατραπεζικής συνεργασίας και ανάθεση της διαχείρισης ανοιγμάτων σε καθυστέρηση Μεσαίων Επιχειρήσεων σε εξειδικευμένες εταιρείες (Project Solar).

Οι ΜΕΠΕΔ χρησιμοποιούν μία ευρεία γκάμα λύσεων ρύθμισης ή οριστικής διευθέτησης των οφειλών, ακολουθώντας τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, προσαρμοσμένες στο τρέχον οικονομικό και νομικό περιβάλλον της Ελλάδας. Χρησιμοποιούνται επίσης τα κατάλληλα εργαλεία, πλήρως ενσωματωμένα στο περιβάλλον πληροφορικής της Τράπεζας, για την αξιολόγηση/μέτρηση της βιωσιμότητας των οφειλετών και του προσδιορισμού της καθαρής παρούσας αξίας των εναλλακτικών λύσεων ρυθμίσεων. Τέλος, μια εσωτερική Μονάδα Διοικητικών Πληροφοριακών Συστημάτων (Management Information Systems (MIS)) υποστηρίζει τη λήψη αποφάσεων και παρακολουθεί την επίτευξη της στοχοθεσίας.

Α. Συνεργασία με άλλες Τράπεζες

Αναφορικά με τη διαχείριση των εταιρικών Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, οι ΜΕΠΕΔ συνεργάζονται με τις άλλες τράπεζες για οφειλέτες με κοινοπρακτικά ανοίγματα, ώστε να παρέχουν μια ολιστική πρόταση, διασφαλίζοντας την έγκαιρη διατραπεζική ευθυγράμμιση και συναίνεση για την εξεύρεση της κατάλληλης πρότασης αναδιάρθρωσης. Ειδικότερα, σε περίπλοκες περιπτώσεις, όπως η είσοδος ενός νέου στρατηγικού επενδυτή, ενδέχεται να ακολουθηθεί μια συμφωνία εξυγίανσης, διασφαλίζοντας έτσι τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της εταιρείας και τη βιωσιμότητα του αναδιαρθρωμένου χρέους. Αντίστοιχα σε μεγάλες συναλλαγές, οι πιστώτριες τράπεζες συνήθως αναθέτουν σε Σύμβουλο Αναδιάρθρωσης (Chief Restructuring Officer) την παρακολούθηση της υλοποίησης της απόφασης αναδιάρθρωσης.

Ειδικά για τις Μεσαίες Επιχειρήσεις, η έγκαιρη διαχείριση των εταιρικών Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων υποστηρίζεται από το Project Solar.

Κοινή Πρωτοβουλία Διαχείρισης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων Μεσαίων Επιχειρήσεων (Solar Project)

Την 31 Ιουλίου 2018 οι τέσσερις ελληνικές συστημικές Τράπεζες ξεκίνησαν το Project Solar, μια πρωτοποριακή πρωτοβουλία κοινής εξωτερικής ανάθεσης της διαχείρισης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων Μεσαίων Επιχειρήσεων με στόχο την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της διαχείρισης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων Μεσαίων Επιχειρήσεων σε ολόκληρο το ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Αποφασίστηκε να διοριστεί ένας διαχειριστής δανείων με διεθνή εμπειρία σε έργα με παρόμοια χαρακτηριστικά που θα αναλάβει τη διαχείριση του συνόλου των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων Μεσαίων Επιχειρήσεων και των τεσσάρων ελληνικών συστημικών Τραπεζών.

Ο διαχειριστής (doValue Hellas) έχει υποβάλλει μέχρι τώρα σχέδια ανάκτησης για όλους του οφειλέτες του Project Solar. Η DoValue Ελλάς εντός του 2020 συνέχισε την ενεργή διαχείριση του χαρτοφυλακίου, αντιμετωπίζοντας θέματα που προέκυψαν εξαιτίας της πανδημίας COVID-19, με τις Τράπεζες να συμμετέχουν ενεργά και να παρακολουθούν τις αντίστοιχες ενέργειες και αποτελέσματα. Η διαχείριση οφειλών μεσαίων επιχειρήσεων έχει ως εξής:

Β. Διαχείριση του Καταγγελμένου Χαρτοφυλακίου

Η Τράπεζα καταγγέλλει μια δανειακή σύμβαση όταν ο οφειλέτης αθετεί τις πληρωμές του και είναι μη-συνεργάσιμος ή/και μη βιώσιμος. Η καταγγελία της σύμβασης μπορεί επίσης να αποφασιστεί λόγω πτώχευσης ή λύσης της εταιρείας ή έναρξης νομικών ενεργειών από άλλους πιστωτές. Αν και η πρωταρχική στρατηγική για το καταγγελμένο χαρτοφυλάκιο είναι η είσπραξη του οφειλόμενου ποσού μέσω της ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων, ακόμη και μετά την καταγγελία, υπάρχουν δυνατότητες ρύθμισης της οφειλής μέσω φιλικού και βιώσιμου διακανονισμού.

Με στόχο την αποτελεσματικότερη διαχείριση του καταγγελμένου χαρτοφυλακίου δημιουργήθηκε συντονιστική ομάδα (taskforce), η οποία αναλύει το εν λόγω χαρτοφυλάκιο, καθορίζει προτεραιότητες ως προς τη λήψη των απαραίτητων ενεργειών για τη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων, συντονίζει τις ενέργειες με τις νομικές υπηρεσίες και άλλες εμπλεκόμενες διευθύνσεις και παρακολουθεί την έγκαιρη υλοποίησή τους. Επιπρόσθετα, δημιουργήθηκαν εσωτερικές διαδικασίες και επιτροπές για την αξιολόγηση της σκοπιμότητας απόκτησης ακινήτων μέσω συναινετικών λύσεων ή συμμετοχής σε πλειστηριασμούς, λαμβάνοντας υπόψη την αξία και την εμπορευσιμότητα των ακινήτων.

Το 2020, οι δικαστικές ενέργειες περιορίστηκαν λόγω των προστατευτικών μέτρων που θεσπίστηκαν εξαιτίας της πανδημίας COVID-19, του κυκλώνα ΙΑΝΟΣ αλλά και του σεισμού στη Σάμο. Ειδικότερα, οι δικαστικές ενέργειες και οι πλειστηριασμοί ανεστάλησαν για το διάστημα Μαρτίου – Ιουνίου και Νοεμβρίου – Δεκεμβρίου. Κατά τη διάρκεια του 2020, 763 πλειστηριασμοί επισπεύσθηκαν από τις ΜΕΠΕΔ με συνολική τιμή πρώτης προσφοράς €175 εκατ.

Μη Οργανικές Ενέργειες για τη μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Η στρατηγική διαχείρισης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων περιλαμβάνει και έργα που στοχεύουν στην ταχεία μείωσή τους μέσω μη οργανικών ενεργειών (πώληση χαρτοφυλακίου, συμπεριλαμβανομένων διμερών συμφωνιών που αφορούν κυρίως υποθέσεις Μεγάλων Επιχειρήσεων). Εντός του 2020, ολοκληρώθηκε η πώληση του χαρτοφυλακίου "Icon" και παράλληλα ξεκίνησε η προπαρασκευαστική φάση σχετικά με την τιτλοποίηση λιανικού και εταιρικού χαρτοφυλακίου (Project "Frontier").

Σε συνέχεια των παραπάνω ενεργειών, το συνολικό υπόλοιπο του χαρτοφυλακίου αρμοδιότητας SAU, ανέρχεται σε €1,9 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2020, σε σύγκριση με το υπόλοιπο των €3,0 δισ. της προηγούμενης χρονιάς, εκ των οποίων περίπου το 42,0% αφορά καταγγελμένες οφειλές.

Διαχείριση απαιτήσεων λιανικής

Η Μονάδα Διαχείρισης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής ("ΔΑΛΤ") συστάθηκε την εποχή που ξεκίνησε η οικονομική κρίση το 2010. Αποτελεί μία ανεξάρτητη και κεντροποιημένη μονάδα, οι εργασίες της οποίας εστιάζονται στη διαχείριση χορηγήσεων Λιανικής Πίστης σε προσωρινή ή οριστική καθυστέρηση, καθώς και απαιτήσεων από συμβάσεις που έχουν καταγγελθεί.

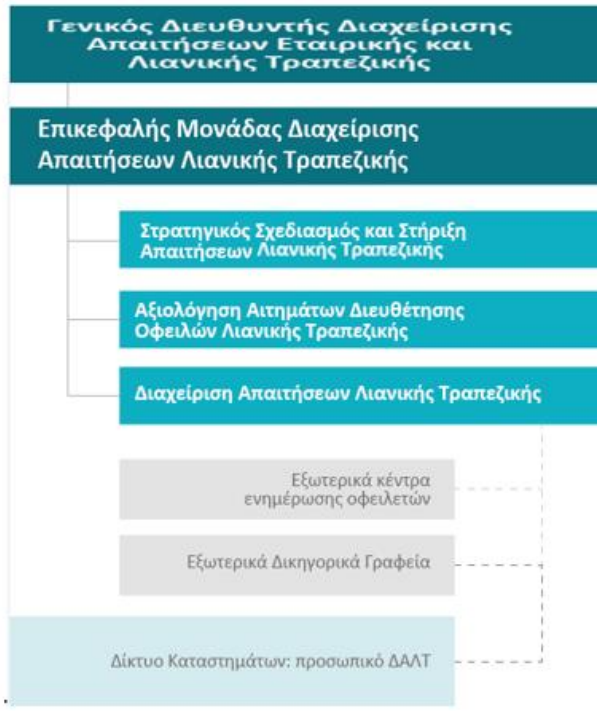
Η ΔΑΛΤ αποτελείται από τρεις Διευθύνσεις:

Στρατηγικού σχεδιασμού και Στήριξης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής, η οποία καθορίζει και συντονίζει στρατηγικές πρωτοβουλίες της ΔΑΛΤ και υποστηρίζει τις άλλες Διευθύνσεις

Αξιολόγησης Αιτημάτων Διευθέτησης Οφειλών Λιανικής Τραπεζικής, η οποία αποφασίζει την ρύθμιση που θα προταθεί σε κάθε αιτούμενο πελάτη.

Διαχείρισης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής, η οποία διαχειρίζεται τα διαθέσιμα κανάλια.

Η οργανωτική δομή των ΜΕΠΕΔ είναι ως ακολούθως:

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η ΔΑΛΤ αριθμούσε συνολικά 1.218 υπαλλήλους πλήρους απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένου προσωπικού εξωτερικών συνεργατών ενώ διαχειρίζεται €7,9 δισ. στεγαστικών δανείων, καταναλωτικών δανείων, πιστωτικών καρτών και δανείων προς μικρές επιχειρήσεις (επιχειρήσεις με ανοίγματα <€150 χιλ.) σε σχέση με €8,9 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2019, που είναι:

A. Σε καθυστέρηση 1+ ημερών.

B. Εξυπηρετούνται, ωστόσο έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία των ρυθμισμένων Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων («FNPE»).

Η ΔΑΛΤ αξιοποιεί όλα τα διαθέσιμα κανάλια προσέγγισης πελατών που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες και συνεργάζεται μαζί τους για την εύρεση βιώσιμων λύσεων.

Τα κανάλια αυτά αποτελούνται από:

Τηλεφωνικά κέντρα

(Εσωτερικό κέντρο ενημέρωσης οφειλετών και άλλες εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών)

Κέντρα Διευθέτησης Απαιτήσεων ΚΕ.Δ.Α. (NPL Hubs)

(εξειδικευμένα κέντρα μέσα στα Καταστήματα της Τράπεζας)

Καταστήματα Τράπεζας

Δικηγορικά γραφεία

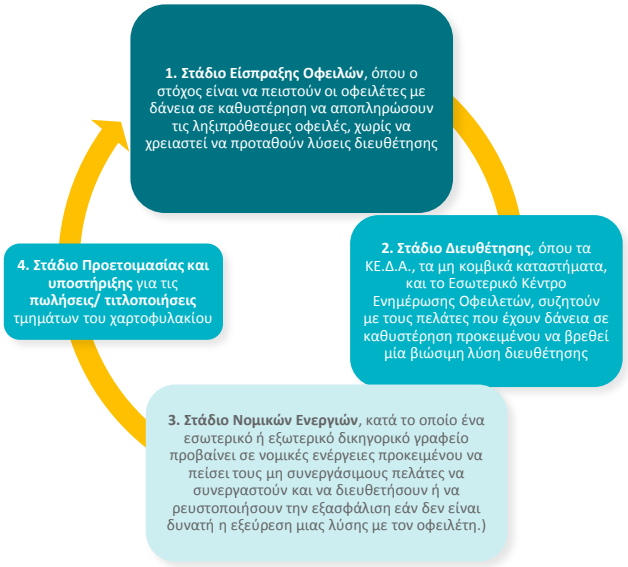
(εσωτερικό δικηγορικό γραφείο και εξωτερικά γραφεία)

Ταχυδρομεία

Εναλλακτικά δίκτυα

(γραπτά τηλεφωνικά μηνύματα, ιστοσελίδα, κλπ.)

Κατά τη διαχείριση δανείων σε καθυστέρηση, προσδιορίζονται τα ακόλουθα τέσσερα κύρια στάδια:

Στις αρχές Μαρτίου 2020, η Ελλάδα, μεταξύ άλλων χωρών, επλήγη από το COVID-19. Το κράτος επέβαλε ποικίλους περιορισμούς κυκλοφορίας που επηρέασαν την ικανότητα των δανειοληπτών να αποκτούν εισόδημα και να πληρώνουν ή να αναδιαρθρώνουν τα δάνεια τους. Η ΔΑΛΤ ανέλαβε ενέργειες για να διασφαλίσει ότι η απόδοση της συλλογής διατηρήθηκε στο καλύτερο δυνατό επίπεδο.

Ενέργειες προκειμένου να διασφαλιστεί το προσωπικό της Εθνικής και οι Πελάτες: Οι παρακάτω ενδεικτικές ενέργειες υλοποιήθηκαν με αφορμή τον COVID-19:

- Στη διαδικασία ρύθμισης προστέθηκε η δυνατότητα των πελατών να ρυθμίσουν τα στεγαστικά δάνεια χωρίς να απαιτείται η φυσική τους παρουσία σε Κατάστημα της Τράπεζας
- Η αίτηση για ρύθμιση έγινε διαθέσιμη απευθείας μέσω της ιστοσελίδας της Εθνικής είτε για ρύθμιση είτε για ειδική διευθέτηση λόγω COVID-19.
- Πρόσβαση σε Internet Banking, APS, ATM δόθηκε σε πελάτες του Ν.3869/2010.

Payment moratorium: Η Εθνική προσέφερε το πρόγραμμα των payment moratorium (αναστολών πληρωμών) το οποίο ξεκίνησε το Απρίλιο του 2020 σε πελάτες λιανικής οι οποίοι:

- Ήταν ενήμεροι (<30 ημέρες καθυστέρησης) πριν την έναρξη της κρίσης του COVID-19.
- Είχαν μείωση εισοδήματος λόγω του COVID-19.

Τα χαρακτηριστικά της πρότασης είναι τα εξής:

- Αναστολή πληρωμών μέχρι την 30 Σεπτεμβρίου 2020 (με επέκταση έως και 31 Δεκεμβρίου 2020, μόνο για τους πελάτες που το είχαν ανάγκη).
- Κεφαλαιοποίηση ληξιπρόθεσμων.
- Δεν περιλάμβανε χάρισμα τόκων.
- Δεν περιλάμβανε αλλαγή στη διάρκεια αποπληρωμής.

Μέχρι το τέλος του Σεπτεμβρίου 2020, €1,6 δισ. του χαρτοφυλακίου Λιανικής ήταν υπό αναστολή πληρωμών (δεν δόθηκαν μετά την 30 Σεπτεμβρίου 2020 αναστολές πληρωμών).

Δύο πρόσθετες πρωτοβουλίες αναμένεται να υποστηρίξουν τους πελάτες στην επιστροφή τους σε κανονικές πληρωμές μετά το τέλος των αναστολών πληρωμών:

1. Το Κρατικό Πρόγραμμα επιδότησης δόσεων «Γέφυρα» - περίπου το 30% των πελατών, οι οποίοι ήταν σε αναστολές πληρωμών, πρόκειται να λάβουν επιδότηση μέχρι το τέλος του 2020. Το πρόγραμμα προσφέρει επιδότηση σε δάνεια προκειμένου να παραμείνουν ενήμερα και δίνει κίνητρο στους δανειολήπτες να συνεχίσουν τις κανονικές πληρωμές και μετά το τέλος της επιδότησης.
2. Το πρόγραμμα «Εθνογέφυρα» της Εθνικής το οποίο αναμένεται να βοηθήσει πελάτες να επιστρέψουν στις κανονικές πληρωμές **σταδιακά** – δηλ. με πληρωμή του 50% της δόσης μέχρι τον Δεκέμβριο του 2021 και το 100% της δόσης από το 2022.

Πρόγραμμα κρατικών επιδοτήσεων «Γέφυρα» για δάνεια που εξασφαλίζονται από την 1η κατοικία πληττόμενων από COVID-19:

Το Κράτος επιδοτεί δάνεια τα οποία εξασφαλίζονται από την 1η κατοικία πελατών των οποίων το εισόδημα έχει μειωθεί λόγω της κρίσης του COVID-19.

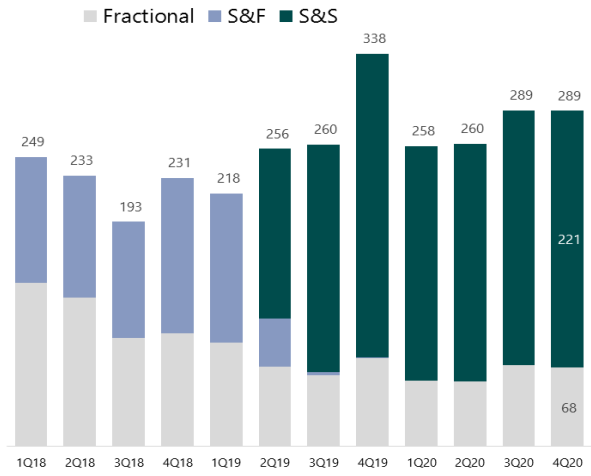
Το πρόγραμμα προσφέρει επιδότηση σε πελάτες που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια, όπως αξία ακινήτου, μέγεθος οφειλής, εισόδημα. Η επιδότηση υπολογίζεται ως ένα ποσοστό της μηνιαίας δόσης, παρέχεται για τρία τρίμηνα με τις πρώτες επιδοτήσεις να έχουν δοθεί τον Νοέμβριο του 2020, σταδιακά μειούμενες ανά τρίμηνο. Η επιδότηση μπορεί να φτάσει μέχρι και το 90% της δόσης για το πρώτο τρίμηνο. Η επιδότηση ανά πελάτη μπορεί να φτάσει τα €300 - €600. Σε περίπτωση μη τήρησης του προγράμματος πληρωμών που αναλογούν στον πελάτη, είναι υποχρεωμένος να επιστέψει στο Κράτος το ποσό της επιδότησης που έχει ληφθεί. Η Εθνική ενεργά ενημέρωσε τους πελάτες για την δυνατότητα ένταξης στο πρόγραμμα Γέφυρα.

Το πρόγραμμα «Γέφυρα» λάμβανε αιτήσεις, μέχρι και το τέλος Οκτωβρίου του 2020, οι οποίες επεξεργάζονται σταδιακά από ειδική πλατφόρμα. Έως το τέλος του 2020, οι περισσότερες από τις αιτήσεις είχαν επεξεργαστεί ενώ οι εναπομείνασες θα εξεταστούν μέχρι τον Μάρτιο του 2021. €1,3 δισ. έχουν λάβει την επιδότηση.

Ρυθμίσεις:

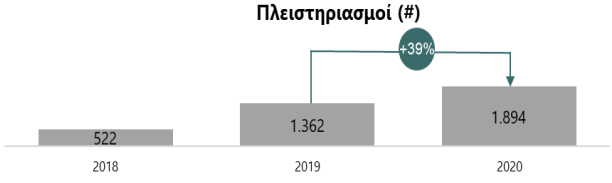
Παρά τις συνέπειες του COVID-19 (καραντίνα, μειωμένη λειτουργικότητα καταστημάτων), οι ρυθμίσεις έφτασαν τα €1,1 δισ., ελαφρά αυξημένες σε σχέση με το 2019.

Ο τριμηνιαίος όγκος (σε € εκατ.) των ρυθμίσεων Στεγαστικής Πίστης παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα:

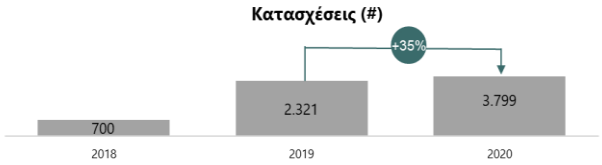

Κατασχέσεις / Πλειστηριασμοί:

Παρά τον COVID-19, εξαιτίας του οποίου ανεστάλη η λειτουργία των δικαστηρίων για τουλάχιστον 5-μήνες εντός του έτους, γεγονός που οδήγησε σε ακυρώσεις μεγάλου αριθμού πλειστηριασμών, η Τράπεζα κατάφερε να επαναπρογραμματίσει μεγάλο πλήθος από αυτούς εντός του 2020. Κατά τη διάρκεια του 2020, πραγματοποιήθηκαν 1.894 πλειστηριασμοί, από τους οποίους 1.068 ήταν επιτυχείς έναντι 1.362 και 618 αντίστοιχα το 2019.

Ομοίως, οι νομικές ενέργειες που προηγούνται των πλειστηριασμών (διαταγή πληρωμής & κατάσχεση) ανεστάλησαν λόγω του COVID-19 εντός του 2020 για περίπου 5 μήνες. Εντός του 2020, διενεργήθηκαν 3.799 κατασχέσεις, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 35% σε σχέση με το 2019.

Ν. 3869/2010

Από τον Απρίλιο του 2019, η προστασία της πρώτης κατοικίας δεν επιτυγχάνεται μέσω του Ν. 3869/2010. Ο Ν.4745/2020, ο οποίος αναρτήθηκε στις 6 Νοεμβρίου 2020, προβλέπει ότι οι αιτήσεις Ν.3869/2010 οι οποίες έχουν ακρόαση σε δικαστήριο αργότερα από τις 15 Ιουνίου του 2021 θα πρέπει να επαναπρογραμματιστούν σε νεότερη ημερομηνία στο διάστημα μεταξύ Δεκεμβρίου 2020 - Μαΐου 2021. Επιπλέον, η διαδικασία της ακρόασης από το δικαστήριο δεν θα είναι πλέον προφορική και δεν υπάρχει το δικαίωμα αναβολής της δίκης. Οι πελάτες οι οποίοι δεν θα καταθέσουν εγκαίρως αίτηση με τη νέα διαδικασία θα χάσουν το δικαίωμα προστασίας της πρώτης κατοικίας. Επομένως ο νέος νόμος αναμένεται να επιταχύνει τις αποφάσεις για τις εναπομείνασες υποθέσεις.

Η ΔΑΛΤ δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ενεργή διαχείριση των πελατών υπό το καθεστώς του Ν.3869/2010, οι οποίοι αναμένουν την απόφαση του δικαστηρίου, έτσι ώστε να βρει την κατάλληλη λύση για τις εξειδικευμένες ανάγκες των πελατών της. Η Τράπεζα έχει αναπτύξει βιώσιμες λύσεις διευθέτησης προσαρμοσμένες στις ανάγκες των πελατών. Τους προτρέπει να διευθετήσουν τις οφειλές τους, παραιτούμενοι από τον Ν.3869/2010, αποφεύγοντας τη μακρά και αβέβαια έκβαση της δικαστικής διαδικασίας. Κατά τη διάρκεια του 2020 υλοποιήθηκαν €226 εκατ. διευθετήσεις έναντι 2019: €203 εκατ. διευθετήσεις κατά τη διάρκεια του 2019.

2020 αλλαγές στο νομικό πλαίσιο

Ένα νέο πτωχευτικό πλαίσιο (2η ευκαιρία, βασισμένο στην Ευρωπαϊκή οδηγία 1023/2019) το οποίο περιλαμβάνει τη διαχείριση του ιδιωτικού χρέους (μέσω διευθέτησης ή ρευστοποίησης) τόσο για ιδιώτες/ νοικοκυριά, όσο και για νομικά πρόσωπα/ εμπόρους, εισήχθη με τον Ν.4738/2020. Μία πλατφόρμα η οποία θα υποστηρίζει τις διαδικασίες οι οποίες προβλέπονται από τον νέο Νόμο προβλέπεται να ενεργοποιηθεί σε στάδια από το τέλος του δεύτερου τριμήνου του 2021.

Πωλήσεις / τιτλοποιήσεις χαρτοφυλακίων ΔΑΛΤ και ΜΕΠΕΔ 2021

Η πώληση ενός εξασφαλισμένου χαρτοφυλακίου (Project "Frontier") είναι σε εξέλιξη.

Λοιπά

Διεύθυνση Συναλλακτικής Τραπεζικής

Η Διεύθυνση Συναλλακτικής Τραπεζικής καλύπτει τις ανάγκες Ομίλων & Μεγάλων Επιχειρήσεων, Μεσαίων και ΜμΕ, Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων καθώς και των Ιδιωτών, προσφέροντας υπηρεσίες οι οποίες εκτείνονται σε λύσεις εισπράξεων & πληρωμών, Εγγυητικών Επιστολών & Ενέγγυων

Πιστώσεων και λύσεις χρηματοδότησης & Διασυνοριακού εμπορίου.

Κατά τη διάρκεια του 2020, η Διεύθυνση Συναλλακτικής Τραπεζικής του Ομίλου διέθεσε στην αγορά πιστωτικά μέσα που ανήλθαν στο σημαντικό ποσό των €2,8 δισ. και ρευστότητα ύψους €298 εκατ. μέσω εξειδικευμένων εργαλείων χρηματοδότησης του εμπορίου.

Η Τράπεζα διατηρεί ηγετικό μερίδιο στην αγορά στις Εισαγωγές στις Εξαγωγές σύμφωνα με την κίνηση του SWIFT, καθώς και στις εγχώριες πληρωμές.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής της Τράπεζας για τη βελτίωση της λειτουργικής αποδοτικότητας και την αξιοποίηση της εξειδίκευσης που διαθέτει η Διεύθυνση Συναλλακτικής Τραπεζικής του Ομίλου, έχει ξεκινήσει η Κεντροποίηση των εγγυητικών εσωτερικού και των Αξιών Εισαγωγών & Εξαγωγών. Παράλληλα, η Διεύθυνση Συναλλακτικής Τραπεζικής ξεκίνησε έργο για την υιοθέτηση των ψηφιακών πιστοποιητικών, το οποίο βρίσκεται στη φάση της ανάλυσης με σκοπό τη βελτίωση της εμπειρίας του πελάτη και την επιτάχυνση στις παρεχόμενες υπηρεσίες ενώ παράλληλα προσπαθεί να βελτιώσει τις προσφερόμενες υπηρεσίες εφαρμόζοντας νέες λειτουργίες στην υπάρχουσα πλατφόρμα.

Η δέσμευση της Διεύθυνσης Συναλλακτικής Τραπεζικής να επενδύσει στα νέα συστήματα Trade Finance οδήγησε στην υλοποίηση μιας νέας εφαρμογής «front-end» για τον πελάτη που θα καλύπτει και τις Εγγυητικές Επιστολές, μετά την επιτυχή εφαρμογή σε Συλλογές, Επιστολές Πιστώσεων και Χρηματοδότηση Εμπορίου. Μετά την ολοκλήρωση της συγκεκριμένης φάσης, η NBG Trade Finance θα ενσωματωθεί πλήρως σε μια ισχυρή πλατφόρμα με συστήματα «back-end» και «front-end».

Αξιοποιούμε συνεχώς και καινοτομούμε δομημένες λύσεις στο πλαίσιο των Διεθνών Προγραμμάτων Διευκόλυνσης Εμπορίου («TFPs»), επιτρέποντας στις ελληνικές εταιρείες να έχουν πρόσβαση σε εναλλακτικά κανάλια χρηματοδότησης με ευνοϊκό κόστος. Για το σκοπό αυτό, αυτήν τη στιγμή συζητάμε για την υπογραφή της παράτασης του προγράμματος «TFP» για την τρίτη φορά και για μια επιπλέον περίοδο δύο ετών.

Ως αποτέλεσμα, η Διεύθυνση Συναλλακτικής Τραπεζικής της ΕΤΕ συνεχίζει να κερδίζει παγκόσμια αναγνώριση από πελάτες και επιχειρηματικούς εταίρους σε όλες τις βιομηχανίες εντός και εκτός των ελληνικών συνόρων, η Διεύθυνση Συναλλακτικής Τραπεζικής ως ένας κορυφαίος και καινοτόμος τομέας ενεργοποιείται επίσης στη δευτερογενή αγορά «Forfating» ως αγοραστής, διεξάγει επιχειρήσεις και συνεργάζεται με μεγάλα Τραπεζικά ιδρύματα στο εξωτερικό.

Επίσης η ΕΤΕ ανακηρύχθηκε για 8η χρονιά «Καλύτερη Τράπεζα στην κατηγορία Trade Finance» από το διεθνώς αναγνωρισμένο περιοδικό Global Finance.

Στον τομέα των Πληρωμών βρίσκεται σε εξέλιξη η εφαρμογή του Swift GPI προσφέροντας διαφάνεια και άμεση ενημέρωση της πορείας των διασυνοριακών πληρωμών. Παράλληλα η αναβάθμιση της κεντρικής εφαρμογής Πληρωμών βρίσκεται στο τελικό στάδιο ελέγχου (UAT) και αποτελεί ένα ενδιάμεσο βήμα πριν την υλοποίηση των Πανευρωπαϊκών Άμεσων Πληρωμών.

Τέλος, βρίσκεται σε εξέλιξη η σύσταση ενός Trade Finance Hub στην Μάλτα σε συνεργασία με την τοπική διαχείριση, δίνοντας έτσι στους πελάτες της Εθνικής Τράπεζας την ευκαιρία να διεξάγουν επιχειρηματικές δραστηριότητες μέσω μιας αποτελεσματικής και χαμηλού κόστους διαδρομής.

Στηριζόμενη στα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της ΕΤΕ, η Διεύθυνση Συναλλακτικής Τραπεζικής θα αξιοποιήσει τη στενή συνεργασία μεταξύ των μονάδων της Τράπεζας, στο πλαίσιο του σχεδίου μετασχηματισμού της Τράπεζας με σκοπό την προσέλκυση νέων πελατών, την περαιτέρω διείσδυση στο χαρτοφυλάκιο του πελάτη και τη βελτίωση της κερδοφορίας.

Μισθώσεις (Leasing)

Η Τράπεζα ξεκίνησε τις δραστηριότητες μισθώσεων το 1990 μέσω της θυγατρικής της, Εθνική Leasing. Τον Ιούλιο του 2013, ο Όμιλος εξαγόρασε την Probank Leasing με την τελευταία να έχει σταματήσει την παραγωγή νέων συμβολαίων.

Η Εθνική Leasing δραστηριοποιείται στη μίσθωση γηπέδων και κτηριακών εγκαταστάσεων, μηχανολογικού και μεταφορικού εξοπλισμού, ενεργειακών πάρκων, επίπλων και συσκευών, υπολογιστών και τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού.

Επιπλέον, το 2020 και για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, η Εθνική Leasing παραμένει ο πρωταθλητής των νέων επιχειρηματικών υλοποιήσεων ύψους €202 εκατ., παρά την κρίση COVID-19.

Πιο συγκεκριμένα, οι νέες επιχειρηματικές υλοποιήσεις που πραγματοποιήθηκαν το 2020 από το σύνολο των Ελληνικών εταιριών χρηματοδότησης ανήλθε στο ύψος των €535 εκατ., εκ των οποίων το 37,8% καλύφθηκε από την Εθνική Leasing.

Πρακτορεία Επιχειρηματικών Απαιτήσεων

Η Τράπεζα παρέχει υπηρεσίες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων από το 1994. Τον Μάιο του 2009, στο πλαίσιο της στρατηγικής απόφασης για την περαιτέρω ανάπτυξη των εργασιών Factoring στην Ελλάδα, ιδρύθηκε η Εθνική Factors Α.Ε. με μοναδικό μέτοχο την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. Η Εθνική Factors παρέχει στους πελάτες ολοκληρωμένες λύσεις και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

Χρηματιστηριακή Μεσιτεία

Η Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ. («Εθνική Χρηματιστηριακή»), ιδρύθηκε το 1988 και αποτελεί τον χρηματιστηριακό βραχίονα της Τράπεζας. Η Εθνική Χρηματιστηριακή προσφέρει ένα ευρύ φάσμα ολοκληρωμένων και καινοτόμων επενδυτικών υπηρεσιών σε θεσμικούς και ιδιώτες πελάτες. Στόχος της Εθνικής Χρηματιστηριακής είναι να προσφέρει υπηρεσίες προσαρμοσμένες στις ανάγκες του πελάτη.

Το 2020, ήταν μια ιδιαίτερη χρονιά η οποία χαρακτηρίστηκε από τις επιπτώσεις αλλά και τις προκλήσεις που έφερε η πανδημία. Όπως συνέβη άλλωστε και στο σύνολο της οικονομίας, η Εθνική Χρηματιστηριακή προσαρμόστηκε άμεσα στις συνθήκες που δημιουργήθηκαν, έχοντας ως κύριο μέλημα την προστασία και ασφάλεια των εργαζομένων και των πελατών της. Από την πρώτη στιγμή η Εθνική Χρηματιστηριακή επέδειξε ετοιμότητα σε επίπεδο απομακρυσμένης διαχείρισης των καθημερινών δραστηριοτήτων, υλοποιώντας επιτυχώς λύσεις στον τομέα της απομακρυσμένης πρόσβασης καθιστώντας εφικτή την

απρόσκοπτη εξυπηρέτηση των πελατών της ακόμη και σε συνθήκες εκτεταμένου περιορισμού κυκλοφορίας.

Παράλληλα, συνεχίστηκε η περαιτέρω αξιοποίηση των συνεργιών με την Εθνική Τράπεζα και η επίτευξη οικονομιών κλίμακας. Το πρόγραμμα ψηφιακού μετασχηματισμού της εταιρίας προχώρησε με ικανοποιητικούς ρυθμούς, δίνοντας έμφαση στα εναλλακτικά κανάλια / υπηρεσίες, όπως η νέα σύγχρονη εφαρμογή για mobile trading, καθώς και η εφαρμογή για web trading.

Διαχείριση ενεργητικού πελατών

Η Εθνική Asset Management ΑΕΔΑΚ («Εθνική Asset Management»), 100% θυγατρική του Ομίλου της Τράπεζας, είναι η πρώτη εταιρεία διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων που ιδρύθηκε στην Ελλάδα. Συστάθηκε το 1972 και διαχειρίζεται κεφάλαια ιδιωτών και θεσμικών πελατών, στα οποία οι πελάτες έχουν πρόσβαση μέσω του εκτεταμένου δικτύου καταστημάτων της Τράπεζας. Στόχος της Εθνική Asset Management είναι να επιτύχει ελκυστικότερες αποδόσεις σε σχέση με τους εγχώριους και διεθνείς ανταγωνιστές.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, τα συνολικά κεφάλαια υπό διαχείριση ανέρχοταν σε €1,6 δισ., με την Εθνική Asset Management να διατηρεί στην εγχώρια αγορά αμοιβαίων κεφαλαίων μερίδιο ύψους 10,2% (πηγή: Ένωση Θεσμικών Επενδυτών – έκθεση στις 31 Δεκεμβρίου 2020). Ο συνολικός αριθμός πελατών που εξυπηρετούνται από την Εθνική Asset Management υπερβαίνει τις 38.000, 66 εκ των οποίων είναι θεσμικοί επενδυτές.

€ εκατ.	2019	2020
Αμοιβαία Κεφάλαια υπό διαχείριση	838	826
Χαρτοφυλάκια Εντολής	688	726
Σύνολο Κεφαλαίων υπό διαχείριση	**1.526**	**1.552**
Μερίδιο Αγοράς	**10,7%**	**10,2%**

Τα 21 αμοιβαία κεφάλαια της Εθνική Asset Management, εκ των οποίων 4 στο Λουξεμβούργο, καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα επενδυτικών κατηγοριών (Μετοχικά, Ομολογιακά, Μικτά και Fund of Funds) στην Ελλάδα και στις Διεθνείς Αγορές. Το εύρος αυτών των επενδυτικών προϊόντων προσφέρει μεγάλη ευελιξία στους επενδυτές που επιθυμούν να δημιουργήσουν το προσωπικό τους επενδυτικό πλάνο, σύμφωνα με το επενδυτικό τους προφίλ και στόχους, επενδύοντας σε χαρτοφυλάκια Αμοιβαίων Κεφαλαίων με υψηλό βαθμό διαφοροποίησης.

Εκτός από τη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων, η Εθνική Asset Management προσφέρει και τις ακόλουθες επενδυτικές υπηρεσίες σε ιδιώτες και θεσμικούς επενδυτές:

- Διαχείριση Χαρτοφυλακίων εντολής,
- Παροχή επενδυτικών συμβουλών.

Παρέχει επίσης, χρηματοοικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των:

- Ασφαλιστικών / Συνταξιοδοτικών Ταμείων,
- Ασφαλιστικών Εταιρειών,
- Επιχειρήσεων.

Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας

Η Γενική Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας του Ομίλου είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση του συνόλου του χαρτοφυλακίου των ακίνητων του Ομίλου, όπως επίσης και για την παροχή ολοκληρωμένων εκτιμητικών και τεχνικών υπηρεσιών.

Επισημαίνεται επιπλέον ότι, ήδη από το 2018, η Γενική Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας του Ομίλου έχει αναλάβει σημαντικό ρόλο στην στρατηγική της Τράπεζας για μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, πέραν των δραστηριοτήτων διαχείρισης ακίνητης περιουσίας.

Το 2020, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Υγιής Ισολογισμός» του προγράμματος Μετασχηματισμού, η Γενική Διεύθυνση επέκτεινε περαιτέρω τις δραστηριότητές της και επιτάχυνε τις προσπάθειές της, προκειμένου να συνεισφέρει ουσιαστικά προς αυτή την κατεύθυνση.

Στο πλαίσιο αυτό, το 2020 και εντός του περιορισμένου χρονικού διαστήματος των 3,5 μηνών λόγω των περιορισμών της πανδημίας, η Τράπεζα μέσω της Διεύθυνσης Εμπορικής Αξιοποίησης Ακινήτων («REO»), συμμετείχε σε πλειστηριασμούς αποκτώντας 1.244 ακίνητα αξίας περίπου €89 εκατ. Σημειώνεται ότι το 2019 είχε αποκτήσει 1.229 ακίνητα αξίας περίπου €130 εκατ. σε διάστημα 11 μηνών.

Το 2020 αποτελεί μια πολύ καλή χρονιά όσον αφορά στις επιδόσεις ρευστοποίησης ακινήτων που προορίζονταν για πώληση, καθώς η Γενική Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας του Ομίλου ξεπέρασε τον στόχο πωλήσεων (REO), ενώ κατά το ίδιο έτος προχώρησε σε εμπορική αξιοποίηση σημαντικών κτηρίων του χαρτοφυλακίου της, μέσω μακροχρόνιων εκμισθώσεων.

Στην επιτυχημένη αυτή επίδοση συνέβαλε η ολοκληρωμένη στρατηγική διαχείρισης και αξιοποίησης όλων των διαθέσιμων μεθόδων προώθησης (διαδικτυακά κανάλια, μεσίτες, δίκτυο καταστημάτων). Σημαντική συμβολή είχε και η μετάβαση από το παραδοσιακό μοντέλο πλειοδοτικών δημοσίων διαγωνισμών σε ένα πιο ευέλικτο μοντέλο, προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική αξιοποίηση του χαρτοφυλακίου ακινήτων με μεγάλη γεωγραφική διασπορά. Πιο συγκεκριμένα για την προώθηση των REOs, καθώς και άλλων ακινήτων του Ομίλου, δημιουργήθηκε Μητρώο Μεσιτών με πανελλαδική κάλυψη και αναβαθμίστηκε η διαδικτυακή πύλη (www.realestateonline.gr) ενσωματώνοντας το μηχανισμό ηλεκτρονικών διαγωνισμών, με σκοπό τη διασφάλιση της διαφάνειας, της αποτελεσματικότητας και την ενίσχυση της ευελιξίας στις συναλλαγές ακίνητης περιουσίας.

Παρά τους περιορισμούς λόγω της πανδημίας, οι συνολικές πωλήσεις του Ομίλου το 2020 ανήλθαν σε 127 ακίνητα αξίας €94 εκατ., με σημαντικά κέρδη. Ταυτόχρονα, η δυνατότητα διενέργειας ηλεκτρονικών διαγωνισμών πώλησης κατά το Β' εξάμηνο του 2020 επέτρεψε, παρά τους περιορισμούς στις μετακινήσεις, την επιτυχή πραγματοποίησή τους για 17 ακίνητα αξίας περίπου €6 εκατ.

Κατά την τρέχουσα περίοδο, υπάρχουν αναρτημένα στην ιστοσελίδα περίπου 1.000 ακίνητα αξίας περίπου €118 εκατ. και

αναμένεται να αναρτηθούν επιπλέον 500 ακίνητα αξίας περίπου €70 εκατ. εντός του Α' εξαμήνου του 2021.

Ο Τομέας Τεχνικών Αξιολογήσεων το 2020 διεξήγαγε 120.000 εκτιμήσεις συνολικής αξίας ύψους €15,0 δισ., που αφορούν τόσο νέες επενδύσεις όσο και επανεκτιμήσεις των ενυπόθηκων ακινήτων της Τράπεζας, τριπλασιάζοντας τον όγκο εργασίας του σε σχέση με το 2019.

Επιπλέον, η Πολιτική Εκτιμήσεων της Τράπεζας και του Ομίλου καθώς και ο Κανονισμός Εκτιμήσεων, επικαιροποιήθηκαν εκ νέου προκειμένου να βρίσκονται πάντα σε πλήρη ευθυγράμμιση με το Κανονιστικό Πλαίσιο (ΕΕ, ECB, EBA) και τα Διεθνή και Ευρωπαϊκά Εκτιμητικά Πρότυπα (IVS/EVS).

Επισημαίνεται ότι τα δύο τελευταία έτη, η Μονάδα έχει διευρύνει το αντικείμενό της προσφέροντας εξειδικευμένες υπηρεσίες ελέγχου και παρακολούθησης νέων τεχνικών έργων που χρηματοδοτούνται από την Τράπεζα (Lender's Technical Advisor – LTA), αναλύσεις εμπορευσιμότητας (marketability analysis) αλλά και άλλες εκτιμητικές υπηρεσίες προς την Τράπεζα και τον Όμιλο (expert witness, Technical Due Diligence, Data Remediation).

Το 2020 η συμβολή του Τομέα Τεχνικών Υπηρεσιών ήταν σημαντική σε μεγάλα έργα καταστημάτων της Τράπεζας, ενώ συνεχίστηκαν οι δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης των κτιρίων της Τράπεζας. Το κτίριο του Μηχανογραφικού Κέντρο στο Γέρακα πιστοποιήθηκε κατά LEED (σε επίπεδο Gold), που αποτελεί μία από εγκυρότερες πιστοποιήσεις παγκοσμίως για «Πράσινα Κτίρια», ενώ με την ολοκλήρωση του έργου «Ενεργειακή Αναβάθμιση των Εγκαταστάσεων» επιτυγχάνεται στο κτίριο εξοικονόμηση ενέργειας σε ποσοστό περίπου 34%.

Τέλος, η Διεύθυνση Περιουσίας συνέχισε επιτυχώς τη διαχείριση των κτιρίων της Τράπεζας, στο πλαίσιο των δράσεων για συνολική μείωση του κόστους και συνέβαλε ουσιαστικά στον περαιτέρω εξορθολογισμό του κόστους του δικτύου των καταστημάτων της Τράπεζας και των γραφειακών της χώρων.

Η δραστηριότητα εκτός Ελλάδας

Το διεθνές δίκτυο της Τράπεζας στις 31 Δεκεμβρίου 2020, αποτελείται από 84 καταστήματα (συμπεριλαμβάνονται θυγατρικές εξωτερικού και Τραπεζικά Υποκαταστήματα στο Ηνωμένο Βασίλειο, Αίγυπτο και την Κύπρο), τα οποία προφέρουν παραδοσιακές τραπεζικές υπηρεσίες και χρηματοοικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες. Η Τράπεζα διαθέτει επίσης δύο θυγατρικές εμπορικές τράπεζες στη Βόρεια Μακεδονία και τη Μάλτα. Η θυγατρική τράπεζα στην Κύπρο έχει ταξινομηθεί ως προοριζόμενη προς πώληση.

Στις διεθνείς δραστηριότητες της Τράπεζας αντιστοιχούν €2,2 δισ. ή το 3,1% των συνολικών στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου, μη συμπεριλαμβανομένου των προοριζόμενων προς πώληση για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες είναι συνολικού ποσού €1,3 δισ., ενώ οι καταθέσεις «Υποχρεώσεις προς πελάτες» είναι συνολικού ποσού €1,5 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, οι μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες και τα περιουσιακά στοιχεία προς πώληση περιλαμβάνουν τη θυγατρική μας στον ασφαλιστικό κλάδο, Εθνική Ασφαλιστική, τις τραπεζικές δραστηριότητες στην Κύπρο, με την NBG Cyprus και την εταιρία παροχής πιστώσεων στην Κύπρο Coral CAC Ltd.

Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, πρέπει να αναφέρονται οι πάσης φύσεως συναλλαγές μεταξύ της Τράπεζας και του Ομίλου με τα συνδεδεμένα μέρη, όπως αυτά ορίζονται στο ΔΛΠ 24 «Συνδεδεμένα Μέρη», που πραγματοποιήθηκαν κατά την διάρκεια της οικονομικής χρήσης που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020. Επίσης, απαιτείται από τα παραπάνω στοιχεία, να παρατίθενται διακριτά, οι συνολικές αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών της Διοίκησης, καθώς και οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις τους. Αναφορικά με τις συναλλαγές με τον κυριότερο μέτοχο της Τράπεζας, το ΤΧΣ, εκτός από τις κοινές μετοχές που έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα και διακρατούνται από το ΤΧΣ, δεν υπάρχουν σημαντικά υπόλοιπα ή άλλες συναλλαγές. Για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. τη Σημείωση 42 επί των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Θυγατρικές

(€ εκατ.)	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα	Τάξεως (Καθαρό υπόλοιπο)
National Securities Α.Ε.Π.Ε.Υ.	1	77	3	1	28
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ	1	27	3	-	-
Εθνική Leasing Α.Ε.	494	11	11	1	191
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε.	-	1	-	-	-
Προνομιούχος Α.Ε. Γενικών Αποθηκών Ελλάδος	1	22	-	2	1
NBG Greek Fund Ltd	-	8	-	-	-
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) Ltd*	6	78	1	3	3
NBG Management Services Ltd	-	-	-	-	-
Stopanska Banka A.D.-Skopje	4	-	2	-	-
NBG International Ltd	-	19	-	-	-
NBG Finance Plc	-	55	-	-	-
NBG Asset Management Luxembourg S.A.	-	-	-	-	-
Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική» (Όμιλος)*	52	351	20	6	7
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	-	-	-	-	-
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	-	-	-	-	-
Κτηματική Κατασκευαστική Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	-	-	-	-	-
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Α.Ε.	-	-	-	-	-
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	-	-	-	-	-
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Α.Ε.	-	-	-	-	-
NBG International Holdings B.V.	-	4	-	-	-
NBG Leasing S.R.L.	5	-	1	-	-
NBG Finance (Dollar) Plc	-	279	-	-	-
NBG Finance (Sterling) Plc	-	115	-	-	-
NBG Bank Malta Ltd	38	120	1	1	34
Εθνική Factors Α.Ε.	339	27	10	-	439
ARC Management One SRL (Special Purpose Entity)	-	-	-	-	-
ARC Management Two EAD (Special Purpose Entity)	-	-	-	-	-
Probank M.F.M.C.**	-	-	-	-	-
I-BANK DIRECT Α.Ε.	-	1	-	-	-
Probank Leasing Α.Ε.	49	10	1	-	-
Probank Μεσίτες Ασφαλίσεων Α.Ε.	-	1	-	-	-
Bankteco EOOD	-	-	-	1	-
CAC Coral Limited*	99	-	2	-	26
Total	**1.089**	**1.206**	**55**	**15**	**729**

* *Θυγατρικές προοριζόμενες προς πώληση.*
** *Εκκαθαρίστηκε στις 9 Δεκεμβρίου 2020.*

Εξωτερικοί Ελεγκτές

Η Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου εξετάζει την ανεξαρτησία των εξωτερικών ελεγκτών («ελεγκτές»), καθώς επίσης και τη σχέση τους με τον Όμιλο, συμπεριλαμβανομένης της ανάθεσης μη ελεγκτικών εργασιών, καθώς και τις αμοιβές για ελεγκτικές και μη ελεγκτικές εργασίες. Επιπρόσθετα, βάσει των απαιτήσεων που θέτει η Αναθεωρημένη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας με το ΤΧΣ[33], η Τράπεζα θα πρέπει να αλλάζει τους ελεγκτές της κάθε πέντε χρόνια. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ελληνικού Νόμου 4701/2020, το ΤΧΣ και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που συμμετείχαν σε σχέδια ανακεφαλαιοποίησης, ή τα δικαιούχα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που προέκυψαν από πλήρη ή μερική εξαφάνιση τραπεζικών πράξεων στο πλαίσιο του Ελληνικού Νόμου 4601/2019 (εταιρικός νόμος περί μετασχηματισμού), μπορεί να αποφασίσει να παρατείνει τη θητεία των ελεγκτών του για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα 10 έτη συνολικά (σύμφωνα με το άρθρο 17 ΕΕ 537/2014 (L158)) υπό την προϋπόθεση ότι η Γενική Συνέλευση του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος εγκρίνει αιτιολογημένη πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου, μετά από σύσταση της Επιτροπής Ελέγχου.

Ο διορισμός της PwC, εγκρίθηκε από την Ετήσια Γενική Συνέλευση της Εθνικής Τράπεζας Μετόχων του 2017 στις 30 Ιουνίου 2017 όπου ανάλαβε για πρώτη φορά τον έλεγχο των ετήσιων και εξαμηνιαίων Οικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017. Η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εθνικής Τράπεζας στις 30 Ιουνίου 2020, ανάθεσε εκ νέου στην PwC τον έλεγχο/επισκόπηση των ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για την χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020.

Για πληροφορίες σχετικά με τις αμοιβές του ανεξάρτητου ελεγκτή, βλ. Σημείωση 45 των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

[33] Ως αποτέλεσμα της ανακεφαλαιοποίησης το 2013 και το 2015, το ΤΧΣ και η Τράπεζα εισήλθε στις 3 Δεκεμβρίου του 2015, σε μια αναθεωρημένη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας (η «Αναθεωρημένη Σύμβαση Πλαίσιο»), η οποία τροποποίησε την αρχική Σύμβαση Πλαίσιο της 10 Ιουλίου 2013, μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ (η «Σύμβαση Πλαίσιο»).

Διαχείριση Κινδύνων

Το πλαίσιο Διακυβέρνησης της Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου

Αξιολόγηση Προφίλ Κινδύνου / Ταξινόμηση Κινδύνων

Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου ("ICAAP")

Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Ρευστότητας ("ILAAP")

Νέες εξελίξεις εντός του 2020 και δράσεις 2021

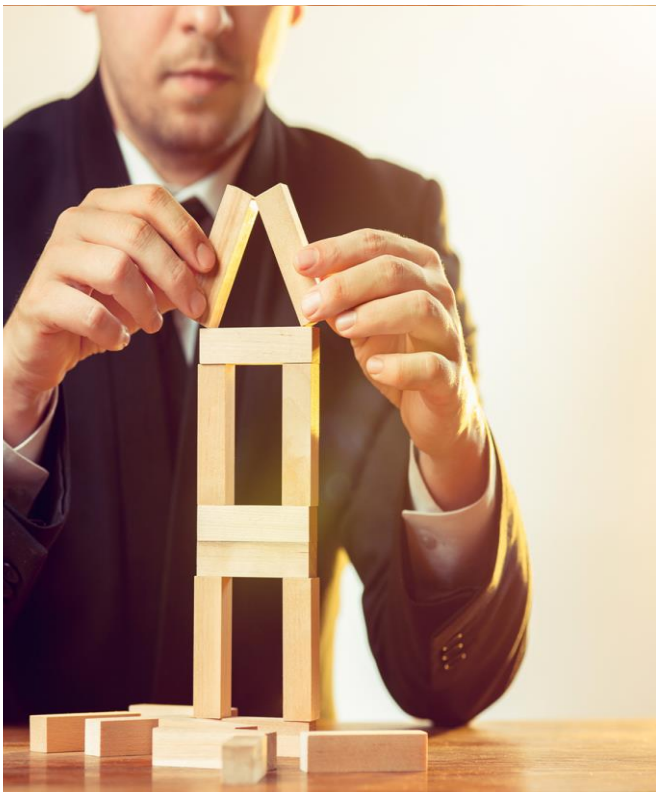
Διαχείριση Κινδύνων

Λοιποί παράγοντες Κινδύνου

Ο Όμιλος, ως διεθνής οργανισμός που δραστηριοποιείται σε ένα ταχύτατα μεταβαλλόμενο περιβάλλον, αναγνωρίζει την έκθεσή του σε κινδύνους και την ανάγκη για την αποτελεσματική διαχείρισή τους. Η διαχείριση και ο έλεγχος των κινδύνων αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της δέσμευσης του Ομίλου να επιδιώκει σταθερά ικανοποιητικές αποδόσεις για τους μετόχους του.

Η διαχείριση και ο έλεγχος κινδύνων διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο στη συνολική στρατηγική του Ομίλου, με σκοπό αφενός την ουσιαστική διαχείριση των κινδύνων για τον οργανισμό και αφετέρου την εναρμόνιση με τις νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις.

Ο Όμιλος στοχεύει στην υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών αναφορικά με τη διακυβέρνηση κινδύνων, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές οδηγίες και κανονιστικές απαιτήσεις, όπως ορίζονται από την Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία, ΕΒΑ, την ECB/ SSM, την Τράπεζα της Ελλάδος και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, καθώς και αποφάσεις των αρμόδιων αρχών που εποπτεύουν τις εταιρείες του Ομίλου.

Το Πλαίσιο Διακυβέρνησης της Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου

(Ελεγμένη)

Η ΕΤΕ διαχειρίζεται τους κινδύνους του Ομίλου μέσω μιας δομημένης και διαβαθμισμένης προσέγγισης, η οποία βασίζεται σε διάφορους φορείς διακυβέρνησης, εσωτερικές πολιτικές και διαδικασίες, καθώς και σε ένα πλαίσιο μηχανισμών ελέγχου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο φέρει την τελική ευθύνη για τη θέση κινδύνου της ΕΤΕ. Δίνει την τελική έγκριση για τη στρατηγική και τη διάθεση ανάληψης κινδύνων και παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα της διακυβέρνησης και διαχείρισης κινδύνων που προτείνονται από τις δύο εξειδικευμένες επιτροπές του: την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου και την Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή της Τράπεζας και άλλες (εκτελεστικές) επιτροπές είναι υπεύθυνες για τις καθημερινές διαχειριστικές ενέργειες και τον συντονισμό της επιχείρησης. Ο Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου είναι μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής. Ο Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων έχει άμεση πρόσβαση στο Διοικητικό Συμβούλιο, έχει εξουσιοδοτηθεί να λαμβάνει αποφάσεις για εκτελεστικά θέματα σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων και είναι επικεφαλής της λειτουργίας της Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου. (Βλέπε «*Εταιρική Διακυβέρνηση- - Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου – Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων*») και «*Διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας –Εκτελεστικές Επιτροπές*».

Η Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου περιλαμβάνει εξειδικευμένες μονάδες ανά τύπο κινδύνου. Οι μονάδες

διαχείρισης κινδύνων διεξάγουν καθημερινές δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων σύμφωνα με πολιτικές και διαδικασίες που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου, την Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή και άλλες εκτελεστικές επιτροπές. Το σχετικό πλαίσιο βασίζεται στο τυπικό κλαδικό μοντέλο των τριών γραμμών άμυνας του. Όλες οι δραστηριότητες των μονάδων διαχείρισης κινδύνων υποστηρίζονται από υποκείμενα συστήματα και υποδομές. Τέλος η κουλτούρα κινδύνων θεωρείται ως βασική συνιστώσα της αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνων, με το Διοικητικό Συμβούλιο και την Διοίκηση να δίνουν τον παλμό και το παράδειγμα. Στόχος της Τράπεζας είναι να εδραιώσει μια ενιαία Κουλτούρα Κίνδυνων σε ολόκληρο τον Οργανισμό.

Η διαχείριση κινδύνων του Ομίλου εκτείνεται σε τρία διαφορετικά επίπεδα, προκειμένου να δημιουργηθούν **Τρεις Γραμμές Άμυνας**. Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες όλων των παραπάνω γραμμών άμυνας ορίζονται και διακρίνονται με σαφήνεια, ενώ οι σχετικές Μονάδες διαθέτουν επαρκή ανεξαρτησία. Για τις Τρεις Γραμμές Άμυνας βλ. ενότητα «*Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης - Ε. Κύρια Σημεία του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείριση Κινδύνου*».

Η λειτουργία της Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου

Το οργανόγραμμα και οι γραμμές διοικητικής αναφοράς της λειτουργίας Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου απεικονίζονται στο παρακάτω σχήμα:

Ο Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων («CRO») αναφέρεται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο, έχει άμεση πρόσβαση στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνου του Διοικητικού Συμβουλίου και είναι ο κύριος εισηγητής της. Ο Γενικός Διευθυντής Πίστης («CCO»), ο οποίος αναφέρεται στον CRO επιβλέπει τις τρεις Διευθύνσεις Πίστης, όπως περιγράφονται πιο πάνω. Οι τρεις Διευθύνσεις Πίστης συμμετέχουν στην εγκριτική διαδικασία πιστοδοτήσεων για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, το χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής και τις θυγατρικές.

Διαχείριση Κινδύνων Ομίλου

Η Τράπεζα αναγνωρίζοντας την ανάγκη αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνων έχει συστήσει τέσσερις εξειδικευμένες Διευθύνσεις και ένα Τομέα ως ακολούθως: τη ΔΕΔοΚΤ&Ο, τη ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο τη ΔΔΛΚΤ&Ο, τη ΔΔΚΣΤ&Ο και τον ΤΕΥ, προκειμένου να αναγνωρίζουν, να παρακολουθούν, να επιμετρούν, να αναλύουν, να διαχειρίζονται και να αναφέρουν τους κινδύνους που έχουν αναληφθεί από όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Οι Μονάδες αυτές εποπτεύουν τις αντίστοιχες μονάδες διαχείρισης κινδύνων των θυγατρικών.

Επιπλέον οι τρεις Μονάδες Πίστης, οι οποίες είναι ανεξάρτητες από τις υπηρεσίες χορήγησης πιστώσεων των επιχειρηματικών δανείων, των προϊόντων λιανικής τραπεζικής και των θυγατρικών, συμμετέχουν στην εγκριτική διαδικασία πιστοδοτήσεων για τα ανωτέρω χαρτοφυλάκια. Εκτελούν ανεξάρτητη αξιολόγησή του αναλαμβανόμενου κινδύνου για κάθε χαρτοφυλάκιο και έχουν το δικαίωμα αρνησικυρίας.

Σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας η αποστολή και η σύσταση των εξειδικευμένων Διευθύνσεων/Μονάδων έχει ως ακολούθως:

Διεύθυνση Ελέγχου & Δομής Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΕΔοΚΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΕΔοΚΤ&Ο είναι να:

- προσδιορίζει και εφαρμόζει πιστωτικές πολιτικές, δίνοντας έμφαση σε συστήματα διαβάθμισης, υποδείγματα εκτίμησης κινδύνου και παραμέτρους κινδύνου, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας,
- καθορίζει κατευθύνσεις για την ανάπτυξη των μεθοδολογιών εκτίμησης της Αναμενόμενης Πιστωτικής Ζημιάς και των συστατικών της, ήτοι της Πιθανότητας Αθέτησης, της Ζημίας σε Περίπτωση Αθέτησης και της Έκθεσης σε Κίνδυνο κατά την Αθέτηση, για κάθε τομέα της εταιρικής και λιανικής τραπεζικής,
- πραγματοποιεί μία σειρά από σαφώς προσδιορισμένους και ανεξάρτητους ελέγχους σε πιστωτικά μοντέλα οι οποίοι επιτρέπουν την αποτελεσματική εποπτεία κινδύνων που μπορεί να προκύψουν από πιστοδοτικές δραστηριότητες όλων των επιπέδων. Αυτοί οι έλεγχοι

είναι καταγεγραμμένοι και τα αποτελέσματα τους επικοινωνούνται στις επιχειρηματικές μονάδες σε τριμηνιαία βάση. Η ΔΕΔοΚΤ&Ο παρακολουθεί αυτούς τους ελέγχους σε τριμηνιαία βάση, διαβεβαιώνοντας πως λειτουργούν αποτελεσματικά και πως συνολικά είναι επαρκείς για το σκοπό για τον οποίο καθιερώθηκαν,

- επιβεβαιώνει, σε τακτική βάση, την επάρκεια των υποδειγμάτων, συμπληρώνοντας με αυτό τον τρόπο τις περιοδικές επικυρώσεις καθώς και την παρακολούθηση χρήσης,
- αξιολογεί την επάρκεια των μεθόδων και συστημάτων που έχουν ως στόχο την ανάλυση, επιμέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και αναφορά του πιστωτικού κινδύνου που αναλαμβάνει η Τράπεζα και άλλα πιστωτικά ιδρύματα του Ομίλου,
- υπολογίζει τα εποπτικά κεφαλαία έναντι Πιστωτικού Κινδύνου, καθώς και το Εσωτερικό Κεφάλαιο που απαιτείται έναντι όλων των τύπων τραπεζικού κινδύνου και ετοιμάζει τις σχετικές εποπτικές και εσωτερικές («MIS») αναφορές.

Η ΔΕΔοΚΤ&Ο απαρτίζεται από τον/τις:

- Τομέα Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου, ο οποίος αποτελείται από την Υποδιεύθυνση Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου και την Υποδιεύθυνση Εσωτερικών Αναφορών και Ανεξάρτητης Αξιολόγησης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων,
- Υποδιεύθυνση Ανάπτυξης Υποδειγμάτων Πιστωτικού Κινδύνου Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου,
- Υποδιεύθυνση Ανάπτυξης Υποδειγμάτων Πιστωτικού Κινδύνου Χαρτοφυλακίου Λιανικής Τραπεζικής,
- Υποδιεύθυνση Εποπτικών Αναφορών Πιστωτικού Κινδύνου,
- Υποδιεύθυνση Ανάλυσης Εσωτερικού Κεφαλαίου (ICAAP), Stress Testing και Παρακολούθησης Εποπτικού Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνων, και
- Υποδιεύθυνση Στήριξης Εργασιών Διαχείρισης Κινδύνων.

Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνων Ρευστότητας Τράπεζας και Ομίλου («ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο είναι:

- ο σχεδιασμός, η εξειδίκευση, η εισήγηση και η υλοποίηση της πολιτικής σε θέματα διαχείρισης του κινδύνου αγοράς, του επιτοκιακού κινδύνου από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο ("IRRBB"), του κινδύνου ρευστότητας καθώς και του κινδύνου αντισυμβαλλόμενου, στο πλαίσιο των κατευθυντήριων γραμμών από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας,
- η ανάπτυξη και εφαρμογή εσωτερικών μοντέλων για σκοπούς αποτίμησης και επιμέτρησης των αναλαμβανομένων κινδύνων,
- η διεξαγωγή των απαραίτητων ελέγχων με σκοπό τη διασφάλιση της επαρκούς λειτουργίας των επιμέρους μοντέλων, συμπληρωματικά της περιοδικής επικύρωσής τους,
- η αξιολόγηση της επάρκειας των μεθόδων και συστημάτων ανάλυσης, επιμέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου των παραπάνω κινδύνων που αναλαμβάνει η Τράπεζα και τα πιστωτικά ιδρύματα του Ομίλου,
- η διενέργεια ανεξάρτητων αποτιμήσεων χρηματοοικονομικών προϊόντων και λοιπών στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού της Τράπεζας και του Ομίλου,
- η εκτίμηση των Εποπτικών Κεφαλαίων που απαιτούνται έναντι των κινδύνων αγοράς και αντισυμβαλλομένου και τον υπολογισμό των εποπτικών δεικτών για τον κίνδυνο ρευστότητας και τον επιτοκιακό κίνδυνο του τραπεζικού χαρτοφυλακίου, καθώς και την κατάρτιση σχετικών αναφορών, και
- η παροχή έγκαιρης και ορθής πληροφόρησης στα ανώτερα όργανα της Τράπεζας (την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας - "BRC" και το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής - "ALCO") και τον Επόπτη (Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός - "SSM") σχετικά με το ύψος και την εξέλιξη των αναλαμβανομένων κινδύνων, καθώς και τον τακτικό χειρισμό θεμάτων συναφών με τους κινδύνους αρμοδιότητάς της, στο πλαίσιο των κατευθύνσεων και των ειδικών αποφάσεων της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, του Συμβουλίου Διαχειριστικής Πολιτικής και του Επόπτη.

Η ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο απαρτίζεται από:

- τον Τομέα Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς και Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο, ο οποίος αποτελείται από την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς και την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (IRRBB),
- την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας,
- την Υποδιεύθυνση Παρακολούθησης Πλαισίου Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Ρευστότητας (ILAAP) και
- την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου.

Διεύθυνση Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΔΛΚΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΔΛΚΤ&Ο είναι να:

- σχεδιάσει, προτείνει, υποστηρίξει και κατά περιόδους επικυρώσει το Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου, εξασφαλίζοντας πως είναι σύμφωνο με τις βέλτιστες πρακτικές, τις εποπτικές απαιτήσεις και τις κατευθυντήριες γραμμές από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας,
- διασφαλίσει την κατάρτιση πολιτικών, μεθόδων και συστημάτων για τον εντοπισμό, την επιμέτρηση και την παρακολούθηση των λειτουργικών κινδύνων και την περιοδική αξιολόγηση και επικύρωσή τους,
- σχεδιάσει και υλοποιήσει εκπαιδευτικά προγράμματα για τη Διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου, τη χρήση και την εφαρμογή προγραμμάτων, μεθόδων και συστημάτων καθώς επίσης και κάθε άλλη ενέργεια με στόχο τη διάχυση της γνώσης και την καθιέρωση κουλτούρας Λειτουργικού Κινδύνου σε ολόκληρο τον Όμιλο,
- χειρίζεται όλα τα θέματα λειτουργικού κινδύνου, σύμφωνα με τις υποδείξεις και αποφάσεις της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνου του Διοικητικού Συμβουλίου,
- παρακολουθεί σε συνεχή βάση και αναθεωρεί το επίπεδο λειτουργικού κινδύνου του Ομίλου και αναφέρεται στην ανώτερη διοίκηση και Εποπτικές Αρχές.

Η οργανωτική διάρθρωση της ΔΔΛΚΤ&Ο έχει ως εξής:

- Τομέας Εφαρμογής Πλαισίου Λειτουργικών Κινδύνων, που περιλαμβάνει την Υποδιεύθυνση Εφαρμογής Προγραμμάτων Λειτουργικών Κινδύνων και την Υποδιεύθυνση Συλλογής και Παρακολούθησης Γεγονότων Λειτουργικών Κινδύνων,
- Υποδιεύθυνση Ανάπτυξης Πλαισίου Λειτουργικών Κινδύνων,
- Υποδιεύθυνση Αναφορών Λειτουργικών Κινδύνων, και
- Υποδιεύθυνση Επίγνωσης και Επιμόρφωσης επί Θεμάτων Λειτουργικών Κινδύνων.

Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων Στρατηγικής της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΔΚΣΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΔΚΣΤ&Ο διαμορφώνεται λαμβάνοντας υπόψη το ευρύ φάσμα των κινδύνων που μπορεί να συσχετιστούν με τη Στρατηγική του Ομίλου, σε ευθυγράμμιση με τις επικρατούσες επιχειρηματικές ανάγκες. Η ΔΔΚΣΤ&Ο είναι υπεύθυνη για:

- την παρακολούθηση, ανάλυση και αξιολόγηση των κινδύνων που είναι εμφανείς ή σχετίζονται με την επιχειρηματική Στρατηγική του Ομίλου και ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την κερδοφορία και τη δυναμική δομή του Ισολογισμού τόσο για την Τράπεζα όσο και για τον Όμιλο,
- την ανάλυση των υποθέσεων και των παραδοχών που ενσωματώνονται στον Στρατηγικό Σχεδιασμό, τον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό (χαρτογράφηση επιχειρησιακών υποδειγμάτων) και τη Μελλοντική Κερδοφορία,
- τη διαχείριση κινδύνων που συνδέονται με την εφαρμογή της Επιχειρηματικής Στρατηγικής,
- την ανάλυση κινδύνων και τις πιθανές επιπτώσεις που επιμετρούνται μέσω των κατάλληλων «Βασικών Δεικτών Κινδύνου» («KRI's») και προκύπτουν από αποκλίσεις σε σχέση με τους εκπεφρασμένους στόχους που ορίζονται στην Επιχειρηματική Στρατηγική και Επιχειρηματικό Προγραμματισμό,
- την ανάπτυξη σεναρίων και την εκτέλεση ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing),
- την εκτέλεση αναλύσεων ευαισθησίας που σχετίζονται με τους κινδύνους που συνεπάγεται η εξέλιξη της δυναμικής κερδοφορίας και της δομής του ισολογισμού,
- την παρακολούθηση της ανάπτυξης, εκτέλεσης και αναθεώρησης των οικονομικών στόχων που σχετίζονται με τη Στρατηγική των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων,
- την επιλογή και χρήση κατάλληλων μέτρων απόδοσης τα οποία προσαρμόζονται με βάση τους κινδύνους (Επιχειρησιακού Μοντέλου & Προσαρμοσμένης για Κίνδυνο Αποδοτικότητας - RAPM) με στόχο την αξιολόγηση των Κινδύνων Στρατηγικής,
- την εκτέλεση ασκήσεων Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων σύμφωνα με τις ρυθμιστικές απαιτήσεις και κατευθυντήριες γραμμές (EBA, SSM κ.λπ.) σε συνεργασία με τις εμπλεκόμενες μονάδες,
- τη μοντελοποίηση, παρέχοντας αναλύσεις ευαισθησίας κάτω από διαφορετικά σενάρια,
- την παρακολούθηση της εξέλιξης του σχηματισμού των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, και
- την παρακολούθηση της δυναμικής εξέλιξης των στοιχείων Εξέλιξης του Ενεργητικού & Παθητικού (Dynamic Asset Liability - ALM).

Η ΔΔΚΣΤ&Ο αποτελείται από:

- τον Τομέα Παρακολούθησης Κινδύνων Επιχειρησιακής Στρατηγικής, ο οποίος με τη σειρά του αποτελείται από την Υποδιεύθυνση Παρακολούθησης Κινδύνου Κερδοφορίας, την Υποδιεύθυνση Παρακολούθησης Κινδύνων Επιχειρησιακού Μοντέλου & Προσαρμοσμένης για Κινδύνου Αποδοτικότητα (RAPM) και την Υποδιεύθυνση Αξιολόγησης Στρατηγικών Κινδύνων και Σχεδίων Δράσης,

- τον Τομέα Σχεδιασμού και Ανάλυσης Σεναρίων, ο οποίος με τη σειρά του αποτελείται από την Υποδιεύθυνση Παρακολούθησης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, την Υποδιεύθυνση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων & Ανάλυσης Σεναρίων Ευαισθησίας και Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Ενοποιημένης Πλατφόρμας & Εργαλείων Εκτίμησης Στρατηγικών Κινδύνων, και
- την Υποδιεύθυνση Μοντελοποίησης Δυναμικής Εξέλιξης Ενεργητικού & Παθητικού.

Τομέας Επικύρωσης Υποδειγμάτων(«ΤΕΥ»)

Η αποστολή του ΤΕΥ είναι:

- η θέσπιση, διαχείριση και εφαρμογή της Πολιτικής Επικύρωσης Υποδειγμάτων,
- η ανάπτυξη και βελτίωση των υφιστάμενων προτύπων διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων,
- η επικαιροποίηση της Πολιτικής Επικύρωσης Υποδειγμάτων, με βάση τις ισχύουσες κανονιστικές οδηγίες και απαιτήσεις,
- η ενημέρωση του Διοικητικού Συμβουλίου, της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου, του CRO του Ομίλου και της Ανώτατης Διοίκησης όσον αφορά τα κριτήρια αξιολόγησης του κινδύνου υποδειγμάτων που εφαρμόζει ο Όμιλος,
- η ανεξάρτητη επικύρωση και έγκριση νέων και υφιστάμενων υποδειγμάτων βάσει του επιπέδου σημαντικότητάς τους,
- η τεκμηρίωση σημαντικών μεταβολών των υπό αξιολόγηση υποδειγμάτων στις εκθέσεις επικύρωσης και
- η επαναξιολόγηση των σημαντικών υποδειγμάτων σε ετήσια βάση καθώς και η επισκόπηση των αποτελεσμάτων της στο πλαίσιο της συνεχούς παρακολούθησής τους.

Ο ΤΕΥ απαρτίζεται από τις:

- Υποδιεύθυνση Επικύρωσης Υποδειγμάτων Κινδύνου Αγοράς, και
- Υποδιεύθυνση Επικύρωσης Υποδειγμάτων Πιστωτικού Κινδύνου.

Διεύθυνση Επιχειρηματικής Πίστης («ΔΕΠ»)

Η αποστολή της ΔΕΠ είναι να πραγματοποιεί ανεξάρτητη αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου των εγχώριων επιχειρηματικών πιστοδοτήσεων. Οι κύριες αρμοδιότητες της ΔΕΠ είναι:

- συμμετοχή στα Εγκριτικά Όργανα για εταιρικούς πελάτες, με δικαίωμα αρνησικυρίας (veto),
- επισκόπηση όλων των Εισηγητικών του Εταιρικού Χαρτοφυλακίου (περιλαμβανομένων και των ΕΠΕΔ) που υποβάλλονται για αξιολόγηση και έγκριση στις αρμόδιες εγκριτικές επιτροπές,
- επισκόπηση του αποτελέσματος των ανά περίπτωση αξιολογήσεων για εξατομικευμένη απομείωση των πιστοδοτικών ανοιγμάτων που πραγματοποιείται από τις Πιστοδοτικές Μονάδες,
- συμμετοχή στη σύνταξη/αναθεώρηση της Πιστωτικής Πολιτικής Εταιρικού Χαρτοφυλακίου, του Εγχειριδίου Πιστοδοτικών Διαδικασιών και πολλών άλλων Κανονισμών,
- σχεδιασμός και κοινοποίηση οδηγιών/κατευθυντήριων γραμμών για την αποτελεσματική εφαρμογή σχετικών Πολιτικών και Κανονισμών,
- παρακολούθηση της εφαρμογής και της έγκαιρης διαχείρισης του Συστήματος Έγκαιρων Προειδοποιήσεων για κάθε πελάτη, καθώς και της έκβασης των σχετικών ενεργειών, και
- παρακολούθηση, σε τριμηνιαία βάση, της ορθής χρήσης των μοντέλων διαβάθμισης των πιστούχων του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου και επισκόπηση της έγκαιρης ανανέωσης των διαβαθμίσεων.

Διεύθυνση Πίστης Λιανικής Τραπεζικής της Τράπεζας και Ομίλου(«ΔΠΛΤΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΠΛΤΤ&Ο είναι να πραγματοποιεί ανεξάρτητη αξιολόγηση των εγχώριων και διεθνών πιστοδοτήσεων λιανικής. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από τα παρακάτω:

- διαχείριση της Πολιτικής Πιστοδοτήσεων Λιανικής σε συνεργασία με την ΔΕΔοΚΤ&Ο,
- διαμόρφωση του σχετικού Κανονισμού Λιανικής Τραπεζικής,
- συμμετοχή στη διαμόρφωση προϊόντων Λιανικής σε όλα τα στάδια του πιστωτικού κύκλου (νέα χρηματοδότηση, αναθεώρηση, αναδιάρθρωση) και καθορισμός του Πλαισίου και των δυναμικών ελέγχων των σχετικών πιστοδοτικών κριτηρίων,
- λεπτομερής προσδιορισμός των κατάλληλων εγκριτικών διαδικασιών μέσα από τους σχετικούς κανονισμούς που αναφέρονται στις πολιτικές,
- συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων, σύμφωνα με τους πίνακες εγκριτικών ευχερειών, βάσει των εισηγητικών σημειωμάτων των αντίστοιχων Πιστοδοτικών Μονάδων, οι οποίες είναι αποκλειστικά υπεύθυνες για την ορθή παρουσίαση των ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων που εμπεριέχονται σε αυτά και αξιολόγηση της ορθής εφαρμογής της Πιστωτικής Πολιτικής και των Κανονισμών.

Η ΔΠΛΤΤ&Ο απαρτίζεται από τις:

- Υποδιεύθυνση Πιστωτικής Πολιτικής Λιανικής Τραπεζικής Μονάδων Εσωτερικού,
- Υποδιεύθυνση Αξιολόγησης Πιστοδοτικών Αιτημάτων Λιανικής Τραπεζικής Μονάδων Εσωτερικού,
- Υποδιεύθυνση Ανάλυσης Χαρτοφυλακίων Λιανικής Μονάδων Εσωτερικού & Λιανικής Πίστης Θυγατρικών Εξωτερικού, και
- Υποδιεύθυνση Επισκόπησης Εφαρμογής Πιστωτικής Πολιτικής.

Διεύθυνση Διεθνούς Επιχειρηματικής Πίστης Ομίλου(«ΔΔΕΠΟ»)

Η αποστολή της ΔΔΕΠΟ είναι να πραγματοποιεί ανεξάρτητη αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου των επιχειρηματικών πιστοδοτήσεων των θυγατρικών και των καταστημάτων εξωτερικού. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από τα παρακάτω:

- συμμετοχή στα Εγκριτικά Όργανα, με δικαίωμα αρνησικυρίας (veto),
- επισκόπηση όλων των Εισηγητικών του Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου που υποβάλλονται για αξιολόγηση και έγκριση στις αρμόδιες εγκριτικές επιτροπές,
- συμμετοχή στη διαδικασία κατηγοριοποίησης Πιστούχων
- συμμετοχή στη σύνταξη/αναθεώρηση των Πιστωτικών Πολιτικών Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου και των Εγχειριδίων Πιστοδοτικών Διαδικασιών.

Κάθε Διεύθυνση/Τομέας έχει διακριτές αρμοδιότητες και καλύπτει συγκεκριμένες κατηγορίες κινδύνου. Όλες οι παραπάνω μονάδες αναφέρονται στον Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων.

Αξιολόγηση προφίλ κινδύνου / Ταξινόμηση κινδύνων

Η συνεχής αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου του Ομίλου αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων και περιλαμβάνει μία σειρά συγκεκριμένων διαδικασιών. Κάθε τύπος κινδύνου αναλύεται και εκτιμάται με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του και με βάση τα ποιοτικά στοιχεία (πολιτικές, διαδικασίες, ελεγκτικοί μηχανισμοί) όπως εφαρμόζονται από τη Διοίκηση. Ένα κοινό στοιχείο όλων αυτών είναι η προσέγγιση με όρους «εσωτερικού κεφαλαίου», που δίνει τη δυνατότητα να αποτυπωθούν διαφορετικοί τύποι κινδύνων με τους ίδιους (και συνεπώς συγκρίσιμους) όρους, καθώς και να αποτυπωθεί το προφίλ κινδύνων του Ομίλου με ένα μοναδικό μέγεθος (το «συνολικό εσωτερικό κεφάλαιο»).

Το Πλαίσιο της «Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου» (ICAAP) καλύπτει τις κυριότερες κατηγορίες και υποκατηγορίες κινδύνων, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τους ορισμούς τους, το πλαίσιο διαχείρισής τους, τη μεθοδολογία και τα υποδείγματα που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγησή τους. Βάσει της ICAAP, ο Όμιλος σχεδιάζει και παρακολουθεί την κεφαλαιακή του επάρκεια χρησιμοποιώντας δύο προσεγγίσεις ποσοτικού προσδιορισμού/εκτίμησης των κεφαλαιακών απαιτήσεων:

- Εποπτικό κεφάλαιο, όπου οι κεφαλαιακές απαιτήσεις υπολογίζονται βάσει εποπτικών κανόνων.
- Εσωτερικό κεφάλαιο, όπου οι κεφαλαιακές απαιτήσεις υπολογίζονται με τη χρήση εσωτερικών μεθοδολογιών.

Εκτός από το Πλαίσιο της ICAAP, η Τράπεζα έχει επίσης αναπτύξει ένα εγχειρίδιο για την μεθοδολογία του ICAAP, στο οποίο περιγράφεται λεπτομερώς η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται σε επίπεδο Όμιλου ΕΤΕ για τη μέτρηση των εσωτερικών κεφαλαιακών απαιτήσεων των σημαντικών κίνδυνων, όπου η ποσοτικοποίηση στο άμεσο/ μεσοπρόθεσμο μέλλον θεωρείται εφικτή.

Σημαντικοί Τύποι Κινδύνου και η μεταχείρισή του στο ICAAP

Τύπος Κινδύνου	Προσέγγιση Κεφαλαιακών Απαιτήσεων: Εποπτικό Κεφάλαιο	Εσωτερικό Κεφάλαιο	Ποιοτική Ανάλυση
Πιστωτικός Κίνδυνος	√	√	√
Κίνδυνος Συγκέντρωσης	-	√	√
Κίνδυνος Διακανονισμού	-	√	√
Υπολειμματικός Κίνδυνος	-	√	√
Κίνδυνος Τιτλοποίησης	√	√	√
Κίνδυνος Αγοράς	√	√	√
Γενικός Κίνδυνος Επιτοκίων	√	√	√
Κίνδυνος Εκδότη	√	√	√
Κίνδυνος Χώρας	-	-	√
Μετοχικός Κίνδυνος	√	√	√
Κίνδυνος Αναδοχής Θέσεων	-	-	√
Συναλλαγματικός Κίνδυνος	√	√	√
Κίνδυνος Εμπορευμάτων	√	√	√
Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου	√	√	√
Κίνδυνος Gamma & Κίνδυνος Vega	√	√	√
Επιτοκιακός Κίνδυνος Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου (IRRBB)	-	√	√
Λειτουργικός κίνδυνος	√	√	√
Κίνδυνος Καταχρηστικής Επιχειρηματικής Συμπεριφοράς (Conduct Risk)	-	√	√
Κίνδυνος Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ICT Risk)	-	√	√
Κίνδυνος Υποδειγμάτων	-	√	√
Νομικός Κίνδυνος	-	√	√
Περιβαλλοντικός Κίνδυνος (Κλιματική Αλλαγή)	-	√	√
Κίνδυνος από τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες & τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (Money Laundering)	-	√	√
Κίνδυνος Φήμης	-	-	√
Κίνδυνος Στρατηγικής	-	-	√
Επιχειρηματικός Κίνδυνος	-	√	√
Κίνδυνος Πρόσβασης σε Αγορές Κεφαλαίου (Capital Access Risk)	-	-	√
Κίνδυνος Ρευστότητας	-	-	√
Κίνδυνος Ακίνητης Περιουσίας	-	√	√
Κίνδυνος Συνταξιοδότησης	-	-	√
Κίνδυνος Χώρας	-	√	√

Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Κεφαλαίου ("ICAAP")/ Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Ρευστότητας ("ILAAP")

Ο Όμιλος ΕΤΕ έχει αφιερώσει σημαντικούς πόρους στη διαδικασία αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας, τόσο σε θέματα διαχείρισης κινδύνων όσο και υπολογισμού κεφαλαίου. Η διαδικασία αναπτύσσεται και τυποποιείται διαρκώς προκειμένου να ενισχυθούν τα επιχειρηματικά οφέλη και να υποστηριχτούν οι στρατηγικές επιδιώξεις του Ομίλου.

Οι στόχοι της ICAAP είναι η:

- ορθή αναγνώριση, μέτρηση, παρακολούθηση και συνολική εκτίμηση των κινδύνων,
- ανάπτυξη κατάλληλων συστημάτων επιμέτρησης και διαχείρισης των κινδύνων αυτών,
- αξιολόγηση των κεφαλαίων που απαιτούνται για την κάλυψη των κινδύνων αυτών (του «εσωτερικού κεφαλαίου»).

Ο όρος «εσωτερικό κεφάλαιο» αναφέρεται στο ποσό ιδίων κεφαλαίων που επαρκεί για την κάλυψη ζημιών σε συγκεκριμένο διάστημα εμπιστοσύνης εντός συγκεκριμένου χρονικού ορίζοντα (και τα δύο οριζόμενα σύμφωνα με το πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνων).

Ο Όμιλος ΕΤΕ έχει δημιουργήσει αναλυτικό και τεκμηριωμένο πλαίσιο για την ετήσια εφαρμογή της ICAAP, το οποίο περιγράφει λεπτομερώς τη διαδικασία τόσο σε επίπεδο Ομίλου όσο και Τράπεζας. Το Πλαίσιο περιλαμβάνει τα εξής:

- αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου του Ομίλου,
- μέτρηση του κινδύνου και αξιολόγηση της επάρκειας του εσωτερικού κεφαλαίου,
- κατάρτιση, ανάπτυξη και αξιολόγηση ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων,
- υποβολή έκθεσης ICAAP,
- κείμενα ICAAP.

Τόσο το Διοικητικό Συμβούλιο όσο και οι Εκτελεστικές Επιτροπές της Τράπεζας εμπλέκονται ενεργά στην ICAAP, με συγκεκριμένους ρόλους και αρμοδιότητες, που περιγράφονται λεπτομερώς στο Πλαίσιο της ICAAP. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («ΕΔΚ») εγκρίνει το διάστημα εμπιστοσύνης για το «εσωτερικό κεφάλαιο», ελέγχει την ορθή χρήση των παραμέτρων κινδύνου ή/και των σεναρίων όπου χρειάζεται, και εξασφαλίζει ότι καλύπτονται αποτελεσματικά όλες οι μορφές κινδύνων, μέσω κατάλληλου συντονισμού και διενεργώντας τους κατάλληλους ελέγχους σε

επίπεδο Ομίλου. Η ΕΔΚ φέρει και την τελική ευθύνη για την επάρκεια και την ορθή εκτέλεση της ICAAP.

Το Πλαίσιο σχεδιασμού και εφαρμογής της ICAAP αφορά όλους τους σημαντικούς κινδύνους του Ομίλου. Οι παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη είναι το μέγεθος της αντίστοιχης Επιχειρηματικής Μονάδας/Θυγατρικής του Ομίλου, η έκθεση ανά τύπο κινδύνου και η προσέγγιση μεθοδολογίας και μέτρησης κινδύνου για κάθε τύπο κινδύνου.

Ο εντοπισμός, η αξιολόγηση και η χαρτογράφηση κινδύνων σε κάθε σχετική Επιχειρηματική Μονάδα/Θυγατρική του Ομίλου αποτελεί βασική διαδικασία της ICAAP. Η εκτίμηση της σημαντικότητας των κινδύνων πραγματοποιείται με βάση ορισμένα ποσοτικά (π.χ. έκθεση ως ποσοστό των σταθμισμένων με βάση τον κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου) και ποιοτικά κριτήρια (π.χ. καθιερωμένο πλαίσιο πολιτικών, διαδικασιών και συστημάτων διαχείρισης κινδύνων, πλαίσιο διακυβέρνησης και συγκεκριμένοι ρόλοι και αρμοδιότητες των σχετικών μονάδων, καθορισμός και εκτίμηση ορίων).

Ο Όμιλος ΕΤΕ έχει αναγνωρίσει τις παρακάτω κατηγορίες κινδύνου ως τις πιο σημαντικές εντός του πλαισίου της ICAAP:

- **Πιστωτικός**
- **Αγοράς**
- **Επιτοκιακός Κίνδυνος στο Τραπεζικό Χαρτοφυλακίου (IRRBB)**
- **Λειτουργικός**
  - Καταχρηστικής Επιχειρηματικής Συμπεριφοράς
  - Κίνδυνος της Πληροφορίας και της Τεχνολογίας Επικοινωνίας
  - Κίνδυνος υποδειγμάτων
  - Νομικός Κίνδυνος
  - Περιβαλλοντικός Κίνδυνος (Κλιματική Αλλαγή)
  - Κίνδυνος από τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες & τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (Money Laundering)
- **Κίνδυνος Φήμης**
- **Στρατηγικής**
- **Επιχειρηματικός**
- **Κίνδυνος Πρόσβασης σε Αγορές Κεφαλαίου (Capital Access)**
- **Ρευστότητας**
- **Συγκέντρωσης (Πιστωτικός)**
- **Ακίνητης Περιουσίας**
- **Συνταξιοδότησης**
- **Χώρας**

Ο υπολογισμός του «Συνολικού Εσωτερικού Κεφαλαίου» του Ομίλου ΕΤΕ περιλαμβάνει δύο στάδια. Αρχικά, υπολογίζεται το εσωτερικό κεφάλαιο ανά τύπο κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου. Ο Όμιλος ΕΤΕ έχει αναπτύξει μεθοδολογία που επιτρέπει τον υπολογισμό του απαιτούμενου εσωτερικού κεφαλαίου για ποσοτικά μετρήσιμους κινδύνους. Αυτοί επανεξετάζονται σε τακτική βάση και αναβαθμίζονται/επικαιροποιούνται σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές παγκοσμίως. Στη συνέχεια, το εσωτερικό κεφάλαιο ανά τύπο κινδύνου αθροίζεται για να αποδώσει το «Συνολικό Εσωτερικό Κεφάλαιο» του Ομίλου ΕΤΕ.

Η κατανομή κεφαλαίου στοχεύει στη διανομή του "Εσωτερικού Κεφαλαίου" στις Επιχειρηματικές Μονάδες της Τράπεζας και στις Θυγατρικές, έτσι ώστε να συνδέει η ICAAP τις επιχειρηματικές αποφάσεις και τη μέτρηση της αποδοτικότητας.

Για το 2020 η Τράπεζα εφάρμοσε την ICAAP εκτιμώντας το σχετικό εσωτερικό κεφάλαιο για όλους τους σημαντικούς τύπους κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου. Οι υπολογισμοί βασίστηκαν σε μεθοδολογίες που έχουν ήδη αναπτυχθεί στο Πλαίσιο της ICAAP. Επιπλέον, ο Όμιλος ΕΤΕ διεξήγαγε μια τραπεζική άσκηση μακροοικονομικής προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (macro Stress Test), η οποία αφορούσε την εξέλιξη των κεφαλαίων CET I υπό δυσμενή σενάρια (ώστε να εξασφαλιστεί η συνάφεια και η επάρκεια του αποτελέσματος στο πλαίσιο μιας ρεαλιστικής και μη καταστροφικής προορατικής θεώρησης μελλοντικών κινδύνων από ακραία γεγονότα).

Επιπλέον της τραπεζικής άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, διενεργήθηκε μια σειρά από ασκήσεις ευαισθησίας σε επίπεδο επιχειρηματικού κίνδυνου και χαρτοφυλακίου, καθώς και αντίστροφες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (reverse stress test) με σκοπό να αυξηθεί η γνώση για πιθανές αδυναμίες.

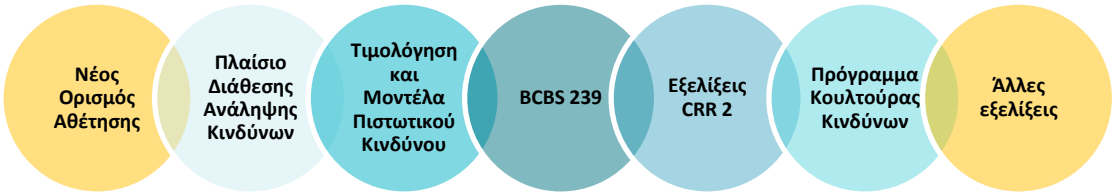
Αξίζει να σημειωθεί ότι η Τράπεζα εφαρμόζει, ελέγχει και χρησιμοποιεί την ICAAP, στοχεύοντας στην πλήρη συμμόρφωση με τις κατευθυντήριες γραμμές και τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και της ΕΚΤ αναφορικά με την ICAAP/ILAAP, τη Διαδικασία Εποπτικού Ελέγχου και Αξιολόγησης (SREP) και τις Ασκήσεις Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων (Stress Testing).

ILAAP

Σκοπός της ILAAP είναι να αξιολογήσει εάν ο Όμιλος διαθέτει επαρκείς πηγές ρευστότητας, ώστε να αποφευχθεί η διατάραξη των επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων, τόσο σε καθεστώς συνεχιζόμενης δραστηριότητας όσο και σε συνθήκες ακραίων καταστάσεων. Στο Πλαίσιο της ILAAP, ο Όμιλος αξιολογεί τον κίνδυνο ρευστότητας και χρηματοδότησής του εντός ενός πλαισίου διαχείρισης καθιερωμένων πολιτικών, συστημάτων και διαδικασιών για τον προσδιορισμό, τη διαχείριση, τη μέτρηση και την παρακολούθησή τους.

Η ILAAP είναι μια ολοκληρωμένη διαδικασία, επομένως ευθυγραμμίζεται με το Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου και λαμβάνει υπόψη το τρέχον περιβάλλον λειτουργίας του. Επιπλέον, εκτός από την περιγραφή της τρέχουσας κατάστασης ρευστότητας του Ομίλου, χρησιμεύει και ως αξιολόγηση των προοπτικών, απεικονίζοντας την αναμενόμενη κατάσταση ρευστότητας κατά την εκτέλεση του Σχεδίου Χρηματοδότησης της Τράπεζας. Τέλος, η ILAAP εξετάζει τις πιθανές επιπτώσεις στη ρευστότητα της Τράπεζας από την υλοποίηση σεναρίων ακραίων καταστάσεων, διασφαλίζοντας ότι ο Όμιλος μπορεί να αντέξει σε τέτοιες σοβαρές κρίσεις και να συνεχίσει απρόσκοπτα τη λειτουργία του.

Νέες Εξελίξεις εντός του 2020 και προοπτικές 2021

Νέος Ορισμός Αθέτησης

Το Σεπτέμβριο του 2016 η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών δημοσίευσε τις οριστικές Κατευθυντήριες Γραμμές για το νέο ορισμό αθέτησης προκειμένου να εναρμονίσει την εφαρμογή του από όλα τα Ευρωπαϊκά Πιστωτικά Ιδρύματα και να ενδυναμώσει τη συνέπεια με την οποία τα εν λόγω ιδρύματα υπολογίζουν τις κεφαλαιακές τους απαιτήσεις. Οι κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες παρέχουν αναλυτικές διευκρινίσεις και καλύπτουν βασικές πτυχές, είναι σε ισχύ από τον Ιανουάριο του 2021.

Οι τρεις βασικοί Πυλώνες για την αναγνώριση του νέου ορισμού αθέτησης είναι:

- **Νέος μετρητής ημερών καθυστέρησης**

Η μέτρηση των ημερών καθυστέρησης ξεκινάει εφόσον το σχετικό και το απόλυτο όριο σημαντικότητας έχουν αμφότερα παραβιαστεί.

- **Νέα αθέτηση 90+**

Η αθέτηση θα θεωρείται ότι έχει επέλθει όταν παραβιάζονται και τα δύο όρια σημαντικότητας για πάνω από 90 συνεχόμενες ημέρες, ενώ στα κριτήρια εξόδου εισάγεται και μια δοκιμαστική περίοδος τριών μηνών για τα μη ρυθμισμένα δάνεια (non-forborne).

- **Κριτήρια ταξινόμησης στην κατηγορία «Αβέβαιη Είσπραξη»**

- Ορισμός αθέτησης σε απόλυτη ευθυγράμμιση με τα κριτήρια Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων,
- Τα ανοίγματα από υποχρεώσεις που χαρακτηρίζονται ως μη εκτοκιζόμενες μεταφέρονται κατευθείαν σε κατάσταση αθέτησης/ Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων,
- Αποτίμηση ζημίας από πώληση μιας πιστωτικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, και
- Αποφυγή Λύσεων Ρύθμισης με χαμηλό αντίκτυπο στην Καθαρή Παρούσα Αξία.

Ένα ειδικό έργο ξεκίνησε ως μέρος του Προγράμματος Μετασχηματισμού, προκειμένου να καθορίσει λεπτομερώς τις εργασίες και τα παραδοτέα και να θεσπίσει την παρακολούθηση της προόδου του έργου σε τακτή βάση. Το έργο εκτελέστηκε εξ' ολοκλήρου χρησιμοποιώντας τους πόρους της Τράπεζας με τη συμμετοχή και συνεργασία των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων, Οικονομικών και Πληροφορικής ενώ παράλληλα ζητήθηκε και η συνδρομή από όλες τις εμπλεκόμενες μονάδες. Επιπλέον διενεργήθηκε μια πλήρης ανάλυση εντοπισμού των ελλείψεων για τον υπολογισμό του νέου ορισμού της αθέτησης καθώς και εκτενής ανάλυση δεδομένων για σκοπούς bottom-up εκτίμησης της επίπτωσης.

Η Τράπεζα το 2020 ολοκλήρωσε όλες τις απαραίτητες εργασίες και ενέργειες, ενσωματώνοντας στα πληροφοριακά της συστήματα όλες τις νέες τεχνικές προδιαγραφές καθώς και τα κριτήρια ταξινόμησης στην κατηγορία «Αβέβαιη Είσπραξη» (UTP), αφού διασφάλισε την κατάλληλη ιστορικότητα προκειμένου να εκκινηθεί η νέα διαδικασία μέτρησης των ημερών καθυστέρησης και διενήργησε επαρκείς Δοκιμές Αποδοχής Χρηστών (UATs). Επιπλέον έχοντας ολοκληρώσει την εφαρμογή του νέου ορισμού αθέτησης (DoD) για τις θυγατρικές της και την αναθεώρηση και κατάλληλη τροποποίηση της Πολιτικής Ταξινόμησης των Μη Εξυπηρετούμενων και Ρυθμισμένων Ανοιγμάτων θα είναι απόλυτα εναρμονισμένη με το νέο ορισμό της αθέτησης στην πρώτη επίσημη υποβολή στοιχείων προς τις εποπτικές αρχές στο 1^{ο} τρίμηνο του 2021.

Τέλος, κατά της διάρκεια του 2021 θα λάβουν χώρα και οι παρακάτω ενέργειες ώστε να επιτευχθεί η πλήρης ενσωμάτωση του νέου ορισμού αθέτησης (New DoD) για το σύνολο του Ομίλου:

- Επικοινώνηση των αποτελεσμάτων εφαρμογής του νέου ορισμού αθέτησης στις επιχειρηματικές Μονάδες για τις προληπτικές και διορθωτικές κινήσεις τους,
- Βελτίωση των αναφορών βάσει του νέου ορισμού αθέτησης, και
- Επανεξέταση των IFRS 9 υποδειγμάτων βάσει του νέου ορισμού αθέτησης.

Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων («RAF»)

Η ΔΕΔοΚΤ&Ο έχει καθιερώσει ένα Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων. Στόχος του Πλαισίου αυτού είναι να καθορίσει το επίπεδο κινδύνου που ο Όμιλος είναι πρόθυμος να αναλάβει για την επίτευξη των στρατηγικών του στόχων, καθώς και τις βασικές αρχές και κανόνες που διέπουν τη διάθεση ανάληψης κινδύνων. Το Πλαίσιο αυτό αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Στρατηγικής Κινδύνου και Κεφαλαίου του Ομίλου και του γενικού πλαισίου διαχείρισης κινδύνων. Το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων αναπτύχθηκε προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως βασικό εργαλείο διαχείρισης για την καλύτερη ευθυγράμμιση της επιχειρησιακής στρατηγικής, των οικονομικών στόχων και της διαχείρισης κινδύνων, καθώς και για την επίτευξη ισορροπίας

μεταξύ κινδύνου και απόδοσης. Θεωρείται σημείο αναφοράς για όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς της Τράπεζας, καθώς και για τα εποπτικά όργανα, όσον αφορά την αξιολόγηση του κατά πόσο τα επιχειρηματικά εγχειρήματα που έχουν αναληφθεί συνάδουν με την αντίστοιχη διάθεση ανάληψης κινδύνου.

Ένα αποτελεσματικό Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων είναι θεμελιώδες για ένα ισχυρό πλαίσιο διαχείρισης και διακυβέρνησης κινδύνων. Το Πλαίσιο δεν είναι μόνο ένα σύστημα παρακολούθησης βασικών δεικτών επιδόσεων (KPI), αλλά αποτελεί έναν ουσιαστικό μηχανισμό που στηρίζει το Διοικητικό Συμβούλιο στην εποπτεία της εφαρμογής της στρατηγικής εντός των ορίων κινδύνου που ο Όμιλος είναι πρόθυμος να αναλάβει. Μέσω του Πλαισίου, το σύνολο των επιδιώξεων του Διοικητικού Συμβουλίου μεταφράζονται σε συγκεκριμένες διατυπώσεις και μετρήσεις κινδύνου, επιτρέποντας τον σχεδιασμό και την εκτέλεση, και ενισχύοντας τη συλλογική σκέψη. Το 2020 το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων επικαιροποιήθηκε έτσι ώστε να αντικατοπτρίζει τις τελευταίες εξελίξεις και να προσαρμοστεί στο Επιχειρηματικό Πλάνο του Ομίλου.

Η ΕΤΕ διαθέτει ένα αποτελεσματικό Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων, το οποίο:

1. διαμορφώνεται από την κορυφή προς τη βάση με τις οδηγίες και την καθοδήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου και από τη βάση προς την κορυφή με τη συμμετοχή ανώτερων στελεχών και άλλων ενδιαφερομένων, και γίνεται κατανοητό και εφαρμόζεται από όλα τα επίπεδα της Τράπεζας,
2. ενσωματώνει ποσοτικές μετρήσεις κινδύνου και ποιοτικές δηλώσεις Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων που είναι εύκολο να επικοινωνηθούν και να αφομοιωθούν,
3. υποστηρίζει την επιχειρηματική στρατηγική του Ομίλου διασφαλίζοντας ότι οι επιχειρηματικοί στόχοι επιδιώκονται σε περιβάλλον ελεγχόμενου κινδύνου που επιτρέπει τη διατήρηση της σταθερότητας των κερδών και την προστασία από απρόβλεπτες ζημίες,
4. αντικατοπτρίζει τους τύπους και το επίπεδο κινδύνων εντός των οποίων η Τράπεζα είναι πρόθυμη να λειτουργήσει, με βάση τη γενική της διάθεση ανάληψης κινδύνων και το προφίλ κινδύνου, καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, καθώς και το μέγιστο επίπεδο κινδύνου που έχει την ικανότητα να αναλάβει ο Όμιλος,
5. συμβάλλει στην προώθηση μιας κουλτούρας διαχείρισης κινδύνων σε επίπεδο Ομίλου,
6. ευθυγραμμίζεται με άλλες συναφείς βασικές διαδικασίες της Τράπεζας

Με βάση τα παραπάνω, το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων:

1. ενισχύει την ικανότητα εντοπισμού, αξιολόγησης, διαχείρισης και μετριασμού των κινδύνων,
2. διευκολύνει την παρακολούθηση και την επικοινωνία του προφίλ κινδύνου της Τράπεζας γρήγορα και αποτελεσματικά

Η αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου της Τράπεζας σε σχέση με το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων είναι μια συνεχής και επαναλαμβανόμενη διαδικασία. Όσον αφορά στο χρονοδιάγραμμα της επικαιροποίησης του Πλαισίου (ως μέρος της τακτικής ετήσιας διαδικασίας ενημέρωσης), λαμβάνεται υπόψη η αλληλεπίδραση με άλλες βασικές διαδικασίες της Τράπεζας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αλληλεπίδραση του Πλαισίου με το Επιχειρηματικό Σχέδιο, καθώς οι δύο διαδικασίες τροφοδοτούν η μία την άλλη: σε ορισμένες περιπτώσεις, η διάθεση ανάληψης κινδύνου αναμένεται να λειτουργήσει ως ανασταλτικός / περιοριστικός παράγοντας στο Επιχειρηματικό Σχέδιο, ενώ σε άλλες περιπτώσεις το Επιχειρηματικό Σχέδιο παρέχει δεδομένα για τον καθορισμό των επιπέδων ανοχής στον κίνδυνο. Το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων συσχετίζεται επίσης με άλλες βασικές διεργασίες όπως ICAAP, ILAAP, Σχέδιο Αναδιάρθρωσης, Σχέδιο Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.

Τιμολόγηση και Μοντέλα Πιστωτικού Κινδύνου

Η Εθνική Τράπεζα έχει δημιουργήσει ένα καλά καθορισμένο πλαίσιο τιμολόγησης με βάση τον κίνδυνο, το οποίο βασίζεται σε θεμελιώδεις αρχές τιμολόγησης και διέπεται από σχετικές πολιτικές, γενικά αποδεκτές μεθοδολογίες και εργαλεία τιμολόγησης.

Έπειτα από την εναρμόνιση των εργαλείων τιμολόγησης με το πλαίσιο IFRS9, μέσω σχετικής επικαιροποίησης των παραμέτρων κίνδυνου, και της εκτίμησης της σχετικής επίπτωσης στην τιμολόγηση, εντός του 2020, η νέα καμπύλη Κόστους Χρηματοδότησης της Τράπεζας (NBG Funding Cost Curve) ενσωματώθηκε στα εργαλεία τιμολόγησης Εταιρικών Πιστοδοτήσεων και Πιστοδοτήσεων ΜΜΕ. Επιπρόσθετα, αντίστοιχο έργο για την ενσωμάτωση της εν λόγω καμπύλης στα εργαλεία τιμολόγησης Λιανικής βρίσκεται σε εξέλιξη. Παράλληλα, η Τράπεζα βρίσκεται στη διαδικασία βελτιστοποίησης περαιτέρω της μεθοδολογίας και της διαδικασίας τιμολόγησης:

I. χρησιμοποιώντας επικαιροποιημένες και λεπτομερείς εκτιμήσεις για το λειτουργικό κόστος, καθώς και
II. διερευνώντας τον τρόπο εναρμόνισης της χρησιμοποίησης της παραμέτρου κινδύνου LGD μεταξύ της διαδικασίας τιμολόγησης, της διαδικασίας υπολογισμού προβλέψεων αλλά και της εγκριτικής διαδικασίας.

Τέλος, η Τράπεζα σε μια συνεχή προσπάθεια να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, προσανατολίζεται προς την υιοθέτηση πιο

εξελιγμένων μοντέλων μέτρησης του πιστωτικού κίνδυνου για το χαρτοφυλάκιο της λιανικής τραπεζικής.

Σε αυτό το πλαίσιο, κρίθηκε απαραίτητη η αναβάθμιση και βελτιστοποίηση των υφιστάμενων μοντέλων μέτρησης πιστωτικού κίνδυνου, τα οποία θα επιτρέψουν στην Τράπεζα να αντιμετωπίζει το συνεχώς εξελισσόμενο τεχνολογικό και επιχειρηματικό περιβάλλον και να αναγνωρίζει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τον υποκείμενο κίνδυνο. Κατά τη διάρκεια του 2020 η Τράπεζα ανέπτυξε νέα συμπεριφορικά μοντέλα σε επίπεδο πελάτη, ενώ ξεκίνησε η ανάπτυξη νέων μοντέλων για την αξιολόγηση των εισερχόμενων αιτήσεων για πιστοδοτήσεις ιδιωτών.

Αξιοποιώντας το πιο πάνω, η Τράπεζα προγραμματίζει να εφαρμόσει στρατηγικές διαχείρισης χαρτοφυλακίου και λύσεις που θα δίνουν τη δυνατότητα να βελτιστοποιούνται οι προσφορές που γίνονται στους πελάτες, δηλαδή να σταθμίζεται κέρδος και ζημία και να προφέρονται τα κατάλληλα προϊόντα στην κατάλληλη πελατεία και να εξασφαλίζεται η βελτιστοποίηση της σχέσης, των στόχων κερδοφορίας και του αναλαμβανόμενου πιστωτικού κινδύνου. Κατ' αντιστοιχία και η ανάπτυξη των νέων μοντέλων αναδιάρθρωσης που ολοκληρώθηκε εντός του 2020, θα αποτελέσει τη βάση για τη βελτιστοποίηση της διαδικασίας και προτεινόμενων λύσεων αναδιάρθρωσης.

BCBS 239

Το BCBS 239 είναι το πρότυπο της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία («BCBS») που έχει κύριο σκοπό την ενίσχυση της ικανότητας των τραπεζών, αφενός στη συγκέντρωση της πληροφορίας που αφορά στους κινδύνους, αφετέρου στις πρακτικές που διέπουν την παραγωγή εσωτερικών αναφορών κινδύνων, προκειμένου να ενδυναμωθούν οι διαδικασίες Διαχείρισης Κινδύνων και λήψης αποφάσεων στις τράπεζες.

Η Τράπεζα ξεκίνησε ένα έργο για το BCBS 239 τον Απρίλιο του 2019, προκειμένου να επιτύχει το επιθυμητό επίπεδο συμμόρφωσης με τους 3 βασικούς Πυλώνες, ήτοι Διακυβέρνηση & Υποδομή, Ικανότητα Κατάρτισης Συγκεντρωτικών Δεδομένων για τους Κινδύνους και Πρακτικές Παραγωγής Αναφορών Κινδύνου, οι οποίοι εμπεριέχουν όλες τις βασικές αρχές που ορίζονται από το πρότυπο. Πιο συγκεκριμένα η Τράπεζα ολοκλήρωσε ένα σύνολο διορθωτικών ενεργειών, όπως:

- Δημιουργία 40 Συμφωνιών Επιπέδου Υπηρεσιών (SLAs) για την τυποποίηση της ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων και των λοιπών Μονάδων της Τράπεζας και των θυγατρικών της, και την παροχή σαφούς χαρτογράφησης της ροής των δεδομένων και των εξαρτήσεων μεταξύ των εμπλεκομένων.
- Αναθεώρηση του Πλαισίου Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (IRRBB).
- Δημιουργία ημερολογίου καταγραφής προσαρμογών εντός του Εργαλείου Διακυβέρνησης Δεδομένων (ΑΜΜ) και λειτουργία παρακολούθησης.
- Τυποποίηση των εγγράφων διαχείρισης κινδύνων και εναρμόνισή τους με ένα κοινό πρότυπο.
- Αξιολόγηση της διαδικασίας αναφοράς Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων και καθορισμός ποιοτικών δεικτών για το σύνολο των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.
- Ενσωμάτωση της λειτουργίας αυτοαξιολόγησης της Τράπεζας αναφορικά με την τήρηση των αρχών του BCBS 239.

Η Τράπεζα οδεύει ορθώς προς τη βελτίωση του βαθμού συμμόρφωσής της και με τις 11 βασικές αρχές για την αποτελεσματική συγκέντρωση δεδομένων κινδύνου, τη διακυβέρνηση και την υποβολή αναφορών, μέσω ενεργειών όπως η βελτίωση αυτοματοποίησης στη διαχείριση δεδομένων και τη διαδικασία σύνταξης αναφορών και η παρακολούθηση και τεκμηρίωση των ελέγχων ποιότητας των δεδομένων.

Εξελίξεις CRR 2

Τον Απρίλιο του 2020 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο πρότεινε έναν κανονισμό ο οποίος συμπεριλάμβανε τροποποιήσεις σχετικά με (α) την πρώιμη εφαρμογή του οριστικού πλαισίου για τη Βασιλεία ΙΙΙ, (β) τις μεταβατικές διατάξεις των IFRS9 προτύπων, και (γ) την ελάχιστη κάλυψη ζημίας για τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα, προκειμένου να μετριάσει τις οικονομικές επιπτώσεις εξαιτίας της πανδημίας COVID-19 και να υποστηρίξει την ανάκαμψη. Οι κύριοι θεματικοί τομείς ήταν:

- **Μεταβατικές Διατάξεις IFRS 9:** Επιμήκυνση της μεταβατικής περιόδου για την αντιμετώπιση της επίπτωσης στα ίδια κεφάλαια από την πιθανή απότομη αύξηση των προβλέψεων.
- **Σταθμισμένα Στοιχεία Ενεργητικού:** Χαμηλότερος συντελεστής στάθμισης σε συγκεκριμένα δάνεια που χορηγούνται από πιστωτικά ιδρύματα σε συνταξιούχους ή μισθωτούς επί συμβάσεις αορίστου χρόνου (35% αντί 75%) και στις χρηματοδοτήσεις σε έργα υποδομών (75% αντί 100%).
- **Αναμορφωμένος συντελεστής υποστήριξης ΜΜΕ για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις:** Ευνοϊκή μεταχείριση και εφαρμογή συντελεστή στάθμισης μεταξύ 76.19% και 85% πλέον σε όλα τα ΜΜΕ ανοίγματα.
- **CRR (Πυλώνας Ι) προληπτική μεταχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων:** Προσωρινή επέκταση της ευνοϊκής μεταχείρισης, για Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα εγγυημένα από ΟΕΠ όσον αφορά στην ελάχιστη κάλυψη ζημίας, σε Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα που καλύπτονται από διατάξεις εγγυήσεων το οποία θεσπίστηκαν από τα Κράτη Μέλη ως απόρροια της πανδημίας COVID-19.
- **Κεφάλαια:** Μη αφαίρεση των "στοιχείων ενεργητικού στην κατηγορία του λογισμικού που αποτιμώνται κατά συνετό τρόπο", η αξία των οποίων δεν επηρεάζεται σημαντικά από την εξυγίανση, την αφερεγγυότητα ή τη ρευστοποίηση ενός ιδρύματος, από τα Κεφάλαια Κατηγορίας 1, προκειμένου να υποστηριχθεί η μετάβαση προς ένα περιβάλλον με αυξημένο ψηφιακό χαρακτήρα.
- **Δείκτης Μόχλευσης:** Δυνατότητα εξαίρεσης συγκεκριμένων ανοιγμάτων σε κεντρικές τράπεζες από τον υπολογισμό του

δείκτη μόχλευσης και αναβολή εφαρμογής της απαίτησης αποθέματος ασφαλείας για τον δείκτη μόχλευσης για τις παγκόσμιες συστημικώς σημαντικές τράπεζες (G-SIIs) κατά ένα έτος, σύμφωνα με το αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα εφαρμογής που συμφωνήθηκε από την BCBS.

Η Τράπεζα το 2020 προχώρησε σε όλες τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις για την έγκαιρη και αποτελεσματική εφαρμογή των παραπάνω τροποποιήσεων.

Πρόγραμμα Κουλτούρας Κινδύνων

Η Κουλτούρα Κινδύνων ορίζεται ως το σύνολο των προτύπων, αντιλήψεων και συμπεριφορών ενός οργανισμού που σχετίζονται με το επίπεδο γνώσης σε θέματα κινδύνου, την ανάληψη και τη διαχείριση κινδύνων, καθώς και τους μηχανισμούς ελέγχου που διαμορφώνουν τις αντίστοιχες αποφάσεις. Η Κουλτούρα Κινδύνων επηρεάζει τις αποφάσεις της Διοίκησης και των εργαζομένων κατά τις καθημερινές δραστηριότητες και έχει αντίκτυπο στους κινδύνους που αναλαμβάνουν.

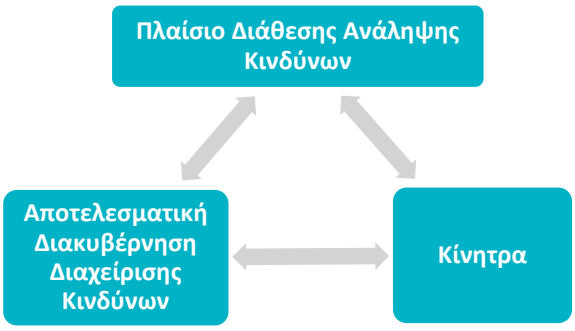
Στόχος της ΕΤΕ είναι η εδραίωση μιας ισχυρής και συνεπούς Κουλτούρας Κινδύνων σε όλες τις Μονάδες, ανάλογη της κλίμακας, της πολυπλοκότητας και της φύσης των εργασιών της, σύμφωνα με τις κανονιστικές/εποπτικές απαιτήσεις και τις βέλτιστες επιχειρηματικές πρακτικές, βάσει σταθερών αξιών, όπως αυτές διατυπώνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και την Ανώτερη Διοίκηση.

Η Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων, ως μέρος του Προγράμματος Κουλτούρας Κινδύνων, καθιέρωσε το Πλαίσιο Κουλτούρας Κινδύνων («ΠΚΚ»), με σκοπό να ορίσει και να καταγράψει τις αρχές, τις διαδικασίες και τις μεθοδολογίες που σχετίζονται με την αναγνώριση, τη μέτρηση, την παρακολούθηση και την αναφορά της Κουλτούρας Κινδύνων στην ΕΤΕ. Το Πλαίσιο Κουλτούρας Κινδύνων είναι ένα θεμελιώδες στοιχείο για την καθιέρωση μίας ισχυρής Κουλτούρας Κινδύνων στον Όμιλο. Αποτελεί βασικό εργαλείο για το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας και την Ανώτερη Διοίκηση του Ομίλου προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η Κουλτούρα Κινδύνων παρακολουθείται και μετριέται διαχρονικά με συνέπεια και ότι πραγματοποιούνται ενέργειες για την ενίσχυση της επίγνωσης σε θέματα κινδύνων όταν αυτό είναι απαραίτητο, ενώ παράλληλα ανταποκρίνεται στις προσδοκίες των Εποπτικών Αρχών για αποτελεσματική διακυβέρνηση των κινδύνων, βάσει κοινής αντίληψης πάνω σε θέματα κινδύνου.

Η ΕΤΕ διαθέτει ένα αποτελεσματικό Πλαίσιο Κουλτούρας Κινδύνων που:

1. Ευθυγραμμίζεται με τις βασικές αξίες του Ανθρωπίνου Δυναμικού,
2. Διαμορφώνεται τόσο μέσα από την καθοδήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου και της Ανώτερης Διοίκησης (top down approach) όσο και από τη συμμετοχή στη διαδικασία των διοικητικών Στελεχών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών (bottom up approach), και είναι κατανοητό και εφαρμόζεται από όλα τα επίπεδα στην Τράπεζα,
3. Ενσωματώνει Αρχές Κουλτούρας Κινδύνων που είναι εύκολες να επικοινωνηθούν και να αφομοιωθούν,
4. Περιγράφει τη διαδικασία για τον καθορισμό και την υλοποίηση πρωτοβουλιών για την ενίσχυση της επίγνωσης σε θέματα κινδύνων και της ανάλογης συμπεριφοράς από την πλευρά του Προσωπικού,
5. Ενσωματώνει τις προσδοκίες αναφορικά με το προφίλ Κουλτούρας Κινδύνου του Ομίλου, μέσα από την καθιέρωση των αντίστοιχων Αρχών Κουλτούρας Κινδύνων,
6. Ορίζει τις αρχές διακυβέρνησης που αφορούν την επικαιροποίηση και παρακολούθησή του.

Πλαίσιο Κουλτούρας Κινδύνων: Θεμελιώδη Στοιχεία και Βασικές Κατευθύνσεις

Κουλτούρα Κινδύνων: Βασικές Κατευθύνσεις

- Η Διοίκηση τίθεται επικεφαλής της Κουλτούρας Κινδύνων αποτελώντας πρότυπο.
- Αξιολόγηση εσωτερικών αξιών.
- Διασφάλιση κοινού επιπέδου κατανόησης & ενημέρωσης σε θέματα κινδύνων.
- Γνώση βασισμένη στην εμπειρία.

- Σαφής προσδιορισμός ρόλων και αρμοδιοτήτων αναφορικά με την ανάληψη και διαχείριση κινδύνων.
- Μηχανισμός παραπομπής θεμάτων διαχείρισης κινδύνων σε ανώτερα διοικητικά επίπεδα.
- Επίγνωση συνεπειών σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης.

- Διαφάνεια και ανοιχτός διάλογος σε όλες τις βαθμίδες της ιεραρχίας.
- Ανεξάρτητη λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων με συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων.

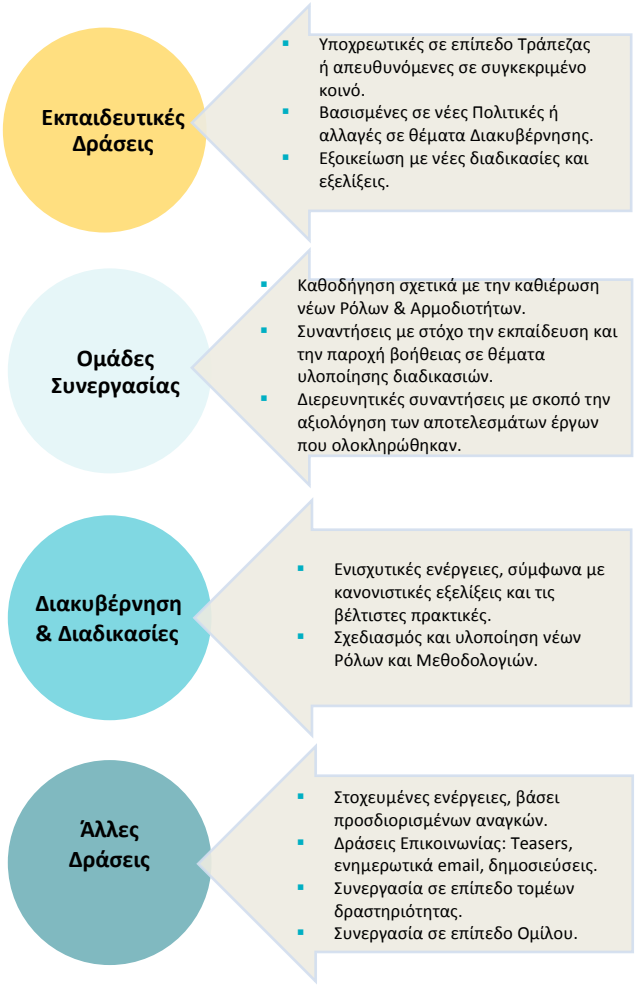
- Ενίσχυση συμπεριφορών προσανατολισμένων στη βέλτιστη σχέση ανταπόδοσης με αναλαμβανόμενο κίνδυνο.
- Ανάπτυξη των δεξιοτήτων του Προσωπικού αναφορικά με την αναγνώριση & διαχείριση κινδύνων.

Το 2020, μέσω του Προγράμματος Κουλτούρας Κινδύνων:

- Διενεργήθηκε η 1η Έρευνα Κουλτούρας Κινδύνων σε όλη την Τράπεζα (βασισμένη στους Δείκτες Αξιολόγησης του Πλαισίου Κουλτούρας Κινδύνων) με σκοπό να:
  - εντοπιστούν οι περιοχές που χρήζουν ενίσχυσης σε ό,τι αφορά την επίγνωση σε θέματα κινδύνων, μέσα από την καταγραφή θετικών ή αρνητικών τάσεων Κουλτούρας Κινδύνων
  - σχεδιαστούν και να ιεραρχηθούν δράσεις για το 2021 που αφορούν την ενίσχυση της επίγνωσης σε θέματα κινδύνων
- Αναπτύχθηκε και υλοποιήθηκε πρόγραμμα ενημέρωσης του Προσωπικού σχετικά με τις Αρχές Κουλτούρας Κινδύνων και άλλες συναφείς έννοιες,
- Συνεχίστηκε η προσπάθεια εναρμόνισης της προσέγγισης των Θυγατρικών του Ομίλου της ΕΤΕ σχετικά με τον ορισμό, τη μέτρηση, την παρακολούθηση, την αναφορά και την ενίσχυση της Κουλτούρας Κινδύνων,
- Καταρτίστηκε, σε συνεργασία με τις Ομάδες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση της Κουλτούρας Κινδύνων του Οργανισμού, το σχέδιο δράσεων για το 2021 σε ό,τι αφορά την ενίσχυση της επίγνωσης σε θέματα κινδύνων.

Σύνοψη δράσεων για την ενίσχυση Επίγνωσης σε θέματα κινδύνων για το 2021

Με δεδομένο το στόχο της ΕΤΕ να προωθήσει την επίγνωση σε θέματα κινδύνων και μηχανισμών ελέγχου αυτών, επιδιώκοντας το σύνολο του Προσωπικού να είναι πλήρως ενημερωμένο για τους κινδύνους που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της εργασίας του και να έχει επαρκείς δεξιότητες για τη διαχείρισή τους, καθώς και την καθιέρωση αποτελεσματικών μηχανισμών ελέγχου, οι Ομάδες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση της Κουλτούρας Κινδύνων θα προχωρήσουν στην υλοποίηση διάφορων ενεργειών, όπως περιγράφονται παρακάτω:

Άλλες Εξελίξεις

○ Κίνδυνος αγοράς

Με γνώμονα την περαιτέρω ενίσχυση και πληρότητα του εσωτερικού μοντέλου της Τράπεζας για τη μέτρηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του Κινδύνου Αγοράς και σύμφωνα με τη σχετική απαίτηση στην Έκθεση της ΕΚΤ στο πλαίσιο της «Στοχευμένης Αξιολόγησης Εσωτερικών Υποδειγμάτων για τον Κίνδυνο Αγοράς» (Targeted Review of Internal Model – "TRIM"), η ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο ολοκλήρωσε τις εργασίες για την ένταξη του κινδύνου μεταβλητοτήτων ("volatility risk" ή"vega risk") στις εκτιμήσεις της Μέγιστης Δυνητικής Ζημίας («ΜΔΖ») το τρίτο τρίμηνο του 2020. Το σύνολο των εργασιών και τα σχετικά αποτελέσματα ελέγχθηκαν από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων και εγκρίθηκαν από τις Επιτροπές της Τράπεζας. Τέλος, η ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο υπέβαλε επίσημο αίτημα στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (Single Supervisory Mechanism - "SSM") για την ένταξη του κινδύνου μεταβλητοτήτων στο εσωτερικό υπόδειγμα της Τράπεζας, στις 9 Οκτωβρίου, 2020.

Επιπλέον, ένα πολύ σημαντικό έργο που αφορά στην ευθυγράμμιση των μεθόδων μέτρησης του Κινδύνου Αγοράς της Τράπεζας με το νέο, αναθεωρημένο, εποπτικό πλαίσιο (Standardized Approach under Fundamental Review of the Trading Book – "SA-FRTB") βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη. Πρόκειται για ένα έργο που θα επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό τις υποδομές και τις διαδικασίες που αφορούν στη μέτρηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του Κινδύνου Αγοράς. Στο πλαίσιο αυτό, η ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο ολοκλήρωσε την εφαρμογή της αναθεωρημένης τυποποιημένης μεθόδου (SA-FRTB) στην υφιστάμενη πλατφόρμα μέτρησης του Κινδύνου Αγοράς της Τράπεζας, σε συνδυασμό με ένα νέο εργαλείο για τη συγκέντρωση των αποτελεσμάτων, του ίδιου προμηθευτή, το 2020. Τα σχετικά αποτελέσματα παρουσιάστηκαν στον Επόπτη (SSM), καθώς και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας. Η τυποποιημένη μέθοδος είναι υποχρεωτική για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς αποτελεί τη βασική προσέγγιση για τη μέτρηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του Κινδύνου Αγοράς και σημείο αναφοράς έναντι των αντίστοιχων αποτελεσμάτων με τη χρήση εσωτερικού υποδείγματος.

Τα έργα που βρίσκονται σε εξέλιξη και σχετίζονται με τον Κίνδυνο Αγοράς είναι τα ακόλουθα:

Εφαρμογή του νέου εποπτικού πλαισίου για τον Κίνδυνο Αγοράς (Fundamental Review of the Trading Book – "FRTB"): Μετά την ολοκλήρωση εφαρμογής της τυποποιημένης μεθόδου σύμφωνα με το αναθεωρημένο εποπτικό πλαίσιο, η ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο προχωρά στο σχεδιασμό και υλοποίηση του έργου για την εφαρμογή της μεθόδου μέτρησης των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον Κίνδυνο Αγοράς με τη χρήση εσωτερικού υποδείγματος. Το έργο αυτό ενέχει σημαντικές προκλήσεις σε θέματα υποδομών, διαχείρισης και επεξεργασίας δεδομένων, καθώς και στρατηγικών κατανομής κεφαλαίου, για την Τράπεζα.

Εφαρμογή της νέας τυποποιημένης μεθόδου για τον Πιστωτικό Κίνδυνο Αντισυμβαλλομένου (SA-CCR): η αναθεωρημένη τυποποιημένη προσέγγιση για τον Πιστωτικό Κίνδυνο Αντισυμβαλλομένου επιτυγχάνει μεγαλύτερη ευαισθησία ως προς τον κίνδυνο και είναι πιο πλήρης συγκριτικά με το υφιστάμενο πλαίσιο. Το έργο εφαρμογής της νέας τυποποιημένης μεθόδου για τον Πιστωτικό Κίνδυνο Αντισυμβαλλομένου βρίσκεται σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του πρώτου εξαμήνου του 2021.

○ Επιτοκιακός Κίνδυνος στο Τραπεζικό Χαρτοφυλακίου (IRRBB)

Ο Όμιλος πρόσφατα αναβάθμισε τις υποδομές του για τη μέτρηση του Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο, μέσω της υλοποίησης νέου συστήματος υπολογισμού αυτού του είδους κινδύνου. Η υλοποίηση αυτού του έργου αναμόρφωσε σημαντικά τις ικανότητες υπολογισμού Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο του Ομίλου και περιείχε αλλαγές στο διοικητικό μοντέλο διαχείρισης αλλά και σημαντική επένδυση στις σχετικές υπολογιστικές υποδομές. Το νέο σύστημα υπολογισμού Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο του Ομίλου είναι πλήρως λειτουργικό από τον Μάρτιο του 2019 και χρησιμοποιείται για την παραγωγή εποπτικών και εσωτερικών αναφορών από τον Ιούνιο του 2019, σύμφωνα και με το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής στην Ευρωπαϊκή Ένωση βάσει των νέων κατευθυντήριων γραμμών διαχείρισης Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο της ΕΑΤ.

Η κατάρτιση ανανεωμένων κειμένων πολιτικής και μεθοδολογίας υπολογισμού του Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο ολοκληρώθηκε και εγκρίθηκε από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου τον Σεπτέμβριο του 2020. Το περιεχόμενο αυτών των κειμένων ανανεώθηκε για να εναρμονιστεί με τις αλλαγές που υλοποιήθηκαν στη μεθοδολογία και στις διαδικασίες υπολογισμού Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο μέσω της υλοποίησης του νέου υπολογιστικού συστήματος το 2019, αλλά και στις υφιστάμενες βέλτιστες πρακτικές διαχείρισης αυτού του είδους κινδύνου. Το νέο κείμενο πολιτικής διαχείρισης Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο θεσπίζει όρια στην ανάληψη κινδύνου που αφορά την κερδοφορία της Τράπεζας (ευαισθησία των Καθαρών Εσόδων από Τόκους). Αυτά τα νέα όρια θα ενσωματωθούν στην προσεχή επικαιροποίηση του Πλαισίου Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων του Ομίλου.

Ένα νέο συμπεριφορικό μοντέλο των χαρακτηριστικών ληκτότητας και ανατιμολόγησης των καταθέσεων μη καθορισμένης λήξης αναπτύχθηκε και ενσωματώθηκε το 2020 στη νέα μηχανή υπολογισμού Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο. Το νέο υπόδειγμα αναπτύχθηκε εσωτερικά, η βαθμονόμησή του βασίζεται σε δεδομένα που αντλήθηκαν από την κεντρική βάση δεδομένων της Τράπεζας και συνεπώς οι υποθέσεις και τμηματοποίηση των αποτελεσμάτων του αντανακλούν την πελατειακή βάση και επιχειρηματικό μοντέλο της Τράπεζας.

Ένα μοντέλο που εστιάζει στην επιμέτρηση του επιτοκιακού κινδύνου των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (NPE), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις νέες Εποπτικές Κατευθυντήριες Γραμμές, επίσης ολοκληρώθηκε και ενσωματώθηκε στην νέα μηχανή υπολογισμού Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο το 2020.

Τέλος, η αρχική επικύρωση του νέου πλαισίου μοντελοποίησης Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο ολοκληρώθηκε μέσα στο 2020 με την πλήρη έγκριση του μοντέλου από τον ανεξάρτητο Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας.

○ Κίνδυνος ρευστότητας

Στην προσπάθεια της διαρκούς βελτίωσης του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας, η Τράπεζα προχώρησε στην υλοποίηση μιας σειράς πρωτοβουλιών, που περιγράφονται παρακάτω:

- Το Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας (συμπεριλαμβανομένων των: Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας, Σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας (CFP), Πολιτική Σύστασης Βαρών επί των Στοιχείων Ενεργητικού, Πλαίσιο ILAAP και Αναφορά ILAAP) επικαιροποιήθηκε στο πλαίσιο της ετήσιας εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης επάρκειας ρευστότητας, έτσι ώστε να αντανακλά το ισχυρό προφίλ ρευστότητας της Τράπεζας, κατά την τρέχουσα περίοδο,
- Το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων (RAF) επικαιροποιήθηκε με την εισαγωγή νέων δεικτών ρευστότητας, και περιλαμβάνει πλέον τον Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (LCR), τον Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (NSFR) και το Απόθεμα Ρευστότητας (Liquidity Buffer), ώστε να αντανακλά τις συνθήκες ισχυρής ρευστότητας, που διαμορφώνονται στο τρέχον επιχειρηματικό περιβάλλον της Τράπεζας,
- Στο φετινό ILAAP αναπτύχθηκε μια νέα διαδικασία εντοπισμού και αξιολόγησης των σημαντικότερων πηγών κινδύνου ρευστότητας για την Τράπεζα. Η διαδικασία αυτή οδήγησε στην εγκαθίδρυση ενός εσωτερικού μητρώου σημαντικών παραγόντων κινδύνου ρευστότητας. Επιπλέον αξιολογεί κάθε παράγοντα κινδύνου ρευστότητας με σκοπό να τον ταξινομήσει σε «χαμηλού», «μεσαίου» ή «υψηλού» κινδύνου, με βάση την επίδρασή του στη Ρευστότητα της Τράπεζας και στους σχετικούς εποπτικούς δείκτες.

Επιπλέον, μέσα στο 2021 έχει προγραμματιστεί η υλοποίηση μιας σειράς από βελτιώσεις και νέες υλοποιήσεις. Πιο συγκεκριμένα:

- Η υφιστάμενη βάση δεδομένων της Πλατφόρμας Ρευστότητας θα συμπληρωθεί από ένα μεγάλο σύνολο ιστορικών δεδομένων που θα καλύπτει το σύνολο των περιόδων κρίσης Ρευστότητας, μετά το 2010. Αυτή η πρωτοβουλία θα ενισχύσει τις δυνατότητες ιστορικής ανάλυσης δεδομένων, η οποία αναμένεται να υποστηρίξει τις ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ρευστότητας.
- Μέσα στο 2021, θα υλοποιηθεί ένα νέο έργο σχετικά με την εκτίμηση των χρηματοδοτικών αναγκών και των αναγκών ρευστότητας της Τράπεζας σε περίπτωση εξυγίανσης, σύμφωνα με τη σχετική απαίτηση του Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης. Στα πλαίσια αυτού του έργου, η Τράπεζα αναμένεται να αναδείξει τη δυνατότητά της να προσδιορίζει, να μετρά και να παρουσιάζει μέσα από τις σχετικές αναφορές την ρευστότητά της σε περίοδο εξυγίανσης.
- Επιπρόσθετα, η μέτρηση και η σχετική εποπτική αναφορά του δείκτη NSFR θα τροποποιηθούν σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις που απορρέουν από την εφαρμογή της CRR II, η οποία τίθεται σε ισχύ από την εποπτική περίοδο του Ιούνιου του 2021.

○ Διαχείριση Λειτουργικού κινδύνου

Κατά τη διάρκεια του 2020:

- Συστάθηκε ο ρόλος των Segment Risk & Control Officers και Unit Risk & Control Officers (SRCOs και URCOs) οι οποίοι ανέλαβαν καθήκοντα στην Πρώτη Γραμμή Άμυνας σε όλες τις Γενικές Διευθύνσεις της Τράπεζας (βλ. ενότητα «Δήλωση *Εταιρικής Διακυβέρνησης - Ε. Κύρια Σημεία του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείριση Κινδύνου*»).
- Αναθεωρήθηκε το Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού

Κινδύνου (ΠΔΛΚ) και τέθηκαν σε ισχύ τα νέα βελτιωμένα κείμενα Πολιτικής και Κατευθυντήριων Οδηγιών για τα επιμέρους Προγράμματά του (Αυτοαξιολόγησης Κινδύνων και Περιβάλλοντος Ελέγχου (RCSA), Βασικοί Δείκτες Κινδύνου (KRIs), Συλλογή Εσωτερικών Γεγονότων, Ανάλυση Σεναρίων),

- Ολοκληρώθηκε για δεύτερη συνεχή χρονιά, αξιολόγηση των σημαντικότερων κινδύνων του Ομίλου (Υψηλοί Λειτουργικοί Κίνδυνοι) με τη συμμετοχή στελεχών της Ανώτερης και Ανώτατης ιεραρχικά βαθμίδας της Τράπεζας,
- Επικαιροποιήθηκε και βελτιώθηκε η Μεθοδολογία της Άσκησης Αυτοαξιολόγησης Κινδύνων και Περιβάλλοντος Ελέγχου (RCSA), και μετά την ολοκλήρωση τριών πιλοτικών ασκήσεων,τέθηκε σε εφαρμογή σε επίπεδο Ομίλου,
- Αναπτύχθηκε και εγκρίθηκε από την Επιτροπή Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου (ΕΔΛΚ) και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο ο Πίνακας Βασικών Δεικτών Κινδύνου για όλη την Τράπεζα (KRI Dashboard) αποτελούμενος από 300 περίπου δείκτες,
- Ολοκληρώθηκε, σε επίπεδο Ομίλου, η εγγραφή σε εξωτερική βάση δεδομένων, η οποία επιτρέπει την άμεση πρόσβαση σε δημοσίως διαθέσιμα δημοσιεύματα, άρθρα, ειδήσεις, έρευνες και αναφορές σχετικά με το Λειτουργικό Κίνδυνο, ενώ ήδη δόθηκε πρόσβαση σε 177 χρήστες του Ομίλου ΕΤΕ,
- Η ΔΔΛΚΤ&Ο διεξήγαγε εκπαιδευτικές ημερίδες για όλους τους SRCOs και URCOs καλύπτοντας θεματολογία εστιασμένη στον Λειτουργικό Κίνδυνο, την Άσκηση Αυτοαξιολόγησης Κινδύνων και Περιβάλλοντος Ελέγχου (RCSA), τους Βασικούς Δείκτες Κινδύνου (KRIs) και τη Διαχείριση Εσωτερικών Γεγονότων.

Για το 2021 οι συναφείς με τον Λειτουργικό Κίνδυνο πρωτοβουλίες είναι οι εξής:

Εγκατάσταση της νέας πλατφόρμας Κυβερνητικών, Κινδύνων και Συμμόρφωσης"GRC"

- Η εγκατάσταση της νέας εφαρμογής Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων μέσω της πλατφόρμας «GRC» είναι σε εξέλιξη και αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2021.

Διαχείριση του Κινδύνου από την Ανάθεση Εργασιών σε τρίτους (Outsourcing Risk Management)

- Η ΔΔΛΚΤ&Ο με τη συμμετοχή όλων των αρμοδίων χώρων θα συνδράμει στη βελτίωση της διαδικασίας Αξιολόγησης των Κινδύνων από την Ανάθεση Εργασιών σε Τρίτους.

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει την Τυποποιημένη Προσέγγιση για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι Λειτουργικών Κινδύνων τόσο σε επίπεδο Τράπεζας όσο και σε επίπεδο Ομίλου.

Εκτίμηση και Διαχείριση Κινδύνων

Πιστωτικός Κίνδυνος

(Ελεγμένη)

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημίας εξαιτίας αδυναμίας του αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί στους όρους και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από οποιαδήποτε συμβατική του υποχρέωση. Προέρχεται από τις δανειοδοτικές δραστηριότητες, καθώς και άλλες δραστηριότητες που δημιουργούν έκθεση σε κίνδυνο αθέτησης, όπως οι δραστηριότητες του Ομίλου σε χρηματιστηριακές αγορές, αγορές κεφαλαίου και εκκαθαρίσεις συναλλαγών. Αυτός είναι ο σημαντικότερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Η διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών διενεργείται ξεχωριστά από την Τράπεζα και από κάθε μία από τις θυγατρικές της και συντονίζεται από την ΔΕΔοΚΤ&Ο.

Οι πιστοδοτικές λειτουργίες του Ομίλου περιλαμβάνουν:

- κριτήρια πιστοδοτήσεων, τα οποία προσδιορίζονται ανάλογα με τη συγκεκριμένη αγορά που στοχοθετείται, τους δανειολήπτες ή αντισυμβαλλόμενους, καθώς και του σκοπού, του είδους της χρηματοδότησης και της πηγής αποπληρωμής της,
- όρια πιστοδοτήσεων τα οποία επιτρέπουν την ομαδοποίηση και τη σύγκριση σε διάφορα επίπεδα, όλων των διαφορετικών μορφών έκθεσης σε κίνδυνο,
- θεσμοθετημένες και σαφώς οριοθετημένες διαδικασίες έγκρισης νέων πιστοδοτήσεων καθώς και αναδιάρθρωσης, ανανέωσης και αναχρηματοδότησης των υφιστάμενων πιστοδοτήσεων.

Ο Όμιλος τηρεί διαδικασίες υποστήριξης, μέτρησης και παρακολούθησης των πιστοδοτήσεων σε συνεχή βάση, στις οποίες περιλαμβάνονται ειδικότερα:

- καταγεγραμμένες πολιτικές διαχείρισης πιστωτικών κινδύνων,
- εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης κινδύνων,
- συστήματα πληροφορικής και αναλυτικές τεχνικές που εξασφαλίζουν τη μέτρηση των εγγενών πιστωτικών κινδύνων για όλες τις σχετικές δραστηριότητες.

○ Οι εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας του Ομίλου για τις διαδικασίες που αφορούν στην παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου, περιλαμβάνουν:

- κατάλληλη διαχείριση των λειτουργιών πιστοδοτήσεων,
- τακτικές και έγκαιρες διορθωτικές ενέργειες για τη διαχείριση των προβληματικών πιστοδοτήσεων,
- ανεξάρτητο, περιοδικό έλεγχο των διαδικασιών διαχείρισης πιστωτικών κινδύνων από τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, ειδικότερα όσον αφορά τα συστήματα / υποδείγματα που εφαρμόζονται στον Όμιλο.

Επιπλέον η ΔΕΔοΚΤΟ αξιολογεί και παρακολουθεί τον πιστωτικό κίνδυνο σε διαρκή βάση μέσα από τις πιστωτικές πολιτικές, εσωτερικά συστήματα αξιολόγησης, καθώς και πληροφορικά συστήματα και τεχνικές ανάλυσης που επιτρέπουν την μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου που ενσωματώνεται σε όλες τις σχετικές δραστηριότητες. Ως αποτέλεσμα ο Όμιλος επιτυγχάνει την ενεργή διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου μέσω:

- της εφαρμογής κατάλληλων ορίων πιστωτικού ανοίγματος έναντι μεμονωμένων πιστούχων, ομίλων πιστούχων,
- της χρήσης τεχνικών περιορισμού του πιστωτικού κινδύνου,
- της προσαρμογής της τιμολόγησης των διαφόρων προϊόντων και υπηρεσιών, αναλόγως τον κίνδυνο,
- τυποποιημένης διαδικασίας επικύρωσης, που περιλαμβάνει όλα τα υποδείγματα αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου και διενεργείται από τον ανεξάρτητο Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας.

Οι Πιστωτικές Πολιτικές για τα Επιχειρηματικά Χαρτοφυλάκια καθώς και τα Χαρτοφυλάκια Λιανικής της Τράπεζας και των Θυγατρικών της («οι Θυγατρικές») ορίζουν τα ελάχιστα πιστωτικά κριτήρια, παρουσιάζουν τις θεμελιώδεις πολιτικές, διαδικασίες και κατευθυντήριες γραμμές για τον εντοπισμό, μέτρηση, έγκριση και παρακολούθηση και διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου που αφορά στο Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο και στο Χαρτοφυλάκιο Λιανικής τραπεζικής τόσο για την Τράπεζα όσο και για τον Όμιλο συνολικά.

Η Πιστωτική Πολιτική για το Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο μετά από εισήγηση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («ΕΔΚ»), κατόπιν πρότασης του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων («CRO») προς την ΕΔΚ και την Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή. Η Πιστωτική Πολιτική επισκοπείται σε ετήσια τουλάχιστον βάση και αναθεωρείται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δύο χρόνια.

Η Πιστωτική Πολιτική κάθε Θυγατρικής εγκρίνεται από τα αρμόδια τοπικά Διοικητικά Συμβούλια/ Επιτροπές, ύστερα από εισήγηση των αρμόδιων Στελεχών ή Οργάνων των Θυγατρικών, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Τράπεζας και τις διατάξεις των Πιστωτικών Πολιτικών. Κάθε πρόταση πρέπει να φέρει την εκ των προτέρων συγκατάθεση του Γενικού Διευθυντή Πίστης («CCO») ή του Επικεφαλής της Διεύθυνσης Πίστης Λιανικής του Ομίλου ή του Επικεφαλής της ΔΕΔοΚΤ&Ο για θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους. Οι Πιστωτικές Πολιτικές των Θυγατρικών επισκοπούνται σε ετήσια τουλάχιστον βάση και αναθεωρούνται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δύο χρόνια.

Με την εφαρμογή της Πιστωτικής Πολιτικής για το Χαρτοφυλάκιο Λιανικής Τραπεζικής διενεργείται αποτελεσματικά η αξιολόγηση και εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου, τόσο για νέα όσο και για τα υφιστάμενα προϊόντα. Η Ανώτατη Διοίκηση της Τράπεζας ενημερώνεται τακτικά για όλες τις πτυχές της πιστωτικής πολιτικής. Όποτε κριθεί απαραίτητο, καθορίζονται διορθωτικές ενέργειες και σχέδιο δράσης προκειμένου να λυθούν τυχόν προβλήματα εντός του Πλαισίου Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων και του στρατηγικού προσανατολισμού της Τράπεζας. Η Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής της Τράπεζας εγκρίνεται και δύναται να τροποποιηθεί ή να αναθεωρηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και υπόκειται σε περιοδική αναθεώρηση. Η Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής επισκοπείται σε ετήσια βάση και αναθεωρείται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δύο χρόνια. Όλες οι εγκεκριμένες αλλαγές, ενσωματώνονται και στο Εγχειρίδιο Πιστωτικής Πολιτικής.

Κίνδυνος Συγκέντρωσης

(Ελεγμένη)

Η Τράπεζα διαχειρίζεται την έκθεσή της σε πιστωτικό κίνδυνο και συμμορφώνεται με τους Εποπτικούς Κανόνες μέσω του συστήματος θέσπισης εσωτερικών ορίων συγκέντρωσης. Η Διεύθυνση Ελέγχου και Δομής Κίνδυνων είναι υπεύθυνη για τη θέσπιση και παρακολούθηση των ορίων, καθώς και για την Εποπτική συμμόρφωση της Τράπεζας στο πλαίσιο διαχείρισης του κίνδυνου συγκέντρωσης.

Βασικό μέσο ελέγχου του κινδύνου συγκέντρωσης του Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου, αποτελούν τα Ανώτατα Όρια Πιστούχου τα οποία εκφράζουν το ανώτατο επιτρεπτό επίπεδο έκθεσης σε κίνδυνο ανά πιστούχο, για δεδομένη αξιολογική βαθμίδα και τα Κλαδικά Όρια τα οποία καθορίζουν το μέγιστο επιτρεπτό όριο ανοίγματος ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, έτσι όπως ορίζονται οι κλάδοι από την Στατιστική Κωδικοποίηση Οικονομικής Δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ08). Τα κλαδικά όρια αποτελούν μέρος του Πλαισίου Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων, επικαιροποιούνται ετησίως και υπερβάσεις αυτών εγκρίνονται από το Συμβούλιο Διαχείρισης Κινδύνων κατόπιν πρότασης του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer). Όλες οι υπερβάσεις επί των θεσπισθέντων Ανωτάτων Ορίων Πιστούχου, πρέπει να λάβουν έγκριση από ένα Εγκριτικό Όργανο υψηλότερου επιπέδου, σύμφωνα με τις καθορισμένες εγκριτικές ευχέρειες, όπως αυτές ορίζονται στην οικεία Πιστωτική Πολιτική. Τα Ανώτατα Όρια Πιστούχου, όπως και τα Κλαδικά Όρια εγκρίνονται από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου σε ετήσια βάση.

Ο πιστωτικός κίνδυνος συγκέντρωσης που απορρέει από σημαντική έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο έναντι ενός αντισυμβαλλομένου ή ομάδας αντισυμβαλλομένων κοινού επιχειρηματικού ενδιαφέροντος, των οποίων η πιθανότητα αθέτησης εξαρτάται από κοινούς παράγοντες κινδύνου, παρακολουθείται επίσης, σύμφωνα με το πλαίσιο αναφορών των Μεγάλων Χρηματοδοτικών Ανοιγμάτων («ΜΧΑ») και Μεγάλων Οφειλετών («ΜΟ»).

Τέλος, στο πλαίσιο της Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ICAAP), η Τράπεζα έχει υιοθετήσει μεθοδολογία για τον υπολογισμό του κινδύνου που προκύπτει από τη συγκέντρωση πιστοδοτικών ανοιγμάτων σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας (κλαδικός κίνδυνος συγκέντρωσης), όσο και από αυτή σε μεμονωμένους οφειλέτες (ονομαστική συγκέντρωση). Πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις υπολογίζονται, αν κριθεί απαραίτητο, και η κεφαλαιακή επάρκεια του Πυλώνα Ι προσαρμόζεται, ώστε να ληφθούν τελικά υπόψη οι εν λόγω κίνδυνοι συγκέντρωσης.

Κίνδυνος Αγοράς

(Ελεγμένη)

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο υφιστάμενος ή ενδεχόμενος κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου λόγω δυσμενών μεταβολών στα επιτόκια, στις τιμές μετοχών και εμπορευμάτων, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς και στη μεταβλητότητα αυτών. Ο Όμιλος διατηρεί ήπια συναλλακτική δραστηριότητα, με στόχο τη βελτίωση της κερδοφορίας του και την παροχή υπηρεσιών προς την πελατεία του. Η δραστηριότητα αυτή συνεπάγεται την ανάληψη κινδύνου αγοράς, τον οποίο ο Όμιλος εντοπίζει, εκτιμά, παρακολουθεί και διαχειρίζεται αποτελεσματικά μέσα από ένα πλαίσιο αρχών, διαδικασιών μέτρησης και ορίων, το οποίο διέπει όλες του τις συναλλαγές. Οι σημαντικότερες κατηγορίες κινδύνου αγοράς για τον Όμιλο είναι ο επιτοκιακός, ο μετοχικός και ο συναλλαγματικός κίνδυνος.

Επιτοκιακός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος πιθανής ζημίας στο χαρτοφυλάκιο του Ομίλου εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια και/ή στην υποκείμενη μεταβλητότητά τους και πηγάζει, κυρίως, από τις συναλλαγές σε παράγωγα επιτοκιακά προϊόντα, εξωχρηματιστηριακά και διαπραγματεύσιμα σε οργανωμένες αγορές, καθώς και στα χρεόγραφα του εμπορικού χαρτοφυλακίου και των διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση.

Σε επίπεδο Ομίλου, η σημαντικότερη πηγή επιτοκιακού κινδύνου είναι η Τράπεζα. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα δραστηριοποιείται στην αγορά εξωχρηματιστηριακών παράγωγων προϊόντων, κυρίως μέσω της σύναψης συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων στο ίδιο ή διαφορετικό νόμισμα, καθώς και άλλων συναλλαγών απλής και σύνθετης δομής. Οι ανωτέρω συμβάσεις χρησιμοποιούνται κυρίως για την αντιστάθμιση του επιτοκιακού κινδύνου, όσο και σε μικρότερο βαθμό για την αποκόμιση κερδών. Επιπλέον, η Τράπεζα αναλαμβάνει θέσεις σε Συμβόλαια Μελλοντικής Εκπλήρωσης επί χρεογράφων και επιτοκίων, κυρίως για σκοπούς αντιστάθμισης και σε μικρότερο βαθμό για την αποκόμιση κερδών. Τέλος, η Τράπεζα διατηρεί χαρτοφυλάκιο σε ομόλογα και έντοκα γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου και κρατικά ομόλογα χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε εκδόσεις του ΕΤΧΣ, καθώς και περιορισμένες θέσεις σε ελληνικές και διεθνείς εταιρικές εκδόσεις. Συνολικά, η Τράπεζα έχει περιορισμένη έκθεση σε επιτοκιακό κίνδυνο στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο ενώ παράλληλα εισέρχεται σε σχέσεις λογιστικής αντιστάθμισης, μέσω συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων προκειμένου να μειώσει τον επιτοκιακό κίνδυνο των ομολόγων που κατέχει στο τραπεζικό της χαρτοφυλακιο.

Μετοχικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που σχετίζεται με την πιθανή ζημιά στο χαρτοφυλάκιο μετοχών και μετοχικών παραγώγων του Ομίλου λόγω μεταβολών στις τιμές των μετοχών και των μετοχικών δεικτών και/ή στην υποκείμενη μεταβλητότητα τους. Ο Όμιλος διατηρεί περιορισμένο χαρτοφυλάκιο μετοχών, η πλειοψηφία των οποίων διαπραγματεύεται στο Χρηματιστήριο Αθηνών (Χ.Α.) και κατέχει θέσεις σε παράγωγα προϊόντα επί μετοχών και μετοχικών δεικτών, που διαπραγματεύονται στο Χ.Α., καθώς και σε διεθνή χρηματιστήρια. Οι θέσεις σε μετοχές ταξινομούνται στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο και στο χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση». Το χαρτοφυλάκιο παράγωγων προϊόντων επί μετοχών και μετοχικών δεικτών χρησιμοποιείται κυρίως για την αντιστάθμιση του κινδύνου που προέρχεται από τα προϊόντα που διατίθενται στην πελατεία και είναι συνδεδεμένα με την απόδοση κάποιας μετοχής ή κάποιου μετοχικού δείκτη και σε μικρότερο βαθμό για την αποκόμιση κερδών.

Συναλλαγματικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που αφορά στην ενδεχόμενη ζημία λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και/ή στην υποκείμενη μεταβλητότητα τους. Η Ανοικτή Συναλλαγματική Θέση της Τράπεζας προέρχεται κυρίως από τις τρέχουσες και προθεσμιακές συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, καθώς και την αποτίμηση των εξωχρηματιστηριακών παράγωγων προϊόντων σε ξένο νόμισμα, και διακρίνεται σε εμπορική και δομική. Η δομική ανοικτή συναλλαγματική θέση περιλαμβάνει όλα τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις της Τράπεζας σε ξένο νόμισμα (όπως δάνεια, καταθέσεις, κ.α.), καθώς και τις συναλλαγές σε συνάλλαγμα που διενεργεί η Διεύθυνση Διεθνών Αγορών. Εκτός της Τράπεζας, ο συναλλαγματικός κίνδυνος τον οποίο αναλαμβάνουν οι λοιπές θυγατρικές είναι αμελητέος. Ο Όμιλος συναλλάσσεται σε όλα τα βασικά νομίσματα, διατηρώντας κυρίως βραχυπρόθεσμες τοποθετήσεις για αποκόμιση κερδών και για την εξυπηρέτηση των θεσμικών, εταιρικών, εγχώριων και διεθνών πελατών του.

Μέγιστη Δυνητική Ζημιά («ΜΔΖ»). Η Τράπεζα, για την ορθή εκτίμηση και αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου αγοράς, χρησιμοποιεί συγκεκριμένα μοντέλα και διαδικασίες, που βασίζονται σε διεθνώς αναγνωρισμένες μεθόδους και πρακτικές. Ειδικότερα, η Τράπεζα εκτιμά σε καθημερινή βάση τη Μέγιστη Δυνητική Ζημία («ΜΔΖ») του εμπορικού της χαρτοφυλακίου, καθώς και του χαρτοφυλακίου διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση. Οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ χρησιμοποιούνται τόσο για εσωτερικούς σκοπούς, ως εργαλείο διαχείρισης του κινδύνου αγοράς, όσο και για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων της Τράπεζας έναντι του συγκεκριμένου κινδύνου. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία του εσωτερικού υποδείγματος μέτρησης του κινδύνου αγοράς, η Τράπεζα εφαρμόζει καθημερινά πρόγραμμα δοκιμαστικού εκ των υστέρων ελέγχου (back-testing). Επιπλέον, καθώς οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ αναφέρονται σε «κανονικές συνθήκες» αγοράς, είναι απαραίτητη η συμπληρωματική ανάλυση για την εκτίμηση της

ζημίας που ενδέχεται να υποστεί η Τράπεζα σε ακραίες και ασυνήθιστες συνθήκες στις χρηματοοικονομικές αγορές. Για το λόγο αυτό, διενεργείται σε εβδομαδιαία βάση άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing), επί του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» της Τράπεζας, βάσει συγκεκριμένων σεναρίων ανά κατηγορία κινδύνου (επιτοκιακός, μετοχικός, συναλλαγματικός). Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το μοντέλο εκτίμησης ΜΔΖ, τα παραγόμενα αποτελέσματα, καθώς και για τις διαδικασίες του δοκιμαστικού εκ των υστέρων ελέγχου (back-testing) και της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing) αναφέρονται στη Σημείωση 4.3 των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020.

Για τον έλεγχο και τη διαχείριση των αναλαμβανόμενων κινδύνων, η Τράπεζα έχει θεσπίσει πλαίσιο ορίων ΜΔΖ. Τα όρια καθορίστηκαν σύμφωνα με το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων (Risk Appetite Framework–«RAF») της Τράπεζας, την αναμενόμενη κερδοφορία της Διεύθυνσης Διεθνών Αγορών, καθώς και το ύψος των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας, στο πλαίσιο της στρατηγικής του Ομίλου. Τα όρια αφορούν τόσο στους επιμέρους κινδύνους (επιτοκιακό, συναλλαγματικό, μετοχικό), όσο και στο συνολικό κίνδυνο αγοράς του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του «χαρτοφυλακίου διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» της Τράπεζας, λαμβάνοντας υπόψη τη διαφοροποίηση μεταξύ των χαρτοφυλακίων. Επιπρόσθετα, τα ίδια όρια χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση και διαχείριση των επιπέδων κινδύνου στο εποπτικό εμπορικό χαρτοφυλάκιο, σε συνολικό επίπεδο και ανά κατηγορία κινδύνου, δεδομένου ότι το συνολικό επίπεδο είναι αναγκαίο για τον υπολογισμό των απαιτήσεων των ιδίων κεφαλαίων για τον κίνδυνο αγοράς βάσει εσωτερικού μοντέλου (Internal Model Approach – «IMA»).

Οι αρχές και οι διαδικασίες που ακολουθούνται για την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου αγοράς της Τράπεζας, περιγράφονται αναλυτικά στην Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς («Πολιτική»). Η Πολιτική υπόκειται σε συνεχή επικαιροποίηση, καθώς οι αλλαγές στις χρηματοοικονομικές συνθήκες, οι μεταβολές του εποπτικού πλαισίου ή άλλα γεγονότα ενδέχεται να επηρεάσουν τις ακολουθούμενες διαδικασίες και τους συναφείς ελέγχους. Η σύνταξη της Πολιτικής αποδεικνύει τη δέσμευση της Τράπεζας να αναπτύξει και να εφαρμόσει τις καταλληλότερες μεθόδους για την αξιολόγηση, επιμέτρηση, διαχείριση και έλεγχο του κινδύνου αγοράς που απορρέει από τη συναλλακτική δραστηριότητα της Τράπεζας, τόσο στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο όσο και στο χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση». Επιπλέον, το μοντέλο εκτίμησης της ΜΔΖ και των μεθόδων που ακολουθούνται για την επιμέτρηση και παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς περιγράφονται σε ξεχωριστό εγχειρίδιο, το οποίο είναι συμπληρωματικό της Πολιτικής Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς και επικαιροποιείται μαζί με την Πολιτική.

Το πλαίσιο λειτουργίας της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνου αγοράς, συμπεριλαμβανομένου του εσωτερικού υποδείγματος μέτρησης της ΜΔΖ, έχουν ελεγχθεί διεξοδικά από την Τράπεζα της Ελλάδος. Επιπλέον, η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου αξιολογεί σε τακτά χρονικά διαστήματα την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών ελέγχου που αφορούν στο συγκεκριμένο υπόδειγμα. Επίσης, η επάρκεια του πλαισίου διαχείρισης κινδύνου αγοράς, καθώς και η καταλληλόλητα του μοντέλου εκτίμησης της ΜΔΖ που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων της Τράπεζας, επαναξιολογήθηκαν επιτυχώς από κλιμάκιο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού στο πλαίσιο της «Στοχευμένης Αξιολόγησης Εσωτερικών Υποδειγμάτων για τον Κίνδυνο Αγοράς» που εφάρμοσε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Η επιτυχής ολοκλήρωση του ανωτέρω ελέγχου επιβεβαίωσε τη χρήση του εσωτερικού υποδείγματος για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων, γεγονός που καταδεικνύει την πληρότητα και αξιοπιστία του μοντέλου ΜΔΖ της Τράπεζας.

Τέλος, η Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνων Ρευστότητας Τράπεζας και Ομίλου έχει ξεκινήσει την εκπόνηση του έργου εφαρμογής του νέου εποπτικού πλαισίου της Βασιλείας IV για τον Κίνδυνο Αγοράς, και έχει ήδη ολοκληρώσει την εφαρμογή της νέας τυποποιημένης μεθόδου για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του συγκεκριμένου κινδύνου.

Επιτοκιακός Κίνδυνος στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (IRRBB)

(Ελεγμένη)

Ο κίνδυνος επιτοκίου από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο αναφέρεται στον υφιστάμενο ή μελλοντικό κίνδυνο για τα κέρδη και το κεφάλαιο της Τράπεζας, ο οποίος προκύπτει από δυσμενείς διακυμάνσεις των επιτοκίων που επηρεάζουν τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της Τράπεζας.

Ο κίνδυνος επιτοκίου από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο πηγάζει κυρίως από τους παρακάτω παράγοντες:

- Κίνδυνος επιτοκιακού ανοίγματος: προκύπτει από ασσυμετρία στη χρονική στιγμή μεταβολής των επιτοκίων στα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού, καθώς και εκτός ισολογισμού βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων θέσεων του Ομίλου,
- Κίνδυνος καμπύλης απόδοσης: προκύπτει από μεταβολές στην κλίση ή/και το σχήμα της καμπύλης απόδοσης,
- Κίνδυνος βάσης: προκύπτει από ατελή συσχέτιση στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων που εισπράττονται και καταβάλλονται σε διαφορετικά μέσα με, κατά τα άλλα, παρόμοια χαρακτηριστικά μεταβολής επιτοκίου,
- Κίνδυνος δικαιώματος προαίρεσης: προκύπτει σε περιπτώσεις που ο πελάτης ή αντισυμβαλλόμενος της Τράπεζας έχει το δικαίωμα να αγοράσει, πωλήσει ή με οποιοδήποτε τρόπο να μεταβάλει το επίπεδο και τη χρονική στιγμή των ταμειακών ροών ενός τραπεζικού προϊόντος ή χρηματοοικονομικού συμβολαίου.

Οι διακυμάνσεις των επιτοκίων επηρεάζουν την οικονομική αξία των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού, καθώς και των στοιχείων εκτός ισολογισμού της Τράπεζας, ως αποτέλεσμα

αντίστοιχων αλλαγών στο επίπεδο ταμειακών ροών, καθώς και αλλαγών στα προεξοφλητικά επιτόκια και – συνεπώς – στην παρούσα αξία αυτών των στοιχείων. Οι αλλαγές των επιτοκίων επηρεάζουν επίσης τα κέρδη της Τράπεζας, μέσω διακυμάνσεων των καθαρών εσόδων από τόκους («NII») καθώς και άλλων εσόδων και λειτουργικών εξόδων ευαίσθητων σε μεταβολές επιτοκίων. Είναι συνεπώς σημαντικό να αξιολογηθεί ο κίνδυνος επιτοκίου που προκύπτει από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο και από αυτές τις συμπληρωματικές οπτικές, ποσοτικοποιώντας την επίδραση των αλλαγών στα επιτόκια χρησιμοποιώντας την οικονομική αξία και τα κέρδη του Ομίλου.

Το τραπεζικό χαρτοφυλάκιο του Ομίλου αποτελείται κυρίως από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες, απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, χρεόγραφα που αποτιμώνται σε αποσβεσμένο κόστος καθώς και σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων («FVTOCI») (κυρίως ομόλογα ελληνικού δημοσίου και άλλα κρατικά ομόλογα χωρών ΕΕ, σταθερού επιτοκίου), υποχρεώσεις προς πελάτες και προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και άλλες δανειακές υποχρεώσεις αποτιμώμενες σε αποσβεσμένο κόστος. Ο Όμιλος διατηρεί επαρκείς λειτουργίες επιμέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου του Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο, που περιλαμβάνουν:

- συστήματα μέτρησης επιτοκιακού κινδύνου, τα οποία λαμβάνουν υπόψη όλες τις σημαντικές πηγές επιτοκιακού κινδύνου και τα οποία συνεκτιμούν τις επιπτώσεις από τις επιτοκιακές μεταβολές με τρόπο που συνάδει με το εύρος των δραστηριοτήτων του Ομίλου,
- μέτρηση της ευπάθειας σε απώλειες κάτω από ακραίες συνθήκες αγοράς,
- διαδικασίες και πληροφοριακά συστήματα για τη επιμέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και αναφορά της έκθεσης σε επιτοκιακό κίνδυνο στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο, και
- καταγεγραμμένη πολιτική αναφορικά με τη διαχείριση του Κινδύνου Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου.

Ο Κίνδυνος Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου επιμετράται, παρακολουθείται και ελέγχεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και του Ομίλου, βάσει του Πλαισίου Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων του Ομίλου. Συγκεκριμένα, η Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και του Ομίλου χρησιμοποιεί μία σειρά από μετρήσεις με σκοπό την παρακολούθηση και έλεγχο του Κινδύνου Επιτοκίου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο:

- Ανάλυση Ευαισθησίας των Καθαρών Εσόδων από Τόκους, μία μέτρηση της επίδρασης μεταβολών των επιτοκίων στα αναμενόμενα έσοδα από τόκους του Ομίλου. Η ανάλυση ευαισθησίας μετράει μεταβολές στα έσοδα από τόκους λαμβάνοντας υπόψη διαφορετικά σενάρια και σε ορίζοντα ενός έτους, με την υπόθεση ότι ο ισολογισμός παραμένει σταθερός. Κύριος σκοπός του είναι η μέτρηση της ευαισθησίας της κερδοφορίας του Ομίλου σε συνθήκες μεταβαλλόμενων επιτοκίων.
- Ανάλυση Ευαισθησίας της Οικονομικής Αξίας Ιδίων Κεφαλαίων, μία μέτρηση της ευαισθησίας του Ισολογισμού της Τράπεζας σε μεταβολές των επιτοκίων. Η μέτρηση αντιπροσωπεύει τη μεταβολή στην καθαρή παρούσα αξία όλων των χρηματοροών στον ισολογισμό της Τράπεζας κάτω από διαφορετικά σενάρια επιτοκίων, με βάση την υπολειπόμενη διάρκεια του Εκκαθαρισμένου Ισολογισμού, δηλαδή υιοθετώντας την υπόθεση ότι τα στοιχεία του Ισολογισμού αποσβένονται και δεν αντικαθίστανται από νέα δραστηριότητα.

Και τα δύο είδη μετρήσεων χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό των απαιτούμενων κεφαλαίων Κινδύνου Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου του Ομίλου. Έλεγχος και αξιολόγηση των συστημάτων και διαδικασιών μέτρησης Κινδύνου Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου πραγματοποιείται ετησίως από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου σε σχέση με τους υπολογισμούς κεφαλαιακών απαιτήσεων που γίνονται για την άσκηση Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου.

Μία σειρά από όρια Κινδύνου Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου ορίζονται στο Πλαίσιο Ανάληψης Κινδύνου του Ομίλου σε σχέση με τη μέτρηση ευαισθησίας της Οικονομικής Αξίας Ιδίων Κεφαλαίων, σε συμφωνία με τα όρια που θεσπίζονται στην διαδικασία εποπτικών δοκιμών ακραίων τιμών των πιο πρόσφατων Εποπτικών Οδηγιών για τον Κίνδυνο Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου. Επιπρόσθετα, νέα όρια για τον Κίνδυνο Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου έχουν θεσπιστεί σε σχέση με την ανάληψη κινδύνου που αφορά την κερδοφορία της Τράπεζας (ευαισθησία των Καθαρών Εσόδων από Τόκους) από τον Σεπτέμβριο του 2020. Τα καθορισμένα όρια παρακολουθούνται και αναφέρονται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («BRC») όπως και στο Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής («ALCO») σε μηνιαία βάση. Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε μέτρια επίπεδα Κινδύνου Επιτοκίου Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου, όπως προκύπτει από τα τρέχοντα επίπεδα των καθορισμένων ορίων χρήσης, τα οποία είναι αρκετά χαμηλότερα από τα Όρια Ανοχής που ορίζονται στο Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων του Ομίλου.

Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλόμενου

(Ελεγμένη)

Ο Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλόμενου του Ομίλου προκύπτει από τις συναλλαγές σε εξωχρηματιστηριακά παράγωγα προϊόντα και από άλλες διατραπεζικές συναλλαγές χρηματοδότησης με ή χωρίς εξασφάλιση, καθώς και από εμπορικές συναλλαγές, και έγκειται στην ενδεχόμενη αδυναμία του αντισυμβαλλόμενου να τηρήσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις έως τον οριστικό διακανονισμό των χρηματοροών μιας συναλλαγής.

Το πλαίσιο διαχείρισης του εν λόγω κινδύνου, για συναλλαγές με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, θεσπίζεται και εφαρμόζεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων &

Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και του Ομίλου και συνίσταται στα ακόλουθα:

- εκτίμηση της έκθεσης ανά αντισυμβαλλόμενο, σε ημερήσια βάση,
- θέσπιση ορίων ανά αντισυμβαλλόμενο,
- παρακολούθηση της χρήσης ορίων, σε ημερήσια βάση.

Η εκτίμηση της έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο κάθε αντισυμβαλλομένου εξαρτάται από τον τύπο του χρηματοοικονομικού προϊόντος. Στις μη εξασφαλισμένες διατραπεζικές τοποθετήσεις και εμπορικές συναλλαγές, η έκθεση σε κίνδυνο ισούται με την ονομαστική αξία κάθε συναλλαγής. Τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα προϊόντα καθώς και οι εξασφαλισμένες διατραπεζικές τοποθετήσεις ενέχουν κίνδυνο προ-διακανονισμού, ο οποίος υπολογίζεται βάσει των Συντελεστών Πιστωτικού Ισοδυνάμου που αντιστοιχούν στον τύπο της συναλλαγής, όπως περιγράφεται στο Πλαίσιο Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου.

Για την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου, η Τράπεζα έχει θεσπίσει πλαίσιο ορίων αντισυμβαλλομένου. Τα όρια βασίζονται στην πιστοληπτική διαβάθμιση του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος και στον τύπο του προϊόντος. Οι πιστοληπτικές διαβαθμίσεις παρέχονται από διεθνώς αναγνωρισμένους οίκους αξιολόγησης, και συγκεκριμένα από τη Moody's και τη Standard & Poor's. Σύμφωνα με την πολιτική της Τράπεζας, εάν οι οίκοι αποκλίνουν μεταξύ τους ως προς την πιστοληπτική διαβάθμιση ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, λαμβάνεται υπόψη η χαμηλότερη αξιολόγηση. Όρια υφίστανται για κάθε τύπο προϊόντος και καθορίζονται σε επίπεδο Ομίλου του αντίστοιχου αντισυμβαλλόμενου, όπως αναλυτικά περιγράφεται στο Πλαίσιο Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου. Στη συνέχεια, υπο-όρια κατανέμονται στις θυγατρικές τράπεζες κάθε αντισυμβαλλόμενου Ομίλου, σύμφωνα με τις επιχειρησιακές ανάγκες της Τράπεζας.

Όρια αντισυμβαλλομένου ισχύουν για όλα τα χρηματοοικονομικά προϊόντα στα οποία η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς δραστηριοποιείται στη διατραπεζική αγορά. Η Τράπεζα δραστηριοποιείται επιπλέον στη χρηματοδότηση διεθνών εμπορικών συναλλαγών, και για αυτόν το λόγο υφίσταται ένα πλαίσιο ορίων για την αποτελεσματική διαχείριση του Πιστωτικού Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου ο οποίος προκύπτει από εγχρήματες εμπορικές συναλλαγές. Μία παρόμοια δομή ορίων για τη διαχείριση του Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου ισχύει για τις λοιπές θυγατρικές του Ομίλου.

Το πλαίσιο ορίων αναθεωρείται περιοδικά, σύμφωνα με τις επιχειρηματικές ανάγκες της Τράπεζας και τις επικρατούσες συνθήκες στις διεθνείς και εγχώριες χρηματοοικονομικές αγορές.

Κατά συνέπεια, όλα τα όρια παρακολουθούνται καθημερινά από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και του Ομίλου.

Με γνώμονα την περαιτέρω μείωση του αναλαμβανομένου κινδύνου, η Τράπεζα έχει υπογράψει τυποποιημένες συμβάσεις (ISDA και GMRA), οι οποίες περιλαμβάνουν όλους τους απαιτούμενους όρους σχετικά με τον συμψηφισμό των εκατέρωθεν απαιτήσεων και υποχρεώσεων και την παροχή των αναγκαίων εξασφαλίσεων μεταξύ των αντισυμβαλλομένων μερών. Επιπρόσθετα, η Τράπεζα έχει υπογράψει με το σύνολο σχεδόν των αντισυμβαλλομένων της, συμβάσεις κάλυψης πιστωτικού κινδύνου (Credit Support Annexes- «CSAs»). Με τις συμβάσεις αυτές τίθενται οι όροι και διασφαλίζεται η αμοιβαία παροχή εξασφαλίσεων, κυρίως σε μετρητά ή χρεωστικούς τίτλους, σε ημερήσια βάση, σύμφωνα με την τρέχουσα αξία των συναλλαγών. Επιπλέον, η Τράπεζα πραγματοποιεί εξωχρηματιστηριακές συναλλαγές με κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους («CCPs»), είτε άμεσα είτε μέσω πιστοποιημένων χρηματομεσιτών.

Τέλος, η Τράπεζα αποφεύγει να αναλαμβάνει θέσεις σε παράγωγα προϊόντα, των οποίων οι αξίες των υποκείμενων στοιχείων έχουν υψηλό βαθμό συσχέτισης με την πιστοληπτική ποιότητα του αντισυμβαλλομένου (wrong-way-risk).

Κίνδυνος Χώρας

(Ελεγμένη)

Ο κίνδυνος χώρας είναι ο υφιστάμενος ή ενδεχόμενος κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου λόγω των γεγονότων που συντελούνται σε μια χώρα, τα οποία βρίσκονται, τουλάχιστον έως ένα βαθμό, υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης, αλλά όχι υπό τον έλεγχο κάποιας εταιρείας ή ατόμου. Οι κύριες κατηγορίες του κινδύνου χώρας περιλαμβάνουν τον κίνδυνο στάσης πληρωμών (sovereign risk), τον κίνδυνο αδυναμίας μετατροπής του εγχώριου νομίσματος σε διεθνή βασικά νομίσματα αποθεμάτων (convertibility risk) και τον κίνδυνο μη αποπληρωμής υποχρεώσεων στο εξωτερικό (transfer risk). Ως εκ τούτου, στον κίνδυνο χώρας εμπίπτουν όλες οι μορφές διασυνοριακών χρηματοδοτήσεων σε μια χώρα, είτε αυτές αφορούν στην κεντρική κυβέρνηση, είτε σε Πιστωτικά Ιδρύματα (Π.Ι.), είτε σε επιχείρηση ή ιδιώτη.

Τα στοιχεία εντός και εκτός ισολογισμού τα οποία υπόκεινται σε κίνδυνο χώρας είναι τα παρακάτω:

- οι συμμετοχές στο μετοχικό κεφάλαιο θυγατρικών που εδρεύουν στο εξωτερικό,
- οι διατραπεζικές τοποθετήσεις, με ή χωρίς εξασφάλιση, καθώς και οι ισοδύναμοι κίνδυνοι από συναλλαγές σε παράγωγα εξωχρηματιστηριακά προϊόντα, με Π.Ι. τα οποία εδρεύουν στο εξωτερικό,
- η χορήγηση δανείων προς επιχειρήσεις ή Π.Ι. που εδρεύουν στο εξωτερικό, η διακράτηση διεθνών εταιρικών ομολόγων, καθώς και η χρηματοδότηση μεγάλων διασυνοριακών έργων (project finance),
- οι εγχρήματες (funded) και μη-εγχρήματες (unfunded) εμπορικές συναλλαγές με αντισυμβαλλόμενους που έχουν έδρα στο εξωτερικό και
- η διακράτηση κρατικών ομολόγων άλλων χωρών.

Στο πλαίσιο αυτό, η έκθεση της Τράπεζας στον Κίνδυνο Χώρας προκύπτει μέσα από τις θυγατρικές του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό, τη διατήρηση κρατικών

ομολόγων άλλων χωρών και διασυνοριακές δραστηριότητες με τη μορφή διατραπεζικών συναλλαγών και εταιρικών πιστοδοτήσεων.

Η Δ.Δ.Χ.Κ.Κ.Ρ.Τ.&Ο. παρακολουθεί την έκθεση σε Κίνδυνο Χώρας, όπως ορίζεται παραπάνω, σε καθημερινή βάση, επικεντρώνοντας κυρίως στις χώρες όπου έχει παρουσία ο Όμιλος. Ο Κίνδυνος Χώρας έχει μειωθεί τον τελευταίο καιρό, καθώς η Τράπεζα αποεπενδύει από τις διεθνείς θυγατρικές της, σύμφωνα με το Σχέδιο Αναδιάρθρωσής της (βλ. επίσης «*Βασικές εξελίξεις - Αναθεωρημένο σχέδιο αναδιάρθρωσης 2019*»).

Κίνδυνος Ρευστότητας

(Ελεγμένη)

Ως κίνδυνος ρευστότητας ορίζεται ως ο υφιστάμενος ή μελλοντικός κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου ο οποίος απορρέει από την αδυναμία του οργανισμού να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όταν αυτές καταστούν πληρωτέες, χωρίς να υποστεί σημαντικές ζημιές.

Αντικατοπτρίζει την πιθανότητα οι ταμειακές εκροές να μην καλύπτονται επαρκώς από ταμειακές εισροές, λαμβάνοντας υπόψη μη αναμενόμενες καθυστερήσεις σε αποπληρωμές (term Liquidity Risk), ή αναλήψεις υψηλότερες των αναμενόμενων (withdrawal / call risk). Ο κίνδυνος ρευστότητας περιλαμβάνει τον κίνδυνο μη αναμενόμενων αυξήσεων στο κόστος χρηματοδότησης των περιουσιακών στοιχείων σε αντίστοιχες διάρκειες και επιτόκια, καθώς και τον κίνδυνο να μην είναι δυνατή η ρευστοποίηση θέσεων έγκαιρα και με εύλογους όρους.

Τα εκτελεστικά και ανώτατα στελέχη της Διοίκησης έχουν την ευθύνη για την εφαρμογή της στρατηγικής κινδύνου ρευστότητας που εγκρίνεται από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου (BRC), καθώς και για τη διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών, μεθόδων και διαδικασιών για τον εντοπισμό, την επιμέτρηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο του κινδύνου ρευστότητας, που ανταποκρίνονται στη φύση και στην πολυπλοκότητα των εργασιών της Τράπεζας. Τα εκτελεστικά και ανώτατα στελέχη της Διοίκησης ενημερώνονται σε καθημερινή βάση για τα τρέχοντα επίπεδα έκθεσης σε κίνδυνο ρευστότητας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το προφίλ κινδύνου ρευστότητας του Ομίλου παραμένει εντός των εγκεκριμένων ορίων.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Διοίκηση λαμβάνει καθημερινά μία αναφορά ρευστότητας, στην οποία παρουσιάζονται αναλυτικά οι πηγές χρηματοδότησης του Ομίλου, τα διαθέσιμα, μη αναχρηματοδοτηθέντα, περιουσιακά στοιχεία, το κόστος χρηματοδότησης καθώς και άλλοι δείκτες ρευστότητας που σχετίζονται με το «Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων» (RAF), το «Σχέδιο Ανάκαμψης» («RP») και το «Σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας» (CFP). Επίσης, αξιοποιώντας τις δυνατότητες της νέας πλατφόρμας ρευστότητας, η Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας, προχώρησε στον καθημερινό υπολογισμό του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας («LCR») και την παραγωγή της αντίστοιχης εσωτερικής αναφοράς, η οποία αποστέλλεται στην Διοίκηση σε ημερήσια βάση. Επιπρόσθετα, το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO) παρακολουθεί τα ανοίγματα στις ημερομηνίες λήξης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων, καθώς και των χρηματοδοτικών απαιτήσεων, βάσει διαφόρων παραδοχών, συμπεριλαμβανομένων των συνθηκών που δύνανται να έχουν δυσμενή επίδραση στη δυνατότητα της Τράπεζας να ρευστοποιήσει επενδύσεις και θέσεις του εμπορικού χαρτοφυλακίου, καθώς και στη δυνατότητα πρόσβασής της στις αγορές κεφαλαίου. Σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα παρακολουθείται ο δείκτης «Δάνεια προς Καταθέσεις», ο οποίος στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθε σε 44,3% και 55,3%, σε επίπεδο χώρας (Ελλάδα) και Ομίλου, αντίστοιχα.

Εφόσον η διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας αποσκοπεί στην διασφάλιση της ορθής εκτίμησης του εν λόγω κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου και της διατήρησής του σε αποδεκτά επίπεδα, ακόμη και υπό δυσμενείς συνθήκες, ο Όμιλος θα πρέπει να έχει πρόσβαση στις αγορές κεφαλαίου για την κάλυψη των αναγκών της πελατειακής του βάσης, των υποχρεώσεων του που καθίστανται πληρωτέες και των λοιπών κεφαλαιακών του αναγκών, διατηρώντας ταυτόχρονα τα απαραίτητα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία προς ενεχυρίαση για άντληση χρηματοδότησης. Συμπληρωματικά του πλαισίου διαχείρισης ρευστότητας της Τράπεζας, οι υπόλοιπες θυγατρικές του Ομίλου διατηρούν ένα επαρκές απόθεμα επιπλέον εγγυήσεων υψηλότερο του 10% των συνολικών τους καταθέσεων, το οποίο διασφαλίζει την αυτοχρηματοδότησή τους σε περίπτωση εγχώριας κρίσης.

Τρέχουσες συνθήκες Ρευστότητας

Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020, η ισχυρή ρευστότητας της Τράπεζας δοκιμάστηκε επιτυχώς και επιβεβαιώθηκε σε πραγματικές συνθήκες κρίσης, κατά τη διάρκεια της τρέχουσας κρίσης που προκάλεσε η πανδημία του COVID-19. Η σταθερότητα των πηγών χρηματοδότησής της, σε συνδυασμό με το υψηλό επίπεδο του αποθέματος ρευστότητάς της και του LCR, ιδιαίτερα σε αυτή την περίοδο, αποδεικνύουν την ποιότητα και την ανθεκτικότητα του προφίλ ρευστότητας της Τράπεζας.

Πέρα από την επάρκεια ρευστότητας, η κρίση της πανδημίας COVID-19 δοκίμασε επίσης την λειτουργική ετοιμότητα και αποτελεσματικότητα της Τράπεζας, ειδικά κατά την περίοδο της επιβολής απαγόρευσης της κυκλοφορίας, όπου μεγάλο μέρος του ανθρώπινου δυναμικού της Διεύθυνσης Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς και της Διεύθυνσης Στήριξης των Εργασιών της, καθώς επίσης και το σύνολο της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων, λειτουργούσαν με εξ' αποστάσεως εργασία. Κάτω από αυτές τις πρωτοφανείς συνθήκες λειτουργίας, ολόκληρη η αλυσίδα διαχείρισης και παρακολούθησης της ρευστότητας της Τράπεζας εργάστηκε απρόσκοπτα και αποτελεσματικά, αποδεικνύοντας εμπράκτως την ανθεκτικότητα και τη δυναμική της υφιστάμενης δομής.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, το ισχυρό προφίλ ρευστότητας της Τράπεζας είναι αντιπροσωπευτικό ενός υγιούς Ισολογισμού, σε ότι αφορά στο Παθητικό. Η βελτιωμένη χρηματοδοτική δομή της χαρακτηρίζεται από την σημαντική εισροή πελατειακών καταθέσεων, οι οποίες επανήλθαν στα επίπεδα του 2011, την αύξηση της μακροπρόθεσμης σταθερής χρηματοδότησης, μέσω των φθηνότερων στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ (TLTROs III), καθώς και την πλήρη πρόσβαση στις διεθνείς διατραπεζικές αγορές με εξασφαλίσεις. Επιπλέον, τόσο ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας (LCR) και ο Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (NSFR), όσο και το απόθεμα ρευστότητας (Liquidity Buffer) της Τράπεζας βρίσκονται σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, ενώ το κόστος χρηματοδότησης έχει

μειωθεί σημαντικά σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα. Η ρευστότητα της Τράπεζας την 31 Δεκεμβρίου 2020, περιγράφεται αναλυτικά στην επόμενη ενότητα.

Πηγές Χρηματοδότησης και Βασικοί Δείκτες Ρευστότητας

Οι τρέχουσες, κύριες πηγές ρευστότητας της Τράπεζας είναι οι καταθέσεις, η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ μέσω TLTROs, οι συμφωνίες επαναγοράς τίτλων (repos) με μεγάλα Πιστωτικά Ιδρύματα («Π.Ι.») και η μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση, μέσω νέας έκδοσης ομολόγων χωρίς εξασφάλιση αλλά και της έκδοσης ομολόγων Tier II. Η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ και οι συναλλαγές repos με Π.Ι. πραγματοποιούνται με την παραχώρηση εξασφαλίσεων κυρίως στοιχείων ενεργητικού υψηλής ρευστότητας και πιστωτικής ποιότητας, όπως ομολόγων έκδοσης κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και ομολόγων και Εντόκων Γραμματίων έκδοσης Ελληνικού Δημοσίου, αλλά και άλλων στοιχείων ενεργητικού, όπως εταιρικών δανείων υψηλής διαβάθμισης και καλυμμένων ομολογιών που έχει εκδώσει η Τράπεζα.

Μετά το 2019, που ήταν ένα έτος ορόσημο για τη Ρευστότητα της Τράπεζας, το 2020, το ισχυρό προφίλ της ρευστότητάς της ενισχύθηκε περαιτέρω. Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, το υπόλοιπο των πελατειακών καταθέσεων της Τράπεζας ανήλθε σε €47,5 δισ., παρουσιάζοντας σημαντική αύξηση ύψους €4,7 δισ. σε σύγκριση με το αντίστοιχο υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Πρέπει να σημειωθεί ότι, η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση της πιο σταθερής κατηγορίας καταθέσεων, των καταθέσεων Ταμιευτηρίου, κατά €3,4 δισ.

Επιπρόσθετα, και οι δύο εποπτικοί δείκτες, LCR και NSFR, διατηρήθηκαν σε πολύ υψηλά επίπεδα, ακόμα και κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2020, όπου η μεταβλητότητα στις αγορές αυξήθηκε σε πρωτοφανή επίπεδα, ενώ αυξήθηκαν σημαντικά καθόλη τη διάρκεια του υπόλοιπου έτους, καταγράφοντας νέα ιστορικά υψηλά επίπεδα στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Ειδικότερα, ο δείκτης LCR της Τράπεζας παρέμεινε πάνω από το εποπτικό και εσωτερικό πλαίσιο ορίων σε όλο το διάστημα της κρίσης, ενώ αυξήθηκε ιδιαίτερα από τον Ιούνιο, ως αποτέλεσμα του αναθεωρημένου πλαισίου των αποδεκτών για χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα, επιπρόσθετων πιστωτικών απαιτήσεων («Additional Credit Claims framework») της Τράπεζας της Ελλάδος και της ΕΚΤ, καθώς και από τη σημαντική εισροή καταθέσεων, σημειώνοντας την υψηλότερη τιμή του 219,8%, στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Επιπλέον, ο δείκτης NSFR της Τράπεζας μειώθηκε λίγο τον Μάρτιο του 2020, όπου καταγράφηκε το χειρότερο σημείο της κρίσης της πανδημίας του COVID-19, ενώ αυξήθηκε σημαντικά στη συνέχεια, καταγράφοντας το υψηλότερο ιστορικά επίπεδο του 119,5% για την Τράπεζα και 120,9% για τον Όμιλο στις 31 Δεκεμβρίου του 2020.

Επιπλέον, οι διεθνείς αγορές χρηματοδότησης με εξασφαλίσεις παρέμειναν ανοικτές για την Τράπεζα, από τις οποίες άντλησε ρευστότητα ύψους €0,7 δισ., στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Ειδικότερα, κατά την διάρκεια των πρώτων μηνών της πανδημίας του COVID-19, η Τράπεζα πιστοποίησε επιτυχώς την δυνατότητα πρόσβασής της στις αγορές, χρησιμοποιώντας ως εξασφάλιση Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου, κατά την χρονική περίοδο όπου αυτά δεν ήταν αποδεκτά για χρηματοδότηση από την ΕΚΤ. Ακόμη και στα μέσα Μαρτίου, όπου η κρίση στις αγορές κορυφώθηκε, η Τράπεζα διατήρησε την ομαλή πρόσβασή της στην αγορά repos αντλώντας την απαιτούμενη ρευστότητα. Μετά την ανακοίνωση των έκτακτων μέτρων της ΕΚΤ, η Τράπεζα προσάρμοσε την στρατηγική της σε ότι αφορά την άντληση ρευστότητας, προκειμένου να επωφεληθεί από τα νέα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία, αντικαθιστώντας τη ρευστότητα από την αγορά repos με ρευστότητα απευθείας από την ΕΚΤ. Μετά τη σταθεροποίηση των διεθνών αγορών τον Απρίλιο, καθώς επίσης και την ανακοίνωση από την ΕΚΤ του προσωρινού πλαισίου αποδοχής ενεχύρων προς χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα, με βάση το οποίο συμπεριλήφθησαν και τα Ομόλογα και Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου στα αποδεκτά ενέχυρα για τις πράξεις αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος, η έκθεση της Τράπεζας στη φθηνότερη χρηματοδότηση από την ΕΚΤ βαθμιαία αυξήθηκε και ανήλθε σε €10,5 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020, αποτελούμενη αποκλειστικά από TLTROs.

Το κόστος χρηματοδότησης της Τράπεζας ανήλθε σε 7 μ.β. στις 31 Δεκεμβρίου 2020, παρουσιάζοντας σημαντική μείωση ύψους 34 μ.β. σε σύγκριση με το κόστος στις 31 Δεκεμβρίου 2019, ως αποτέλεσμα της μείωσης του κόστους των πελατειακών καταθέσεων κατά 18 μ.β., καθώς επίσης και της σημαντικής αύξησης της χρηματοδότησης από το Ευρωσύστημα, με κόστος -67μ.β.

Τέλος, το απόθεμα ρευστότητας της Τράπεζας ανήλθε σε €17,9 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020, εκ των οποίων €6,5 δισ. αφορούσαν σε εγγυήσεις αποδεκτές προς χρηματοδότηση από την ΕΚΤ, €2,7 δισ. αντιστοιχούσαν σε Ομόλογα Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου και άλλες διαπραγματεύσιμες εξασφαλίσεις που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εγγυήσεις για χρηματοδότηση μέσω repos με Π.Ι. και τα υπόλοιπα €8,7 δισ. περιλάμβαναν τα ταμειακά διαθέσιμα της Τράπεζας και τα υπόλοιπα των λογαριασμών που τηρεί στους ανταποκριτές της ("Nostro Accounts") και στην Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς επίσης και τις βραχυπρόθεσμες διατραπεζικές τοποθετήσεις, αναδεικνύοντας περαιτέρω την ισχυρή εικόνα της ρευστότητας της Τράπεζας.

Λειτουργικός Κίνδυνος

Ο Λειτουργικός Κίνδυνος ορίζεται ως ο κίνδυνος ζημίας που απορρέει εξαιτίας ανεπάρκειας ή αποτυχίας εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων, ανθρώπινου παράγοντα ή εξωτερικών γεγονότων. Ο συγκεκριμένος ορισμός περιλαμβάνει το νομικό κίνδυνο, ενώ εξαιρεί τον κίνδυνο στρατηγικής και τον επιχειρηματικό κίνδυνο, ενώ λαμβάνει υπόψη του τυχόν επιπτώσεις φήμης.

Οι κύριες υποκατηγορίες του Λειτουργικού Κινδύνου είναι: ο Νομικός Κίνδυνος, ο Κίνδυνος Καταχρηστικής Επιχειρηματικής Συμπεριφοράς (Conduct Risk), ο Κίνδυνος Τεχνολογιών Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ICT Risk) καθώς και οι Κίνδυνοι Υποδειγμάτων (Model Risk) και Ανάθεσης Εργασιών σε τρίτους (Outsourcing Risk).

Η ΔΔΛΚΤ&Ο είναι υπεύθυνη για την επίβλεψη, την παρακολούθηση της αξιολόγησης των κινδύνων, παρέχοντας κατάλληλα εργαλεία και μεθοδολογίες, συντονίζοντας και υποστηρίζοντας τις επιχειρηματικές μονάδες και προτείνοντας τα κατάλληλα μέτρα για την άμβλυνση των κινδύνων.

Ο Όμιλος έχει θεσπίσει το Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου (ΠΔΛΚ) με το οποίο τίθενται τα θεμέλια, οι αρχές και οι

κανόνες διακυβέρνησης, για τον σχεδιασμό, την εφαρμογή, την παρακολούθηση, την αναθεώρηση και τη διαρκή ενίσχυση της διαχείρισης του Λειτουργικού Κινδύνου εντός του Ομίλου. Ειδικότερα, μέσω αυτού του Πλαισίου η ΕΤΕ στοχεύει στην:

1) καθιέρωση σε επίπεδο Ομίλου μιας συνεπούς προσέγγισης στη διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου η οποία οδηγεί στην πρόληψη για την αποφυγή απρόβλεπτων γεγονότων, μειώνοντας τις ζημίες εξαιτίας Λειτουργικού Κινδύνου,

2) υποστήριξη της επιχειρηματικής στρατηγικής του Ομίλου διασφαλίζοντας την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων με τον λιγότερο κίνδυνο,

3) βελτίωση της ποιότητας της πληροφορίας αναφορικά με το Λειτουργικό Κίνδυνο, ώστε να οδηγεί σε εμπεριστατωμένη λήψη αποφάσεων και βέλτιστη κατανομή των κεφαλαίων,

4) διασφάλιση της συνέπειας με τις βέλτιστες πρακτικές και τη συμμόρφωση με τις ποσοτικές και ποιοτικές κανονιστικές απαιτήσεις,

5) καλλιέργεια αντίληψης και κουλτούρας λειτουργικού κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου, συνεισφέροντας περαιτέρω στην ενίσχυση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των δικλείδων ασφαλείας.

Η ΔΔΛΚΤ&Ο υποβάλλει αναφορές προς την Επιτροπή Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου (ΕΔΛΚ), μια υπό-Επιτροπή της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής (ExCo). Η ΕΔΛΚ, η οποία εποπτεύει την εφαρμογή του ΠΔΛΚ συνεδριάζει τακτικά κάθε τρίμηνο, υποβάλλοντας εξαμηνιαία αναφορά στην Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή.

Η γενικότερη ευθύνη για τη διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου ανήκει στις Επιχειρηματικές Μονάδες της Πρώτης Γραμμής Άμυνας, καθώς είναι αρμόδιες και υπεύθυνες για την άμεση αναγνώριση, αξιολόγηση, αποτροπή και άμβλυνση του Λειτουργικού Κινδύνου, στο πλαίσιο των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων σε συμμόρφωση με τα πρότυπα και τις πολιτικές της Τράπεζας.

Η διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου έχει ενσωματωθεί στην καθημερινή επιχειρηματική δραστηριότητα, προσθέτοντας αξία στον Οργανισμό μέσω της εφαρμογής μιας προληπτικής προσέγγισης. Μια σειρά από τεχνικές και εργαλεία έχουν αναπτυχθεί από τον Όμιλο προκειμένου να αναγνωρίζεται, μετριέται και αξιολογείται ο Λειτουργικός Κίνδυνος. Τα σημαντικότερα εργαλεία που χρησιμοποιεί ο Όμιλος είναι τα εξής:

- **Η διαδικασία RCSA:** Πρόκειται για μια επαναλαμβανόμενη, προσανατολισμένη στο μέλλον διαδικασία η οποία πραγματοποιείται ετησίως και αποσκοπεί στον εντοπισμό και την αξιολόγηση των Λειτουργικών Κινδύνων που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Το πεδίο εφαρμογής της εκτείνεται σε όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, ως εκ τούτου σε όλο τον Όμιλο, στις επιχειρηματικές, υποστηρικτικές και τις εξειδικευμένες Μονάδες.

- **Η διαδικασία συλλογής Εσωτερικών Γεγονότων**. Η ΕΤΕ επιζητά ακριβή και έγκαιρη ενημέρωση για τα εσωτερικά γεγονότα Λειτουργικού Κινδύνου και ως εκ τούτου έχει καθιερώσει μια κατάλληλη διαδικασία διαχείρισης που περιλαμβάνει τον κύκλο ζωής ενός γεγονότος, αποτελούμενη από τον εντοπισμό του, την κατηγοριοποίηση, την ανάλυση, την συνεχή του παρακολούθηση, τις ενέργειες αποκατάστασης και την παραγωγή αναφορών.

- **Ο ορισμός και η παρακολούθηση Βασικών Δεικτών Κινδύνου (KRIs)**: Η ΕΤΕ ορίζει ως Βασικό Δείκτη Κινδύνου (ΒΔΚ) κάθε απλή ή σύνθετη μεταβλητή δεδομένων, που επιτρέπει την αξιολόγηση μιας κατάστασης που εκθέτει την Τράπεζα σε Λειτουργικό Κίνδυνο, καθώς επίσης και την τάση της, μέσω της διαχρονικής παρακολούθησης ή σύγκρισης των τιμών. Για το λόγο αυτό οι ΒΔΚ είναι δείκτες που παρέχουν σημάδια έγκαιρης προειδοποίησης, προλαμβάνοντας ή εντοπίζοντας πιθανούς κινδύνους και αδυναμίες στις δραστηριότητες της Τράπεζας

- **Η διαδικασία Ανάλυσης Σεναρίων (Scenario Analysis)**: Η ΕΤΕ ορίζει ως Σενάριο Κινδύνου τη δημιουργία ενός πιθανού γεγονότος ή της συνέπειας γεγονότων που εκθέτουν τον οργανισμό σε σημαντικούς λειτουργικούς κινδύνους και μπορεί να οδηγήσουν σε σημαντικές λειτουργικές ζημίες. Η Ανάλυση Σεναρίων είναι η διαδικασία της ανάδειξης κάθε μακροπρόθεσμης έκθεσης σε σημαντικούς και ασυνήθιστους λειτουργικούς κινδύνους, που μπορεί να έχουν ουσιαστικές αρνητικές επιπτώσεις στην κερδοφορία και τη φήμη του Οργανισμού.

- **Δράσεις στο πλαίσιο Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και ευαισθητοποίησης σε θέματα Κουλτούρας Κινδύνου (Training Initiatives and Operational Risk Culture / Awareness)**: Η ΔΔΛΚΤ&Ο σχεδιάζει και υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα για το Λειτουργικό Κίνδυνο και το ΠΔΛΚ, τη χρήση και την εφαρμογή προγραμμάτων, μεθόδων και συστημάτων καθώς επίσης δράσεις που αποσκοπούν στη διάχυση της γνώσης και στην καλλιέργεια κουλτούρας Λειτουργικού Κινδύνου σε ολόκληρο τον Όμιλο.

Κίνδυνος Υποδειγμάτων

Ο κίνδυνος υποδειγμάτων ορίζεται ως η δυνητική ζημία που ενδέχεται να προκληθεί στον Όμιλο ως συνέπεια των αποφάσεων που θα μπορούσαν να βασίζονται κυρίως στις εκτιμήσεις των χρησιμοποιούμενων υποδειγμάτων λόγω σφαλμάτων στην ανάπτυξη, υλοποίηση ή χρήση των υποδειγμάτων αυτών.

Ο κίνδυνος υποδειγμάτων προκύπτει κυρίως για δύο λόγους:

- Ένα υπόδειγμα δύναται να παράγει ανακριβή αποτελέσματα λόγω σφαλμάτων στον σχεδιασμό του, στη μεθοδολογία ανάπτυξής του, στα δεδομένα εισόδου που χρησιμοποιεί ή στην υλοποίησή του.

- Ένα υπόδειγμα δύναται να χρησιμοποιείται με εσφαλμένο ή μη ενδεδειγμένο τρόπο, χωρίς να λαμβάνεται η κατάλληλη μέριμνα αναφορικά με τους περιορισμούς και τις παραδοχές σύμφωνα με τις οποίες αναπτύχθηκε.

Ο κίνδυνος υποδειγμάτων μετράται, παρακολουθείται και ελέγχεται από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων («ΤΕΥ»). Συγκεκριμένα, ο ΤΕΥ έχει επεξεργαστεί ένα σύνολο πολιτικών, κατευθυντήριων γραμμών, μεθοδολογιών και ελεγκτικών διαδικασιών που απαρτίζουν το πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου υποδειγμάτων. Η δέουσα εφαρμογή του πλαισίου αυτού που καλύπτει τον κύκλο ζωής ενός υποδείγματος, δίνει στον ΤΕΥ τη δυνατότητα να υλοποιεί και να συμμετέχει σε σειρά αξιολογήσεων συγκεκριμένων κριτηρίων που αφορούν την απόδοση των υποδειγμάτων, ως μέρος της διαδικασίας επικύρωσής τους. Στην περίπτωση που εντοπιστούν κάποιες ανεπάρκειες στη λειτουργία συγκεκριμένων υποδειγμάτων μετά από την ολοκλήρωση μίας άσκησης επικύρωσης, ο ΤΕΥ διατυπώνει Ευρήματα Υποχρεωτικής Ενέργειας που υλοποιούνται κατόπιν εφαρμογής της κατάλληλης διαδικασίας έγκρισής τους και τα οποία ενδέχεται να επιφέρουν ουσιώδεις τροποποιήσεις στα υποδείγματα και το πλήθος των διαδικασιών που σχετίζονται με αυτά.

Ο ΤΕΥ, από το 2018, έχει οργανώσει τις ενέργειές του προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις, με στόχο να εφαρμόσει πλήρως το προαναφερθέν πλαίσιο:

- *Βασικά στοιχεία Πολιτικής και Διακυβέρνησης:* Ο ΤΕΥ επικαιροποιεί τακτικά την Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας και επίσης αναπτύσσει και εισαγάγει σταδιακά, συμπληρωματικά κείμενα αυτής και κατευθυντήριες οδηγίες ώστε να βελτιώσει το εφαρμοζόμενο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου υποδειγμάτων. Βάσει αυτών, έχουν σχεδιαστεί σχετικοί έλεγχοι και έχει θεσπιστεί από τον ΤΕΥ συγκεκριμένη ροή εργασίας για τη διαχείριση των ευρημάτων και των προγραμματισμένων ενεργειών αντιμετώπισής τους. Ο ΤΕΥ έχει επεξεργαστεί ένα σύνολο από επιχειρηματικές διαδικασίες, με τη μορφή ροών εργασίας που χρησιμεύουν στη διαχείριση του κύκλου ζωής των υποδειγμάτων ενώ έχει επίσης αναπτύξει μια μεθοδολογία ποσοτικοποίησης του κινδύνου αυτού. Η τελευταία έχει εγκριθεί αρμοδίως από τον Απρίλιο του 2020 και χρησιμοποιείται για σκοπούς παραγωγής αναφορών στο πλαίσιο της Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ICAAP).

- *Εργαλεία και πλατφόρμα Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων:* Ο ΤΕΥ έχει θέσει σε ισχύ εργαλεία αυτοματοποίησης και έχει αναπτύξει εσωτερικές διαδικασίες και βιβλιοθήκες λογισμικού, ακολουθώντας βέλτιστες πρακτικές και κατάλληλα τεχνικά πρότυπα, τα οποία εφαρμόζονται και χρησιμοποιούνται τόσο από το προσωπικό της Μονάδας όσο και από εξωτερικούς συνεργάτες, ώστε να εκτελείται αποτελεσματικά το υπολογιστικό μέρος των ασκήσεων επικύρωσης. Ο ΤΕΥ συμμετέχει στην ομάδα υλοποίησης της νέας μηχανογραφικής πλατφόρμας που θα χρησιμοποιείται από τις Μονάδες Διακυβέρνησης, Διαχείρισης Κινδύνων και Συμμόρφωσης (ΔΚΣ). Όλες οι απαραίτητες ενέργειες αναφορικά με την εγκατάσταση του δομικού στοιχείου διαχείρισης κινδύνου υποδειγμάτων της πλατφόρμας που θα υποστηρίζει κυρίως τις καθημερινές εργασίες της Μονάδας, όπως η παροχή πληροφοριών για την οριστικοποίηση του σχετικού εγγράφου Καθορισμού των Εργασιών, η αξιολόγηση και η λεπτομερής διόρθωση του Εγγράφου Επιχειρηματικών Απαιτήσεων, η παραμετροποίηση της πλατφόρμας στα μηχανογραφικά συστήματα και ο Έλεγχος Αποδοχής Χρήστη που συνέβαλαν στη μετάβαση της σε περιβάλλον παραγωγής, έχουν ολοκληρωθεί τον Δεκέμβριο του 2020. Το εν λόγω δομικό στοιχείο έχει προσαρμοστεί σχολαστικά, ώστε να συμμορφώνεται με το υφιστάμενο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου υποδειγμάτων, διευκολύνοντας έτσι την ενσωμάτωσή του στις καθημερινές διαδικασίες της Τράπεζας.

Το 2021, ο ΤΕΥ σκοπεύει να αναλάβει επιπλέον πρωτοβουλίες προς τις ανωτέρω δύο κατευθύνσεις. Αρχικά, θα συντάξει ένα Εγχειρίδιο Εργασιών Χρήστη για το δομικό στοιχείο διαχείρισης κινδύνου υποδειγμάτων, το οποίο θα παρέχει οδηγίες με τη μορφή επεξηγηματικού υλικού που θα καλύπτει τις διάφορες λειτουργίες του και θα εξυπηρετεί ταυτοχρόνως τις εκπαιδευτικές ανάγκες των εξουσιοδοτημένων χρηστών της πλατφόρμας. Επιπλέον, ο ΤΕΥ σχεδιάζει να διατυπώσει διαδικασίες που σχετίζονται με υφιστάμενες ανάγκες επικοινωνίας μεταξύ των εμπλεκόμενων Μονάδων, μέσω της έκδοσης συγκεκριμένων οδηγιών και εγκυκλίων εγγράφων, τα οποία θα εξειδικεύουν τη χρήση του δομικού στοιχείου και των περιλαμβανομένων ροών εργασίας, την εκπαίδευση του αρμόδιου προσωπικού και τέλος, την ενσωμάτωση της ροής των παραγόμενων, από τις διάφορες μονάδες ελέγχου, αναφορών που παράγονται από τις διάφορες μονάδες ελέγχου στην πλατφόρμα, συμπεριλαμβάνοντας εκείνες που σχετίζονται με τη διαδικασία διαχείρισης του κινδύνου υποδειγμάτων, όπως η τελευταία κωδικοποιείται στους καταγεγραμμένους ελεγκτικούς μηχανισμούς του ΤΕΥ, τα σχετικά κείμενα Πολιτικών και τα παραρτήματα τους.

Οι βασικές πτυχές του πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων αφορούν:

- *Πολιτικές και Διαδικασίες:* Με σκοπό την έγκαιρη και αποτελεσματική ποσοτικοποίηση του κινδύνου υποδειγμάτων και τη διαχείριση στην ολότητά του, έχει καταρτισθεί ένα περιεκτικό σύνολο από κατευθυντήριες οδηγίες σχετιζόμενες με τον κύκλο ζωής των χρησιμοποιούμενων υποδειγμάτων καθώς και από κείμενα πολιτικής και μεθοδολογιών σχετικών με

τη διακυβέρνηση, τη διαχείριση και την επικύρωση των υποδειγμάτων. Το σύνολο των οδηγιών απαρτίζεται από σαφείς και βελτιστοποιημένες ροές εργασίας και κείμενα μεθοδολογιών, που προκύπτουν από την «εις βάθος» ανάλυση του Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων αναφορικά με τις υφιστάμενες επιχειρηματικές διαδικασίες της Τράπεζας και το ισχύον εποπτικό πλαίσιο.

- *Διαβάθμιση Υποδειγμάτων και Εκτίμηση Κινδύνου Υποδειγμάτων:* Σύμφωνα με τις εποπτικές απαιτήσεις, ο βαθμός αυστηρότητας με τον οποίο επικυρώνεται, παρακολουθείται και γίνεται η διαχείριση ενός υποδείγματος, είναι ανάλογος της σημαντικότητάς του. Ο Τομέας Επικύρωσης Υποδειγμάτων έχει οριστικοποιήσει μία διαδικασία διαβάθμισης των υποδειγμάτων ώστε να επιβεβαιώνεται το επίπεδο σημαντικότητας ή κρισιμότητάς τους. Επιπλέον, η προαναφερθείσα κατηγοριοποίηση και το αποτέλεσμα της επικύρωσης των υποδειγμάτων συνδυάζονται κατάλληλα μέσω μιας μεθοδολογίας που έχει αναπτυχθεί από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων, με σκοπό την ποσοτικοποίηση του Κινδύνου Υποδειγμάτων και την αποτίμησή του σε όρους εσωτερικού κεφαλαίου.

- *Ευρήματα και Σχέδια Δράσης:* Ο Τομέας Επικύρωσης Υποδειγμάτων ακολουθεί μία συγκεκριμένη επιχειρηματική διαδικασία, υλοποιημένη στο σύστημα ιχνηλάτησης ευρημάτων της Τράπεζας, με σκοπό την ενημέρωση των Μονάδων στις οποίες ανήκουν τα υποδείγματα σχετικά με ευρήματα που αφορούν τη λειτουργία τους, την παρακολούθηση της τρέχουσας κατάστασης των διατυπωμένων ευρημάτων, την έγκριση των σχεδίων αντιμετώπισής τους, καθώς και την παρακολούθηση της τακτοποίησής τους και τέλος την ενημέρωση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου για την ολοκλήρωση των απαιτούμενων ενεργειών. Η διαδικασία αυτή εξασφαλίζει ότι οι ασκήσεις επικύρωσης συμβάλλουν αποτελεσματικά στη συντήρηση της αποδοτικής λειτουργίας των υποδειγμάτων, διατηρώντας την καταλληλότητα χρήσης τους και επιτυγχάνοντας έτσι την ενεργή διαχείριση του κινδύνου υποδειγμάτων, μην αποσκοπώντας απλώς στην παραγωγή των αντίστοιχων αναφορών επικύρωσης και μόνο.

- *Μητρώο Υποδειγμάτων και Δομικό Στοιχείο Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων:* Οι Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου, έχουν εργαστεί εκτενώς προς την κατεύθυνση υιοθέτησης ενός συστήματος διαχείρισης ροών εργασίας, που στοχεύει μεταξύ άλλων, στην αυτοματοποίηση της πλειονότητας των διαδικασιών που σχετίζονται με τον κύκλο ζωής των υποδειγμάτων. Η μηχανογραφική πλατφόρμα ΔΚΣ, θα ενσωματώνει επίσης ένα αυτόνομο μητρώο υποδειγμάτων, που αποτελεί ένα αναλυτικό και περιεκτικό σε όρους χαρακτηριστικών των υποδειγμάτων, αρχείο καταγραφής τους. Τα χαρακτηριστικά των υποδειγμάτων που αποθηκεύονται στο αναφερόμενο μητρώο, θα παρέχουν την απαιτούμενη υποστήριξη στο προαναφερθέν σύστημα διαχείρισης ευρημάτων. Επίσης, θα χρησιμοποιούνται στην ολότητά τους ή μερικώς, ως δεξαμενή δεδομένων για σκοπούς εκτίμησης κινδύνου υποδειγμάτων. Το μητρώο θα αποτελέσει το πλήρες αποθετήριο υποδειγμάτων της Τράπεζας και θα διαδραματίσει ουσιώδη ρόλο στην κεντροποιημένη και ολιστική προσέγγιση της εκτίμησης του κινδύνου υποδειγμάτων.

Η δομή της διαδικασίας διαχείρισης του κινδύνου υποδειγμάτων που ακολουθείται από τον ΤΕΥ, συμπεριλαμβάνει ένα σύνολο διακριτών φάσεων.

Αρχικά, όταν ένα υπόδειγμα αποφασίζεται να αναπτυχθεί, αυτό πρέπει να καταχωρηθεί στο Μητρώο Υποδειγμάτων από τη Μονάδα στην οποία ανήκει. Η αποτελεσματική Διαχείριση του Κινδύνου Υποδειγμάτων απαιτεί την τήρηση ενός πλήρους και εξαντλητικού μητρώου του συνόλου των υποδειγμάτων που χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα, έτσι ώστε να παρακολουθείται η σειρά προτεραιότητας των ασκήσεων επικύρωσής τους, καθώς και η επιτυχής διαβάθμιση και η παρακολούθηση του κινδύνου υποδειγμάτων. Κατά τη διάρκεια της φάσης ανάπτυξης ενός υποδείγματος, ο ΤΕΥ ενημερώνεται αναφορικά με την κατάσταση προόδου της διαδικασίας. Μόλις ολοκληρωθεί η ανάπτυξή του, το μητρώο υποδειγμάτων ενημερώνεται από την αρμόδια Μονάδα με το απαιτούμενο υλικό ώστε να επιτραπεί η διαβάθμιση του υποδείγματος, η αξιολόγηση του κινδύνου του καθώς και οι διαδικασίες επισκόπησής του και τέλος η ολοκλήρωση των διαδικασιών επικύρωσής του εφόσον αυτό απαιτηθεί.

Μετά την ανάπτυξη ενός υποδείγματος και σε περίπτωση που αυτό έχει αξιολογηθεί ως υπόδειγμα που παρουσιάζει ουσιώδη κίνδυνο, απαιτείται η ανεξάρτητη Αρχική του Επικύρωση από τον ΤΕΥ. Η συγκεκριμένη διαδικασία είναι επίσης ένα βασικό συστατικό της αποδοτικής διαχείρισης κινδύνου υποδειγμάτων, καθώς επιτρέπει τον ακριβή προσδιορισμό του. Κατά τη διάρκεια μιας άσκησης Αρχικής Επικύρωσης, το υπόδειγμα εξετάζεται μέσα από την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων μίας σειράς ελέγχων, που καλύπτουν ένα πλήθος ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων και που έχουν σχεδιαστεί ώστε να αμβλύνουν συγκεκριμένες πηγές κινδύνου, όπως θέματα δεδομένων εισόδου, σχεδιαστικές ανεπάρκειες του υποδείγματος, μη τήρηση των εσωτερικών ή/και εξωτερικών απαιτήσεων, ακατάλληλη χρήση του υποδείγματος, εσφαλμένη υλοποίηση και ανεπαρκής απόδοση του υποδείγματος. Αυτοί οι έλεγχοι εκτελούνται χρησιμοποιώντας ένα σύνολο από δεδομένα εισόδου, που καθίστανται διαθέσιμα από την αρμόδια Μονάδα στην οποία ανήκει το υπόδειγμα μέσω της μηχανογραφικής πλατφόρμας ΔΚΣ, όπως αναφορές ποιότητας δεδομένων, αναφορές ανάπτυξης υποδειγμάτων, αναφορές χρήσης υποδειγμάτων κτλ. Αποτέλεσμα των ασκήσεων επικύρωσης αποτελεί η αξιολόγηση της διαβάθμισης του κινδύνου υποδείγματος, ο καθορισμός του τύπου έγκρισής του και η κατάρτιση μίας λίστας από Ευρήματα Υποχρεωτικής Ενέργειας, εφόσον παρατηρηθούν προβλήματα και ανεπαρκής απόδοση στη λειτουργία του υποδείγματος, που πρέπει να αποκατασταθούν.

Μετά την έγκριση του υποδείγματος από το αρμόδιο διοικητικό όργανο ή επιτροπή, αυτό υλοποιείται στο

σύστημα/μηχανογραφική πλατφόρμα μέσω του οποίου στη συνέχεια θα πραγματοποιηθεί η χρήση του. Η φάση της υλοποίησης, αποτελεί μία επιπλέον πηγή κινδύνου υποδειγμάτων. Ο ΤΕΥ διεξάγει επισκόπηση της πορείας υλοποίησης ενός υποδείγματος, όπου εξετάζεται η διαδικασία που ακολουθήθηκε, όλες οι διαθέσιμες αναφορές μηχανογραφικών ελέγχων καθώς και οι αναφορές αποδοχής χρήστη (UAT), έτσι ώστε να προσδιοριστεί εάν το υλοποιημένο υπόδειγμα είναι κατάλληλο προς χρήση και λειτουργεί με τον αναμενόμενο τρόπο. Τα υλοποιημένα υποδείγματα και η ορθή χρήση τους παρακολουθούνται τακτικά από τις αρμόδιες Μονάδες στις οποίες ανήκουν, αλλά και από τον ΤΕΥ μέσω των ασκήσεων διαρκούς επικύρωσης (ετησίως για την περίπτωση αυτών που παρουσιάζουν σημαντικό κίνδυνο υποδείγματος ή με μικρότερη συχνότητα για τα υπόλοιπα υποδείγματα), εστιάζοντας κυρίως στην σταθερότητα του υποδείγματος και την απόδοσή του. Κάθε άσκηση επικύρωσης δύναται να οδηγήσει στην παραγωγή Ευρημάτων Υποχρεωτικής Ενέργειας και δυνητικά να προκαλέσει την υποχρέωση ανάπτυξης μίας νέας έκδοσης του υποδείγματος, στην περίπτωση διάγνωσης της ανάγκης για την πραγματοποίηση σημαντικών τροποποιήσεών του. Αυτή η διαδικασία συνεπώς μπορεί να εκκινήσει έναν νέο κύκλο εργασιών συντήρησης του υποδείγματος μέσω της τακτικής επισκόπησης, της αξιολόγησης και της εκτίμησης του κινδύνου υποδείγματος, καθώς και της διαδικασίας αποτίμησης των αλλαγών που έχουν υλοποιηθεί στο υπόδειγμα όπως περιγράφηκε πιο πάνω.

Λοιποί παράγοντες Κινδύνου

Ασφάλεια στον κυβερνοχώρο

Τα πληροφοριακά συστήματα του Ομίλου υπήρξαν, και θα συνεχίσουν να είναι, εκτεθειμένα στους συνεχώς εξελισσόμενους κινδύνους της κυβερνοασφάλειας ή άλλων τεχνολογικών κινδύνων, οι οποίοι θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα την έλλειψη υπηρεσιών πληροφορικής ή τη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών, ζημία στη φήμη και επιπλέον κόστη στον Όμιλο, κανονιστικές κυρώσεις και οικονομικές απώλειες.

Ένα σημαντικό τμήμα των δραστηριοτήτων του Ομίλου στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στην ασφαλή επεξεργασία, αποθήκευση και διαβίβαση εμπιστευτικών και άλλων πληροφοριών, καθώς και την παρακολούθηση ενός μεγάλου αριθμού πολύπλοκων συναλλαγών σε συνεχόμενη βάση. Ο Όμιλος τηρεί έναν εκτεταμένο αριθμό προσωπικών πληροφοριών, για τους πελάτες του λιανικού χαρτοφυλακίου, τους επιχειρηματικούς και τους κρατικούς πελάτες και πρέπει να καταγράφει και να απεικονίζει επακριβώς τις εκτεταμένες συναλλαγές των λογαριασμών τους. Αυτές οι δραστηριότητες υπήρξαν, και θα συνεχίσουν να είναι, αντικείμενο ενός αυξανόμενου κινδύνου κυβερνοεπιθέσεων, η φύση του οποίου συνεχώς εξελίσσεται.

Ο Όμιλος διαφυλάσσει τα συστήματα και τις διαδικασίες, τα παρακολουθεί και τα αναπτύσσει συνεχώς για να προστατεύσει την τεχνολογική υποδομή και τα δεδομένα από υπεξαίρεση. Ωστόσο, τα πληροφοριακά συστήματα, το λογισμικό αυτών και τα δίκτυα του Ομίλου υπήρξαν και θα συνεχίσουν να είναι εκτεθειμένα σε κινδύνους μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης, απώλειας ή καταστροφής δεδομένων (συμπεριλαμβανομένων των εμπιστευτικών πληροφοριών των πελατών), υποκλοπής λογαριασμών, μη διαθεσιμότητας υπηρεσιών, ιών υπολογιστών, ή άλλου κακόβουλου κώδικα, κυβερνοεπιθέσεων, άλλων συμβάντων καθώς και εσωτερικών παραβιάσεων. Αυτές οι απειλές είναι δυνατό να προέρχονται από ανθρώπινο λάθος, απάτη ή κακή βούληση εκ μέρους των υπαλλήλων ή συνεργαζόμενων εταιρειών, ή μπορεί να οφείλονται σε τυχαία τεχνολογική αστοχία. Εάν ένα ή περισσότερα από αυτά τα γεγονότα συμβούν, μπορούν να οδηγήσουν στη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών των πελατών, στην απώλεια της εταιρικής φήμης του Ομίλου στους πελάτες του και στην αγορά, στην επιβολή πρόσθετων εξόδων (όπως επισκευή των συστημάτων ή προσθήκη νέου προσωπικού ή τεχνολογιών προφύλαξης) και στην επιβολή κανονιστικών κυρώσεων και οικονομικών απωλειών, τόσο στον Όμιλο όσο και στους πελάτες του. Τέτοια γεγονότα θα μπορούσαν επίσης να προκαλέσουν διακοπή ή δυσλειτουργία στις δραστηριότητες του Ομίλου (όπως την έλλειψη διαθεσιμότητας των διαδικτυακών τραπεζικών συστημάτων του Ομίλου),ή να παρεμποδίσουν με άλλο τρόπο τη λειτουργική του αποτελεσματικότητα, όπως επίσης και τις εργασίες των πελατών του ή άλλων συνεργαζόμενων εταιρειών. Δεδομένου του όγκου των συναλλαγών στον Όμιλο, ορισμένα λάθη ή ενέργειες είναι δυνατό να επαναλαμβάνονται ή να κλιμακώνονται πριν εντοπιστούν και διορθωθούν και, κατά συνέπεια, να αυξάνουν περαιτέρω αυτά τα κόστη και τις συνέπειες.

Επιπλέον, οι τρίτες εταιρείες με τις οποίες συνεργάζεται ο Όμιλος, μπορεί επίσης να αποτελέσουν πηγή για κινδύνους σχετικούς με την κυβερνοασφάλεια ή άλλους τεχνολογικούς κινδύνους. Ο Όμιλος αναθέτει σε τρίτες εταιρείες έναν περιορισμένο αριθμό υποστηρικτικών εργασιών, όπως η εκτύπωση των λογαριασμών των πιστωτικών καρτών, γεγονός το οποίο έχει ως αποτέλεσμα την αποθήκευση και επεξεργασία συγκεκριμένων στοιχείων των πελατών. Παρόλο που ο Όμιλος υιοθετεί μια σειρά από ενέργειες για την εξάλειψη της έκθεσής του σε κινδύνους από την παροχή υπηρεσιών από εξωτερικούς φορείς, όπως η μη παροχή πρόσβασης στα παραγωγικά συστήματα στις συνεργαζόμενες εταιρείες, καθώς και η λειτουργία ενός αυστηρά ελεγχόμενου πληροφοριακού περιβάλλοντος, περιστατικά όπως η μη ελεγχόμενη πρόσβαση, η καταστροφή ή η απώλεια δεδομένων ή άλλα περιστατικά στον κυβερνοχώρο μπορούν να συμβούν, με αποτέλεσμα την ύπαρξη παρόμοιων συνεπειών και δαπανών για τον Όμιλο όπως αυτές που συζητήθηκαν παραπάνω.

Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Προσωπικών Δεδομένων της ΕΕ εφαρμόστηκε άμεσα στην Ελλάδα από τις 25 Μαΐου 2018 και οι κυρώσεις σε περίπτωση διαρροής προσωπικών δεδομένων θα μπορούσαν να επηρεάσουν την Τράπεζα και τον Όμιλο.

Παρότι ο Όμιλος διατηρεί ασφαλιστική κάλυψη που μπορεί, με την επιφύλαξη των όρων και των προϋποθέσεων των ασφαλιστικών συμβολαίων, να καλύψει ορισμένες πτυχές των κινδύνων του κυβερνοχώρου όπως είναι η ηλεκτρονική απάτη και το οικονομικό έγκλημα, η ασφαλιστική αυτή κάλυψη μπορεί να μην είναι επαρκής για να καλύψει όλες τις ζημιές.

Πιθανή αύξηση των κινδύνων στον κυβερνοχώρο λόγω των νέων συνθηκών που δημιούργησε η πανδημία του COVID-19

Η πανδημία του COVID-19 καθ' όλη τη διάρκεια του 2020, συνεχίζει να επηρεάζει το παγκόσμιο τοπίο των κυβερνοαπειλών στον κυβερνοχώρο και εκτιμάται ότι θα συνεχίζει να επηρεάζει για αρκετό καιρό ακόμη. Οι γνωστές μέθοδοι κλοπής διαπιστευτηρίων, οι στοχευμένες επιθέσεις ηλεκτρονικού ψαρέματος και κοινωνικής μηχανικής και οι προηγμένες τεχνικές απόκρυψης κακόβουλου λογισμικού είναι κάποιες από τις κύριες μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν κακόβουλα κατά την περίοδο αναφοράς. Η Τράπεζα έχει εντοπίσει και αντιμετωπίσει επιτυχώς τους κινδύνους από την έναρξη της πανδημίας.

Τα συστήματα ασφάλειας στον κυβερνοχώρο συνέχισαν να βελτιώνονται με την ενίσχυση των μηχανισμών ανίχνευσης, ανταπόκρισης και προστασίας, προκειμένου να διασφαλιστεί η επαρκής εξυπηρέτηση των πελατών και η αποδοτικότητα των υπηρεσιών και της επιχειρηματικής μας δραστηριότητας.

Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις ως εποπτικά κεφάλαια ή ως στοιχείο ενεργητικού

Κίνδυνος που σχετίζεται με την αναγνώριση σημαντικού μέρους των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ως εποπτικά κεφάλαια ή ως στοιχείο ενεργητικού

Στον υπολογισμό των δεικτών κεφαλαίου και κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου, ο Όμιλος συμπεριλαμβάνει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις («ΑΦΑ»). Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, το ποσό των ΑΦΑ του Ομίλου, εξαιρουμένου του ΑΦΑ που αναταξινομήθηκε ως «προοριζόμενο προς πώληση», ήταν €4,9 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €4,9 δισ.).

Η Τράπεζα διενεργεί επανεκτίμηση της αξίας των ΑΦΑ σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, η οποία ενδέχεται να οδηγήσει σε μείωση των ΑΦΑ στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης και κατά συνέπεια σε μείωση της αξίας των ΑΦΑ που περιλαμβάνονται στα εποπτικά κεφάλαια του Ομίλου.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 προβλέπει ότι οι ΑΦΑ που αναγνωρίζονται για σκοπούς ΔΠΧΑ, στηρίζονται στην μελλοντική κερδοφορία και προκύπτουν από προσωρινές διαφορές ενός πιστωτικού ιδρύματος και εφόσον υπερβαίνουν συγκεκριμένα όρια πρέπει να αφαιρούνται από το CET1 του ιδρύματος.

Η αφαίρεση θα είχε σημαντική επίπτωση στα πιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένης και της Τράπεζας. Ωστόσο, ως μέτρο άμβλυνσης των συνεπειών της αφαίρεσης, το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, όπως ισχύει, περί Αναβαλλόμενων Φορολογικών Πιστώσεων («ΑΦΠ» ή «Deferred Tax Credit»), επιτρέπει υπό προϋποθέσεις, στα Πιστωτικά Ιδρύματα από το 2017 και μετά, να μετατρέψουν τις ΑΦΑ προερχόμενες από: (α) τις ζημίες του Private Sector Initiative ("PSI"), (β) σωρευμένες προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου που έχουν αναγνωριστεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, (γ) ζημίες από οριστικές διαγραφές ή από πωλήσεις δανείων και (δ) λογιστικές διαγραφές, οι οποίες τελικά θα οδηγήσουν σε οριστικές διαγραφές και ζημίες από πώληση, σε απαίτηση («Φορολογικές Πιστώσεις» ή "Tax Credit") έναντι του Ελληνικού Δημόσιου. Οι κατηγορίες (γ) και (δ) ανωτέρω προστέθηκαν με τον Ν.4465/2017, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 29 Μαρτίου 2017. Ο Ν.4465/2017 θεσπίζει ότι οι Φορολογικές Πιστώσεις που αφορούν στις περιπτώσεις (β) και (δ) δεν μπορούν να υπερβούν τον φόρο που αντιστοιχούσε στις σωρευμένες προβλέψεις που είχαν αναγνωριστεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, μείον: (α) κάθε οριστική και εκκαθαρισμένη Φορολογική Πίστωση σε περίπτωση που σε μία χρήση προέκυψε λογιστική ζημία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 27Α, και η οποία αφορά στην ανωτέρω σωρευμένη πρόβλεψη, (β) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε οποιεσδήποτε μεταγενέστερες ειδικές φορολογικές προβλέψεις, οι οποίες αφορούν στις ανωτέρω σωρευμένες προβλέψεις και (γ) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί στην ετήσια απόσβεση της χρεωστικής διαφοράς η οποία αφορά στις ανωτέρω προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου.

Επιπρόσθετα, ο Ν.4465/2017 τροποποίησε το άρθρο 27 «Μεταφορά ζημιών», εισάγοντας περίοδο απόσβεσης 20 ετών για ζημίες που προέρχονται από διαγραφές δανείων ως συνέπεια διακανονισμού ή ρύθμισης και για οριστικές ζημίες που απορρέουν από πωλήσεις δανείων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, οι επιλέξιμες ΑΦΑ του Ομίλου ανήλθαν σε €4,3 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €4,5 δισ.). Βασική προϋπόθεση για την μετατροπή των ΑΦΑ σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο είναι η ύπαρξη λογιστικής ζημίας, σε ατομική βάση, της αντίστοιχης χρήσης, ξεκινώντας από την οικονομική χρήση 2016 και μετά. Το ποσό της οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης θα προσδιορίζεται διά του πολλαπλασιασμού του συνολικού ποσού των ΑΦΑ με το ποσοστό που αντιπροσωπεύει η λογιστική ως ζημία χρήσης, μετά από φόρους, ζημία χρήσης στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων, όπως αυτά εμφανίζονται στις εκάστοτε ετήσιες ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, μη συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της λογιστικής ζημίας χρήσης. Η οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο θα μετατρέπεται την επόμενη χρήση σε σχέση με την χρήση που εμφανίστηκαν οι λογιστικές ζημίες. Η απαίτηση μπορεί να συμψηφίζεται με τον φόρο εισοδήματος. Το μη συμψηφιζόμενο μέρος αναγνωρίζεται άμεσα ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο. Η Τράπεζα υποχρεούται στην έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου αξίας ίσης με το 100% του ποσού της αρχικής οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης από το Ελληνικό Δημόσιο και στο σχηματισμό ισόποσου ειδικού αποθεματικού προοριζόμενο αποκλειστικά για την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου. Οι κοινοί μέτοχοι θα έχουν δικαίωμα προτίμησης επί των ανωτέρω δικαιωμάτων μετατροπής. Το εν λόγω αποθεματικό θα κεφαλαιοποιηθεί και θα εκδοθούν κοινές μετοχές υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Ο νόμος επιτρέπει στα Πιστωτικά Ιδρύματα να αντιμετωπίζουν τις συγκεκριμένες ΑΦΑ ως «μη βασιζόμενες στη μελλοντική κερδοφορία» σύμφωνα με τις διατάξεις της CRD IV, με αποτέλεσμα να μην αφαιρούνται από τον CET1 και συνεπώς να βελτιώνουν την κεφαλαιακή τους θέση.

Στις 7 Νοεμβρίου 2014 η Έκτακτη Γενική Συνέλευση αποφάσισε την ένταξη της Τράπεζας στις διατάξεις του ανωτέρω νόμου. Η έξοδος της Τράπεζας από τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου προϋποθέτει την έγκριση των εποπτικών αρχών και απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Εάν οι κανονισμοί που διέπουν τη χρήση των ΑΦΠ, ως μέρος των εποπτικών κεφαλαίων του Ομίλου αλλάξουν, αυτό μπορεί να επηρεάσει την κεφαλαιακή βάση του Ομίλου και κατά συνέπεια και τους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας. Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, το 75,1% του CET1 του Ομίλου αποτελούνταν από ΑΦΠ. Επιπροσθέτως, δεν είναι βέβαιο ότι οποιαδήποτε οριστική ερμηνεία των τροποποιήσεων που περιγράφονται παραπάνω δεν θα αλλάξει ή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν θα κρίνει τον

χειρισμό των ΑΦΠ βάσει του ελληνικού νόμου παράνομο και κατά συνέπεια τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα δεν θα μπορέσουν να διατηρήσουν ορισμένες ΑΦΠ ως εποπτικά κεφάλαια. Εάν συντρέξει οποιοσδήποτε από τους παραπάνω κινδύνους, αυτό θα μπορούσε να έχει σημαντική δυσμενή επίπτωση στη δυνατότητα του Ομίλου να διατηρήσει επαρκή εποπτικά κεφάλαια, τα οποία με τη σειρά τους ενδεχομένως να καταστήσουν αναγκαία την έκδοση από τον Όμιλο επιπρόσθετων κεφαλαιακών μέσων που θα μπορέσουν να προσμετρηθούν στα εποπτικά κεφάλαια, τη ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων, των περιορισμό της επιχειρηματικής δραστηριότητάς του ή την ανάληψη άλλων δράσεων, που ενδεχομένως να έχουν ουσιώδη αρνητική επίδραση στα λειτουργικά αποτελέσματα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τις προοπτικές του Ομίλου.

Κίνδυνοι σχετικά με τον COVID-19

Βλ. ενότητα «*Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19*».

Μη χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Βιώσιμη Ανάπτυξη | Σημαντικά γεγονότα στο 2020

Βραβεύσεις & Διακρίσεις

Η Εθνική Τράπεζα, στο πλαίσιο της εξυπηρέτησης των αναγκών των ενδιαφερόμενων μελών της, καθώς και της παροχής πληρέστερης πληροφόρησης και διαφάνειας για τη δράση της σε θέματα βιώσιμης ανάπτυξης, έλαβε, κατά τη διάρκεια του 2020 σημαντικές βραβεύσεις και διακρίσεις, συμπεριλαμβανομένων:

Η Τράπεζα ολοκλήρωσε επιτυχώς τη διαδικασία πιστοποίησης για δύο διεθνή πρότυπα, και πιο συγκεκριμένα την:

- **Πιστοποίηση για Διαχείριση Ποιότητας (ISO 9001:2015)**
- **Πιστοποίηση για Καταπολέμηση της Δωροδοκίας (ISO 37001:2016)**

Η επίτευξή τους έλαβε χώρα τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2020, αντίστοιχα.

Τα προαναφερθέντα πρότυπα παρέχουν καθοδήγηση για την καθιέρωση, ανάπτυξη, εφαρμογή, αξιολόγηση, διατήρηση και βελτίωση ενός αποτελεσματικού και με ικανοποιητικό βαθμό ανταπόκρισης συστήματος διαχείρισης κανονιστικής συμμόρφωσης εντός της ΕΤΕ, και βασίζονται στις αρχές καλής διακυβέρνησης, αναλογικότητας, διαφάνειας και βιωσιμότητας.

“Digital Banking Awards 2020”

Η Εθνική Τράπεζα απέσπασε δύο σημαντικές διακρίσεις στο πλαίσιο των διεθνών βραβείων «Digital Banking Awards 2020» του περιοδικού World Finance:

Best mobile banking app in Greece
για την εφαρμογή **NBG Mobile Banking**

Best Consumer Digital Bank in Greece
για τη συνολική **ψηφιακή της στρατηγική.**

"International Banker Awards 2020”

Στο πλαίσιο του ετήσιου θεσμού βραβείων του περιοδικού International Banker, η Εθνική Τράπεζα απέσπασε το βραβείο “**Best Innovation in Retail Banking Greece**”. Η διεθνής αυτή διάκριση έρχεται να επισφραγίσει την επιτυχημένη ψηφιακή στρατηγική της Εθνικής Τράπεζας και την ηγετική της θέση στην ψηφιακή επανάσταση που συντελείται στον ελληνικό τραπεζικό κλάδο.

“Mobile Excellence Awards 2020”

Διοργανώθηκαν από τη Boussias Communications με την υποστήριξη του Εργαστηρίου Ηλεκτρονικού Εμπορίου και Επιχειρείν “ELTRUN” του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Το NBG Mobile Banking κέρδισε δύο βραβεία:

Gold βραβείο στην κατηγορία
«Mobile Εφαρμογές στις Υπηρεσίες και τη Διακυβέρνηση: Διατραπεζικές Υπηρεσίες»

Silver βραβείο στην κατηγορία
«Mobile Digital Transformation: Business Process Re-engineering through Mobile»
για την υπηρεσία «**Digital customer onboarding: εγγραφή νέων πελατών στην Εθνική Τράπεζα μέσω κινητού**».

"Business IT Excellence Awards 2020"

Διοργανώθηκαν από το περιοδικό Netweek και το Εργαστήριο Ηλεκτρονικού Επιχειρείν (ELTRUN) του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, όπου το Mobile Banking της Εθνικής Τράπεζας κατέκτησε τρία βραβεία:

Gold βραβείο στην κατηγορία
«Digital Transformation: Ψηφιακός Μετασχηματισμός Εμπειρίας Πελατών»

Gold βραβείο στην κατηγορία
«Digital Transformation: Καινοτομία & Ανταγωνιστικό Πλεονέκτημα μέσω ICT»
για την υπηρεσία «**Digital customer onboarding: εγγραφή νέων πελατών στην Εθνική Τράπεζα μέσω κινητού τηλεφώνου**»

Silver βραβείο στην κατηγορία
«Εξειδικευμένες Κλαδικές Εφαρμογές: Τράπεζες / Ασφαλιστικές Εταιρείες / Fintech»
για την υπηρεσία «**Digital customer onboarding: εγγραφή νέων πελατών στην Εθνική Τράπεζα μέσω κινητού τηλεφώνου**».

"Loyalty Awards 2020"

Στο πλαίσιο των Loyalty Awards 2020, το Πρόγραμμα Επιβράβευσης **go4more** της Εθνικής Τράπεζας απέσπασε συνολικά πέντε υψηλές διακρίσεις. Συγκεκριμένα:

Gold βραβείο Best New Product / Service Loyalty Initiative
- Best New Product για το νέο **go4more app**
- Service Loyalty Initiative για το **Πρόγραμμα Ανταμοιβής Συνεπών Δανειοληπτών**

Gold βραβείο Best Use of Digital Technology στην κατηγορία
«Best Use of Gamification»
για το νέο **go4more app – best game VALENTINE by HEART**, σε συνεργασία με τον πάροχο Warply

Silver βραβείο Best in Loyalty & Engagement στην κατηγορία
«Financial Services, Banking»

Silver βραβείο Best Use of Digital Technology στην κατηγορία
«Best Use of CRM»
για ενέργειες που βασίζονται στην αξιοποίηση της υποδομής κατηγοριοποίηση και εξατομίκευση των μελών του

Silver βραβείο Best Use of Marketing & Communication στην κατηγορία
«Best Promo Campaign/Contest»
για το VALENTINE by HEART Contest μέσω του **go4more app**, σε συνεργασία με τον πάροχο Warply.

Συμμετοχές

UN Global Compact:

Από τον Ιούνιο του 2018, η Τράπεζα συμμετέχει στην εθελοντική πρωτοβουλία των Ηνωμένων Εθνών, UN Global Compact, ως Participant.

UNEP FI

Τον Σεπτέμβριο του 2020, η ΕΤΕ αναγνωρίζοντας τη σημασία των υπεύθυνων πρακτικών για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας της μακρόχρονης λειτουργίας της, καθώς και τη δημιουργία αξίας για τους μετόχους, τους πελάτες, τους υπαλλήλους της και την κοινωνία γενικότερα, προσυπέγραψε τις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής της πρωτοβουλίας UNEP FI με στόχο να ενισχύσει περαιτέρω τη δέσμευση που έχει αναλάβει στον μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχεδιασμό της να συμβάλλει σε βιώσιμο μέλλον για όλους.

Global Compact Network Hellas

Η Εθνική Τράπεζα είναι μέλος του τοπικού δικτύου του Οικουμενικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών (UN Global Compact, Global Compact Network Hellas - GCNH). Ο ρόλος του είναι να υποστηρίζει τα ελληνικά μέλη του δικτύου στην υλοποίηση των 10 Αρχών του Οικουμενικού Συμφώνου (UN Global Compact) και να δημιουργεί ευκαιρίες για συνεργασία και κοινές δράσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη:

Η Τράπεζα αποτελεί κύριο μέλος του Ελληνικού Δικτύου για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη («CSR Hellas») από τον Δεκέμβριο του 2008.

Ελληνική Ένωση Τραπεζών («ΕΕΤ»):

Η Τράπεζα, με τη συμμετοχή της στην ΕΕΤ, λαμβάνει μέρος τόσο στη ρυθμιστική διαδικασία όσο και στη λήψη αποφάσεων σε νομοπαρασκευαστικό επίπεδο. Σε ό,τι αφορά στις δράσεις για την αειφόρο ανάπτυξη, η ΕΕΤ έχει συστήσει διατραπεζική Επιτροπή, στην οποία συμμετέχει ενεργά και η Εθνική Τράπεζα.

Δείκτες/ Αξιολογήσεις

Bloomberg Gender Equality Index 2021:

Ο δείκτης Bloomberg Gender-Equality Index (GEI) είναι ένας καταξιωμένος, διεθνώς, δείκτης για θέματα ισότητας των φύλων, που επεκτείνεται συνεχώς σε μεγάλο εύρος εταιρειών διεθνώς, φθάνοντας το 2020 να περιλαμβάνει 380 εταιρείες από 44 χώρες, συμπεριλαμβανομένης και της Εθνικής Τράπεζας για τέταρτη συνεχή χρονιά.

FTSE4Good Emerging Index:

Η Τράπεζα έχει αξιολογηθεί θετικά για την κοινωνική και περιβαλλοντική της επίδοση από ανεξάρτητους αναλυτές, με αποτέλεσμα να έχει ενταχθεί στο χρηματιστηριακό δείκτη αειφορίας FTSE4Good Emerging Index.

2020 MSCI Research:

Η MSCI Research διατήρησε την αναβάθμιση για την Τράπεζα το 2020 στο επίπεδο «BBB», αναφορικά με το πλαίσιο κριτηρίων το οποίο εφαρμόζει κατά την αξιολόγησή της («ESG Ratings»).

Carbon Disclosure Project:

Η Τράπεζα από το 2007, μέσω του Ανεξάρτητου Μη-Κερδοσκοπικού Οργανισμού Carbon Disclosure Project, δημοσιεύει στοιχεία αναφορικά με θέματα στρατηγικής της για την αντιμετώπιση του φαινομένου του θερμοκηπίου, καθώς επίσης και δεδομένα που αφορούν στην κατανάλωση νερού και τις εκπομπές CO_2 που προέρχονται από τις δραστηριότητες της. Για το 2020 η Τράπεζα αξιολογήθηκε και κατατάχθηκε στην κατηγορία C «Awareness». Στην κατηγορία C ανήκουν οι επιχειρήσεις που αποδεδειγμένα αναγνωρίζουν τόσο τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στη λειτουργία τους, όσο και τις επιπτώσεις που προκαλούν οι ίδιες στο περιβάλλον.

ISS Corporate Solutions:

Η Τράπεζα αξιολογήθηκε το 2020 από τον Οίκο ISS Corporate Solutions αναφορικά με τους πυλώνες «Περιβάλλον», «Κοινωνία» και «Διακυβέρνηση». Η Τράπεζα κατατάχθηκε στην ανώτερη Κατηγορία 2 και για τους τρεις πυλώνες «Περιβάλλον», «Κοινωνία» και «Διακυβέρνηση».

Πιστοποιήσεις

Βεβαίωση εφαρμογής του διεθνούς οδηγού ISO 26000:2010 για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Στο πλαίσιο συμμόρφωσης της Τράπεζας με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και πρότυπα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, η Γενική Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου, σε συνέχεια του επιτυχούς ελέγχου, από τον ανεξάρτητο οργανισμό ελέγχου και επιθεώρησης TÜV AUSTRIA Hellas έλαβε βεβαίωση στις 26 Σεπτεμβρίου 2019 για την ορθή εφαρμογή, παρακολούθηση και συντονισμό των αρχών εταιρικής κοινωνικής ευθύνης στην Τράπεζα και στον Όμιλο, όπως αυτά καθορίζονται στον διεθνή οδηγό ISO 26000:2010. Ακολουθώντας μια απαιτητική και άκρως επιτυχημένη διαδικασία πιστοποίησης, η Γενική Διεύθυνση της Τράπεζας συμμορφώθηκε πλήρως με τις κατευθύνσεις του οδηγού ISO 26000:2010 για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και τον ενσωμάτωσε στις αξίες και στις πρακτικές της.

Η Τράπεζα διαθέτει επίσης πιστοποίηση για δύο (2) διεθνή πρότυπα και πιο συγκεκριμένα:

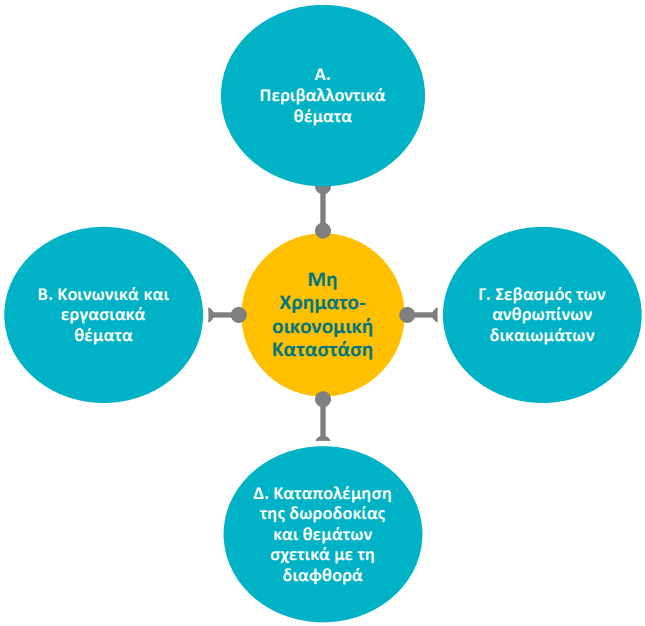
Διαχείριση Κανονιστικής Συμμόρφωσης, όπως ορίζεται από το διεθνή οδηγό ISO 19600: 2014,

Εταιρική Διακυβέρνηση (EBA Κατευθυντήριες γραμμές στην Εσωτερική Διακυβέρνηση | EBA-GL-2017-11).

Πιστοποίηση Έκθεσης Βιώσιμης Ανάπτυξης

Από το 2010 η Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας πιστοποιείται ετησίως από ανεξάρτητο Οργανισμό Διασφάλισης και περιλαμβάνει δείκτες απόδοσης (KPIs) για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και την Εταιρική Υπευθυνότητα.

Σύμφωνα με τα άρθρα 151 και 154 του Ν. 4548/2018, όπως ισχύει, η Τράπεζα περιλαμβάνει στην Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου μια μη χρηματοοικονομική κατάσταση με στόχο την κατανόηση της ανάπτυξης, των επιδόσεων, της θέσης και του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων της Τράπεζας και του Ομίλου. Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, η εν λόγω μη χρηματοοικονομική κατάσταση περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενότητες:

Στο πλαίσιο της απαίτησης για τη δημοσιοποίηση των μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών, η Τράπεζα έλαβε υπόψη διεθνείς πρακτικές και πρότυπα, όπως οι Οδηγίες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης («Ο.Ο.Σ.Α.») για τις Πολυεθνικές Επιχειρήσεις (2011).

Οι αναφορές που απαιτούνται σχετικά με το επιχειρηματικό μοντέλο της Τράπεζας περιλαμβάνονται στην ενότητα «Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση - Επισκόπηση των δραστηριοτήτων». Επιπλέον, σχετικά με τη δημοσιοποίηση των απαιτήσεων για κλιματικούς, περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς κινδύνους η Τράπεζα τώρα επαναξιολογεί τις διαδικασίες της για τον εντοπισμό και την εκτίμηση αυτών και θα προβεί σε σχετικές δημοσιοποιήσεις από το 2021 στο πλαίσιο των κανονιστικών και εθελοντικών απαιτήσεων.

Α. Περιβαλλοντικά θέματα

Η Εθνική Τράπεζα, μία από τις τέσσερεις συστημικές Τράπεζες και ένα από τα μεγαλύτερα χρηματοοικονομικά ιδρύματα της Ελλάδας, θεωρώντας ότι τα ζητήματα βιωσιμότητας είναι κρίσιμα, τόσο για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της, όσο και για τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, προσαρμόζεται ήδη – οικειοθελώς - με τις διεθνώς βέλτιστες πρακτικές. Ειδικότερα, έχει θεσπίσει και εφαρμόζει Πολιτική Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της Τράπεζας και του Ομίλου, Περιβαλλοντική Πολιτική, Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας, Κώδικα Τραπεζικής Δεοντολογίας, Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, ενώ έχει αναπτύξει, από το 2004, Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης το οποίο είναι εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου ISO 14001.

Πολιτική Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Πολιτική Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της Τράπεζας και του Ομίλου

Στο πλαίσιο του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης έχουν αναλυθεί οι συνολικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις της Τράπεζας και ως συνέπεια έχουν καθοριστεί οι ακόλουθοι 5 βασικοί Άξονες του Προγράμματος Δράσης της Τράπεζας:

1. **Η εξοικονόμηση ενέργειας και φυσικών πόρων.**
2. **Ο εξορθολογισμός των επαγγελματικών μετακινήσεων.**
3. **Η αποτελεσματική διαχείριση του χαρτιού και των στερεών αποβλήτων.**
4. **Η εφαρμογή περιβαλλοντικών κριτηρίων στις προμήθειες.**
5. **Η εφαρμογή πολιτικής ανάλυσης και εκτίμησης περιβαλλοντικών κινδύνων στις επενδυτικές και πιστοδοτικές διαδικασίες.**

Η Εθνική Τράπεζα, στοχεύοντας στη διαρκή προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της εταιρικής κοινωνικής υπευθυνότητας ανέλαβε σημαντικές πρωτοβουλίες και ολοκλήρωσε έργα με θετικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο. Συγκεκριμένα:

- Η Εθνική Τράπεζα προσυπέγραψε **τις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής της πρωτοβουλίας UNEP FI** τον Σεπτέμβριο του 2020. Οι Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής συνιστούν το ενιαίο πλαίσιο για έναν βιώσιμο τραπεζικό κλάδο το οποίο αναπτύχθηκε μέσω της καινοτόμου σύμπραξης τραπεζών σε παγκόσμια κλίμακα και της χρηματοοικονομικής πρωτοβουλίας του Περιβαλλοντικού Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών (UNEP FI). Στην πρωτοβουλία αυτή συμμετέχουν περισσότερες από 200 τράπεζες σε όλο τον κόσμο που αντιπροσωπεύουν πάνω από το ένα τρίτο του παγκόσμιου τραπεζικού κλάδου. Οι Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής καθορίζουν τον ρόλο και την ευθύνη του τραπεζικού κλάδου στη διαμόρφωση ενός βιώσιμου μέλλοντος και στην ευθυγράμμιση του τραπεζικού τομέα με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών και τη Συμφωνία του Παρισιού για το Κλίμα του 2015. Θέτουν επίσης ένα παγκόσμιο πλαίσιο για το τι σημαίνει να είναι μια τράπεζα υπεύθυνη και παρέχουν ενεργή καθοδήγηση για το πως μπορεί αυτό να επιτευχθεί. Οι Αρχές θα συμβάλλουν ώστε οι τράπεζες να αξιοποιήσουν καλύτερα τις ευκαιρίες στην διαρκώς μεταβαλλόμενη οικονομία και κοινωνία του 21ου αιώνα δημιουργώντας αξία για την κοινωνία και τους μετόχους, αλλά και θα βοηθήσουν τις τράπεζες να χτίσουν σχέση εμπιστοσύνης με τους επενδυτές, τους πελάτες, τους εργαζόμενους και την κοινωνία.

- **Θέσπιση πλαισίου και έκδοση Πράσινου Ομολόγου.**

  Η Εθνική Τράπεζα αποδεικνύει έμπρακτα, για μία ακόμη φορά, τη δέσμευσή της για στήριξη της πράσινης οικονομίας αλλά και τη στρατηγική της κατεύθυνση ως η Τράπεζα της Ενέργειας. Στο πλαίσιο αυτό ολοκλήρωσε με επιτυχία την τοποθέτηση του πρώτου Πράσινου Ομολόγου Υψηλής Εξασφάλισης στην ελληνική αγορά, ύψους €500 εκατ. Η συναλλαγή αποτελεί επίσης την πρώτη έκδοση ομολόγου υψηλής εξασφάλισης από ελληνική τράπεζα από το 2015 και έπειτα.

  Βάσει των αρχών της International Capital Market Association (ICMA) για τα πράσινα ομόλογα, σύμφωνα με τις οποίες πραγματοποιήθηκε η έκδοση, η Τράπεζα δεσμεύεται συμβατικά ότι το σύνολο των κεφαλαίων που θα αντληθούν από την πώληση του ομολόγου θα διατεθούν για τη χρηματοδότηση έργων πράσινης οικονομίας. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Εθνική Τράπεζα έχει ήδη υψηλό μερίδιο (40%) στην αγορά των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), το οποίο αναμένεται να ενισχυθεί περαιτέρω. Η χρηματοδότηση έργων στον κλάδο της ενέργειας και κατά κύριο λόγο σε ΑΠΕ, αποτελεί στρατηγικό στόχο της τράπεζας στοχεύοντας σε χρηματοδοτήσεις €3 δισ. τα επόμενα 3 χρόνια. Δείκτης Πράσινων Ομολόγων που συνδέονται με το κλίμα: 51,9%.

- **Ολοκληρώθηκε η πιστοποίηση κατά LEED του κτιρίου στον Γέρακα.**

  Η πιστοποίηση κατά LEED (Leadership in Energy and Environmental Design) είναι ένα διεθνώς αναγνωρισμένο σύστημα πιστοποίησης πράσινων κτιρίων, το οποίο παρέχει επαλήθευση από τρίτους ότι ένα κτίριο ή μια κοινότητα σχεδιάστηκε και κατασκευάστηκε χρησιμοποιώντας στρατηγικές που στοχεύουν στη βελτίωση της απόδοσης σε όλες τις μετρήσεις που έχουν μεγαλύτερη σημασία: εξοικονόμηση ενέργειας, αποδοτική χρήση του νερού, μείωση εκπομπών CO_2, βελτιωμένη ποιότητα περιβάλλοντος εσωτερικών χώρων, διαχείριση των πόρων με ευαισθησία στις επιπτώσεις τους.

- Η Τράπεζα, στο πλαίσιο των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει και με αίσθημα ευθύνης για μια περιβαλλοντικά υπεύθυνη λειτουργία, προχώρησε στην πιστοποίηση του **Καταστήματος της Κορίνθου το οποίο πλέον χαρακτηρίζεται ως Κλιματικά Ουδέτερο.** Για την επιλογή του κτιρίου λήφθηκαν υπόψη στοιχεία όπως η ιστορία, η μορφολογία και η αρχιτεκτονική του. Στόχος του έργου ήταν ο υπολογισμός και η αντιστάθμιση των αερίων του θερμοκηπίου που εκλύθηκαν κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του κτιρίου το 2019. Το έργο πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα, ISO 14044 και Greenhouse Gas Protocol. Οι υπολογισμοί των εκπομπών αερίων επαληθεύτηκαν από τον Γερμανικό οργανισμό First Climate, μέσω του οποίου πραγματοποιήθηκε και η αντιστάθμιση του άνθρακα με έργα που πραγματοποιούνται σε αναπτυσσόμενες χώρες.

Β. Κοινωνικά και εργασιακά θέματα

Προσέγγιση εστιασμένη στα ενδιαφερόμενα μέρη

Η Τράπεζα καταρτίζει Έκθεση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (Έκθεση Ε.Κ.Ε.), ενώ παρέχει στοιχεία στο πλαίσιο αξιολογήσεων από τρίτους Οργανισμούς και διάφορους Οίκους Αξιολόγησης αναφορικά με τις δράσεις εταιρικής υπευθυνότητας που πραγματοποιεί. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι, η Εθνική Τράπεζα, με σκοπό να συμπεριλάβει τα ενδιαφερόμενα μέρη (Αρχές, Πολιτεία, ΜΚΟ, ΜΜΕ, εργαζόμενοι, επιχειρηματικός κόσμος, προμηθευτές, μέτοχοι, επενδυτές, κ.λπ.) στη διαδικασία προσδιορισμού, κατανόησης και ανταπόκρισης σε ζητήματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, εφαρμόζει το πρότυπο AA1000 Accountability Principles Standard (APS) 2008. Το πρότυπο AA1000 APS και οι Κατευθυντήριες Οδηγίες των Προτύπων GRI αποτελούν τη βάση για την Έκθεση Ε.Κ.Ε.

Ακολούθως, η Τράπεζα προχωρά σε συγκεκριμένες δράσεις, με στόχο την ικανοποίηση των αναγκών και των προσδοκιών των ενδιαφερομένων μερών προκειμένου να βελτιωθεί η συνεργασία της με κάθε ομάδα ενδιαφερόμενων μερών, να αντιμετωπίσει τα κύρια ζητήματα που προκύπτουν και να ανταποκριθεί στις προσδοκίες τους.

Πολιτική Δωρεών, Χορηγιών, Φιλανθρωπικών Συνεισφορών και Λοιπών Σχετικών Δράσεων του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας

Ο Όμιλος έχει αναπτύξει και εφαρμόζει, από τον Μάιο του 2016, την «Πολιτική Δωρεών, Χορηγιών, Φιλανθρωπικών Συνεισφορών και λοιπών σχετικών δράσεων του Ομίλου». Η εν λόγω Πολιτική έχει ως στόχο, μεταξύ άλλων, τον καθορισμό συγκεκριμένων αρχών και κανόνων για την πραγματοποίηση δράσεων αναφορικά με δωρεές, χορηγίες, φιλανθρωπικές συνεισφορές, υποτροφίες και λοιπές σχετικές δράσεις που εντάσσονται στο πλαίσιο της Πολιτικής, τη διασφάλιση της διατήρησης υψηλού επιπέδου ηθικής συμπεριφοράς κατά την ανάληψη δράσεων προσφοράς, τη συμμόρφωση με το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο αναφορικά με δράσεις που εντάσσονται στο πλαίσιο της Πολιτικής (π.χ. διαφάνεια) καθώς και την υιοθέτηση διαδικασιών που προάγουν τη διαφάνεια κατά την ανάληψη δράσεων δωρεών από τον Όμιλο. Σύμφωνα με την Πολιτική, ο Όμιλος της ΕΤΕ δεν αναλαμβάνει και/ή συμμετέχει σε δράσεις προσφοράς προς πολιτικές οργανώσεις, πολιτικά κόμματα ή πολιτικά κινήματα.

Επιπλέον, στο πλαίσιο διεθνώς βέλτιστων πρακτικών που σχετίζονται με δωρεές, χορηγίες και λοιπές σχετικές πράξεις και σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν.4374/2016 αναφορικά με τη διαφάνεια στις σχέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων με επιχειρήσεις μέσων ενημέρωσης και επιχορηγούμενα πρόσωπα, η Τράπεζα δημοσιεύει πληροφορίες για όλες τις πληρωμές που διενεργήθηκαν εντός της αντίστοιχης οικονομικής χρήσης/έτους, προς επιχειρήσεις μέσων ενημέρωσης και επιχορηγούμενα πρόσωπα.

Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας

Όπως ορίζεται και εντός του Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας της Τράπεζας και του Ομίλου, διαρκής στόχος της Τράπεζας είναι η ίση μεταχείριση κάθε μέλους του ανθρώπινου δυναμικού. Η Τράπεζα:

- Αναπτύσσει αξιοκρατικό σύστημα αξιολόγησης απόδοσης, προαγωγών και αμοιβών του ανθρώπινου δυναμικού της.
- Σχεδιάζει και υλοποιεί δράσεις, συστήματα ανάπτυξης και κινήτρων με στόχο την προσέλκυση, επιλογή και περαιτέρω αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού.
- Υποστηρίζει τη συνεχή βελτίωση των δεξιοτήτων του προσωπικού, διεξάγοντας σημαντικά προγράμματα κατάρτισης και εκπαίδευσης για την επαγγελματική τους ανάπτυξη.

Η φιλοσοφία της Τράπεζας και των Εταιρειών του Ομίλου έχει ως βασικό άξονά της το σεβασμό της προσωπικότητας κάθε εργαζομένου. Σε αυτό το πλαίσιο, η Τράπεζα και οι εταιρείες του Ομίλου εκφράζουν τη δέσμευσή τους να τηρούν και να προωθούν αξίες όπως η ακεραιότητα, η υπευθυνότητα, η ειλικρίνεια, η διαφάνεια, η εμπιστοσύνη, η ισότητα και τα υψηλά ηθικά πρότυπα σε όλες τις λειτουργίες. Προς το σκοπό αυτό, ο Όμιλος:

- Χωρίς να περιορίζει την ανεξαρτησία των εργαζομένων, προάγει την ισότητα, τη διαφορετικότητα, τον σεβασμό και το ομαδικό πνεύμα σε ένα θετικό και ικανοποιητικό εργασιακό περιβάλλον.
- Δεν ανέχεται κανενός είδους διάκριση ή προσβλητική συμπεριφορά έναντι της προσωπικότητας κάποιου (για παράδειγμα, ηθική, σεξουαλική ή άλλη μορφή παρενόχλησης, εκφοβισμού, δίωξης και άλλες) ή κοινωνικό αποκλεισμό ή άνιση μεταχείριση λόγω εθνικότητας, φυλής, χρώματος, εθνοτικής ή κοινωνικής καταγωγής, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας, σεξουαλικού προσανατολισμού, φύλου, γενετικών χαρακτηριστικών, οικογενειακής κατάστασης, θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων ή σωματικών αναπηριών, καθεστώτος βετεράνου ή ιθαγένειας, έγγαμης κατάστασης ή εγκυμοσύνης.
- Εκτιμά ιδιαίτερα τις ιδέες και την οπτική των εργαζομένων με διαφορετικό υπόβαθρο που διαθέτουν ποικίλα ταλέντα και χαρακτηριστικά, τα οποία συμβάλλουν στην ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας, και διασφαλίζει ότι παρέχονται ίσες ευκαιρίες στους εργαζόμενους.
- Στοχεύει στην εφαρμογή μέτρων που διασφαλίζουν ίσες ευκαιρίες για τα δύο φύλα, μεταξύ άλλων όσον αφορά στις προοπτικές σταδιοδρομίας και στη βελτίωση της εκπροσώπησης του φύλου που υποεκπροσωπείται στις διοικητικές θέσεις.

Ο Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (*ενότητα: Ο Όμιλος / Εταιρική Διακυβέρνηση / Κανονισμοί και Αρχές Λειτουργίας*). Το 2020 ο Κώδικας αναθεωρήθηκε, έτσι ώστε να ενσωματωθούν νέες αρχές, να επικαιροποιηθεί και εμπλουτιστεί το πλαίσιο του Κώδικα, καθώς και να επανασχεδιαστεί η μορφή του, έτσι ώστε να διευκολύνεται η καλύτερη κατανόηση των κανόνων συμπεριφοράς και των υποχρεώσεων που απορρέουν από το κανονιστικό πλαίσιο. Σημειώνεται ότι η Τράπεζα διασφαλίζει ότι το σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού της Τράπεζας εκπαιδεύεται, μέσω ειδικού προγράμματος e-learning, αναφορικά με το περιεχόμενο Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας.

Υπεύθυνη Διαχείριση Προμηθειών

Στηρίζοντας τη μακροχρόνια δέσμευσή της για υπεύθυνες επιχειρήσεις, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει πολιτικές, κανονισμούς και διαδικασίες που στην ουσία ενσωματώνονται στους σχετικούς Κώδικες Δεοντολογίας, διασφαλίζοντας διαφάνεια και αμεροληψία, καθώς και αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων στην προμήθεια και υλοποίηση τεχνικών έργων. Η Τράπεζα χρησιμοποιεί ένα Σύστημα Διαχείρισης Σχέσεων Προμηθευτών (SRM-SAP), το οποίο διευκολύνει τη συνεργασία με τους προμηθευτές της που εκπροσωπούνται από τους περισσότερους επιχειρηματικούς τομείς. Σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο, όλα τα μέρη που εμπλέκονται σε προμήθειες και τεχνικά έργα πρέπει να γνωρίζουν και να συμμορφώνονται με τον Κώδικα Δεοντολογίας της Τράπεζας και του Ομίλου, ο οποίος ισχύει επίσης για την αγορά και τα τεχνικά έργα.

Η Τράπεζα εξετάζει και αξιολογεί τους προμηθευτές της (όσον αφορά την ποιότητα, τις πιστοποιήσεις, τον σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα / στους εργαζόμενους κ.λπ.), σε συνεχή βάση

Οι Άνθρωποι

- **Εκπαίδευση και Ανάπτυξη**
- **Επιλογή, Προσλήψεις και Τοποθετήσεις**
- **Δέσμευση Εργαζομένων**
- **Υγεία και ασφάλεια**
- **Ισότητα των Φύλων**
- **Αριθμός προσωπικού ανά γεωγραφική περιοχή**
- **Προτεραιότητες του Ανθρώπινου Δυναμικού για το 2021**

Εκπαίδευση και Ανάπτυξη

Παρά την εμφάνιση της πανδημίας COVID-19, η Τράπεζα διατήρησε τη δυναμική της στην Εκπαίδευση και Ανάπτυξη και το 2020. Συγκεκριμένα, επιβεβαιώσαμε για άλλη μια χρονιά τη δέσμευσή μας να εντοπίζουμε και να αναπτύσσουμε ταλέντα στο εσωτερικό της Τράπεζας, ως απάντηση στην έντονη ανάγκη για περαιτέρω επιτάχυνση – και εμβάθυνση – των προσπαθειών μας για Μετασχηματισμό. Οι εκτενείς αναπτυξιακές μας δραστηριότητες συμπεριλαμβάνουν ενδο-επιχειρησιακά και εξω-επιχειρησιακά εκπαιδευτικά προγράμματα, εστιάζοντας

τόσο στις τεχνικές όσο και στις ηγετικές δεξιότητες. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός παραμένει στο επίκεντρο των προσπαθειών μας, με την (εξ' αποστάσεως) εφαρμογή εκπαιδευτικών «εργαστηρίων» και συνεδρίων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Παράλληλα, το πλήρως ανανεωμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα δεοντολογίας, αξιών, και διαχείρισης κινδύνων (συμπεριλαμβανομένου ενός ενισχυμένου εκπαιδευτικού προγράμματος για την Κυβερνοασφάλεια) το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή κατά τη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του 2020 ενίσχυσε σημαντικά τις προσπάθειες μας για μείωση των αντίστοιχων κινδύνων.

Τύπος Εκπαίδευσης	Αριθμός Εκπαιδεύσεων	Συμμετέχοντες	Εκπαιδευτικές ώρες
Ενδο-επιχειρησιακά	296	5.593	30.905
Εξω-επιχειρησιακά	239	1.772	20,962
E-learning	75*	44.007	113.879
Σύνολο	**610**	**51.372**	**165.746**

*Τα webinars (ασύγχρονα σεμινάρια e-learning υπολογίζονται με τις συμμετοχές)

Επιλογή, Προσλήψεις και Τοποθετήσεις

Συμπληρώνοντας τις προσπάθειες μας για Εκπαίδευση και Ανάπτυξη, αναγνωρίζουμε τη σπουδαιότητα του ταλέντου και των δεξιοτήτων στην Τράπεζα. Οι προσπάθειές μας το 2020 επικεντρώθηκαν στον εντοπισμό και προσέλκυση εξειδικευμένου ταλέντου από την αγορά για να καθοδηγήσει ή να συμπληρώσει τις υπάρχουσες ομάδες σε βασικές λειτουργικές περιοχές, καθώς και στην προώθηση των εσωτερικών μετακινήσεων ώστε να ευθυγραμμίζουμε συνεχώς το προφίλ του ανθρώπινου δυναμικού μας στις ανταγωνιστικές απαιτήσεις της αγοράς. Παράλληλα, η ανάπτυξη ολοκληρωμένων, ικανών μελλοντικών στελεχών σε όλον τον Οργανισμό παραμένει ακόμα μια βασική προτεραιότητά μας καθώς επεκτείνουμε τις προσπάθειες μετασχηματισμού. Σε αυτή την κατεύθυνση, η εξειδικευμένη Υποδιεύθυνση Επιλογής και Πρόσληψης Προσωπικού συνέχισε να συμμετέχει σε Πανεπιστημιακές διοργανώσεις και διοργανώσεις καριέρας ενώ ταυτόχρονα έδωσε έμφαση στις δραστηριότητές της για συμβουλευτική και παροχή mentoring μέσω εξατομικευμένης ανατροφοδότησης και συνεδριών coaching.

Δέσμευση εργαζομένων

Αναγνωρίζοντας ότι οι άνθρωποι αποτελούν το θεμέλιο της επιτυχίας μας, το 2020 η Εθνική Τράπεζα ξεκίνησε την 1η της Έρευνα Εργασιακής Εμπειρίας, αποσκοπώντας στον εντοπισμό δυνατών σημείων αλλά και ευκαιριών για βελτίωση μέσα από τα μάτια των ανθρώπων μας. Με ένα πολύ σημαντικό ποσοστό συμμετοχής, περίπου 60%, η Έρευνα (υπό πλήρη ανωνυμία) ανέδειξε το υψηλό επίπεδο αφοσίωσης και δέσμευσης των εργαζομένων αλλά εντόπισε και πολλές ευκαιρίες προς βελτίωση αναφορικά με την εργασιακή εμπειρία, τους διαύλους επικοινωνίας και τις επιπρόσθετες ευκαιρίες συνεργασίας μεταξύ των Μονάδων. Οι ευκαιρίες που αναδείχθηκαν αποτελούν πλέον μέρος ενός οδικού χάρτη σε επίπεδο Τράπεζας - και Μονάδων - με σκοπό το εργασιακό περιβάλλον στην Εθνική Τράπεζα να γίνει πιο ελκυστικό και αποτελεσματικό.

Υγεία και Ασφάλεια

Η υγεία και η ασφάλεια στους χώρους εργασίας, αποτελούν για την Τράπεζα και τις Εταιρείες του Ομίλου ύψιστη προτεραιότητα, με σκοπό να διασφαλίζεται η ασφάλεια στο εργασιακό περιβάλλον, να βελτιωθεί η ποιότητα της επαγγελματικής ζωής των εργαζομένων και να προληφθούν συναφείς κίνδυνοι (Βλέπε ενότητα «*Διαχείριση Κινδύνου – Άλλοι παράγοντες Κινδύνου – Κίνδυνος που σχετίζεται με τον COVID-19*»).

Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα διενεργεί τακτικούς ελέγχους για να διασφαλίσει την επάρκεια και την καταλληλότητα των υφιστάμενων προτύπων υγείας και ασφάλειας στον χώρο εργασίας, μεριμνώντας για την ανάλογη εκπαίδευση και διαβούλευση με τους υπαλλήλους σε σχετικά θέματα, ενώ έχει επίσης καταρτίσει σχέδια για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, που στοχεύουν τόσο στην πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου, όσο και στην υποστήριξη των εργαζομένων σε περιπτώσεις βίαιων περιστατικών (ληστείες και λεκτική/σωματική κακοποίηση).

Η Τράπεζα, σε εφαρμογή του Ν. 3850/2010, θέτει σε ισχύ τον Κανονισμό για την Προστασία της Υγείας και Ασφάλειας των εργαζομένων της Τράπεζας, ο οποίος καλύπτει όλο το προσωπικό της, ενώ για θέματα υγείας και ασφάλειας η Τράπεζα έχει συστήσει την Επιτροπή Υγείας και Ασφαλείας των Υπαλλήλων της Εθνικής Τράπεζας στην οποία συμμετέχουν εκλεγμένοι εκπρόσωποι των εργαζομένων. Στην προσπάθεια να αντιμετωπίσουμε όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά τα θέματα υγείας και ασφάλειας, η Τράπεζα διοργανώνει σχετικά σεμινάρια, όπως πυρασφάλεια (συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας), διαχείριση κρίσεων κ.λπ.

Το 2020, ο δείκτης συχνότητας ατυχημάτων («Incidence Rate ("IR")») ανήλθε σε 0,08 (IR= (Συνολικός αριθμός ατυχημάτων / (Συνολικές ώρες εργασίας) x 200.000).

Ισότητα των φύλων

Προκειμένου να επιτύχουμε ουσιαστική ισότητα ανάμεσα στις γυναίκες και στους άντρες σε όλες τις βαθμίδες, έχουν τεθεί σε ισχύ πολλαπλές πρωτοβουλίες.

Οι ίσες εργασιακές ευκαιρίες ανάμεσα σε γυναίκες και άντρες αποτελούν προτεραιότητα για την Εθνική Τράπεζα.

	Αριθμός εργαζομένων	%
Γυναίκες	3.937	52,3%
Άντρες	3.587	47,7%
18-29 έτη	248	3,3%
30-44 έτη	3.708	49,3%
45-59 έτη	3.466	46,1%
60+-έτη	102	1,3

Αριθμός προσωπικού ανά γεωγραφική περιοχή

Ο αριθμός ανά γεωγραφική περιοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες αναλύεται ως εξής:

Χώρα	*Αριθμός προσωπικού στις* **31 Δεκεμβρίου 2020**
Ελλάδα	7.738
Βουλγαρία	35
Βόρεια Μακεδονία	1.008
Ρουμανία	18
Κύπρος	4
Ηνωμένο Βασίλειο	24
Μάλτα	33
Λουξεμβούργο	4
Αίγυπτος	243
Σύνολο*	**9.107**

* Ο παραπάνω πίνακας εξαιρεί τους 1.148 υπαλλήλους στις 31 Δεκεμβρίου 2020 για τις θυγατρικές (NIC και NBG Κύπρου) που ταξινομούνται ως περιουσιακά στοιχεία προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες.

Προτεραιότητες του Ανθρώπινου Δυναμικού για το έτος 2021

Οι προτεραιότητες του Ανθρώπινου Δυναμικού για το 2021 είναι οι εξής:

- η συνεχής και αποτελεσματική διαχείριση του αντικτύπου του COVID-19 στους ανθρώπους της Τράπεζας,
- η υλοποίηση του νέου Συστήματος Αξιολόγησης και Ανάπτυξης της Τράπεζας,
- η ένταξη σχημάτων μεταβλητών αποδοχών με βάση την απόδοση
- η απόκτηση νέων δεξιοτήτων, η βελτίωση υφιστάμενων δεξιοτήτων και ανάπτυξη ταλέντων, και
- η ενδυνάμωση της νέας Μονάδας Ανθρώπινου Δυναμικού και των σχετικών διαδικασιών προς την κατεύθυνση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας.

Γ. Σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Ο Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας θέτει με σαφήνεια τις ηθικές αρχές και αξίες καθώς και τους κανόνες συμπεριφοράς που υιοθετούνται από την Τράπεζα και τον Όμιλο. Για το σκοπό αυτό, η Τράπεζα έχει επίγνωση της ευθύνης της για τον σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων, που σημαίνει την αποφυγή παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των άλλων και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων όπου συμβαίνουν.

Απόδειξη της σταθερής προσήλωσης της Τράπεζας στα θέματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και Βιώσιμης Ανάπτυξης, καθώς και της δέσμευσής της για τη συνέχιση και την ενίσχυση των πρωτοβουλιών για τα θέματα ισότητας των φύλων και της εξάλειψης κάθε είδους διάκρισης αποτελεί η συμμετοχή της για τέταρτη συνεχή χρονιά στον διεθνή Δείκτη Bloomberg Gender-Equality Index (GEI).

Ο δείκτης Bloomberg Gender-Equality Index (GEI) είναι ένας διεθνώς καταξιωμένος δείκτης για θέματα ισότητας των φύλων, που επεκτείνεται συνεχώς σε μεγάλο εύρος εταιρειών, φθάνοντας σήμερα να περιλαμβάνει 380 εταιρείες από 44 χώρες.

Για την ένταξη της Τράπεζας στο δείκτη αξιολογήθηκαν οι πολιτικές της για τα θέματα ισότητας των φύλων, αποφυγής κάθε είδους διακρίσεων (όπως μισθολογικών, εκπαίδευσης και ανάπτυξης, παροχών κ.ά.), καθώς και η εταιρική της κουλτούρα που διακρίνεται για τις ίσες ευκαιρίες στο εργασιακό περιβάλλον.

Σημειώνεται ότι, δεν έχουν καταγραφεί ή αναφερθεί περιστατικά διακρίσεων σε ολόκληρο το προσωπικό της Τράπεζας και δεν έχουν υποβληθεί καταγγελίες για περιστατικά διακρίσεων από υπαλλήλους ή τρίτους.

Δ. Καταπολέμηση της δωροδοκίας και θέματα σχετικά με τη διαφθορά

Στην Ελλάδα, η δωροδοκία (ενεργητική ή παθητική) αποτελεί εγκληματική ενέργεια και τιμωρείται βάσει των διατάξεων του Ποινικού Κώδικα. Επιπρόσθετα, η δωροδοκία περιλαμβάνεται και στα βασικά αδικήματα του Ν. 4557/2018, όπως ισχύει, περί της πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και καταπολέμησης της τρομοκρατίας. Παράλληλα , η Ελλάδα προέβη στην κύρωση/υιοθέτηση των παρακάτω Συμβάσεων:

- Της Σύμβασης του Ο.Ο.Σ.Α. για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας Αλλοδαπών Δημόσιων Λειτουργών στις Διεθνείς Επιχειρηματικές Συναλλαγές, (με τον Ν. 2656/1998, και
- Της Σύμβασης Καταπολεμήσεως Δωροδοκίας Υπαλλήλων Κρατών Ε.Ε. (1997), με τον Ν. 2802/2000.

Οι βασικές αξίες και αρχές που κατευθύνουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες του Ομίλου δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στη συνεχή διασφάλιση ηθικής συμπεριφοράς, ενώ ο Όμιλος επιδεικνύει μηδενική ανοχή σε πράξεις διαφθοράς και δωροδοκίας και αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα η αποτροπή και καταπολέμησή τους. Η δραστηριότητα της Τράπεζας συνεπάγεται την έκθεσή της σε φαινόμενα διαφθοράς και δωροδοκίας, τα οποία εάν δεν αντιμετωπιστούν έγκαιρα και με τον κατάλληλο τρόπο, ενέχουν σοβαρό κίνδυνο για την Τράπεζα, και θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά τα οικονομικά της αποτελέσματα, με σοβαρό αντίκτυπο στη φήμη της ίδιας και των θυγατρικών της εταιρειών, καθώς και στην περαιτέρω διεύρυνση των δραστηριοτήτων της, ενώ θα μπορούσαν να επιφέρουν ανεπιθύμητες συνέπειες στα συμφέροντα των πελατών, των μετόχων και των εργαζομένων της.

Στο πλαίσιο αυτό, εφαρμόζονται προληπτικοί μηχανισμοί ελέγχου, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η προστασία απέναντι σε κάθε ενδεχόμενο κίνδυνο δωροδοκίας και διαφθοράς, στον οποίο μπορεί να εκτεθεί η Τράπεζα κατά την επιχειρηματική της δραστηριότητα/λειτουργία. Για το σκοπό αυτό, το πρόγραμμα της Τράπεζας για την καταπολέμηση της δωροδοκίας αποτελείται από ποικίλα στοιχεία, όπως αξιολογήσεις κινδύνων σχετικών με την καταπολέμηση της δωροδοκίας και της διαφθοράς, πολιτικές και διαδικασίες, τον τόνο από το ανώτατο επίπεδο, χρηματοοικονομικούς και μη χρηματοοικονομικούς ελέγχους, έκφραση ανησυχιών, πληροφόρηση της διοίκησης και περιοδικές αναφορές, καθώς και τήρηση αρχείων.

Η προσέγγιση αυτή αντανακλάται στους Κώδικες και στις Πολιτικές που έχει υιοθετήσει η Τράπεζα, στις δικλείδες ασφαλείας που έχουν ενσωματωθεί στις διαδικασίες που ακολουθούνται στο πλαίσιο της καθημερινής της λειτουργίας, και στις διαδικασίες παρακολούθησης και ελέγχου που εφαρμόζονται.

Η Τράπεζα εφαρμόζει διαδικασίες και εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας με σκοπό τον περιορισμό των πιθανών κινδύνων και τη διασφάλιση ότι η Τράπεζα συμμορφώνεται με νόμους και κανονισμούς, οι οποίοι σε περίπτωση μη συμμόρφωσης θα μπορούσαν να επιφέρουν σημαντικό αντίκτυπο στα οικονομικά της αποτελέσματα. Η αποτελεσματική λειτουργία αυτών των διαδικασιών και των εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας υπόκεινται στην ανεξάρτητη παρακολούθηση από τις Μονάδες Εσωτερικών Δικλείδων Ασφαλείας και στον ανεξάρτητο έλεγχο από τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, ενώ η Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνουν δέουσα ενημέρωση μέσω αναφορών για τις εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας από τις Μονάδες Δικλείδων Ασφαλείας.

Επιπλέον, σύμφωνα με ειδικές απαιτήσεις που επιβάλλει σχετικά το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο (Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006), εξωτερικοί ελεγκτές ελέγχουν και αξιολογούν την αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας κάθε τρία χρόνια.

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει μια σειρά από Κώδικες και Πολιτικές εγκεκριμένες από το Διοικητικό της Συμβούλιο, που περιλαμβάνουν μέτρα κατά του κινδύνου διαφθοράς και δωροδοκίας. Τέτοια μέτρα ενσωματώνονται ενδεικτικά στον Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας του Ομίλου, στον Κώδικα Τραπεζικής Δεοντολογίας, στην Πολιτική για την καταπολέμηση της Απάτης, στην Πολιτική Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων και στην Πολιτική για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας.

Επιπρόσθετα, εφαρμόζονται δικλείδες ασφαλείας σε επίπεδο διαδικασιών, για την έγκαιρη πρόληψη ή τον εντοπισμό κινδύνων απάτης. Οι δικλείδες ασφαλείας μπορεί να περιλαμβάνουν σαφώς καθορισμένα επίπεδα εγκρίσεων / εξουσιοδοτήσεων, επαληθεύσεις, φυσικούς ελέγχους, συμφωνίες, δικλείδες ασφαλείας επί των πληροφοριών που χρησιμοποιούνται στην εκτέλεση της δικλείδας ασφαλείας ή δικλείδες ασφαλείας με στοιχείο επισκόπησης. Οι δικλείδες ασφαλείας που εφαρμόζονται είναι ένας συνδυασμός αυτοματοποιημένων, ημι-αυτοματοποιημένων ή μη αυτοματοποιημένων δικλείδων ασφαλείας.

Περαιτέρω, η ισχύουσα Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών (Whistleblowing) της Τράπεζας και του Ομίλου προβλέπει την ύπαρξη κατάλληλων διαύλων επικοινωνίας, παρέχοντας τη δυνατότητα υποβολής εμπιστευτικών αναφορών, τόσο στην περίπτωση που προέρχονται από το εσωτερικό της Τράπεζας, όσο και στην περίπτωση υποβολής από τρίτα μέρη.

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεσμεύεται να αποτρέπει τη δωροδοκία και τη διαφθορά και να προωθεί την καθιέρωση μιας κουλτούρας ενάντια σε αυτά, σύμφωνα με την οποία καμιά μορφή δωροδοκίας και διαφθοράς δεν είναι αποδεκτή, ενώ είναι υπεύθυνο για την έγκριση των σχετικών Πολιτικών, καθώς και για τον έλεγχο της εφαρμογής τους και την περιοδική τους αξιολόγηση/παρακολούθηση. Επιπρόσθετα, η Επιτροπή Ελέγχου και το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας λαμβάνουν αναφορές σχετικά με την επικαιροποίηση και την αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου γενικότερα, καθώς και σχετικά με κάθε σημαντικό γεγονός που τυχόν εντοπιστεί.

Επιπλέον, υποχρεωτικά εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με τον ισχύοντα Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας της Τράπεζας και του Ομίλου, ο οποίος εστιάζει, μεταξύ άλλων, σε θέματα δωροδοκίας και διαφθοράς, παρέχονται σε όλο το προσωπικό της Τράπεζας και όλο το προσωπικό έχει πρόσβαση στο εσωτερικό δίκτυο επικοινωνίας της Τράπεζας (intranet), μέσω του οποίου λαμβάνει έγκαιρη και πλήρη ενημέρωση σχετικά με όλα τα σημαντικά θέματα που αφορούν στην ανάπτυξη και λειτουργία του Ομίλου της ΕΤΕ, συμπεριλαμβανομένων εσωτερικών ανακοινώσεων και εγκυκλίων, πολιτικών που εφαρμόζει η Τράπεζα κλπ.

Στο πλαίσιο της έμφασης που δίνει η Τράπεζα στη διασφάλιση της εφαρμογής των υψηλότερων προτύπων ηθικής και ακεραιότητας σε όλες τις δραστηριότητες της, σύμφωνα με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, η Τράπεζα έχει θεσπίσει την Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας του Διοικητικού Συμβουλίου.

Περαιτέρω πληροφορίες για τις αρμοδιότητες της Επιτροπής και τις εργασίες της εντός του 2020 παρουσιάζονται παρακάτω στη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης, ενότητα «*Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και λοιπά διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα*».

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, τη σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον κανονισμό λειτουργίας της, ο οποίος έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (*ενότητα: Ο Όμιλος / Εταιρική Διακυβέρνηση / Διοικητικό Συμβούλιο / Επιτροπές*).

Τέλος, οι Μονάδες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου πιστοποιήθηκαν με το διεθνές πρότυπο ISO 37001:2016 (Anti-bribery management systems) για τα συστήματα διαχείρισης για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας σύμφωνα με το ως άνω πρότυπο.

Με σκοπό την πλήρη συμμόρφωση της Τράπεζας με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, αλλά και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και κατευθυντήριες οδηγίες αναφορικά με την καταπολέμηση της διαφθοράς και της δωροδοκίας, και λαμβάνοντας υπόψη την συχνότητα εμφάνισης αντίστοιχων περιστατικών στις διεθνείς επιχειρηματικές συναλλαγές, τα οποία υπονομεύουν την αποτελεσματική διακυβέρνηση των εταιρειών, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει τις παρακάτω Πολιτικές και Κώδικες:

Κώδικας Δεοντολογίας της Διοίκησης και των Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου

Ο Κώδικας Δεοντολογίας της Διοίκησης και των Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου, καθορίζει τις βασικές δεοντολογικές υποχρεώσεις και τα πρότυπα συμπεριφοράς των καλυπτόμενων προσώπων, τα οποία εμπλέκονται στην προετοιμασία, κατάρτιση και υποβολή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και οποιωνδήποτε άλλων χρηματοοικονομικών γνωστοποιήσεων της Τράπεζας και των

εταιρειών του Ομίλου.

Κύριος στόχος του είναι η προώθηση της ηθικής συμπεριφοράς, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης των περιπτώσεων πραγματικής ή δυνητικής σύγκρουσης συμφερόντων, η προαγωγή της διαφάνειας και της ηθικής συμπεριφοράς των καλυπτόμενων προσώπων κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, η συμμόρφωση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, η διασφάλιση της πλήρους και ακριβούς σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και χρηματοοικονομικών γνωστοποιήσεων, η έγκαιρη υποβολή εσωτερικών αναφορών σε περίπτωση παράβασης του Κώδικα και η δέσμευση των καλυπτόμενων προσώπων για την τήρηση των διατάξεων του Κώδικα, καθώς και των κανόνων δεοντολογίας που υπαγορεύονται από το κανονιστικό πλαίσιο και δεσμεύουν την Τράπεζα ή/και τις εταιρείες του Ομίλου.

Ο Κώδικας Δεοντολογίας της Διοίκησης και των Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (*ενότητα: Ο Όμιλος / Εταιρική Διακυβέρνηση /Κανονισμοί και Αρχές Λειτουργίας*).

Πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας

Η πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου για την καταπολέμηση της Δωροδοκίας έχει οριστεί σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του νομικού πλαισίου, τις καλύτερες Διεθνείς Πρακτικές και τις οδηγίες παγκόσμιων οργανισμών και σωμάτων οι οποίες προλαμβάνουν και καταπολεμούν το οικονομικό έγκλημα (OECD, Financial Action Task Force - FATF, Wolfsberg Group, κλπ).

Πολιτική για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας ισχύει για όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα ανώτερα στελέχη, τους υπαλλήλους της Τράπεζας και του Ομίλου, και γενικά για κάθε άτομο που εργάζεται για τον Όμιλο, είτε βάσει σύμβασης εργασίας είτε όχι, και:

- Δεσμεύει τρίτα μέρη, τα οποία παρέχουν υπηρεσίες για ή για λογαριασμό του Ομίλου.
- Καθορίζει συγκεκριμένες αρχές και κανόνες που διέπουν τις δραστηριότητες του Ομίλου για την πρόληψη και την καταπολέμηση της δωροδοκίας.
- Υιοθετεί διαδικασίες που αποθαρρύνουν τις πρακτικές διαφθοράς και δωροδοκίας, όπως διαδικασίες αξιολόγησης του κινδύνου δωροδοκίας, αποδοχής δώρων και φιλοξενίας, δωρεών σε πολιτικά κόμματα και φιλανθρωπικά ιδρύματα, αξιολόγησης τρίτων μερών κλπ.
- Ενθαρρύνει την εμπιστευτική αναφορά υποψιών, μέσω των κατάλληλων καναλιών επικοινωνίας, που διασφαλίζουν την προστασία των ατόμων και την κατάλληλη διερεύνηση του αναφερόμενου συμβάντος.

Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών (Whistleblowing) της Τράπεζας και του Ομίλου

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει την Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών (Whistleblowing) της Τράπεζας και του Ομίλου μέσω της οποίας θεσπίζονται διαδικασίες για την υποβολή, επώνυμα ή ανώνυμα, εμπιστευτικών αναφορών ή παρατηρήσεων από κάθε ενδιαφερόμενο αναφορικά με πράξεις στελεχών της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου, οι οποίες υποδηλώνουν την ύπαρξη παράτυπων δραστηριοτήτων ή δυσλειτουργιών ή παραλείψεων που σχετίζονται με αθέτηση εσωτερικών Πολιτικών και Διαδικασιών. Η Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών (Whistleblowing) της Τράπεζας και του Ομίλου καλύπτει και τα προβλεπόμενα από το Ν.4261/2014 αναφορικά με τις εσωτερικές διαδικασίες καταγγελίας παραβάσεων.

Η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας έχει την ευθύνη για την καθιέρωση και τη διαρκή παρακολούθηση της εφαρμογής των διαδικασιών αυτών, οι οποίες διασφαλίζουν την εμπιστευτικότητα και το απόρρητο των αναφορών ή των παρατηρήσεων που λαμβάνονται.

Ο σύνδεσμος για την υποβολή εμπιστευτικών αναφορών είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (*ενότητα: Ο Όμιλος / Εταιρική Διακυβέρνηση / Επικοινωνία*).

Πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου για την Αντιμετώπιση της Απάτης

Η Τράπεζα, όπως και κάθε πιστωτικό ίδρυμα, εκτίθεται στον κίνδυνο απάτης και παράνομων δραστηριοτήτων κάθε τύπου, οι οποίοι, αν δεν αντιμετωπιστούν εγκαίρως και με αποτελεσματικό τρόπο, θα μπορούσαν να επιφέρουν αρνητικές συνέπειες στην επιχειρηματική της δραστηριότητα, την οικονομική της κατάσταση, τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων της και τις προοπτικές της για επιτυχία.

Η Διοίκηση αποδίδει πρωτεύουσα σημασία στην πρόληψη και καταπολέμηση φαινομένων απάτης καθώς και κάθε άλλης αντικανονικής ενέργειας και πρακτικής που παρεκκλίνει από τα διεθνή λογιστικά και ελεγκτικά πρότυπα και τις αντίστοιχες κείμενες διατάξεις καθώς και πράξεις οι οποίες είναι αντίθετες προς τις θεμελιώδεις Αξίες και Αρχές που διέπουν την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας τόσο της Τράπεζας όσο και του Ομίλου.

Μέσω της Πολιτικής της Τράπεζας και του Ομίλου για την Αντιμετώπιση της Απάτης, και λαμβάνοντας υπόψη τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το θεσμικό, νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, η Τράπεζα επιδιώκει:

- τον καθορισμό συγκεκριμένων αρχών και κανόνων για την πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης και τη διαμόρφωση ενιαίας επιχειρησιακής συμπεριφοράς και κουλτούρας για την αντιμετώπισή της,
- την ευαισθητοποίηση και την επαγρύπνηση του προσωπικού του Ομίλου, ώστε αυτό να είναι ικανό να αναγνωρίζει και να αποφεύγει ενέργειες συνδεόμενες με απάτη,
- την ενθάρρυνση της υποβολής εμπιστευτικών αναφορών κάθε υποψίας περί απάτης, μέσω κατάλληλων διαύλων επικοινωνίας που διασφαλίζουν την προστασία των ατόμων και την κατάλληλη

διερεύνηση του αναφερόμενου συμβάντος,

- την ανάπτυξη συστημάτων, διαδικασιών και ελεγκτικών μηχανισμών που βοηθούν στην πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης.

Αποτροπή Σύγκρουσης Συμφερόντων

Η Τράπεζα και οι Εταιρείες του Ομίλου προσδίδουν ιδιαίτερη σημασία και λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για τη διαχείριση περιπτώσεων που συνιστούν ή ενδέχεται να οδηγήσουν σε σύγκρουση συμφερόντων σε σχέση με τις προσφερόμενες υπηρεσίες τους. Με σκοπό την αποτροπή πραγματικών ή δυνητικών περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων, η Τράπεζα και ο Όμιλος έχουν υιοθετήσει τις εξής Πολιτικές:

- Πολιτική Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων για τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα Ανώτατα Διευθυντικά Στελέχη και τα λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη της ΕΤΕ για τον έλεγχο και τη διαχείριση πραγματικών ή ενδεχόμενων συγκρούσεων συμφερόντων μεταξύ της Τράπεζας και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, των Ανώτατων Διευθυντικών Στελεχών και άλλων Συνδεδεμένων Μερών της.
- Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων που καθορίζει το πλαίσιο για την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διαχείριση της σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ της Τράπεζας, του Ομίλου και των πελατών της, καθώς και μεταξύ των ιδίων των πελατών κατά την παροχή επενδυτικών και παρεπόμενων υπηρεσιών.
- Πολιτική για τους Συνδεδεμένους Πιστούχους (Connected Borrowers) της Τράπεζας και του Ομίλου στην Ελλάδα: Η Πολιτική αποσκοπεί στη διασφάλιση ότι ο χειρισμός των Συνδεδεμένων Πιστούχων γίνεται χωρίς διάκριση έναντι των μη συνδεδεμένων πιστούχων, ήτοι, με τα ίδια κριτήρια όπως αυτά προσδιορίζονται από τις σχετικές Πιστωτικές Πολιτικές της ΕΤΕ. Η Πολιτική θεσπίζει τους βασικούς κανόνες που διέπουν τη χορήγηση πιστώσεων και το χειρισμό αιτημάτων ρύθμισης και αναδιάρθρωσης δανείων Συνδεδεμένων Πιστούχων, ενώ η ορθή υλοποίησή της παρακολουθείται μέσω και ειδικής εφαρμογής που έχει αναπτυχθεί για αυτό το σκοπό στο σύστημα της Τράπεζας.

Πολιτικές σχετικά με τη διαχείριση θεμάτων καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Η Τράπεζα και οι εταιρείες του Ομίλου αποδίδουν πρωτεύουσα σημασία στην πρόληψη και καταπολέμηση φαινομένων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (εφεξής «ΞΧ/ΧΤ»), μέσω της χρησιμοποίησης των προϊόντων και υπηρεσιών τους. Οι πράξεις αυτές είναι αντίθετες προς τις θεμελιώδεις αξίες και αρχές που διέπουν την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του Ομίλου και επιφέρουν ή θα μπορούσαν να επιφέρουν ανεπιθύμητες συνέπειες, με σοβαρό αντίκτυπο στη φήμη της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου, αλλά και στα συμφέροντα των πελατών, των μετόχων και των εργαζομένων τους, εκθέτοντας έτσι τον Όμιλο σε μη αποδεκτά επίπεδα συναφών κινδύνων.

Για το λόγο αυτό, και σε συμμόρφωση με τις ισχύουσες κανονιστικές απαιτήσεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων ΞΧ/ΧΤ, ο Όμιλος έχει υιοθετήσει τις εξής Πολιτικές:

- Πολιτική του Ομίλου για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, στην οποία έχει ενσωματωθεί και Πολιτική Αποδοχής Νέων Πελατών.
- Πολιτική του Ομίλου για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στις διασυνοριακές σχέσεις τραπεζικής ανταπόκρισης.

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφερθεί ότι η Πολιτική του Ομίλου για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και Πολιτική Αποδοχής Νέων Πελατών έχει πρόσφατα επισκοπηθεί και επικαιροποιηθεί, με σκοπό την αποτελεσματική ενσωμάτωση των τρεχουσών εξελίξεων στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και τη συμπερίληψη διαδικασιών που έχουν ήδη υιοθετηθεί από την Τράπεζα, ειδικά αναφορικά με τη χρήση ψηφιακών καναλιών για τη θέσπιση νέων επιχειρηματικών σχέσεων, καθώς και όλων των σημαντικών διεθνών τάσεων αναφορικά με την αξιολόγηση των κινδύνων ΞΧ/ΧΤ.

Η επικαιροποιημένη Πολιτική έχει επικοινωνηθεί σε όλες τις θυγατρικές του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό προκειμένου να υιοθετηθεί, αναλογικά από αυτές.

Η υιοθέτηση των ως άνω Πολιτικών, διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις εκάστοτε κανονιστικές απαιτήσεις των Εποπτικών Αρχών αναφορικά με την καταπολέμηση του ΞΧ/ΧΤ, συμβάλλει στην αποφυγή επιβολής ποινικών ή/και διοικητικών κυρώσεων σε βάρος της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου εξαιτίας της άμεσης ή και έμμεσης εμπλοκής τους σε θέματα ΞΧ/ΧΤ και διαφυλάσσει την καλή φήμη του Ομίλου με την έγκαιρη λήψη όλων των κατάλληλων μέτρων, τα οποία θα αποτρέπουν τη χρήση των υπηρεσιών του Ομίλου, για σκοπούς ΞΧ/ΧΤ. Οι εν λόγω Πολιτικές συνοδεύονται από διαδικασίες και κατευθυντήριες γραμμές και υποστηρίζονται από κατάλληλα πληροφοριακά συστήματα, τα οποία αποβλέπουν στη συνεχή παρακολούθηση και εντοπισμό ύποπτων ή ασυνήθων συναλλαγών ή δραστηριοτήτων με σκοπό τη μείωση του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ στην Τράπεζα.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το εθνικό νομοθετικό πλαίσιο, η δωροδοκία (ενεργητική και παθητική) καθώς και ειδικές περιπτώσεις φοροδιαφυγής συμπεριλαμβάνονται στις Εγκληματικές δραστηριότητες. Επισημαίνεται δε ότι, ειδικές διαδικασίες δέουσας επιμέλειας εφαρμόζονται στους πελάτες που εμπίπτουν στην κατηγορία των «πολιτικώς εκτεθειμένων προσώπων».

Η απόδοση μας

Με βάση το ανωτέρω πλαίσιο λειτουργίας της Τράπεζας, παρακάτω παρουσιάζονται ανά τομέα οι βασικές δράσεις βιώσιμης ανάπτυξης τις οποίες ανέλαβε και ανέπτυξε η Εθνική Τράπεζα κατά το 2020, ανταποκρινόμενη στις απαιτήσεις και τις προσδοκίες όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

Η Εθνική Τράπεζα αναγνωρίζοντας πλήρως το ρόλο της στην επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης για τα ενδιαφερόμενα μέρη της, εφαρμόζει όλο και πιο συστηματικές τεχνικές διαχείρισης στην προσέγγισή της, με στόχο την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, τη στήριξη δράσεων που αποσκοπούν στην προώθηση της φιλικής προς το περιβάλλον ανάπτυξης, την περαιτέρω ποιοτική αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού της, την αποτελεσματικότερη παροχή υπηρεσιών και εξυπηρέτηση των πελατών της και την εν γένει συνεισφορά της στο κοινωνικό σύνολο.

Στήριξη Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και επαγγελματιών:

Στο πλαίσιο στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και επαγγελματιών (αφορά επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μέχρι €2,5 εκατ.) με γνώμονα την ανάπτυξη των εργασιών και τη διατήρηση της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων, ιδιαιτέρως το 2020, όπου η συγκυρία που δημιουργήθηκε, λόγω της Πανδημίας του COVID-19, έπληξε ιδιαίτερα την επιχειρηματική δραστηριότητα, η Τράπεζα συνέχισε να αναλαμβάνει σχετικές πρωτοβουλίες. Ειδικότερα:

- Συνέχισε και το 2020 να παρέχει χρηματοδοτήσεις μέσω προγραμμάτων και δράσεων σε συνεργασία με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (ΕΑΤ) συμπεριλαμβανόμενων και νέων μορφών χρηματοδότησης, που σχετίζονται με την πανδημία COVID-19.

  Ειδικότερα, υλοποιήθηκαν τα εξής:

  (α) Μέσω της Δράσης «ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ-ΤΕΠΙΧ ΙΙ», παρέχεται στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις:

  i. στήριξη χρηματοδοτώντας επενδυτικά και επιχειρηματικά σχέδια, με ιδιαίτερα ευνοϊκό επιτόκιο και χαμηλά έξοδα,

  ii. περαιτέρω στήριξη, λόγω των συνθηκών που δημιουργήθηκαν από τον COVID-19 παρέχοντας χρηματοδότηση μέσω Εφάπαξ Κεφαλαίων Κίνησης με Επιδότηση Επιτοκίου για τα πρώτα 2 έτη και ιδιαίτερα ευνοϊκό επιτόκιο και χαμηλά έξοδα.

  Το σωρευτικό ύψος των εκταμιεύσεων της Δράσης για το 2020 ανήλθε σε €223 εκατ.

- Το Πρόγραμμα Εγγυήσεων του Ταμείου Εγγυοδοσίας Επιχειρήσεων COVID-19 με τη συμμετοχή της ΕΑΤ, σκοπός του οποίου είναι να καλυφθούν οι αυξημένες ανάγκες ρευστότητας των επιχειρήσεων, που προκύπτουν λόγω της πανδημίας COVID-19, παρέχοντας δυνατότητα πρόσβασης σε χρηματοδότηση με ευνοϊκούς όρους λόγω της παρεχόμενης εγγύησης του Ταμείου Εγγυοδοσίας. Το ύψος των εκταμιεύσεων έως την 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθε σε €74 εκατ.

- Συνέχισε και το 2020 να παρέχει μικροπιστώσεις, μέχρι ποσού €25.000, μέσω του προγράμματος εγγυήσεων EaSI στο πλαίσιο του προγράμματος της Ε.Ε. για την απασχόληση και κοινωνική καινοτομία, με πρόθεση να συμβάλει περαιτέρω στην ενίσχυση της απασχόλησης και στην προώθηση της υγιούς ανάπτυξης των πολύ μικρών επιχειρήσεων. Με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το ΕΤαΕ παρέχει εγγυήσεις προς την Εθνική Τράπεζα, προκειμένου να διευκολύνει την πρόσβαση μικρών επιχειρήσεων σε δανεισμό με μειωμένο επιτόκιο, λόγω των εγγυήσεων αυτών. Παράλληλα, στο πλαίσιο διάθεσης του προγράμματος η Εθνική Τράπεζα παρέχει μέσω εξειδικευμένων συμβούλων εστιασμένα προγράμματα κατάρτισης και συμβουλευτικών υπηρεσιών (Mentoring) σε αντικείμενα που σχετίζονται με τη σύνταξη επιχειρηματικού σχεδίου, τη διαχείριση ρευστότητας, την προώθηση πωλήσεων κ.ά. Με αυτόν τον τρόπο η Τράπεζα συνδράμει στην εδραίωση και ανάπτυξη των μικρών επιχειρήσεων και στην διασφάλιση της βιωσιμότητας τους. Παράλληλα, στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών του COVID-19 τροποποιήθηκαν από το ΕΤαΕ οι όροι του προγράμματος και πλέον παρέχονται πιστώσεις μέχρι το ύψος των €50.000 με αυξημένο ποσοστό εγγύησης. Το ύψος των εκταμιεύσεων για το 2020 ανήλθε σε €20 εκατ.

- Συνέχισε και το 2020 να χορηγεί χρηματοδοτήσεις μέσω του προγράμματος εγγυήσεων δανείων COSME σε συνεργασία με το ΕΤαΕ. Τα δάνεια τα οποία παρέχονται μέσω αυτού του προγράμματος είναι εγγυημένα σε ποσοστό 50% από το ΕΤαΕ, οπότε είναι σημαντικά μειωμένες οι απαιτήσεις για παροχή εξασφαλίσεων εκ μέρους των επιχειρήσεων που αναζητούν χρηματοδότηση. Στο πλαίσιο αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών του COVID-19 το ΕΤαΕ ενέκρινε επιπλέον χαρτοφυλάκιο ύψους €125 εκατ. προκειμένου να παρέχει χρηματοδοτήσεις κεφαλαίου κίνησης εγγυημένες σε ποσοστό 80% και μέχρι του ποσού των €150.000 για όλη την COVID-19 περίοδο. Το σωρευτικό ύψος των εκταμιεύσεων μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθε σε €100 εκατ.

- Μέσω του Προγράμματος Επιδότησης Επιτοκίου Υφιστάμενων Δανείων για την περίοδο από 1 Απριλίου 2020 μέχρι 31 Αυγούστου 2020, αξιολόγησε 5.268 αιτήσεις εκ των οποίων εγκρίθηκαν οι 4.408 αιτήσεις για ένταξη στο Πρόγραμμα.

- Μέσω του Προγράμματος Αναστολής Καταβολής Δόσεων που πραγματοποιήθηκε για την περίοδο 1 Απριλίου 2020 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2020 παρείχε περαιτέρω στήριξη στις Επιχειρήσεις, η δραστηριότητα των οποίων έχει πληγεί από τον COVID-19, δίνοντας τους με αυτό τον τρόπο τη δυνατότητα να ανταπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους στην τρέχουσα συγκυρία.

- Μέσω του Προγράμματος «ΓΕΦΥΡΑ» της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους στο πλαίσιο

του Ν. 4714/2020, πραγματοποιήθηκε η συνεισφορά του δημοσίου για την αποπληρωμή δανείων με εμπράγματες εξασφαλίσεις στην κύρια κατοικία για δανειολήπτες που έχουν πληγεί από τις δυσμενείς συνέπειες του COVID-19. Με το Πρόγραμμα αυτό επιδοτείται ποσοστό της δόσης των ανωτέρω δανείων για χρονικό διάστημα εννέα μηνών. Με βάση τα ισχύοντα η έναρξη της εννεάμηνης περιόδου επιδότησης μπορεί να ξεκινήσει το αργότερο την 1 Απριλίου 2021.

- Επιπρόσθετα η Τράπεζα, αναγνωρίζοντας τη δυναμική και τα περιθώρια ανάπτυξης του αγροτικού τομέα ως βασικού πυλώνα του πρωτογενούς τομέα της Ελληνικής οικονομίας, εφαρμόζει τα τελευταία χρόνια διευρυμένο σχέδιο δράσης για τη στήριξη και ανάπτυξή του, με χρηματοδοτικά εργαλεία και λύσεις που καλύπτουν όλο το φάσμα των τραπεζικών εργασιών. Στο πλαίσιο αυτό, συμμετέχει από το 2017 στην πρωτοβουλία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Υπ.Α.Α.Τ.) προωθώντας τη διάθεση του προϊόντος «Κάρτα του Αγρότη» σε αγρότες/κτηνοτρόφους. Μέσω του προϊόντος, παρέχεται σε δικαιούχους αγροτικών ενισχύσεων άμεση ρευστότητα, με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, για τη χρηματοδότηση των γεωργικών και κτηνοτροφικών αναγκών τους. Επιπλέον, συνεχίστηκε και το 2020 η υλοποίηση του προγράμματος χρηματοδότησης της «Συμβολαιακής Γεωργίας/ Κτηνοτροφίας», μέσω του οποίου η Τράπεζα χρηματοδοτεί αγρότες και κτηνοτρόφους που συνεργάζονται με επιλεγμένες εμπορικές ή μεταποιητικές επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα, για την παραγωγή προϊόντων που θα αγοραστούν από αυτές βάσει συμβολαίου αγοραπωλησίας. Με τον τρόπο αυτό εκσυγχρονίζεται ολόκληρο το παραγωγικό και συναλλακτικό κύκλωμα αγοραστών και προμηθευτών αγροτικών προϊόντων και παρέχονται σημαντικά οφέλη και για τα δύο μέρη (μείωση κόστους παραγωγής, καλύτερος προγραμματισμός αποθεμάτων). Κατά την παραγωγική περίοδο 2020 εντάχθηκαν στο πρόγραμμα περισσότεροι από 1.100 παραγωγοί.

- **Πρόγραμμα «NBG Loan for Climate Action & Female Empowerment»**

  Η Εθνική Τράπεζα, στο πλαίσιο ενίσχυσης της χρηματοδοτικής στήριξης των επενδύσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων δράσης για το κλίμα, καθώς και των υγιών επιχειρήσεων που στηρίζουν τη γυναικεία επιχειρηματικότητα και ενισχύουν την παρουσία γυναικών σε ηγετικές θέσεις επιχειρήσεων, προχώρησε σε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) για τη λήψη δανείου ποσού €50 εκατ. μέσω του Προγράμματος «NBG Loan for Climate Action & Female Empowerment», τμήμα του οποίου (€35 εκατ.) θα χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση των επενδυτικών σχεδίων των ελληνικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και Επιχειρήσεων Μεσαίας Κεφαλαιοποίησης, που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων δράσης για το κλίμα, ενώ το υπόλοιπο θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση των επενδυτικών και επιχειρηματικών σχεδίων των ελληνικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και Επιχειρήσεων Μεσαίας Κεφαλαιοποίησης, που στηρίζουν την επαγγελματική ενδυνάμωση των γυναικών.

  Στόχοι του προγράμματος αποτελούν:

  i) η ενίσχυση της πρόσβασης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜμΕ) και επιχειρήσεων Μεσαίας Κεφαλαιοποίησης (Mid-Caps) σε τραπεζική χρηματοδότηση με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων και ειδικότερα στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, όπως η παραγωγή ηλιακής ενέργειας, η παραγωγή βιομάζας, η παραγωγή βιοαερίου, η παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας, η αιολική ενέργεια ή μέσω άλλων μορφών ΑΠΕ, και

  ii) η ενίσχυση της πρόσβασης των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων και επιχειρήσεων Μεσαίας Κεφαλαιοποίησης στην τραπεζική χρηματοδότηση με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, συμβάλλοντας στη μείωση του αυξημένου χρηματοοικονομικού κόστους που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές επιχειρήσεις, στην τόνωση της ανταγωνιστικότητάς τους καθώς και στη στήριξη των επιχειρήσεων που προάγουν τη γυναικεία επιχειρηματικότητα και την παρουσία γυναικών σε ηγετικές επιχειρηματικές θέσεις.

Παράλληλα, η Τράπεζα, ξεκίνησε να διαθέτει κατά το 2020 τα ακόλουθα πράσινα τραπεζικά προϊόντα, τα οποία συμβάλουν στην προστασία του περιβάλλοντος:

- Δάνεια για συμμετοχή στο συγχρηματοδοτούμενο από την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Α.Ε. (ΕΑΤ Α.Ε. - πρώην Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας & Ανάπτυξης) πρόγραμμα «Εξοικονόμηση κατ' Οίκον ΙΙ», με ευνοϊκούς όρους για την ενίσχυση παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης κατοικιών. Οι εγκρίσεις αιτήσεων για το έτος 2020 ανήλθαν σε 1.380, συνολικού ποσού €10 εκατ., ενώ εκταμιεύτηκαν 2.070 δάνεια, με το συνολικό ποσό των χορηγήσεων να ανέρχεται σε €13 εκατ.
- «Πράσινο Δάνειο» με ειδικούς προνομιακούς όρους, με σκοπό τη χρηματοδότηση της αγοράς και εγκατάστασης εξοπλισμού εξοικονόμησης ενέργειας και της αγοράς καινούργιου αυτοκινήτου υβριδικής τεχνολογίας.
- Δάνειο «Εστία Πράσινη» για την αγορά, επισκευή ή κατασκευή ενεργειακά αναβαθμισμένης κατοικίας.
- Η Τράπεζα και το 2020 με συνολικές εγκρίσεις για πιστοδοτήσεις επενδύσεων σε ΑΠΕ ύψους €510 εκατ. συνέδραμε την προσπάθεια της χώρας μας για ένα θετικό περιβαλλοντικό ισοζύγιο.

- **Ρύθμιση δανείων Λιανικής Τραπεζικής (δάνεια ιδιωτών και ΜμΕ)**

Στο πλαίσιο της στρατηγικής της Τράπεζας, οι αρμόδιες Μονάδες για τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου δανείων Λιανικής Τραπεζικής (δάνεια ιδιωτών & μικρομεσαίων επιχειρήσεων), μεριμνούν με γνώμονα τη βελτίωση της ποιότητας και την κοινωνική ευθύνη της Τράπεζας και προσφέρουν προγράμματα διευκολύνσεων σε ενήμερα δάνεια,

καθώς και εξειδικευμένα προγράμματα αναδιάρθρωσης και ρύθμισης σε δάνεια σε καθυστέρηση. Κατ' αυτόν τον τρόπο παρέχουν πελατοκεντρικές ευχέρειες διευθέτησης οφειλών και βιώσιμες λύσεις υπολογισμένες στις δυνατότητες του κάθε πελάτη. Το συνολικό χαρτοφυλάκιο διευκολύνσεων καταναλωτικής και στεγαστικής πίστης της Τράπεζας ανήλθε την 31 Δεκεμβρίου 2020 στο ποσό των €573 εκατ. Αντίστοιχα, το συνολικό χαρτοφυλάκιο αναδιαρθρώσεων καταναλωτικής και στεγαστικής πίστης της Τράπεζας ανήλθε στο ποσό των €164 εκατ. Επίσης, το συνολικό χαρτοφυλάκιο ρυθμίσεων καταναλωτικής και στεγαστικής πίστης της Τράπεζας ανήλθε στο ποσό των €5.443 εκατ. Τέλος, το συνολικό χαρτοφυλάκιο αναδιαρθρώσεων, ρυθμίσεων και επαναρρυθμίσεων δανείων ΜΜΕ της Τράπεζας ανήλθε στο ποσό των €253 εκατ.

Με σκοπό τη βελτιστοποίηση του χειρισμού δανείων και προκαταβολών σε πελάτες που απαιτούν ειδική διαχείριση και παρέχοντας πραγματική υποστήριξη σε ελληνικές επιχειρήσεις και στην οικονομία γενικότερα, η Τράπεζα έχει δημιουργήσει δύο ειδικές και ανεξάρτητες εσωτερικές μονάδες, μία υπεύθυνη για τη διαχείριση απαιτήσεων λιανικής τραπεζικής της Τράπεζας (Μονάδα Λιανικής Συλλογής («RCU»)) και η άλλη για τις εταιρικές πιστοδοτήσεις ειδικής διαχείρισης της Τράπεζας (Μονάδα Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης («SAU»)).

Οι εν λόγω Μονάδες μεριμνούν για την υλοποίηση εξατομικευμένων προγραμμάτων αναδιάρθρωσης και εξυγίανσης, ικανών να συμβάλουν σε μείωση των απαιτήσεων αποπληρωμής δανείων των επιχειρήσεων σε βιώσιμα επίπεδα.

Βλ. επίσης την ενότητα *«Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση - Επισκόπηση των δραστηριοτήτων - Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων»*.

Εκπαίδευση προσωπικού

Βλ. ενότητα *«Οι Άνθρωποι – Εκπαίδευση και Ανάπτυξη»*.

Περιβαλλοντικό αποτύπωμα

Στο πλαίσιο εφαρμογής της Περιβαλλοντικής Πολιτικής και του Προγράμματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, κατά το 2020, υλοποιήθηκαν από την Εθνική Τράπεζα οι ακόλουθες δράσεις:

- Συνεχίστηκε και το 2020 η ανάπτυξη διαδικασιών/ συναλλαγών που στοχεύουν στη μείωση του λειτουργικού κόστους, τη μείωση των εκτυπώσεων καθώς και την εξοικονόμηση φυσικών πόρων (χαρτί).
- Η Εθνική Τράπεζα πέτυχε για το 2019 μείωση στη συνολική κατανάλωση ενέργειας κατά 9,7% σε σχέση με το 2018, που οφείλεται κυρίως σε σειρά δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας. Η αντίστοιχη μείωση για το 2018 σε σχέση με το 2017 ήταν 12,7%. Επιπρόσθετα, για το 2019 επετεύχθη μείωση των σχετικών με την κατανάλωση ενέργειας εκπομπών αερίων CO_2 (Scope 1 + Scope 2) κατά 6,5% σε σχέση με το 2018. Η αντίστοιχη μείωση εκπομπών για το 2018 σε σχέση με το 2017 ήταν 20,4%.
- Εφαρμόστηκαν, με τη συμμετοχή των εργαζομένων, προγράμματα ανακύκλωσης υλικών. Ενδεικτικά, ανακυκλώθηκαν 51 τόνοι χαρτιού, 2.457 κιλά μικρών και μεγάλων μπαταριών, περίπου 212 τόνοι Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού καθώς και 762 κιλά λαμπτήρες χαμηλής κατανάλωσης και φωτιστικά είδη με την επέκταση της ανακύκλωσής τους σε όλο το δίκτυο της Τράπεζας. Οι δράσεις αυτές υλοποιήθηκαν σε συνεργασία με αδειοδοτημένους φορείς.
- Σε ό,τι αφορά στην πρόληψη ανάλωσης φυσικών πόρων, σημειώνεται ότι στην καθημερινή λειτουργία της Τράπεζας, το χαρτί αποτελεί τον κύριο όγκο των παραγόμενων στερεών αποβλήτων της. Από το 2011 η διαχείριση της αλληλογραφίας της Τράπεζας (εσωτερική και προς τρίτους) υλοποιείται πλήρως μέσω του Συστήματος Ηλεκτρονικής Διακίνησης Αλληλογραφίας (ΣΗΔΑ), με αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση των εκτυπώσεων και της κατανάλωσης χαρτιού. Το 2020 διακινήθηκαν μέσω ΣΗΔΑ 562.500 έγγραφα, εξοικονομώντας περίπου 1.406.250 σελίδες εκτυπώσεων. Στον περιορισμό της κατανάλωσης χαρτιού συνέβαλε επίσης και η εφαρμογή της ηλεκτρονικής υπογραφής e-signature (εξοικονόμηση περίπου 10 εκατ. σελίδων εκτυπώσεων κατά το 2020).
- Σε ό,τι αφορά στη διαχείριση τόνερ, από το 2014, έχει ολοκληρωθεί η ανάθεση της εξυπηρέτησης των εκτυπωτικών αναγκών Managed Print Services (MPS) των Κεντρικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του συνόλου πλέον του Δικτύου των Καταστημάτων της σε εξωτερικό συνεργάτη. Οι Μονάδες Διοίκησης στεγάζονται σε περίπου 50 κτήρια, ενώ το Δίκτυο Καταστημάτων απαριθμεί 365 σημεία γεωγραφικά κατανεμημένα σε όλη την Ελλάδα. Στο πλαίσιο της παραπάνω συμφωνίας ανάθεσης περιλαμβάνεται και η φιλική προς το περιβάλλον διαχείριση των αποβλήτων που προκύπτουν από τα αναλώσιμα των συσκευών. Αποτέλεσμα αυτού του προγράμματος είναι η μείωση των εκτυπώσεων γεγονός που συνεπάγεται τη μείωση της κατανάλωσης χαρτιού και μελανιών. Το έργο επιτυγχάνει την κεντρική διαχείριση των εκτυπωτικών αναγκών. Το σύνολο των χρηστών που εξυπηρετούνται πλέον από το σύστημα ανέρχεται σε περίπου 7.700 άτομα. Κατά το 2020, η συνολική προμήθεια toner μέσω του συστήματος MPS ανήλθε σε 5.860 τεμάχια, ενώ ανακυκλώθηκαν 3.571 τεμάχια μέσω των 3.332 μονάδων MPS. Τα προσδοκώμενα οφέλη για την Τράπεζα είναι η μείωση του εκτυπωτικού-λειτουργικού κόστους κατά 25%-35%.
- Με στόχο και την προστασία του περιβάλλοντος, η Τράπεζα δημιούργησε την υπηρεσία i-bank statements, ώστε οι πελάτες της να λαμβάνουν ηλεκτρονικά ειδοποίηση για την έκδοση των λογαριασμών τους για τις πιστωτικές κάρτες, τα στεγαστικά ή καταναλωτικά τους δάνεια και τους καταθετικούς τους λογαριασμούς, διακόπτοντας την αποστολή έντυπων λογαριασμών. Ήδη,

τα έγχαρτα statements σε περισσότερους από 1,3 εκατ. λογαριασμούς πελατών, έχουν αντικατασταθεί από ηλεκτρονικά. Παράλληλα, η Τράπεζα συνεχίζει να εμπλουτίζει τα ηλεκτρονικά κανάλια i-bank με νέες υπηρεσίες και περισσότερες συναλλαγές, επιτρέποντας στους πελάτες της να πραγματοποιούν τις συναλλαγές τους από το σπίτι ή το κινητό τους, 24 ώρες το 24ωρο, 7 ημέρες την εβδομάδα. Επισημαίνεται ότι, κατά το 2020, εγγράφηκαν περισσότεροι από 620.000 νέοι χρήστες στο Internet/Mobile Banking της Τράπεζας.

Κοινωνική συνεισφορά της Εθνικής Τράπεζας

Η Εθνική Τράπεζα, παρά τη συνεχιζόμενη, ιδιαίτερα δυσμενή οικονομική συγκυρία και τις έκτακτες υγειονομικές συνθήκες που συντελούνται σε παγκόσμιο επίπεδο, πιστή στη δέσμευσή της για κοινωνική προσφορά, ανέπτυξε και κατά το 2020 χορηγικό πρόγραμμα ύψους περίπου €6 εκατ. (καθαρό ποσό, στο οποίο περιλαμβάνεται και το «MIET»). Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται και η ετήσια συνεισφορά προς το «MIET» (€2 εκατ.) Οι τρεις πυλώνες του Προγράμματος Εταιρικής Κοινωνικής Δράσης «ΕΥΘΥΝΗ» της Τράπεζας είναι: Κοινωνικό σύνολο – Πολιτισμός – Περιβάλλον. Αναλυτικότερα:

Κοινωνικό σύνολο

Κοινωνία

- Ενίσχυση δράσεων για την αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας, με έμφαση στην πρόληψη και θεραπεία του COVID-19.
- Ανάπτυξη προγραμμάτων κοινωνικής αλληλεγγύης.
- Συνδρομή στο έργο φορέων και οργανισμών με αναγνωρισμένη δράση στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων.
- Υποστήριξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων και ατόμων.

Επιστήμη / Έρευνα / Εκπαίδευση

- Στήριξη προγραμμάτων υποτροφιών για προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.
- Συμβολή στην αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και στήριξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
- Συμβολή στην αναβάθμιση των κτηριακών υποδομών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.
- Χορηγίες για ερευνητικά προγράμματα, καθιέρωση βραβείων, και στήριξη της καινοτομίας.
- Στήριξη επιστημονικού έργου και προαγωγή της έρευνας, κυρίως με τη μορφή χορηγιών για επιστημονικές συναντήσεις (συνέδρια, θερινά σχολεία, σεμινάρια, ημερίδες) που καλύπτουν όλο το φάσμα των επιστημών.
- Χορηγική στήριξη για την έκδοση εντύπων, βιβλίων και ειδικών αφιερωμάτων.

Αθλητισμός

- Συνέχιση προγράμματος χορηγικής στήριξης αθλητικών φορέων και σημαντικών μεμονωμένων αθλητών για την προετοιμασία και συμμετοχή τους σε παγκόσμιας εμβέλειας αθλητικές διοργανώσεις.

Πολιτισμός

Πολιτισμός / Ιστορία / Τέχνες

- Χορηγίες για τη διαφύλαξη και ανάδειξη του ιστορικού και πολιτιστικού γίγνεσθαι.
- Χορηγική στήριξη εκδοτικών πρωτοβουλιών πολιτιστικού και ιστορικού ενδιαφέροντος.
- Στήριξη δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων που αφορούν τη μουσική, τέχνες και θεάματα.

Λοιπά

- Υποστήριξη για την πραγματοποίηση εκδόσεων, συνεδρίων και άλλων εκδηλώσεων επενδυτικού και χρηματοοικονομικού κυρίως χαρακτήρα.

Περιβάλλον

- Στήριξη προγραμμάτων και συνεδρίων που αναδεικνύουν τα οφέλη της βιώσιμης ανάπτυξης και των φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών.
- Συνδρομή, με αίσθημα οικολογικής συνείδησης, στο έργο φορέων που συμμετέχουν σε δράσεις για το περιβάλλον και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Εισαγωγή

Σύμφωνα με το άρθρο 152 του Ν. 4548/2018 περί Ανωνύμων Εταιριών, όπως ισχύει, η Τράπεζα υποχρεούται να συμπεριλαμβάνει ως ειδικό τμήμα της ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, τη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης. Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενότητες:

A. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας
B. Βασικές Πολτικές και Πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας
Γ. Γενική Συνέλευση και Δικαιώματα των Μετόχων
Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα
E. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και Διαχείριση Κινδύνων

Σημειώνεται ότι τα λοιπά πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται από το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2004/25/ΕΚ, βάσει της παρ. 1 δ) του Άρθρου 152 του Ν. 4548/2018, σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς, περιλαμβάνονται στην Επεξηγηματική Έκθεση προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, που αποτελεί ξεχωριστό τμήμα της ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

A. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας

Το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας καθορίζεται από τις διατάξεις της Ελληνικής και Ευρωπαϊκής νομοθεσίας και τους κανόνες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, όπως έχουν ενσωματωθεί στο καταστατικό της Τράπεζας, τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και άλλες εσωτερικές ρυθμίσεις/ κανονισμούς. Περαιτέρω εφαρμόζεται το Κανονιστικό Πλαίσιο που ορίζει το αναθεωρημένο Πλαίσιο Συνεργασίας (Relationship Framework Agreement – RFA) μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, και οι υποχρεώσεις της Τράπεζας έναντι του Επιτρόπου Παρακολούθησης (Monitoring Trustee) (σύμφωνα με τις προβλεπόμενες ειδικές διαδικασίες, για όσο διάστημα αυτές ισχύουν).

Το Φεβρουάριο του 2006, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας υιοθέτησε κατευθυντήριο πλαίσιο που περιγράφει τη δομή και την πολιτική που ακολουθεί η Τράπεζα σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης. Αυτό το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης βασίστηκε στις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και συστήνει ένα πλαίσιο το οποίο προάγει τη συνέχεια, τη συνέπεια και την αποτελεσματικότητα του τρόπου λειτουργίας του Διοικητικού

Συμβουλίου αλλά και της διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου. Το Μάρτιο του 2011, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης, υιοθετήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, ο οποίος εν συνεχεία τροποποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2013 με στόχο την εναρμόνισή του με το Πλαίσιο Συνεργασίας μεταξύ Τράπεζας και ΤΧΣ, καθώς και τις υποχρεώσεις της Τράπεζας έναντι του Επιτρόπου Παρακολούθησης και τον Δεκέμβριο του 2014 με σκοπό την ενσωμάτωση των αλλαγών στο κανονιστικό πλαίσιο (ιδίως του Ν. 4261/2014, ο οποίος ενσωμάτωσε την Οδηγία CRD IV στο ελληνικό δίκαιο), την υιοθέτηση διεθνών βέλτιστων πρακτικών, καθώς και την προσαρμογή του Κώδικα στην οργανωτική δομή της Τράπεζας. Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας τροποποιήθηκε περαιτέρω τον Σεπτέμβριο του 2015 και το Μάρτιο του 2017, όπως κρίθηκε σκόπιμο, προκειμένου να συμμορφωθεί με τις νέες διατάξεις του Ν. 3864/2010 και το Αναθεωρημένο Πλαίσιο Συνεργασίας (RFA)μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, καθώς και το Κοινό Σχέδιο Κατευθυντήριων Γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών («ESMA») και της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών («EBA») σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις, σύμφωνα με τις Οδηγίες 2013/36/ΕΕ και 2014/65/ΕΕ. Επιπλέον, ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης επικαιροποιήθηκε τον Ιούλιο του 2019, συμπεριλαμβάνοντας διατάξεις σχετικά με τον ρόλο του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου, καθώς και αλλαγές σύμφωνα με τον Ν. 4548/2018 για τις Ανώνυμες Εταιρείες. Τέλος, ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης τροποποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2021, εμπλουτίζοντας περαιτέρω τις διατάξεις σχετικά με το ρόλο του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου. Η Τράπεζα παρακολουθεί τις εξελίξεις στο ισχύον πλαίσιο και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές και βέλτιστες πρακτικές και προβαίνει στις ενέργειες που κρίνονται κατάλληλες προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο Κώδικας ευθυγραμμίζεται με το εφαρμοστέο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, καθώς και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές.

Η Τράπεζα συμμορφώνεται με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και παρέχει εξηγήσεις για όποιες εξαιρέσεις εντοπιστούν σύμφωνα με τον Ν. 4548/2018. Σε συμμόρφωση με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και σύμφωνα με το Καταστατικό της Τράπεζας και την ισχύουσα νομοθεσία, ο καθορισμός των εξουσιών και αρμοδιοτήτων των διοικητικών οργάνων της Τράπεζας και η εκχώρηση των αρμοδιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου στα στελέχη της Τράπεζας πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο.

Στο πλαίσιο του υφιστάμενου Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης το Διοικητικό Συμβούλιο εφαρμόζει σύστημα αυτοαξιολόγησης της απόδοσης της λειτουργίας του και της λειτουργίας των Επιτροπών του βάσει μεθοδολογίας που έχει διαμορφωθεί και εγκριθεί από την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, ενώ επιπροσθέτως το ΤΧΣ παρακολουθεί και αξιολογεί την απόδοση του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, σύμφωνα με τα κριτήρια που προβλέπονται στο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο και το RFA μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ. Κάθε τρία έτη η αξιολόγηση της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του πραγματοποιείται από εξωτερικό σύμβουλο, η επιλογή και εποπτεία του οποίου εμπίπτει στις αρμοδιότητες της παραπάνω Επιτροπής του Διοικητικού Συμβουλίου. Η αξιολόγηση αυτή διενεργείται με τη χρήση μεθοδολογίας που βασίζεται σε βέλτιστες πρακτικές και περιλαμβάνει τη διενέργεια συνεντεύξεων με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τη χρήση αναλυτικών ερωτηματολογίων, καλύπτοντας όλο το φάσμα των εργασιών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του. Περισσότερες πληροφορίες για την αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του παρουσιάζονται κατωτέρω.

Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (*ενότητα: Ο Όμιλος / Εταιρική Διακυβέρνηση / Κανονισμοί και Αρχές Λειτουργίας*).

Β. Βασικές Πολιτικές και Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας

Η Τράπεζα εποπτεύει τις εξελίξεις στο εφαρμοστέο πλαίσιο και τις σχετικές οδηγίες και βέλτιστες πρακτικές και προβαίνει στις κατάλληλες ενέργειες προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι πολιτικές που ακολουθούνται είναι εναρμονισμένες με το εκάστοτε εφαρμοστέο κανονιστικό πλαίσιο και τις σχετικές οδηγίες:

Πολιτική Διακυβέρνησης Ομίλου*	Περιλαμβάνει τις βασικές αρχές εταιρικής διακυβέρνησης σε επίπεδο Ομίλου και διατάξεις αναφορικά με τα διοικητικά όργανα των εταιρειών του Ομίλου, τη συνεργασία με την ΕΤΕ, το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και τις κανονιστικές απαιτήσεις, θεσπίζοντας ένα ενοποιημένο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης για τον Όμιλο.
Πολιτική Αποδοχών του Ομίλου**	Θεσπίζει το γενικό πλαίσιο για την παροχή αμοιβών σε επίπεδο Ομίλου και καθορίζει τις αρχές, σύμφωνα με τις οποίες ο Όμιλος προσεγγίζει θέματα σχετικά με αμοιβές που καταβάλλονται σε στελέχη και υπαλλήλους.
Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ***	Καθορίζει το γενικότερο πλαίσιο προσδιορισμού των αποδοχών των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ, σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές και κανονιστικές διατάξεις και σε εναρμόνιση με τις αρχές που περιγράφονται στην Πολιτική Αποδοχών του Ομίλου της ΕΤΕ, και καλύπτει τις συνολικές αποδοχές που παρέχονται σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Εκτελεστικά και Μη Εκτελεστικά), ήτοι σταθερές και μεταβλητές αποδοχές, συμπεριλαμβανομένων των παροχών, των αμοιβών για συμμετοχή σε Επιτροπές και τυχόν άλλες αποζημιώσεις, καθώς και το σύνολο

των αποδοχών που παρέχονται σε όλα τα Ανώτατα Στελέχη της ΕΤΕ (ήτοι, Γενικούς Διευθυντές και Βοηθούς Γενικούς Διευθυντές).

Πολιτική για την Ετήσια Εκπαίδευση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του

Θεσπίζει διαδικασίες για την υποστήριξη του Διοικητικού Συμβουλίου για την ενίσχυση της απόδοσής του και την επέκταση της σχετικής βάσης των δεξιοτήτων και ικανοτήτων τους.

Περισσότερες πληροφορίες για την Πολιτική περιλαμβάνονται στην Ενότητα «*Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα/ Συνεχής επιμόρφωση και εκπαίδευση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου*».

Πολιτική Αυτοαξιολόγησης Διοικητικού Συμβουλίου/ Επιτροπών

Καθορίζει τις διαδικασίες αξιολόγησης της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του ως συλλογικά όργανα, καθώς και της ατομικής συνεισφοράς κάθε Μέλους, με σκοπό την διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των εργασιών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Περισσότερες πληροφορίες για την Πολιτική περιλαμβάνονται στην Ενότητα «*Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα/ Αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου, του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του*».

Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων Μελών Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας

Ορίζει το πλαίσιο και τα κριτήρια για την υποψηφιότητα των υποψηφίων στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΤΕ, περιγράφει τη διαδικασία υποβολής υποψηφιότητας και επιλογής τους, ενώ περιλαμβάνει και το επιθυμητό προφίλ του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τα κριτήρια επιλεξιμότητας που ορίζονται βάσει του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει.

Περισσότερες πληροφορίες για την Πολιτική περιλαμβάνονται στην Ενότητα «*Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα/ Ανάδειξη Υποψηφιοτήτων των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου & Αξιολόγηση Καταλληλότητας*».

Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου ****

Καθορίζει τα κριτήρια που θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, (αρχικής και σε συνεχή βάση), συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων καταλληλότητας που προβλέπονται στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, και περιγράφει πιο λεπτομερειακά τις πολιτικές, πρακτικές και διαδικασίες που εφαρμόζει η Τράπεζα κατά την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων και Αξιολόγησης της Καταλληλότητας των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ *****

Καθορίζει τις αρχές και τη διαδικασία για την υποψηφιότητα και την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών της Ανώτατης Διοίκησης με τις υψηλότερες επαγγελματικές και προσωπικές δεξιότητες και ήθος, σε συμμόρφωση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, τους εσωτερικούς κανονισμούς της Τράπεζας και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές.

Ασφαλιστική Κάλυψη Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και Στελεχών των Εταιρειών του Ομίλου******

Αφορά στην κάλυψη της αστικής ευθύνης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Διοικητικών Στελεχών της Τράπεζας και των θυγατρικών του Ομίλου από αμέλεια, λάθη ή παραλείψεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, Διοικητικών Στελεχών και υπαλλήλων και στην κάλυψη ζημιών από απάτες, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών απατών και των παραβιάσεων ασφάλειας στον κυβερνοχώρο.

* Πολιτική Διακυβέρνησης Ομίλου:

Στο πλαίσιο περαιτέρω ενίσχυσης του ενοποιημένου πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης του Ομίλου της ΕΤΕ και περαιτέρω βελτιστοποίησης της συνεργασίας μεταξύ της ΕΤΕ και των εταιρειών του Ομίλου της, τον Απρίλιο του 2020 το Διοικητικό Συμβούλιο αναθεώρησε την Πολιτική Διακυβέρνησης του

Ομίλου της ΕΤΕ, όπως είχε αρχικά υιοθετηθεί τον Ιανουάριο του 2018. Μία από τις κύριες καινοτομίες της Πολιτικής είναι η εισαγωγή του Πολυεπίπεδου Μοντέλου Διακυβέρνησης των θυγατρικών, σύμφωνα με το οποίο το επίπεδο εφαρμογής του πλαισίου διακυβέρνησης καθορίζεται με βάση την κατηγοριοποίηση των εταιρειών του Ομίλου, καθιερώνοντας έτσι τις κατάλληλες πρακτικές και δομές διακυβέρνησης και αναφοράς για κάθε θυγατρική.

Στο πλαίσιο της Πολιτικής Διακυβέρνησης του Ομίλου, η Τράπεζα ως μητρική εταιρεία στοχεύει να εξισορροπήσει κατάλληλα τον βαθμό ελέγχου που πρέπει να ασκεί η μητρική εταιρεία επί των θυγατρικών του Ομίλου, και τον βαθμό ανεξαρτησίας που πρέπει να παρέχεται στις θυγατρικές. Ταυτόχρονα, θα διασφαλίζεται ότι ο Όμιλος εφαρμόζει συστήματα και διαδικασίες που θα διαβεβαιώνουν το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ότι η διακυβέρνηση των θυγατρικών αντικατοπτρίζει αποτελεσματικά τις ίδιες αξίες, ηθικές, ελέγχους και διαδικασίες με αυτές της μητρικής εταιρείας.

** Πολιτική Αποδοχών της Τράπεζας και του Ομίλου:

Η Πολιτική Αποδοχών και οι πρακτικές της Τράπεζας και του Ομίλου συνάδουν με τις διατάξεις του Ν.4261/2014 (που ενσωμάτωσε εν μέρει την Οδηγία 2013/36/ΕΕ (CRD IV)), του Ν.3864/2010 («Νόμος ΤΧΣ»), της Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006, όπως τροποποιήθηκε με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 158/10.5.2019, και το Αναθεωρημένο Πλαίσιο Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ.

Η Τράπεζα παρακολουθεί τις εξελίξεις στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων των εξελίξεων σχετικά με την επικείμενη μεταφορά της Οδηγίας 878/2019/ΕΕ (CRD V) καθώς και τη δεύτερη αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΑΤ σχετικά με τις ορθές πολιτικές αποδοχών που βρίσκονται υπό ανάπτυξη.

Πληροφορίες για την Πολιτική Αποδοχών της Τράπεζας και του Ομίλου και τις γενικές πρακτικές αποδοχών έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (*ενότητα: Ο Όμιλος / Ενημέρωση Επενδυτών / Ετήσιες Εκθέσεις & Ενημερωτικά Δελτία*).

*** Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ:

Σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2017/828, όπως αυτή έχει ενσωματωθεί (μερικώς) στην Ελληνική νομοθεσία με τον Νόμο 4548/2018 περί Ανωνύμων Εταιρειών, οι εισηγμένες εταιρείες απαιτείται, μεταξύ άλλων, να θεσπίσουν πολιτική αποδοχών για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και οι Μέτοχοι έχουν το δικαίωμα να ψηφίσουν την πολιτική αποδοχών στη Γενική Συνέλευση. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 110 παρ. 1 Ν. 4548/2018, η Πολιτική, με καταστατική διάταξη, μπορεί να περιλαμβάνει επίσης στο πεδίο εφαρμογής της και τα βασικά διοικητικά στελέχη, όπως αυτά ορίζονται στο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 24 παράγραφος 9.

Στο πλαίσιο αυτό, και με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση της διαφάνειας στο πλαίσιο αποδοχών της διοικητικής δομής της Τράπεζας, επεκτείνοντας ειδικότερα το πεδίο εφαρμογής της Πολιτικής, ώστε να περιλαμβάνει και τα ανώτατα στελέχη, πέραν των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων, η οποία έλαβε χώρα την 31 Ιουλίου 2020, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου, με τη συνδρομή της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων και της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών, ενέκρινε την αναθεωρημένη Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ. Με την εν λόγω αναθεώρηση, το Διοικητικό Συμβούλιο στοχεύει να παρέχει στους μετόχους και την αγορά το υψηλότερο επίπεδο διαφάνειας και σαφήνειας στο σχήμα αποδοχών που εφαρμόζεται στα ανώτατα στελέχη, ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο το επενδυτικό προφίλ της Τράπεζας και διασφαλίζοντας την εξωτερική ανταγωνιστικότητα.

Η Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών θα ισχύει για περίοδο τεσσάρων ετών, εκτός εάν αναθεωρηθεί νωρίτερα ή σε περιπτώσεις προσωρινών παρεκκλίσεων, σύμφωνα με τις σχετικές ισχύουσες διατάξεις.

Η Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (*ενότητα: Ο Όμιλος / Ενημέρωση Επενδυτών / Γενικές Συνελεύσεις*).

**** Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου:

Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων της Τράπεζας σε σχέση με την (αρχική και σε συνεχή βάση) αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και της συλλογικής καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, το Σεπτέμβριο του 2020 το Διοικητικό Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, ενέκρινε την Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Πολιτική στοχεύει στην ενίσχυση της εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της καταλληλότητας και έχει ενσωματώσει τις σχετικές υποχρεώσεις σε ευθυγράμμιση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο (ιδίως ECB/SSM Guide to Fit and Proper Assessment, Κοινές Κατευθυντήριες Γραμμές EBA-ESMA σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις (EBA/GL 2017/12), Πράξη 142/11.6.2018 της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος), προκειμένου να διασφαλιστεί η συνετή και αποτελεσματική διαχείριση της Τράπεζας.

Περισσότερες πληροφορίες για την Πολιτική περιλαμβάνονται στην ενότητα «*Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα/ Ανάδειξη Υποψηφιοτήτων των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου & Αξιολόγηση Καταλληλότητας*».

***** Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων και Αξιολόγησης της Καταλληλότητας των Ανωτάτων Στελεχών:

Στο πλαίσιο ενίσχυσης της διαδικασίας ορισμού των Ανωτάτων Στελεχών της Τράπεζας, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις υποχρεώσεις της Τράπεζας σε σχέση με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις,

τον Ιανουάριο του 2021 το Διοικητικό Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, ενέκρινε την Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων και Αξιολόγησης της Καταλληλότητας των Ανωτάτων Στελεχών. Η Πολιτική καθορίζει τις αρχές και τη διαδικασία επιλογής Ανώτατων Στελεχών/θέσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της, σε εναρμόνιση με τις κανονιστικές διατάξεις και λαμβάνοντας επίσης υπόψη διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. Μεταξύ των βασικών στόχων της Πολιτικής είναι η καθιέρωση μιας διαφανούς, αποτελεσματικής και αποδοτικής από πλευράς χρόνου διαδικασίας υποψηφιοτήτων και αξιολόγησης καταλληλότητας. να διασφαλίσει ότι η δομή της Ανώτερης Διοίκησης της Τράπεζας πληροί τις υψηλότερες απαιτήσεις καταλληλότητας όσον αφορά ηθικά πρότυπα και δεξιότητες και ότι είναι πλήρως εναρμονισμένη με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την Τράπεζα, και να διασφαλίσει την αποτελεσματική και συνετή διαχείριση της Τράπεζας, με αποτελεσματικές και συνετές πρακτικές διακυβέρνησης, με στόχο την προστασία των συμφερόντων και της φήμης της Τράπεζας και του Ομίλου της.

****** Ασφαλιστική Κάλυψη Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και Στελεχών των Εταιρειών του Ομίλου:

Σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, η Τράπεζα έχει συνάψει πολυασφαλιστήριο συμβόλαιο για την κάλυψη της αστικής ευθύνης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Διοικητικών Στελεχών όλων των εταιρειών του Ομίλου, για την κάλυψη της αστικής ευθύνης της Τράπεζας και των θυγατρικών της από αμέλεια, λάθη ή παραλείψεις από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, Διοικητικά Στελέχη και υπαλλήλους και για την κάλυψη ζημιών από απάτες, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών απατών, και παραβιάσεων ασφάλειας στον κυβερνοχώρο. Το 2017, η Τράπεζα σύναψε νέο ασφαλιστήριο συμβόλαιο που περιλαμβάνει αυξημένα επίπεδα κάλυψης καθώς και βελτιωμένη διατύπωση και όρους. Το 2018 και το 2019, η Τράπεζα ανανέωσε τα ανωτέρω ασφαλιστήρια συμβόλαια, με εμπλουτισμένους όρους, καθώς και σύμφωνα με το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο. Το 2020 ανανεώθηκαν εκ νέου τα παραπάνω συμβόλαια.

Σημειώνεται ότι:

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες κύριες πρακτικές και πολιτικές, οι οποίες περιγράφονται αναλυτικά στην ενότητα «*Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση – Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη*»:

- Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας του Ομίλου.
- Κώδικας Δεοντολογίας της Διοίκησης και των Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας.
- Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών (Whistleblowing) της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου για την Αντιμετώπιση της Απάτης.
- Πολιτική Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων για τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα Ανώτατα Στελέχη και τα λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη της ΕΤΕ.
- Πολιτική για τους Συνδεδεμένους Πιστούχους (Connected Borrowers) της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Πολιτική Δωρεών, Χορηγιών, Φιλανθρωπικών Συνεισφορών και Λοιπών Σχετικών Δράσεων της Τράπεζας και του Ομίλου.

Τον Νοέμβριο 2020, αναθεωρήθηκαν οι Κανονισμοί της Επιτροπής Ηθικής και Κουλτούρας, καθώς και της Επιτροπής Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου, μετά την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου να υιοθετήσει μια ολιστική προσέγγιση σχετικά με την εποπτεία θεμάτων κανονιστικής συμμόρφωσης και κουλτούρας σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου και τη μετονομασία της Επιτροπής Ηθικής και Κουλτούρας σε Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας, με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση της ολιστικής εποπτείας της κανονιστικής συμμόρφωσης σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου.

Πολιτική ποικιλομορφίας όσον αφορά τα διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας

Σύμφωνα με τον Ν. 4261/2014, όπως ισχύει, με τον οποίο ενσωματώθηκε στο Ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2013/36/ΕΕ, τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να εξασφαλίζουν ευρύ φάσμα προσόντων και δεξιοτήτων κατά την πρόσληψη μελών στο Διοικητικό Συμβούλιο και να εφαρμόζουν, ως προς αυτό το σκοπό, μια πολιτική προώθησης της ποικιλομορφίας στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Τράπεζα ακολουθεί πρακτικές και πολιτικές που ενθαρρύνουν την ποικιλομορφία τόσο σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου όσο και σε επίπεδο στελεχών, προκειμένου τα στελέχη των εποπτικών και διοικητικών της οργάνων να επιλέγονται από μια ομάδα με ποικίλα χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα επιδιώκει να προσλαμβάνει μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και ανώτατα στελέχη που να αντιπροσωπεύουν ένα ευρύ φάσμα ποιοτικών χαρακτηριστικών και ικανοτήτων, προκειμένου να εξασφαλίζει ποικιλία απόψεων και εμπειρίας και να διευκολύνει τη λήψη ορθών αποφάσεων. Συνολικά, τα στελέχη διαθέτουν τις κατάλληλες δεξιότητες και την εμπειρία που απαιτούνται για την αποτελεσματική λειτουργία των εποπτικών και διοικητικών οργάνων της Τράπεζας, στοχεύοντας στην συλλογική καταλληλότητα τους, ενώ το Διοικητικό Συμβούλιο, ως σύνολο, διαθέτει τις δεξιότητες που χρειάζονται για να παρουσιάζει τις απόψεις του και να επηρεάζει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων εντός του ανώτατου διοικητικού οργάνου.

Συγκεκριμένα, η Τράπεζα δίνει έμφαση στη διασφάλιση της ποικιλομορφίας και όσον αφορά το φύλο, την ηλικία, την εθνικότητα, το εκπαιδευτικό υπόβαθρο, την εξειδίκευση και την πείρα. Συγχρόνως, αναφορικά με τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα ακολουθεί τις διατάξεις του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, αναφορικά με τα κριτήρια καταλληλότητας που προβλέπονται στον εν λόγω νόμο.

Όσον αφορά στην εκπροσώπηση των φύλων, επί του παρόντος οι γυναίκες αποτελούν το 31,0% των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ένα Εκτελεστικό Μέλος, ένα Μη Εκτελεστικό Μέλος και δύο Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη είναι γυναίκες.

Περαιτέρω, σε επίπεδο Ανώτατης Διοίκησης, σημαντικές θέσεις καλύπτονται από γυναίκες, όπως Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Απαιτήσεων Εταιρικής και Λιανικής Τραπεζικής, Γενική Διευθύντρια Μάρκετινγκ Ομίλου, Γενική Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου, Βοηθός Γενική Διευθύντρια - Chief Control Officer, Βοηθός Γενική Διευθύντρια Ακίνητης Περιουσίας της Τράπεζας και του Ομίλου, Βοηθός Γενική Διευθύντρια Επιχειρηματικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης και Βοηθός Γενική Διευθύντρια Δικτύου, ενώ γυναίκες στελεχώνουν και άλλες σημαντικές θέσεις, όπως Επικεφαλής της Διεύθυνσης Εταιρικής Διακυβέρνησης και Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της Τράπεζας και του Ομίλου, Κανονιστικής Εποπτείας Συναλλαγών της Τράπεζας και του Ομίλου, Οικονομικών Υπηρεσιών του Ομίλου, Λειτουργιών και Στήριξης Ανθρώπινου Δυναμικού, Διαχείρισης Κινδύνων Στρατηγικής, Λειτουργικών Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου, Μάρκετινγκ Ομίλου κ.ο.κ.

Όσον αφορά την ηλικία, οι ηλικίες των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου κυμαίνονται μεταξύ των 50 και 70 ετών, εκτός ενός Συμβούλου άνω των 70 και ενός κάτω των 50 ετών, ενώ στα Ανώτατα Στελέχη κυμαίνονται κυρίως από 40 έως 60 ετών.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας είναι πολυεθνική και περιλαμβάνει επτά διαφορετικές εθνικότητες/υπηκοότητες, με μέλη του να έχουν Ελληνική, Κυπριακή, Ολλανδική, Γαλλική, Βρετανική, Βελγική και Ρουμάνικη εθνικότητα/υπηκοότητα και προηγούμενη διεθνή εμπειρία ως μέλη Διοικητικού Συμβουλίου ή Ανώτατα Στελέχη σε διάφορες χώρες του εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένου του Ηνωμένου Βασιλείου, των ΗΠΑ, της Γαλλίας, της Κίνας, της Ολλανδίας και της Πολωνίας

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα Ανώτατα Στελέχη της Τράπεζας διαθέτουν πλούσια ακαδημαϊκή και εργασιακή εμπειρία, όπως ενδεικτικά σπουδές στα Οικονομικά, στη Διοίκηση Επιχειρήσεων, πιστοποιήσεις και προϋπηρεσία στη Λογιστική, στον Έλεγχο και στη Διαχείριση Κινδύνων, εκτενή εμπειρία σε Τραπεζικά θέματα και Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες, στην εταιρική διακυβέρνηση και νομικό υπόβαθρο, ανάπτυξη στρατηγικής και μετασχηματισμού, προηγούμενη εμπορική εμπειρία, όπως επίσης εμπειρία σε θέματα ανθρώπινου δυναμικού και κουλτούρας καθώς και στους τομείς της ψηφιακής τραπεζικής, πληροφορικής και λειτουργιών. Σε κάθε περίπτωση, ο σκοπός της Τράπεζας είναι να διασφαλίσει αφενός ότι καλύπτονται οι γνωστικοί τομείς και η εμπειρία που απαιτούνται στην άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητάς της και αφετέρου ότι πληρούνται οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και το κανονιστικό πλαίσιο που εφαρμόζεται, όπως π.χ., όπως τα προαναφερθέντα κριτήρια καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με τον Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Η αρμόδια Επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, η οποία είναι υπεύθυνη για τη θέσπιση και εποπτεία της εφαρμογής των Πολιτικών και διαδικασιών που διαθέτει η Τράπεζα αναφορικά με την ποικιλομορφία, το σχεδιασμό διαδοχής, την επιλογή, την ανάδειξη υποψηφιότητας, την καταλληλότητα και την αξιολόγηση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, είναι η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων.

Γ. Γενική Συνέλευση και Δικαιώματα των Μετόχων

Το Καταστατικό της Τράπεζας (άρθρα 7-16 και 30-35) περιγράφει τον τρόπο λειτουργίας της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, τις βασικές αρμοδιότητες και τις εξουσίες της, καθώς και τα δικαιώματα των Μετόχων, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως τις διατάξεις του Ν. 4548/2018, του Ν.3864/2010 και του πλαισίου συνεργασίας (Relationship Framework Agreement (RFA)) μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ.

Το Καταστατικό της Τράπεζας είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (*ενότητα: Ο Όμιλος / Εταιρική Διακυβέρνηση / Κανονισμοί και Αρχές Λειτουργίας*).

1. Αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων είναι το ανώτατο, συλλογικό όργανο της Τράπεζας. Οι αποφάσεις της είναι υποχρεωτικές για όλους τους Μετόχους, ακόμη και για τους απόντες ή εκείνους που διαφωνούν. Όλοι οι Μέτοχοι της Τράπεζας δικαιούνται να συμμετάσχουν στη Γενική Συνέλευση. Οι Μέτοχοι μπορούν να αντιπροσωπευθούν σε αυτή από άλλο, κατάλληλα εξουσιοδοτημένο πρόσωπο σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις της νομοθεσίας. Κάθε μετοχή παρέχει δικαίωμα μίας ψήφου, όπως ορίζει ο νόμος, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων εκ των 13.481.859 κοινών μετοχών που κατέχει το ΤΧΣ, που υπάγονται στους περιορισμούς του άρθρου 7α παρ. 2 του Ν. 3864/2010, όπως περιγράφονται αναλυτικά στην ενότητα Ε *(«Περιορισμοί δικαιωμάτων ψήφου»)* της Επεξηγηματικής Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Τράπεζα διασφαλίζει την ίση μεταχείριση των Μετόχων που βρίσκονται στην ίδια θέση.

Η Γενική Συνέλευση είναι το μόνο συλλογικό όργανο αρμόδιο να αποφασίζει για:

- τις τροποποιήσεις του Καταστατικού της Τράπεζας. Αυτές περιλαμβάνουν τις αυξήσεις (τακτικές ή έκτακτες) ή μειώσεις του μετοχικού κεφαλαίου,
- την εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών,
- την έγκριση της συνολικής διαχείρισης κατά το άρθρο 108 του Ν. 4548/2018 και την απαλλαγή των ελεγκτών,
- την έγκριση της ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης και των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου,
- τη διάθεση των ετήσιων κερδών,
- την έγκριση παροχής αμοιβών ή προκαταβολής αμοιβών κατά το άρθρο 109 του Ν. 4548/2018,
- την έγκριση της πολιτικής αποδοχών σύμφωνα με το άρθρο 110, η οποία μπορεί να εφαρμόζεται και στα ανώτερα διευθυντικά στελέχη κατόπιν σχετικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης που εγκρίνει την πολιτική, καθώς και της έκθεσης αποδοχών σύμφωνα με

το άρθρο 112 του Ν. 4548/2018,

- τη συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της Τράπεζας,
- το διορισμό εκκαθαριστών, και
- κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται από τη νομοθεσία.

Στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν υπάγονται τα θέματα που περιλαμβάνονται στο άρθρο 117 παρ. 2 του Ν. 4548/2018, καθώς και άλλα θέματα που προβλέπονται στο νόμο και το ισχύον Καταστατικό.

2. Λειτουργία της Γενικής Συνέλευσης

2.1. Σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης

α) Τακτική

Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει επί κάθε πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβανομένης στην Ημερησία Διάταξη. Συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο, ή ως άλλως ο νόμος προβλέπει και συνέρχεται υποχρεωτικά στην έδρα της Εταιρείας ή στην περιφέρεια άλλου δήμου εντός της περιφέρειας της έδρας, τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, το αργότερο έως τη δέκατη (10η) ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη κάθε εταιρικής χρήσης, προκειμένου να αποφασίσει για την έγκριση των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και για την εκλογή ελεγκτών (τακτική γενική συνέλευση). Η τακτική Γενική Συνέλευση μπορεί να αποφασίσει και για οποιοδήποτε άλλο θέμα αρμοδιότητας της.

β) Έκτακτη

- Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του άρθρου 121 του Ν. 4548/2018, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συγκαλεί τη Γενική Συνέλευση σε έκτακτη συνεδρίαση, όταν κρίνει τούτο σκόπιμο.
- Ύστερα από αίτημα των ελεγκτών, το Διοικητικό Συμβούλιο οφείλει να συγκαλεί τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, μέσα σε δέκα ημέρες από την επίδοση της αίτησης στον Πρόεδρό του, ορίζοντας την Ημερήσια Διάταξη, σύμφωνα με την προανεφερθείσα αίτηση.
- Ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο έχει το δικαίωμα να συγκαλεί τη Γενική Συνέλευση. Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 4 του Ν.3864/2010, όπως τροποποιήθηκε από τους Ν.4340/2015 και Ν.4346/2015, η προθεσμία για τη σύγκληση Γενικής Συνέλευσης ορίζεται σε επτά (7) ημέρες και η προθεσμία για τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης που θα αποφασίσει την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου για την έκδοση των κοινών μετοχών, μετατρέψιμων ομολογιών ή άλλων χρηματοοικονομικών μέσων, ορίζεται σε δέκα (10) ημερολογιακές ημέρες. Η προθεσμία για τη σύγκληση οποιασδήποτε επαναληπτικής ή εξ αναβολής συνέλευσης, μειώνεται στο ένα τρίτο των προθεσμιών που προβλέπονται στον Ν. 4548/2018, όπως ισχύει. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται σε κάθε Γενική Συνέλευση που συγκαλείται στο πλαίσιο του Ν.3864/2010 ή σχετίζεται με αυτόν.

2.2 Πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης και σχετικές ανακοινώσεις

α) Πρόσκληση

Η πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης, με εξαίρεση τις επαναληπτικές συνελεύσεις και εκείνες που εξομοιώνονται με αυτές, πρέπει να δημοσιεύεται είκοσι τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την οριζόμενη ημέρα για τη συνεδρίασή της. Η ημέρα δημοσίευσης της πρόσκλησης της Γενικής Συνέλευσης και η ημέρα της διεξαγωγής της δεν υπολογίζονται.

Η πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης πρέπει να περιλαμβάνει τα εκάστοτε σύμφωνα με το νόμο οριζόμενα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, του οικήματος, όπου η οικεία Γενική Συνέλευση θα λάβει χώρα με την ακριβή διεύθυνση, την ημερομηνία και την ώρα της συνεδρίασης, των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης, διατυπωμένων με σαφήνεια, των μετόχων που έχουν δικαίωμα συμμετοχής καθώς και ακριβείς οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο οι μέτοχοι θα μπορέσουν να μετάσχουν στη Συνέλευση και να ασκήσουν τα δικαιώματα τους αυτοπροσώπως ή δια νομίμως εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου ή, ενδεχομένως, και εξ αποστάσεως.

Η πρόσκληση δημοσιεύεται, εντός της ως άνω προθεσμίας των 20 ημερών, με την καταχώρισή της στη Μερίδα της Τράπεζας στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο («ΓΕΜΗ»), σύμφωνα με όσα ορίζει η νομοθεσία, αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας και δημοσιοποιείται μέσα στην ίδια προθεσμία, με τρόπο που να διασφαλίζει την ταχεία και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση σε αυτήν, με μέσα που κατά την κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου θεωρούνται ευλόγως αξιόπιστα, για την αποτελεσματική μετάδοση των πληροφοριών στο επενδυτικό κοινό, όπως ιδίως με έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα με εθνική και πανευρωπαϊκή εμβέλεια.

Στις περιπτώσεις επαναληπτικών Γενικών Συνελεύσεων, ισχύουν τα ειδικώς προβλεπόμενα στο υφιστάμενο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο.

β) Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση

Η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση επισκοπεί και εγκρίνει την Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση. Η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση, εκλέγει έναν τουλάχιστον ορκωτό ελεγκτή-λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 32 παρ. 1 του Καταστατικού.

Η Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση είναι διαθέσιμη στους Μετόχους τουλάχιστον δέκα ημέρες πριν από τη Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση και σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο περιλαμβάνει: α) τις Δηλώσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, β) την Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, γ) την Επεξηγηματική Έκθεση, δ) την Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή, ε) τις ενοποιημένες και ατομικές Ετήσιες Χρηματοοικονομικές

Καταστάσεις και τις Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, στ) περίληψη χρηματοοικονομικών στοιχείων, ζ) την Ετήσια Έκθεση για τη διανομή κεφαλαίου της αντίστοιχης χρήσης, εφόσον αυτή δεν έχει οριστικοποιηθεί ή οριστικοποιήθηκε κατά το δεύτερο εξάμηνο και αντλήθηκε από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου τοις μετρητοίς ή με έκδοση ομολογιακού δανείου, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο αντίστοιχο Ενημερωτικό Δελτίο της έκδοσης και η) αναφορά στην ιστοσελίδα όπου αναρτάται η Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση (www.nbg.gr. ενότητα: *Ο Όμιλος/ Ενημέρωση Επενδυτών/ Χρηματοικονομικές-Πληροφορίες)* και τις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις για τις ενοποιημένες μη εισηγμένες εταιρείες (www.nbg.gr. ενότητα: *Ο Όμιλος/Εταιρίες Ομίλου)* που αντιπροσωπεύουν πάνω από το 5% του ενοποιημένου κύκλου εργασιών ή των ενοποιημένων στοιχείων ενεργητικού ή των ενοποιημένων αποτελεσμάτων μετά την αφαίρεση του αντίστοιχου τμήματος που αφορά στους μετόχους μειοψηφίας.

2.3. Δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου

α) Γενικές Διατάξεις

Δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη Γενική Συνέλευση (αρχική συνεδρίαση και επαναληπτική), είτε είναι αυτοπροσώπως είτε μέσω νομίμως εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου, έχει όποιος έχει τη μετοχική ιδιότητα κατά τα ειδικώς οριζόμενα στην παρ. 6 του άρθρου 124 του Ν. 4548/2018 σύμφωνα με τα αρχεία του οργανισμού που διαχειρίζεται τις μετοχές της εταιρείας.

Η απόδειξη της μετοχικής ιδιότητας μπορεί να γίνει με κάθε νόμιμο μέσο και πάντως βάσει της ενημέρωσης που λαμβάνει η Τράπεζα από το κεντρικό αποθετήριο τίτλων, εφόσον παρέχει υπηρεσίες μητρώου, ή μέσω των συμμετεχόντων και εγγεγραμμένων διαμεσολαβητών στο κεντρικό αποθετήριο τίτλων σε κάθε περίπτωση.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 127 του Ν. 4548/2018, στη Γενική Συνέλευση δικαιούνται να παρίστανται και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και οι ελεγκτές. Επιπλέον, ο Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης μπορεί με ευθύνη του να επιτρέψει την παρουσία στη συνέλευση και άλλων προσώπων, που δεν έχουν μετοχική ιδιότητα ή δεν είναι εκπρόσωποι μετόχων, στο μέτρο που τούτο δεν αντιτίθεται στο εταιρικό συμφέρον. Τα πρόσωπα αυτά δεν θεωρείται ότι μετέχουν στη Συνέλευση για μόνο το λόγο ότι έλαβαν το λόγο για λογαριασμό παριστάμενου μετόχου ή ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Η συμμετοχή των ως άνω προσώπων στη Γενική Συνέλευση μπορεί να γίνει και με ηλεκτρονικά μέσα, αν η πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης το προβλέπει.

Σε περίπτωση που η Γενική Συνέλευση αποφασίσει την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου για την έκδοση των κοινών μετοχών, μετατρέψιμων ομολογιών ή των άλλων χρηματοοικονομικών μέσων, καθώς και κάθε Γενική Συνέλευση που συγκαλείται στο πλαίσιο του Ν.3864/2010 ή σχετίζεται με αυτόν, θα εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 7 του Ν. 3864/2010.

Το ΤΧΣ ασκεί το δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7α του Ν.3864/2010 και το Πλαίσιο Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ.

Η διαδικασία και η προθεσμία για την κατάθεση των εγγράφων νομιμοποιήσεως των εκπροσώπων ή αντιπροσώπων των Μετόχων ορίζεται κατά τις παρ. 3 έως 5 του άρθρου 128 του Ν. 4548/2018. Η κοινοποίηση του διορισμού και της ανάκλησης ή της αντικατάστασης αντιπροσώπου μπορεί να γίνει εγγράφως ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ηλεκτρονική διεύθυνση που θα δημοσιεύεται στην πρόσκληση των Μετόχων της Γενικής Συνέλευσης. Μέτοχοι που δεν συμμορφώθηκαν προς τις ανωτέρω διατάξεις μετέχουν στη Γενική Συνέλευση, εκτός εάν η Γενική Συνέλευση αρνηθεί τη συμμετοχή αυτών για σπουδαίο λόγο.

Κατόπιν σχετικής αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου οι Μέτοχοι δύνανται να συμμετάσχουν στην Γενική Συνέλευση με ηλεκτρονικά μέσα, χωρίς την φυσική παρουσία τους στον τόπο διεξαγωγής της. Κατόπιν επίσης σχετικής αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου οι Μέτοχοι δύνανται να συμμετάσχουν στην ψηφοφορία της Γενικής Συνέλευσης εξ αποστάσεως, είτε με την άσκηση του δικαιώματος ψήφου με ηλεκτρονικά μέσα, είτε με ψηφοφορία δια αλληλογραφίας, διεξαγόμενης πριν από τη συνέλευση, σύμφωνα με τα εκάστοτε οριζόμενα από το νόμο. Σε αυτήν την περίπτωση διεξαγωγής, οι Μέτοχοι ενημερώνονται ειδικώς για τη διαδικασία μέσω της εκάστοτε προσκλήσεως της Γενικής Συνέλευσης.

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 120 και 125 του Ν. 4548/2018, αν συντρέχει σπουδαίος λόγος, το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει ότι η Γενική Συνέλευση θα συνεδριάσει εξ ολοκλήρου με συμμετοχή των μετόχων από απόσταση με τα ηλεκτρονικά μέσα που προβλέπονται από το νόμο. Με τον ίδιο τρόπο μπορεί να διεξαχθεί η Γενική Συνέλευση, εάν συναινούν όλοι οι μέτοχοι. Σε κάθε περίπτωση, κάθε μέτοχος μπορεί να αξιώσει να διεξαχθεί η Συνέλευση με τηλεδιάσκεψη ως προς αυτόν, αν κατοικεί σε άλλη χώρα από εκείνη όπου λαμβάνει χώρα η Συνέλευση ή αν υπάρχει άλλος σπουδαίος λόγος, ιδίως ασθένεια, αναπηρία ή επιδημία.

β) Έγκριση της συνολικής διαχείρισης/Απαλλαγή των ελεγκτών

Μετά την έγκριση των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, η Γενική Συνέλευση μπορεί να εγκρίνει τη συνολική διαχείριση που έλαβε χώρα κατά την αντίστοιχη χρήση, καθώς και την απαλλαγή των ελεγκτών από κάθε υποχρέωση, με απόφαση που λαμβάνεται με φανερή ψηφοφορία.

Στην εν λόγω ψηφοφορία περί έγκρισης της συνολικής διαχείρισης δικαιούνται να μετάσχουν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μόνο με μετοχές, των οποίων είναι κύριοι ή ως αντιπρόσωποι άλλων μετόχων, εφόσον έχουν λάβει σχετική εξουσιοδότηση με ρητές και συγκεκριμένες οδηγίες ψήφου. Το ίδιο ισχύει και για τους υπαλλήλους της Τράπεζας.

Παραίτηση της Τράπεζας από αξιώσεις της κατά των μελών του Διοικητικό Συμβουλίου ή άλλων προσώπων ή συμβιβασμός της Τράπεζας με αυτούς μπορεί να λάβει χώρα μόνο υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 7 του άρθρου 102 του Ν. 4548/2018.

2.4. Προεδρείο της Γενικής Συνέλευσης

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου προεδρεύει προσωρινά στη Γενική Συνέλευση. Εάν ο/η Πρόεδρος κωλύεται να παρευρεθεί στη Γενική Συνέλευση, αντικαθίσταται από τον κατά το άρθρο 20 παράγραφος 3 του Καταστατικού αναπληρωτή του, ή από τον/την Διευθύνοντα Σύμβουλο. Εάν και αυτός κωλύεται,

προεδρεύει προσωρινά ο Μέτοχος ή εκπρόσωπος Μετόχου με το μεγαλύτερο αριθμό μετοχών. Καθήκοντα γραμματέα της Γενικής Συνέλευσης ασκούν προσωρινά πρόσωπα που ορίζει ο Πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του. Στη συνέχεια, η Γενική Συνέλευση εκλέγει αμέσως το οριστικό Προεδρείο, το οποίο συγκροτείται από τον Πρόεδρο και δύο Γραμματείς, που εκτελούν και χρέη ψηφολεκτών.

2.5. Απαρτία και πλειοψηφία που απαιτούνται για τη λήψη αποφάσεων

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως για τα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν Μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/5 τουλάχιστον του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου.

Αν η απαρτία αυτή δε συντελεστεί, η Γενική Συνέλευση συνέρχεται πάλι μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη χρονολογία της συνεδρίασης που ματαιώθηκε, προσκαλούμενη πριν από δέκα (10) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες, και βρίσκεται κατά την επαναληπτική αυτή συνεδρίαση σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως για τα θέματα της αρχικής Ημερησίας Διάταξης, οποιοδήποτε και αν είναι το εκπροσωπούμενο σε αυτήν τμήμα του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου.

Νεότερη πρόσκληση δεν απαιτείται, εάν στην αρχική πρόσκληση ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος των επαναληπτικών εκ του νόμου προβλεπόμενων συνεδριάσεων, εάν δεν επιτευχθεί απαρτία, υπό την προϋπόθεση ότι μεσολαβούν τουλάχιστον πέντε ημέρες ανάμεσα στη ματαιωθείσα συνεδρίαση και στην επαναληπτική.

Εξαιρετικά, προκειμένου για αποφάσεις που αφορούν σε:

- μεταβολή της εθνικότητας της εταιρείας,
- μεταβολή της εταιρικής δραστηριότητας,
- επαύξηση των υποχρεώσεων των Μετόχων,
- τακτική αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός εάν επιβάλλεται από το νόμο ή γίνεται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών,
- μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός εάν γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 21 ή την παράγραφο 6 του άρθρου 49 του Ν. 4548/2018,
- μεταβολή του τρόπου διάθεσης των κερδών,
- συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της Τράπεζας,
- παροχή ή ανανέωση της εξουσίας προς το Διοικητικό Συμβούλιο για αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου, σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 1 του Ν. 4548/2018,
- για έκδοση ομολογιακού δανείου με μετατρέψιμες ομολογίες, σύμφωνα με την παράγραφο 1α του άρθρου 71 του Ν. 4548/2018,
- για έκδοση τίτλων κτήσης μετοχών σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 56 του Ν. 4548/2018, και
- κάθε άλλη περίπτωση που ορίζεται στο νόμο.

Η Γενική Συνέλευση ευρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της Ημερήσιας Διάταξης, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται κατ' αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα δεύτερο του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Αν δεν συντελεστεί η απαρτία αυτή στην πρώτη συνεδρίαση, εντός είκοσι (20) ημερών από αυτή τη συνεδρίαση και ύστερα από πρόσκληση πριν από τουλάχιστον δέκα (10) πλήρεις ημέρες, συνέρχεται επαναληπτική συνέλευση, η οποία ευρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της αρχικής Ημερησίας Διάταξης, όταν σε αυτή εκπροσωπείται τουλάχιστον το ένα πέμπτο του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου. Νεότερη πρόσκληση δεν απαιτείται, εάν στην αρχική πρόσκληση ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος των επαναληπτικών συνεδριάσεων, που προβλέπονται από το νόμο, εάν δεν επιτευχθεί απαρτία, υπό την προϋπόθεση ότι μεσολαβούν τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες ανάμεσα στη ματαιωθείσα συνεδρίαση και την επαναληπτική.

Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Γενική Συνέλευση. Κατ' εξαίρεση, οι αποφάσεις στα θέματα που απαιτούν αυξημένη απαρτία λαμβάνονται με πλειοψηφία των δύο τρίτων των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Γενική Συνέλευση. Για τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας ισχύουν τα εκάστοτε προβλεπόμενα στο νόμο.

Ειδικά για τις αποφάσεις για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 7 του Ν.3864/2010, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων περί έκδοσης υπό αίρεση μετατρέψιμων ομολογιών ή άλλων μετατρέψιμων χρηματοοικονομικών μέσων, λαμβάνονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, με την απαρτία 1/5 τουλάχιστον του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου και με απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Γενική Συνέλευση. Αν η απαρτία αυτή δεν συντελεστεί, εφαρμόζεται η παράγραφος 2 του άρθρου 130 του Ν. 4548/2018.

2.6. Τροποποίηση του Καταστατικού

Η Γενική Συνέλευση είναι το μόνο συλλογικό όργανο αρμόδιο να αποφασίζει για τις τροποποιήσεις του Καταστατικού, σύμφωνα με το άρθρο 117 του Ν. 4548/2018 και του άρθρου 9 του Καταστατικού. Η Γενική Συνέλευση που συγκαλείται για να τροποποιήσει το καταστατικό ή να λάβει αποφάσεις, για τις οποίες απαιτείται αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία (καταστατική Γενική Συνέλευση), μπορεί να είναι τακτική ή έκτακτη.

3. Δικαιώματα των Μετόχων Μειοψηφίας

Τα δικαιώματα Μετόχων Μειοψηφίας εφαρμόζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4548/2018 όπως ισχύει και τα σχετικά άρθρα του Καταστατικού της Τράπεζας. Συγκεκριμένα:

α) Δικαιώματα σχετικά με τη Γενική Συνέλευση

- Με αίτηση Μετόχων, οι οποίοι εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλεί έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, ορίζοντας ημέρα συνεδρίασης αυτής, η οποία δεν πρέπει να απέχει περισσότερο από σαράντα πέντε ημέρες (45) από την ημερομηνία επίδοσης της αίτησης στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου Η αίτηση περιέχει το αντικείμενο της Ημερησίας Διάταξης.

- Με αίτηση Μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα εικοστό του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να εγγράψει στην Ημερήσια Διάταξη Γενικής Συνέλευσης, που έχει ήδη συγκληθεί, πρόσθετα θέματα, εάν η σχετική αίτηση περιέλθει στο Διοικητικό Συμβούλιο δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση και είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις της παρ. 2 του άρθρου 30 του Καταστατικού.

- Μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου, δικαιούνται να υποβάλλουν σχέδια αποφάσεων οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 123 του Ν. 4548/2018 για θέματα που έχουν περιληφθεί στην αρχική ή την αναθεωρημένη ημερησία διάταξη, αν η σχετική αίτηση περιέλθει στο Διοικητικό Συμβούλιο επτά (7) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της γενικής συνέλευσης. Τα σχέδια δε αποφάσεων τίθενται στη διάθεση των Μετόχων κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 123 του Ν. 4548/2018, έξι (6) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της γενικής συνέλευσης. Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν είναι υποχρεωμένο να προβεί στην ως άνω ενέργεια αν το περιεχόμενο της σχετικής αίτησης των Μετόχων έρχεται προφανώς σε αντίθεση με το νόμο και τα χρηστά ήθη.

Ειδικά για τις Γενικές Συνελεύσεις οι οποίες συγκαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.3864/2010, οι ως άνω προθεσμίες μειώνονται σε τρεις (3) και τέσσερις (4) ημέρες αντίστοιχα.

- Ύστερα από αίτηση των Μετόχων, οι οποίοι εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου, κατά τα οριζόμενα της παρ. 3 του άρθρου 123 του Ν. 4548/2018, ο Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης οφείλει να αναβάλει μία μόνο φορά τη λήψη αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης, τακτικής ή έκτακτης, για όλα ή ορισμένα θέματα, ορίζοντας ημέρα συνέχισης της συνεδρίασης για τη λήψη των αποφάσεων αυτών εκείνη που ορίζεται στην αίτηση των Μετόχων και που δεν μπορεί, πάντως, να απέχει περισσότερο από είκοσι (20) ημέρες από την ημερομηνία αναβολής.

Ειδικά για τις Γενικές Συνελεύσεις οι οποίες συγκαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.3864/2010, η ως άνω προθεσμία μειώνεται σε τρεις (3) ημέρες.

- Η μετ' αναβολή Γενική Συνέλευση αποτελεί συνέχιση της προηγούμενης και δεν απαιτείται η επανάληψη των διατυπώσεων δημοσίευσης της πρόσκλησης των Μετόχων. Σε αυτή μπορούν να μετάσχουν και νέοι Μέτοχοι, τηρουμένων των διατυπώσεων συμμετοχής.

- Ύστερα από αίτηση Μετόχων, οι οποίοι εκπροσωπούν το ένα εικοστό του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου, η λήψη αποφάσεων πάνω στα θέματα της Ημερησίας Διάταξης της Γενικής Συνέλευσης θα πρέπει να ενεργείται με φανερή ψηφοφορία.

- Μετά από αίτηση οποιουδήποτε Μετόχου, η οποία υποβάλλεται στην Τράπεζα πέντε (5), τουλάχιστον, πλήρεις ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη Γενική Συνέλευση τις αιτούμενες συγκεκριμένες πληροφορίες για τις υποθέσεις της Τράπεζας, στο μέτρο που αυτές είναι σχετικές με τα θέματα της Ημερησίας Διάταξης.

  Ειδικά για τις Γενικές Συνελεύσεις οι οποίες συγκαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.3864/2010, η ως άνω προθεσμία μειώνεται σε τρεις (3) ημέρες.

  Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να απαντήσει ενιαία σε αιτήσεις Μετόχων με το ίδιο περιεχόμενο. Υποχρέωση παροχής πληροφοριών δεν υφίσταται όταν οι σχετικές πληροφορίες διατίθενται ήδη στην ιστοσελίδα της εταιρείας, ιδίως με τη μορφή ερωτήσεων και απαντήσεων. Επίσης, με αίτηση Μετόχων, οι οποίοι εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να ανακοινώνει στη Γενική Συνέλευση, εφ' όσον είναι τακτική, τα ποσά που, κατά την τελευταία διετία, καταβλήθηκαν σε κάθε Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή τους Διευθυντές της Τράπεζας, καθώς και κάθε παροχή προς τα πρόσωπα αυτά από οποιαδήποτε αιτία ή σύμβαση της Τράπεζας με αυτούς. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα Πρακτικά. Τέτοιος λόγος μπορεί να είναι, κατά τις περιστάσεις, η εκπροσώπηση των αιτούντων Μετόχων στο Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τα άρθρα 79 ή 80 του Ν. 4548/2018.

- Μετά από αίτηση Μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα δέκατο (1/10) του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου, η οποία υποβάλλεται στην Τράπεζα πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη Γενική Συνέλευση πληροφορίες για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και την περιουσιακή κατάσταση της Τράπεζας.

  Για τις Γενικές Συνελεύσεις που συγκαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.3864/2010 η ως άνω προθεσμία μειώνεται σε τρεις (3) ημέρες.

  Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα Πρακτικά. Τέτοιος λόγος μπορεί να είναι, κατά τις περιστάσεις, η εκπροσώπηση των αιτούντων Μετόχων στο Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τα άρθρα 79 ή 80 του Ν. 4548/2018, υπό

την προϋπόθεση ότι τα αντίστοιχα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν λάβει τις σχετικές πληροφορίες με επαρκή τρόπο.

Στις περιπτώσεις των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 30 του Καταστατικού, τυχόν αμφισβήτηση ως προς το βάσιμο ή μη της αιτιολογίας άρνησης παροχής των πληροφοριών προς τους Μετόχους επιλύεται από το αρμόδιο δικαστήριο της έδρας της Τράπεζας, με απόφασή του. Με την ίδια απόφαση, το δικαστήριο υποχρεώνει την Τράπεζα να παράσχει τις πληροφορίες που αρνήθηκε. Η απόφαση δεν προσβάλλεται με ένδικα μέσα.

Σε όλες τις περιπτώσεις, οι αιτούντες Μέτοχοι οφείλουν να αποδείξουν τη μετοχική τους ιδιότητα και, εκτός από τις περιπτώσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 30 του Καταστατικού, τον αριθμό των μετοχών που κατέχουν κατά την άσκηση του σχετικού δικαιώματος. Η απόδειξη της μετοχικής ιδιότητας μπορεί να γίνει με κάθε νόμιμο μέσο και πάντως βάσει της ενημέρωσης που λαμβάνει η Τράπεζα από το κεντρικό αποθετήριο τίτλων, εφόσον παρέχει υπηρεσίες μητρώου, ή μέσω των συμμετεχόντων και εγγεγραμμένων διαμεσολαβητών στο κεντρικό αποθετήριο τίτλων σε κάθε περίπτωση.

β) Δικαιώματα σχετικά με τον έκτακτο έλεγχο

- Μέτοχοι της Τράπεζας που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από το αρμόδιο Δικαστήριο έκτακτο έλεγχο της Τράπεζας, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει ο νόμος. Ο έλεγχος διατάσσεται, εάν πιθανολογούνται πράξεις που παραβιάζουν διατάξεις των νόμων ή του Καταστατικού της Τράπεζας ή αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης. Σε κάθε περίπτωση, η αίτηση ελέγχου πρέπει να υποβάλλεται εντός τριών (3) ετών από την έγκριση των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της χρήσης, εντός της οποίας τελέστηκαν οι καταγγελλόμενες πράξεις.
- Μέτοχοι της Τράπεζας, οι οποίοι εκπροσωπούν το ένα πέμπτο (1/5) του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου, δικαιούνται να ζητήσουν από το αρμόδιο Δικαστήριο τον έκτακτο έλεγχο της Τράπεζας, εφ' όσον από την όλη πορεία αυτής καθίσταται πιστευτό ότι η διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων δεν ασκείται, όπως επιβάλλει η χρηστή και συνετή διαχείριση

Οι αιτούντες τον έλεγχο Μέτοχοι οφείλουν να αποδείξουν στο δικαστήριο ότι κατέχουν τις μετοχές που τους δίνουν το δικαίωμα να ζητήσουν τον έλεγχο της Τράπεζας.

4. Άλλα δικαιώματα των Μετόχων

Επιπλέον πληροφοριακά στοιχεία αναφορικά με τα δικαιώματα των Μετόχων της Τράπεζας και τον τρόπο άσκησής τους περιλαμβάνονται στην Επεξηγηματική Έκθεση προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν.3556/2007 και αποτελεί ειδικό τμήμα της ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα

Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας

Η Τράπεζα διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο είναι υπεύθυνο για τη χάραξη στρατηγικής κατεύθυνσης, την εποπτεία της Διοίκησης και τον επαρκή έλεγχο της Τράπεζας, με απώτερο στόχο τη μεγιστοποίηση της μακροπρόθεσμης αξίας της Τράπεζας και την προάσπιση του γενικότερου εταιρικού συμφέροντος, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, περιλαμβανομένων και των διατάξεων του Πλαισίου Συνεργασίας της Τράπεζας με το ΤΧΣ και τις υποχρεώσεις της Τράπεζας έναντι του Επιτρόπου Παρακολούθησης.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας είναι η κάτωθι:

Κώστας Μιχαηλίδης
Μη Εκτελεστικό Μέλος
Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου

Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Ο κ. Κώστας Μιχαηλίδης (έτος γέννησης 1949) διαθέτει εξαιρετική εμπειρία άνω των 30 ετών στη διεθνή τραπεζική, έχοντας διατελέσει σε σημαντικές διοικητικές θέσεις σε διεθνή πιστωτικά ιδρύματα και διεθνείς χρηματοοικονομικούς οργανισμούς.

Ορίστηκε Μη Εκτελεστικός Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου τον Δεκέμβριο 2017.

Κατά την περίοδο 2013-2015 διετέλεσε Global Head of Strategic Change στην UBS A.G., ενώ από το 2005 έως το 2013 διετέλεσε Regional Chief Operating Officer στην Credit Suisse A.G. Προηγουμένως, είχε διατελέσει Chief Operating Officer and Managing Director και Head of European Finance, Administration and Operations, Managing Director στην Credit Suisse First Boston (2000-2005), Chief Operating Officer and Managing Director στην Donaldson, Lufkin & Jenrette U.K. (1999-2000) και Chief Financial Officer (1988-1994) και Chief Administrative Officer (1994-1999) στη Merrill Lynch U.K. Έχει επίσης διατελέσει Treasurer στη Salomon Brothers U.K. (1986-1988) και έχει υπηρετήσει σε διάφορες θέσεις στην ExxonMobil, μεταξύ των οποίων ως Treasurer και ως Financial Analyst.

Ο κ. Μιχαηλίδης είναι κάτοχος MBA Finance από το Columbia Business School, Doctorate σε "Economics and International Affairs" από το University of Denver, και BA σε "Economics and Political Science" από το Ripon College.

Παύλος Μυλωνάς

Εκτελεστικό Μέλος
Διοικητικού Συμβουλίου
Διευθύνων Σύμβουλος

Αριθμός κοινών μετοχών*
3.341

Πρόεδρος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής, της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων, του Συμβουλίου Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO) και της Επιτροπής Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων

Ο κ. Παύλος Μυλωνάς (έτος γέννησης 1958) ορίστηκε Διευθύνων Σύμβουλος της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2018. Εντάχθηκε στην Εθνική Τράπεζα το 2000 και υπηρέτησε, μεταξύ άλλων, ως Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων, και Επικεφαλής Στρατηγικής.

Εργάστηκε ως οικονομολόγος στον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης («ΟΟΣΑ») από το 1995 έως το 2000 καθώς και στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο από το 1987 έως το 1995. Από το 1985 έως το 1987, ήταν Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Οικονομικών του Πανεπιστημίου της Βοστόνης.

Είναι κάτοχος πτυχίου στα Εφαρμοσμένα Μαθηματικά-Οικονομικά (Magna cum Laude and Phi Beta Kappa) από το Πανεπιστήμιο Brown, καθώς και μεταπτυχιακού και διδακτορικού στα Οικονομικά από το Πανεπιστήμιο του Princeton.

Χριστίνα Θεοφιλίδη
Εκτελεστικό Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου
Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής

Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής, της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων, του Συμβουλίου Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO)

Η κ. Χριστίνα Θεοφιλίδη (έτος γέννησης 1967) εξελέγη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019.

Εντάχτηκε στο δυναμικό της Εθνικής Τράπεζας τον Δεκέμβριο του 2018 οπότε και ορίστηκε Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής καθώς και Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής. Σήμερα διατελεί Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Ασφαλιστικής και του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τραπέζης. Είναι επίσης μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών.

Ξεκίνησε την καριέρα της στον τραπεζικό χώρο το 1988, στην Τράπεζα Societe Generale και στη συνέχεια εργάστηκε για 6 χρόνια στη Citibank σε θέσεις στο Μάρκετινγκ και στο Δίκτυο Καταστημάτων αφού ολοκλήρωσε το MBA της. Από το 1997 εργάστηκε στη Eurobank και υπηρέτησε σε διευθυντικές θέσεις στον Εμπορικό Τομέα, στις Διεθνείς Δραστηριότητες, και στη Διαχείριση Κινδύνων. Διετέλεσε Διευθύνουσα Σύμβουλος στη θυγατρική Εταιρία Eurobank Household Lending A.E. και το 2014 ανέλαβε στη νεοσύστατη Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων Ομίλου τη θέση της Γενικής Διευθύντριας Προβληματικών Δανείων Ιδιωτών. Ολοκλήρωσε την πορεία της στη Eurobank ως Γενική Διευθύντρια Ιδιωτών Πελατών και Προϊόντων Λιανικής.

Η κ. Θεοφιλίδη είναι κάτοχος πτυχίου MBA από το INSEAD (Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Διοίκησης Επιχειρήσεων) και πτυχίου Bachelor σε Οικονομικά και Ψυχολογία του Πανεπιστημίου Swarthmore των ΗΠΑ.

Γκίκας Χαρδούβελης
Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος

Αριθμός κοινών μετοχών*
3.300

Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και της Επιτροπής Ελέγχου

Μέλος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων και της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού

Ο Καθηγητής κ. Γκίκας Χαρδούβελης (έτος γέννησης 1955) ορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος - Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019.

Ο Καθηγητής κ. Χαρδούβελης κατέχει σημαντική εμπειρία σε Τραπεζικά και Χρηματοοικονομικά θέματα, έχει μακρά καριέρα στην οικονομική έρευνα, εμπειρία σε ανώτατες κυβερνητικές θέσεις και συνεχή επαφή με την επενδυτική κοινότητα, τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς.

Στο παρελθόν ο κ. Χαρδούβελης είχε διατελέσει, μεταξύ άλλων, μέλος Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Χρηματιστηριακής Α.Ε., του Χρηματιστηρίου Παραγώγων Αθηνών, του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, καθώς και μέλος της Επιτροπής Ευρωπαϊκών και Νομισματικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας.

Σήμερα, ο κ. Χαρδούβελης είναι Α΄ Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΙΟΒΕ, μέλος Διοικητικού Συμβουλίου του Anatolia College και του Multinational Finance Society, μέλος του Ακαδημαϊκού Συμβουλίου του Cyprus International Institute of Management, ενώ είναι Καθηγητής στο Τμήμα Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής του Πανεπιστημίου Πειραιώς και Ερευνητικός Εταίρος στο Centre for Economic Policy Research του Λονδίνου.

Είναι κάτοχος πτυχίου Bachelor of Arts και Master of Science στα Εφαρμοσμένα Μαθηματικά του Πανεπιστημίου Harvard της Μασαχουσέτης, καθώς και Διδακτορικού Διπλώματος στα Οικονομικά του Πανεπιστημίου Berkeley της Καλιφόρνιας.

Claude Piret
Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου

Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου

Μέλος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών και της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού

Ο κ. Claude Piret (έτος γέννησης 1951) είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ΕΤΕ από το Νοέμβριο του 2016.

Κατέχει εκτεταμένη εμπειρία στο διεθνή χρηματοπιστωτικό τομέα, έχοντας μία καριέρα άνω των 35 ετών σε διεθνείς τραπεζικούς οργανισμούς. Έχει διατελέσει σε υψηλόβαθμες θέσεις επί σειρά ετών στον Όμιλο Dexia, και διαθέτει εκτενή εμπειρία μεταξύ άλλων σε θέματα ελεγκτικής και στους τομείς της διαχείρισης κινδύνων και της διαχείρισης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων. Ο κ. Piret είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του νοσοκομείου Saint-Pierre.

Κατέχει δίπλωμα Πολιτικού Μηχανικού από το Πανεπιστήμιο "Catholique De Louvain (Belgium)" και μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στη Διοίκηση – Χρηματοοικονομικά από το Πανεπιστήμιο "Libre de Bruxelles (ULB) -Solvay Institute".

Wietze Reehoorn
Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου

Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Πρόεδρος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων και της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού

Μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και της Επιτροπής Ελέγχου

Ο κ. Wietze Reehoorn (έτος γέννησης 1962) ορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019.

Ο κ. Reehoorn είναι έμπειρο ανώτατο τραπεζικό στέλεχος, έχοντας διατελέσει σε σειρά ανώτατων διευθυντικών θέσεων σε διεθνή τράπεζα με ηγετική θέση στην αγορά. Επιπλέον, είναι Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου της MUFG Bank (Europe) N.V. (MBE) και μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου της Anthos Private Wealth Management B.V.

Ο κ. Reehoorn είναι μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου και Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου του Rijksuniversiteit Groningen, Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου της Stichting Topsport Community, μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου του Μουσείου Frans Hals, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ABE Bonnema Stichting, και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetencchappen.

Στο παρελθόν, ο κ. Reehoorn κατείχε, μεταξύ άλλων, τη θέση του Προέδρου του Εποπτικού Συμβουλίου του Ομίλου IFN. Ο κ. Reehoorn ήταν μέλος της ABN Amro για πάνω από 30 χρόνια, όπου κατείχε μεταξύ άλλων τη θέση του Γενικού Διευθυντή Στρατηγικής και του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων, ενώ επίσης ηγήθηκε της ενοποίησης της ABN Amro με τη Fortis. Η ευρεία εμπειρία του περιλαμβάνει δεξιότητες σε σχέση με θέματα διαχείρισης κινδύνων, στρατηγικής και εταιρικής διακυβέρνησης.

Ο κ. Reehoorn είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στη νομική, από το Rijksuniversiteit Groningen.

Anne Marion-Bouchacourt
Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος

Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Πρόεδρος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Μέλος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού και της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας

Η κ. Anne Marion-Bouchacourt (έτος γέννησης 1958) ορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Απρίλιο του 2020.

Κατά τη διάρκεια της μακρόχρονης σταδιοδρομίας της έχει υπηρετήσει σε διάφορες θέσεις, αποκτώντας εκτεταμένη εμπειρία στους τομείς του ανθρώπινου δυναμικού και κουλτούρας, λογιστικών και χρηματοοικονομικών ελέγχων, ενώ κατέχει επίσης σημαντική εμπειρία σε θέματα στρατηγικής, οργάνωσης και επιχειρηματικού μετασχηματισμού.

Η κ. Anne Marion-Bouchacourt διαθέτει σημαντική εμπειρία στον τραπεζικό τομέα και έχει υπηρετήσει σε υψηλόβαθμες θέσεις σε διεθνείς χρηματοοικονομικούς οργανισμούς και εταιρείες. Μεταξύ άλλων, έχει υπηρετήσει ως ανώτατο στέλεχος του ομίλου Societe Generale με μια καριέρα άνω των 15 ετών, ειδικότερα, ως Group Chief Country Officer για την Κίνα (2012 - 2018), ως Senior Executive Vice President, Corporate Human Resources (2006-2012) και έχει επίσης εργαστεί ως ελεγκτής (1981 - 1986) και ως σύμβουλος (1986 - 1999) στην PricewaterhouseCoopers (PwC), έχοντας διοριστεί Διευθύντρια στον τομέα των Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών της PwC, ενώ είχε επίσης υπάρξει σύμβουλος στρατηγικής και οργάνωσης στη Solving International (2002 - 2004) και στη Gemini Consulting (1999 - 2002).

Διατελεί Πρόεδρος της Societe Generale Private Banking Switzerland, Group Country Head της Societe Generale για την Ελβετία και CEO της Societe Generale Zurich, μη εκτελεστικό μέλος στην Credit du Nord, καθώς και ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος στην Ipsos. Επιπλέον, υπηρετεί ως Πρόεδρος των 'Conseillers du Commerce extérieur de la France (Suisse)' και ως μέλος του διοικητικού συμβουλίου της 'Association des banques étrangères en Suisse'.

Η κ. Marion-Bouchacourt αποφοίτησε από το École Supérieure de Commerce de Paris (ESCP), είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος Οικονομικών από το Πανεπιστήμιο Paris Dauphine και είναι ορκωτός ελεγκτής.

Matthieu Kiss
Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος

Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου

Μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας

Ο κ. Matthieu Kiss (έτος γέννησης 1956) διορίστηκε ως Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Δεκέμβριο του 2020.

Ο κ. Kiss διαθέτει εκτεταμένη εμπειρία στον τραπεζικό τομέα, έχοντας υπηρετήσει σε επιφανείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, καθώς και εξειδίκευση στον τομέα της ελεγκτικής. Ο κ. Kiss είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της HSBC Asset Management France από το 2009. Από το 2009 είναι επίσης μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και της Επιτροπής Ελέγχου της HSBC Insurance France όπου διατελεί Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου από το 2015. Στο παρελθόν είχε υπηρετήσει ως Global CFO, Retail Banking & Wealth Management στον Όμιλο της HSBC, καθώς και ως CFO της HSBC France & Continental Europe.

Επιπλέον, έχει διατελέσει μέλος Διοικητικών Συμβουλίων και Επιτροπών Ελέγχου σε διάφορους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων των CCF-Charterhouse και Elysées-bourse (θυγατρική της CCF), Aurel-Leven και Charterhouse bank.

Είναι κάτοχος πτυχίου Νομικής από το Πανεπιστήμιο Paris II, MBA από το Ινστιτούτο Πολιτικών Επιστημών των Παρισίων (Institut d` Etudes Politiques de Paris) και διπλώματος Δημόσιας Διοίκησης από την Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης της Γαλλίας (Ecole Nationale d` Administration - ENA).

Elena Ana Cernat
Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου

Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού

Η κ. Elena Ana Cernat (έτος γέννησης 1974) ορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019.

Η κ. Cernat είναι ιδιαίτερα έμπειρη τραπεζικός, έχοντας διατελέσει κατά τη διάρκεια της καριέρας της σε σειρά ανώτατων εκτελεστικών και μη εκτελεστικών θέσεων, με έμφαση σε θέματα ανάπτυξης επιχειρήσεων και καινοτομίας. Κατέχει σημαντική εμπειρία στη λιανική τραπεζική, στην ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων καθώς και στις στρατηγικές ψηφιακών και πολυκαναλικών μέσων.

Η κ. Cernat, στο πρόσφατο παρελθόν, κατείχε τη θέση μέλους Διοικητικού Συμβουλίου της Euroline Retail Services (μέλος του Eurobank Group) και αυτή τη στιγμή κατέχει τη θέση εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της Alior Bank Warsaw – Bucharest branch, ενώ είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Yoga Vidya Romania. Επιπλέον, η κ. Cernat έχει λάβει την έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Ρουμανίας (BNR) σε θέματα Πίστης, Διαχείρισης Κινδύνων και Κεφαλαίου.

Είναι κάτοχος πτυχίου στη Φιλολογία, Εφαρμοσμένες Σύγχρονες Γλώσσες από το Παν/μιο Babes-Bolyai της Ρουμανίας, κάτοχος MBA, Romanian-Canadian MBA Program Certificate από το Bucharest School of Management, καθώς και διαφόρων πιστοποιήσεων συμπεριλαμβανομένης της Πιστοποίησης σε Banking Marketing.

Αβραάμ Γούναρης
Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου

Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Πρόεδρος της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας

Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού

Ο κ. Αβραάμ Γούναρης (έτος γέννησης 1969) ορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019.

Ο κ. Γούναρης έχει διατελέσει σε σημαντικό αριθμό ανώτατων θέσεων τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, έχει εκτεταμένη διοικητική εμπειρία, κυρίως όσον αφορά σε θέματα αναδιάρθρωσης και διαχείρισης αλλαγής και θεωρείται εμπειρογνώμονας σε θέματα διαχείρισης πολλαπλών ενδιαφερομένων μερών.

Κατά το παρελθόν, ο κ. Γούναρης είχε διατελέσει, μεταξύ άλλων, εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ECUSA, μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Euroconsultants και Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Επενδυτικής Τράπεζας Ελλάδος.

Είναι κάτοχος πτυχίων Bachelor of Science στη Διοίκηση Επιχειρήσεων (Οικονομικά) και Master στη Διοίκηση Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου της Νεβάδα, Reno.

Αικατερίνη Μπερίτση
Μη Εκτελεστικό Μέλος

Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων και της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού

Μέλος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών και της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας

Η κ. Αικατερίνη Μπερίτση (έτος γέννησης 1955) ορίστηκε Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019.

Η κ. Μπερίτση φέρει σημαντική εμπειρία στον Ελληνικό τραπεζικό τομέα, την οποία έχει αποκτήσει έχοντας διατελέσει σε ανώτατες θέσεις σε μεγάλες συστημικές τράπεζες. Επιπρόσθετα, η κ. Μπερίτση είναι ειδική σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, σε συνέχεια των θέσεων που κατείχε σε Διοικητικά Συμβούλια τεσσάρων Ελληνικών τραπεζών (τρεις εκ των οποίων συστημικές), όπου κατείχε ηγετικό ρόλο στην εισαγωγή βέλτιστων πρακτικών και στη διαχείριση σημαντικών ζητημάτων εσωτερικού

Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

ελέγχου.

Στο πρόσφατο παρελθόν, η κ. Μπερίτση διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και των καταστατικών επιτροπών της Τράπεζας Πειραιώς και της Eurobank, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Νέας Proton Bank και της Proton Bank AE, καθώς επίσης και μέλος του Διοικητικού Συβουλίου του Ομίλου Credit Agricole /Εμπορική Τράπεζα. Η κ. Μπερίτση υπηρετεί επίσης ως ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Διοικητικού Συμβουλίου και ως Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου της ΕΥΔΑΠ, της μεγαλύτερης ελληνικής εταιρείας παροχής ύδρευσης και αποχέτευσης, εισηγμένης στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Η κ. Μπερίτση είναι πτυχιούχος του Τμήματος Οικονομικών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Έχει ολοκληρώσει το πρόγραμμα Modern Governance in Banking του INSEAD, ενώ συμμετείχε σε πολυάριθμα χρηματοοικονομικά σεμινάρια και προγράμματα κατάρτισης διευθυντικών στελεχών.

JP Rangaswami
Μη Εκτελεστικό Μέλος

Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Μέλος της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας και της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού

Ο κ. JP Rangaswami (έτος γέννησης 1957)διορίστηκε ως Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Οκτώβριο του 2020.

Ο κ. JP Rangaswami διαθέτει εκτεταμένη εμπειρία άνω των 35 ετών στον τομέα της πληροφορικής και έχει υπηρετήσει σε ανώτερες θέσεις σε πολυεθνικούς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων χρηματοοικονομικών οργανισμών. Μεταξύ άλλων, έχει διατελέσει έχει διατελέσει Chief Data Officer και Group Head of Innovation στην Deutsche Bank, καθώς και Global Chief Information Officer στην Dresdner Kleinwort Wasserstein.

Ο κ. JP Rangaswami κατέχει τη θέση ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους στον Admiral Group Plc, στην Allfunds Bank SA, στη Daily Mail and General Trust (DMGT) plc και στον EMIS Group plc, είναι μέλος του Trust Board στο Hammersmith Academy Trust, Webscience Trust και Cumberland Lodge, ενώ είναι επίσης Επίκουρος Καθηγητής Ηλεκτρονικής και Επιστήμης Υπολογιστών στο Πανεπιστήμιο του Σαουθάμπτον.

Είναι κάτοχος πτυχίου Οικονομικών από το Πανεπιστήμιο της Καλκούτας, ενώ έχει επεκτείνει την εκπαίδευσή του έχοντας συμμετάσχει σε εκπαιδευτικά προγράμματα υψηλού επιπέδου.

Periklis Drougkas
Εκπρόσωπος του ΤΧΣ
Μη Εκτελεστικό Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου

Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο κ. Περικλής Δρούγκας (έτος γέννησης 1953) ορίστηκε Εκπρόσωπος του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2018.

Έχει εκτεταμένη επαγγελματική εμπειρία έχοντας υπηρετήσει σε ανώτερες εκτελεστικές θέσεις σε κορυφαίους περιφερειακούς και πολυεθνικούς τραπεζικούς και χρηματοοικονομικούς οργανισμούς.

Στα πρώτα βήματα της επαγγελματικής του σταδιοδρομίας ο κ. Δρούγκας κατείχε εκτελεστικές θέσεις στη Citibank. Από το 1994 μέχρι το 2004 διετέλεσε Βοηθός Γενικός Διευθυντής, Επικεφαλής Λιανικής Τραπεζικής στην ING BANK NV, Γενικός Διευθυντής, Επικεφαλής Λιανικής Τραπεζικής στην Egnatia Bank S.A., ενώ έχει διατελέσει Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Managing Director της Egnatia Fin S.A. και Γενικός Διευθυντής της Egnatia Insurance Broker Co. Ltd. Το 2004, ο κ. Δρούγκας εντάχθηκε στον Όμιλο EFG Eurobank ως Γενικός Διευθυντής στην Open24 S.A., ενώ η σταδιοδρομία του στην Alpha Bank ξεκίνησε το 2008 όταν διορίστηκε στην Alpha Bank Serbia AD ως Αναπληρωτής Πρόεδρος του Executive Board, Επικεφαλής της Επιχειρηματικής Μονάδας Λιανικής Τραπεζικής. Το 2012 ορίστηκε Διευθύνων Σύμβουλος και Πρόεδρος του Management Board της Alpha Bank Albania SHA.

Κατά τη διάρκεια της καριέρας του κατείχε μια σειρά θέσεων ως σύμβουλος και έχει διατελέσει Πρόεδρος της Ένωσης Τραπεζών της Αλβανίας και Πρόεδρος της Ένωσης Ελληνικών Επιχειρήσεων Αλβανίας. Ο κ. Δρούγκας είναι επίσης ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και της Επιτροπής Ελέγχου περιφερειακής τράπεζας.

Είναι πτυχιούχος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, ενώ έχει συμμετάσχει σε υψηλού επιπέδου εκπαιδευτικά προγράμματα διευρύνοντας την κατάρτισή του.

Παναγιώτης Δασμάνογλου
Γραμματέας Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του

Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης Τράπεζας και Ομίλου

Αριθμός μετοχών*
80

Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής χωρίς δικαίωμα ψήφου

Ο κ. Παναγιώτης Δασμάνογλου (έτος γέννησης 1963) είναι στέλεχος της ΕΤΕ από το 1990. Από τον Ιούλιο του 2018 έως τον Ιούλιο του 2019 διετέλεσε Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Τον Δεκέμβριο του 2016 ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης & Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου. Είναι επίσης Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής χωρίς δικαίωμα ψήφου. Τον Ιούνιο του 2015 ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης & Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου, ενώ από τον Σεπτέμβριο του 2013 άσκησε καθήκοντα Βοηθού Γενικού Διευθυντή Κανονιστικής Συμμόρφωσης του Ομίλου. Παράλληλα, τον Ιανουάριο του 2014 εξελέγη Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας και των Επιτροπών του.

Από τον Ιούλιο του 2009 διετέλεσε Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης της ΕΤΕ και των εταιρειών του Ομίλου, υπεύθυνος για τη συμμόρφωση του Ομίλου με το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο. Από τις θέσεις ευθύνης που ανέλαβε διαχρονικά ως δικηγόρος στη Νομική Υπηρεσία της ΕΤΕ, χειρίστηκε σημαντικές υποθέσεις ενσωμάτωσης της ευρωπαϊκής τραπεζικής νομοθεσίας στις λειτουργίες της Τράπεζας, εγχώριες και διεθνείς πιστοδοτήσεις, συγχωνεύσεις και εξαγορές, αποκτώντας σημαντική εμπειρία σε όλο το φάσμα των τραπεζικών εργασιών.

Συμμετέχει ενεργά επί σειρά ετών στις εργασίες της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας και συγκεκριμένα στις Επιτροπές διεθνών τραπεζικών θεμάτων, κανονιστικής συμμόρφωσης, θεμάτων καταναλωτή, νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, παραγώγων και repos, ενώ συμμετέχει ως μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο του Μεσολαβητή Τραπεζικών & Επενδυτικών Υπηρεσιών.

Ο κ. Παναγιώτης Δασμάνογλου συμμετέχει επί σειρά ετών σε Διοικητικά Συμβούλια εταιρειών του Ομίλου της ΕΤΕ. Συγκεκριμένα, είναι Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της NBG Securities, καθώς και Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Ασφαλιστικής.

Είναι κάτοχος πτυχίου από τη Νομική Σχολή Αθηνών και μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών (Lic.spec.) στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο από το Πανεπιστήμιο Βρυξελλών καθώς και με σπουδές στο banking management από το INSEAD Graduate Business School. Επίσης έχει λάβει διεθνείς πιστοποιήσεις σε θέματα διεθνούς χρηματοπιστωτικού δικαίου και Compliance in banking.

** Αριθμός μετοχών στις 31 Δεκεμβρίου 2020.*

Η λειτουργία, οι βασικές αρμοδιότητες και εξουσίες του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας ρυθμίζονται ιδίως από τον Ν. 4548/2018, τον Ν.4261/2014, τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 468/2014, τον Ν.3016/2002, τον Ν.3864/2010, όπως ισχύει, το Πλαίσιο Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ όπως περιγράφονται στο Καταστατικό της Τράπεζας και τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, τα οποία είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (*ενότητα: Ο Όμιλος / Εταιρική Διακυβέρνηση / Κανονισμοί και Αρχές Λειτουργίας*).

Σημειώνεται ότι, στις 17 Ιουλίου 2020, δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης ο Ν. 4706/2020, ο οποίος συμπεριλαμβάνει, μεταξύ άλλων, διατάξεις εταιρικής διακυβέρνησης οι οποίες, με την έναρξη ισχύος τους, θα καταργήσουν και θα αντικαταστήσουν εκείνες του Ν. 3016/2002. Οι νέες διατάξεις εταιρικής διακυβέρνησης θα τεθούν σε ισχύ 12 μήνες μετά την προαναφερθείσα δημοσίευση.

Διορισμός Μελών και Λειτουργία Διοικητικού Συμβουλίου

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία έτη και λήγει κατά την Τακτική Γενική Συνέλευση του έτους, στο οποίο συμπληρώνεται η προβλεπόμενη διάρκειά της. Δύναται να προβλεφθούν άνισες χρονικά θητείες για κάθε Σύμβουλο, εφόσον αυτό επιτρέπεται από το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο. Όλα τα μέλη μπορούν να επανεκλεγούν, με την επιφύλαξη της πλήρωσης των προϋποθέσεων του εφαρμοστέου νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου. Η Γενική Συνέλευση καθορίζει κάθε φορά τον ακριβή αριθμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αποτελείται κατ' ελάχιστον από επτά (7), με ανώτατο όριο τα δεκαπέντε (15) μέλη και πρέπει πάντα να είναι περιττός αριθμός) και προσδιορίζει τα ανεξάρτητα μέλη του.

Εκπρόσωπος του ΤΧΣ

Στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας συμμετέχει ως μέλος ένας εκπρόσωπος του ΤΧΣ, σε εφαρμογή του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει. Σύμφωνα με το αναθεωρημένο πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ Τράπεζας και ΤΧΣ, που υπεγράφη τον Δεκέμβριο του 2015, το ΤΧΣ έχει το δικαίωμα να διορίσει έναν παρατηρητή (Παρατηρητής του ΤΧΣ - χωρίς δικαίωμα ψήφου) στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας. Επί του παρόντος, ο κ. Χριστόφορος Κουφαλιάς είναι ο Παρατηρητής του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο και στις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Ανάκληση και Αντικατάσταση Μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν να ανακληθούν οποτεδήποτε από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Σε περίπτωση που κάποιο μέλος, παύσει να μετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο, λόγω παραίτησης, ασθενείας ή έκπτωσης για οποιοδήποτε λόγο, και εφόσον η αναπλήρωσή του δεν είναι εφικτή από αναπληρωματικά μέλη, που έχουν τυχόν εκλεγεί από τη Γενική Συνέλευση, τα υπόλοιπα μέλη μπορούν είτε να εκλέξουν προσωρινά άλλο μέλος για να καλύψει την κενή θέση για τον υπόλοιπο χρόνο ως τη λήξη της θητείας του μέλους που αντικαταστάθηκε, είτε να συνεχίζουν τη διαχείριση και εκπροσώπηση της Τράπεζας χωρίς αντικατάσταση των ελλειπόντων μελών, με την προϋπόθεση ότι ο αριθμός των υπολοίπων μελών παραμένει εντός του ορίου που προβλέπεται από το Καταστατικό της Τράπεζας (επί του παρόντος τουλάχιστον επτά), το οποίο είναι σε συμφωνία με το εφαρμοστέο πλαίσιο.

Σε περίπτωση προσωρινής εκλογής νέου μέλους, η εκλογή ισχύει για το υπόλοιπο της θητείας του μέλους που αντικαθίσταται και η κάλυψη της θέσης ανακοινώνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο στην αμέσως προσεχή Γενική Συνέλευση, η οποία μπορεί να αντικαταστήσει τους εκλεγέντες ακόμη και αν δεν έχει αναγραφεί σχετικό θέμα στην Ημερήσια Διάταξη. Σε κάθε περίπτωση, τα εναπομείναντα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ανεξάρτητα από τον αριθμό τους, μπορούν να προβούν σε σύγκληση Γενικής Συνέλευσης με αποκλειστικό σκοπό την εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

Εκλογή Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει από τα μέλη του, με απόλυτη πλειοψηφία, τον Πρόεδρό του και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Τράπεζας, ο οποίος διευθύνει τις εργασίες αυτής, και αποφασίζει τον ορισμό εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Ακόμη, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να εκλέγει από τα μέλη του Αντιπρόεδρο ή Αντιπροέδρους. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει τον ορισμό και τα καθήκοντα του Αναπληρωτή ή Αναπληρωτών Διευθύνοντων Συμβούλων.

Η Τράπεζα παρακολουθεί τις διεθνείς εξελίξεις σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης στοχεύοντας στην υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης. Στο πλαίσιο αυτό καθώς και της συνεχούς διαδικασίας επικαιροποίησης του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης, αλλά και σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και τις βέλτιστες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης, διαχωρίζει τον ρόλο του Προέδρου από αυτόν του Διευθύνοντος Συμβούλου.

Λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου

i) Συγκρότηση σε Σώμα

Η συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου σε σώμα γίνεται στην πρώτη συνεδρίασή του, η οποία συγκαλείται μετά από κάθε εκλογή μελών από τη Γενική Συνέλευση, καθώς και σε κάθε περίπτωση κενώσεως της θέσης του Προέδρου ή του Διευθύνοντος Συμβούλου για οποιοδήποτε λόγο. Μέχρι της εκλογής νέου Προέδρου ή Διευθύνοντος Συμβούλου από το Διοικητικό Συμβούλιο, τα σχετικά καθήκοντα ασκούνται από τον Αναπληρωτή του. Επιπρόσθετα, το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται να συγκροτηθεί σε σώμα οποτεδήποτε, κατόπιν σχετικής κατά πλειοψηφία απόφασής του, ορίζοντας εκ νέου τα εκτελεστικά και μη εκτελεστικά μέλη αυτού.

ii) Σύγκληση

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει όπως προβλέπεται από την ελληνική νομοθεσία, το Καταστατικό της Τράπεζας και τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, καθώς επίσης και από τις διατάξεις της Αναθεωρημένης Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ και τις υποχρεώσεις της

Τράπεζας προς τον Επίτροπο Παρακολούθησης και συγκαλείται από τον Πρόεδρο:

- με πρόσκληση που κοινοποιείται από τον Γραμματέα Διοικητικού Συμβουλίου στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τουλάχιστον τρεις (3) εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση. Στην πρόσκληση πρέπει να αναγράφονται, απαραίτητα και με σαφήνεια, τα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης, διαφορετικά αποφάσεις δεν δύναται να ληφθούν στη συνεδρίαση αν δεν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και κανένα μέλος δεν αντιλέγει στη λήψη αποφάσεων ή
- κατόπιν αίτησης από δύο (2) τουλάχιστον μέλη, εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την υποβολή της έγγραφης αίτησης και περιλαμβάνοντας με σαφήνεια όλα τα προτεινόμενα θέματα της ημερήσιας διάταξης ή
- κατόπιν αίτησης του Εκπροσώπου του ΤΧΣ εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την υποβολή της αίτησης προς τον Πρόεδρο.

Στην περίπτωση που ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν προβεί στη σύγκληση του Συμβουλίου κατόπιν αίτησης δύο (2) τουλάχιστον μελών ή του εκπροσώπου του ΤΧΣ εντός της ανωτέρω προθεσμίας, ή δεν συμπεριλάβει όλα τα θέματα που προτείνονται στην πρόσκληση, τότε τα προαναφερθέντα μέλη ή ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ αντίστοιχα δύνανται να συγκαλέσουν το Διοικητικό Συμβούλιο εντός πέντε (5) ημερών από τη λήξη της ως άνω επταήμερης προθεσμίας. Η εν λόγω πρόσκληση πρέπει να κοινοποιείται σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στον Παρατηρητή του ΤΧΣ.

iii) Προσθήκη θεμάτων στην Ημερήσια Διάταξη

- Οποιοδήποτε μέλος μπορεί να ζητήσει από τον Πρόεδρο να συμπεριλάβει ένα ή περισσότερα θέματα στην ημερήσια διάταξη της επόμενης συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Δύο (2) ή περισσότερα μέλη μπορούν να απαιτήσουν από τον Πρόεδρο να συμπεριλάβει ένα ή περισσότερα θέματα στην ημερήσια διάταξη της επόμενης συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ δύναται επίσης να συμπεριλάβει θέματα στην ημερήσια διάταξη και, για το σκοπό αυτό, πρέπει να αποστέλλει στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου εγγράφως τα προτεινόμενα / επιπρόσθετα θέματα τουλάχιστον δύο (2) εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να συμπεριλάβει αυτά τα θέματα στην ημερήσια διάταξη της προγραμματισμένης συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου.

iv) Λήψη Αποφάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, αν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτό το ήμισυ πλέον ενός των μελών. Ουδέποτε όμως ο αριθμός των παρόντων μελών μπορεί να είναι μικρότερος από πέντε (5). Στο Καταστατικό της Τράπεζας ορίζονται οι προϋποθέσεις για την αντιπροσώπευση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για την επίτευξη της εγκυρότητας των αποφάσεων.

v) Εφαρμογή για την υποστήριξη της λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου

Από το 2016, και στο πλαίσιο της περαιτέρω ενίσχυσης της αποτελεσματικής λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει ειδική εφαρμογή για την υποστήριξη της λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου, ενισχύοντας με αυτόν τον τρόπο τις διαδικασίες ενημέρωσης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου με την κατάλληλη πληροφόρηση και γνωστοποιήσεις και την εξ αποστάσεως πρόσβαση στο υλικό του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, και διευκολύνοντας την ανταλλαγή απόψεων και το σχολιασμό ζητημάτων που τίθενται υπόψη του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, την υπογραφή πρακτικών συνεδριάσεων και την καλύτερη παρακολούθηση των θεμάτων που εξετάζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου.

Αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι, μεταξύ άλλων, αρμόδιο για την:

- εξέταση και έγκριση της στρατηγικής κατεύθυνσης της Τράπεζας και του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένου και του επιχειρησιακού σχεδίου, του ετήσιου προϋπολογισμού και των κύριων στρατηγικών αποφάσεων, και την παροχή σχετικής καθοδήγησης στη Διοίκηση της Τράπεζας και του Ομίλου·
- εξέταση της εταιρικής δομής του Ομίλου, την παρακολούθηση τυχόν κινδύνων που απορρέουν από τη δομή αυτή και διασφάλιση της συνεκτικότητας και αποτελεσματικότητας του συστήματος της εταιρικής διακυβέρνησης του Ομίλου·
- συμμετοχή της Τράπεζας σε άλλες τράπεζες στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό ή εκποίηση συμμετοχών της σε αυτές·
- ίδρυση Υποκαταστημάτων, Πρακτορείων και Γραφείων Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα και το εξωτερικό·
- σύσταση σωματείων, ιδρυμάτων του άρθρου 108 ΑΚ και συμμετοχή σε εταιρείες του άρθρου 784 ΑΚ·
- έγκριση του Κανονισμού Εργασίας της Τράπεζας·
- διορισμό των Γενικών Διευθυντών και λοιπών στελεχών της Τράπεζας, κατόπιν πρότασης των αρμόδιων οργάνων της Τράπεζας, σύμφωνα με τα όσα κατά περίπτωση προβλέπονται από το ισχύον πλαίσιο·
- εξέταση και έγκριση των ετήσιων και ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου·

- έκδοση Ομολογιακών Δανείων πάσης φύσεως, εκτός εκείνων για τα οποία ορίζεται αποκλειστικά αρμόδια από το νόμο η Γενική Συνέλευση˙
- έγκριση και ανασκόπηση του Κώδικα Δεοντολογίας για τους υπαλλήλους της Τράπεζας και του Ομίλου και του Κώδικα Δεοντολογίας της Διοίκησης και των Οικονομικών Υπηρεσιών˙
- έγκριση της Πολιτικής ΕΚΕ της Τράπεζας και του Ομίλου˙ και
- έγκριση και επισκόπηση της Πολιτικής Αποδοχών της Τράπεζας και του Ομίλου, κατόπιν απόφασης των μη εκτελεστικών Μελών του, ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 3864/2010 («Νόμος ΤΧΣ»), όπως ισχύει, και το Αναθεωρημένο Πλαίσιο Συνεργασίας με το ΤΧΣ, ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ έχει -μεταξύ άλλων- δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου σχετικής με τη διανομή μερισμάτων και την πολιτική αποδοχών προς τον Πρόεδρο, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τους Γενικούς Διευθυντές και τους αναπληρωτές τους.

Διορισμός και Αξιολόγηση Καταλληλότητας Μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 (β) του Καταστατικού της Τράπεζας, η Γενική Συνέλευση των Μετόχων είναι η μόνη αρμόδια να αποφασίζει για την εκλογή των μελών και τυχόν αναπληρωματικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και για τον καθορισμό των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών, ενώ ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ συμμετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας σύμφωνα με τον Ν. 3864/2010, όπως ισχύει. Κατ' εξαίρεση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 παρ. 3 του Καταστατικού της Τράπεζας και του άρθρου 82 του Ν. 4548/2018, σε περίπτωση κατά την οποία λόγω παραίτησης, θανάτου ή ποινής, για οποιοδήποτε λόγο, ένα μέλος παύσει να μετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο και εφόσον η αναπλήρωσή του δεν είναι εφικτή από αναπληρωματικά μέλη που έχουν τυχόν εκλεγεί από τη Γενική Συνέλευση, τα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν είτε να εκλέγουν προσωρινά άλλον για να καλύψει την κενή θέση για τον υπόλοιπο χρόνο ως τη λήξη της θητείας του μέλους που αντικαταστάθηκε, είτε να συνεχίσουν τη διαχείριση και εκπροσώπηση της Τράπεζας χωρίς αντικατάσταση των ελλειπόντων μελών, με την προϋπόθεση ότι ο αριθμός των υπόλοιπων μελών είναι εντός του προβλεπόμενου από Καταστατικό της Τράπεζας ορίου (επί του παρόντος τουλάχιστον επτά), το οποίο είναι σε συμφωνία με το εφαρμοστέο πλαίσιο.

Σε κάθε περίπτωση, η εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου τελεί υπό τον διαρκή έλεγχο και την έγκριση του SSM της ΕΚΤ.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, το Διοικητικό Συμβούλιο, επικουρούμενο από την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου, προτείνει στη Γενική Συνέλευση τους υποψηφίους για συμμετοχή στο Διοικητικό Συμβούλιο με βάση την Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και την Πολιτική και Διαδικασία για την Αξιολόγηση Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, και σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο, το οποίο απαιτεί τα υποψήφια μέλη να πληρούν τις προδιαγραφές καταλληλότητας (fit and proper requirements) και να μην έχουν καμία συστηματική σύγκρουση συμφερόντων με την Τράπεζα.

Η ανάδειξη υποψηφιοτήτων για το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας διενεργείται σύμφωνα με τη λεπτομερή Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων Μελών Διοικητικού Συμβουλίου, την Πολιτική και Διαδικασία για την Αξιολόγηση Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, τις διατάξεις του Καταστατικού της Τράπεζας, του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και του Κανονισμού Λειτουργίας της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, τις διατάξεις του σχετικού κανονιστικού πλαισίου ειδικότερα, των νόμων 4548/2018 και 4261/2014, που μετέφεραν στην ελληνική έννομη τάξη την Οδηγία 2013/36/ΕΕ (CRD IV), του Ν. 3864/2010 («Νόμος ΤΧΣ»), και της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος 142/11.6.2018, όπως ισχύει, καθώς και τις σχετικές Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και του ΤΧΣ, λαμβάνοντας υπόψη και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. Ο κάθε προτεινόμενος υποψήφιος πληροί κριτήρια μέσω των οποίων εξασφαλίζεται εν γένει η βέλτιστη διακυβέρνηση και καθοδήγηση της στρατηγικής της Τράπεζας σε οικονομικά, επιχειρηματικά και θέματα πολιτικής προκειμένου να διασφαλίσει την απαιτούμενη έγκριση των αρμόδιων εποπτικών αρχών σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Μετά από κάθε εκλογή Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, καθώς και υπό οποιεσδήποτε συνθήκες, όταν η θέση του Προέδρου ή του Διευθύνοντος Συμβούλου κενωθεί για οποιονδήποτε λόγο το Διοικητικό Συμβούλιο συγκροτείται σε σώμα στην πρώτη συνεδρίασή του και εκλέγει από τα μέλη του, με απόλυτη πλειοψηφία, τον Πρόεδρο και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, ο οποίος διευθύνει τις εργασίες της Τράπεζας. Σύμφωνα με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, η Τράπεζα διαχωρίζει αυτούς τους δύο ρόλους. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να εκλέγει Αντιπρόεδρο/Αντιπροέδρους και να αποφασίζει τον ορισμό και τα καθήκοντα του Αναπληρωτή Διευθύνοντα Συμβούλου/Συμβούλων.

Κατά την επιλογή και πρόταση προς τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων των υποψηφίων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ή κατά τον διορισμό νέων μελών κατ' αντικατάσταση αποχωρησάντων, για οποιονδήποτε λόγο, μελών του, το Διοικητικό Συμβούλιο επιδιώκει να προτείνει υποψηφίους των οποίων η εκλογή διασφαλίζει ότι το Διοικητικό Συμβούλιο, ως συλλογικό όργανο, έχει κυρίως τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- γνωρίζει ενδελεχώς το χρηματοπιστωτικό σύστημα και περιλαμβάνει στη σύνθεσή του μέλη που υπηρετούν ή έχουν υπηρετήσει σε ηγετικές θέσεις σε χρηματοοικονομικούς οργανισμούς. Ειδικότερα, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου διαθέτουν κατάλληλο μίγμα και εμπειρία σε χρηματοοικονομικές υπηρεσίες ή σε θέματα εμπορικής τραπεζικής και επαρκή χρόνο ώστε να

ασκούν αποτελεσματικά την εποπτεία των λειτουργιών της Τράπεζας ως ομίλου που προσφέρει ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και δραστηριοποιείται σε διεθνές επίπεδο. Ορισμένα από τα μέλη του διαθέτουν σημαντική μακροχρόνια εμπειρία στη χρηματοοικονομική διοίκηση, λογιστική και σε θέματα ελέγχου, διαχείρισης κινδύνων και κεφαλαίου. Επίσης, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν αντίληψη των νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων του τραπεζικού κλάδου·

- διαθέτει ουσιαστική εμπειρία στον επιχειρηματικό και επαγγελματικό κόσμο, περιλαμβάνοντας μεταξύ των μελών του στελέχη που διατελούν ή έχουν διατελέσει Πρόεδροι, Διευθύνοντες Σύμβουλοι ή ανώτατα διοικητικά στελέχη σε μεγάλους οργανισμούς, που δραστηριοποιούνται στους τομείς της τραπεζικής, της ελεγκτικής, της διαχείρισης κινδύνων ή των επισφαλών περιουσιακών στοιχείων, και των οποίων η ικανότητα να λαμβάνουν αποφάσεις επί σημαντικών και λεπτών θεμάτων, επί των οποίων το Διοικητικό Συμβούλιο καλείται να λάβει αποφάσεις, είναι ευρέως αναγνωρισμένη·
- έχει πλήρη κατανόηση της δομής και της δυναμικής της πελατείας της Τράπεζας, καθώς και των κύριων αγορών στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος σήμερα·
- διαθέτει ουσιαστική διεθνή εμπειρία και είναι σε θέση να συμβάλει στις αναπτυξιακές προοπτικές της Τράπεζας στην συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή δραστηριοποίησής της·
- εξασφαλίζει, κατά το δυνατόν, επαρκή εκπροσώπηση των δύο φύλων·
- αντανακλά το επιχειρηματικό μοντέλο και τη χρηματοοικονομική κατάσταση της Τράπεζας·
- περιλαμβάνει τουλάχιστον τρεις (3) εμπειρογνώμονες ως ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη με επαρκείς γνώσεις και διεθνή εμπειρία τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών σε αντίστοιχα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εκ των οποίων τουλάχιστον τρία (3) χρόνια ως μέλη διεθνούς τραπεζικού ομίλου που δεν δραστηριοποιείται στην Ελληνική αγορά. Τα μέλη αυτά δεν πρέπει να είχαν οποιαδήποτε σχέση με πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα κατά τα προηγούμενα δέκα (10) χρόνια·
- τουλάχιστον ένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου πρέπει να έχει σχετική εξειδίκευση και τη διεθνή εμπειρία τουλάχιστον πέντε (5) ετών στη διαχείριση των κινδύνων ή τη διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων. Το εν λόγω μέλος επικεντρώνεται στη διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων σε επίπεδο διοικητικού συμβουλίου και προεδρεύει σε ειδική επιτροπή του διοικητικού συμβουλίου που ασχολείται με τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια·
- η αρχή της διαφοροποίησης τηρείται κατά την επιλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Η διαφοροποίηση είναι παράγοντας που μπορεί να βελτιώσει τη λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς αντιμετωπίζει το φαινόμενο της αγελαίας σκέψης (group think) και προάγει την ανεξάρτητη γνώμη και την εποικοδομητική αμφισβήτηση κατά τη λήψη αποφάσεων.

Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης καθώς επίσης η Πολιτική και Διαδικασία για την Αξιολόγηση Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου και η Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου περιγράφουν συγκεκριμένα κριτήρια καταλληλότητας που πρέπει να πληρούν τα υποψήφια μέλη αναφορικά με την αρχική και συνεχή καταλληλότητά τους, επαγγελματικές ιδιότητες που είναι μη συμβατές με τη θέση του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, κριτήρια αναφορικά με την ανεξαρτησία των μη εκτελεστικών μελών, τη συμμετοχή των υποψήφιων μελών σε άλλα διοικητικά συμβούλια καθώς και άλλες περιπτώσεις που είναι ασυμβίβαστες με την ιδιότητα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Τράπεζα στοχεύει να διασφαλίσει ότι, σε κάθε περίπτωση και ανά πάσα στιγμή, όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της είναι ατομικά κατάλληλα για τους αντίστοιχους ρόλους τους και το Διοικητικό Συμβούλιο. Όλα τα παραπάνω έχουν ως στόχο να διασφαλίζουν την βέλτιστη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας. Η Τράπεζα παρακολουθεί τις εξελίξεις στο εφαρμοστέο πλαίσιο και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές και τις βέλτιστες πρακτικές και προβαίνει στις ενέργειες που κρίνονται κατάλληλες για να διασφαλίσει ότι οι πολιτικές που ακολουθούνται ευθυγραμμίζονται με το εκάστοτε εφαρμοστέο κανονιστικό πλαίσιο και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές.

Αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου, του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του

Σύμφωνα με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, την Πολιτική και τις Διαδικασίες που αφορούν την ετήσια αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου, το Διοικητικό Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων (ΕΕΔΥ), διενεργεί ετήσια αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των εργασιών αυτού και των Επιτροπών του, ως συλλογικά όργανα, καθώς και της ατομικής συνεισφοράς κάθε μέλους, βάσει μεθόδου που έχει διαμορφωθεί και εγκριθεί από την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, λαμβάνοντας επίσης υπόψη το εφαρμοστέο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο. Η αξιολόγηση λαμβάνει χώρα κάθε τρία (3) χρόνια από εξωτερικό σύμβουλο η επιλογή του οποίου εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΕΔΥ. Το ΤΧΣ έχει το δικαίωμα να παρακολουθεί/εξετάζει την εν λόγω αξιολόγηση.

Η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων καθορίζει το ακριβές χρονοδιάγραμμα για την έναρξη της ετήσιας αξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του και την αξιολόγηση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σε ατομική βάση, καθώς και το χρονοδιάγραμμα αξιολόγησης και τη μεθοδολογία που θα εφαρμοστεί, και εποπτεύει τη διαδικασία αξιολόγησης.

Το ΤΧΣ, επικουρούμενο από ανεξάρτητο σύμβουλο διεθνούς φήμης και εγνωσμένης εμπειρίας και εξειδίκευσης, έχει επίσης δικαίωμα να προβεί σε ετήσια αξιολόγηση της αποδοτικότητας του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών, η οποία θα περιλαμβάνει και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του. Η αξιολόγηση θα διενεργηθεί με βάση τα κριτήρια που ορίζονται στο Ν. 3864/2010, τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, καθώς και με βάση τα κριτήρια που θέτει το ΤΧΣ επικουρούμενο από ανεξάρτητο σύμβουλο και θα επαναλαμβάνεται τουλάχιστον μια φορά κάθε δύο χρόνια και πιο συχνά εάν υπάρχει σημαντική αλλαγή στην χρηματοοικονομική κατάσταση της Τράπεζας. Το ΤΧΣ ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και δύναται να υποβάλει συγκεκριμένες προτάσεις για βελτιώσεις και αλλαγές στην εταιρική διακυβέρνηση, λαμβάνοντας επίσης όλα τα μέτρα που προβλέπονται στο Άρθρο 10 του Ν. 3864/2010 για τον σκοπό αυτό. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του ΤΧΣ επισκοπούνται και συζητούνται σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου από την αρμόδια Επιτροπή του, δηλαδή την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου και, αν κριθεί απαραίτητο, η Τράπεζα προβαίνει και παρακολουθεί στενά τυχόν διορθωτικές ενέργειες κατά περίπτωση.

Σε αυτό το πλαίσιο, κατά τη διάρκεια του 2020, το Διοικητικό Συμβούλιο, με τη συνδρομή της ΕΕΔΥ και ενός εξωτερικού συμβούλου, διενήργησε την ετήσια συλλογική αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, το συνολικό αποτέλεσμα του οποίου ήταν θετικό, δείχνοντας ότι υπάρχει αποτελεσματικό Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο εφαρμόζει πλήρως τα καθήκοντά του, και με τις Επιτροπές να είναι συνολικά αποτελεσματικές και να υποστηρίζουν καλά το Διοικητικό Συμβούλιο, ενώ λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τις περιστάσεις το 2020, η αξιολόγηση έδειξε ότι η πανδημία COVID-19 αντιμετωπίστηκε σωστά. Σχετικές πρωτοβουλίες μετά την προαναφερθείσα αξιολόγηση έχουν ήδη παρακολουθηθεί και ενσωματωθεί σε κάθε αρμόδια δραστηριότητα της Επιτροπής του Διοικητικού Συμβουλίου.

Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο διεξήγαγε την Αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου για το έτος 2019, ενώ σχεδιάστηκε ένα αναθεωρημένο πλαίσιο για την αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου για το έτος 2020 και έπειτα, σε συνεργασία με έναν εξωτερικό σύμβουλο.

Αποδοχές μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Οι αποδοχές των μελών Διοικητικού Συμβουλίου καθορίζονται από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου (μη εκτελεστικά μέλη), ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Τα εκτελεστικά μέλη δεν συμμετέχουν και δεν παρίστανται στις συνεδριάσεις της Επιτροπής όταν οι αποδοχές τους τίθενται ως αντικείμενο συζήτησης και απόφασης. Πριν την υποβολή της στην Ετήσια Γενική Συνέλευση, η πρόταση αποδοχών αποτελεί αντικείμενο διαβούλευσης με τα αρμόδια όργανα σύμφωνα με τον Νόμο 3864/2010, όπως ισχύει. Η πρόταση διαμορφώνεται σύμφωνα με το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο στο οποίο υπόκειται η Τράπεζα, καθώς και το εσωτερικό πλαίσιο της Τράπεζας (ειδικότερα την Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ και τον Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου), λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, τους γενικότερους όρους απασχόλησης και μισθοδοσίας που ισχύουν για το σύνολο του προσωπικού της Τράπεζας, επιδιώκοντας τη διασφάλιση συνέπειας, ενώ επίσης λαμβάνονται υπόψη και οι διαφορές όσον αφορά τις ευθύνες και την ικανότητα επιρροής κάθε θέσης στο Διοικητικό Συμβούλιο, και τις βέλτιστες πρακτικές του κλάδου, με τρόπο ώστε να αντανακλά επαρκώς το χρόνο και την προσπάθεια που αναμένεται από τα μέλη να καταβάλουν στις εργασίες του Διοικητικού Συμβουλίου, προάγοντας ταυτόχρονα την αποτελεσματικότητα των λειτουργιών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σύμφωνα με το Άρθρο 10 του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ μπορεί, μεταξύ άλλων, να ασκήσει το δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου σχετικής με τη διανομή μερισμάτων και την πολιτική αποδοχών για τα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου. Για το χρονικό διάστημα που η Τράπεζα υπόκειται στις διατάξεις του Ν. 3864/2010 (άρθρο 10 παρ. 3, όπως ισχύει και για όσο διάστημα παραμένει σε ισχύ), οι αποδοχές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορούν να υπερβαίνουν το σύνολο των αποδοχών του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3864/2010 (άρθρο 10 παρ. 3), όπως ισχύει και για όσο διάστημα παραμένει σε εφαρμογή, δεν καταβάλλονται πρόσθετες απολαβές (bonus) στα Εκτελεστικά και Μη Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, και σε αυτό το πλαίσιο δεν δόθηκε μεταβλητή αμοιβή στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κατά το 2020. Όσον αφορά τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, η αμοιβή τους καθορίζεται σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές της αγοράς και αποσκοπεί στην παροχή ανταγωνιστικού επιπέδου αμοιβής που αντανακλά τις δεξιότητες, την εμπειρία και τη δέσμευση χρόνου, ενώ σημειώνεται ότι τα Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν λαμβάνουν επιπρόσθετη αμοιβή για τη συμμετοχή τους ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Στις 30 Ιουνίου 2020, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου, ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τακτική Γενική Συνέλευση ενέκρινε τις αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας για την εταιρική χρήση 2019 (σύμφωνα με το άρθρο 109 του Ν. 4548/2018), προσδιόρισε τις αμοιβές του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και των εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση του έτους 2021. Επίσης, η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων ενέκρινε τις αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας για την εταιρική χρήση 2019, ως μελών των Επιτροπών Ελέγχου, Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών, Διαχείρισης Κινδύνων, Στρατηγικής και Μετασχηματισμού και Ηθικής & Κουλτούρας, και προσδιόρισε τις αμοιβές τους μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση του 2021 σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 9β της οδηγίας (ΕΕ) 2017/828 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2017, για την τροποποίηση της οδηγίας 2007/36 / ΕΚ όσον αφορά την ενθάρρυνση της μακροχρόνιας συμμετοχής των μετόχων, καθώς έχει μεταφερθεί στο ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο μέσω του άρθρου 112 του Ν. 4548/2018 για τις

Ανώνυμες Εταιρίες, οι εισηγμένες εταιρείες υποχρεούνται, μεταξύ άλλων, να συντάξουν μια Έκθεση Αποδοχών, παρέχοντας μια ολοκληρωμένη επισκόπηση των αμοιβών των μεμονωμένων διευθυντών, συμπεριλαμβανομένων των νεοσύλλεκτων όσο και των πρώην μελών, κατά το τελευταίο οικονομικό έτος, σύμφωνα με την πολιτική αποδοχών, κατά το άρθρο 110 του Ν. 4548/2018. Σε αυτό το πλαίσιο, η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας, που πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουνίου 2020, μετά από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου, επικουρούμενη από την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, έδωσε θετική ψήφο για την Έκθεση Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ για το οικονομικό έτος 2019, σύμφωνα με τις σχετικές ισχύουσες διατάξεις.

Περαιτέρω πληροφορίες και η Έκθεση Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (*ενότητα: Ο Όμιλος / Ενημέρωση Επενδυτών / Γενικές Συνελεύσεις*).

Εισαγωγικό πρόγραμμα, συνεχής επιμόρφωση και εκπαίδευση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Η Τράπεζα προσφέρει στα νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εισαγωγικό πρόγραμμα ενημέρωσης, το οποίο περιλαμβάνει ενημερωτική ημερίδα που καλύπτει μεταξύ άλλων θέματα που αφορούν στο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης και οργάνωσης της Τράπεζας και περιλαμβάνει συναντήσεις με βασικά στελέχη. Στο πλαίσιο της ημερίδας, τα νέα Μέλη ενημερώνονται για θέματα διακυβέρνησης και κανονιστικής συμμόρφωσης, βασικές εξελίξεις σε επίπεδο Ομίλου, τον εσωτερικό έλεγχο και οικονομικά και λογιστικά ζητήματα. Κατά τον διορισμό τους, λαμβάνουν ακόμη λεπτομερές υλικό που περιλαμβάνει Εγχειρίδιο με περιγραφή των βασικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τις βασικές πολιτικές της Τράπεζας, καθώς και άλλες κανονιστικές διατάξεις ή έγγραφα που αφορούν π.χ. τις υποχρεώσεις της Τράπεζας που απορρέουν από το Αναθεωρημένο Πλαίσιο Συνεργασίας με το ΤΧΣ. Επιπρόσθετα, πραγματοποιούνται επιμορφωτικές και θεματικές συνεδριάσεις ανά Επιτροπή, επικεντρωμένες στα συγκεκριμένα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα κάθε Επιτροπής.

Περαιτέρω, η Τράπεζα έχει θεσπίσει Πολιτική για την Ετήσια Εκπαίδευση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, η οποία έχει ως σκοπό να συνδράμει το Διοικητικό Συμβούλιο στη βελτίωση της επίδοσής του, επεκτείνοντας τη βάση δεξιοτήτων των υφιστάμενων Μελών. Η Πολιτική θεσπίζει τις διαδικασίες για τη διαμόρφωση του Ετήσιου Προγράμματος Εκπαίδευσης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, που αναπτύσσεται λαμβάνοντας υπόψη τις εκπαιδευτικές ανάγκες του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, τις προτεραιότητες και τις απαιτήσεις της Τράπεζας καθώς και τα υπάρχοντα εκπαιδευτικά και αναπτυξιακά προγράμματα, σύμφωνα με τις τρέχουσες εξελίξεις του νομικού και κανονιστικού πλαισίου, καθώς και τις βέλτιστες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης. Σε αυτό το πλαίσιο, αρμόδια στελέχη της Τράπεζας μπορούν να ενημερώνουν συνοπτικά το Διοικητικό Συμβούλιο για θέματα που θα έπρεπε να γνωρίζουν, όπως π.χ. για θέματα που αφορούν στις εξελίξεις στο ισχύον πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης, θέματα σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων και τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα, ενώ μπορεί να πραγματοποιούνται και εξωτερικά εκπαιδευτικά προγράμματα, εφόσον κρίνεται σκόπιμο. Κατά το έτος 2020 έλαβαν χώρα εκπαιδεύσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου επικεντρωμένες στην Εταιρική Διακυβέρνηση, την Παγκόσμια προοπτική και την κρίση COVID-19, τις πρακτικές πτυχές της Πολιτικής Καταλληλότητας Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και εις βάθος συνεδριάσεις για θέματα Σκοπού και Αξιών, καθώς και Επιχειρηματικής και Λιανικής Τραπεζικής.

Δομή του Διοικητικού Συμβουλίου

Εκπρόσωπος του ΤΧΣ

Σύμφωνα με τον Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, και το Πλαίσιο Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, το ΤΧΣ συμμετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω διορισμένου εκπροσώπου του. Όπως γνωστοποιήθηκε στην Τράπεζα βάσει της από 23 Ιουλίου 2018 επιστολής του ΤΧΣ, καθήκοντα Εκπροσώπου του ΤΧΣ στο πλαίσιο του Ν. 3864/2010 ασκούνται από τον κ. Περικλή Δρούγκα. Ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ έχει δικαίωμα να συμμετέχει στις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου και σε επιτροπές που δεν αποτελούνται αποκλειστικά από εκτελεστικά μέλη και έχει τα δικαιώματα και τις εξουσίες που ορίζονται στο Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, και στο Πλαίσιο Συνεργασίας μεταξύ της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και του ΤΧΣ. Επιπλέον, Πλαίσιο Συνεργασίας προβλέπει επίσης το διορισμό ενός Παρατηρητή του ΤΧΣ (χωρίς δικαίωμα ψήφου) στο Διοικητικό Συμβούλιο και σε όλες τις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου.

Επίτροπος Παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση της υλοποίησης του προγράμματος αναδιάρθρωσης του τραπεζικού τομέα και ειδικότερα της τήρησης των Δεσμεύσεων του Ελληνικού Δημοσίου όσον αφορά τη λειτουργία της Τράπεζας, η εταιρεία Grant Thornton έχει οριστεί «Επίτροπος Παρακολούθησης», με αντικείμενο την παρακολούθηση της συμμόρφωσης της Τράπεζας με τις ανωτέρω Δεσμεύσεις. Ο Επίτροπος Παρακολούθησης συμμετέχει ως παρατηρητής στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και συγκεκριμένων Επιτροπών Διοικητικού Συμβουλίου/ Εκτελεστικών Επιτροπών και έχει πλήρη πρόσβαση σε οποιοδήποτε αρχείο της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων των πρακτικών συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.

Εκπρόσωπος των Εργαζομένων

Επιπλέον, τον Ιούνιο του 2017 ο εκπρόσωπος των εργαζομένων διορίστηκε ως Παρατηρητής στο Διοικητικό Συμβούλιο με όλα τα δικαιώματα ενός μέλους του διοικητικού συμβουλίου εκτός από τα δικαιώματα ψήφου. Ο Παρατηρητής, εκπρόσωπος των εργαζομένων έχει δικαίωμα διαβούλευσης στην ημερήσια διάταξη της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών, μηνιαία πρόσβαση στον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών για να συζητήσει σχετικές προτάσεις ή θέματα και το δικαίωμα να απευθυνθεί στην Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών κατόπιν αιτήματος.

Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος

Περαιτέρω, τον Ιούλιο 2019, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέλεξε μεταξύ των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του, Ανώτερο Ανεξάρτητο Σύμβουλο. Τα καθήκοντα του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου περιλαμβάνουν (ενδεικτικά): να λειτουργεί ως δίαυλος έκφρασης απόψεων προς τον Πρόεδρο και ως μεσολαβητής για τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ˙ να αποτελεί, μαζί με τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, βασικό σημείο επικοινωνίας για τους μετόχους, κανονιστικές αρχές και λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη, να συντονίζει τα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και να συζητά με τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου θέματα ως προς τα οποία ο Πρόεδρος ενδέχεται να έχει σύγκρουση συμφερόντων και να λειτουργεί ως μεσολαβητής μεταξύ των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και του Προέδρου, εάν απαιτείται˙ να ενεργεί ως διαμεσολαβητής, για να διευκολύνει και να βελτιώνει τις σχέσεις με τους μετόχους και να βοηθά στην επίλυση συγκρούσεων σε περίπτωση κρίσης ή σε περίπτωση διαφωνίας, όπως για παράδειγμα: i) εάν υπάρχει διαφωνία μεταξύ του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του Διευθύνοντος Συμβούλου, ii) εάν μέτοχοι ή μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν εκφράσει ανησυχίες οι οποίες δεν εξετάζονται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου ή τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, iii) η σχέση μεταξύ του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του Διευθύνοντος Συμβούλου είναι ιδιαίτερα στενή ˙ και να ηγείται της ετήσιας αξιολόγησης του Προέδρου σύμφωνα με την Πολιτική Αξιολόγησης των Μελών Διοικητικού Συμβουλίου.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων εξέλεξε νέο Διοικητικό Συμβούλιο στις 26 Ιουλίου 2018, με τριετή θητεία, ήτοι μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση του 2021. Την ίδια ημερομηνία, το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδρίασε και αποφάσισε τη συγκρότησή του σε σώμα. Στις 31 Ιουλίου 2019, η Τακτική Γενική Συνέλευση αποφάσισε την αύξηση του αριθμού των Μελών Διοικητικού Συμβουλίου κατά δύο (2), ώστε ο συνολικός αριθμός των Μελών Διοικητικού Συμβουλίου να είναι δεκατρία (13), και εξέλεξε έξι (6) νέα Μέλη, τέσσερα (4) εκ των οποίων ορίστηκαν από την Τακτική Γενική Συνέλευση ως Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη, μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση 2021. Την ίδια ημερομηνία, το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδρίασε και αποφάσισε τη συγκρότησή του σε σώμα.

Εντός του 2020, έλαβαν χώρα οι παρακάτω αλλαγές στη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου:

- Την 30 Ιανουαρίου 2020, κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ανακοινώθηκε η παραίτηση του κ. Δημητρίου Καποτόπουλου από τη θέση του εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.
- Την 1 Απριλίου 2020, κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η κ. Anne Marion-Bouchacourt εξελέγη ως νέο ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.
- Την 16 Απριλίου 2020, κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου, αποφασίστηκε να καταργηθεί λειτουργικά η θέση του Αντιπροέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, την οποία κατείχε μέχρι αυτή την ημερομηνία η κ. Αικατερίνη Μπερίτση, η οποία παραμένει μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.
- Την 2 Σεπτεμβρίου 2020, κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ανακοινώθηκε η παραίτηση του κ. Andrew McIntyre από τη θέση του ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.
- Την 22 Οκτωβρίου 2020, κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ο κ. Jayaprakasa (JP) Rangaswami εξελέγη ως νέο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.
- Την 18 Δεκεμβρίου 2020, κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ο κ. Matthieu Kiss εξελέγη νέο ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την παρούσα σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας:

Θέση στο Διοικητικό Συμβούλιο | Ονοματεπώνυμο	Ημερομηνία Εκλογής*	Λήξη θητείας	Επάγγελμα/ Κύρια εξειδίκευση, εμπειρία
Κώστας Μιχαηλίδης (Πρόεδρος – Μη Εκτελεστικό Μέλος)	26 Ιουλίου 2018	2021	
Εκτελεστικά Μέλη			
Παύλος Μυλωνάς (Διευθύνων Σύμβουλος)	26 Ιουλίου 2018	2021	
Χριστίνα Θεοφιλίδη	31 Ιουλίου 2019	2021	
Ανεξάρτητα μη εκτελεστικά Μέλη			
Γκίκας Χαρδούβελης (Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος)	31 Ιουλίου 2019	2021	Καθηγητής/ Οικονομολόγος/Διαχείριση Κινδύνων, Στρατηγική, Εταιρική Διακυβέρνηση
Anne Marion-Bouchacourt	1 Απριλίου 2020	2021	Ανεξάρτητο Μη εκτελεστικό μέλος με εξειδικευμένη γνώση σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει/ Ανθρώπινο Δυναμικό και Κουλτούρα
Claude Piret	26 Ιουλίου 2018	2021	Ανεξάρτητο Μη εκτελεστικό μέλος με εξειδικευμένη γνώση σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει/ Διαχείριση Κινδύνων / Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
Wietze Reehoorn	31 Ιουλίου 2019	2021	Ανεξάρτητο Μη εκτελεστικό μέλος με εξειδικευμένη γνώση σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν.3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει/ Διαχείριση Κινδύνων, Στρατηγική, Εταιρική Διακυβέρνηση.
Matthieu Kiss	18 Δεκεμβρίου 2020	2021	Ανεξάρτητο Μη εκτελεστικό μέλος με εξειδικευμένη γνώση σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν.3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει/Εμπειρία σε θέματα Ελέγχου
Elena Ana Cernat	31 Ιουλίου 2019	2021	Τραπεζική/Ψηφιακή Τραπεζική
Αβραάμ Γούναρης	31 Ιουλίου 2019	2021	Οικονομολόγος / Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
Μη Εκτελεστικά Μέλη			
Αικατερίνη Μπερίτση	31 Ιουλίου 2019	2021	Εταιρική Διακυβέρνηση
JP Rangaswami	22 Οκτωβρίου 2020	2021	IT/ Ψηφιακός Μετασχηματισμός
Εκπρόσωπος του ΤΧΣ (Ν. 3864/2010)			
Περικλής Δρούγκας	26 Ιουλίου 2018	2021	Οικονομολόγος
Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών			
Παναγιώτης Δασμάνογλου	26 Ιουλίου 2018	2021	Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης Τράπεζας & Ομίλου.

* Ημερομηνία εκλογής των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων του 2018 και 2019 αντίστοιχα ή από το Διοικητικό Συμβούλιο.

- Κατά τη διάρκεια του 2020 το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας συνεδρίασε συνολικά 33 φορές.
- Κατά τη διάρκεια του 2020 οι Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας συνεδρίασαν συνολικά 97 φορές.
- 31,0% (4 από 13) των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας είναι γυναίκες.
- Για το Διοικητικό Συμβούλιο υφίσταται προϋπολογισμός.
- Κατά τη διάρκεια του 2020, διεθνής εταιρεία συμβούλων συνέδραμε το Διοικητικό Συμβούλιο σε έργα εταιρικής διακυβέρνησης.

Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου

Έξι επιτροπές λειτουργούν σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας:

- **Επιτροπή Ελέγχου**
- **Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων**
- **Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων**
- **Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών**
- **Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού**
- **Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας**

Η Τράπεζα υπόκειται στα κριτήρια επιλεξιμότητας του άρθρου 10 του Ν. 3864/2010 και στις διατάξεις για τη σύνθεση των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου του Πλαισίου Συνεργασίας της Τράπεζας με το ΤΧΣ.

Οι Κανονισμοί Λειτουργίας των Επιτροπών έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (*ενότητα: Ο Όμιλος / Εταιρική Διακυβέρνηση / Διοικητικό Συμβούλιο / Επιτροπές)*. Τα μέλη αμείβονται ετησίως για τη συμμετοχή τους σε κάθε Επιτροπή.

Επιτροπή Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου συστάθηκε το 1999 και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις της Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006, και του Ν. 4449/2017 (άρθρο 44), όπως ισχύει.

Κατά τη διάρκεια του 2020, η Επιτροπή Ελέγχου συνεδρίασε είκοσι φορές.

Τα μέλη της Επιτροπής ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο ή από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με το Νόμο 4449/2017, όπως ισχύει, η δομή της Επιτροπής Ελέγχου, καθώς και ο αριθμός και η ιδιότητα των μελών της, αποφασίζονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής ορίζονται από τα μέλη της. Η Επιτροπή αποτελείται από τουλάχιστον τρία (3) μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ένα μέλος είναι ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Επιπλέον, σύμφωνα με τις διατάξεις του αναθεωρημένου Πλαισίου Συνεργασίας της Τράπεζας με το ΤΧΣ, τα μέλη της Επιτροπής δεν θα υπερβαίνουν το 40% (στρογγυλοποιημένο στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό) του συνόλου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (μη συμπεριλαμβανομένου του εκπροσώπου του ΤΧΣ) και δεν μπορούν να είναι λιγότερα από τρία (3). Όλα τα μέλη της Επιτροπής είναι μη εκτελεστικά μέλη Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ το 75% αυτών (στρογγυλοποιημένο στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό) ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη Διοικητικού Συμβουλίου (μη συμπεριλαμβανομένου του Εκπροσώπου του ΤΧΣ). Τουλάχιστον ένα μέλος της Επιτροπής το οποίο είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος, θα πρέπει να έχει επαρκή γνώση και εμπειρία στην ελεγκτική ή τη λογιστική.

Η Επιτροπή αποτελείται από έξι μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου τα οποία είναι ανεξάρτητα και από τον εκπρόσωπο του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η θητεία των μελών της Επιτροπής λήγει αυτόματα όταν παύσουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ, ενώ σύμφωνα με το Νόμο 4449/2017, όπως ισχύει, η θητεία τους αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον έξι φορές ετησίως ή και έκτακτα, όποτε παρίσταται ανάγκη, τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεών της και υποβάλλει αναφορές στο Διοικητικό Συμβούλιο ανά τρίμηνο ή και σε μικρότερο χρονικό διάστημα, εφόσον κρίνεται αναγκαίο.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Ελέγχου	
Πρόεδρος	**Matthieu Kiss**
Αντιπρόεδρος	**Claude Piret**
Αντιπρόεδρος	**Γκίκας Χαρδούβελης**
	Wietze Reehoorn
Μέλη	**Αβραάμ Γούναρης**
	Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον κανονισμό λειτουργίας (όπως τελευταία αναθεωρήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 26 Νοεμβρίου 2020) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (*ενότητα: Ο Όμιλος / Εταιρική Διακυβέρνηση / Διοικητικό Συμβούλιο / Επιτροπές*).

Κύριες αρμοδιότητες

- Έλεγχος των ετήσιων και ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και γνωστοποιήσεων.
- Συστάσεις για το διορισμό και την αμοιβή της ελεγκτικής εταιρείας που διενεργεί τον υποχρεωτικό έλεγχο.
- Παρακολούθηση και αξιολόγηση του περιβάλλοντος εσωτερικού ελέγχου και κανονιστικής συμμόρφωσης.
- Εξέταση της αποτελεσματικότητας της Λειτουργίας του Εσωτερικού Ελέγχου.
- Επανεξέταση των εξελίξεων στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2020, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Έγκριση των ετήσιων και ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και επανεξέταση της διαδικασίας κατάρτισης τους.

- Επανεξέταση των σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και παραδοχών στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών.
- Μηνιαίες εκθέσεις αναφορικά με τα λειτουργικά αποτελέσματα της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Τακτικές ενημερώσεις αναφορικά με τις εργασίες της Λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου, έγκριση του ετήσιου πλάνου εργασιών της και διασφάλιση της κατάλληλης και με τους απαραίτητους πόρους στελέχωσης της.
- Παρακολούθηση του προγράμματος που εφαρμόστηκε για να μειώσει στο ελάχιστο βαθμό τον αριθμό των περιπτώσεων όπου οι απαντήσεις στα ευρήματα του εσωτερικού ελέγχου ήταν με καθυστέρηση.
- Επιτυχής ολοκλήρωση της τριετούς αξιολόγησης του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου της ΕΤΕ από εξωτερικούς ελεγκτές χωρίς σημαντικά ευρήματα.
- Επίβλεψη των πρωτοβουλιών της Συντονιστικής Επιτροπής Εσωτερικών Ελεγκτικών Μηχανισμών της Τράπεζας και του Ομίλου και των συνεργιών μεταξύ των διαφόρων λειτουργιών ελέγχου του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου.
- Εποπτεία των κανονιστικών και ρυθμιστικών εξελίξεων και εξέταση της Ετήσιας Έκθεσης και του Πλάνου των Λειτουργιών Κανονιστικής Συμμόρφωσης.
- Έγκριση του επαναδιορισμού των Ορκωτών Ελεγκτών για τον έλεγχο του 2020.
- Έγκριση οποιασδήποτε πρόσθετης υπηρεσίας, εκτός του υποχρεωτικού ελέγχου των Ορκωτών Ελεγκτών στην Τράπεζα και τις θυγατρικές της, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι υπηρεσίες αυτές και οι σχετικές αμοιβές επιτρέπονται από την ισχύουσα Ευρωπαϊκή και Ελληνική νομοθεσία και δεν επηρεάζουν την ανεξαρτησία των Ορκωτών Ελεγκτών.
- Τακτικές συναντήσεις με τους Ορκωτούς Ελεγκτές καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, σύμφωνα με τη νέα Ευρωπαϊκή νομοθεσία και την Ελληνική νομοθεσία.
- Έγκριση της αναθεωρημένης Πολιτικής Προμηθειών και Demand Management και της αναθεωρημένης Πολιτικής Διενέργειας Προβλέψεων Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9
- Τακτικές ενημερώσεις για νομικές υποθέσεις.

Η Επιτροπή Ελέγχου έχει λάβει και επισκοπήσει την Έκθεση Αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας και απόδοσης της ΕΤΕ και του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου της για το 2019 που ετοιμάστηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις της Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006, από τη Λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου και η οποία υποβάλλεται στην Τράπεζα της Ελλάδος μέσω της Επιτροπής Ελέγχου.

Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων συστάθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1308/20.7.2006) βάσει των διατάξεων της Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/9.3.2006. Η Επιτροπή έχει διπλή αποστολή. Λειτουργεί α) ως Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και β) ως Επιτροπή αρμόδια για τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια/Ανοίγματα, όπως ορίζεται στην παράγραφο 8 του άρθρου 10 του Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Κατά τη διάρκεια του 2020, η Επιτροπή συνεδρίασε δεκαεννέα φορές.

Η Επιτροπή αποτελείται αποκλειστικά από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα οποία είναι τουλάχιστον τρία σε αριθμό, εκ των οποίων το ένα τρίτο (1/3) (με εξαίρεση τον εκπρόσωπο του ΤΧΣ και στρογγυλοποιημένα στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό) είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, ενώ ένα μέλος είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τα μέλη της Επιτροπής (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου της) ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Η θητεία των μελών της Επιτροπής είναι ετήσια και ανανεώνεται αυτόματα για ένα επιπλέον συναπτό έτος, εκτός εάν ληφθεί διαφορετική απόφαση. Σε κάθε περίπτωση, η θητεία των μελών της Επιτροπής λήγει αυτόματα όταν πάψουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον σε μηνιαία βάση, και εκτάκτως, όποτε κρίνεται σκόπιμο από τον Πρόεδρο αυτής.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων	
Πρόεδρος	**Claude Piret**
Αντιπρόεδρος	**Γκίκας Χαρδούβελης**
Μέλη	**Matthieu Kiss**
	Wietze Reehoorn
	Elena Ana Cernat
	Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον κανονισμό λειτουργίας (όπως τελευταία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 29 Ιουλίου 2019) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (*ενότητα: Ο Όμιλος / Εταιρική Διακυβέρνηση / Διοικητικό Συμβούλιο / Επιτροπές*).

Κύριες αρμοδιότητες

- Διασφάλιση σαφούς ορισμού της διάθεσης ανάληψης και στρατηγικής του Ομίλου αναφορικά με τους κινδύνους, καθώς και καθιέρωση εταιρικής κουλτούρας για την αντιμετώπιση τους.

- Επίβλεψη της αποτελεσματικότητας της διακυβέρνησης και διαχείρισης των κινδύνων.
- Έγκριση των στρατηγικών, των πλαισίων και των πολιτικών κινδύνου.
- Επίβλεψη της διαχείρισης κεφαλαίου και ρευστότητας.
- Επίβλεψη της Λειτουργίας Διαχείρισης Κινδύνων.
- Διπλός ρόλος της Επιτροπής, η οποία λειτουργεί επίσης ως Επιτροπή αρμόδια για τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια/Ανοίγματα όπως ορίζεται στο άρθρο 10 παράγραφος 8 του Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2020, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Αναδιαμόρφωση του Πλαισίου Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου και των στοιχείων του και δημιουργία πίνακα Βασικών Δεικτών Κινδύνου (KRIs).
- Επισκόπηση του Πλαισίου Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων και συνεχής παρακολούθηση της συμμόρφωσης.
- Βελτιώσεις στις αναφορές κινδύνων.
- Επικαιροποίηση και εφαρμογή της μεθοδολογίας RCSA σε επίπεδο Ομίλου.
- Έναρξη πρωτοβουλίας αναφορικά με την Κουλτούρα Κινδύνου, που συμπεριλαμβάνεται στις πρωτοβουλίες του Προγράμματος Μετασχηματισμού της Τράπεζας.
- Επικαιροποίηση των πλαισίων εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της επάρκειας κεφαλαίων (ICAAP) και ρευστότητας (ILAAP), της Πιστωτικής Πολιτικής για το Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο, της Πολιτικής Επιτοκιακού Κινδύνου Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου (IRRBB), του Πλαισίου δοκιμών προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων και του Πλαισίου Κινδύνου Ρευστότητας.
- Δημιουργία Πολιτικής Μεταφοράς Σημαντικού Κινδύνου (Significant Risk Transfer).
- Εσωτερική Αναθεώρηση των Στόχων για τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα που υποβάλλονται στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό.
- Επισκόπηση χρησιμοποιούμενων Υποδειγμάτων και αξιολογήσεις της Μονάδας Επικύρωσης Υποδειγμάτων.

Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων

Η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων συστάθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1259/5.5.2005).

Κατά τη διάρκεια του 2020, η Επιτροπή συνεδρίασε δεκαεννέα φορές.

Η Επιτροπή αποτελείται από τουλάχιστον τρία μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ένα μέλος είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τα μέλη της Επιτροπής (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου) ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, κατόπιν εισήγησης του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου. Όλα τα μέλη της Επιτροπής είναι μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, και στην πλειοψηφία τους (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, εξαιρουμένου του εκπροσώπου του ΤΧΣ) ανεξάρτητα μη εκτελεστικά, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας. Η θητεία τους είναι ετήσια με δυνατότητα αυτόματης ανανέωσης για διαδοχικές μονοετείς θητείες, εκτός αντίθετης απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, οι θητείες των μελών της Επιτροπής λήγουν αυτόματα εάν παύσουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ. Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον τρεις φορές ετησίως και τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεών της.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων	
Πρόεδρος	**Wietze Reehoorn**
Αντιπρόεδρος	**Αικατερίνη Μπερίτση**
Μέλη	**Γκίκας Χαρδούβελης**
	Claude Piret
	Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων περιλαμβάνονται στον κανονισμό λειτουργίας (όπως τελευταία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 29 Ιουλίου 2019) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (*ενότητα: Ο Όμιλος / Εταιρική Διακυβέρνηση / Διοικητικό Συμβούλιο / Επιτροπές*).

Κύριες αρμοδιότητες

- Αναθεώρηση της σύνθεσης και της δομής του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Εποπτεία της ανάπτυξης και εφαρμογής ενός υγιούς πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης σε επίπεδο ομίλου.
- Ανάπτυξη και αναθεώρηση του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, πολιτικές σε σχέση με τον διορισμό και την αξιολόγηση καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου και της Ανώτατης Διοίκησης, αξιολόγηση Διοικητικού Συμβουλίου της Πολιτικής Σχεδιασμού Διαδοχής και αποδοχών, και άλλων πολιτικών εταιρικής διακυβέρνησης.
- Ανασκόπηση του οργανογράμματος της Τράπεζας και της ανάθεσης αρμοδιοτήτων.
- Υποβολή προτάσεων σχετικά με τα προγράμματα εισαγωγής και συνεχούς επιμόρφωσης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Αξιολόγηση Καταλληλότητας των γνώσεων, δεξιοτήτων, εμπειρίας και ανεξαρτησίας ατομικά των μελών του

Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και συνολικά του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και της Ανώτατης Διοίκησης.

- Ανάδειξη υποψηφιοτήτων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και ανώτερων στελεχών, καθώς και αξιολόγηση καταλληλότητας υποψηφίων σε Διοικητικά Συμβούλια θυγατρικών.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2020, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Δομή Διοικητικού Συμβουλίου και Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου: Διορισμοί Μελών,·ανασύσταση Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου Εξέλιξη της Επιτροπής Ηθικής και Κουλτούρας σε Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας μέσω της ανάθεσης αρμοδιοτήτων εποπτείας της κανονιστικής συμμόρφωσης, με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση της ολιστικής εποπτείας του σημαντικού τομέα κανονιστικής συμμόρφωσης.
- Διακυβέρνηση Διοικητικού Συμβουλίου: Καθορισμός καθηκόντων Στελεχών ανά Επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου, μετά την έγκριση του μοντέλου διακυβέρνησης κινδύνου του Διοικητικού Συμβουλίου, επεξεργασία του ρόλου του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου· δημιουργία ενός Συμβουλευτικού Συμβουλίου Πληροφορικής και Καινοτομίας για την υποστήριξη της λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του σε τομείς που σχετίζονται με την πληροφορική / καινοτομία. Το Συμβουλευτικό Συμβούλιο Πληροφορικής και Καινοτομίας απαρτίζεται από δύο μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που έχουν εμπειρία στον τομέα της Πληροφορικής / Ψηφιακών και από Ανώτερα Στελέχη της Τράπεζας.
- Τακτική Γενική Συνέλευση: Αναθεώρηση και έγκριση (όπου ενδείκνυται) του Υλικού της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης, συμπεριλαμβανομένης της Ατζέντας Πρόσκλησης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης και της Έκθεσης Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που υποβλήθηκαν για πρώτη φορά στην Τακτική Γενική Συνέλευση. Η Τακτική Γενική Συνέλευσης του 2020 πραγματοποιήθηκε επιτυχώς από απόσταση μέσω τηλεδιάσκεψης για πρώτη φορά, λόγω της πανδημίας COVID-19.
- Προγράμματα/ θέματα διακυβέρνησης: Συντονισμός της συλλογικής ετήσιας αυτοαξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, ανάπτυξη αναθεωρημένου πλαισίου αξιολόγησης του Διευθύνοντος Συμβούλου. Επανεξέταση του διαδοχικού πλαισίου προγραμματισμού Συνεχής παρακολούθηση των ρυθμιστικών εξελίξεων και των βέλτιστων πρακτικών.
- Πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης - Πολιτικές: Αναθεώρηση του καταστατικού σε συμφωνία με το κανονιστικό πλαίσιο, αναθεώρηση των τμημάτων επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, μετά την υιοθέτηση μιας ολιστικής προσέγγισης συμμόρφωσης, αναθεώρηση της πολιτικής αμοιβών των διευθυντών, ώστε να συμπεριληφθεί η Ανώτατη Διοίκηση στο πεδίο εφαρμογής, της εγκρίθηκε από την Τακτική Γενική Συνέλευση 2020 ανάπτυξη νέων πολιτικών διακυβέρνησης (Πολιτική και Διαδικασία Καταλληλότητας Διοικητικού Συμβουλίου και Πολιτική για τον διορισμό και την καταλληλότητα της Ανώτατης Διοίκησης.
- Πλαίσιο διακυβέρνησης Ομίλου: Αναθεώρηση της Πολιτικής Διακυβέρνησης του Ομίλου της Εθνικής και έγκριση μέτρων εφαρμογής. Ρυθμίσεις διακυβέρνησης θυγατρικών του Ομίλου αξιολογήσεις καταλληλότητας υποψηφίων για Διοικητικά Συμβούλια θυγατρικών θυγατρικών.

Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Η Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών συστάθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1259/5.5.2005).

Κατά τη διάρκεια του 2020, η Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών συνεδρίασε δεκαπέντε φορές.

Η Επιτροπή αποτελείται αποκλειστικά από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα οποία είναι τουλάχιστον τρία σε αριθμό και στην πλειοψηφία (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, εξαιρουμένου του Εκπροσώπου του ΤΧΣ) τους ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, ενώ ένα μέλος είναι ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή περιλαμβάνει ανάμεσα στα μέλη της άτομα που έχουν εμπειρία στον χρηματοοικονομικό τομέα, ενώ ένα τουλάχιστον μέλος της Επιτροπής διαθέτει επαρκή εξειδίκευση, κατάρτιση και επαγγελματική εμπειρία στη διαχείριση κινδύνων και στις ελεγκτικές δραστηριότητες, και κυρίως στην εναρμόνιση της Πολιτικής αποδοχών με το προφίλ κινδύνου και κεφαλαίου της Τράπεζας.

Τα μέλη της Επιτροπής (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου της) ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατόπιν εισηγήσεων της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Τα μέλη της Επιτροπής επιλέγονται βάσει των ικανοτήτων και της εμπειρίας τους. Η θητεία τους είναι ετήσια με δυνατότητα αυτόματης ανανέωσης για διαδοχικές μονοετείς θητείες, εκτός αντίθετης απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, η θητεία των μελών της Επιτροπής λήγει αυτόματα όταν πάψουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ. Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον τέσσερις φορές ετησίως και τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεών της.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών	
Πρόεδρος	**Anne Marion - Bouchacourt**
Αντιπρόεδρος	**Elena Ana Cernat**
Μέλη	**Αικατερίνη Μπερίτση**
	Claude Piret
	Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον κανονισμό λειτουργίας (όπως τελευταία

εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 29 Ιουλίου 2019) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (*ενότητα: Ο Όμιλος / Εταιρική Διακυβέρνηση / Διοικητικό Συμβούλιο / Επιτροπές*).

Κύριες αρμοδιότητες

- Ανασκόπηση και παρακολούθηση των πολιτικών και πρακτικών Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Επίβλεψη της Πολιτικής Αποδοχών της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Ανάπτυξη πλαισίου αξιολόγησης και ανταμοιβής της απόδοσης.
- Προτάσεις αναφορικά με όρους συμβάσεων και αμοιβής στελεχών.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2020, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Ανασκόπηση του Συστήματος Αξιολόγησης.
- Ανασκόπηση των αποτελεσμάτων της Έρευνας Εργασιακής Εμπειρίας, η οποία πραγματοποιήθηκε στην Τράπεζα πρώτη φορά.
- Επίβλεψη μίας σειράς σημαντικών πρωτοβουλιών στο πλαίσιο του Προγράμματος Μετασχηματισμού που σχετίζονται με θέματα Ανθρώπινου Δυναμικού και αφορούν στο μοντέλο διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού (NBG Academy, επανασχεδιασμός Μονάδας Ανθρώπινου Δυναμικού, Διαχείριση Υφιστάμενου Ταλέντου/Σχεδιασμός Διαδοχής, Πλαίσιο Επαγγελματικής Εξέλιξης).
- Επίβλεψη του Προγράμματος Εθελούσιας Εξόδου.
- Προτάσεις αναφορικά με όρους συμβάσεων της Ανώτατης Διοίκησης της Τράπεζας.

Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού

Η Επιτροπή Στρατηγικής συστάθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1387/29.9.2009), ενώ μετονομάστηκε σε «Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού» με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1622/26.7.2018).

Κατά τη διάρκεια του 2020, η Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού συνεδρίασε δεκατρείς φορές.

Η Επιτροπή αποτελείται από τουλάχιστον πέντε μέλη, εκ των οποίων τρία είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και ένα μέλος είναι ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Τα μέλη της εκλέγονται από το Διοικητικό Συμβούλιο βάσει πρότασης της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Τα μέλη της επιλέγονται βάσει της ικανότητάς τους και της εμπειρίας τους και η θητεία τους είναι ετήσια με δυνατότητα αυτόματης ανανέωσης για διαδοχικές μονοετείς θητείες, εκτός αντίθετης απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, η θητεία των μελών της Επιτροπής λήγει αυτόματα όταν πάψουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ. Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον τρεις φορές ετησίως, τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεών της και υποβάλλει τακτικά αναφορές στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού	
Πρόεδρος	**Wietze Reehoorn**
Αντιπρόεδρος	**Αικατερίνη Μπερίτση**
Μέλη	**Γκίκας Χαρδούβελης**
	Claude Piret
	Αβραάμ Γούναρης
	Elena Ana Cernat
	Anne Marion - Bouchacourt
	JP Rangaswami
	Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον κανονισμό λειτουργίας (όπως τελευταία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 29 Ιουλίου 2019) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (*ενότητα: Ο Όμιλος / Εταιρική Διακυβέρνηση / Διοικητικό Συμβούλιο / Επιτροπές*).

Κύριες αρμοδιότητες

- Έγκριση και ανασκόπηση της στρατηγικής κατεύθυνσης της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Ανασκόπηση όλων των σημαντικών ενεργειών που αφορούν την εταιρική δομή και τη δομή του Ομίλου.
- Παρακολούθηση των πρωτοβουλιών της Τράπεζας στο πλαίσιο του στρατηγικού και εταιρικού μετασχηματισμού της.
- Προτάσεις αναφορικά με το Επιχειρησιακό Σχέδιο της Τράπεζας και του Ομίλου και παρακολούθηση της εφαρμογής του.
- Ανασκόπηση και παρακολούθηση του Ετήσιου Προϋπολογισμού της Τράπεζας και του Ομίλου.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2020, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Διοργάνωση Ημερίδας Στρατηγικής και εκτενών συνεδριάσεων αναφορικά με τη Στρατηγική του Ομίλου, NBG 2025 και συζήτηση Στρατηγικής, ανάλυση των μακροοικονομικών συνθηκών και σεναρίων, στόχους για διάφορους τομείς της Τράπεζας, π.χ. Λιανικής, Εταιρικής, SAU, Τεχνολογίας και Διαδικασιών.
- Μηνιαία ανασκόπηση/παρακολούθηση της εφαρμογής των Πρωτοβουλιών του Προγράμματος Μετασχηματισμού της Τράπεζας.

- Ανασκόπηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου της Τράπεζας και του Ομίλου για τα έτη 2021-2023 και παρακολούθηση της εφαρμογής του.
- Ανασκόπηση του Ετήσιου Προϋπολογισμού της Τράπεζας και του Ομίλου για το 2020.
- Επανεξέταση διαφόρων τομέων μέσω σχετικών deep-dives τα οποία πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της Επιτροπής, π.χ. Εταιρική Τραπεζική, Λιανική Τραπεζική, νέο Value-Base Management (VBM) Project, Στρατηγική Ισολογισμού, Στρατηγική Κόστους.
- Επισκόπηση του αντίκτυπου της COVID-19 στις Πρωτοβουλίες της Τράπεζας και στον Ευρωπαϊκό τραπεζικό τομέα.
- Επίβλεψη της IT και ψηφιακής στρατηγικής της Τράπεζας.
- Ανασκόπηση προτάσεων αναφορικά με Στρατηγικές Πράξεις/Συναλλαγές της Τράπεζας.

Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής & Κουλτούρας

Επιτροπή Ηθικής & Κουλτούρας συστάθηκε τον Ιούλιο του 2018 με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1622/26.07.2018). Τον Νοέμβριο του 2020 η Επιτροπή μετονομάστηκε σε Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας, και ο Κανονισμός Λειτουργίας της αναθεωρήθηκε, με στόχο την ενίσχυση της ολιστικής εποπτείας συμμόρφωσης σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου.

Κατά τη διάρκεια του 2020, η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής & Κουλτούρας συνεδρίασε οκτώ φορές.

Η Επιτροπή αποτελείται από τρία τουλάχιστον μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ένα μέλος είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Όλα τα μέλη της Επιτροπής είναι μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, στην πλειοψηφία τους (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, εξαιρουμένου του αντιπροσώπου του ΤΧΣ) ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής & Κουλτούρας θα πρέπει να είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Διοικητικού Συμβουλίου, διαθέτοντας βαθιά γνώση σε ζητήματα Δεοντολογίας & Κανονιστικής Συμμόρφωσης και καλή κατανόηση των Κοινωνικών και Περιβαλλοντικών θεμάτων. Τουλάχιστον ένα από τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου της Τράπεζας θα είναι επίσης μέλος της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας, ώστε να υποστηρίξει τον συντονισμό των δύο Επιτροπών Τα μέλη της Επιτροπής (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του αντιπροέδρου) ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Τα μέλη της επιτροπής διορίζονται για θητεία ενός έτους, η οποία ανανεώνεται αυτόματα για διαδοχικές ανανεώσεις ενός έτους, εκτός εάν αποφασιστεί διαφορετικά. Σε κάθε περίπτωση, οι θητείες των μελών της Επιτροπής λήγουν αυτόματα εάν παύσουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ.Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά και τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεων της.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας	
Πρόεδρος	**Αβραάμ Γούναρης**
Μέλη	**Αικατερίνη Μπερίτση**
	Anne Marion - Bouchacourt
	JP Rangaswami
	Matthieu Kiss
	Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον κανονισμό λειτουργίας (όπως τελευταία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 26 Νοεμβρίου 2020) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (*ενότητα: Ο Όμιλος / Εταιρική Διακυβέρνηση / Διοικητικό Συμβούλιο / Επιτροπές*).

Κύριες αρμοδιότητες

- Παρακολούθηση και αξιολόγηση του κανονιστικού περιβάλλοντος και του περιβάλλοντος συμμόρφωσης.
- Εποπτεία ζητημάτων κανονιστικής συμμόρφωσης και της λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης.
- Προώθηση των υψηλότερων προτύπων ηθικής και ακεραιότητας σύμφωνα με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές.
- Εποπτεία των πρωτοβουλιών ηθικής και κουλτούρας της ανώτατης διοίκησης.
- Αναθεώρηση των Κωδίκων Ηθικής.
- Αναθεώρηση της Πολιτικής για τα Πολιτικώς Εκτεθειμένα Πρόσωπα.
- Αρμοδιότητα επί υποθέσεων ανάρμοστης συμπεριφοράς και κάθε άλλου ηθικού ζητήματος.
- Αναθεώρηση των πολιτικών Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της Τράπεζας.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2020, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Υιοθέτηση ολιστικής προσέγγισης για την εποπτεία της Κανονιστικής Συμμόρφωσης σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου, επεκτείνοντας τις εποπτικές αρμοδιότητες της Επιτροπής.
- Έλεγχος των εκθέσεων κανονιστικής συμμόρφωσης (όπως η Ετήσια Έκθεση και Πλάνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης) και ενημερώσεις για θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης, ΞΧ/ΧΤ, συναλλαγών συνδεδεμένων μερών.
- Εποπτεία πρωτοβουλιών ηθικής και κουλτούρας εντός της Τράπεζας.
- Συζήτηση για πρωτοβουλίες της Τράπεζας που σχετίζονται με το περιβάλλον, την κοινωνία και τη διακυβέρνηση (ESG).
- Αναθεωρήσεις πολιτικών: Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας, Πολιτικής ΞΧ/ΧΤ και Αποδοχής Πελατών της Τράπεζας και του Ομίλου.

Συμμετοχές μελών Διοικητικού Συμβουλίου σε συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών Διοικητικού Συμβουλίου (συχνότητα) το 2020 και αντίστοιχες αμοιβές

Στον παρακάτω πίνακα αναφέρεται η συχνότητα παράστασης κάθε μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και στις Επιτροπές στις οποίες συμμετείχε κάθε μέλος κατά τη διάρκεια του 2020, οι σχετικές αμοιβές τους καθώς και οι μικτές ετήσιες αποδοχές εξαρτημένης εργασίας έτους 2020. Επιπρόσθετα, ως αποτέλεσμα της σχέσης με την Τράπεζα, το 2020, ο Πρόεδρος, η Αντιπρόεδρος, τα Εκτελεστικά Μέλη και τα Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έλαβαν αποζημίωση, ως εξής:

Ονοματεπώνυμο	Διοικητικό Συμβούλιο	Επιτροπή Ελέγχου	Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων	Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών	Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων	Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού	Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ηθικής και Κουλτούρας	Αμοιβές συμμετοχής στο Διοικητικό Συμβούλιο και σε Επιτροπές (σε €)	Μικτές ετήσιες αμοιβές εξαρτημένης εργασίας (σε €)
Πρόεδρος (Μη εκτελεστικό μέλος)									
Κώστας Μιχαηλίδης	33	-	-	-	-	-	-	-	228.309,42
Εκτελεστικά μέλη									
Παύλος Μυλωνάς	33	-	-	-	-	-	-	-	336.495,41
Χριστίνα Θεοφιλίδη	33	-	-	-	-	-	-	-	281.249,80
Δημήτριος Καποτόπουλος[1]	1	-	-	-	-	-	-	-	20.000,00
Μη Εκτελεστικά μέλη									
Αικατερίνη Μπερίτση[2]	32	4	-	15	18	5	6	108.124,99	-
JP Rangaswami[3]	3	-	-	-	-	2	2	10.500,01*	-
Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά μέλη									
Γκίκας Χαρδούβελης[4]	33	8	19	-	19	13	-	160.752,78	-
Andrew McIntyre[5]	23	11	9	-	-	-	5	73.944,46	-
Claude Piret	29	20	19	13	17	13	-	142.999,92	-
Αβραάμ Γούναρης[6]	33	20	-	-	-	13	5	83.975,00	-
Wietze Reehoorn	33	16	17	-	19	13	-	105.999,96	-
Elena Ana Cernat[7]	33	-	19	15	-	13	-	90.875,00	-
Anne Marion Bouchacourt[8]	21	-	-	10	-	5	8	59.880,61	-
Matthieu Kiss[9]	-	1	-	-	-	-	-	2.916,66*	-
Εκπρόσωπος ΤΧΣ									
Περικλής Δρούγκας	33	20	19	15	19	13	11	121.999,92	-

Notes:

[1] Κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 30 Ιανουαρίου 2020, ανακοινώθηκε η παραίτηση του κ. Δημήτριου Καποτόπουλου από τη θέση του Εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι αμοιβές όπως παρουσιάζονται ανωτέρω αφορούν στην περίοδο κατά την οποία ο κ. Καποτόπουλος ήταν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, υπό την ιδιότητά του αυτή.

[2] Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου έως 16 Απριλίου 2020, Μη Εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου από 16 Απριλίου 2020. Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού και μέλος της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας από τις 2 Σεπτεμβρίου 2020.

[3] Κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 22 Οκτωβρίου 2020, ο κ. JP Rangaswami ορίστηκε Μη Εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Μέλος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού και της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας από τις 26 Νοεμβρίου 2020.

[4] Αντιπρόεδρος - Ασκών Καθήκοντα Προέδρου Επιτροπής Ελέγχου από 2 Σεπτεμβρίου 2020 έως 18 Δεκεμβρίου 2020. Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου από 18 Δεκεμβρίου 2020.

[5] Κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 2 Σεπτεμβρίου 2020, ανακοινώθηκε η παραίτηση του κ. Andrew McIntyre από τη θέση του Ανεξάρτητου Μη Εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου.

[6] Πρόεδρος της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας από τις 2 Σεπτεμβρίου 2020.

[7] Αντιπρόεδρος - Ασκών Καθήκοντα Προέδρου της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών έως τις 16 Απριλίου 2020 και Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών από τις 16 Απριλίου 2020.

[8] Κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου την 1 Απριλίου 2020, η κ. Anne Marion Bouchacourt ορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Πρόεδρος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών και μέλος της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας από τις 16 Απριλίου 2020 και μέλος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού από τις 2 Σεπτεμβρίου 2020.

[9] Κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 18 Δεκεμβρίου 2020, ο κ. Matthieu Kiss ορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου από τις 18 Δεκεμβρίου 2020 και μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας από τις 28 Ιανουαρίου 2021.

*Ποσά που καταβλήθηκαν κατά το 2021, τα οποία αφορούν αμοιβές ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου /μέλη Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2020.

Στα παραπάνω πρόσωπα δεν χορηγήθηκε το 2020 έκτακτη αμοιβή (bonus).

Διοίκηση

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά της ανώτερης διοίκησης της Τράπεζας (πέραν των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και του Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου που περιγράφονται στην ενότητα Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα ως άνω), οι οποίοι συμμετέχουν στις βασικές εκτελεστικές επιτροπές της Τράπεζας, όπως περιγράφεται στην υπο-ενότητα «*Διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας – Εκτελεστικές Επιτροπές*»:

Χρίστος Χριστοδούλου
Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής, της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων, της ALCO και της Επιτροπής Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων

Ο κ. Χρίστος Χριστοδούλου (έτος γέννησης 1976) ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Οικονομικών (Group Chief Financial Officer, «CFO») και Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Εθνικής Τράπεζας τον Ιούλιο του 2019.

Πριν την επανένταξή του στο δυναμικό της Τράπεζας, κατείχε τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου και Εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρου), καθώς και CFO της United Bulgaria Bank (UBB), μιας πρώην θυγατρικής του Ομίλου της ΕΤΕ.

Είναι κάτοχος πτυχίου Οικονομικών από το University College London και είναι Ορκωτός Λογιστής (FCA), μέλος του Ινστιτούτου Ορκωτών Λογιστών της Αγγλίας και Ουαλίας (ICAEW).

Ιωάννης Βαγιονίτης
Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer)

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής, της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων, της ALCO και της Επιτροπής Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων

Ο κ. Ιωάννης Βαγιονίτης (έτος γέννησης 1960) ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer) τον Σεπτέμβριο του 2017. Από τον Απρίλιο του 2017 ήταν Γενικός Διευθυντής Chief Credit Officer ενώ προηγουμένως, τον Ιούλιο του 2015, είχε οριστεί Βοηθός Γενικός Διευθυντής-Chief Credit Officer.

Ήταν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Finansbank από τον Ιανουάριο του 2014 μέχρι το Μάϊο του 2016 καθώς επίσης μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Πιστοδοτήσεων της ίδιας Τράπεζας.

Από τον Οκτώβριο του 2010 μέχρι τον Νοέμβριο του 2013 ήταν Διευθυντής της Διεύθυνσης Πιστοδοτήσεων Μεγάλων Επιχειρήσεων της ΕΤΕ.

Από τον Μάιο 2008 έως τον Οκτώβριο 2010 ήταν Διευθυντής των Διευθύνσεων Πίστης και Διεθνούς Πίστης του Ομίλου της ΕΤΕ, ενώ από τον Οκτώβριο 2006 έως τον Μάιο 2008 ήταν Διευθυντής της Διεύθυνσης Πίστης της ΕΤΕ. Εντάχθηκε στο δυναμικό της Τράπεζας το 2004 στην Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου.

Έχει επίσης εργασθεί στην Τράπεζα HSBC κατά το χρονικό διάστημα 1992 έως 2003, και στην Τράπεζα Κύπρου κατά το χρονικό διάστημα 2003 έως 2004 σε θέσεις ευθύνης στο χώρο της εταιρικής τραπεζικής.

Είναι κάτοχος Bachelor of Science και Master of Science in Mechanical Engineering από το University of Manchester Institute of Science and Technology (UMIST) και κάτοχος MBA από το Manchester Business School.

Βασίλης Καραμούζης
Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής και της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων και της ALCO

Ο κ. Βασίλης Καραμούζης (έτος γέννησης 1977) ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής και μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής της Εθνικής Τράπεζας τον Φεβρουάριο του 2020. Από τον Σεπτέμβρη του 2017, οπότε και εντάχθηκε στο δυναμικό της Εθνικής Τράπεζας, κατείχε τη θέση του Βοηθού Γενικού Διευθυντή Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής.

Εργάστηκε για 8 χρόνια (2009-2017) στην HSBC σε διάφορες διοικητικές θέσεις, ξεκινώντας από την HSBC Ελλάδας ως Head of Global Market Sales and Debt Capital Markets for Greece and Cyprus. Στη συνέχεια, στην HSBC Λονδίνου, ανέλαβε τη θέση του Head of Structured Finance Origination for Southern Europe and Capital Financing for Greece and Cyprus Τέλος, διετέλεσε Managing Director, Member of EMEA Financing Management and Head of Investment Banking Ελλάδα και Κύπρο.

Ξεκίνησε την επαγγελματική του σταδιοδρομία το 2001 στη Deutsche Bank Λονδίνου, όπου παρέμεινε έως και τα μέσα του 2009. Αρχικά ανέλαβε τις Πωλήσεις Αμοιβαίων Κεφαλαίων Υψηλού Κινδύνου, ενώ κατά την περίοδο 2006-2009 κατείχε τη θέση του Head of FX and Commodities Sales για την Ελλάδα και τη Μέση Ανατολή.

Ο Βασίλης Καραμούζης είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου MSc in Finance από το Birkbeck College, University of London και πτυχίου Οικονομικών από το Πανεπιστήμιο Πειραιά.

Ερνέστος Παναγιώτου
Γενικός Διευθυντής Μετασχηματισμού, Στρατηγικής & Διεθνών Δραστηριοτήτων

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής

Ο κ. Ερνέστος Παναγιώτου (έτος γέννησης 1977) ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Μετασχηματισμού και Επιχειρησιακής Στρατηγικής το Μάιο 2019, έχοντας υπηρετήσει τον Όμιλο της Εθνικής Τράπεζας και ως σύμβουλος στρατηγικής κατά την περίοδο 2006 - 2011. Το Σεπτέμβριο 2020 ανέλαβε την ευθύνη και για τις διεθνείς δραστηριότητες του Ομίλου.

Πριν την επανένταξή του στο δυναμικό της Εθνικής Τράπεζας, κατείχε τη θέση του Εταίρου (Partner) στη συμβουλευτική εταιρεία McKinsey & Company, όπου εργάστηκε για 12 έτη συνολικά (κατά τα έτη 2001-2005 και 2012- 2019). Στη McKinsey συνεργάστηκε κυρίως με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα, την Κύπρο, τις ΗΠΑ και τη Μέση Ανατολή σε θέματα στρατηγικής, μετασχηματισμού και διαχείρισης κινδύνων.

Είναι κάτοχος πτυχίου Φιλοσοφίας, Πολιτικών & Οικονομικών Επιστημών (First Class Honours) από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης καθώς και μεταπτυχιακού σε Δημόσια Διοίκηση & Διεθνή Ανάπτυξη από το Kennedy School of Government του Πανεπιστημίου του Harvard.

Φωτεινή Ιωάννου
Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Απαιτήσεων Εταιρικής και Λιανικής Τραπεζικής

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής και συμμετέχει στην Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων για έματα εταιρικών πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης

Η κ. Φωτεινή Ιωάννου (έτος γέννησης 1977) είναι Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Απαιτήσεων Εταιρικής και Λιανικής Τραπεζικής από τον Μάιο του 2019. Είχε εργασθεί σε σειρά θέσεων του Ομίλου κυρίως στους τομείς Στρατηγικής & Εταιρικής Τραπεζικής κατά την περίοδο 2006 - 2017 ενώ είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ Factors και της ΕΤΕ Κύπρου.

Πριν την επανένταξή της στο δυναμικό της Εθνικής Τράπεζας διετέλεσε Γενική Διευθύντρια Corporate & Investment Banking, μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας Πειραιώς, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Πειραιώς Factoring & Αντιπρόεδρος της Πειραιώς Leasing.

Είναι απόφοιτος του University of Cambridge στα Οικονομικά και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου στην Επιστήμη Διοίκησης & Επιχειρησιακή Έρευνα από το Πανεπιστήμιο του Warwick.

Η κ. Φωτεινή Ιωάννου κατέχει επίσης τον τίτλο του Ορκωτού Λογιστή και είναι μέλος του Institute of Chartered Accountants of England and Wales.

Βασίλειος Κάβαλος
Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής και της ALCO

Ο κ. Βασίλειος Κάβαλος (έτος γέννησης 1958) προσελήφθη στην Εθνική Τράπεζα το 1981 και ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς τον Ιούλιο του 2019. Τον Ιούνιο του 2015 ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς (Group Treasurer).

Από το 2011 έως το 2015 διετέλεσε Διευθυντής της Διεύθυνσης Χρηματοδότησης Ομίλου με κύριο αντικείμενο τη διασφάλιση της ρευστότητας και την κατανομή της εντός του Ομίλου.

Είναι πτυχιούχος του Deree College του Αμερικάνικου Κολλεγίου Αθηνών με BSc in Business Administration και πιστοποιημένος Διαχειριστής Χαρτοφυλακίου Πελατών από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Στράτος Μολυβιάτης
Γενικός Διευθυντής Πληροφορικής της Τράπεζας και του Ομίλου

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής

Ο κ. Στράτος Μολυβιάτης (έτος γέννησης 1970) τον Αύγουστο του 2018 ανέλαβε την θέση του Group CIO της Εθνικής Τράπεζας. Από τον Οκτώβριο του 2020 είναι Group COO της Εθνικής Τράπεζας, υπεύθυνος για την Πληροφορική και τις Λειτουργίες της Τράπεζας και του Ομίλου.

Άρχισε την επαγγελματική του καριέρα ως σύμβουλος στον Τομέα των Financial Services για την Andersen Consulting το 1998 και συνέχισε στο διάδοχο της, την Accenture, όπου και δούλεψε για 15 χρόνια. Εργάσθηκε σε υλοποιήσεις Core Banking, σε στρατηγικά έργα πληροφορικής, σε έργα system integration, αλλά και συγχωνεύσεις, στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και στη Μέση Ανατολή. Το 2011 ηγήθηκε των Financial Services για το παράρτημα της Accenture στην Ελλάδα.

Ανέλαβε ως CIO της First Data στην Ελλάδα στα τέλη του 2012. Το 2013 ανέλαβε την Πολωνία και τις Βαλτικές Χώρες, και το 2015 προήχθη σε VP Technology Europe. Το 2017 έγινε CIO της First Data για την Κεντρική, την Ανατολική και την Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Κατέχει το BSc στα Μαθηματικά από το Εθνικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το MSc in Informatics και Cybernetics, από το Πανεπιστήμιο του Reading στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Γεώργιος Τριανταφυλλάκης
Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών

Μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής χωρίς δικαίωμα ψήφου

Ο κ. Γεώργιος Τριανταφυλλάκης (έτος γέννησης 1957) εντάχθηκε στην ΕΤΕ το 1998 και ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών τον Απρίλιο του 2017. Ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών τον Ιούνιο του 2015, με αρμοδιότητα την εποπτεία και το συντονισμό των δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών και των συνεργαζόμενων δικηγόρων της Τράπεζας.

Από το 2017 είναι Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών. Από το 1992 είναι Δικηγόρος στον Άρειο Πάγο.

Ο Γεώργιος Τριανταφυλλάκης είναι Καθηγητής Νομικής Δ.Π.Θ. και Καθηγητής στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών. Διετέλεσε μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού (επί 10-ετία), μέλος νομοπαρασκευαστικών επιτροπών και επιστημονικών ενώσεων.

Είναι απόφοιτος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (Άριστα) και κάτοχος διδακτορικού τίτλου σπουδών στο εμπορικό δίκαιο από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Tübingen Γερμανίας.

Ιωάννης Κυριακόπουλος
Γενικός Διευθυντής Ακίνητης Περουσίας της Τράπεζας και του Ομίλου

Μέλος της Ανώτατης Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής

Ο κ. Ιωάννης Κυριακόπουλος (έτος γέννησης 1959) εντάχθηκε στην Εθνική Τράπεζα το 1977 και ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Ακίνητης Περιουσίας της Τράπεζας και του Ομίλου τον Ιούλιο του 2019. Διετέλεσε Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου από τον Σεπτέμβριο του 2015 έως τον Ιούλιο του 2019.

Εργάστηκε στο Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας ως Οικονομικός και Διοικητικός Διευθυντής από τον Ιανουάριο του 2012 έως τον Ιούνιο του 2015. Κατά τη διάρκεια της θητείας του στην Εθνική Τράπεζα από το 1977 μέχρι το 2012 διετέλεσε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Δραστηριοτήτων Εξωτερικού (Απρίλιος 2011–Ιανουάριος 2012), Βοηθός Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών (Απρίλιος 2009–Απρίλιος 2011) καθώς και Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας (Αύγουστος 2002–Απρίλιος 2009).

Είναι πτυχιούχος του Μαθηματικού καθώς και του Οικονομικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου (MSc in Statistics and Operational Research) του Πανεπιστημίου Loughborough της Αγγλίας.

Εύη Χατζηιωάννου
Γενική Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου

Μέλος της Ανώτατης Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής

Η κ. Εύη Χατζηιωάννου (έτος γέννησης 1978) είναι Γενική Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου από το Μάρτιο του 2020, ενώ διετέλεσε Γενική Διευθύντρια Στρατηγικής και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού από το Φεβρουάριο του 2019.

Πριν την ένταξή της στην Εθνική Τράπεζα, από το 2008 έως το 2019 εργάστηκε στην Barilla Group καλύπτοντας καίριες θέσεις στον τομέα του Ανθρώπινου Δυναμικού. Την περίοδο 2003 έως 2008 εργάστηκε στην Elais Unilever Hellas S.A., όπου από το 2005 κατείχε τη θέση της Διευθύντριας Ανθρώπινου Δυναμικού.

Είναι απόφοιτη του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού και Εργασιακών Σχέσεων από το Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ.

Χαρά Νταλέκου
Γενική Διευθύντρια Μάρκετινγκ Ομίλου

Μέλος της Ανώτατης Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής

Η κ. Χαρά Νταλέκου (έτος γέννησης 1970) εντάχθηκε το Μάρτιο του 2019 στο δυναμικό της Εθνικής Τράπεζας, αναλαμβάνοντας τη Γενική Διεύθυνση Marketing του Ομίλου.

Η κ. Χαρά Νταλέκου διαθέτει 24 χρόνια εμπειρίας σε Εμπορικούς ρόλους, σε Πολυεθνικές και Ελληνικές εταιρείες. Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία της στον κλάδο των Ταχέως Κινούμενων Καταναλωτικών Αγαθών (FMCG) στη Unilever το 1996 όπου και εργάστηκε αρχικά στις Πωλήσεις και στη συνέχεια στο Marketing. Το 2004 ορίστηκε Εμπορική Διευθύντρια των Ελληνικών Ψυχαγωγικών Πάρκων και το 2008 μεταπήδησε στη Sony Ericsson όπου ανέλαβε την ευθύνη του Marketing αρχικά για την Ελλάδα και τα Βαλκάνια και στη συνέχεια για την ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου. Η επαγγελματική της πορεία συνεχίστηκε στην AEGEAN όπου είχε υπό την ευθύνη της τη Διεύθυνση Marketing της αεροπορικής εταιρίας για 8 χρόνια. Τα χρόνια αυτά εργάστηκε παράλληλα και συστηματικά για την ανάπτυξη του τουριστικού προϊόντος ως μέλος Διοικητικών Συμβουλίων της Marketing Greece και του This is Athens and Partners.

Είναι μέλος της Women in Business Committee του Ελληνοαμερικανικού Επιμελητηρίου.

Η Χαρά Νταλέκου διαθέτει πτυχίο στην Διοίκηση Επιχειρήσεων από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Μεταπτυχιακό Τίτλο σπουδών στο Marketing από το Πανεπιστήμιο του Stirling στη Σκωτία. Διαθέτει ακόμα πιστοποιητικό Γαλλικών Εμπορικών και Οικονομικών Σπουδών από το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο του Παρισιού.

Beate Randulf
Βοηθός Γενική Διευθύντρια - Chief Control Officer Ομίλου

Μέλος της Ανώτατης Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής

Η κ. Μπεάτε Ράντουλφ (έτος γέννησης 1966) εντάχθηκε στο δυναμικό του Ομίλου της ΕΤΕ τον Απρίλιο του 2019 και ορίστηκε Βοηθός Γενική Διευθύντρια - Group Chief Control Officer, έχοντας ήδη υπηρετήσει τον Όμιλο Εθνικής Τράπεζας ως εξωτερικός ελεγκτής του Ομίλου Εθνικής Τράπεζας, κατά την περίοδο 2007-2014.

Πριν από την ένταξή της στο δυναμικό του Ομίλου της ΕΤΕ, ήταν Διευθύντρια του γραφείου του Γενικού Οικονομικού Διευθυντή της Τράπεζας Πειραιώς (Νοέμβριος 2017 Μάρτιος 2019). Έχει 26 χρόνια εμπειρίας ως Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής, την περίοδο 1991 - 2017 με την Deloitte Ελλάδος, της οποίας υπήρξε Μέτοχος και Εταίρος από το 2006.

Η κ. Ράντουλφ είναι Fellow Certified Charted Accountant (FCCA) (1994), μέλος του Association of Chartered Certified Accountants (ACCA) και Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής στην Ελλάδα (2010), κάτοχος της επαγγελματικής πιστοποίησης CICA (Certified Internal Control Auditor) και μέλος του Ινστιτούτου Εσωτερικών Δικλείδων Ασφάλειας. Είναι Νορβηγικής καταγωγής και κάτοχος πτυχίου Διοίκησης Επιχειρήσεων, με κατεύθυνση στη Λογιστική και Χρηματοοικονομικά, από το Αμερικανικό Κολλέγιο της Ελλάδος (Deree College) (1991).

Κώστας Αδαμόπουλος
Βοηθός Γενικός Διευθυντής Στρατηγικών Εργασιών

Μέλος της Ανώτατης Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής

Ο κ.Κώστας Αδαμόπουλος (έτος γέννησης 1974) εντάχθηκε στην Εθνική Τράπεζα τον Απρίλιο 2019 και ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Στρατηγικών Εργασιών του Ομίλου τον Απρίλιο του 2019.

Ξεκίνησε την επαγγελματική του σταδιοδρομία στην Εθνική Τράπεζα το 2000, όπου κατείχε διάφορες θέσεις στην Οικονομική Διεύθυνση και τη Διεύθυνση Στρατηγικής έως και το 2013. Στη συνέχεια ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Επιχειρηματικού Σχεδιασμού & Business Planning στην Τράπεζα Πειραιώς μέχρι το 2016 και το 2017 διετέλεσε Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών στην Credicom CF. Μέχρι το 2019, ασχολήθηκε ως σύμβουλος στον κλάδο διαχείρισης μη-εξυπηρετούμενων δανείων. Έχει διατελέσει μέλος σε Εκτελεστικές Επιτροπές, ALCO και Credit Committees.

Κατέχει μεταπτυχιακό τίτλο στα Χρηματοοικονομικά (MSc Finance) από το Πανεπιστήμιο Queen Mary & Westfield (University of London), καθώς και πτυχίο Οικονομικών από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο. Είναι κάτοχος CFA από το 2004.

Κωνσταντίνος Βόσικας
Γενικός Διευθυντής Πίστης του Ομίλου

Μέλος της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων

Ο κ. Κωνσταντίνος Βόσικας (έτος γέννησης 1968) ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Πίστης του Ομίλου τον Μάιο του 2019. Ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης τον Απρίλιο του 2017. Τον Ιούλιο του 2015 ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης. Εντάχθηκε στο δυναμικό της Εθνικής Τράπεζας το 2005, αρχικά στη θέση του Συμβούλου Διοικήσεως για θέματα Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου και στη συνέχεια στη θέση του Συμβούλου Διοικήσεως για θέματα Πιστοδοτήσεων του Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου της ΕΤΕ. Από το 2010 ήταν Διευθυντής Διεθνούς Πίστης του Ομίλου της ΕΤΕ και το 2013 ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής και Chief Credit Risk Officer. Έχει διατελέσει μέλος σε Εποπτικά Συμβούλια θυγατρικών του εξωτερικού και σε Ανώτατες επιτροπές Πιστοδοτήσεων της Τράπεζας και του Ομίλου της ΕΤΕ.

Πριν ενταχθεί στην Εθνική Τράπεζα, κατά το χρονικό διάστημα 1994-2005, απασχολήθηκε σε θέσεις ευθύνης στο χώρο της εταιρικής τραπεζικής, αρχικά στην τράπεζα Midland και κατόπιν στην Εγνατία Τράπεζα, όπου είχε την ευθύνη διαχείρισης σχέσεων με μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις και επενδυτικής τραπεζικής. Κατά το χρονικό διάστημα 1990 έως 1994 απασχολήθηκε στο χώρο της λογιστικής-ελεγκτικής στις εταιρείες Moore Stephens και Arthur Andersen. Το αντικείμενο εργασίας του αφορούσε οικονομικούς ελέγχους εταιριών από διάφορους κλάδους της ελληνικής οικονομίας, εσωτερικούς ελέγχους, αποτιμήσεις, μελέτες σκοπιμότητας κ.λπ.

Είναι Ορκωτός Λογιστής Ελεγκτής (CPA), μέλος του Institute of Certified Public Accountants in Ireland, κάτοχος πτυχίου (B.Sc.) Λογιστικής και Χρηματοοικονομικών από το Deree College και έχει συμμετάσχει σε πολλά επαγγελματικά επιμορφωτικά σεμινάρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας – Εκτελεστικές Επιτροπές

Σύμφωνα με τη Διοίκηση της Τράπεζας, στα εποπτικά, διοικητικά και διαχειριστικά όργανα της Τράπεζας περιλαμβάνονται οι ακόλουθες Εκτελεστικές Επιτροπές, όντας οι κύριες Εκτελεστικές Επιτροπές που έχουν, εκτός από στρατηγικά και εκτελεστικά καθήκοντα, και δικαιοδοσία έγκρισης: 1) η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή και η Ανώτατη Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή, 2) το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO), 3) η Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων, 4) η Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων. Οι επιτροπές αποτελούνται από εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, Γενικούς Διευθυντές και Βοηθούς Γενικούς Διευθυντές της Τράπεζας.

Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή

Η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή συστάθηκε το 2004 και λειτουργεί δυνάμει ειδικού Κανονισμού Λειτουργίας. Είναι το ανώτατο εκτελεστικό όργανο που στηρίζει τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Τράπεζας στο έργο του. Η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή έχει, αφενός μεν στρατηγικές και εκτελεστικές αρμοδιότητες που αφορούν στην αποτελεσματικότερη λειτουργία του Ομίλου και στην παρακολούθηση της εκτέλεσης του επιχειρησιακού σχεδίου της Τράπεζας, αφετέρου δε εγκριτικές αρμοδιότητες, οι οποίες δεν εκχωρούνται ατομικά σε Στελέχη της Διοίκησης ή σε άλλα Συλλογικά Όργανα της Τράπεζας, ενώ ασκεί και εποπτικές εξουσίες σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων σύμφωνα με τις αποφάσεις που λαμβάνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή αποφασίζει για θέματα αρμοδιότητας της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Κινδύνου Φήμης, όποτε αυτό κρίνεται σκόπιμο από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Κινδύνου Φήμης ή τον Αναπληρωτή του.

Η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Παύλος Μυλωνάς	Διευθύνων Σύμβουλος
Μέλη	Χριστίνα Θεοφιλίδη	Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου – Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής
	Βασίλειος Καραμούζης	Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής
	Βασίλειος Κάβαλος	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς
	Φωτεινή Ιωάννου	Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Απαιτήσεων Εταιρικής και Λιανικής Τραπεζικής
	Ιωάννης Βαγιονίτης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer)
	Χρίστος Χριστοδούλου	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου (Group Chief Financial Officer)
	Ευστράτιος Μολυβιάτης	Γενικός Διευθυντής Λειτουργικής Στήριξης της Τράπεζας και του Ομίλου
	Ερνέστος Παναγιώτου	Γενικός Διευθυντής Μετασχηματισμού, Στρατηγικής & Διεθνών Δραστηριοτήτων
Μέλη χωρίς δικαίωμα ψήφου	Παναγιώτης Δασμάνογλου	Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης Τράπεζας & Ομίλου
	Γεώργιος Τριανταφυλλάκης	Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών

Η Επιτροπή συγκαλείτε από τον Πρόεδρό της και συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον δύο (2) φορές κάθε ημερολογιακό μήνα και έκτακτα όποτε αυτό κρίνεται σκόπιμο από τον Πρόεδρό της.

Μετά από πρόσκληση του Προέδρου, στις συνεδριάσεις της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής είναι δυνατό να παρίστανται (Βοηθοί) Γενικοί Διευθυντές καθώς και άλλα Στελέχη της Τράπεζας, η παρουσία των οποίων κρίνεται απαραίτητη.

Επίσης, λειτουργεί Ανώτατη Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή η οποία, επιπλέον των ανωτέρω μελών, απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Μέλη	Ιωάννης Κυριακόπουλος	Γενικός Διευθυντής Ακίνητης Περιουσίας της Τράπεζας και του Ομίλου
	Εύη Χατζηϊωάννου	Γενική Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου
	Χαρά Νταλέκου	Γενική Διευθύντρια Μάρκετινγκ Ομίλου
	Μπεάτε Ράντουλφ	Βοηθός Γενική Διευθύντρια - Chief Control Officer Ομίλου
	Κωνσταντίνος Αδαμόπουλος	Βοηθός Γενικός Διευθυντής Στρατηγικών Εργασιών

Η Επιτροπή συγκαλείται από τον Πρόεδρό της και συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον μία (1) φορά κάθε ημερολογιακό μήνα και έκτακτα όποτε αυτό κρίνεται σκόπιμο από τον Πρόεδρό της.

Τα μέλη της Επιτροπής δεν αμείβονται για τη συμμετοχή τους σε αυτή.

Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO)

Το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO) συστάθηκε το 1993. Σκοπός του εν λόγω Συμβουλίου είναι η διαμόρφωση της στρατηγικής και της πολιτικής της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στο χρηματοπιστωτικό τομέα για θέματα διάρθρωσης και διαχείρισης των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού (Asset - Liability Management), λαμβάνοντας υπόψη το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, τις τρέχουσες συνθήκες στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου καθώς και τα όρια κινδύνου που η Τράπεζα έχει ορίσει.

Το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO) απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Παύλος Μυλωνάς	Διευθύνων Σύμβουλος
Αναπληρωτής Προέδρου και Μέλος	Ιωάννης Βαγιονίτης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer)
Μέλη	Χριστίνα Θεοφιλίδη	Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου– Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής
	Χρίστος Χριστοδούλου	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου (Group Chief Financial Officer)
	Βασίλειος Καραμούζης	Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής
	Βασίλειος Κάβαλος	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς

Το Συμβούλιο συνέρχεται τακτικά μία φορά το μήνα ή σε έκτακτες συνεδριάσεις μετά από πρόσκληση του Προέδρου του.

Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου είναι δυνατόν να συμμετέχουν και άλλα Στελέχη της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του.
Τα μέλη του Συμβουλίου δεν αμείβονται για τη συμμετοχή τους σε αυτό

Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων

Η Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων συστάθηκε το 2008 με σκοπό τη βελτιστοποίηση και την εύρυθμη λειτουργία των ορίων ανάληψης κινδύνων.

Η Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Παύλος Μυλωνάς	Διευθύνων Συμβουλος
	Ιωάννης Βαγιονίτης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer)
Μέλη	Βασίλειος Καραμούζης	Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής
	Κωνσταντίνος Βόσικας	Γενικός Διευθυντής Πίστης του Ομίλου

* Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής όπου συζητούνται θέματα εταιρικών πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης συμμετέχει και η κ. Φωτεινή Ιωάννου-Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Απαιτήσεων Εταιρικής και Λιανικής Τραπεζικής.

Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον δύο φορές κάθε ημερολογιακό μήνα και έκτακτα όποτε το κρίνει αναγκαίο ο Πρόεδρος αυτής.

Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής καλείται και παρίσταται ο Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών του Ομίλου.
Ο Πρόεδρος δύναται να προσκαλεί κατά την κρίση του οποιοδήποτε άλλο Στέλεχος της Τράπεζας ή του Ομίλου.
Τα μέλη της Επιτροπής δεν αμείβονται για τη συμμετοχή τους σε αυτή.

Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων

Η Επιτροπή συστάθηκε το 2010. Η αποστολή της είναι η λήψη αποφάσεων για τη δημιουργία προβλέψεων και τη διενέργεια διαγραφών έναντι πάσης φύσης απαιτήσεων του Ομίλου, που κρίνονται από την Επιτροπή ότι υπόκεινται σε εκτίμηση απομείωσης της αξίας τους σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα «Πολιτική διενέργειας προβλέψεων και διαγραφών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων» του Ομίλου της ΕΤΕ.

Η Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Παύλος Μυλωνάς	Διευθύνων Σύμβουλος
Μέλη	Χρίστος Χριστοδούλου	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου (Group Chief Financial Officer)
	Ιωάννης Βαγιονίτης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer)

Η Επιτροπή συγκαλείται κατόπιν πρόσκλησης του Προέδρου της.
Ο Πρόεδρος δύναται να προσκαλεί κατά την κρίση του οποιοδήποτε άλλο Στέλεχος της Τράπεζας ή του Ομίλου.
Τα μέλη της Επιτροπής δεν αμείβονται για τη συμμετοχή τους σε αυτή.

Ε. Συστήμα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείριση Κινδύνου

Στόχοι του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου

Με στόχο τη διαφύλαξη της φήμης και της αξιοπιστίας της Τράπεζας και του Ομίλου προς τους Μετόχους, τους πελάτες, τους επενδυτές και τις εποπτικές και άλλες ανεξάρτητες αρχές, το Διοικητικό Συμβούλιο προσβλέπει στη συνεχή ενίσχυση, σε επίπεδο Ομίλου, του **Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου** ("ΣΕΕ").

Το ΣΕΕ είναι σχεδιασμένο με τέτοιο τρόπο, ώστε να διασφαλίζει αποτελεσματικές και αποδοτικές λειτουργίες, επαρκή αναγνώριση, επιμέτρηση και αντιμετώπιση κινδύνων μέσω του σχεδιασμού επαρκών και αποδοτικών εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας, συνετή διεξαγωγή των εργασιών, ισχυρές διαδικασίες για τη διεξαγωγή διαχειριστικών και λογιστικών εργασιών, αξιόπιστη χρηματοοικονομική και μη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που γνωστοποιούνται ή αναφέρονται (τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά) και συμμόρφωση με Νόμους, Κανονισμούς, Εποπτικές Απαιτήσεις, αλλά και με τις εσωτερικές Πολιτικές, Διαδικασίες και τους Κανονισμούς που εφαρμόζονται στον Όμιλο της ΕΤΕ.

Οι "Εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας" είναι μία διεργασία που τίθεται σε εφαρμογή από το Διοικητικό Συμβούλιο, την Ανώτατη Διοίκηση, τις Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Δικλείδων Ασφαλείας και από το υπόλοιπο προσωπικό του Οργανισμού, ώστε να παρέχεται εύλογη διασφάλιση σχετικά με την επίτευξη των στόχων που σχετίζονται με τις λειτουργίες, την υποβολή αναφορών και την κανονιστική συμμόρφωση. Η Τράπεζα χρησιμοποιεί σαν σημείο αναφοράς το COSO 2013 Internal Control Integrated Framework («COSO 2013"), βάσει του οποίου το ΣΕΕ βασίζεται σε πέντε κύριες συνιστώσες: Το **Περιβάλλον Ελέγχου**, την **Αξιολόγηση Κινδύνων**, τις Ενέργειες **Δικλείδων Ασφαλείας**, την **Πληροφόρηση και Επικοινωνία** και τις Ενέργειες **Παρακολούθησης**. Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου έχει ως στόχο να δημιουργήσει τις βάσεις έτσι ώστε ολόκληρος ο Οργανισμός να συνεισφέρει στην αποτελεσματικότητα και υψηλή ποιότητα των εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας ενδεικτικά μέσω σαφών ορισμών, αναθέσεων ρόλων και αρμοδιοτήτων, μεθοδολογιών, εργαλείων και διαδικασιών.

Το ΣΕΕ στοχεύει να επιτύχει, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους βασικούς στόχους:

- Τη συνεπή εφαρμογή της επιχειρηματικής στρατηγικής του Ομίλου μέσω της αποδοτικής χρήσης των διαθέσιμων πόρων,
- Τη λήψη αποφάσεων βάσει της αξιολόγησης των κινδύνων,
- Τον προσδιορισμό του πλαισίου διαδικασιών του Ομίλου
- Τον εντοπισμό και τη διαχείριση όλων των αναλαμβανόμενων κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων των λειτουργικών κινδύνων,

- Τη συμμόρφωση με το τοπικό, ευρωπαϊκό και διεθνές νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τις λειτουργίες της Τράπεζας και του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών κανονισμών, των πληροφοριακών συστημάτων και του Κώδικα Δεοντολογίας,
- Τον επαρκή και αποδοτικό σχεδιασμό δικλείδων ασφαλείας καθώς και την αποτελεσματική λειτουργία τους,
- Την πληρότητα, την ακρίβεια και την αξιοπιστία των δεδομένων και των πληροφοριών που είναι απαραίτητα για την ακριβή, έγκαιρη προετοιμασία και την εύλογη παρουσίαση των ατομικών και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και της χρηματοοικονομικής επίδοσης της Τράπεζας και του Ομίλου,
- Την υιοθέτηση των διεθνών βέλτιστων πρακτικών Εταιρικής Διακυβέρνησης, και
- Την αποτροπή και τον εντοπισμό και τη διόρθωση τυχόν σφαλμάτων και παρατυπιών που ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο τη φήμη και την αξιοπιστία της Τράπεζας και του Ομίλου προς τους Μετόχους, τους πελάτες, τους επενδυτές και τις εποπτικές και άλλες ανεξάρτητες αρχές.

Στο πλαίσιο της διαμόρφωσης της επιχειρηματικής στρατηγικής και της αναγνώρισης των κύριων επιχειρηματικών κινδύνων το **Διοικητικό Συμβούλιο**, με την υποστήριξη των Επιτροπών του, υιοθετεί κατάλληλες πολιτικές, διαδικασίες και κανονισμούς στοχεύοντας στη διασφάλιση ενός επαρκούς και αποτελεσματικού ΣΕΕ για την Τράπεζα και τον Όμιλο.

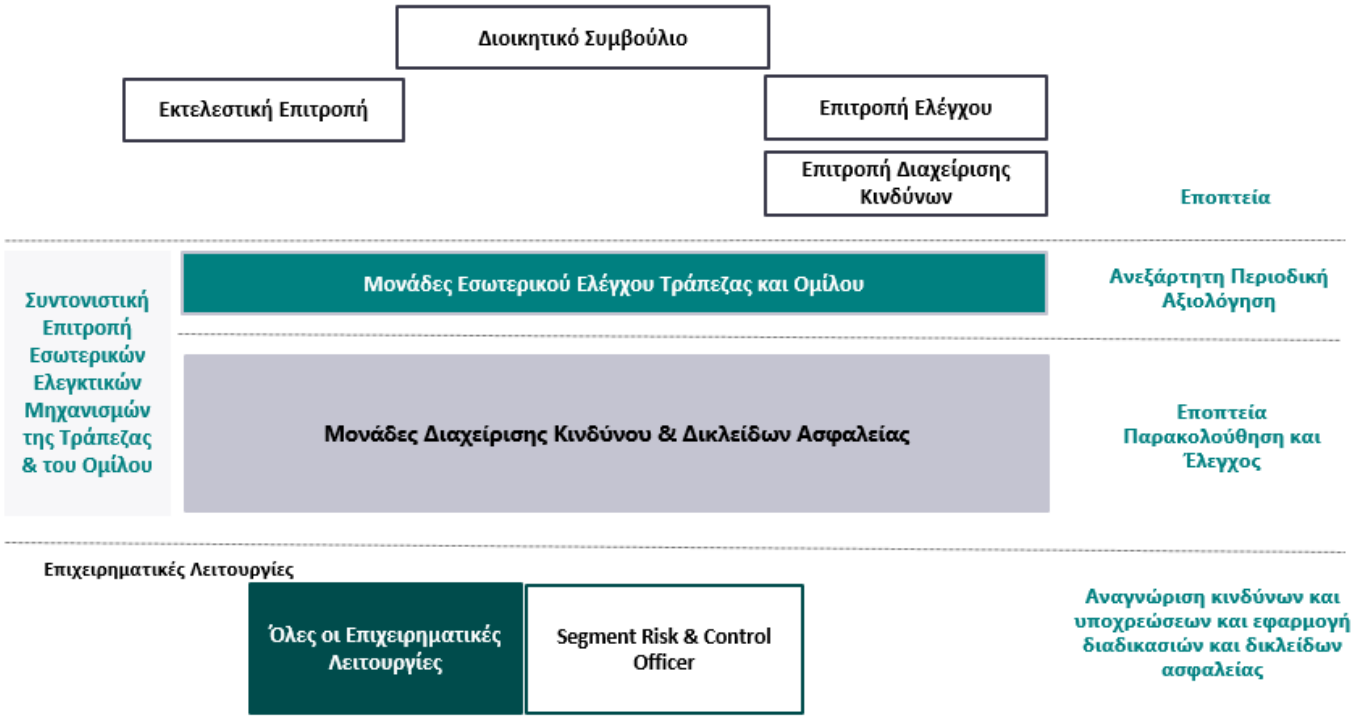
Η **Διοίκηση** είναι υπεύθυνη για:

- τον αποτελεσματικό σχεδιασμό και την εφαρμογή επαρκών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας που απορρέουν από επαρκείς και αποδοτικές διαδικασίες, κατάλληλα προσαρμοσμένων στο εύρος, στους κινδύνους και στη φύση των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνει η Τράπεζα και ο Όμιλος,
- την αναγνώριση και αξιολόγηση τυχόν αδυναμιών του ΣΕΕ, και
- τη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών ενεργειών μέσω της κατάρτισης κατάλληλων και έγκαιρων σχεδίων δράσης.

Συγκεκριμένα, οι δραστηριότητες σχετικές με το ΣΕΕ και τη Διαχείριση Κινδύνου εκτελούνται από την πρώτη και δεύτερη γραμμή άμυνας. Οι ρόλοι και αρμοδιότητες αναφορικά με την Διαχείριση Κινδύνου χωρίζονται σε τρείς γραμμές άμυνας, ως ακολούθως:

- **Πρώτη γραμμή άμυνας (1LoD),** περιλαμβάνει τις Επιχειρηματικές και Υποστηρικτικές Μονάδες, οι οποίες είναι υπεύθυνες για την αναγνώριση, την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων και των κανονιστικών υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν, θεσπίζοντας και εφαρμόζοντας επαρκείς και αποδοτικές δικλείδες ασφαλείας καθώς και παρακολουθώντας την αποτελεσματική λειτουργία τους σε συνεχή βάση.
- **Δεύτερη γραμμή άμυνας (2LoD),** περιλαμβάνει τις Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Εσωτερικών Δικλείδων Ασφαλείας της Τράπεζας και του Ομίλου, που επιβλέπουν την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης των κινδύνων, τις κανονιστικές υποχρεώσεις και τον επαρκή και αποδοτικό σχεδιασμό των δικλείδων ασφαλείας, καθώς και την αποτελεσματική λειτουργία τους.
- **Τρίτη γραμμή άμυνας (3LoD),** περιλαμβάνει τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, οι οποίες πραγματοποιούν περιοδική αξιολόγηση σχετικά με την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του πλαισίου διακυβέρνησης, της διαχείρισης κινδύνου και των εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας, που σχεδιάζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και τη Διοίκηση. Ο επικεφαλής των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Ελέγχου την οποία και ενημερώνει περιοδικά σχετικά με τις δραστηριότητες των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου.

Ρόλοι & Αρμοδιότητες του ΣΣΕ

Το Διοικητικό Συμβούλιο και η Ανώτατη Διοίκηση στοχεύουν στη συνεχή ενίσχυση του ΣΕΕ προκειμένου να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι μέσω της δημιουργίας επαρκών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας και να διασφαλίζονται οι αποτελεσματικές λειτουργίες. Στο πλαίσιο αυτό, κατά τη διάρκεια του 2019, επιπρόσθετα της ίδρυσης της Διεύθυνσης Λειτουργικού Κινδύνου του Ομίλου και της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων Στρατηγικής του Ομίλου υπό τον CRO, όπως αναφέρεται στην ενότητα «*Διαχείριση Κινδύνου*», ιδρύθηκε η Συντονιστική Επιτροπή Εσωτερικών Ελεγκτικών Μηχανισμών της Τράπεζας & του Ομίλου (ΣΕΕΕΜ) και το Group Internal Control Function της Τράπεζας και του Ομίλου.

Συντονιστική Επιτροπής Εσωτερικών Ελεγκτικών Μηχανισμών Τράπεζας & του Ομίλου

Η ΣΕΕΕΜ προωθώντας τον αποδοτικότερο συντονισμό και τη συνεργασία των διαφόρων Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνου και Δικλείδων Ασφαλείας της Τράπεζας, έχει ως κύριο στόχο τη(ν):

- βελτίωση των συνεργειών μεταξύ των τριών γραμμών άμυνας,
- υιοθέτηση ενιαίου πλαισίου μεθοδολογίας,
- παρακολούθηση και αναφορά αναδυόμενων κινδύνων,
- παρακολούθηση και αναφορά της αποτελεσματικότητας του ΣΣΕ.

Η ΣΕΕΕΜ συντονίζεται από τον Επικεφαλής των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου και μέλη της είναι: ο Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου, ο Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου, ο Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών, ο Γενικός Διευθυντής Λειτουργικής Στήριξης της Τράπεζας και του Ομίλου, η Βοηθός Γενική Διευθύντρια – Chief Control Officer του Ομίλου, ο Βοηθός Γενικός Διευθυντής Λειτουργιών, η Επικεφαλής της Διεύθυνσης Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου, ο Υπεύθυνος Ασφάλειας Πληροφοριών της Τράπεζας και του Ομίλου (CISO) και ο Επικεφαλής της Διεύθυνσης Εποπτικών Θεμάτων και Σχέσεων με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

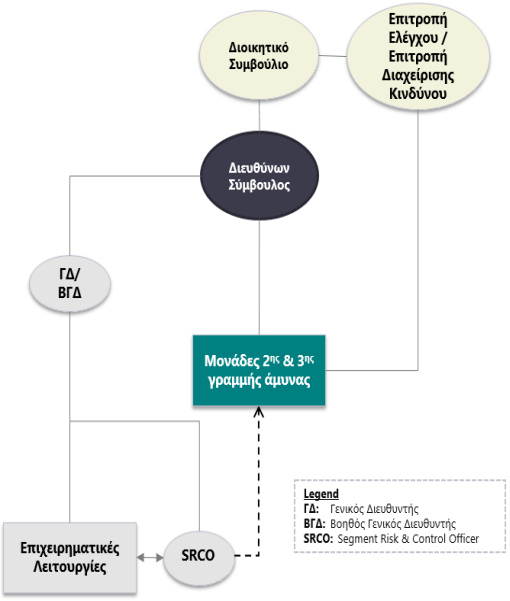
Η Επιτροπή συνεδρίασε επτά φορές κατά την διάρκεια του 2020 και σύστησε διάφορες ομάδες εργασίας για την υποστήριξη των κύριων πρωτοβουλιών της που σχετίζονται με τα ακόλουθα.

- Τη λειτουργικοποίηση των νεοσυσταθέντων ρόλων του Segment Risk and Control Officerκαι του Unit Risk and Control Officer.
- Την ανάπτυξη Ενιαίου Πλαισίου Ταξινόμησης Δικλείδων Ασφαλείας.
- Τη διαχείριση και την παρακολούθηση των ευρημάτων ελέγχου από τρίτα μέρη.
- Το σχεδιασμό και την υλοποίηση της κοινής μηχανογραφικής εφαρμογής Governance, Risk and Compliance («GRC») της Τράπεζας και του Ομίλου και τη θέσπιση των «Κοινών Κανόνων» χρήσης της.
- Αναπτύχθηκε και εγκρίθηκε Ενιαίο Πλαίσιο Διαδικασιών που βρίσκεται πλέον στη διαδικασία υιοθέτησης του από όλες τις Μονάδες της Τράπεζας.

Υπεύθυνος τμήματος Διαχείρισης Κινδύνου και Ελέγχου(Segment Risk and Control Officer (SRCO)) και Υπεύθυνοι Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνου και Ελέγχου (Unit Risk and Control Officer (URCO))

Η Ανώτερη Διοίκηση της Τράπεζας στο πλαίσιο των προσπαθειών για την ενίσχυση του ΣΕΕ, θέσπισε τους ρόλους του SRCO και του URCO τον Ιανουάριο του 2020.

- Ο SRCO αναφέρεται απευθείας στον αρμόδιο Γενικό Διευθυντή/ Βοηθό Γενικό Διευθυντή της επιχειρηματικής Μονάδας, είναι ανεξάρτητος από τις επιχειρηματικές Μονάδες και συνεργάζεται με τις Μονάδες της δεύτερης και τρίτης γραμμής άμυνας με κύρια αρμοδιότητα τον συντονισμό των ενεργειών για να διασφαλίσει ότι οι λειτουργικοί κίνδυνοι αναγνωρίζονται και αξιολογούνται κατάλληλα, οι εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας είναι κατάλληλα σχεδιασμένες και λειτουργούν αποτελεσματικά καθώς και να υποστηρίξει την περαιτέρω ενδυνάμωση της γνώσης και κουλτούρας σχετικά με θέματα διαχείρισης κινδύνου, κανονιστικής συμμόρφωσης και δικλείδων ασφαλείας.
- Οι URCOs αναφέρονται στον Επικεφαλής της Μονάδας ή του Ανεξάρτητου Τομέα που ανήκουν και συνεργάζονται για τις αρμοδιότητες που περιγράφονται ανωτέρω, με τον αρμόδιο SRCO της αντίστοιχης επιχειρηματικής Μονάδας.

Υλοποίηση της κοινής μηχανογραφικής εφαρμογής Governance, Risk and Compliance (GRC)

Στο πλαίσιο των προσπαθειών του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης για την ενίσχυση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας της διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου, της κανονιστικής συμμόρφωσης και των ενεργειών εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας, η Τράπεζα επέλεξε μια κοινή μηχανογραφική εφαρμογή GRC, η οποία θα χρησιμοποιηθεί από τις Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Δικλείδων Ασφαλείας της Τράπεζας και του Ομίλου (Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου, Internal Control Function, Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Κυβερνοασφάλειας, Επικύρωσης Υποδειγμάτων, Εποπτικών Θεμάτων και Σχέσεων με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και Εσωτερικού Ελέγχου). Με την υλοποίηση της συγκεκριμένης εφαρμογής η Τράπεζα θα βελτιώσει περαιτέρω τη διαχείριση των λειτουργικών της κινδύνων, θα ενισχύσει το πλαίσιο εποπτείας του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης και θα μπορέσει να χρησιμοποιήσει ένα ομοιογενές και ενιαίο εργαλείο αναφορών, συνεισφέροντας στη διαμόρφωση συνολικής εικόνας για το ΣΕΕ στην Τράπεζα και στον Όμιλο. Λόγω της πολυπλοκότητας και του αριθμού των εμπλεκόμενων Μονάδων, η υλοποίηση της εφαρμογής σχεδιάζεται να πραγματοποιηθεί σε φάσεις. Κάθε φάση υποστηρίζεται και παρακολουθείται στενά από μια Συντονιστική Επιτροπή που περιλαμβάνει εξειδικευμένα στελέχη από όλες τις προαναφερθείσες Μονάδες. Η Συντονιστική Επιτροπή έχει θεσπίσει ένα Γραφείο Διαχείρισης Έργων για τη διασφάλιση της επιτυχούς υλοποίησης. Η 1η φάση ολοκληρώθηκε με επιτυχία το 2020 και η λειτουργική μονάδα του συστήματος (module) για την Επικύρωση Υποδειγμάτων τέθηκε επιτυχώς σε λειτουργία το Δεκέμβριο του 2020. Η 2η φάση, βρίσκεται σε εξέλιξη και περιλαμβάνει το σχεδιασμό και την υλοποίηση του module της Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου.

Internal Control Function («ICF») της Τράπεζας και του Ομίλου

Το ICF της Τράπεζας και του Ομίλου είναι κυρίως αρμόδιο για:

(α) Τη συμβολή στη διαμόρφωση και στην ενίσχυση της κουλτούρας εφαρμογής ισχυρών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας και την προώθηση της γνώσης σχετικά με αυτές στην Τράπεζα και στον Όμιλο.

(β) Την ανάπτυξη της Μεθοδολογίας της Τράπεζας και του Ομίλου για την Αναγνώριση και Αξιολόγηση Δικλείδων Ασφαλείας («Μεθολογία ICF»), με βάση τις από κοινού συμφωνηθείσες από τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής Εσωτερικών Ελεγκτικών Μηχανισμών («ΣΕΕΕΜ») «Κοινές Αρχές Αξιολόγησης Λειτουργικού Κινδύνου και Δικλείδων Ασφαλείας» για την Τράπεζα και τον Όμιλο αναφορικά με ρόλους, αρμοδιότητες, πολιτικές, διαδικασίες, ροή πληροφοριών και συστήματα που απαιτούνται για τον επαρκή και αποδοτικό σχεδιασμό δικλείδων ασφαλείας καθώς και την αποτελεσματική λειτουργία τους.

(γ) Τη συνεχή παρακολούθηση του σχεδιασμού επαρκών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας καθώς και της αποτελεσματικής λειτουργίας τους.

(δ) Την παροχή εκπαίδευσης και υποστήριξης στις Μονάδες της Τράπεζας και τους SRCOs/ Ομάδες των SRCOs/ Unit Risk and Control Officers / Ομάδες των URCOs ως προς την εφαρμογή της εγκεκριμένης Μεθοδολογίας ICF, καθώς και για την παροχή εξειδικευμένων γνώσεων σχετικά με τις δικλείδες ασφαλείας.

(ε) Τη συνεργασία με τις Εταιρείες του Ομίλου και τη μέριμνα για τη στήριξη του έργου τους κατά την εφαρμογή της Μεθοδολογίας ICF.

Το ICF της Τράπεζας και του Ομίλου αποτελείται από:

- Τον Τομέα Εσωτερικού Ελέγχου Δανείων & Δικτύου Καταστημάτων;
- Τον Τομέα Εσωτερικού Ελέγχου Πληροφοριακών Συστημάτων;
- Τον Τομέα Εσωτερικού Ελέγχου Επιχειρηματικών & Υποστηρικτικών Λειτουργιών; και
- την Υποδιεύθυνση Διασφάλισης Ποιότητας & Διαχείρισης Έργων.

Κατά τη διάρκεια του 2020, το ICF της Τράπεζας και του Ομίλου κατόρθωσε τα παρακάτω:

- **Έγκριση του Κανονισμού Λειτουργίας του ICF της Τράπεζας και του Ομίλου:** Σε συνέχεια της ίδρυσης του ICF της Τράπεζας και του Ομίλου το 2019 με σκοπό τη διασφάλιση και τη βελτίωση της επάρκειας και αποδοτικότητας του σχεδιασμού και της αποτελεσματικής λειτουργίας των δικλείδων ασφαλείας, εγκρίθηκε ο Κανονισμός Λειτουργίας του ICF της Τράπεζας και του Ομίλου.
- **Έγκριση της Μεθοδολογίας ICF της Τράπεζας και του Ομίλου**: Το Σεπτέμβριο του 2020 εγκρίθηκε από την Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή και από την Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου η Μεθοδολογία της Τράπεζας και του Ομίλου για την Αναγνώριση και Αξιολόγηση Δικλείδων Ασφαλείας που εκπονήθηκε από το ICF της Τράπεζας και του Ομίλου.
- **Παροχή καθοδήγησης και εκπαίδευσης για τη διασφάλιση της αποδοτικής λειτουργικοποίησης των νεοσυσταθέντων ρόλων του SRCO και URCO και ενίσχυση της κουλτούρας περί δικλείδες ασφαλείας σε όλη την Τράπεζα μέσω** :
  - Εκπαιδευτικών σεμιναρίων σχετικά με τη Μεθοδολογία ICF σε θέματα που αφορούν στην αναγνώριση δικλείδων ασφαλείας και στην αξιολόγηση του σχεδιασμού τους.
  - Πρακτική εκπαίδευση σχετικά με την εφαρμογή της Μεθοδολογίας ICF σε διαδικασίες πολύ υψηλής και υψηλής προτεραιότητας, όπως αυτές προσδιορίστηκαν από τους Γενικούς Διευθυντές/ Βοηθούς Γενικούς Διευθυντές σε στενή συνεργασία με τους SRCOs και τους URCOs.

Για το 2021, το ICF της Τράπεζας και του Ομίλου θα επικεντρωθεί στα ακόλουθα:

Ετήσιο Πλάνο Δραστηριοτήτων 2021 του ICF της Τράπεζας και του Ομίλου

- Το Ετήσιο Πλάνο Δραστηριοτήτων 2021 του ICF της Τράπεζας και του Ομίλου εγκρίθηκε και θα επικεντρωθεί στην καταγραφή των δικλείδων ασφαλείας σύμφωνα με τη Μεθοδολογία ICF για τις διαδικασίες πολύ υψηλής προτεραιότητας για το 2021, όπως όπως αυτές προσδιορίστηκαν από τους Γενικούς Διευθυντές/ Βοηθούς Γενικούς Διευθυντές σε στενή συνεργασία με τους SRCOs και τους URCOs.

Ανάπτυξη του Ενιαίου Πλαισίου Ταξινόμησης Δικλείδων Ασφαλείας

- Η ανάπτυξη του Ενιαίου Πλαισίου Ταξινόμησης Δικλείδων Ασφαλείας θα αποτελέσει ένα από τα αμοιβαίως συμφωνημένα συμπληρωματικά έγγραφα στις «Κοινές Αρχές Αξιολόγησης Λειτουργικού Κινδύνου και Δικλείδων Ασφαλείας», που θα επιτρέπει την αποτελεσματική ταξινόμηση των δικλείδων ασφαλείας.

Διαχείριση Κινδύνων σχετικών με τις εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας που αφορούν στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση

Η **Επιτροπή Ελέγχου**, βάσει των απαιτήσεων του Ν.4449/2017, άρθρο 44, παρ. 3β, είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση των εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας που σχετίζονται με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση και υποβάλλει προτάσεις βελτίωσης για την εξασφάλιση της ακεραιότητάς τους στο Διοικητικό Συμβούλιο. Επιπλέον η Επιτροπή Ελέγχου παρακολουθεί την πρόοδο υλοποίησης των διορθωτικών ενεργειών στο πλαίσιο του ΣΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας που αφορούν στη διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (ICFR).

Η **Διοίκηση** είναι υπεύθυνη για την προετοιμασία και την εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ»), καθώς και για **τις εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας επί της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (ICFR)**, που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με τρόπο που να διασφαλίζεται ότι αυτές είναι απαλλαγμένες από ουσιώδεις ανακρίβειες, που μπορεί να οφείλονται είτε σε απάτη ή σε λάθος.

Οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες είναι προσδιορισμένες με σαφήνεια στο λειτουργικό μοντέλο της Εθνική Τράπεζας, βάσει του οποίου η ευθύνη για την αναγνώριση των κινδύνων επί της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης καθώς και η εφαρμογή διαδικασιών και εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας για την αντιμετώπιση αυτών των κινδύνων ανήκει στις **Επιχειρηματικές και Υποστηρικτικές Μονάδες**, ενώ οι Μονάδες **Διαχείρισης Κινδύνων και Δικλείδων Ασφαλείας** εποπτεύουν, παρακολουθούν και ελέγχουν τους κινδύνους επί της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και τις

εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας που σχετίζονται με την διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Εσωτερικός Έλεγχος του Ομίλου

Ο Εσωτερικός Έλεγχος είναι μία ανεξάρτητη λειτουργία του Ομίλου της ΕΤΕ που διασφαλίζει ότι οι επιχειρησιακές δραστηριότητες της ΕΤΕ συνάδουν με τις αξίες και την εταιρική κουλτούρα της και συμβάλλουν στην κοινωνικά υπεύθυνη στρατηγική της. Ως ρόλος τρίτης γραμμής, ο Εσωτερικός Έλεγχος παρέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο και την Επιτροπή Ελέγχου, κατά τρόπο ανεξάρτητο, διασφάλιση σχετικά με την ποιότητα, την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του συστήματος και του συναφούς πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου. Ο Γενικός Επιθεωρητής αναφέρεται, λειτουργικά, στην Επιτροπή Ελέγχου και, διοικητικά, στον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Τράπεζας και έχει απρόσκοπτη πρόσβαση και στους δύο.

Ο Εσωτερικός Έλεγχος, βάσει ανάλυσης κινδύνων (risk-based approach) και έχοντας απρόσκοπτη πρόσβαση σε όλα τα δεδομένα και το προσωπικό του Οργανισμού, καλύπτει όλες τις Εταιρείες και δραστηριότητες του Ομίλου της ΕΤΕ. Αξιολογεί την έκθεση σε κινδύνους σε σχέση με την επίτευξη των στρατηγικών στόχων του Ομίλου, τη συμμόρφωση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και τις εποπτικές απαιτήσεις, την αξιοπιστία των χρηματοοικονομικών και διοικητικών πληροφοριών, την εφαρμογή πληροφοριακών συστημάτων και την υλοποίηση έργων, τη διεξαγωγή λειτουργικών δραστηριοτήτων και τα μέτρα προστασίας των περιουσιακών στοιχείων. Ιδιαίτερη έμφαση και προτεραιότητα αποδίδεται σε περιοχές που παρουσιάζουν υψηλό κίνδυνο. Η Ανώτατη Διοίκηση έχει την ευθύνη να διασφαλίζει ότι τα θέματα που αναδεικνύει ο Εσωτερικός Έλεγχος διευθετούνται εντός του προσήκοντος και συμφωνηθέντος χρονοδιαγράμματος.

Οι Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και των θυγατρικών του Ομίλου χρησιμοποιούν:

- ενιαία μεθοδολογία ελέγχου, η οποία είναι εναρμονισμένη με το διεθνώς αναγνωρισμένο πλαίσιο COSO 2013 (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission 2013), και τα Διεθνή Πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (IIA),
- μεθοδολογία ελέγχου πληροφοριακών συστημάτων βασισμένη στο πλαίσιο Ελέγχου Στόχων για Πληροφοριακά συστήματα και Σχετικές Τεχνολογίες (Control Objectives for Information and Related Technology (COBIT) του Οργανισμού Ελέγχου Συστημάτων Πληροφορικής (ISACA),
- ενιαία διαδικτυακή πλατφόρμα, η οποία επιτρέπει την αποτελεσματική διαχείριση των δραστηριοτήτων ελέγχου καθώς και: (i) την παρακολούθηση, σε πραγματικό χρόνο, των δραστηριοτήτων ελέγχου σε όλες τις θυγατρικές, (ii) την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εσωτερικών ελεγκτών του Ομίλου και (iii) την τυποποίηση της ελεγκτικής μεθοδολογίας. Επιπρόσθετα, η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα παρακολουθούνται μέσω καθιερωμένων δεικτών απόδοσης και εσωτερικών ελέγχων ποιότητας.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, οι Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας απασχολούσαν 85 εσωτερικούς ελεγκτές με ενδελεχείς γνώσεις και εμπειρία σε τραπεζικά θέματα και θέματα ελέγχου, οι οποίοι είναι ανεξάρτητοι από τις υπό έλεγχο δραστηριότητες και δεν εμπλέκονται στο σχεδιασμό, την επιλογή, την υλοποίηση ή εφαρμογή των εσωτερικών ελεγκτικών μηχανισμών της Τράπεζας.

Κάθε χρόνο, οι Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και των θυγατρικών του Ομίλου καταρτίζουν ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων, εξασφαλίζοντας συνέργειες και βέλτιστη κάλυψη των περιοχών ελέγχου. Το πρόγραμμα ελέγχων για το 2020 κάλυψε κινδύνους που σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με τη διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, τις διαδικασίες ICAAP και ILAAP και τα μοντέλα αξιολόγησης κινδύνου (internal risk models), τις πιστοδοτήσεις λιανικής και εταιρικής τραπεζικής, την εταιρική διακυβέρνηση, τις διαδικασίες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΞΧ/ΧΤ), τα συστήματα πληροφορικής, την κυβερνοασφάλεια, την πλατφόρμα e-banking, την εξωτερική ανάθεση δραστηριοτήτων υπολογιστικού νέφους (cloud outsourcing), τη διαχείριση ανθρώπινων πόρων, τη συμμόρφωση με νέους κανονισμούς (PSD II) και εσωτερικές πολιτικές, καθώς και με λειτουργίες που επηρεάστηκαν από την πανδημία του COVID-19. Για το 2021, το Πρόγραμμα Ελέγχων θα καλύψει, μεταξύ άλλων, τις παρακάτω περιοχές:

- **Βιωσιμότητα επιχειρηματικού μοντέλου**
- **Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων**
- **Διαδικασίες ICAAP και ILAAP και μοντέλα αξιολόγησης κινδύνου (internal risk models)**
- **Στρατηγική για την περίοδο μετά τη λήξη των μέτρων αναστολής που επιβλήθηκαν λόγω COVID-19**
- **Private banking**
- **Κυβερνοασφάλεια**
- **Ανάπτυξη και ανάλυση σεναρίων για την καταπολέμηση της απάτης και τη διενέργεια αυτοματοποιημένων συνεχών ελέγχων**

Όπως απαιτείται, βάσει των προτύπων του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (IIA), η δραστηριότητα του Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου ΕΤΕ υποβάλλεται περιοδικά σε εξωτερική αξιολόγηση ποιότητας. Κατά την τελευταία αξιολόγηση, ο Εσωτερικός Έλεγχος του Ομίλου ΕΤΕ απέσπασε την υψηλότερη δυνατή διαβάθμιση του IIA («Generally Conforms»), αναφορικά με την εφαρμογή των διεθνών ελεγκτικών προτύπων, ενώ συγκρινόμενος με αντίστοιχες Μονάδες διεθνών οργανισμών, βαθμολογήθηκε με 4.44/5, αποτέλεσμα που υποδηλώνει προηγμένο επίπεδο Εσωτερικού Ελέγχου.

Η αύξηση της χρήσης νέων τεχνολογιών αποτελεί στρατηγικό στόχο για τον Εσωτερικό Έλεγχο του Ομίλου. Κατά τη διάρκεια του 2020, ο Εσωτερικός Έλεγχος βελτίωσε περαιτέρω τη λειτουργικότητα της πλατφόρμας Συνεχούς Ελέγχου και Εντοπισμού Παράτυπων Ενεργειών, ενσωματώνοντας επιπλέον σενάρια ελέγχου που λειτουργούν σε καθημερινή βάση. Το συγκεκριμένο λογισμικό ενσωματώνει τεχνητή νοημοσύνη με τεχνικές ασαφούς λογικής (fuzzy logic) και η ελεγκτική του κάλυψη σχεδιάζεται να επεκταθεί σε πρόσθετες επιχειρηματικές περιοχές στα επόμενα έτη.

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του 2020, εξειδικευμένα στελέχη του Εσωτερικού Ελέγχου, ως μέλη ομάδας έργου εξειδικευμένων στελεχών και από άλλες Μονάδες της Τράπεζας, συμμετείχαν στην 1η φάση υλοποίησης της νέας διαδικτυακής πλατφόρμας Διακυβέρνησης, Διαχείρισης Κινδύνων & Μηχανισμών Ελέγχου (GRC) η οποία ξεκίνησε κατά τη διάρκεια τους έτους. Η υλοποίηση της εν λόγω πλατφόρμας θα συνεχιστεί κατά τα έτη 2021, υπό τη στενή παρακολούθηση και το συντονισμό της υπόψη ομάδας έργου.

Κατά τη διάρκεια του 2020, ο Εσωτερικός Έλεγχος του Ομίλου εκπλήρωσε τους στρατηγικούς του στόχους, συμπεριλαμβανομένης της περαιτέρω χρήσης νέων τεχνολογιών (νέα και βελτιωμένα σενάρια καταπολέμησης της απάτης και διενέργειας αυτοματοποιημένων συνεχών ελέγχων) και της σχετικής προσαρμογής της ελεγκτικής μεθοδολογίας, της έναρξης των διαδικασιών ενίσχυσης των δεξιοτήτων του προσωπικού (προσαρμογή στη νέα τεχνολογία και στις βέλτιστες πρακτικές) και της περαιτέρω ενδυνάμωσής του (μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης, απόκτησης πιστοποίησης κι επαγγελματικής εξέλιξης). Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του 2020, ο Εσωτερικός Έλεγχος προσαρμόστηκε αποτελεσματικά στο νέο λειτουργικό μοντέλο της Τράπεζας, ως αποτέλεσμα της πανδημίας του COVID-19, και κατάφερε να επιτύχει τους στόχους που είχαν τεθεί για το υπόψη έτος.

Το 2020, η Συντονιστική Επιτροπή Εσωτερικών Ελεγκτικών Μηχανισμών της Τράπεζας και του Ομίλου (η οποία συστάθηκε το 2019), συνεδρίασε επτά φορές υπό τον συντονισμό του Γενικού Επιθεωρητή του Ομίλου και συνέχισε να υποστηρίζει σχετικές βασικές πρωτοβουλίες (βλ. ανωτέρω «*Συντονιστική Επιτροπή Εσωτερικών Ελεγκτικών Μηχανισμών*») μέσω της σύστασης πολλαπλών ομάδων έργου.

Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνου

Βλέπε ενότητα «*Διαχείριση Κινδύνου*».

Κανονιστική Συμμόρφωση και Εταιρική Διακυβέρνηση

Στο πλαίσιο της δέουσας ενσωμάτωσης του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου που ισχύει σε Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση και των βέλτιστων πρακτικών στη λειτουργία του Ομίλου, οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης επιβλέπουν όλα τα σχετικά θέματα, σύμφωνα με το ισχύον ελληνικό και ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο και τις αποφάσεις των εποπτικών αρχών, καθώς και όλες τις δραστηριότητες της Εταιρικής Διακυβέρνησης και των Μετόχων. Συγκεκριμένα, οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης περιλαμβάνουν επιμέρους Διευθύνσεις, που είναι αρμόδιες για την Εταιρική Διακυβέρνηση, την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης, καθεμία στον τομέα αρμοδιότητάς της, παρακολουθούν σε συνεχή βάση τις εξελίξεις στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και τις βέλτιστες πρακτικές και παρέχουν οδηγίες και υποστήριξη στις μονάδες της Τράπεζας και τις εταιρείες του Ομίλου, ενώ παρακολουθούν και την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων. Σε αυτό το πλαίσιο, οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης το 2020 συνέχισαν να δίνουν έμφαση στην καθιέρωση κατάλληλου και αποτελεσματικού πλαισίου συμμόρφωσης, προκειμένου να διαφυλάξουν τη φήμη και την αξιοπιστία της Τράπεζας και του Ομίλου έναντι όλων των ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων μετόχων, πελατών, Εποπτικών και άλλων Αρχών.

Με σκοπό τη συμμόρφωση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, η Τράπεζα έχει θεσπίσει πολιτικές και διαδικασίες. Μεταξύ άλλων εποπτεύονται οι ακόλουθοι τομείς: Εταιρική Διακυβέρνηση, Πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, Αιτήματα Φορολογικών και άλλων Δημοσίων Αρχών, Προστασία Καταναλωτή, Τραπεζικό Απόρρητο, Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, κτλ.

Δεδομένης της έμφασης που δίνει ο Όμιλος στην εξασφάλιση της διαρκούς βελτίωσης του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης και των πρακτικών που εφαρμόζονται, το 2020 η Διεύθυνση Εταιρικής Διακυβέρνησης και ΕΚΕ επικεντρώθηκε στην επισκόπηση πολιτικών εταιρικής διακυβέρνησης, συμφωνίες και πρακτικές ((για περαιτέρω πληροφορίες βλ. Ενότητες «Α. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας» και «Β. Βασικές Πολιτικές και Πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας» ανωτέρω), παρέχοντας συνεχή στήριξη στο Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της ενίσχυσης καθώς και της συνεχούς κατάρτισης και ανάπτυξης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η Διεύθυνση Εταιρικής Διακυβέρνησης και ΕΚΕ ενημέρωσε το εισαγωγικό ενημερωτικό πρόγραμμα για τα νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καλύπτοντας μεταξύ άλλων θέματα που αφορούν την Εταιρική Διακυβέρνηση και τις οργανωτικές ρυθμίσεις της Τράπεζας.

Η Διεύθυνση Εταιρικής Διακυβέρνησης και ΕΚΕ προχώρησε επίσης στην ενημέρωση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης & Υποψηφιοτήτων σχετικά με τις εξελίξεις στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο (π.χ. σχετικά με αλλαγές που εισήγαγε ο Ν. 4706/2020, οι διατάξεις εταιρικής διακυβέρνησης του οποίου θα καταργήσουν και αντικαταστήσουν, από τον Ιούλιο του 2021, αυτές του Ν. 3016/2002) και τις τελευταίες τάσεις και πρακτικές στην εταιρική διακυβέρνηση, ενώ παράλληλα ενημέρωσε συνοπτικά την Επιτροπή Ελέγχου για συναλλαγές συνδεδεμένων προσώπων.

Επιπρόσθετα, οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης παρείχαν υποστήριξη, συμβουλές και

καθοδήγηση στις Μονάδες της Τράπεζας, προκειμένου να διασφαλιστεί η ευθυγράμμιση και η συμμόρφωση της Τράπεζας με το νέο νομοθετικό πλαίσιο και προχώρησαν σε ενέργειες για την τροποποίηση πολιτικών και διαδικασιών, καθώς και τη συμμόρφωση με την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία Επιπρόσθετα, οι Λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης ενασχολήθηκαν με μία σειρά σχεδίων, όπως το GDPR, το MiFiD II, το IDD, την διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων / Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, PSD II, καθώς και το on-boarding πελατών.

Τέλος, οι λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης συνέχισαν να παρακολουθούν συστηματικά τις εξελίξεις και τη συμμόρφωση με το ισχύον πλαίσιο, ενώ παράλληλα ασχολούνται με την υποβολή τακτικών και ad hoc εκθέσεων σε εποπτικές Αρχές και αποτελούν το σημείο επαφής και διασύνδεσης μεταξύ των Αρχών και της Τράπεζας.

Πληροφοριακά στοιχεία της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

Τα πληροφοριακά στοιχεία της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που απαιτούνται δυνάμει του του άρθρου 152 του Ν. 4548/2018 περί Ανωνύμων Εταιριών, περιλαμβάνονται στην Επεξηγηματική Έκθεση προς την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, η οποία αποτελεί διακριτό τμήμα της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Αθήνα, 24 Μαρτίου 2021

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΚΩΣΤΑΣ Π. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

Παράρτημα Εναλλακτικών Δεικτών Μέτρησης Απόδοσης

Οι ορισμοί των επιλεγμένων χρηματοοικονομικών δεικτών/μεγεθών του Ομίλου παρατίθενται ως ακολούθως:

Αποσβέσεις	**Αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης αξίας ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων**
Δάνεια προ προβλέψεων	Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών επιμετρούμενων σε αποσβεσμένο κόστος πριν από προβλέψεις Αναμενόμενες Πιστωτικές Ζημιές («ΑΠΖ») και δανεία και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων («ΕΑΜΑ»)
Δείκτης Δάνεια προς Καταθέσεις	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελάτων διαιρούμενα με τις υποχρεώσεις προς πελάτες, στο τέλος του έτους.
Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης («Net Stable Funding Ratio», «NSFR»)	Ο Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης αναφέρεται στο ποσό των υποχρεώσεων και του κεφαλαίου που αναμένεται να διατηρείται στον χρονικό ορίζοντα που έχει οριστεί από το NSFR προς του ποσού της σταθερής χρηματοδότησης που πρέπει να διανεμηθεί στα διάφορα περιουσιακά στοιχεία ανάλογα με τα χαρακτηριστικά ρευστότητας και τις υπολειπόμενες διάρκειες τους.
Δείκτης Κάλυψης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων	Σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών προς Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα, εξαιρουμένων των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ, στο τέλος της περιόδου/έτους.
Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας («Liquidity Coverage Ratio» ή «LCR»)	Ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας αφορά το απόθεμα ρευστότητας των ρευστοποιήσιμων περιουσιακών στοιχείων υψηλής ποιότητας (High Quality Liquid Assets "HQLAs") που διακρατά ένα πιστωτικό ίδρυμα με σκοπό να καλύπτει ς τις καθαρές εκροές ρευστότητάς του κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ακραίων συνθηκών 30 ημερολογιακών ημερών, βάσει κανονισμού (EU) 2015/61.
Δείκτης Κόστους προς έσοδα	Λειτουργικά έξοδα προς συνολικά έσοδα.
Δείκτης Κόστους προς οργανικά έσοδα	Λειτουργικά έξοδα προς οργανικά έσοδα.
Δείκτης Κυρίων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων ("CET1")	Κύρια βασικά ίδια κεφάλαια, όπως ορίζονται από τον κανονισμό (EU) 575/2013, με εφαρμογή των εποπτικών μεταβατικών ρυθμίσεων για την επίδραση του ΔΠΧΠ 9 αναφορικά με τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού.
Δείκτης Κυρίων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων με Πλήρη Εφαρμογή της Βασιλείας ΙΙΙ ("CET1, CRD IV fully loaded")	Κύρια βασικά ίδια κεφάλαια, όπως ορίζονται από τον κανονισμό (EU) 575/2013, χωρίς την εφαρμογή των εποπτικών μεταβατικών ρυθμίσεων για την επίδραση του ΔΠΧΠ 9 αναφορικά με τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού.
Δείκτης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων	Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα προς δάνεια προ προβλέψεων στο τέλος της περιόδου.
Ενσώματα Ίδια Κεφάλαια	Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας μείον υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα
Έσοδα ή κέρδη (έξοδα ή ζημίες) από Χρηματ/κες Πράξεις & Λοιπά Έσοδα (Έξοδα) / Μη Οργανικά Έσοδα	Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου («έσοδα ή κέρδη (έξοδα ή ζημίες) από χρηματοοικονομικές πράξεις») + έσοδα ή κέρδη (έξοδα ή ζημίες) από την αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών στοιχείων

	επιμετρούμενων στο αποσβέσιμο κόστος + καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα) («λοιπά έσοδα (έξοδα)»).
Ισολογισμός	Αναφέρεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.
Καθαρό Επιτοκιακό Περιθώριο	Καθαρά έσοδα από τόκους προς το μέσο όρο των τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού (ο μέσος όρος των τοκοφόρων στοιχείων του ενεργητικού υπολογίζεται ως το άθροισμα των υπολοίπων των τοκοφόρων στοιχείων του ενεργητικού στο τέλος του προηγούμενου έτους και στο τέλος του έτους αναφοράς καθώς και των ενδιάμεσων τριμήνων, δια τον αριθμό των περιόδων (πέντε περίοδοι) για τις ετήσιες χρήσεις).
Καθαρό Επιτοκιακό Περιθώριο Προσαρμοσμένο στον Κίνδυνο	Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο μείον το κόστος πιστωτικού κινδύνου.
Καταθέσεις	Αφορά στις υποχρεώσεις προς πελάτες.
Προσαρμοσμένα κέρδη / (ζημίες) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Κέρδη / (ζημίες) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες, εξαιρουμένου της επιπρόσθετης ασφαλιστικής εισφοράς του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ, του κόστους αναδιάρθρωσης και λοιπά έκτακτα κόστη. Συγκεκριμένα, για το 2020, τα λειτουργικά έξοδα εξαιρούν την επιπρόσθετη ασφαλιστική εισφοράς του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ ποσού €37 εκατ., το κόστος του Προγράμματος Εθελουσίας Προσωπικού ποσού €126 εκατ., το κόστος αναδιάθρωσης και ποσό €11 εκατ., και άλλα μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €15 εκατ. Για το 2019, τα λειτουργικά έξοδα εξαιρούν την επιπρόσθετη ασφαλιστική εισφοράς του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ για τα έτη 2018-2019 ποσού €90 εκατ., το κόστος του Προγράμματος Εθελουσίας Προσωπικού ποσού €96 εκατ., το κόστος αναδιάθρωσης και ποσό €22 εκατ., και άλλα μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €18 εκατ.
Προσαρμοσμένα κέρδη προ φόρων	Προσαρμοσμένα κέρδηπεριόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρων.
Κέρδη προ Προβλέψεων	Καθαρά λειτουργικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα.
Κόστος πιστωτικού κινδύνου	Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου ετησιοποιημένες προς το μέσο υπόλοιπο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών.
Κόστος χρηματοδότησης/ Κόστος Άντλησης Ρευστότητας	Ο σταθμισμένος μέσος όρος του κόστους καταθέσεων, χρηματοδότησης από την ΕΚΤ και των συναλλαγών σε repos, καλυμμένων ομολογιών και τιτλοποιήσεων.
Λειτουργικά Έξοδα	Δαπάνες προσωπικού + γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα + αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης αξίας ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων και ακινήτων επενδύσεων, εξαιρουμένου της επιπρόσθετης ασφαλιστικής εισφοράς του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ, του κόστους αναδιάρθρωσης και λοιπά έκτακτα κόστη. Συγκεκριμένα, για το 2020, τα λειτουργικά έξοδα εξαιρούν την επιπρόσθετη ασφαλιστική εισφορά του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ ποσού €37 εκατ., και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €15 εκατ. Για το 2019, τα λειτουργικά έξοδα εξαιρούν την επιπρόσθετη ασφαλιστική εισφοράς του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ για τα έτη 2018-2019 ποσού €90 εκατ. και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €18 εκατ.
Λειτουργικά Κέρδη / (Ζημίες)	Καθαρά λειτουργικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα και προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ.
Λοιπές προβλέψεις	Λοιπές προβλέψεις Προβλέψεις απομείωσης χρεογράφων, λοιπές προβλέψεις και προβλέψεις απομείωσης.
Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα	Σύμφωνα με τους ορισμούς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA, ITS Technical Standards) ως Μη Εξυπηρετούμενα ορίζονται τα Ανοίγματα που πληρούν μία ή και τις δύο κάτωθι προϋποθέσεις: α) Σημαντικά ανοίγματα με καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών β) Ανοίγματα αβέβαιης πλήρους είσπραξης χωρίς τη ρευστοποίηση εξασφάλισης, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη ποσού σε καθυστέρηση ή ημερών καθυστέρησης.
Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβέσιμο κόστος σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών.
Οργανικά έσοδα	Καθαρά έσοδα από τόκους + καθαρά έσοδα από προμήθειες.
Οργανικά λειτουργικά κέρδη / (ζημίες)	Οργανικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα και προβλέψεις

	απομείωσης για ΑΠΖ., εξαιρουμένων των προβλέψεων λόγω COVID-19 ύψους €0,4 δισ. και των προβλέψεων λόγω του Project "Frontier" ύψους €0,4 δισ.
Οργανικά λειτουργικά κέρδη / (ζημίες) προ προβλέψεων	Περιλαμβάνει οργανικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα.
Οργανική Αύξηση / (Μείωση) Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων	Οργανική μεταβολή Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, προ πωλήσεων και διαγραφών.
Προβλέψεις δανείων	Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών.
Ρυθμός Δημιουργίας Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων	Καθαρή αύξηση / (μείωση) Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, προ διαγραφών.
Σταθμισμένα Στοιχεία Ενεργητικού	Στοιχεία Ενεργητικού και στοιχεία εκτός Ισολογισμού, προσδιορισμένα βάσει σταθμισμένου κινδύνου, σύμφωνα με τον κανονισμό (EU) 575/2013.
Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	Συνολικά εποπτικά κεφάλαια, με εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων του Κανονισμού (EU) 575/2013 και εποπτικών μεταβατικών ρυθμίσεων για την επίδραση του ΔΠΧΑ 9, αναφορικά με τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού.
Τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού	Τα τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού περιλαμβάνουν τα εν δυνάμει τοκοφόρα στοιχεία του ενεργητικού και αφορούν το ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες, τις απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (εξαιρουμένων των μετοχών και μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων), δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών και χαρτοφυλάκιο επενδύσεων (εξαιρουμένων των μετοχών και μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων).
Τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα	Αναφέρεται σε τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα και περιλαμβάνει λιανική, εταιρική και επενδυτική τραπεζική. Οι τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα περιλαμβάνουν την Εθνική Leasing A.E. (Ethniki Leasing S.A.) , την Probank Leasing A.E (Probank Leasing S.A.) και την Εθνική Factors A.E (Etniki Factors S.A.)

Η παρούσα Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει χρηματοοικονομικές αναφορές και μεγέθη όπως προέρχονται από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019 οι οποίες έχουν συνταχθεί με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ») όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ»). Επίσης, περιλαμβάνει χρηματοοικονομικές πληροφορίες οι οποίες αντλούνται από την κανονική ροή των συστημάτων χρηματοοικονομικής και διοικητικής πληροφόρησης, όπως αυτές κατηγοριοποιούνται σε ξένες και εγχώριες δραστηριότητες βάσει της χώρας προέλευσης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του Ομίλου.

Επιπρόσθετα, περιλαμβάνει αναφορές σε συγκεκριμένα μεγέθη τα οποία δεν ορίζονται από τα ΔΠΧΑ, όπως τα «οργανικά κέρδη προ προβλέψεων», το «καθαρό επιτοκιακό περιθώριο» και άλλα ποσά, όπως διατυπώνονται ανωτέρω, μη οριζόμενα από τα ΔΠΧΑ. Ένα μη οριζόμενο από τα ΔΠΧΑ κονδύλι μετρά την ιστορική ή μελλοντική χρηματοοικονομική επίδοση, χρηματοοικονομική θέση ή τις ταμιακές ροές, και περιλαμβάνει ή εξαιρεί ποσά τα οποία δεν προβλέπονται από τα ΔΠΧΑ. Ο Όμιλος πιστεύει ότι τα μη οριζόμενα από τα ΔΠΧΑ κονδύλια παρουσιάζουν μια πιο ουσιαστική ανάλυση της χρηματοοικονομικής του κατάστασης και των αποτελεσμάτων των εργασιών του. Ωστόσο, τα μη οριζόμενα από τα ΔΠΧΑ κονδύλια δεν αποτελούν υποκατάστατο των ΔΠΧΑ.

Επεξηγηματική Έκθεση

επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2020

Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της

Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007, οι εταιρείες των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο υποχρεούνται να υποβάλουν επεξηγηματική έκθεση προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων τους παρέχοντας αναλυτικές πληροφορίες σε συγκεκριμένα θέματα. Η παρούσα επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας περιέχει τις απαιτούμενες αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με τα ζητήματα αυτά.

Α) Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου

Δυνάμει της απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της 26 Ιουλίου 2018, αποφασίστηκε η ταυτόχρονη (i) αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 0,90 ευρώ, λόγω κεφαλαιοποίησης ισόποσου μέρους του ειδικού αποθεματικού της Τράπεζα σύμφωνα με το Άρθρο 4.4α του Κ.Ν. 2190 / 1920[34] και (ii) αύξηση της ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετά ψήφου μετοχής της Τράπεζας από 0,30 ευρώ σε 3,00 ευρώ και μείωση του συνολικού αριθμού των παλαιών κοινών ονομαστικών μετοχών της Τράπεζας από 9.147.151.527 σε 914.715.153 νέες κοινές ονομαστικές μετά ψήφου μετοχές με συνένωση των εν λόγω μετοχών (reverse split) σε αναλογία δέκα (10) παλαιών κοινών μετοχών της Τράπεζας έναντι μίας (1) νέας κοινής μετοχής της Τράπεζας.

Μετά τα ανωτέρω, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας την 31 Δεκεμβρίου 2020 ανερχόταν σε €2.744.145.459 διαιρούμενο σε 914.715.153 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας €3,00 η κάθε μία.

Οι μετοχές της Τράπεζας είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών («ΧΑ»).

Τα δικαιώματα των μετόχων της Τράπεζας που πηγάζουν από κάθε μία μετοχή, είναι καταρχήν ανάλογα με το ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου στο οποίο αντιστοιχούν. Κάθε μετοχή ενσωματώνει όλα τα δικαιώματα που προβλέπει ο Νόμος και το Καταστατικό της Τράπεζας, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων των 13.481.859 κοινών άυλων ονομαστικών μετοχών που κατέχει το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΤΧΣ»), οι οποίες υπόκεινται στους περιορισμούς του άρθρου 7[α] παρ. 2 του Ν. 3864/2010. Ειδικότερα:

1. Τα κάτωθι δικαιώματα απορρέουν από τις 901.233.294 κοινές μετοχές (που αντιστοιχούν σε ποσό ύψους €2.703.699.882 ή 98,53% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου) εκ των οποίων 355.986.916 κατέχει το ΤΧΣ (που αντιστοιχούν σε ποσό ύψους €1.067.960.748 ή 38,92% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας):

   - Το δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.
   - Το δικαίωμα επί του μερίσματος από τα ετήσια κέρδη της Τράπεζας, το οποίο ανέρχεται σε ποσοστό 35% των καθαρών κερδών, μετά από αφαίρεση των ποσών όπως προσδιορίζονται στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο. Το εναπομείναν μέρος των καθαρών κερδών κάθε χρήσης διανέμεται στους μετόχους ως πρώτο μέρισμα, ενώ η χορήγηση πρόσθετου μερίσματος αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση. Μέρισμα δικαιούται κάθε μέτοχος, ο οποίος αναφέρεται στο τηρούμενο από την Τράπεζα μητρώο μετόχων κατά την ημερομηνία προσδιορισμού δικαιούχων μερίσματος. Το μέρισμα κάθε μετοχής καταβάλλεται στο μέτοχο εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων που ενέκρινε τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας. Ο τρόπος και ο τόπος καταβολής του μερίσματος ανακοινώνεται κατά τα προβλεπόμενα στο εφαρμοστέο πλαίσιο. Το δικαίωμα είσπραξης του μερίσματος παραγράφεται και το αντίστοιχο ποσό περιέρχεται στο Ελληνικό Δημόσιο μετά την παρέλευση πέντε (5) ετών από το τέλος του έτους, κατά το οποίο ενέκρινε τη διανομή του η Γενική Συνέλευση.
   - Το δικαίωμα προτίμησης σε κάθε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με μετρητά και την έκδοση νέων μετοχών.
   - Το δικαίωμα πρόσβασης στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και στις εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών της Τράπεζας μέσω του

[34] Από την 1 Ιανουαρίου 2019 ο Ν. 4548/2018 έχει αντικαταστήσει τον Κ.Ν. 2190/1920.

διαδικτυακού τόπου της Τράπεζας δέκα (10) ημέρες πριν από κάθε Τακτική Γενική Συνέλευση.

- Η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας διατηρεί όλα τα δικαιώματά της κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης (σύμφωνα με το άρθρο 37 του Καταστατικού της).

2. Οι 13.481.859 κοινές μετοχές που κατέχει το ΤΧΣ (που αντιστοιχούν σε ποσό ύψους €40.445.577 ή 1,47% επί του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας), σύμφωνα με το άρθρο $7^{α}$ παρ. 2 του Ν. 3864/2010 δίνουν δικαίωμα ψήφου του ΤΧΣ στη Γενική Συνέλευση των μετόχων με τους περιορισμούς που περιγράφονται αναλυτικά στην Ενότητα Ε κατωτέρω (*«Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου»*).

   Επιπλέον, οι κοινές μετοχές που κατέχει το ΤΧΣ παρέχουν επίσης, όπως και οι λοιπές κοινές μετοχές που κατέχουν οι ιδιώτες Επενδυτές, δικαίωμα επί του μερίσματος, δικαίωμα προτίμησης σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, δικαίωμα πρόσβασης στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών, κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα.

   Περαιτέρω, οι εν λόγω κοινές μετοχές παρέχουν στον εκπρόσωπο του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας τα εξής ειδικά δικαιώματα σύμφωνα με τον Ν. 3864/2010, όπως ισχύει:

   - Το δικαίωμα να ζητεί την σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.
   - Το δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας:
     i. Σχετικής με τη διανομή μερισμάτων και την πολιτική παροχών προς τον Πρόεδρο, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τους Γενικούς Διευθυντές και τους αναπληρωτές τους ή
     ii. Εφόσον η υπό συζήτηση απόφαση δύναται να θέσει σε κίνδυνο τα συμφέροντα των καταθετών ή να επηρεάσει σοβαρά τη ρευστότητα ή τη φερεγγυότητα ή την εν γένει συνετή και εύρυθμη λειτουργία της Τράπεζας (όπως επιχειρηματική στρατηγική, διαχείριση στοιχείων ενεργητικού-παθητικού κλπ.)
     iii. Που αφορά εταιρικές πράξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 7α του Ν.3864/2010, ήτοι αποφάσεων τροποποίησης του καταστατικού, περιλαμβανομένης της αύξησης ή μείωσης κεφαλαίου ή της παροχής σχετικής εξουσιοδότησης στο διοικητικό συμβούλιο, συγχώνευσης, διάσπασης, μετατροπής, αναβίωσης, παράτασης της διάρκειας ή διάλυσης της εταιρείας, μεταβίβασης στοιχείων του ενεργητικού, περιλαμβανομένης της πώλησης θυγατρικών ή για όποιο άλλο θέμα απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία κατά τα προβλεπόμενα στο Ν. 4548/2018 και η οποία απόφαση δύναται να επηρεάσει σημαντικά τη συμμετοχή του ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο του πιστωτικού ιδρύματος.
   - Το δικαίωμα να ζητεί την αναβολή επί τρεις (εργάσιμες) ημέρες της συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, προκειμένου να λάβει οδηγίες από την Εκτελεστική Επιτροπή του Ταμείου. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί έως το πέρας της συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου.
   - Το δικαίωμα να ζητεί τη σύγκληση του Διοικητικού Συμβουλίου.
   - Το δικαίωμα να εγκρίνει το διορισμό του Γενικού Διευθυντή Οικονομικών.

   Κατά την άσκηση των ως άνω δικαιωμάτων του στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ λαμβάνει υπόψη του την επιχειρηματική αυτονομία της Τράπεζας. Επιπροσθέτως, για τους σκοπούς του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, το ΤΧΣ έχει ελεύθερη πρόσβαση στα βιβλία και στοιχεία της Τράπεζας, με στελέχη ή συμβούλους της επιλογής του. Σύμφωνα με το Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, το ΤΧΣ έχει επίσης το δικαίωμα να ικανοποιείται από το προϊόν εκκαθάρισης προνομιακά έναντι όλων των άλλων μετόχων, σε περίπτωση εκκαθάρισης της Τράπεζας.

   Τέλος, ο οργανισμός "International Finance Corporation" – "IFC" και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης ("European Bank for Reconstruction and Development" – "EBRD") συμμετείχαν στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας η οποία ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2015, και κατείχαν 66.666.667 μετοχές της Τράπεζας, ήτοι 0,73% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου και 166.666.666 μετοχές, ήτοι 1,82% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου αντίστοιχα. Η Τράπεζα, κατά την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου το 2015, είχε υπογράψει συμφωνία με έκαστο εκ των ανωτέρω, η οποία παραμένει σε ισχύ για το χρονικό διάστημα που οι μετοχές της Τράπεζας παραμένουν στην κατοχή των παραπάνω δύο οργανισμών. Από τον Ιούλιο 2017, το IFC έπαυσε να κατέχει μετοχές της Τράπεζας. Περαιτέρω, από το Νοέμβριο 2020 η EBRD έπαυσε επίσης να κατέχει μετοχές της Τράπεζας, ως τούτου, και η σχετική συμφωνία με την EBRD ως μέτοχο δεν είναι πλέον σε ισχύ.

Β) Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας

Το Καταστατικό της Τράπεζας δεν επιβάλει περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας. Η μεταβίβαση μετοχών της Τράπεζας που κατέχει το ΤΧΣ υπόκειται στις προβλέψεις του άρθρου 8 του Ν. 3864/2010, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Σημειώνεται ότι, στις 26 Οκτωβρίου 2020 δημοσιεύθηκε η υπ' αριθμ. 121476 ΕΞ 2020 Υπουργική Απόφαση, η οποία προβλέπει την παράταση της προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 8 του Ν. 3684/2010 αναφορικά με τη διάθεση των μετοχών του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, για δύο περαιτέρω έτη, και έως την 1 Νοεμβρίου 2022.

Γ) Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια του Ν. 3556/2007

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020, δεν υπήρχαν σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια του Ν.3556/2007 με ποσοστό μεγαλύτερο άμεσα ή έμμεσα από 5% του συνολικού αριθμού των κοινών μετοχών της Τράπεζας, εκτός των 369.468.775 κοινών μετά ψήφου άυλων μετοχών που κατέχει το ΤΧΣ, σε συνέχεια της ανακεφαλαιοποίησης της Τράπεζας το 2013 και 2015, εκ των οποίων 13.481.859 υπόκεινται στους διαλαμβανόμενους στο άρθρο 7α παρ. 2 Ν. 3864/2010 περιορισμούς.

Δ) Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου με τις κατωτέρω εξαιρέσεις.

Δυνάμει των προβλέψεων του άρθρου 10 παρ.2 Ν. 3864/2010, το ΤΧΣ διατηρεί από τις 11 Ιουνίου 2012 έναν εκπρόσωπο στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ο οποίος έχει τα παραπάνω αναφερθέντα από τον Ν. 3864/2010 δικαιώματα.

Ειδικότερα, σκοπός του ΤΧΣ, σύμφωνα με το Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, είναι η συνεισφορά στη διατήρηση της σταθερότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, προς χάριν του δημοσίου συμφέροντος.

Κατά την επιδίωξη του στόχου του, το ΤΧΣ θα πρέπει, μεταξύ άλλων, (i) να παρακολουθεί και να αξιολογεί, για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει κεφαλαιακή ενίσχυση από το ΤΧΣ, το βαθμό συμμόρφωσης με τα σχέδια αναδιάρθρωσής τους, (ii) να ασκήσει τα μετοχικά του δικαιώματα, σε συμμόρφωση με κανόνες που υπηρετούν τη χρηστή διαχείριση της περιουσίας του και με τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων και ανταγωνισμού, (iii) να διασφαλίσει ότι η Τράπεζα λειτουργεί με τους όρους της αγοράς και (iv) ότι σε εύθετο χρόνο η Τράπεζα θα επανέλθει σε ιδιωτικό ιδιοκτησιακό καθεστώς με ανοιχτό και διαφανή τρόπο.

Προκειμένου για την επίτευξη των παραπάνω στόχων η Τράπεζα και το ΤΧΣ συνομολόγησαν την από 10 Ιουλίου 2013 Σύμβαση Πλαίσιο Συνεργασίας («Relationship Framework Agreement») (εφεξής «Σύμβαση–Πλαίσιο»), (αρχική Σύμβαση–Πλαίσιο). Επιπρόσθετα, ως αποτέλεσμα χορήγησης κεφαλαιακής ενίσχυσης από το ΤΧΣ στην Τράπεζα, στο πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησης που ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2015 και προκειμένου το ΤΧΣ να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, να ασκήσει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του και να συμμορφωθεί με τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει μέσω της Συμφωνίας Χρηματοοικονομικής Στήριξης[35] («Financial Assistance Facility Agreement» – «FFA») και του Μνημονίου Συμφωνίας Χρηματοδοτικής Στήριξης[36] («Memorandum Of Understanding» ή «MoU»), το ΤΧΣ και η Τράπεζα προέβησαν στις 3 Δεκεμβρίου 2015 στην υπογραφή του νέας Συμφωνίας Πλαίσιο, το οποίο αναθεώρησε την αρχική Συμφωνία – Πλαίσιο.

Η εν λόγω Συμφωνία–Πλαίσιο καθορίζει τη σχέση μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ και τα θέματα που αφορούν, μεταξύ άλλων (α) την εταιρική διακυβέρνηση της Τράπεζας, (β) το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης και την παρακολούθηση αυτού, (γ) την παρακολούθηση της εφαρμογής του πλαισίου διαχείρισης της Τράπεζας και την απόδοση της Τράπεζας για την επίλυση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων. Επιπρόσθετα, η Συμφωνία–Πλαίσιο πραγματεύεται δ) τις ουσιώδεις υποχρεώσεις και τη μετάπτωση των δικαιωμάτων ψήφου του ΤΧΣ σε πλήρη δικαιώματα ψήφου, (ε) την παρακολούθηση του πραγματικού προφίλ κινδύνων της Τράπεζας σε σχέση με την εγκεκριμένη στρατηγική για τη διαχείριση κινδύνων και την κεφαλαιακή επάρκεια, (στ) τη συναίνεση του ΤΧΣ για τα Ουσιώδη Θέματα, (ζ) τις Ουσιώδεις Δικαστικές Διαμάχες και Διαδικασίες που αφορούν στην Τράπεζα και (η) τα καθήκοντα, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του εκπροσώπου του ΤΧΣ στο Διοικητικού Συμβούλιο.

Περαιτέρω, η εν λόγω Συμφωνία–Πλαίσιο αναφέρει ότι, με την επιφύλαξη των όρων της, του ισχύοντος νόμου και των καταστατικών εγγράφων, τα όργανα της Τράπεζας που λαμβάνουν αποφάσεις θα συνεχίσουν να καθορίζουν ανεξάρτητα, μεταξύ άλλων, την εμπορική στρατηγική και πολιτική της Τράπεζας σε συμμόρφωση με το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης και οι αποφάσεις σχετικά με την καθημερινή λειτουργία της Τράπεζας θα εξακολουθήσουν να παραμένουν στα αρμόδια όργανα και στελέχη της Τράπεζας, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις νόμιμες και καταστατικές υποχρεώσεις τους.

Επιπλέον, δυνάμει της εν θέματι Συμφωνίας-Πλαίσιο, η Τράπεζα οφείλει να παρέχει στο ΤΧΣ όλες τις πληροφορίες και τα στοιχεία που αφορούν τον Όμιλο/Τράπεζα και τα σχετιζόμενα με αυτόν θέματα, τα οποία το ΤΧΣ εύλογα κρίνει αναγκαία προκειμένου να διασφαλίσει τα περιουσιακά του στοιχεία, να παρακολουθεί την εκ μέρους της Τράπεζας εφαρμογή του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης, και να ασκεί τα νόμιμα δικαιώματά και τις υποχρεώσεις του καθώς και τις Συμβατικές Υποχρεώσεις. Στο πλαίσιο της αποτελεσματικής εφαρμογής της Συμφωνίας – Πλαίσιο, η Τράπεζα και το ΤΧΣ θα συνεργάζονται αποτελεσματικά. Στελέχη της Τράπεζας και του ΤΧΣ θα πραγματοποιούν συναντήσεις σε τακτή βάση και θα συνεργάζονται στο πλαίσιο της διαδικασίας παρακολούθησης του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης της Τράπεζας σύμφωνα με τον όρο 2.3 της Συμφωνίας – Πλαίσιο. Η Εκτελεστική Επιτροπή του ΤΧΣ και η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή της Τράπεζας θα συνεδριάζουν τουλάχιστον μία φορά το τρίμηνο, ενώ η διοίκηση της Τράπεζας (συμπεριλαμβανομένου του Επικεφαλής των Οικονομικών Υπηρεσιών - CFO, του Επικεφαλής της Διαχείρισης Κινδύνων – CRO, και του Επικεφαλής της Στρατηγικής, ανάλογα με τα θέματα ημερησίας διάταξης) θα συνεδριάζει με τα ανώτατα στελέχη του ΤΧΣ τουλάχιστον μία φορά τον μήνα.

Περαιτέρω, ορίζεται ότι ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας συμμετέχει ως μέλος σε όλες τις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, ενώ προβλέπεται και ο ορισμός ενός εκπροσώπου του ΤΧΣ ως Παρατηρητή (χωρίς δικαίωμα ψήφου) στο Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές αυτού.

Επιπρόσθετα, η αναθεωρημένη Συμφωνία-Πλαίσιο προβλέπει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- Η Τράπεζα θα πρέπει κάθε φορά να υιοθετεί και να εφαρμόζει δομές εταιρικής διακυβέρνησης που να διασφαλίζουν την εφαρμογή της εν λόγω συμφωνίας, σε συμμόρφωση κάθε φορά προς τις απαιτήσεις του Νόμου, τις Συμβατικές Υποχρεώσεις και το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης.
- Η Τράπεζα θα χορηγεί στο ΤΧΣ έγγραφα, όπως απαιτείται, με σκοπό να διασφαλίζει την αποτελεσματική παρακολούθηση της εφαρμογής του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης και του πλαισίου για τη διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων, ώστε να δίνεται η δυνατότητα στο ΤΧΣ να εκτελεί τον θεσμικό του ρόλο.
- Αν η Τράπεζα έχει απασχολήσει, πριν από τη σύναψη της εν λόγω Συμφωνίας, εταιρεία εξωτερικών ελεγκτών για χρονικό διάστημα το οποίο υπερβαίνει τα πέντε έτη, η Τράπεζα θα πρέπει να αντικαταστήσει την εταιρεία αυτή. Οι νέες συμβάσεις ανάθεσης δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα πέντε έτη. Η πρώτη πενταετής περίοδος έληξε για την

[35] Η συμφωνία αυτή υπεγράφη στις 19 Αυγούστου 2015 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας («ΕΜΣ» ή «ESM»), της Ελληνικής Κυβέρνησης, της Τράπεζας της Ελλάδος και του ΤΧΣ.

[36] Νοείται το μνημόνιο που υπεγράφη στις 19 Αυγούστου 2015 μεταξύ ESM, εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Τράπεζας της Ελλάδος.

Τράπεζα μετά την εταιρική χρήση 2016. Στο πλαίσιο αυτό, το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε κατά τη συνεδρία του στις 18 Ιανουαρίου 2017 και έπειτα από σχετική σύσταση της Επιτροπής Ελέγχου, την PwC ως την πλέον κατάλληλη ελεγκτική εταιρεία για τον έλεγχο του Ομίλου για την χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017. Ο διορισμός της PwC, εγκρίθηκε από την Ετήσια Γενική Συνέλευση της Εθνικής Τράπεζας Μετόχων του 2017 στις 30 Ιουνίου 2017. Η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας που πραγματοποιήθηκε στις 26 Ιουλίου 2018 διόρισε την PwC να διενεργήσει τον έλεγχο του Ομίλου για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, κατόπιν σχετικής εισήγησης από την Επιτροπή Ελέγχου. Η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας που πραγματοποιήθηκε στις 31 Ιουλίου 2019 διόρισε την PwC να διενεργήσει τον έλεγχο του Ομίλου για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019, κατόπιν σχετικής εισήγησης από την Επιτροπή Ελέγχου. Η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας που πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουνίου 2020 διόρισε την PwC να διενεργήσει τον έλεγχο του Ομίλου για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, κατόπιν σχετικής εισήγησης από την Επιτροπή Ελέγχου.

Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν. 4701/2020, το ΤΧΣ και τα πιστωτικά ιδρύματα που συμμετείχαν σε σχέδια ανακεφαλαιοποίησης ή τα επωφελούμενα πιστωτικά ιδρύματα που προέρχονται από τη μεταβίβαση τραπεζικών εργασιών λόγω διάσπασης ή μερικής απόσχισης κλάδου στο πλαίσιο εταιρικού μετασχηματισμού του Ν. 4601/2019 μπορούν να αποφασίζουν την παράταση των συμβάσεων με τους ορκωτούς ελεγκτές στους οποίους έχει ανατεθεί ο έλεγχος του πιστωτικού ιδρύματος και μετά το πέρας της πενταετίας, για διάστημα που δεν υπερβαίνει συνολικά τη δεκαετία, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κανονισμού (ΕΕ) υπ` αρ. 537/2014 (L 158), εφόσον η Γενική Συνέλευση των μετόχων του πιστωτικού ιδρύματος εγκρίνει τη σχετική αιτιολογημένη εισήγηση που υποβάλλει κατόπιν σύστασης της επιτροπής ελέγχου, το Διοικητικό Συμβούλιο.

- Σε περίπτωση τυχόν υφιστάμενων ή ευλόγως προβλεπόμενων ανεπιθύμητων αποκλίσεων στην επίδοση και το προφίλ κινδύνου του Ομίλου της Τράπεζας, αναφορικά με το βασικό σενάριο του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης, ή αναφορικά με τον προϋπολογισμό, ή σχετικά με την Στρατηγική Διαχείρισης Κινδύνου και Κεφαλαιακής Επάρκειας, εάν οι ανεπιθύμητες αποκλίσεις έχουν ήδη εγκριθεί από το ΤΧΣ μέσω της έγκρισης του προϋπολογισμού, το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει άμεσα να υποβάλει τις προτεινόμενες διορθωτικές ενέργειες στο ΤΧΣ για επισκόπηση και έγκριση.
- Έλεγχος της επίδοσης σε σχέση με το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης, καθώς και της εξέλιξης σε ουσιώδεις πρωτοβουλίες εκ μέρους της Τράπεζας (π.χ. εκποιήσεις, συγχωνεύσεις, κ.λπ.) θα διενεργείται με τους παρακάτω τρόπους:
  i. Τακτικές συνεδριάσεις μεταξύ της διοίκησης της Τράπεζας και του ΤΧΣ.
  ii. Έλεγχος παρακολούθησης της επίδοσης σε σχέση με το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης ή τον προϋπολογισμό, εάν ανεπιθύμητες αποκλίσεις έχουν ήδη εγκριθεί από το ΤΧΣ μέσω της έγκρισης του προϋπολογισμού, σε τριμηνιαία βάση, σύμφωνα με διάστημα αναφορών των αποτελεσμάτων της Τράπεζας. Για το σκοπό των ελέγχων παρακολούθησης, η Τράπεζα θα παρέχει στο ΤΧΣ μία έκθεση αναφορικά με την χρηματοοικονομική και επιχειρηματική επίδοση σε σχέση με το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης ή τον προϋπολογισμό, σε περίπτωση που οι ανεπιθύμητες αποκλίσεις έχουν ήδη εγκριθεί από το ΤΧΣ μέσω της έγκρισης των τριμηνιαίων στόχων του προϋπολογισμού, που να υπογραμμίζει σαφώς την μέχρι τότε επίδοση σε σχέση με τους στόχους του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης, καθώς και προς τον προϋπολογισμό, τις βασικές πρωτοβουλίες και τον αναμενόμενο αντίκτυπό τους για τα επόμενα τέσσερα τρίμηνα και αναγνωρίζοντας κάθε ανεπιθύμητη απόκλιση από τους στόχους και τα συνδεόμενα διορθωτικά μέτρα/πρωτοβουλίες, τα οποία θα πρέπει να εγκριθούν από το ΤΧΣ.
- Το ΤΧΣ θα παρακολουθεί και θα αξιολογεί την επίδοση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και των Επιτροπών αυτού.
- Η Τράπεζα θα πρέπει να λαμβάνει την προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του ΤΧΣ για μια σειρά «Σημαντικών Θεμάτων», όπως προβλέπεται στη Συμφωνία-Πλαίσιο.
- Η Τράπεζα θα ενημερώνει γραπτώς το ΤΧΣ αμέσως μόλις εκτελεί μία μη δεσμευτική συμφωνία/Μνημόνιο Συνεννόησης για την πώληση (ή μόλις λαμβάνει κάποια πρόταση από τρίτα μέρη για την απόκτηση) θυγατρικής της Τράπεζας, ή μέρους των εργασιών της.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να διενεργεί μία άσκηση αυτοαξιολόγησης σε ετήσια βάση όχι μόνο στο σύνολό του, όπως προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία, αλλά επίσης για κάθε μία από τις Επιτροπές του. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης θα πρέπει να αναφέρονται στην Ετήσια Δήλωση/Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να εγκρίνει τις ακόλουθες Πολιτικές και τις τροποποιήσεις αυτών: την Στρατηγική της Τράπεζας και του Ομίλου, την Πολιτική και Διακυβέρνηση αναφορικά με τη διαχείριση των δανείων σε καθυστέρηση και των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων, την Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων, την Πολιτική για τις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη, την Πολιτική Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών, την Πολιτική Χορηγιών και Δωρεών, την Πολιτική Εξωτερικής Ανάθεσης, την Πολιτική Αυτοαξιολόγησης Διοικητικού Συμβουλίου/Επιτροπών.

Σύμφωνα με τους όρους της εν λόγω Συμφωνίας - Πλαίσιο, ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει τα ακόλουθα δικαιώματα:

- Να ζητεί από το Διοικητικό Συμβούλιο να συγκαλέσει την Γενική Συνέλευση των Μετόχων ή να συμπεριληφθούν στην ημερήσια διάταξη συγκεκριμένα θέματα προς συζήτηση στη Γενική Συνέλευση που θα συγκληθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Το σχετικό αίτημα αναφορικά με τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης θα υποβάλλεται εγγράφως προς τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και θα περιλαμβάνει τα προτεινόμενα θέματα ημερήσιας διάταξης. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει στην περίπτωση αυτή την υποχρέωση να συγκαλέσει τη Γενική Συνέλευση, μόλις υποβληθεί το προαναφερόμενο αίτημα από τον Εκπρόσωπο του ΤΧΣ. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την υποχρέωση να συμπεριλάβει τα προτεινόμενα θέματα στην πρόσκληση για τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης.

- Να ζητεί την σύγκληση του Διοικητικού Συμβουλίου εντός επτά (7) ημερολογιακών ημερών από σχετική έγγραφη αίτησή του προς τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. Το σχετικό αίτημα υποβάλλεται εγγράφως στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και περιλαμβάνει και τα προτεινόμενα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Στην περίπτωση αυτή, αν ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν συγκαλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο εντός της παραπάνω προθεσμίας ή αν δεν συμπεριλάβει όλα τα προτεινόμενα θέματα στην πρόσκληση, τότε ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ θα έχει δικαίωμα να συγκαλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο εντός περιόδου πέντε (5) ημερών από την εκπνοή της παραπάνω επταήμερης προθεσμίας. Αυτή η πρόσκληση θα επικοινωνείται σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Να συμπεριλαμβάνει θέματα στην ημερήσια διάταξη μιας προγραμματισμένης συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου, συμπεριλαμβάνοντας οποιαδήποτε θέμα σχετίζεται με οποιαδήποτε οντότητα του Ομίλου. Για το σκοπό αυτό, ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ θα υποβάλλει εγγράφως στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου τα επιθυμητά πρόσθετα θέματα της ημερήσιας διάταξης τουλάχιστον (2) δύο εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, σε αυτήν την περίπτωση, πρέπει να περιλάβει τα θέματα αυτά στην ημερήσια διάταξη της προγραμματισμένης συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Να ζητεί την αναβολή της συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου ή της συζήτησης οποιουδήποτε θέματος έως τρεις (3) εργάσιμες ημέρες, εάν κρίνει ότι το συνοδευτικό υλικό, τα στοιχεία ή οι πληροφορίες και τα υποστηρικτικά έγγραφα τα οποία έχουν υποβληθεί στο ΤΧΣ, σχετικά με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, δεν είναι επαρκή.
- Να εγκρίνει το διορισμό του Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας.

Το ΤΧΣ έχει το δικαίωμα να διεξάγει επιτόπιους και ad hoc ελέγχους με τη συμμετοχή ειδικών και/ή εξωτερικών ελεγκτών τους οποίους έχει ορίσει το ΤΧΣ, με στόχο να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις σύμφωνα με τη Συμφωνία – Πλαίσιο. Το ΤΧΣ έχει ελεύθερη πρόσβαση στα βιβλία και στοιχεία της Τράπεζας για τους σκοπούς του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, με συμβούλους ή/και στελέχη της επιλογής του, προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων του ΤΧΣ βάσει του παραπάνω νόμου, περιλαμβανομένης της παρακολούθησης της εφαρμογής του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης.

Ε) Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν προβλέπονται περιορισμοί του δικαιώματος ψήφου που απορρέουν από τις κοινές μετοχές της Τράπεζας, εκτός από τους περιορισμούς που αφορούν στις κοινές μετοχές που κατέχει το ΤΧΣ, οι οποίες υπόκεινται στις διατάξεις του άρθρου $7^{α}$ παρ. 2 Ν. 3864/2010, όπως αυτές εκτέθηκαν παραπάνω.

Πιο συγκεκριμένα, οι εν λόγω μετοχές δίνουν στο ΤΧΣ δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων μόνο για τις αποφάσεις τροποποίησης του καταστατικού, περιλαμβανομένης της αύξησης ή μείωσης κεφαλαίου ή της παροχής σχετικής εξουσιοδότησης στο διοικητικό συμβούλιο, συγχώνευσης, διάσπασης, μετατροπής, αναβίωσης, παράτασης της διάρκειας ή διάλυσης της εταιρείας, μεταβίβασης στοιχείων του ενεργητικού, περιλαμβανομένης της πώλησης θυγατρικών ή για όποιο άλλο θέμα απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία κατά τα προβλεπόμενα στο Ν. 4548/2018. Ειδικότερα, για τους σκοπούς υπολογισμού της απαρτίας και πλειοψηφίας στη Γενική Συνέλευση, οι μετοχές του ΤΧΣ δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τη λήψη αποφάσεων για θέματα άλλα από αυτά που αναφέρονται παραπάνω. Σύμφωνα με το ίδιο ως άνω άρθρο 7α Ν. 3864/2010, το ΤΧΣ ασκεί πλήρως τα δικαιώματα ψήφου, χωρίς τους παραπάνω αναφερόμενους περιορισμούς και στην περίπτωση που διαπιστωθεί, με απόφαση των μελών του Γενικού Συμβουλίου του Ταμείου, ότι παραβιάζονται ουσιώδεις υποχρεώσεις του πιστωτικού ιδρύματος οι οποίες προβλέπονται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης ή εμποδίζουν την υλοποίηση αυτού ή περιγράφονται στη «Συμφωνία Πλαίσιο» ανάμεσα στην Τράπεζα και το ΤΧΣ.

ΣΤ) Συμφωνίες μετόχων της Τράπεζας

Δεν έχουν γνωστοποιηθεί στην Τράπεζα συμφωνίες μεταξύ μετόχων που συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών ή περιορισμούς στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου. Οι μόνοι περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών ή στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου αφορούν μετοχές που κατέχει το ΤΧΣ, όπως αναφέρθηκε στις Ενότητες Β και Ε ανωτέρω (*«Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας»* και *«Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου»*).

Ζ) Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τροποποίησης καταστατικού

Οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Τράπεζας για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της, καθώς και για την τροποποίηση των διατάξεών του ευθυγραμμίζονται με τα προβλεπόμενα στο Ν. 4548/2018, όπως ισχύει. Σχετικές προβλέψεις αναφορικά με το διορισμό και την αντικατάσταση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου περιέχει ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης και ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, για τα οποία πιο αναλυτική αναφορά γίνεται στις Ενότητες «Α. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας» και «Β. Βασικές Πολιτικές και Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας» της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Στο πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησης των ελληνικών τραπεζών σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, και τις πράξεις υπουργικού συμβουλίου 15/2012 και 38/2012 και έπειτα από την εισφορά από το ΤΧΣ στην Τράπεζα την 28 Μαΐου 2012 ομολόγων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΕΤΧΣ») ως προκαταβολή συμμετοχής στην μελλοντική αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, δυνάμει της από 28 Μαΐου 2012 Σύμβασης Προεγγραφής μεταξύ της Τράπεζας, του ΤΧΣ και του ΕΤΧΣ, όπως τροποποιήθηκε και κωδικοποιήθηκε την 21 Δεκεμβρίου 2012, το ΤΧΣ διατηρεί έναν Εκπρόσωπό του στο Διοικητικό Συμβούλιο, ο οποίος έχει τα προβλεπόμενα από τον Ν. 3864/2010 και τους όρους της Σύμβασης Πλαίσιο, όπως αυτή ισχύει, δικαιώματα.

Η) Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου για την έκδοση νέων ή για την αγορά ιδίων μετοχών

Έκδοση νέων μετοχών

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 24 του Ν. 4548/2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει το δικαίωμα, κατόπιν σχετικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης που υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας των άρθρων 12 και 13 του Ν. 4548/2018, να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας με την έκδοση νέων μετοχών, με απόφασή του που λαμβάνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του. Στην περίπτωση αυτή, και σύμφωνα με το άρθρο 5 του Καταστατικού της Τράπεζας, το μετοχικό κεφάλαιο μπορεί να αυξάνεται μέχρι το τριπλάσιο ποσό του κεφαλαίου που υπάρχει κατά την ημερομηνία που χορηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο η παραπάνω εξουσία (έκτακτη αύξηση). Η ως άνω εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να ανανεώνεται από τη Γενική Συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την πενταετία για κάθε ανανέωση.

Την 19 Ιουνίου 2015, η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε την παροχή εξουσιοδότησης στο Διοικητικό Συμβούλιο να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας κατά το άρθρο 13 του Κ.Ν. 2190/1920 και/ή να ρυθμίζει την έκδοση μετατρέψιμων ομολογιακών δανείων σύμφωνα με το άρθρο 3^{α} του Κ.Ν.2190/1920 και το άρθρο 5 του Καταστατικού της Τράπεζας, μέχρι του ποσού του καταβεβλημένου κατά το χρόνο της Γενικής Συνέλευσης μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, ήτοι €2.413.736.838,60 όσον αφορά σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, και μέχρι του ποσού που αντιστοιχεί στο 50% του καταβεβλημένου κατά το χρόνο της Γενικής Συνέλευσης μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, ήτοι €1.206.868.419,30, όσον αφορά σε έκδοση ομολογιακού δανείου. Η Γενική Συνέλευση εξουσιοδότησε το Διοικητικό Συμβούλιο να αποφασίζει κατά την κρίση του τους αναλυτικούς όρους των εν λόγω αυξήσεων ή/και εκδόσεων ομολογιακών δανείων, τηρουμένων όλων των προϋποθέσεων του νόμου.

Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 113 του Ν. 4548/2018, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης μπορεί να θεσπισθεί πρόγραμμα διάθεσης μετοχών στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και το προσωπικό, με τη μορφή δικαιώματος προαίρεσης αγοράς μετοχών κατά τους ειδικότερους όρους της απόφασης αυτής. Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης ορίζει, ιδίως, τον ανώτατο αριθμό μετοχών που μπορεί να εκδοθούν, των οποίων η συνολική ονομαστική αξία βάσει του νόμου δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/10 των υφιστάμενων μετοχών, εάν οι δικαιούχοι ασκήσουν το δικαίωμα (option) αγοράς μετοχών, την τιμή και τους όρους διάθεσης των μετοχών στους δικαιούχους.

Δεν υφίσταται ενεργό πρόγραμμα διάθεσης μετοχών με τη μορφή δικαιώματος προαίρεσης αγοράς μετοχών.

Αγορά ιδίων μετοχών

Τα άρθρα 49 και 50 του Ν. 4548/2018, καθορίζουν τους όρους για την απόκτηση ίδιων μετοχών, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Εντούτοις, βάσει των περιορισμών που τίθενται από το άρθρο 16Γ του Ν. 3864/2010 κατά το χρονικό διάστημα της συμμετοχής του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας στο κεφάλαιο της Τράπεζας, δεν επιτρέπεται η αγορά ιδίων μετοχών χωρίς την έγκριση του Ταμείου.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2020, η Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ. (η θυγατρική της Τράπεζας που διενεργεί συναλλαγές σε ίδιες μετοχές για τους σκοπούς της δραστηριότητάς της) απέκτησε 12.259.613 μετοχές της Τράπεζας συνολικής αξίας €17 εκατ. και διέθεσε -12.223.918 μετοχές αντί ποσού €17 εκατ. Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η Τράπεζα δεν κατείχε ίδιες μετοχές, ενώ η Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ. κατείχε 335.818 μετοχές που αντιστοιχούν στο 0,0367% του εκδοθέντος κοινού μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας.

Θ) Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής ελέγχου κατόπιν δημόσιας πρότασης

Δεν υφίστανται σημαντικές συμφωνίες, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Τράπεζας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

Ι) Συμφωνίες με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή ανώτερα διευθυντικά στελέχη της Τράπεζας

Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα καταγγελίας των συμβάσεων του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και των Ανωτάτων στελεχών (Γενικών Διευθυντών και Βοηθών Γενικών Διευθυντών) για λόγους που ελευθέρως εκείνη κρίνει, ακόμη και αν αυτοί δεν συνιστούν σπουδαίο λόγο, καταβάλλοντας όμως ως αποζημίωση ποσό, όπως προσδιορίζεται στη σύμβαση. Ειδικά ως προς τα Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα Ανώτατα Στελέχη, η αποζημίωση καθορίζεται σύμφωνα με την εγκεκριμένη από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων του 2020 Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ.

Αθήνα, 24 Μαρτίου 2021

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΚΩΣΤΑΣ Π. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Έκθεση ελέγχου επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. (Τράπεζα και Όμιλος), οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2020, τις καταστάσεις αποτελεσμάτων, συνολικών εσόδων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις σημειώσεις[1] επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που περιλαμβάνουν και περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών.

Κατά τη γνώμη μας, οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την χρηματοοικονομική θέση της Τράπεζας και του Ομίλου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2020, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές, για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Ν. 4548/2018.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων».

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ανεξαρτησία του Ελεγκτή

Καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας έχουμε παραμείνει ανεξάρτητοι από την Τράπεζα και τον Όμιλο, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ) που έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, καθώς και τις απαιτήσεις δεοντολογίας του Ν. 4449/2017 και του Κανονισμού ΕΕ 537/2014, που σχετίζονται με τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα. Έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τον Ν. 4449/2017, τον Κανονισμό ΕΕ 537/2014 και τις απαιτήσεις του Κώδικα ΣΔΠΔΕ.

Δηλώνουμε ότι οι μη ελεγκτικές μας υπηρεσίες προς την Τράπεζα και τις θυγατρικές της παρασχέθηκαν σύμφωνα με τους προαναφερόμενους όρους της ισχύουσας νομοθεσίας και ότι δεν έχουμε παράσχει μη ελεγκτικές υπηρεσίες οι οποίες απαγορεύονται από το άρθρο 5 παρ. 1 του Κανονισμού ΕΕ 537/2014.

Οι μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Τράπεζα και στις θυγατρικές της, κατά τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2020, γνωστοποιούνται στη Σημείωση 45 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κύρια θέματα ελέγχου

Τα κύρια θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2020. Τα θέματα αυτά αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

[1] *Ορισμένες γνωστοποιήσεις έχουν παρουσιαστεί σε διάφορα σημεία της Έκθεσης Διοικητικού Συμβουλίου, αντί στις σημειώσεις των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Οι γνωστοποιήσεις αυτές, στις οποίες παραπέμπουν οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, επισημαίνονται ως ελεγμένες.*

Κύριο θέμα ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκε από τον έλεγχό μας το κύριο θέμα ελέγχου
Προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9	
Λόγω του ύψους του υπολοίπου των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών αλλά και του σημαντικού βαθμού κρίσης που απαιτείται από τη διοίκηση στους υπολογισμούς απομείωσης, η πρόβλεψη απομείωσης για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών έχει κριθεί ιδιαίτερα σημαντική για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για την τρέχουσα χρήση. Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών («ΑΠΖ») εμπεριέχει κρίση και εκτιμήσεις από την διοίκηση και υπόκειται σε σημαντικό βαθμό εκτιμητικής αβεβαιότητας, έχοντας και τα δύο σημαντικά αυξηθεί ως αποτέλεσμα της πανδημίας (COVID-19). Οι σημαντικές υποθέσεις στις οποίες επικεντρωθήκαμε κατά τον έλεγχό μας είναι αυτές με το μεγαλύτερο βαθμό κρίσης από την διοίκηση και με την σημαντικότερη επίπτωση στις ΑΠΖ. Αυτές περιελάμβαναν: ○ Την ανάπτυξη από την Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης του Ομίλου ενός αριθμού μελλοντικών μακροοικονομικών σεναρίων και των σχετικών πιθανοτήτων πραγματοποίησής τους, τα οποία ενσωματώνονται στη διαδικασία κατάταξης σε Στάδια και στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, ○ Για τις χορηγήσεις που υπόκεινται σε ατομική αξιολόγηση, τις σημαντικές παραδοχές για το αν αυτές οι χορηγήσεις έχουν υποστεί απομείωση, καθώς και την εκτίμηση της ΑΠΖ τους, με βάση τις αναμενόμενες ταμειακές ροές τους και της ρευστοποίησης των εξασφαλίσεών τους, καθώς και τον χρόνο ανάκτησής τους, ○ Για τις χορηγήσεις οι οποίες αξιολογούνται συλλογικά και, για τις οποίες οι προβλέψεις ΑΠΖ υπολογίζονται σε συλλογική βάση ανά τύπο χαρτοφυλακίου, τις μεθοδολογίες των στατιστικών μοντέλων απομείωσης που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της πιθανότητας αθέτησης (ΠΑ), του ανοίγματος σε αθέτηση (ΑΣΑ) και ζημίας σε περίπτωση αθέτησης (ΖΠΑ), και της επικύρωσης της απόδοσής τους, ○ Την εφαρμογή επιπλέον προσαρμογών από την διοίκηση, όπου αξιολογεί πως οι υπολογισθείσες ζημιές δεν είναι κατάλληλες, είτε λόγω περιορισμών των μοντέλων, ή όταν δεν αποτυπώνονται οι αναδυόμενοι κίνδυνοι ή οι υφιστάμενες συνθήκες και το περιβάλλον που απορρέει από την κρίση της πανδημίας (COVID-	Η εργασία μας περιέλαβε την κατανόηση της διαδικασίας της διοίκησης και την αξιολόγηση του σχεδιασμού διακυβέρνησης και των δικλίδων ασφαλείας αναφορικά με τον προσδιορισμό της πρόβλεψης απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών. Κατανοήσαμε την διαδικασία της εκτίμησης απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους και αξιολογήσαμε τη σχεδίαση, εφαρμογή και λειτουργία των βασικών εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας αναφορικά με: (i) τον προσδιορισμό των οικονομικών σεναρίων που χρησιμοποιήθηκαν και των σταθμίσεων που εφαρμόστηκαν σε αυτά με βάση την πιθανότητα να υλοποιηθούν, (ii) την παρακολούθηση και την επικύρωση των μοντέλων απομείωσης, και (iii) τη ροή της βασικής πληροφόρησης από τα συστήματα παραγωγής στα μοντέλα που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των ΑΠΖ. Πραγματοποιήσαμε τις ακόλουθες διαδικασίες, με την υποστήριξη, όπου κρίθηκε αναγκαίο, των εξειδικευμένων στελεχών μας: ○ Για την παραγωγή, επιλογή και τη στάθμιση που εφαρμόστηκε στα μακροοικονομικά σενάρια: (i) αξιολογήσαμε την καταλληλότητα της επιλογής και χρήσης των εξωτερικών δεδομένων, (ii) Αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία που εφαρμόστηκε για την κατάρτιση των οικονομικών σεναρίων που χρησιμοποιήθηκαν και για τον προσδιορισμό των σταθμίσεων που εφαρμόστηκαν σε αυτά με βάση την πιθανότητα να υλοποιηθούν, και (iii) Αξιολογήσαμε τον κίνδυνο μεροληψίας στις προγνώσεις, καθώς και την ύπαρξη αντίθετων ενδείξεων, ○ Στις περιπτώσεις στις οποίες οι προβλέψεις απομείωσης υπολογίστηκαν σε συλλογική βάση: (i) εξετάσαμε την πληρότητα και την ακρίβεια των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν στα μοντέλα απομείωσης, συμφωνώντας τα στοιχεία αυτά με τα συστήματα από τα οποία προήλθαν, (ii) Αξιολογήσαμε τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των μοντέλων, συμπεριλαμβανομένων των σημαντικών παραδοχών και της ποιότητας των παρατηρήσιμων δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για τη διαμόρφωση των παραμέτρων των εν λόγω μοντέλων, και (iii) Αξιολογήσαμε το εύλογο της μεθοδολογίας του μοντέλου απομείωσης που εφάρμοσε η διοίκηση και των κύριων κρίσεων που υιοθετήθηκαν στα μοντέλα για να προσδιοριστούν οι παράμετροι πιστωτικού κινδύνου για τον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας, Πρόσθετα, η εργασία μας περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες ελέγχου ουσιώδους

19), ○ Οι εκτιμήσεις της διοίκησης αναφορικά με την επιμέτρηση των δανείων που κατηγοριοποιούνται ως διακρατούμενα προς πώληση, είτε μέσω άμεσων πωλήσεων ή τιτλοποιήσεων. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις σημαντικές λογιστικές κρίσεις και εκτιμήσεις στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών που σχετίζονται με τη διαχείριση και επιμέτρηση του πιστωτικού κινδύνου από την Τράπεζα και τον Όμιλο, και με την πρόβλεψη απομείωσης για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, μπορείτε να ανατρέξετε στις σημειώσεις 3.6, 4.2 και 21 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.	εξασφάλισης: ○ Για ένα δείγμα δανείων για τα οποία έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη σε ατομική βάση, επανυπολογίσαμε την απομείωση και εξετάσαμε βασικές παραμέτρους συμπεριλαμβανομένων των αναμενόμενων ταμειακών εισροών, του εκτιμώμενου χρόνου της είσπραξής τους, των προεξοφλητικών επιτοκίων που έχουν χρησιμοποιηθεί και της αποτίμησης των ληφθεισών εξασφαλίσεων που συμπεριλήφθηκαν στις αναμενόμενες ταμειακές ροές, ○ Για το παραπάνω δείγμα εξετάσαμε τις σχετικές συμβάσεις και λοιπά υποστηρικτικά έγγραφα ώστε να επιβεβαιώσουμε την ύπαρξη και το νόμιμο δικαίωμα στις εξασφαλίσεις. Αξιολογήσαμε τις τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση των εξασφαλίσεων, συγκρίνοντας αυτές με τις πολιτικές της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και με τα εκτιμητικά πρότυπα, ○ Αξιολογήσαμε την καταλληλότητα των αναπροσαρμογών που πραγματοποίησε η διοίκηση λαμβάνοντας υπόψη τις πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις και περιστάσεις, περιλαμβανομένης της επίδρασης από την κρίση της πανδημίας (COVID-19), ○ Για τα διακρατούμενα προς πώληση δάνεια, είτε μέσω άμεσων πωλήσεων ή τιτλοποιήσεων, εξετάσαμε τις σχετικές προσφορές ή/και συμφωνίες και αξιολογήσαμε τους υπολογισμούς της διοίκησης για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας τους. Με βάση τα τεκμήρια που αποκτήσαμε, κρίναμε ότι οι μεθοδολογίες, οι παραδοχές των μοντέλων απομείωσης, οι κρίσεις της διοίκησης και τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την αξιολόγηση της απομείωσης ήταν κατάλληλα και σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9.
Ανακτησιμότητα Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων («ΑΦΑ»)	
Η Τράπεζα και ο Όμιλος αναγνώρισαν ΑΦΑ ύψους 4,9 δις ευρώ σε σχέση με φορολογικά εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές. Για την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας τους απαιτείται σημαντική κρίση και η χρήση εκτιμήσεων. Η Τράπεζα και ο Όμιλος έχουν αναγνωρίσει ΑΦΑ για εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές στον βαθμό που θεωρούν ότι είναι ανακτήσιμες. Οι διαφορές αυτές αφορούν κυρίως: ○ Τις ζημιές που προέκυψαν από τη συμμετοχή του Ομίλου στο πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου (PSI+) και στο πρόγραμμα επαναγοράς του ελληνικού χρέους το 2012, οι οποίες υπόκεινται σε φορολογική απόσβεση για 30 έτη ξεκινώντας από το 2012, και	Έχουμε αξιολογήσει το εύλογο των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν για την κατάρτιση του επιχειρηματικού πλάνου, το οποίο εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας και του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους που σχετίζονται με την υλοποίηση του και την αβεβαιότητα που πηγάζει από το μακροοικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα: ○ Συγκρίναμε τις εν λόγω παραδοχές με τις δικές μας προσδοκίες που βασίζονται στη γνώση του κλάδου και την κατανόηση που έχουμε αποκτήσει κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας, ○ Πραγματοποιήσαμε μια ανάλυση ευαισθησίας για να προσδιορίσουμε την επίδραση ενδεχόμενων μεταβολών στις παραδοχές και τον τρόπο με τον οποίο η αβεβαιότητα της εκτίμησης μπορεί να επηρεάσει την προβλεπόμενη κερδοφορία της

○ Τις ζημιές που προκύπτουν από απομείωση δανείων οι οποίες μπορούν να συμψηφιστούν έναντι μελλοντικών φορολογητέων κερδών σύμφωνα με την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία. Η ανακτησιμότητα των αναγνωρισμένων ΑΦΑ εξαρτάται από την ικανότητα της Τράπεζας και του Ομίλου να παράγουν επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη που θα καλύπτουν τις εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές όταν οι εν λόγω διαφορές οριστικοποιηθούν για φορολογικούς σκοπούς. Η αξιολόγηση της διοίκησης αναφορικά με την ικανότητα της Τράπεζας και του Ομίλου να παράγουν μελλοντικά φορολογητέα κέρδη απαιτεί τις ακόλουθες σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις: ○ παραδοχές στις οποίες στηρίζεται το επιχειρηματικό πλάνο της Τράπεζας και του Ομίλου, ○ προβλέψεις που πρέπει να καλύπτουν τον χρονικό ορίζοντα έως τη νομική εκπνοή της περιόδου εντός της οποίας μπορεί να ανακτηθεί η ΑΦΑ, και ○ προσαρμογές που απαιτούνται για την εκτίμηση των φορολογητέων κερδών από τα προβλεπόμενα λογιστικά κέρδη για να συνάγεται το ποσό της ΑΦΑ που θα μπορεί να ανακτηθεί σε μελλοντικές χρήσεις. Τα επιχειρηματικά πλάνα ενδέχεται να επηρεαστούν από τους κινδύνους και την αβεβαιότητα που πηγάζουν από το μακροοικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις σημαντικές λογιστικές κρίσεις και εκτιμήσεις και τη σημείωση για τον αναβαλλόμενο φόρο μπορείτε να ανατρέξετε στις σημειώσεις 3.2 και 27 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.	Τράπεζας και του Ομίλου. Για τους σκοπούς της αξιολόγησης ανακτησιμότητας που διενεργήσαμε, επισκοπήσαμε την καταλληλότητα των αναπροσαρμογών που πραγματοποιήθηκαν για τη μετατροπή των λογιστικών κερδών σε φορολογητέα κέρδη και αξιολογήσαμε τις προβλέψεις της διοίκησης πέρα από τον χρονικό ορίζοντα του επιχειρηματικού πλάνου. Επίσης, οι διαδικασίες μας περιλάμβαναν και αξιολόγηση της ερμηνείας της ισχύουσας φορολογικής νομοθεσίας από τη διοίκηση σε σχέση με τις λογιστικές διαγραφές και τη σταδιακή απόσβεση της οριστικής φορολογικής ζημιάς από πωλήσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων και διακανονισμούς άφεσης χρέους. Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των κύριων παραδοχών και κρίσεων. Με βάση τα τεκμήρια που αποκτήσαμε, κρίναμε ότι η αξιολόγηση της διοίκησης σε σχέση με την ανακτησιμότητα των ΑΦΑ είναι εύλογη.
Πληροφοριακά συστήματα	
Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε πληροφορίες που παράγονται, επεξεργάζονται και παρουσιάζονται από τα πληροφοριακά συστήματα της Τράπεζας και του Ομίλου και τις αυτοματοποιημένες διαδικασίες και δικλίδες ασφαλείας που έχουν υλοποιηθεί στα συστήματα αυτά. Η Τράπεζα και ο Όμιλος έχουν εφαρμόσει ένα πλαίσιο διακυβέρνησης και δικλίδων ασφαλείας πληροφοριακών συστημάτων για να αντιμετωπιστούν ρίσκα σχετικά με τη διαχείριση προσβάσεων, την ανάπτυξη εφαρμογών και αλλαγών επί αυτών, όπως επίσης λειτουργιών της πληροφορικής για να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη	Οι διαδικασίες μας περιέλαβαν την αξιολόγηση και εξέταση της αποτελεσματικότητας της σχεδίασης και λειτουργίας συγκεκριμένων δικλίδων ασφαλείας αναφορικά με την απρόσκοπτη ακεραιότητα των πληροφοριακών συστημάτων που σχετίζονται με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Εξετάσαμε, σε δειγματοληπτική βάση, διαδικασίες και δικλίδες ασφαλείας σχετικά με τη διαχείριση των προσβάσεων, την ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων και αλλαγών επ' αυτών, και των λειτουργιών της πληροφορικής για τα κύρια επίπεδα υποδομής (δηλ. εφαρμογές, λειτουργικά συστήματα, βάσεις δεδομένων), που αφορούν τα συστήματα που εμπίπτουν στο εύρος του ελέγχου. Επίσης εξετάσαμε, σε δειγματοληπτική βάση, τις

ακεραιότητα των πληροφοριακών συστημάτων που σχετίζονται με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Θεωρήσαμε ότι τα πληροφοριακά συστήματα είναι μια σημαντική περιοχή του ελέγχου μας εξαιτίας της πολυπλοκότητας, του υψηλού αριθμού των συναλλαγών και της σημασίας τους σε σχέση με την λειτουργία και χρηματοοικονομική πληροφόρηση της Τράπεζας και του Ομίλου.	δικλίδες ασφαλείας σε επίπεδο εφαρμογών πληροφορικής και των χειροκίνητων δικλίδων που εξαρτώνται από πληροφοριακά συστήματα, που ήταν βασικές για τον έλεγχό μας ώστε να αξιολογήσουμε την ακρίβεια συγκεκριμένων συστημικών υπολογισμών, την παραγωγή συγκεκριμένων αναφορών και την αποτελεσματική λειτουργία συγκεκριμένων αυτοματοποιημένων δικλίδων, και όπου ήταν εφαρμοστέο, πραγματοποιήσαμε επιπρόσθετες διαδικασίες ουσιαστικής επαλήθευσης.

Άλλες Πληροφορίες

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υπεύθυνα για τις Άλλες Πληροφορίες. Οι Άλλες Πληροφορίες, που περιέχονται στην προβλεπόμενη από τον Ν. 3556/2007 Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση, είναι οι Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, οι Γνωστοποιήσεις Ν.4261/2014, Αρ. 81, οι Γνωστοποιήσεις Ν.4261/2014, Αρ. 82 και η Πληροφόρηση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016 (αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών), τις οποίες λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή.

Η γνώμη μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις Άλλες Πληροφορίες και, εκτός των όσων ρητά αναφέρουμε στο παρόν τμήμα της Έκθεσής μας, δεν εκφράζουμε γνώμη ελέγχου ή άλλης διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις Άλλες Πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό να εξετάσουμε εάν οι Άλλες Πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες.

Εξετάσαμε εάν η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις γνωστοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από το Ν. 4548/2018, και ότι έχει συνταχθεί η προβλεπόμενη από το άρθρο 152 του Ν. 4548/2018 Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Με βάση τις εργασίες που εκτελέσαμε κατά τον έλεγχο μας, κατά τη γνώμη μας:

- Τα πληροφοριακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2020 αντιστοιχούν στις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις,
- Η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 150,151,153 και 154 του Ν. 4548/2018,
- Η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που αναφέρονται στις περιπτώσεις γ και δ της παραγράφου 1 του άρθρου 152 του Ν. 4548/2018.

Επιπλέον, με βάση τη γνώση και κατανόηση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας για την Τράπεζα και τον Όμιλο και το περιβάλλον τους, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε εάν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου και στις Άλλες Πληροφορίες τις οποίες λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις απαιτήσεις του Ν. 4548/2018, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει

ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας της Τράπεζας και του Ομίλου να συνεχίσουν τις δραστηριότητες τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν το Διοικητικό Συμβούλιο είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Τράπεζα και τον Όμιλο ή να διακόψει τις δραστηριότητες τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ 'αυτές τις ενέργειες.

Οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση έχουν την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Τράπεζας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου.

- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.

- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Τράπεζας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Τράπεζα και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

- Συγκεντρώνουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση,

την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα κύρια θέματα ελέγχου. Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτή.

Έκθεση επί άλλων νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων

1. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με την προβλεπόμενη από το άρθρο 11 του Κανονισμού ΕΕ 537/2014 Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας.

2. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Τράπεζας με την από 30 Ιουνίου 2017 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί, καλύπτοντας μια συνολική περίοδο ελέγχου 4 ετών, με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

ΠράισγουωτερχαουςΚούπερς
Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία
Λεωφ. Κηφισίας 268, Χαλάνδρι 152 32
Αρ. Μ. ΣΟΕΛ 113

Αθήνα, 31 Μαρτίου 2021
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Μάριος Ψάλτης
Αρ. Μ. ΣΟΕΛ 38081

Όμιλος και Τράπεζα
Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης
31 Δεκεμβρίου 2020

		Όμιλος		Τράπεζα	
εκατ. €	Σημείωση	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	17	9.175	3.519	9.006	3.318
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	18	3.440	3.008	3.378	2.948
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	19	541	518	523	494
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	20	5.585	4.833	5.585	4.833
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	21	26.807	29.222	25.444	27.952
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	22	15.055	8.890	14.721	8.588
Ακίνητα επενδύσεων	23	125	152	6	6
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις		-	-	1.136	1.139
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	24	22	8	20	6
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	25	282	202	278	199
Ενσώματα πάγια στοιχεία	26	1.663	1.722	1.214	1.264
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	27	4.911	4.911	4.906	4.906
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος		338	366	330	358
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	28	2.282	2.444	2.187	2.351
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	29	7.259	4.453	3.276	999
Σύνολο ενεργητικού		**77.485**	**64.248**	**72.010**	**59.361**
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	30	12.724	4.449	13.021	4.780
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	20	3.321	2.870	3.321	2.870
Υποχρεώσεις προς πελάτες	31	48.504	43.748	47.510	42.761
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	32	910	1.365	910	1.365
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	33	60	5	-	-
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	27	14	11	-	-
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	11	300	267	297	264
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος		2	1	-	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	34	2.632	2.773	2.340	2.388
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	29	3.939	3.482	-	-
Σύνολο παθητικού		**72.406**	**58.971**	**67.399**	**54.428**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο	36	2.744	2.744	2.744	2.744
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	36	13.866	13.866	13.863	13.863
Μείον: Ίδιες μετοχές		(1)	(1)	-	-
Αποθεματικά & αποτελέσματα εις νέον		(11.876)	(11.581)	(11.996)	(11.674)
Ποσά αναγνωρισμένα απευθείας στα ίδια κεφάλαια σχετιζόμενα με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση		326	231	-	-
Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας		**5.059**	**5.259**	**4.611**	**4.933**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	39	20	18	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		**5.079**	**5.277**	**4.611**	**4.933**
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων		**77.485**	**64.248**	**72.010**	**59.361**

Αθήνα, 24 Μαρτίου 2021

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΩΣΤΑΣ Π. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ	ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ	ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Οι σημειώσεις στις σελίδες 187 μέχρι 322 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Κατάσταση Αποτελεσμάτων
για την χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020

		Όμιλος		Τράπεζα	
		Από 1.1 έως		Από 1.1 έως	
εκατ. €	Σημείωση	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		1.375	1.446	1.276	1.348
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(206)	(256)	(216)	(274)
Καθαρά έσοδα από τόκους	6	**1.169**	**1.190**	**1.060**	**1.074**
Έσοδα προμηθειών		364	356	324	314
Έξοδα προμηθειών		(108)	(100)	(96)	(88)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	7	**256**	**256**	**228**	**226**
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	8	386	171	383	172
Κέρδη / (ζημίες) που προκύπτουν από την παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων επιμετρώμενων στο αποσβέσιμο κόστος	22	770	100	773	100
Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)	9	(59)	(41)	(81)	(60)
Καθαρά λειτουργικά έσοδα		**2.522**	**1.676**	**2.363**	**1.512**
Δαπάνες προσωπικού	10	(517)	(605)	(489)	(575)
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	12	(195)	(225)	(170)	(195)
Αποσβέσεις αξίας ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	23,25,26	(154)	(126)	(136)	(132)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	13	(1.106)	(345)	(1.155)	(359)
Κόστος αναδιάρθρωσης	14	(137)	(118)	(135)	(116)
Κέρδη προ φόρων		**413**	**257**	**278**	**135**
Φόροι	15	(11)	(14)	-	-
Κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		**402**	**243**	**278**	**135**
Διακοπείσες δραστηριότητες					
Ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες	29	**(362)**	**(480)**	**(275)**	**(129)**
Κέρδη περιόδου		**40**	**(237)**	**3**	**6**
Αναλογούντα σε:					
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών		2	18	-	-
Μετόχους της Τράπεζας		**38**	**(255)**	**3**	**6**
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	16	**€0,44**	**€0,26**	**€0,30**	**€0,15**
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	16	**€0,04**	**€(0,28)**	**-**	**€0,01**

Αθήνα, 24 Μαρτίου 2021

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΩΣΤΑΣ Π. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ	ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ	ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Οι σημειώσεις στις σελίδες 187 μέχρι 322 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων
για την χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020

		Όμιλος		Τράπεζα	
		Από 1.1 έως		Από 1.1 έως	
εκατ. €	Σημείωση	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Κέρδη/(ζημιές) περιόδου		**40**	**(237)**	**3**	**6**
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα):					
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:					
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση, μετά από φόρους		97	203	-	-
Επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους επιμετρώμενες στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων ("ΕΑΜΛΣΕ"), μετά από φόρους		(264)	315	(264)	314
Συναλλαγματικές διαφορές, μετά από φόρους		(11)	58	(3)	7
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών, μετά από φόρους		(16)	(24)	(16)	(24)
Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης, μετά από φόρους		-	8	-	-
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα		**(194)**	**560**	**(283)**	**297**
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:					
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους επιμετρώμενες στην ΕΑΜΛΣΕ, μετά από φόρους		(37)	13	(37)	11
Επανεκτίμηση της καθαρής υποχρέωσης / περιουσιακού στοιχείου, μετά από φόρους		(20)	(29)	(18)	(25)
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα		**(57)**	**(16)**	**(55)**	**(14)**
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου, μετά από φόρους	37	**(251)**	**544**	**(338)**	**283**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου		**(211)**	**307**	**(335)**	**289**
Αναλογούντα σε:					
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών		2	18	-	-
Μετόχους της Τράπεζας		**(213)**	**289**	**(335)**	**289**

Αθήνα, 24 Μαρτίου 2021

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΩΣΤΑΣ Π. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ	ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ	ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Όμιλος

για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020

	Αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας											
εκατ. €	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Ίδιες μετοχές	Αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ	Αποθεματικό συναλ/κών διαφορών	Αποθεματικό αντιστάθμισης καθαρής επένδυσης	Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών	Προγράμματα καθορισμένων παροχών	Λοιπά αποθεματικά και αποτ/ματα εις νέον	Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο
	Κοινές μετοχές	Κοινές μετοχές										
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	**2.744**	**13.866**	**-**	**90**	**12**	**(119)**	**-**	**(162)**	**(11.469)**	**4.962**	**676**	**5.638**
Επίδραση Δ.Π.Χ.Α. 16	-	-	-	-	-	-	-	-	4	**4**	-	**4**
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019	**2.744**	**13.866**	**-**	**90**	**12**	**(119)**	**-**	**(162)**	**(11.465)**	**4.966**	**676**	**5.642**
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	533	58	8	(24)	(29)	1	**547**	-	**547**
Κέρδη/ (ζημιές) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινεμηθέντα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	-	(2)	-	-	-	-	2	**-**	-	**-**
Κέρδη/(ζημιές) περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	(255)	**(255)**	18	**(237)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	**-**	**-**	**-**	**531**	**58**	**8**	**(24)**	**(29)**	**(252)**	**292**	**18**	**310**
Εξαγορές / πωλήσεις & συμμετοχές σε αυξήσεις κεφαλαίου θυγατρικών & συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	-	-	-	-	-	-	-	2	**2**	(661)	**(659)**
Διανομή μερίσματος	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**	(15)	**(15)**
(Αγορές) / πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	-	(1)	-	-	-	-	-	-	**(1)**	-	**(1)**
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019 και την 1 Ιανουαρίου 2020	**2.744**	**13.866**	**(1)**	**621**	**70**	**(111)**	**(24)**	**(191)**	**(11.715)**	**5.259**	**18**	**5.277**
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	(191)	(11)	-	(16)	(20)	-	**(238)**	-	**(238)**
Κέρδη/ (ζημιές) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινεμηθέντα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	-	(13)	-	-	-	-	13	**-**	-	**-**
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	38	**38**	2	**40**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	**-**	**-**	**-**	**(204)**	**(11)**	**-**	**(16)**	**(20)**	**51**	**(200)**	**2**	**(198)**
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2020	**2.744**	**13.866**	**(1)**	**417**	**59**	**(111)**	**(40)**	**(211)**	**(11.664)**	**5.059**	**20**	**5.079**

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Τράπεζα

για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020

Εκατ. €	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Αποθεματικό αξιογράφων στην ΕΑΜΛΣΕ	Αποθεματικό συναλ/κών διαφορών	Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμιακών ροών	Προγράμματα καθορισμένων παροχών	Λοιπά αποθεματικά & αποτ/ματα εις νέον	Σύνολο
	Κοινές μετοχές	Κοινές μετοχές						
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	**2.744**	**13.863**	**52**	**(56)**	**-**	**(158)**	**(11.807)**	**4.638**
Επίδραση Δ.Π.Χ.Α. 16	-	-	-	-	-	-	4	**4**
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019	**2.744**	**13.863**	**52**	**(56)**	**-**	**(158)**	**(11.803)**	**4.642**
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	325	7	(24)	(25)	2	**285**
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	6	**6**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	**-**	**-**	**325**	**7**	**(24)**	**(25)**	**8**	**291**
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019 & την 1 Ιανουαρίου 2020	**2.744**	**13.863**	**377**	**(49)**	**(24)**	**(183)**	**(11.795)**	**4.933**
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	(288)	(3)	(16)	(18)	-	**(325)**
Κέρδη/ (ζημιές) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινομηθέντα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	(13)	-	-	-	13	**-**
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	3	**3**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	**-**	**-**	**(301)**	**(3)**	**(16)**	**(18)**	**16**	**(322)**
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2020	**2.744**	**13.863**	**76**	**(52)**	**(40)**	**(201)**	**(11.779)**	**4.611**

Κατάσταση Ταμειακών Ροών
για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020

	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1 έως		Από 1.1 έως	
εκατ. €	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Ταμειακές ροές λειτουργικών δραστηριοτήτων				
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων	**72**	**(195)**	**3**	**6**
Προσαρμογές για:				
Μη ταμειακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων & λοιπές προσαρμογές:	**519**	**865**	**424**	**411**
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, και άυλων περιουσιακών στοιχείων	154	132	136	134
Αποσβέσεις διαφοράς υπέρ / υπό το άρτιο επενδυτικού χαρτοφυλακίου, υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους και δανειακών υποχρεώσεων	28	(17)	33	(13)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	1.578	1.000	1.468	665
Προβλέψεις για παροχές προσωπικού	12	78	10	60
Αποτέλεσμα από αντιστάθμιση κινδύνου εύλογης αξίας και ταμειακών ροών	(34)	30	(34)	30
Έσοδα από μερίσματα αξιογράφων επενδύσεων	(8)	(5)	(12)	(18)
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων & ακινήτων επενδύσεων	(17)	2	(4)	2
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση θυγατρικών	-	(32)	-	(173)
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση επενδυτικού χαρτοφυλακίου	(415)	(287)	(381)	(240)
Κέρδος από την ανταλλαγή Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου	(766)	-	(766)	-
Δεδουλευμένοι τόκοι χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων και αποτελέσματα από επαναγορά πιστωτικών τίτλων	(2)	20	(5)	19
Δεδουλευμένοι τόκοι επενδυτικού χαρτοφυλακίου	(33)	-	(31)	-
Προσαρμογές αποτίμησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	(63)	-	(63)
Αρνητική υπεραξία	-	(3)	-	-
Λοιπές μη ταμειακές λειτουργικές ροές	22	10	10	8
Καθαρή (αύξηση) / μείωση λειτουργικών απαιτήσεων:	**(2.732)**	**(1.447)**	**(2.765)**	**(775)**
Υποχρεωτικές καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	4	441	2	334
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	(933)	(952)	(911)	(617)
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	(27)	831	(27)	849
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ενεργητικού	(749)	(1.022)	(749)	(1.022)
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	(1.134)	71	(1.150)	439
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	107	(816)	70	(758)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) λειτουργικών υποχρεώσεων:	**13.249**	**(1.064)**	**13.257**	**(1.894)**
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	8.270	(3.167)	8.242	(3.363)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	4.726	750	4.749	407
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα παθητικού	283	620	283	619
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	(6)	(41)	(5)	(8)
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	64	221	-	-
Φόρος εισοδήματος που (καταβλήθηκε) / εισπράχθηκε	26	(22)	32	(6)
Λοιπά στοιχεία παθητικού	(114)	575	(44)	457
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	**11.108**	**(1.841)**	**10.919**	**(2.252)**
Ταμειακές ροές επενδυτικών δραστηριοτήτων				
Απόκτηση θυγατρικών, εκτός ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων που αποκτήθηκαν	-	(55)	-	-
Συμμετοχή στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών	-	-	(2)	(151)
Πωλήσεις θυγατρικών εταιρειών, εκτός ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων που πωλήθηκαν	55	(11)	55	440
Απόκτηση συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	(14)	(6)	(14)	-
Εισπραχθέντα μερίσματα από αξιόγραφα επενδύσεων και συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	8	5	10	18
Απόκτηση ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(178)	(151)	(167)	(131)
Εισπράξεις από διάθεση ενσώματων παγίων στοιχείων και ακινήτων επενδύσεων	64	1	12	6
Απόκτηση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	(14.202)	(12.014)	(11.471)	(8.721)
Εισπράξεις από πώληση και εξόφληση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	9.255	11.221	6.854	8.312
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	**(5.012)**	**(1.010)**	**(4.723)**	**(227)**
Ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων				
Εισπράξεις από έκδοση πιστωτικών τίτλων και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων	558	717	509	528
Αποπληρωμή πιστωτικών τίτλων, λοιπών δανειακών υποχρεώσεων και προνομιούχων τίτλων	(952)	(119)	(959)	(30)
Αποπληρωμή κεφαλαίου στις καταβολές μισθωμάτων	(59)	(38)	(42)	(41)
Εισπράξεις από πώληση ιδίων μετοχών	17	24	-	-
Αγορά ιδίων μετοχών	(17)	(25)	-	-
Μερίσματα πληρωθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	-	(15)	-	-
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	**(453)**	**544**	**(492)**	**457**
Επίπτωση συναλλαγματικών διαφορών στο ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα	(7)	2	(8)	10
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδύναμων	**5.636**	**(2.305)**	**5.696**	**(2.012)**
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης περιόδου	4.148	6.453	3.754	5.766
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα τέλους περιόδου	**9.784**	**4.148**	**9.450**	**3.754**

Οι σημειώσεις στις σελίδες 187 μέχρι 322 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Γενικές πληροφορίες

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. (εφεξής «ΕΤΕ» ή «Τράπεζα») ιδρύθηκε το 1841 και οι μετοχές της εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών («ΧΑ») το 1880. Η Τράπεζα έχει την έδρα της στην οδό Αιόλου 86, 10559 Αθήνα, Ελλάδα (αριθμ. Γ.Ε.ΜΗ 237901000), τηλ.: (+30) 210 334 1000, www.nbg.gr. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα μπορεί να ιδρύει καταστήματα, πρακτορεία και γραφεία αντιπροσωπείας οπουδήποτε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Η Τράπεζα κατά τη διάρκεια των 180 ετών λειτουργίας της, έχει επεκτείνει το φάσμα των τραπεζικών υπηρεσιών που προσφέρει και καλύπτει όλα τα σύγχρονα τραπεζικά προϊόντα.

Η Τράπεζα μαζί με τις θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος») παρέχουν ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, το οποίο περιλαμβάνει κυρίως λιανική, εταιρική και επενδυτική τραπεζική, διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, συναλλακτική τραπεζική, χρηματοδοτική μίσθωση, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, χρηματιστηριακή μεσιτεία, διαχείριση ενεργητικού πελατών, διαχείριση ακίνητης περιουσίας και ασφαλιστικές υπηρεσίες. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα, ωστόσο διατηρεί καταστήματα και θυγατρικές στο Ηνωμένο Βασίλειο, στη Βόρεια Μακεδονία, στη Ρουμανία, στη Βουλγαρία, στην Κύπρο, στη Μάλτα, στην Αίγυπτο και στο Λουξεμβούργο.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, είναι η εξής:

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
(Μη Εκτελεστικό Μέλος)
Κώστας Π. Μιχαηλίδης

Ο Διευθύνων Σύμβουλος
Παύλος Κ. Μυλωνάς

Εκτελεστικά Μέλη[(1)]
Χριστίνα Θ. Θεοφιλίδη

Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη[(4)]
Γκίκας Α. Χαρδούβελης — Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος
Claude Edgar L.G. Piret

Αβραάμ Κ. Γούναρης
Anne Clementine L. Marion-Bouchacourt[(2)]
Wietze J.P. Reehoorn
Elena Ana E.V. Cernat
Matthieu A. Kiss[(6)]

Μη Εκτελεστικά Μέλη
Αικατερίνη Κ. Μπερίτση[(3)]
Jayaprakasa (JP) C.S. Rangaswami [(5)]

Εκπρόσωπος του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας
Περικλής Φ. Δρούγκας

[(1)] Την 30 Ιανουαρίου 2020, κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ανακοινώθηκε η παραίτηση του κ. Δημητρίου Ν. Καποτόπουλου από τη θέση του εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.
[(2)] Την 1 Απριλίου 2020, κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η κα. Anne Clementine L. Marion-Bouchacourt εξελέγη ως νέο ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.
[(3)] Την 16 Απριλίου 2020, κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου, αποφασίστηκε να καταργηθεί λειτουργικά η θέση του Αντιπροέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, την οποία κατείχε μέχρι αυτή την ημερομηνία η κα Αικατερίνη Κ. Μπερίτση, η οποία παραμένει μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.
[(4)] Την 2 Σεπτεμβρίου 2020, κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ανακοινώθηκε η παραίτηση του κ. Andrew J. McIntyre από τη θέση του ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.
[(5)] Την 22 Οκτωβρίου 2020, κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ο κ. Jayaprakasa (JP) C.S. Rangaswami εξελέγη ως νέο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.
[(5)] Την 18 Δεκεμβρίου 2020, κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ο κ. Matthieu A. Kiss εξελέγη ως νέο ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και ορίστηκε ως Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου.

Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα 3 έτη και με δυνατότητα επανεκλογής. Η θητεία των παραπάνω μελών λήγει κατά την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων το 2021.

Οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις υπόκεινται στην έγκριση της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας.

Οι παρούσες Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας την 24 Μαρτίου 2021.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών

2.1 Βάση παρουσίασης

Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και οι ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020 (οι «Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις»), έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «ΔΠΧΑ»), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (η «Ε.Ε.»).

Τα ποσά απεικονίζονται στρογγυλοποιημένα σε εκατ. Ευρώ (εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά). Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα συγκριτικά στοιχεία αναμορφώθηκαν προκειμένου να συνάδουν με αλλαγές στην παρουσίαση κατά την τρέχουσα περίοδο.

Οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και όλα τα συμβόλαια παραγώγων τα οποία επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους.

Η σύνταξη των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπως επίσης και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίσθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Η χρήση των διαθέσιμων πληροφοριών και η άσκηση κρίσης, αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία για τη διενέργεια εκτιμήσεων στις ακόλουθες περιοχές: προβλέψεις απομείωσης αξίας δανείων και λοιπών απαιτήσεων, αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων μη διαπραγματεύσιμων σε ενεργές αγορές συμπεριλαμβανομένων παραγώγων μη διαπραγματεύσιμων σε οργανωμένη αγορά και συγκεκριμένων χρεωστικών τίτλων, απομείωση αξίας χαρτοφυλακίου επενδύσεων, έλεγχος απομείωσης των άυλων περιουσιακών στοιχείων, αξιολόγηση της δυνατότητας ανάκτησης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, εκτίμηση των υποχρεώσεων από παροχές στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία, ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις από εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από αυτά που περιλαμβάνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Αναφορικά με την αξιολόγηση της χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου υπό το πρίσμα της πανδημίας του κορωνοϊού («COVID-19»), ο Όμιλος αξιολόγησε τα περιουσιακά του στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των άυλων περιουσιακών στοιχείων και των επενδύσεων σε συμμετοχικούς τίτλους, για πιθανή απομείωση και εξέτασε τις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Με βάση την αξιολόγησή μας την 31 Δεκεμβρίου 2020, δεν έχουν καταγραφεί σημαντικές απομειώσεις και δεν υπήρξαν σημαντικές αλλαγές στις εύλογες αξίες ούτε και στις ταξινομήσεις ιεραρχίας εύλογης αξίας.

Ωστόσο λόγω της πανδημίας COVID-19, αυξήθηκαν οι προβλέψεις απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες («ΑΠΖ») σχετικές με δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος για την οικονομική χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020 (βλ. Σημείωση 21).

Οι περιοχές που εμπεριέχουν υψηλότερο βαθμό εκτιμήσεων, πολυπλοκότητας, ή περιοχές όπου οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις έχουν σημαντική επίπτωση στις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, παρουσιάζονται στη Σημείωση 3.

2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Συμπέρασμα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Λαμβάνοντας υπόψη (α) την τρέχουσα χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα («ΕΚΤ») αποκλειστικά μέσω των στοχευμένων πράξεων μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης («TLTROs») και την τρέχουσα πρόσβαση στις διευκολύνσεις χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος με σημαντικά πλεονάσματα εγγυήσεων, καθώς και τους Δείκτες Κάλυψης Ρευστότητας («LCR») και Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης («NSFR»), οι οποίοι είναι αρκετά πάνω από το ελάχιστο εποπτικό όριο του 100%, (β) τον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 («CET1») του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο οποίος υπερέβη τον ελάχιστο δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων («OCR»), και (γ) την εκτεταμένη και συνεχή δημοσιονομική και νομισματική υποστήριξη από τις ευρωπαϊκές και τις ελληνικές αρχές για την αντιμετώπιση της άνευ προηγουμένου κρίσης της πανδημίας COVID-19 (βλ. ενότητα «*Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19*» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου), το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι για τον Όμιλο η εφαρμογή της αρχής της συνέχισης της επιχειρηματικής του δραστηριότητας για την κατάρτιση αυτών των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων είναι κατάλληλη.

Ρευστότητα

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ αυξήθηκε κατά €8,3 δισ. μέσω πράξεων TLTROs και ανήλθε σε €10,5 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €2,2 δισ. από TLTROs). Επιπρόσθετα, την 31 Δεκεμβρίου 2020, η Τράπεζα είχε συνάψει συμβάσεις επαναγοράς ομολόγων με πιστωτικά ιδρύματα του εξωτερικού (repos) ύψους €0,5 δισ., ενώ χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Τράπεζας εύλογης αξίας ύψους €19,2 δισ. ήταν διαθέσιμα για περαιτέρω αύξηση της ρευστότητας, με τους δείκτες ρευστότητας LCR και NSFR να ανέρχονται σε επίπεδα άνω του 100%.

Κεφαλαιακή επάρκεια

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο Δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων (Tier 1) («CET1») και ο Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου διαμορφώθηκαν σε 15,7% και 16,7% αντίστοιχα, υπερβαίνοντας τον δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ποσοστού 11,5% για το 2020 και 2021 μετά τα μέτρα για την ελάφρυνση κεφαλαίου (βλ. Σημείωση 4.7 «*Κεφαλαιακή επάρκεια*»).

Εξελίξεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον

Η πανδημία COVID-19 εξακολουθεί να επιφέρει υψηλές και συνεχώς αυξανόμενες ανθρώπινες απώλειες σε παγκόσμιο επίπεδο, οδηγώντας την ευρωπαϊκή και παγκόσμια οικονομία σε βαθιά ύφεση, η οποία ξεκίνησε το Μάρτιο του 2020 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Κατόπιν της άνευ προηγουμένου συρρίκνωσης του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος («ΑΕΠ») στο 2ο τρίμηνο του 2020 (-14,2% ετησίως και -14,1% σε εποχικά προσαρμοσμένη τριμηνιαία βάση) μέσα σε ένα περιβάλλον έντονης αβεβαιότητας και περιορισμών σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, οι οικονομικές τάσεις εμφάνισαν σημάδια βελτίωσης κατά το 3^{ο} τρίμηνο, υποστηριζόμενες από τη χαλάρωση των μέτρων περιορισμού μετάδοσης της πανδημίας COVID-19 και από τη συντονισμένη αντίδραση της δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής, προκειμένου να αμβλυνθεί ο αντίκτυπος στην αγορά εργασίας και στις συνθήκες στον επιχειρηματικό τομέα. Το ΑΕΠ της Ελλάδας αυξήθηκε κατά 2,3% σε εποχικά προσαρμοσμένη τριμηνιαία βάση (-11,7% σε ετήσια) το 3^{ο} τρίμηνο του 2020, ύστερα από τη σημαντική συρρίκνωση του 2^{ου} τριμήνου, υποστηριζόμενο από την εφαρμογή ενός φιλόδοξου πακέτου δημοσιονομικών μέτρων και εγγυήσεων ύψους €11,8 δισ., προκειμένου να μετριαστεί η πτώση στην οικονομική δραστηριότητα και να ενισχυθεί η ρευστότητα.

Ωστόσο, οι καθοδικές πιέσεις εντάθηκαν ξανά κατά το 4^{ο} τρίμηνο του 2020, παράλληλα με την επιδείνωση της επιδημιολογικής κατάστασης. Το εν εξελίξει δεύτερο κύμα της πανδημίας οδήγησε στην ενίσχυση των περιορισμών, ιδίως σε συγκεκριμένες περιοχές με υψηλό ιικό φορτίο και αναμένεται να επιβαρύνει περαιτέρω την οικονομική δραστηριότητα το 4^{ο} τρίμηνο του 2020 και το 1^{ο} τρίμηνο του 2021. Εν τούτις, μια πιο προσεκτική ματιά στα διαθέσιμα δεδομένα για το 4^{ο} τρίμηνο του 2020 υποδεικνύει ότι ο δεύτερος γύρος περιοριστικών μέτρων επέφερε σχετικά ηπιότερες επιπτώσεις στην οικονομική δραστηριότητα σε σύγκριση με το 2^{ο} τρίμηνο του 2020, όταν εφαρμόστηκε το 1^{ο} lockdown. Οι εξαγωγικοί τομείς της μεταποίησης και το λιανικό εμπόριο παρουσίασαν μεγαλύτερη ανθεκτικότητα, αλλά η κατάσταση στους περισσότερους τομείς των υπηρεσιών επιδεινώθηκε περαιτέρω από τη συνεχιζόμενη αναστολή των δραστηριοτήτων τους.

Τα μέτρα βοήθησαν στον περιορισμό της ύφεσης, παρέχοντας σημαντική στήριξη στην αγορά εργασίας. Το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε οριακά στο 16,8% το 3^{ο} τρίμηνο και κυμάνθηκε, κατά μέσο όρο, στο 16,5% το 11μηνο του 2020, έναντι 17,3% το 2019, ενώ η απασχόληση μειώθηκε κατά 0,8% ετησίως το 11μηνο του 2020.

Η συνέχιση της πανδημίας οδήγησε στην ενεργοποίηση πρόσθετων μέτρων δημοσιονομικής στήριξης περίπου €6,0 δισ. για το 1 τρίμηνο του 2021, κατόπιν των €18,5 δισ. δημοσιονομικών μέτρων και μέτρων ρευστότητας που εφαρμόστηκαν κατά το 2020. Αναπόφευκτα, το πρωτογενές έλλειμμα του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2020 ανήλθε σε €18,2 δισ. (ή στο -11,0% του ΑΕΠ), το οποίο αναμένεται να μεταφραστεί στο υψηλότερο πρωτογενές έλλειμμα σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης από το 2009. Το ακαθάριστο δημόσιο χρέος της Ελλάδας αναμένεται να φθάσει στο ιστορικό υψηλό 207,1% του ΑΕΠ το 2020 και να επανέλθει σε πτωτική τάση από το 2021 και έπειτα. Όπως επισημαίνουν οι βασικότεροι οίκοι αξιολόγησης, το σημαντικό μέγεθος του αποθέματος ταμειακών διαθεσίμων του Ελληνικού Δημοσίου (περίπου 8,0% του ακαθάριστου δημόσιου χρέους), σε συνδυασμό με την πολύ μεγάλη διάρκεια αποπληρωμής του χρέους (περίπου 20 έτη) και τους προσιτούς όρους της εξυπηρέτησής του, αντισταθμίζουν τους κινδύνους από την προσωρινή αύξηση του χρέους ως ποσοστό του ΑΕΠ εξαιτίας της κρίσης του COVID-19.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η αγορά ακινήτων παρέμεινε ανθεκτική, με τις τιμές των κατοικιών να αυξάνονται κατά 3,2% ετησίως το 3^{ο} τρίμηνο του 2020 και κατά 4,6% ετησίως το 9μηνο του 2020, υποδηλώνοντας μια βιώσιμη εξισορρόπηση της ζήτησης και της προσφοράς στην εν λόγω αγορά. Κατ' αναλογία, οι τιμές των εμπορικών ακινήτων (δηλαδή ο μ.ο. των τιμών των καταστημάτων λιανικής και των γραφείων) αυξήθηκαν κατά 2,5% ετησίως το 1^{ο} εξάμηνο του 2020 από 5,5% το 2019.

Παρόλο που η πανδημία βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη στις αρχές του 2021 και ισχύουν περιορισμοί σε ένα ευρύ φάσμα οικονομικών δραστηριοτήτων, η σχετικά χαμηλή εξάπλωση της νόσου στον πληθυσμό (το ποσοστό των θετικών τεστ για COVID-19 στην Ελλάδα ανήλθε στο 2,9% στα μέσα Φεβρουαρίου έναντι 7,9% στη Γερμανία, 12,6% στην Πορτογαλία και 6,9% στο Ισραήλ) και η επιτάχυνση του προγράμματος εμβολιασμών στην Ελλάδα αναμένεται να συντελέσουν στην αποτελεσματική συγκράτηση της πανδημικής εξάπλωσης στο 2^{ο} τρίμηνο και τη σταδιακή εξομάλυνση των περισσότερων οικονομικών δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια του 2021.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (στις χειμερινές ενδιάμεσες προβλέψεις της) προβλέπει ότι το ΑΕΠ της Ελλάδας θα μειωθεί κατά 10,0% σε ετήσια βάση το 2020 και θα αυξηθεί κατά 4,3% ετησίως, κατά μέσο όρο, το 2021-22, χωρίς να έχει ληφθεί υπόψη η θετική επίδραση των εισροών από το Ταμείο Ανάκαμψης της ΕΕ που ξεκίνησαν το 2021.

Ωστόσο, η αβεβαιότητα παραμένει υψηλή, αντανακλώντας, μεταξύ άλλων, τους κινδύνους που περιβάλλουν την αποτελεσματικότητα των εμβολιασμών λόγω παρουσίας μεταλλάξεων του COVID-19 αλλά και αποκλίσεων στο ρυθμό ελέγχου της πανδημίας διεθνώς, σε συνδυασμό με διακυμάνσεις στο ρυθμό προμήθειας εμβολίων διεθνώς. Επίσης, η αδυναμία των μικρότερων και λιγότερο αποδοτικών επιχειρήσεων να ανταγωνιστούν αποτελεσματικά τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις, οι οποίες εκμεταλλεύονται τα πιο ανεπτυγμένα ψηφιακά κανάλια ηλεκτρονικών πωλήσεών τους, συνεπάγεται ότι η συνεχιζόμενη συρρίκνωση του συνολικού κύκλου εργασιών το 4^{ο} τρίμηνο του 2020 και, πιθανότατα, και το 1^{ο} τρίμηνο του 2021, θα διευρύνει το χάσμα στις επιδόσεις των επιχειρήσεων ανάλογα με το μέγεθος, την αποδοτικότητα και τον τομέα στο οποίο δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις. Οι εν λόγω αποκλίσεις είναι πιθανό να διευρυνθούν το 2021, λόγω των διαφορετικών ταχυτήτων ανάκαμψης της ζήτησης μεταξύ των τομέων της

οικονομίας. Αυτοί οι κίνδυνοι θα μπορούσαν εν μέρει να αντισταθμιστούν από το νέο πακέτο δημοσιονομικών μέτρων που ανακοινώθηκε για το 2021, το οποίο υπερβαίνει τα €5,0 δισ.

Η ενεργοποίηση του «Σχεδίου Ανάκαμψης για την Ευρώπη» («NGEU») θα μπορούσε να έχει καταλυτικό ρόλο για την οικονομική ανάκαμψη της Ελλάδας. Η Ελλάδα συγκαταλέγεται στους κυριότερους αποδέκτες της χρηματοδότησης από το εν λόγω σχέδιο, με το μέγιστο ποσό επιχορηγήσεων στο πλαίσιο του NGEU να φτάνει τα €19,4 δισ. το 2021-2026 (περίπου 1,5% του ΑΕΠ, κατά μέσο όρο, ετησίως το 2021-2026), ενώ τα δάνεια θα μπορούσαν να ανέλθουν έως €12,6 δισ. (περίπου 1,0% του ΑΕΠ, κατά μέσο όρο, ανά έτος το 2021-2026). Για το 2021, ο Κρατικός Προϋπολογισμός προβλέπει εισροές €5,5 δισ. από το NGEU.

Για τη λίστα των μέτρων που υιοθετήθηκαν το 2020, προκειμένου να υποστηριχθεί το ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα και η ελληνική οικονομία για την αντιμετώπιση του COVID-19, βλ. «*Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19*» στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

2.3 Υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ)

Τροποποιήσεις σε υπάρχοντα πρότυπα και στο εννοιολογικό πλαίσιο που τέθηκαν σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020

-Ορισμός της Επιχειρηματικής Οντότητας - Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2020, όπως εκδόθηκε από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Board («IASB»)). Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB εξέδωσε τροποποιήσεις για την έννοια της επιχειρηματικής οντότητας στο ΔΠΧΑ 3 Συνένωση Επιχειρήσεων προκειμένου να βοηθήσει τις εταιρείες να καθορίσουν εάν ένα σύνολο αποκτώμενων δραστηριοτήτων και περιουσιακών στοιχείων αποτελούν επιχειρηματική οντότητα ή όχι. Καθορίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις για τον ορισμό της επιχειρηματικής οντότητας, αφαιρείται η αξιολόγηση για το εάν οι αντισυμβαλλόμενοι είναι ικανοί να αντικαταστήσουν κάποια ελλιπή στοιχεία ή διαδικασίες και να συνεχίσουν την παραγωγή αγαθών και την παροχή υπηρεσιών, εισάγει κριτήρια για να βοηθήσει τις εταιρείες να αξιολογήσουν εάν οι αποκτώμενες δραστηριότητες είναι ουσιαστικές, περιορίζει τον ορισμό της επιχειρηματικής οντότητας και των παραγόμενων αγαθών ή των παρεχόμενων υπηρεσιών και εισάγει ένα προαιρετικό τεστ συγκέντρωσης εύλογης αξίας περιουσιακών στοιχείων. Οι τροποποιήσεις πρέπει να εφαρμοστούν σε συνενώσεις επιχειρήσεων ή αποκτήσεις περιουσιακών στοιχείων που έχουν γίνει κατά την ή μεταγενέστερα της αρχής της πρώτης ετήσιας περιόδου αναφοράς από την 1 Ιανουαρίου 2020 και μετά. Συνεπώς, οι εταιρείες δεν χρειάζεται να επαναξιολογήσουν τις αντίστοιχες συναλλαγές που έχουν πραγματοποιήσει σε προηγούμενες περιόδους αναφοράς. Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες και ατομικές Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

-Ορισμός του Ουσιώδους – Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 και στο ΔΛΠ 8 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2020, όπως εκδόθηκε από το IASB). Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB εξέδωσε τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων και ΔΛΠ 8 Λογιστικές Πολιτικές, Αλλαγές σε Λογιστικές Εκτιμήσεις και Λάθη, για να εναρμονίσει τον ορισμό του «ουσιώδους» σε όλα τα πρότυπα και να αποσαφηνίσει συγκεκριμένες πτυχές του ορισμού. Ο νέος ορισμός αναφέρει ότι «Η πληροφορία είναι ουσιώδης, εάν παραλείποντας την, παραποιώντας την, ή παρεμποδίζοντάς την, θα μπορούσε να επηρεάσει τις αποφάσεις που λαμβάνουν οι χρήστες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, οι οποίες παρέχουν χρηματοοικονομικές πληροφορίες για μία συγκεκριμένη οντότητα». Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν ότι το ουσιώδες εξαρτάται από την φύση ή την σημαντικότητα της πληροφορίας ή και από τα δύο. Μία οντότητα θα πρέπει να αξιολογήσει εάν μία πληροφορία μεμονωμένα ή σε συνδυασμό με άλλες πληροφορίες είναι ουσιώδης στο πλαίσιο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες και ατομικές Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

-Εννοιολογικό Πλαίσιο. Τον Μάρτιο του 2018, το IASB εξέδωσε αναθεωρημένη έκδοση του Εννοιολογικού Πλαισίου για τη Χρηματοοικονομική Αναφορά (το «Πλαίσιο»), που θα έχει ισχύ για τις χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2020. Το Πλαίσιο καθορίζει τις θεμελιώδεις έννοιες της χρηματοοικονομικής αναφοράς βάσει των οποίων θα εκδίδονται τα ΔΠΧΑ. Το Πλαίσιο αποτελεί τη βάση για τα υπάρχοντα Πρότυπα αλλά δεν τα αντικαθιστά. Οι συντάκτες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων χρησιμοποιούν το Πλαίσιο ως σημείο αναφοράς για την ανάπτυξη λογιστικών πολιτικών στις σπάνιες περιπτώσεις όπου μια συγκεκριμένη επιχειρηματική συναλλαγή δεν καλύπτεται από τα υπάρχοντα ΔΠΧΑ. Το IASB και η Επιτροπή Διερμηνειών ΔΠΧΑ θα αρχίσουν να χρησιμοποιούν άμεσα το νέο Πλαίσιο στην ανάπτυξη νέων ή στην τροποποίηση υφιστάμενων ΔΠΧΑ και διερμηνειών. Η υιοθέτηση του αναθεωρημένου εννοιολογικού πλαισίου δεν είχε σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες και ατομικές Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Οι τροποποιήσεις των υφιστάμενων προτύπων και του Πλαισίου, που ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2020, εγκρίθηκαν από την ΕΕ.

Νέα πρότυπα και τροποποιήσεις σε υφιστάμενα πρότυπα που θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2020

Νέο πρότυπο

-ΔΠΧΑ 17 *Ασφαλιστήρια Συμβόλαια* (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Το ΔΠΧΑ 17 εκδόθηκε τον Μάιο του 2017, περιλαμβάνοντας τροποποιήσεις που εκδόθηκαν τον Ιούνιο του 2020, και αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4. Το ΔΠΧΑ 17 ορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση καθώς και τις γνωστοποιήσεις των ασφαλιστήριων συμβολαίων που βρίσκονται στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω προτύπου και σκοπός του είναι να διασφαλίσει ότι μία οντότητα παρέχει σχετικές πληροφορίες που απεικονίζουν ακριβοδίκαια τα συμβόλαια αυτά. Το νέο πρότυπο επιλύει τα προβλήματα συγκρισιμότητας που είχε δημιουργήσει το ΔΠΧΑ 4 καθώς απαιτεί όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια να λογιστικοποιούνται με συνεπή τρόπο. Οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις θα επιμετρώνται σε τρέχουσες αξίες και όχι σε ιστορικό κόστος. Το πρότυπο δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ε.Ε.

Ο Όμιλος είναι σε διαδικασία υλοποίησης του ΔΠΧΑ 17 και αξιολόγησης της επίδρασης από την εφαρμογή του Προτύπου και των προτεινόμενων τροποποιήσεων.

Τροποποιήσεις

-ΔΠΧΑ 16 (Τροποποίηση): Παραχωρήσεις ενοικίου που σχετίζονται με τον COVID-19 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιουνίου 2020, και σε ισχύ για ενοποιημένες και ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις από την 1 Ιανουαρίου 2021). Η τροποποίηση παρέχει στους μισθωτές (αλλά όχι στους εκμισθωτές) την προαιρετική δυνατότητα εξαίρεσης από την αξιολόγηση του κατά πόσον η παραχώρηση ενοικίου που σχετίζεται με τον COVID-19 αποτελεί τροποποίηση της μίσθωσης. Οι μισθωτές μπορούν να επιλέξουν να αντιμετωπίζουν λογιστικά τις παραχωρήσεις ενοικίου με τον ίδιο τρόπο όπως και τις αλλαγές που δεν θεωρούνται τροποποιήσεις μισθώσεων. Η τροποποίηση είναι υποχρεωτική για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιουνίου 2020 και μετά και ως εκ τούτου για ενοποιημένες και ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις από την 1 Ιανουαρίου 2021. Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες και ατομικές Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

- ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39, ΔΠΧΑ 7, ΔΠΧΑ 4 και ΔΠΧΑ 16 (Τροποποιήσεις): Αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς – Φάση 2 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2021, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις εισάγουν μια πρακτική μέθοδο για τις αλλαγές που απαιτούνται από την αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς, διευκρινίζουν ότι οι σχέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου δεν διακόπτονται μόνο λόγω της αναμόρφωσης επιτοκίων αναφοράς και εισάγουν γνωστοποιήσεις που επιτρέπουν στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να κατανοήσουν την φύση και την έκταση των κινδύνων που προκύπτουν από την αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς και στους οποίους είναι εκτεθειμένη η εταιρεία, τους τρόπους αντιμετώπισης των κινδύνων αυτών, καθώς και την πρόοδο και τον τρόπο μετάβασης στα εναλλακτικά επιτόκια αναφοράς. Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε σημαντική επίπτωση στις σχέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου του Ομίλου.

-**Αναφορά στο Εννοιολογικό Πλαίσιο – Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3** ***Συνενώσεις Επιχειρήσεων*** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2022, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις ενημερώνουν μια αναφορά στο ΔΠΧΑ 3 για το Εννοιολογικό Πλαίσιο χωρίς να αλλάζουν τις λογιστικές απαιτήσεις για συνενώσεις επιχειρήσεων.

-**Ενσώματα Πάγια: Εισπράξεις ποσών πριν από την προβλεπόμενη χρήση – Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 16** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2022, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις απαγορεύουν σε μια εταιρία να αφαιρεί από το κόστος των ενσώματων παγίων τα ποσά που εισπράττονται από την πώληση στοιχείων που έχουν παραχθεί ενώ το περιουσιακό στοιχείο βρίσκεται στη φάση προετοιμασίας για την προβλεπόμενη χρήση του. Αντ' αυτού, η εταιρία θα αναγνωρίζει τέτοιου είδους εισπράξεις από πωλήσεις και το σχετικό κόστος στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

-**Επαχθείς συμβάσεις: Κόστος Εκπλήρωσης Σύμβασης – Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 37** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2022, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις καθορίζουν τα κόστη που λαμβάνονται υπόψη, κατά την αξιολόγηση του κατά πόσο μια σύμβαση θα είναι ζημιογόνος.

-ΔΠΧΑ 4 (Τροποποίηση): Παράταση της προσωρινής εξαίρεσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Η τροποποίηση αλλάζει την καθορισμένη ημερομηνία λήξης για την προσωρινή εξαίρεση στο ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα, έτσι ώστε οι οντότητες να εφαρμόσουν το ΔΠΧΑ 9 στις χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά.

-ΔΛΠ 1 (Τροποποίηση): Ταξινόμηση υποχρεώσεων ως βραχυπροθέσμων και μακροπροθέσμων (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι οι υποχρεώσεις ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες ανάλογα με τα δικαιώματα που υπάρχουν στο τέλος της περιόδου αναφοράς. Η τροποποίηση «ταξινόμηση δεν επηρεάζεται από τις προσδοκίες της οντότητας ή από τα γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς. Η ταξινόμηση υποχρεώσεων ως βραχυπροθέσμων και μακροπροθέσμων» εκδόθηκε τον Ιανουάριο 2020 και είναι σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2022. Ωστόσο, λόγω της πανδημίας COVID-19, το IASB ανέβαλε την ημερομηνία εφαρμογής κατά ένα έτος ώστε να παρέχεται περισσότερος χρόνος στις οντότητες να εφαρμόσουν τυχόν αλλαγές στην ταξινόμηση που προκύπτουν από αυτές τις τροποποιήσεις. Η ταξινόμηση των υποχρεώσεων ως Βραχυπροθέσμων και Μακροπροθέσμων είναι σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά. Παρόλο που οι ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου παρουσιάζονται βάσει ρευστότητας, αυτή η τροποποίηση διευκρινίζει ότι ο διακανονισμός αναφέρεται σε μεταφορά στον αντισυμβαλλόμενο χρημάτων, μετοχικών τίτλων, άλλων περιουσιακών στοιχείων ή υπηρεσιών.

-ΔΛΠ 1 Οδηγία Εφαρμογής των ΔΠΧΑ Νο 2 (Τροποποιήσεις): Γνωστοποίηση Λογιστικών Πολιτικών (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Οι τροποποιήσεις αντικαθιστούν την απαίτηση γνωστοποίησης «σημαντικών» λογιστικών πολιτικών με την απαίτηση γνωστοποίησης «ουσιωδών» λογιστικών πολιτικών. Περιλαμβάνονται επεξηγήσεις και παραδείγματα για το πότε μία λογιστική πολιτική είναι πιθανό να είναι ουσιώδης. Το Συμβούλιο ανέπτυξε οδηγίες και παραδείγματα προκειμένου να εξηγήσει και να υποστηρίξει την εφαρμογή της «μεθόδου ουσιαστικότητας σε τέσσερα βήματα».

-ΔΛΠ 8 (Τροποποιήση): Ορισμός των Λογιστικών Εκτιμήσεων (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Η τροποποίηση αντικαθιστά τον ορισμό της αλλαγής σε λογιστικές εκτιμήσεις με τον ορισμό των λογιστικών εκτιμήσεων. Σύμφωνα με τον νέο ορισμό οι λογιστικές εκτιμήσεις αποτελούν «νομισματικά ποσά στις οικονομικές καταστάσεις που υπόκεινται σε αβεβαιότητα επιμέτρησης». Λογιστικές εκτιμήσεις χρησιμοποιούνται σε περιπτώσεις που οι λογιστικές πολιτικές απαιτούν, για στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων, τρόπο επιμέτρησης που υπόκειται σε αβεβαιότητα επιμέτρησης. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι αλλαγές σε λογιστικές εκτιμήσεις που προέρχονται από νέες πληροφορίες ή νέες εξελίξεις δεν αποτελούν διόρθωση σφάλματος.

-Ετήσιες Βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ 2018–2020 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2022 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις που έχουν εφαρμογή για τον Όμιλο αναφέρονται στη συνέχεια:

ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αμοιβές στο τεστ '10 τοις εκατό' για παύση αναγνώρισης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Η τροποποίηση διευκρινίζει ποιες αμοιβές περιλαμβάνει μια οικονομική οντότητα όταν εφαρμόζει το τεστ '10 τοις εκατό' κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον θα γίνει παύση αναγνώρισης μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης. Στην αξιολόγηση περιλαμβάνονται μόνο οι αμοιβές που καταβάλλονται ή εισπράττονται μεταξύ της οντότητας (του δανειολήπτη) και του δανειστή, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών που καταβάλλονται ή εισπράττονται από την οντότητα ή τον δανειστή για λογαριασμό του άλλου.

ΔΠΧΑ 16: Κίνητρα Μίσθωσης. Η τροποποίηση του Επεξηγηματικού Παραδείγματος 13 που συνοδεύει το ΔΠΧΑ 16 αφαιρεί από το παράδειγμα την απεικόνιση της αποζημίωσης από τον εκμισθωτή των βελτιώσεων του μίσθιου, προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε πιθανή σύγχυση σχετικά με την αντιμετώπιση των κινήτρων μίσθωσης που ενδέχεται να προκύψουν λόγω του τρόπου με τον οποίο απεικονίζονται τα κίνητρα μίσθωσης σε αυτό παράδειγμα.

Οι τροποποιήσεις των υφιστάμενων προτύπων με ισχύ μετά το 2020 δεν έχουν ακόμη εγκριθεί από την ΕΕ, με εξαίρεση τις τροποποιήσεις: του ΔΠΧΑ 16 παραχωρήσεις ενοικίου που σχετίζονται με τον COVID-19, του ΔΠΧΑ 4 παράταση της προσωρινής εξαίρεσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 και των ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39, ΔΠΧΑ 7, ΔΠΧΑ 4 και ΔΠΧΑ 16 Αναμόρφωση Επιτοκίων Αναφοράς – Φάση 2 οι οποίες έχουν εγκριθεί από την ΕΕ.

Τροποποίηση που υιοθετήθηκε από τον Όμιλο σε προηγούμενες περιόδους

-Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια (Τροποποίηση του ΔΠΧΑ 4). Η τροποποίηση, η οποία έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ, εισάγει δύο προσεγγίσεις. Το τροποποιημένο πρότυπο θα: α) παρέχει την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αντί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, τις τυχόν αποκλίσεις που θα προκύψουν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, πριν από την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια (δηλ. τη διαφορά μεταξύ των ποσών που θα αναγνωρίζονταν στα αποτελέσματα σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 και των ποσών που αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σύμφωνα με το ΔΛΠ 39) - "μέθοδος επικάλυψης", και β) παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως στον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προαιρετική προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 – "μέθοδος αναβολής". Οι οντότητες οι οποίες θα αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39.

Η τροποποίηση «Παράταση της προσωρινής εξαίρεσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2021 και μετά) θα επεκτείνει την ημερομηνία λήξης της παράτασης που περιγράφεται παραπάνω από την 1 Ιανουαρίου 2021 έως την 1 Ιανουαρίου 2023.

Ο Όμιλος έχει επιλέξει την αναβολή της εφαρμογής των διατάξεων του ΔΠΧΑ 9 για τη θυγατρική ασφαλιστική εταιρεία, Εθνική Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών («Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.»), όπως επιτρέπεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2017/1988 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, από την 1η Ιανουαρίου 2018 μέχρι την 1 Ιανουαρίου 2021. Εάν η ΕΕ υιοθετήσει την Τροποποίηση του ΔΠΧΑ 4 Παράταση της προσωρινής εξαίρεσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, τότε ο Όμιλος μπορεί να επιλέξει να αναβάλει την εφαρμογή των διατάξεων του ΔΠΧΑ 9 για την Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., έως την 1 Ιανουαρίου 2023.

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. έχει κατηγοριοποιηθεί ως διακοπείσα δραστηριότητα και συνεχίζει να εφαρμόζει το ΔΛΠ 39.

2.4 Ενοποίηση

2.4.1 Αρχές ενοποίησης

Οι ΕτήσιεςΧρηματοοικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνουν τις ενοποιημένες και ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και των θυγατρικών της (συμπεριλαμβανομένων των δομημένων εταιρειών), οι οποίες ελέγχονται από την Τράπεζα. Ο έλεγχος υφίσταται όταν και μόνο όταν, η Τράπεζα α) ασκεί εξουσία επί των θυγατρικών της β) διαθέτει τοποθετήσεις ή δικαιώματα με μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή της στις θυγατρικές και γ) έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει την εξουσία της επί των θυγατρικών για να επηρεάσει το ύψος των αποδόσεών της.

Τα έσοδα και οι δαπάνες καθώς και τα λοιπά συνολικά έσοδα των θυγατρικών που αποκτώνται ή πωλούνται μέσα στη χρήση ενσωματώνονται στην ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εσόδων αντίστοιχα, από την ημερομηνία απόκτησης των θυγατρικών έως την ημερομηνία πώλησής τους, σε κάθε περίπτωση. Τα καθαρά κέρδη / (ζημίες) της περιόδου και τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα/(δαπάνες) των θυγατρικών επιμερίζονται μεταξύ των μετόχων της Τράπεζας και των μη ελεγχουσών συμμετοχών, ακόμη και αν αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προκύπτει αρνητικό υπόλοιπο των μη ελεγχουσών συμμετοχών.

Όπου είναι απαραίτητο, γίνονται οι αναγκαίες προσαρμογές στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις τους, προκειμένου να υπάρχει ομοιομορφία με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου.

Όλες οι διεταιρικές συναλλαγές, τα διεταιρικά υπόλοιπα και τα διεταιρικά έσοδα και έξοδα απαλείφονται κατά την ενοποίηση.

2.4.2 Μη ελέγχουσες συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές αναγνωρίζονται αρχικά είτε στην εύλογη αξία είτε στο αναλογικό ποσοστό τους επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της αποκτώμενης θυγατρικής. Η επιλογή της βάσης επιμέτρησης γίνεται ανά συναλλαγή.

Μετά την εξαγορά, η λογιστική αξία των μη ελεγχουσών συμμετοχών είναι η αξία αυτών κατά την αρχική αναγνώριση πλέον το μερίδιο των μη ελεγχουσών συμμετοχών στις μετέπειτα μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων. Τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) επιμερίζονται στις μη ελέγχουσες συμμετοχές ακόμα και εάν αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προκύπτει αρνητικό υπόλοιπο μη ελεγχουσών συμμετοχών.

2.4.3 Μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σε θυγατρικές οι οποίες δεν οδηγούν σε απώλεια του ελέγχου

Μεταβολές του ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρική οι οποίες δεν επιφέρουν απώλεια του ελέγχου της, καταχωρούνται ως συναλλαγές μεταξύ των μετόχων.

Οι λογιστικές αξίες των ιδίων κεφαλαίων των μετόχων της Τράπεζας και των μη ελεγχουσών συμμετοχών αναπροσαρμόζονται, προκειμένου να απεικονιστούν οι μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής των παραπάνω μετόχων επί της θυγατρικής. Τυχόν διαφορά μεταξύ του ποσού αναπροσαρμογής των μη ελεγχουσών συμμετοχών και της εύλογης αξίας του τιμήματος που καταβλήθηκε ή εισπράχθηκε, αναγνωρίζεται απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας.

2.4.4 Απώλεια ελέγχου

Σε περίπτωση απώλειας του ελέγχου της θυγατρικής, το κέρδος ή η ζημία από την πώληση υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ (i) του αθροίσματος της εύλογης αξίας του τιμήματος που εισπράχθηκε και της εύλογης αξίας του ποσοστού συμμετοχής που εξακολουθεί να υφίσταται στη θυγατρική και (ii) της λογιστικής αξίας, πριν από την πώληση, των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας), των υποχρεώσεων και των μη ελεγχουσών συμμετοχών. Τα μη πραγματοποιημένα κέρδη ή ζημίες που είχαν αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα και που προκύπτουν από την αποτίμηση στην εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής, λογιστικοποιούνται όπως εάν η Τράπεζα είχε πωλήσει απευθείας τα περιουσιακά αυτά στοιχεία (αναταξινόμηση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων ή απευθείας μεταφορά στα κέρδη εις νέον, σύμφωνα με τα ισχύοντα ΔΠΧΑ).

Η εύλογη αξία τυχόν συμμετοχής στη θυγατρική που εξακολουθεί να υφίσταται μετά την ημερομηνία της απώλειας του ελέγχου της, θεωρείται ως η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα ή, όπου αυτό έχει εφαρμογή, ως το κόστος κατά την αρχική αναγνώριση μιας επένδυσης σε συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία.

2.4.5 Εισφορά περιουσιακών στοιχείων σε θυγατρική με ανταλλαγή μετοχών έκδοσης της θυγατρικής

Στην περίπτωση που η Τράπεζα εισφέρει ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, άυλα περιουσιακά στοιχεία ή επενδυτικά ακίνητα σε ήδη υπάρχουσα ή νέα θυγατρική εταιρεία με αντάλλαγμα μετοχές έκδοσης της θυγατρικής, η Τράπεζα καταχωρεί στις ατομικές της χρηματοοικονομικές καταστάσεις τη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που εισφέρονται ως συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις. Αυτού του είδους οι συναλλαγές δεν έχουν καμία επίδραση στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

2.4.6 Συγγενείς εταιρείες

Συγγενείς νοούνται οι εταιρείες επί των οποίων ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή, αλλά δεν ελέγχει. Εάν ο Όμιλος κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, 20% ή περισσότερο των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας στην οποία έχει επενδύσει, θεωρείται ότι ασκεί ουσιώδη επιρροή, εκτός εάν σαφώς μπορεί να αποδειχθεί ότι αυτό δεν ισχύει. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες ενσωματώνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους. Η υπεραξία που προκύπτει κατά την απόκτηση μιας συγγενούς εταιρείας συμπεριλαμβάνεται στη λογιστική αξία της επένδυσης (μετά από οποιεσδήποτε σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης). Η λογιστική αξία της επένδυσης αυξάνεται ή μειώνεται ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στα κέρδη ή ζημίες της συγγενούς εταιρείας μετά την εξαγορά (αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων του Ομίλου) και από τις κινήσεις στα αποθεματικά (αναγνωρίζονται στα αποθεματικά του Ομίλου). Το ποσό των μερισμάτων που εισπράχθηκαν από τη συγγενή εταιρεία κατά τη διάρκεια της χρήσης μειώνει τη λογιστική αξία της συγκεκριμένης επένδυσης. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες που πραγματοποιήθηκαν με αποκλειστικό σκοπό τη διάθεσή τους εντός ενός έτους από την ημερομηνία αγοράς τους, όταν δηλαδή η ουσιώδης επιρροή που ασκεί ο Όμιλος κρίνεται προσωρινή, καταχωρούνται στο λογαριασμό «μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού προοριζόμενα προς πώληση». Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών εταιρειών, απαλείφονται σε ποσοστό που αφορά τη συμμετοχή του Ομίλου στις εταιρείες αυτές. Τυχόν τέτοιες ζημίες, που επίσης απαλείφονται, αποτελούν ένδειξη απομείωσης της αξίας του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου. Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα οικονομικά στοιχεία των συγγενών επιχειρήσεων που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης τροποποιήθηκαν προκειμένου να διασφαλισθεί η συνέπειά τους με τις λογιστικές αρχές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

2.4.7 Σχήματα υπό κοινό έλεγχο

Σχήμα υπό κοινό έλεγχο είναι ένα σχήμα στο οποίο δύο ή περισσότερα μέρη έχουν κοινό έλεγχο. Ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο παρουσιάζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

α) Τα μέρη δεσμεύονται από μια συμβατική ρύθμιση και

β) Η συμβατική ρύθμιση παρέχει σε δύο ή περισσότερα από τα εν λόγω μέρη κοινό έλεγχο του σχήματος.

Κοινός έλεγχος είναι ο συμβατικά συμφωνηθείς επιμερισμός του ελέγχου ενός σχήματος, ο οποίος υπάρχει μόνο όταν οι αποφάσεις σχετικά με τις συναφείς δραστηριότητες απαιτούν την ομόφωνη συγκατάθεση των μερών στα οποία επιμερίζεται ο έλεγχος.

Ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο είναι είτε μια από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα είτε μια κοινοπραξία.

Μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα είναι ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο όπου τα μέρη που έχουν κοινό έλεγχο διαθέτουν δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων και ευθύνες επί των υποχρεώσεών, έναντι του σχήματος. Τα εν λόγω μέρη ονομάζονται συμμετέχοντες σε από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα.

Κοινοπραξία είναι ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο όπου τα μέρη που έχουν κοινό έλεγχο διαθέτουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του σχήματος. Τα εν λόγω μέρη ονομάζονται κοινοπρακτούντες.

Ο προσδιορισμός από τον 'Ομιλο του τύπου σχήματος υπό κοινό έλεγχο στον οποίο συμμετέχει, ως από κοινού ελεγχόμενης δραστηριότητας ή ως κοινοπραξίας εξαρτάται από τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών του σχήματος.

Στην περίπτωση συμμετοχής του Ομίλου σε από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα, ο Όμιλος αναγνωρίζει:

α) τα περιουσιακά της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία του ανήκουν από κοινού β) τις υποχρεώσεις της, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιεσδήποτε υποχρεώσεις τον βαρύνουν από κοινού γ) τα έσοδά του από την πώληση του μεριδίου του από την παραγωγή που προκύπτει από την από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα δ) το μερίδιό του στα έσοδα από την πώληση της παραγωγής από την από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα και ε) τις δαπάνες του, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιεσδήποτε δαπάνες που τον βαρύνουν από κοινού.

Σε περίπτωση που ο Όμιλος αποκτά συμμετοχή σε από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα η οποία θεωρείται ενιαίο σύνολο δραστηριοτήτων και περιουσιακών στοιχείων οι οποίες υπό καθεστώς διαχείρισης μπορούν να αποφέρουν οικονομικά οφέλη και συνεπώς πληρούν τον ορισμό της συνένωσης επιχειρήσεων του ΔΠΧΑ 3 *Συνενώσεις επιχειρήσεων*, εφαρμόζει, όλες τις αρχές λογιστικής του ΔΠΧΑ 3 και άλλων προτύπων τα οποία δεν έρχονται σε αντίθεση με το ΔΠΧΑ 11 *Σχήματα υπό κοινό έλεγχο*, λαμβάνοντας υπόψη το ποσοστό συμμετοχής του στην από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα. Ο χειρισμός αυτός εφαρμόζεται τόσο κατά την απόκτηση της αρχικής συμμετοχής όσο και στην απόκτηση επιπρόσθετου ποσοστού συμμετοχής στην από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα σε μεταγενέστερο στάδιο, όταν αυτή συνιστά επιχείρηση.

Στην περίπτωση συμμετοχής του Ομίλου σε κοινοπραξία ο Όμιλος αναγνωρίζει τη συμμετοχή της ως επένδυση και λογιστικοποιεί την εν λόγω επένδυση με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (βλ. Σημείωση 2.4.6).

2.4.8 Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας οι θυγατρικές, οι συγγενείς και οι κοινοπραξίες καταχωρούνται στο κόστος κτήσης μείον τις προβλέψεις απομείωσης.

2.4.9 Έλεγχος απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Ο Όμιλος και η Τράπεζα ελέγχουν σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, εάν υπάρχει ένδειξη ότι μία επένδυση σε θυγατρική, συγγενή ή κοινοπραξία έχει υποστεί απομείωση. Εάν υπάρχει τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της επένδυσης. Όταν η λογιστική αξία μίας επένδυσης υπερβαίνει την εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία, τότε η λογιστική αξία απομειώνεται άμεσα στην ανακτήσιμη.

2.5 Συνένωση Επιχειρήσεων

2.5.1 Μέθοδος εξαγοράς

Οι εξαγορές επιχειρήσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3 καταχωρούνται με τη μέθοδο της εξαγοράς. Το τίμημα που καταβάλλεται σε μία συνένωση επιχειρήσεων αποτιμάται στην εύλογη αξία, η οποία υπολογίζεται ως το άθροισμα των ευλόγων αξιών, κατά την ημερομηνία εξαγοράς, των περιουσιακών στοιχείων που εισφέρθηκαν από τον Όμιλο, των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν από τον Όμιλο προς τους προηγούμενους ιδιοκτήτες της εξαγοραζόμενης επιχείρησης και των μετοχικών τίτλων που εξέδωσε ο Όμιλος σε αντάλλαγμα του ελέγχου της εξαγοραζόμενης επιχείρησης. Τα έξοδα που αφορούν στην εξαγορά καταχωρούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων όταν πραγματοποιούνται.

Κατά την ημερομηνία εξαγοράς, τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται και οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους την ημερομηνία της εξαγοράς, εκτός από:

α) αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις και υποχρεώσεις ή περιουσιακά στοιχεία που αφορούν σε παροχές σε εργαζομένους καταχωρούνται και επιμετρώνται σύμφωνα με το ΔΛΠ 12 Φορολογία εισοδήματος και ΔΛΠ 19 Παροχές σε Εργαζόμενους αντίστοιχα,

β) υποχρεώσεις ή μετοχικούς τίτλους που αφορούν σε προγράμματα παροχών της εξαγοραζόμενης επιχείρησης που εξαρτώνται από αξία μετοχών ή προγράμματα παροχών του Ομίλου που εξαρτώνται από αξία μετοχών, που συνάφθηκαν προς αντικατάσταση προγραμμάτων παροχών της εξαγοραζόμενης επιχείρησης που εξαρτώνται από αξία μετοχών, καταχωρούνται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 2 *Παροχές που Εξαρτώνται από την Αξία των Μετοχών* κατά την ημερομηνία της εξαγοράς (βλ. Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών), και

γ) περιουσιακά στοιχεία (ή ομάδες περιουσιακών στοιχείων προς διάθεση) που έχουν ταξινομηθεί ως προοριζόμενα προς πώληση σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 5 *Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία που Προορίζονται προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες* καταχωρούνται σύμφωνα με αυτό το πρότυπο.

2.5.2 Υπεραξία

Η υπεραξία καταχωρείται ως το υπερβάλλον μεταξύ του αθροίσματος του τιμήματος που καταβλήθηκε, τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και της εύλογης αξίας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και της καθαρής αξίας, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν. Εάν, μετά από επανεξέταση, η καθαρή αξία, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν υπερβαίνει το άθροισμα του τιμήματος που καταβλήθηκε, τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και της εύλογης αξίας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

2.5.3 Ενδεχόμενο τίμημα

Σε περίπτωση που το τίμημα που συμφωνήθηκε κατά την συνένωση επιχειρήσεων, περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που προκύπτουν από ενδεχόμενο τίμημα, τότε το ενδεχόμενο τίμημα αποτιμάται στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς και συμπεριλαμβάνεται στο συνολικό τίμημα κατά τη συνένωση επιχειρήσεων. Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς αναγνωρίζονται αναδρομικά με αντίστοιχη προσαρμογή της υπεραξίας. Οι προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς προκύπτουν από νέες πληροφορίες που λαμβάνονται κατά την περίοδο οριστικοποίησης εξαγοράς (η οποία δε μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος από την ημερομηνία εξαγοράς) σχετικά με δεδομένα και καταστάσεις που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες δεν εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς, λογιστικοποιούνται με βάση την ταξινόμηση του ενδεχόμενου τιμήματος. Όταν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως στοιχείο της καθαρής θέσης δεν επαναμετράται σε επόμενες περιόδους αναφοράς και η μετέπειτα εκκαθάρισή του αναγνωρίζεται στα Ίδια Κεφάλαια. Εάν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικό μέσο του ΔΠΧΑ 9 ή μη χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, σε επόμενες περιόδους αναφοράς επαναμετράται στην εύλογη αξία και το αποτέλεσμα της αποτίμησης (κέρδος ή ζημία) αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

2.5.4 Συνενώσεις επιχειρήσεων σε διαδοχικά στάδια

Όταν η συνένωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται σε διαδοχικά στάδια, η συμμετοχή που κατείχε ο Όμιλος στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση αποτιμάται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία εξαγοράς (την ημερομηνία που ο Όμιλος αποκτά τον έλεγχο) και το προκύπτον κέρδος ή ζημία αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Ποσά που αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά έσοδα και που προήλθαν από την εξαγοραζόμενη επιχείρηση πριν την απόκτηση του ελέγχου της, αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, εφόσον ο χειρισμός αυτός θα ήταν ο κατάλληλος σε περίπτωση πώλησής της.

2.5.5 Προσωρινή λογιστικοποίηση

Εάν για κάποια ποσά που αφορούν στην αρχική καταχώρηση μίας επιχειρηματικής συνένωσης οι αξίες δεν έχουν οριστικοποιηθεί έως την ημερομηνία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της περιόδου στην οποία πραγματοποιήθηκε η επιχειρηματική συνένωση, ο Όμιλος καταχωρεί προσωρινές αξίες για τα ποσά αυτά. Τα προσωρινά ποσά προσαρμόζονται κατά την περίοδο οριστικοποίησης εξαγοράς (βλ. Ενδεχόμενο τίμημα), ή πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται, ώστε να ληφθούν υπόψη νέες πληροφορίες σχετικά με δεδομένα και καταστάσεις που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εξαγοράς, οι οποίες, εάν ήταν γνωστές, θα επηρέαζαν τα ποσά που αναγνωρίσθηκαν εκείνη την ημερομηνία.

2.6 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Τα στοιχεία που περιέχουν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των εταιρειών του Ομίλου καταχωρούνται στο νόμισμα εκείνο που αποδίδει καλύτερα την οικονομική πραγματικότητα των υποκείμενων γεγονότων και συνθηκών που αφορούν την κάθε εταιρεία («λειτουργικό νόμισμα»). Οι ενοποιημένες και ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε εκατομμύρια Ευρώ (€), που είναι το λειτουργικό νόμισμα της Τράπεζας.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν την ημερομηνία διενέργειας της εκάστοτε συναλλαγής. Τα συναλλαγματικά κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από την εκκαθάριση αυτών των συναλλαγών και από τη μετατροπή των νομισματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων από ξένο νόμισμα καταχωρούνται στα αποτελέσματα, εκτός εάν αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα ως κέρδη ή ζημίες από αποτελεσματική αντιστάθμιση ταμειακών ροών ή καθαρής επένδυσης. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τη μετατροπή των χρεωστικών τίτλων και

άλλων νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες καταχωρούνται στο λογαριασμό «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Οι συναλλαγματικές διαφορές από τη μετατροπή των μη νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτελούν συστατικό στοιχείο της μεταβολής της εύλογης αξίας τους και καταχωρούνται είτε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων (π.χ. μετοχές του εμπορικού χαρτοφυλακίου) είτε στα Λοιπά συνολικά έσοδα (π.χ. μετοχές σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων). Μη νομισματικά στοιχεία που καταχωρούνται στο ιστορικό κόστος σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται χρησιμοποιώντας την συναλλαγματική ισοτιμία την ημερομηνία της συναλλαγής.

Κατά την σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των οικονομικών μονάδων της αλλοδαπής μετατρέπονται σε Ευρώ χρησιμοποιώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, ενώ τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται με βάση τις μέσες συναλλαγματικές ισοτιμίες της περιόδου. Οι προκύπτουσες διαφορές από τη χρήση των συναλλαγματικών ισοτιμιών κατά την ημερομηνία αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και των μέσων ισοτιμιών της περιόδου καθώς και από την επανεκτίμηση των εκ μεταφοράς ιδίων κεφαλαίων της οικονομικής οντότητας με την ισοτιμία της ημερομηνίας σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά έσοδα στο λογαριασμό «συναλλαγματικές διαφορές».

Στην περίπτωση που ένα νομισματικό στοιχείο, αποτελεί μέρος της καθαρής επένδυσης της Τράπεζας στο εξωτερικό και είναι σε νόμισμα διαφορετικό από το λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου ή της οντότητας στο εξωτερικό, οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις και των δύο εταιρειών, αναγνωρίζονται κατά την ενοποίηση στα Λοιπά συνολικά έσοδα. Κατά την πώληση μιας τέτοιας οικονομικής οντότητας εξωτερικού, οι εν λόγω συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα αποτελέσματα ως μέρος του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση.

Η τυχόν υπεραξία και οι αναπροσαρμογές σε εύλογες αξίες που προκύπτουν κατά την εξαγορά μιας οικονομικής οντότητας εξωτερικού αντιμετωπίζονται λογιστικά όπως όλα τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της οντότητας εξωτερικού και μετατρέπονται με τη συναλλαγματική ισοτιμία της ημερομηνίας σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

2.7 Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών μέσων

2.7.1 Ταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τις ακόλουθες κατηγορίες επιμέτρησης για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία:

- Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος.
- Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων («ΕΑΜΛΣΕ»), όπου τα σωρευτικά κέρδη/ζημίες αναταξινομούνται στα αποτελέσματα κατά την παύση αναγνώρισης.
- Συμμετοχικοί τίτλοι προσδιορισμένοι ως επιμετρούμενοι σε ΕΑΜΛΣΕ, όπου τα κέρδη/ζημίες παραμένουν στα λοιπά συνολικά έσοδα και δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα κατά την παύση αναγνώρισης.
- Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα, παράγωγα, επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους και αμοιβαία κεφάλαια σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων («ΕΑΜΑ»).

Με εξαίρεση τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα που προσδιορίζονται ως επιμετρούμενα σε ΕΑΜΑ κατά την αρχική τους αναγνώριση, τα περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται σε αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ με βάση:

α) το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου βάσει του οποίου γίνεται η διαχείριση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, και

β) τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Το ΔΠΧΑ 9 απαγορεύει το διαχωρισμό τυχόν ενσωματωμένων παραγώγων από μια υβριδική σύμβαση όταν το κύριο συμβόλαιο αποτελεί χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο εντός του πεδίου εφαρμογής του προτύπου. Στις περιπτώσεις αυτές, το σύνολο του υβριδικού χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ταξινομείται σε μία από τις παραπάνω κατηγορίες. Ο Όμιλος συνεχίζει να αναγνωρίζει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατά την ημερομηνία συναλλαγής.

2.7.2 Αξιολόγηση επιχειρηματικού μοντέλου

Τα επιχειρηματικά μοντέλα αντικατοπτρίζουν τον τρόπο με τον οποίο ο Όμιλος διαχειρίζεται τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα για τη δημιουργία ταμειακών ροών. Η αξιολόγηση αυτή πραγματοποιείται βάσει σεναρίων τα οποία ο Όμιλος ευλόγως αναμένει να πραγματοποιηθούν και βασίζεται σε όλες τις σχετικές και αντικειμενικές πληροφορίες που είναι διαθέσιμες κατά το χρόνο αξιολόγησης των επιχειρηματικών μοντέλων. Αναφορικά με τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει τα ακόλουθα επιχειρηματικά μοντέλα:

- **Διακρατούμενα για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών:** Ο σκοπός του Ομίλου είναι η διακράτηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και η είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου δημιουργούν ταμειακές ροές σε καθορισμένες ημερομηνίες, οι οποίες συνίστανται αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του εκάστοτε ανεξόφλητου κεφαλαίου (solely payments of principal and interest – SPPI). Τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα που ταξινομούνται σε αυτό το επιχειρηματικό μοντέλο

επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος. Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που εμπίπτουν σε αυτήν την κατηγορία ενδεχομένως να πουληθούν με σκοπό τη διαχείριση του κινδύνου συγκέντρωσης του πιστωτικού κινδύνου του Ομίλου σε συγκεκριμένο πιστούχο, χώρα ή κλάδο, χωρίς να αυξάνεται ο μεμονωμένος πιστωτικός κίνδυνος του περιουσιακού στοιχείου. Οι πωλήσεις αυτές συνάδουν με τον σκοπό του επιχειρηματικού μοντέλου μόνο αν είναι σποραδικές (ακόμα και αν είναι σημαντικής αξίας) ή μη σημαντικής αξίας τόσο μεμονωμένα όσο και συνολικά (ακόμη και αν είναι συχνές). Σε περιπτώσεις μη σποραδικών ή σημαντικής αξίας (τόσο μεμονωμένα όσο και συνολικά) πωλήσεων, ο Όμιλος αξιολογεί εάν και με ποιόν τρόπο αυτές οι πωλήσεις συνάδουν με το επιχειρηματικό μοντέλο είσπραξης συμβατικών ταμειακών ροών.

- **Διακρατούμενα για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών καθώς και για ενδεχόμενη πώληση:** Ο σκοπός του επιχειρηματικού αυτού μοντέλου είναι η διαχείριση των καθημερινών αναγκών ρευστότητας, ο οποίος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση χρεωστικών χρηματοοικονομικών μέσων. Τα περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας δεν πωλούνται με σκοπό τη βραχυπρόθεσμη κερδοφορία, ωστόσο ενδέχεται να πραγματοποιηθούν συχνές πωλήσεις οι οποίες μπορεί να έχουν σημαντική αξία. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου δημιουργούν ταμειακές ροές που είναι SPPI. Τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ.
- **Διακρατούμενα για εμπορικούς σκοπούς:** Στα πλαίσια αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου, ο Όμιλος διαχειρίζεται ενεργά τα χρηματοοικονομικά μέσα ώστε να πραγματοποιεί κέρδη από μεταβολές στην εύλογη αξία που προκύπτουν λόγω αλλαγών στα πιστωτικά περιθώρια και στις καμπύλες αποδόσεων. Τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ.
- **Διακρατούμενα προς διαχείριση, η απόδοση των οποίων αξιολογείται βάσει της εύλογης αξίας:** Αφορά σε περιουσιακά στοιχεία τα οποία ο Όμιλος διαχειρίζεται βάσει της εύλογης αξίας τους, χωρίς να προτίθεται να τα πουλήσει στο άμεσο μέλλον. Τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ.

2.7.3 Χαρακτηριστικά συμβατικών ταμειακών ροών

Ο Όμιλος αξιολογεί τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση, προκειμένου να διαπιστώσει αν οι ταμειακές ροές είναι SPPI. Αυτό αναφέρεται ως «αξιολόγηση SPPI». Το ποσό των τόκων σε μια τυπική δανειακή σύμβαση, αποτελείται συνήθως από το αντάλλαγμα για τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς και για τον πιστωτικό κίνδυνο που αναλαμβάνεται. Το ποσό των τόκων μπορεί επίσης να περιλαμβάνει αντάλλαγμα για άλλους βασικούς κινδύνους, όπως τον κίνδυνο ρευστότητας, λοιπά κόστη δανεισμού, καθώς και ένα περιθώριο κέρδους. Το ποσό των τόκων μπορεί να είναι και αρνητικό αν ο Όμιλος αποφασίσει να καταβάλλει προμήθεια για τη φύλαξη των χρημάτων του για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Ο Όμιλος θεωρεί πως ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο το οποίο έχει δημιουργηθεί ή αγοραστεί από τρίτους μπορεί να αποτελεί τυπική δανειακή σύμβαση ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για δάνειο με βάση τη νομική του μορφή και ανεξάρτητα από το αν αποκτήθηκε σε σημαντικά μειωμένη τιμή σε σχέση με την ονομαστική του αξία (“deep discount“).

2.7.4 Δάνεια χωρίς δικαίωμα αναγωγής

Όταν οι συμβατικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου προέρχονται ειδικά από συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία του δανειολήπτη, ο Όμιλος αξιολογεί κατά πόσον οι ταμειακές ροές που προκύπτουν από το χρεωστικό χρηματοοικονομικό μέσο είναι SPPI. Προκειμένου να διαπιστωθεί ότι το δάνειο αποτελεί μια τυπική δανειακή σύμβαση και ότι η απόδοσή του δεν εξαρτάται από την απόδοση του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή έργου, ο Όμιλος αξιολογεί εάν υπάρχει επαρκές περιθώριο για την απορρόφηση πιστωτικών ζημιών.

2.7.5 Συμμετοχικοί τίτλοι προσδιορισμένοι ως επιμετρούμενοι σε ΕΑΜΛΣΕ

Ο Όμιλος μπορεί να αποκτήσει μια επένδυση σε συμμετοχικό τίτλο που δε διακρατείται για εμπορικούς σκοπούς ούτε αποτελεί ενδεχόμενο τίμημα που αναγνωρίζεται από τον αποκτώντα σε συνένωση επιχειρήσεων όπου έχει εφαρμογή το ΔΠΧΑ 3. Κατά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος έχει την ευχέρεια να επιλέξει αμετάκλητα την απεικόνιση των μεταγενέστερων μεταβολών στην εύλογη αξία της επένδυσης, στα λοιπά συνολικά έσοδα, με εξαίρεση τους συμμετοχικούς τίτλους που δίνουν στον επενδυτή ουσιώδη επιρροή επί της επένδυσης, οι οποίοι αντιμετωπίζονται λογιστικά σύμφωνα με το ΔΛΠ 28 *Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες*.

Η επιλογή προσδιορισμού μιας επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο σε ΕΑΜΛΣΕ γίνεται για κάθε χρηματοοικονομικό μέσο ξεχωριστά. Οι επενδύσεις σε αμοιβαία κεφάλαια δεν προσδιορίζονται ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΛΣΕ καθώς δεν πληρούν τον ορισμό της επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο βάσει του ΔΛΠ 32, κατά συνέπεια επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ.

2.7.6 Επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος

Ένα χρεωστικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετράται σε αποσβεσμένο κόστος εάν κατέχεται στα πλαίσια ενός επιχειρηματικού μοντέλου που αποσκοπεί στην είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών και οι συμβατικοί όροι του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δημιουργούν ταμειακές ροές που είναι SPPI.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνουν κυρίως τα παρακάτω περιουσιακά στοιχεία:

- Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες.
- Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.
- Συμβάσεις αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων.
- Καταθέσεις σε λογαριασμούς περιθωρίου.
- Λοιπές απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.
- Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος.
- Χρεωστικοί τίτλοι.
- Λοιπές απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στα «λοιπά στοιχεία ενεργητικού».

Μετά την αρχική αναγνώριση, το χρεωστικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετράται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου για την κατανομή και αναγνώριση των εσόδων από τόκους στο κονδύλι "τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα" της κατάστασης αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της σχετικής περιόδου. Το αποσβεσμένο κόστος είναι το ποσό στο οποίο επιμετράται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο κατά την αρχική αναγνώριση, μείον τυχόν αποπληρωμές κεφαλαίου, συν ή μείον τη σωρευμένη απόσβεση τυχόν διαφοράς ανάμεσα στο εν λόγω αρχικό ποσό και το αντίστοιχο ποσό στη λήξη, με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου, αναπροσαρμοσμένο για τυχόν προβλέψεις απομείωσης. Η λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης είναι το αποσβεσμένο κόστος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, πριν από την αναπροσαρμογή για τυχόν προβλέψεις απομείωσης. Το έσοδο από τόκους για τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν ταξινομηθεί στο Στάδιο 1 ή Στάδιο 2, υπολογίζεται βάσει της λογιστικής αξίας προ προβλέψεων απομείωσης. Όταν ένα χρεωστικό περιουσιακό στοιχείο γίνει απομειωμένο λόγω πιστωτικού κινδύνου (έχει ταξινομηθεί στο Στάδιο 3), το έσοδο από τόκους υπολογίζεται επί του αποσβεσμένου κόστους (δηλαδή βάσει της λογιστικής αξίας μετά από προβλέψεις απομείωσης).

Το πραγματικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί με ακρίβεια τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εισροές κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου στην λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης του στοιχείου. Κατά τον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου, ο Όμιλος εκτιμά τις αναμενόμενες ταμειακές ροές λαμβάνοντας υπόψη όλους τους συμβατικούς όρους του χρηματοοικονομικού μέσου (π.χ. προπληρωμή, παράταση, δικαιώματα προαίρεσης αγοράς και παρόμοια δικαιώματα). Στον υπολογισμό περιλαμβάνονται όλες οι αμοιβές και οι μονάδες επιτοκίου που καταβλήθηκαν ή εισπράχθηκαν μεταξύ των συμβαλλομένων που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου, το κόστος συναλλαγών καθώς και κάθε διαφορά υπέρ ή υπό το άρτιο. Οι αμοιβές που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου ενός χρηματοοικονομικού μέσου αντιμετωπίζονται λογιστικά ως προσαρμογή στο πραγματικό επιτόκιο.

Με εξαίρεση τα αγορασμένα ή δημιουργημένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία απομειωμένης πιστωτικής αξίας (purchased or originated credit impaired – POCI), οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές («ΑΠΖ») δεν λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου. Για τα POCI χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιείται το πραγματικό επιτόκιο προσαρμοσμένο για τον πιστωτικό κίνδυνο στον υπολογισμό των εσόδων από τόκους, και αυτό είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί με ακρίβεια τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, στο αποσβεσμένο κόστος αυτού. Ο Όμιλος συμπεριλαμβάνει τις αρχικές ΑΠΖ στις εκτιμώμενες ταμειακές ροές κατά τον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου που είναι προσαρμοσμένο για τον πιστωτικό κίνδυνο των ως άνω στοιχείων.

Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ

Ένα χρεωστικό χρηματοοικονομικό μέσο επιμετράται σε ΕΑΜΛΣΕ εάν κατέχεται στα πλαίσια ενός επιχειρηματικού μοντέλου που αποσκοπεί στην είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών και σε πώληση του μέσου αυτού, και οι συμβατικοί όροι του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δημιουργούν ταμειακές ροές που είναι SPPI.

Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρώνται στην εύλογη αξία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (χωρίς αφαίρεση του κόστους πώλησης ή διάθεσης) και τα μη πραγματοποιημένα κέρδη και ζημίες από την εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα, μετά από φόρους εισοδήματος, μέχρι την παύση αναγνώρισης των επενδύσεων αυτών (πώληση ή είσπραξη). Κατά την παύση αναγνώρισης, τα σωρευμένα κέρδη ή ζημίες που είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα αναταξινομούνται από τα Ίδια Κεφάλαια στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου» ως προσαρμογή από αναταξινόμηση.

Για τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ, αναγνωρίζονται τα εξής στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων:

- Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ που αναγνωρίζονται στις «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων».
- Συναλλαγματικά κέρδη και ζημίες, που υπολογίζονται βάσει του αποσβεσμένου κόστους του μέσου, αναγνωρίζονται στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».
- Τα έσοδα από τόκους υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και αναγνωρίζονται στο κονδύλι «Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα».
- Τα κέρδη ή οι ζημίες από τροποποίηση αναγνωρίζονται στις «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων».

Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που έχουν προσδιοριστεί ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΛΣΕ

Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που έχουν προσδιοριστεί ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΛΣΕ επιμετρώνται στην εύλογη αξία, χωρίς να αφαιρούνται τα έξοδα πώλησης ή διάθεσης. Με εξαίρεση τα εισπραχθέντα μερίσματα, τα σχετικά κέρδη και ζημίες (συμπεριλαμβανομένης τυχόν σχετικής συναλλαγματικής διαφοράς), αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Τα ποσά που έχουν παρουσιαστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα δεν αναταξινομούνται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα, αντ'αυτού το σωρευμένο κέρδος ή ζημιά μεταφέρεται εντός της καθαρής θέσης από το αποθεματικό λοιπών συνολικών εσόδων στα αποτελέσματα εις νέον.

Τα μερίσματα αναγνωρίζονται στα «Καθαρά λοιπά έσοδα/(έξοδα)» της κατάστασης αποτελεσμάτων όταν πληρούνται όλα τα παρακάτω κριτήρια:

- Έχει εδραιωθεί το δικαίωμα του Ομίλου να εισπράξει το μέρισμα
- Είναι πιθανό ότι τα οικονομικά οφέλη που συνδέονται με το μέρισμα θα εισρεύσουν στον Όμιλο
- Το ποσό του μερίσματος μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.
- Το μέρισμα σαφώς δεν αντιπροσωπεύει ανάκτηση μέρους του κόστους της επένδυσης.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που έχουν ταξινομηθεί σε ΕΑΜΑ, επιμετρώνται στην εύλογη αξία, χωρίς να αφαιρούνται τα έξοδα πώλησης ή διάθεσης. Τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από τον επαναπροσδιορισμό της εύλογης αξίας αναγνωρίζονται εξ' ολοκλήρου στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, στο κονδύλι «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Οι μεταβολές της εύλογης αξίας λόγω κινδύνου αγοράς μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που επιμετράται σε ΕΑΜΑ αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, ενώ οι μεταβολές που οφείλονται στον πιστωτικό κίνδυνο του Ομίλου αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Το ποσό που παρουσιάζεται στα λοιπά συνολικά έσοδα δεν μεταφέρεται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα, ακόμη και όταν η υποχρέωση παύει να αναγνωρίζεται και το σχετικό ποσό θεωρείται πραγματοποιηθέν. Τα σωρευμένα κέρδη ή οι ζημίες αναταξινομούνται εντός της καθαρής θέσης από το αποθεματικό λοιπών συνολικών εσόδων στα αποτελέσματα εις νέον.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με νομικό τύπο χρέους

Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες από μεταβολές στην εύλογη αξία των στοιχείων που επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ, συμπεριλαμβάνονται στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με σύμβαση αναγνώρισης και διακανονισμού χρέους, που επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ, αναγνωρίζονται έσοδα από τόκους με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και αναγνωρίζονται στο κονδύλι «Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα». Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν συσταθεί μέσω δανειακής σύμβασης και οι συμβατικές ταμειακές ροές τους δεν είναι SPPI, επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ και ταξινομούνται στο κονδύλι «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών». Οι χρεωστικοί τίτλοι που δεν πληρούν τα κριτήρια της αξιολόγησης SPPI επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ και ταξινομούνται στο κονδύλι «Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ».

Αναταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος αναταξινομεί όλα τα επηρεαζόμενα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μόνο όταν ο Όμιλος αλλάξει το επιχειρηματικό μοντέλο που εφαρμόζει για τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Η αναταξινόμηση εφαρμόζεται μελλοντικά από την ημερομηνία αναταξινόμησης, η οποία είναι η πρώτη ημέρα της πρώτης τριμηνιαίας περιόδου αναφοράς μετά την αλλαγή του επιχειρηματικού μοντέλου.

Οι αλλαγές των επιχειρηματικών μοντέλων του Ομίλου είναι συνήθως αποτέλεσμα πολύ σημαντικών εξωτερικών ή εσωτερικών αλλαγών, που επηρεάζουν σημαντικά τις δραστηριότητες του Ομίλου.

Οι επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που έχουν προσδιοριστεί ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΛΣΕ, ή τυχόν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που έχουν προσδιοριστεί ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΑ, δεν μπορούν να αναταξινομηθούν, καθώς η επιλογή προσδιορισμού τους σε ΕΑΜΛΣΕ ή ΕΑΜΑ αντίστοιχα, κατά την αρχική αναγνώριση, είναι αμετάκλητη.

2.7.7 Προβλέψεις Απομείωσης- Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες

Οι ΑΠΖ αναγνωρίζονται για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος, χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ, απαιτήσεις από μισθώματα, συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης και συγκεκριμένες δανειακές δεσμεύσεις. Οι ΑΠΖ αντιπροσωπεύουν τη διαφορά ανάμεσα στις συμβατικές ταμειακές ροές και στις ταμειακές ροές που ο Όμιλος αναμένει να εισπράξει, προεξοφλημένων με το πραγματικό επιτόκιο. Για τις δανειακές δεσμεύσεις και τις λοιπές πιστωτικές διευκολύνσεις για τις οποίες υπολογίζονται ΑΠΖ, οι αναμενόμενες υστερήσεις ταμειακών ροών καθορίζονται λαμβάνοντας υπόψη τις μελλοντικές εκταμιεύσεις.

Αναγνώριση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Κατά την αρχική αναγνώριση, απαιτείται πρόβλεψη απομείωσης για ΑΠΖ από γεγονότα αθέτησης που είναι πιθανό να επέλθουν εντός των επόμενων 12 μηνών (ΑΠΖ 12 μηνών), σταθμισμένης με τον κίνδυνο να γίνει αθέτηση. Τα μέσα της κατηγορίας αυτής αναφέρονται ως μέσα που βρίσκονται στο Στάδιο 1. Για μέσα με υπολειπόμενη διάρκεια ζωής μικρότερη των 12 μηνών, οι ΑΠΖ υπολογίζονται για τη συντομότερη αυτή περίοδο.

Σε περίπτωση που ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού μέσου έχει αυξηθεί σημαντικά, απαιτείται πρόβλεψη απομείωσης ΑΠΖ, που αντιπροσωπεύει υστερήσεις ταμειακών ροών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου που θα προέκυπταν από όλα τα πιθανά γεγονότα αθέτησης κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του εν λόγω χρηματοοικονομικού μέσου (ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου), σταθμισμένης με τον κίνδυνο να γίνει αθέτηση. Τα μέσα της κατηγορίας αυτής αναφέρονται ως μέσα που βρίσκονται στο Στάδιο 2.

ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής αναγνωρίζονται πάντα για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία για τα οποία υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης, ούτως ώστε να θεωρούνται ότι είναι σε αθέτηση, ή αλλιώς απομειωμένα λόγω πιστωτικού κινδύνου. Τα μέσα αυτά αναφέρονται ως μέσα που βρίσκονται στο Στάδιο 3.

Τα POCI κατατάσσονται ως απομειωμένα λόγω πιστωτικού κινδύνου. Ένα μέσο είναι POCI εάν έχει αγοραστεί με σημαντικά μειωμένη τιμή σε σχέση με την ονομαστική του αξία (deep discount), που αντιπροσωπεύει τις πραγματοποιηθείσες πιστωτικές ζημίες ή εάν έχει χορηγηθεί σε αντισυμβαλλόμενο που βρίσκεται σε αθέτηση.

Για τα POCI, ο Όμιλος αναγνωρίζει τις δυσμενείς μεταβολές στις ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής από την αρχική τους αναγνώριση ως πρόβλεψη ζημίας, με αναγνώριση των μεταβολών στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Τα POCI αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους με τα έσοδα από τόκους να αναγνωρίζονται μεταγενέστερα βάσει του πραγματικού επιτοκίου προσαρμοσμένου στον πιστωτικό κίνδυνο. Τα POCI μπορεί επίσης να περιλαμβάνουν νέα χρηματοοικονομικά μέσα που αναγνωρίζονται μετά από ουσιαστική τροποποίηση και παραμένουν σε ξεχωριστή κατηγορία μέχρι τη λήξη. Τυχόν ευνοϊκές μεταβολές για τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία αποτελούν κέρδη από αντιλογισμό απομείωσης ΑΠΖ, ακόμη και αν οι αναμενόμενες ταμειακές ροές που προκύπτουν υπερβαίνουν τις εκτιμώμενες ταμειακές ροές κατά την αρχική τους αναγνώριση.

Ο Όμιλος δεν εφαρμόζει την πρακτική διευκόλυνση χαμηλού πιστωτικού κινδύνου, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται η αναγνώριση ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής για τις απαιτήσεις από μισθώματα, ανεξάρτητα από το εάν έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου. Αντ'αυτού, ακολουθείται η τυπική μεθοδολογία υπολογισμού ΑΠΖ για όλες αυτές τις απαιτήσεις.

Οι προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με αντίστοιχη αναγνώριση της πρόβλεψης ΑΠΖ στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης ως μείωση της λογιστικής αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος. Για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ, η λογιστική τους αξία δε μειώνεται, αλλά αναγνωρίζεται πρόβλεψη ΑΠΖ στα λοιπά συνολικά έσοδα. Αναφορικά με τα χρηματοοικονομικά μέσα εκτός ισολογισμού, η πρόβλεψη ΑΠΖ παρουσιάζεται ως πρόβλεψη στις «λοιπές υποχρεώσεις». Οι προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στις «προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων».

Διαγραφές

Διαγραφή διενεργείται όταν ο Όμιλος δεν έχει εύλογη προσδοκία να ανακτήσει το σύνολο ή μέρος του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Οι διαγραφές μειώνουν το ποσό του κεφαλαίου μιας απαίτησης και αναγνωρίζονται έναντι προβλέψεων για πιστωτικές ζημίες που έχουν σχηματιστεί προγενέστερα. Οι ανακτήσεις, εν όλω ή εν μέρει, ποσών που έχουν προηγουμένως διαγραφεί καταχωρούνται γενικά σε πίστωση του λογαριασμού αποτελεσμάτων «προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων». Οι διαγραφές και οι μερικές διαγραφές αντιπροσωπεύουν γεγονότα παύσης αναγνώρισης ή μερικής παύσης αναγνώρισης.

Ορισμός Αθέτησης

Ο Όμιλος έχει εναρμονίσει τον ορισμό της αθέτησης για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς με τον ορισμό των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (Non Performing Exposures – NPE) για εποπτικούς σκοπούς, όπως αυτός ορίζεται από τα Εκτελεστικά Τεχνικά Πρότυπα της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής (European Banking Authority – EBA) αναφορικά με τα μη Εξυπηρετούμενα και υπό Ρύθμιση ανοίγματα, όπως υιοθετήθηκαν από τον Εκτελεστικό Κανονισμό της ΕΕ 2015/227 της 9ης Ιανουαρίου 2015, που τροποποιεί τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 680/2014 της Επιτροπής για τη θέσπιση εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά στην υποβολή εποπτικών αναφορών από τα ιδρύματα, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου («EBA ITS»). Ο ορισμός της αθέτησης για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς είναι εναρμονισμένος με αυτόν που χρησιμοποιείται για σκοπούς εσωτερικής διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον ορισμό της αθέτησης βλ. Σημείωση 4.2.6.

Επιμέτρηση Αναμενόμενων Πιστωτικών Ζημιών

Ο Όμιλος αξιολογεί σε μακροπρόθεσμη βάση τις ΑΠΖ που αφορούν σε όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απομείωση βάσει του ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος αναγνωρίζει πρόβλεψη ΑΠΖ για τις ζημίες αυτές σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Η επιμέτρηση των ΑΠΖ αντιπροσωπεύει:

- Ένα αμερόληπτα καθορισμένο και σταθμισμένο βάσει πιθανοτήτων ποσό, το οποίο καθορίζεται μέσω της αξιολόγησης ενός εύρους πιθανών εκβάσεων. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τρία μακροοικονομικά σενάρια και εκτιμά τις ΑΠΖ που θα προέκυπταν σε κάθε ένα από αυτά. Σε κάθε σενάριο αντιστοιχίζεται ένας συντελεστής στάθμισης, έτσι ώστε οι σταθμισμένες πιθανότητες και των τριών σεναρίων να ισοδυναμούν με τη μονάδα. Η κατανομή των πιθανών ΑΠΖ ενδέχεται να μην είναι γραμμική, συνεπώς πραγματοποιούνται τρεις ξεχωριστοί υπολογισμοί, όπου οι σχετικές ΑΠΖ πολλαπλασιάζονται με το συντελεστή στάθμισης που αντιστοιχεί σε κάθε σενάριο. Το άθροισμα των τριών σταθμισμένων υπολογισμών ΑΠΖ αντιπροσωπεύει τις σταθμισμένες βάσει πιθανοτήτων ΑΠΖ.

- Τη διαχρονική αξία του χρήματος.
- Λογικές και βάσιμες πληροφορίες, οι οποίες είναι διαθέσιμες χωρίς αδικαιολόγητο κόστος ή προσπάθεια κατά την ημερομηνία αναφοράς και αφορούν παρελθόντα γεγονότα, τρέχουσες συνθήκες και προβλέψεις των μελλοντικών οικονομικών συνθηκών.

Για τους σκοπούς επιμέτρησης των ΑΠΖ, η εκτίμηση των αναμενόμενων υστερήσεων ταμειακών ροών αντανακλά τις εισπράξεις που αναμένονται από τη ρευστοποίηση τυχόν εξασφαλίσεων και λοιπών τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου, που αποτελούν μέρος των συμβατικών όρων και δεν αναγνωρίζονται ξεχωριστά από τον Όμιλο. Η εκτίμηση των αναμενόμενων υστερήσεων ταμειακών ροών για ένα εξασφαλισμένο δανειακό άνοιγμα αντανακλά τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν σχετικά με το ποσό και το χρονοδιάγραμμα των ταμειακών ροών που αναμένονται από την κατάσχεση της εξασφάλισης, μείον το κόστος απόκτησης και πώλησης της εξασφάλισης, ανεξάρτητα από το εάν είναι πιθανή η κατάσχεση.

Οι υπολογισμοί ΑΠΖ βασίζονται στις ακόλουθες παραμέτρους:

- **Άνοιγμα σε αθέτηση (Exposure at Default - EAD):** Εκτίμηση του ανοίγματος σε μελλοντική ημερομηνία αθέτησης, λαμβάνοντας υπόψη τις αναμενόμενες μεταβολές του ανοίγματος μετά την ημερομηνία αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των αποπληρωμών του κεφαλαίου και των τόκων, καθώς και των αναμενόμενων εκταμιεύσεων επί δανειακών δεσμεύσεων.
- **Συντελεστής μετατροπής εκτός ισολογισμού στοιχείων σε άνοιγμα (Credit Conversion Factor - CCF):** Ο συντελεστής αυτός μετατρέπει το ποσό μιας πιστωτικής διευκόλυνσης καθώς και άλλων στοιχείων εκτός ισολογισμού σε EAD.
- **Πιθανότητα αθέτησης (Probability of Default - PD):** Αντιπροσωπεύει την πιθανότητα ο πιστούχος/εκδότης να αθετήσει την χρηματοοικονομική υποχρέωσή του, η οποία αξιολογείται βάσει των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν κατά την ημερομηνία αναφοράς, προσαρμοσμένη να λαμβάνει υπόψη εκτιμήσεις για τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες που ενδέχεται να επηρεάσουν τον κίνδυνο αθέτησης για τους επόμενους 12 μήνες για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Σταδίου 1, ή για την υπόλοιπη διάρκεια ζωής της υποχρέωσης, για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Σταδίου 2.
- **Ζημία σε περίπτωση αθέτησης (Loss given default - LGD):** Αντιπροσωπεύει την εκτίμηση του Ομίλου για την έκταση της ζημίας από ανοίγματα που βρίσκονται σε αθέτηση. Το LGD διαφέρει ανάλογα με τον τύπο του αντισυμβαλλομένου, το είδος και την εξοφλητική προτεραιότητα της απαίτησης καθώς και τη διαθεσιμότητα εξασφάλισης ή άλλων τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου που περιορίζουν την έκθεση της Τράπεζας. Ο προσδιορισμός του LGD λαμβάνει υπόψη τις αναμενόμενες ταμειακές ροές από τις εξασφαλίσεις και στοιχεία πιστωτικών βελτιώσεων εφόσον υπάρχουν, ή τις αναμενόμενες εισπράξεις/αποπληρωμές από διαδικασίες πτώχευσης για μη εξασφαλισμένες απαιτήσεις, την χρονική περίοδο μέχρι την ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων καθώς και την προτεραιότητα εξόφλησης των απαιτήσεων. Το LGD εκφράζεται ως ποσοστό ζημίας ανά μονάδα ανοίγματος σε αθέτηση.
- **Επιτόκιο προεξόφλησης:** Ο τεκμαρτός συντελεστής προεξόφλησης βάσει του αρχικού πραγματικού επιτοκίου του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μια προσέγγιση αυτού.

Το PD και το LGD καθορίζονται για τρία διαφορετικά σενάρια ενώ η προβολή για το EAD στο μέλλον καθορίζεται ανεξάρτητα από τα σενάρια.

Οι ΑΠΖ καθορίζονται από την προβολή των PD, LGD και EAD στο μέλλον, ανά χρονική περίοδο που μεσολαβεί μεταξύ των ημερομηνιών ταμειακών ροών για κάθε άνοιγμα ή σύνολο ανοιγμάτων που έχουν ομαδοποιηθεί, ξεχωριστά. Αυτά τα τρία στοιχεία πολλαπλασιάζονται μεταξύ τους και προσαρμόζονται για την πιθανότητα επιβίωσης, εάν απαιτείται. Με αυτόν τον τρόπο υπολογίζονται οι ΑΠΖ για κάθε μελλοντική περίοδο, οι οποίες στη συνέχεια προεξοφλούνται στην ημερομηνία αναφοράς και αθροίζονται.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει ΑΠΖ σε μη ανακλητές δεσμεύσεις για επέκταση πιστώσεων, παροχή χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και εγγυητικών επιστολών, κατά την ημερομηνία που παρέχεται η μη ανακλητή δέσμευση. Δεν αναγνωρίζονται ΑΠΖ σε ανακλητές δεσμεύσεις, καθώς αυτές οι δεσμεύσεις, δεν πληρούν τον ορισμό του χρηματοοικονομικού μέσου. Για τα ανακυκλούμενα δανειακά ανοίγματα (δηλ. τα ανοίγματα που περιέχουν ένα δάνειο και μία ανακλητή μη χρησιμοποιούμενη δέσμευση), το EAD αντιπροσωπεύει το αναμενόμενο υπόλοιπο σε περίπτωση αθέτησης, λαμβάνοντας υπόψη την αναμενόμενη χρήση του ορίου, σύμφωνα με την εμπειρία του Ομίλου, βάσει ιστορικών δεδομένων. Η ΑΠΖ σε χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και εγγυητικές επιστολές βασίζεται στον Συντελεστή Μετατροπής των εκτός Ισολογισμού στοιχείων σε ανοίγματα (“CCF”), αναλόγως με τον τύπο του χρηματοοικονομικού μέσου.

Εκτιμήσεις μελλοντικών οικονομικών συνθηκών

Οι πληροφορίες σχετικά με το μέλλον (Forward Looking Information – FLI) ενσωματώνονται στην επιμέτρηση των ΑΠΖ για δάνεια και χρεωστικούς τίτλους που αξιολογούνται συλλογικά, μέσω των μοντέλων PD και LGD. Οι αναμενόμενες ανακτήσεις (μέσω ταμειακών ροών ή ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων) που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό ΑΠΖ των επιχειρηματικών δανείων που αξιολογούνται ατομικά, λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες σχετικά με το μέλλον βάσει των εκτιμήσεων της Διοίκησης για την εξέλιξη των σχετικών μακροοικονομικών παραγόντων.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τρία μακροοικονομικά σενάρια (βασικό, αισιόδοξο, απαισιόδοξο), τα οποία καθορίζονται από τη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Τράπεζας. Τα μακροοικονομικά σενάρια που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση των ΑΠΖ είναι τα ίδια με εκείνα που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου.

Οι βασικές μακροοικονομικές μεταβλητές που χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο και επηρεάζουν το επίπεδο των ΑΠΖ είναι οι παρακάτω:

- Ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ
- Τιμές ακινήτων

Τα δεδομένα και τα υποδείγματα που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση των ΑΠΖ, ενδεχομένως να μην αντικατοπτρίζουν πάντα όλα τα χαρακτηριστικά της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Για το σκοπό αυτό σε τέτοιες περιπτώσεις με σημαντική επίπτωση, εφαρμόζονται ποιοτικές προσαρμογές ή επικαλύψεις ως προσωρινές προσαρμογές. Τέτοιες επικαλύψεις εφαρμόζονται ώστε να ληφθούν υπόψη τα μέτρα στήριξης προς τους πελάτες προκειμένου να μειωθεί ο αρνητικός οικονομικός αντίκτυπος λόγω της πανδημίας COVID-19.

Σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο θεωρείται μη απομειωμένο όταν δεν πληρείται ο ορισμός για ταξινόμηση στο Στάδιο 3. Το άνοιγμα ταξινομείται στο Στάδιο 2 όταν έχει υποστεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου μετά την αρχική του αναγνώριση, αλλιώς ταξινομείται στο Στάδιο 1.

Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος αξιολογεί κατά πόσον ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, συγκρίνοντας τον κίνδυνο αθέτησης που παρατηρείται καθ' όλη την υπολειπόμενη αναμενόμενη διάρκεια ζωής του ανοίγματος με τον αναμενόμενο κίνδυνο αθέτησης που προσδιορίστηκε κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης.

Η διαδικασία του Ομίλου για την παραπάνω αξιολόγηση αποτελείται κυρίως από τρεις συνιστώσες:

- **Ποσοτικά κριτήρια**, που αφορούν στην ποσοτική σύγκριση της πιθανότητας αθέτησης ή της πιστοληπτικής διαβάθμισης κατά την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με την αντίστοιχη ένδειξη πιστωτικού κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση,
- **Ποιοτικά κριτήρια**, δηλ. όλα τα ρυθμισμένα εξυπηρετούμενα ανοίγματα (Forborne Performing Exposures - FPE) σύμφωνα με τα EBA ITS, και εταιρικοί οφειλέτες που έχουν συμπεριληφθεί στην εσωτερική λίστα παρακολούθησης, και
- **Δείκτης «ασφαλείας»**. Ο Όμιλος εφαρμόζει σε όλα τα δανειακά ανοίγματα το τεκμήριο που θέτει το ΔΠΧΑ 9, σύμφωνα με το οποίο ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση όταν οι συμβατικές πληρωμές εμφανίζουν καθυστέρηση για διάστημα άνω των 30 ημερών.

Τα πρώτα δύο κριτήρια αναλύονται παρακάτω ανά είδος ανοίγματος:

α. Επιχειρηματικά δανειακά ανοίγματα

Ο Όμιλος αξιολογεί κατά πόσο υπάρχει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου βάσει των μεταβολών στην εσωτερική πιστοληπτική αξιολόγηση του πιστούχου από την αρχική αναγνώριση.

β. Δανειακά ανοίγματα λιανικής τραπεζικής

Η ταξινόμηση σε στάδια πραγματοποιείται βάσει της σύγκρισης της σταθμισμένης ανά σενάριο πιθανότητας αθέτησης καθ’ όλη τη διάρκεια ζωής από την αξιολόγηση κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση σε σχέση με την πιθανότητα αθέτησης καθ’ όλη τη διάρκεια ζωής σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, για την υπολειπόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Η πιθανότητα αθέτησης καθ’ όλη τη διάρκεια ζωής κατά την αρχική αναγνώριση μειώνεται με την πάροδο του χρόνου, καθώς το δάνειο πλησιάζει στη λήξη του.

γ. Χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Όλοι οι χρεωστικοί τίτλοι και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν απαιτήσεις κατά κρατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, αξιολογούνται σε εξατομικευμένη βάση για αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, βάσει αξιολογήσεων πιστοληπτικής διαβάθμισης από οίκους αξιολόγησης. Αν μια αξιολόγηση πιστοληπτικής διαβάθμισης από οίκο αξιολόγησης είναι διαθέσιμη για έναν χρεωστικό τίτλο, τότε η αξιολόγηση για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου πραγματοποιείται βάσει αυτής, αντί για την αξιολόγηση του εκδότη, ούτως ώστε να ληφθούν υπόψη τυχόν πιστωτικά χαρακτηριστικά που αφορούν στο εν λόγω μέσο. Όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν απαιτήσεις κατά κρατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, όπως διατραπεζικές τοποθετήσεις, συμβάσεις αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων και χρεωστικοί τίτλοι χωρίς αξιολόγηση πιστοληπτικής διαβάθμισης από οίκο αξιολόγησης, αξιολογούνται για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου βάσει της πιστοληπτικής διαβάθμισης του αντισυμβαλλομένου ή του εκδότη. Οποιοδήποτε από τα προαναφερθέντα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχει αξιολογηθεί ως “investment grade” κατά την ημερομηνία αναφοράς, θεωρείται ότι εμπεριέχει χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο και ταξινομείται στο Στάδιο 1 χωρίς περαιτέρω ανάλυση. Ο Όμιλος εφαρμόζει την πρακτική διευκόλυνση χαμηλού πιστωτικού κινδύνου μόνο σε χρεωστικούς τίτλους και χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν απαιτήσεις κατά κρατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

δ. Μεταφορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων από το Στάδιο 2 στο Στάδιο 1

Τα δανειακά ανοίγματα, οι χρεωστικοί τίτλοι, και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν απαιτήσεις κατά κρατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων μεταφέρονται πίσω στο Στάδιο 1 όταν παύουν να πληρούνται τα κριτήρια για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου βλέπε Σημείωση 4.2.6.

2.8 Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και μέσα αντιστάθμισης

2.8.1 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, τα οποία περιλαμβάνουν συμβόλαια επί συναλλαγματικών ισοτιμιών, προθεσμιακά συμβόλαια, συμβάσεις ανταλλαγής νομισμάτων και επιτοκίων, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, δικαιώματα προαίρεσης επί επιτοκίων και συναλλάγματος (πωληθέντα και αγορασθέντα) και άλλα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, καταχωρούνται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης αρχικά και μεταγενέστερα στην εύλογη αξία τους. Τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα εμφανίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν είναι προς όφελος του Ομίλου ή ως υποχρεώσεις όταν είναι προς όφελος των αντισυμβαλλομένων. Τα πραγματοποιηθέντα καθώς και τα εξ' αποτιμήσεως κέρδη και ζημίες των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών καταχωρούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων περιόδου στα «αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

Ένα παράγωγο μπορεί να είναι ενσωματωμένο σε ένα άλλο χρηματοοικονομικό μέσο, το οποίο ονομάζεται «κύριο συμβόλαιο». Το ΔΠΧΑ 9 δεν επιτρέπει το διαχωρισμό ενός ενσωματωμένου παραγώγου από την κύρια σύμβαση όταν πρόκειται για χρηματοοικονομικό μέσο ενεργητικού. Σε αυτήν την περίπτωση το χρηματοοικονομικό μέσο ενεργητικού επιμετράται σε εύλογη αξία στο σύνολο του.

Σημειώνεται ότι στις 27 Ιουλίου 2020, η καμπύλη προεξόφλησης σε Ευρώ των συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων («interest rate swap") που εκκαθαρίζονται από το London Clearing House ("LCH"), από τη EUREX και τη CME άλλαξε από EONIA σε €STR. Ως αποτέλεσμα της αλλαγής καμπύλης προεξόφλησης, μεταβλήθηκε η εύλογη αξία των παραγώγων και παράλληλα έγινε μία αντισταθμιστική πληρωμή ή είσπραξη μετρητών προς ή από τα αντίστοιχα χρηματιστήρια, ώστε να μην υπάρχει μεταφορά αξίας. Επιπρόσθετα την 19 Οκτωβρίου 2020, η μεθοδολογία προεξόφλησης των παραγώγων επιτοκίου σε USD άλλαξε από το διατραπεζικό επιτόκιο (Federal Funds Rate) σε εξασφαλισμένο επιτόκιο χρηματοδότησης μίας ημέρας ("SOFR"). Η αλλαγή των καμπυλών προεξόφλησης δεν είχε επίπτωση στα ενοποιημένα και ατομικά αποτελέσματα του Ομίλου.

2.8.2 Συνέχιση των απαιτήσεων του ΔΛΠ 39 για την λογιστική αντιστάθμισης

Το ΔΠΧΑ 9 περιλαμβάνει ως επιλογή λογιστικής πολιτικής, την συνέχιση εφαρμογής των απαιτήσεων του ΔΛΠ 39 αναφορικά με την λογιστική αντιστάθμισης, την οποία ο Όμιλος έχει επιλέξει να εξασκήσει και θα συμμορφωθεί με τις αναθεωρημένες απαιτήσεις γνωστοποιήσεων για την λογιστική αντιστάθμισης που απαιτούνται από το ΔΠΧΑ 7 *Γνωστοποιήσεις*. Βλέπε Σημείωση 20.

2.8.3 Λογιστική Αντιστάθμισης

Η διενέργεια συγκεκριμένων πράξεων σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα στοχεύει στην αποτελεσματική οικονομική αντιστάθμιση κινδύνων σύμφωνα με τις απόψεις της Διοίκησης του Ομίλου και δεν εμπίπτουν στην λογιστική αντιστάθμισης συμβατή με τους συγκεκριμένους κανόνες του Δ.Λ.Π. 39. Κατά συνέπεια οι συγκεκριμένες πράξεις αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο όπως τα παράγωγα μέσα του εμπορικού χαρτοφυλακίου.

Ο Όμιλος επίσης χρησιμοποιεί παράγωγα μέσα σαν μέρος της διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με σκοπό τη διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από διακυμάνσεις επιτοκίων, συναλλαγματικών ισοτιμιών, πιστοληπτικής ικανότητας και προθεσμιακών συναλλαγών. Ο Όμιλος εφαρμόζει αντιστάθμιση εύλογης αξίας, ταμειακών ροών, ή καθαρής επένδυσης, όταν οι συναλλαγές αυτές πληρούν τα συγκεκριμένα κριτήρια λογιστικής αντιστάθμισης. Τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται προκειμένου να καταχωρήσει ο Όμιλος ένα παράγωγο χρηματοπιστωτικό μέσο ως κατεχόμενο για σκοπούς αντιστάθμισης περιλαμβάνουν:

i. Την ύπαρξη κατά την έναρξη της σχέσης αντιστάθμισης επίσημης καταγραφής του μέσου αντιστάθμισης, του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, του σκοπού και της στρατηγικής αντιστάθμισης και της αντισταθμιστικής σχέσης,

ii. Η αντιστάθμιση να τεκμηριώνεται εφόσον καταδεικνύεται ότι είναι άκρως αποτελεσματική ως προς το συμψηφισμό των κινδύνων που απορρέουν από το αντισταθμιζόμενο στοιχείο καθ' όλη τη διάρκεια της αντισταθμιστικής σχέσης. Μία αντιστάθμιση κρίνεται ως άκρως αποτελεσματική όταν επιτυγχάνεται ο συμψηφισμός των μεταβολών της εύλογης αξίας που απορρέουν από τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο σε ποσοστό μεταξύ 80% και 125% και

iii. Η αντιστάθμιση να είναι αποτελεσματική σε συνεχή βάση.

2.8.4 Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Για να αναγνωρισθούν συναλλαγές αντιστάθμισης εύλογης αξίας, η μεταβολή της εύλογης αξίας του μέσου αντιστάθμισης καταχωρείται στα αποτελέσματα μαζί με την αντίστοιχη μεταβολή της εύλογης αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, η οποία αφορά τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο. Στην περίπτωση όπου, η σχέση αντιστάθμισης διακόπτεται για λόγους διαφορετικούς από εκείνους που επιβάλλουν τη διαγραφή ενός αντισταθμιζόμενου στοιχείου ή ανακαλείται η αντισταθμιστική χρήση, η συνολική προσαρμογή της λογιστικής αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, για τα τοκοφόρα στοιχεία, αποσβένεται στα αποτελέσματα στην υπολειπόμενη διάρκεια του αρχικού αντισταθμιζόμενου στοιχείου. Αντίθετα, στη περίπτωση ενός άτοκου αντισταθμιζόμενου στοιχείου, η ανωτέρω διαφορά μεταφέρεται εξ' ολοκλήρου στα αποτελέσματα. Στην περίπτωση όπου το αντισταθμιζόμενο στοιχείο διαγράφεται λόγω πωλήσεως ή αποπληρωμής, το αναπόσβεστο ποσό της μεταβολής της εύλογης αξίας μεταφέρεται άμεσα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

2.8.5 Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών

Τα κέρδη ή ζημίες που σχετίζονται με μεταβολές στην εύλογη αξία ενός παράγωγου χρηματοπιστωτικού μέσου και αφορούν το αποτελεσματικό μέρος μιας αντιστάθμισης ταμειακών ροών, καταχωρούνται αρχικά στα λοιπά συνολικά έσοδα. Όταν καταβληθούν οι ταμειακές ροές τις οποίες αντισταθμίζει το παράγωγο χρηματοπιστωτικό μέσο (στις οποίες περιλαμβάνονται και ταμειακές ροές από συναλλαγές που είχαν προβλεφθεί κατά το χρόνο δημιουργίας της αντισταθμιστικής σχέσης) και προκύπτουν κέρδη ή ζημίες, τότε τα κέρδη ή ζημίες που σχετίζονται με το παράγωγο αντιστάθμισης μεταφέρονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων από τα λοιπά συνολικά έσοδα.

Όταν η σχέση αντιστάθμισης των ταμειακών ροών μιας συναλλαγής, η οποία θα πραγματοποιηθεί στο μέλλον, δεν θεωρείται πλέον αποτελεσματική ή διακόπτεται, τότε τα συσσωρευμένα κέρδη ή ζημίες που αφορούν το μέσο αντιστάθμισης παραμένουν στα λοιπά συνολικά έσοδα έως ότου η ανωτέρω συναλλαγή πραγματοποιηθεί οπότε και μεταφέρονται από τα λοιπά συνολικά έσοδα στα αποτελέσματα.

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος μιας πολύ πιθανής διεταιρικής συναλλαγής μπορεί να αποτελεί αντισταθμιζόμενο στοιχείο στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, υπό τις εξής προϋποθέσεις: α) η συναλλαγή να είναι εκφρασμένη σε νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα λειτουργίας της εταιρείας που πραγματοποιεί την συναλλαγή και β) ο συναλλαγματικός κίνδυνος να επηρεάζει τα αποτελέσματα του Ομίλου.

2.8.6 Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης

Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης στο εξωτερικό λογιστικοποιούνται όπως και οι αντισταθμίσεις ταμειακών ροών. Το κέρδος ή ζημία του αποτελεσματικού μέρους του αντισταθμιστικού μέσου αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά έσοδα, ενώ το κέρδος ή ζημία του μη αποτελεσματικού μέρους απευθείας στα αποτελέσματα. Τα σωρευμένα κέρδη ή ζημίες στα λοιπά συνολικά έσοδα μεταφέρονται στα αποτελέσματα με την πώληση της επένδυσης στο εξωτερικό.

2.8.7 Έλεγχος αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης

Προκειμένου να πληρούνται τα κριτήρια λογιστικής αντιστάθμισης, ο Όμιλος απαιτεί κατά τη σύναψη μιας αντισταθμιστικής σχέσης και καθ' όλη τη διάρκειά αυτής, να καταδεικνύεται η αποτελεσματικότητά της και να επιδεικνύεται η πραγματική αποτελεσματικότητα της (αναδρομικός έλεγχος), σε συνεχή βάση.

Η τεκμηρίωση κάθε αντισταθμιστικής σχέσης καθορίζει πόσο αποτελεσματικά αξιολογείται η αντιστάθμιση. Η μέθοδος την οποία υιοθετεί ο Όμιλος για να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα μιας αντισταθμιστικής σχέσης εξαρτάται από τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου.

Ο Όμιλος εφαρμόζει διευκολύνσεις που έχουν εφαρμογή σε όλες τις σχέσεις αντιστάθμισης που επηρεάζονται άμεσα από την αναμόρφωση των επιτοκίων αναφοράς (Τροποποιήσεις για την Αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς, Φάση 1). Οι διευκολύνσεις ισχύουν κατά τη διάρκεια μιας περιόδου αβεβαιότητας πριν από την αντικατάσταση του υφιστάμενου επιτοκίου αναφοράς με ένα εναλλακτικό χωρίς κίνδυνο επιτόκιο αναφοράς. Μία σχέση αντιστάθμισης επηρεάζεται εάν η αναμόρφωση των επιτοκίων αναφοράς δημιουργεί αβεβαιότητα σχετικά με το χρόνο ή/και το ποσό των ταμειακών ροών που βασίζονται στο επιτόκιο αναφοράς του αντισταθμιζόμενου στοιχείου ή του μέσου αντιστάθμισης. Οι διευκολύνσεις αυτές παύουν να έχουν εφαρμογή όταν πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Μια από αυτές είναι όταν έχει παύσει η αβεβαιότητα που προκύπτει από την αναμόρφωση του επιτοκίου όσον αφορά το χρόνο και το ποσό των ταμειακών ροών που βασίζονται στο επιτόκιο αναφοράς του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, εάν η σχέση αντιστάθμισης διακόπτεται ή όταν αποδεσμεύονται ποσά στο αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών.

Το μη αποτελεσματικό μέρος μιας σχέσης αντιστάθμισης καταχωρείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, και συγκεκριμένα στον λογαριασμό «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

2.8.8 Αντικατάσταση Παραγώγων και συνέχιση της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου

Όταν ένα παράγωγο που έχει ταξινομηθεί ως μέσο αντιστάθμισης α) αντικαθίσταται μέσω εκκαθαριστή και β) πληρούνται βασικά κριτήρια, η παύση της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου αναιρείται.

2.9 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Ο Όμιλος υπολογίζει την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων βάσει ενός πλαισίου υπολογισμού της εύλογης αξίας που κατατάσσει τα χρηματοοικονομικά μέσα σε μια ιεραρχία τριών επιπέδων των δεδομένων που χρησιμοποιούνται στην αποτίμηση, όπως περιγράφεται κατωτέρω.

Επίπεδο 1: Μη προσαρμοσμένες χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργή αγορά πανομοιότυπων χρηματοοικονομικών μέσων. Στο Επίπεδο 1 περιλαμβάνονται χρεόγραφα, μετοχές και παράγωγα που διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά. Ενεργή αγορά, είναι η αγορά στην οποία οι συναλλαγές έχουν επαρκή συχνότητα και όγκο έτσι ώστε η πληροφόρηση σχετικά με τιμές να παρέχεται σε συνεχή βάση και επιπλέον χαρακτηρίζεται από χαμηλά περιθώρια κέρδους.

Επίπεδο 2: Παρατηρήσιμα δεδομένα εκτός από τιμές του Επιπέδου 1, όπως χρηματιστηριακές τιμές παρόμοιων μέσων, τιμές από αγορές που δεν είναι ενεργές, ή άλλα δεδομένα που είναι παρατηρήσιμα ή μπορούν να επιβεβαιωθούν από παρατηρήσιμα δεδομένα (για παράδειγμα τιμές που προκύπτουν από παρατηρήσιμα δεδομένα) για σχεδόν το σύνολο της διάρκειας του μέσου. Στο Επίπεδο 2 περιλαμβάνονται χρεωστικοί τίτλοι για τους οποίους υπάρχουν προσφερόμενες τιμές, όμως παρουσιάζουν μικρότερη συχνότητα αγοραπωλησιών σε σχέση με άλλα χρηματοοικονομικά μέσα που διαπραγματεύονται σε χρηματιστηριακές αγορές, καθώς και χρεωστικοί τίτλοι χωρίς προσφερόμενες τιμές, καθώς και παράγωγα των οποίων οι αξίες υπολογίζονται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης, προεξόφληση ταμειακών ροών ή παρόμοιες τεχνικές, με δεδομένα που είναι παρατηρήσιμα στην αγορά ή μπορούν να υπολογιστούν ή να επιβεβαιωθούν από παρατηρήσιμα στοιχεία από την αγορά. Αυτή η κατηγορία γενικά περιλαμβάνει κρατικά και εταιρικά ομόλογα με τιμές σε αγορές που δεν είναι ενεργές και κάποια εξωχρηματιστηριακά παράγωγα.

Επίπεδο 3: Μη παρατηρήσιμα δεδομένα που υποστηρίζονται από λίγες ή καθόλου συναλλαγές σε ενεργή αγορά και επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία. Εάν η αποτίμηση ενός στοιχείου χρησιμοποιεί παρατηρήσιμα δεδομένα που απαιτούν σημαντικές προσαρμογές βασισμένες σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα, αυτό το μέσο κατατάσσεται στο Επίπεδο 3. Σε αυτό το επίπεδο περιλαμβάνονται χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η αξία υπολογίζεται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης, προεξόφληση ταμειακών ροών ή παρόμοιες τεχνικές, καθώς και μέσα για τα οποία ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας απαιτεί σημαντική κρίση ή εκτίμηση από τη Διοίκηση.

Το επίπεδο στην ιεραρχία εύλογης αξίας στο οποίο κατατάσσεται ένας υπολογισμός εύλογης αξίας προσδιορίζεται με βάση το κατώτερο επίπεδο δεδομένων που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της εύλογης αξίας και έχουν σημαντική επίδραση. Για το σκοπό αυτό η σημαντικότητα ενός δεδομένου αξιολογείται σε σχέση με τη συνολική εύλογη αξία.

2.10 Αναγνώριση αναβαλλόμενου κέρδους ή ζημίας της ημέρας συναλλαγής

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου η εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσω προσδιορίζεται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης, τα οποία βασίζονται σε στοιχεία τιμών ή δεικτών τα οποία δεν είναι πάντοτε διαθέσιμα στην αγορά. Στις περιπτώσεις αυτές αρχικά, το χρηματοοικονομικό μέσο αναγνωρίζεται από τον Όμιλο στη τιμή συναλλαγής, η οποία αποτελεί την ακριβέστερη ένδειξη της εύλογης αξίας του, παρά το γεγονός ότι ενδέχεται να διαφέρει από την αξία που παρέχει ένα ανάλογο μοντέλο αποτίμησης. Η διαφορά μεταξύ της τιμής συναλλαγής και της αξίας που προκύπτει από το μοντέλο αποτίμησης αναφέρεται ως αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημία της ημέρας συναλλαγής. Η διαφορά αυτή δεν αναγνωρίζεται απ' ευθείας στα αποτελέσματα.

Το αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημία της ημέρας συναλλαγής αναγνωρίζεται σταδιακά κατά τη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου. Μη αναγνωρισμένο κέρδος ή ζημία της ημέρας συναλλαγής μεταφέρεται άμεσα στα αποτελέσματα εφόσον η εύλογη αξία του συγκεκριμένου χρηματοοικονομικού μέσου δύναται να προσδιορισθεί, είτε μέσω της χρήσης στοιχείων τα οποία διατίθενται από την αγορά, είτε μέσω αναφοράς στη τιμή ενός διαθέσιμου στην αγορά χρηματοοικονομικού προϊόντος με συναφή χαρακτηριστικά ή κατά το διακανονισμό.

Με την ολοκλήρωση της συναλλαγής, διενεργείται αποτίμηση του χρηματοοικονομικού μέσου στην εύλογη αξία του, αναμορφωμένη ως προς το αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημία της ημέρας συναλλαγής. Μεταγενέστερες μεταβολές της εύλογης αξίας αναγνωρίζονται άμεσα στη κατάσταση των αποτελεσμάτων, χωρίς ωστόσο να αντιλογίζεται το αναβαλλόμενο κέρδος και ζημία της ημέρας συναλλαγής.

2.11 Αποαναγνώριση

2.11.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή αν ισχύει, μέρος χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή ομάδα παρόμοιων τέτοιων στοιχείων) παύει να αναγνωρίζεται όταν:

- εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου,
- ο Όμιλος διατηρεί τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, αλλά αναλαμβάνει συμβατική υποχρέωση να καταβάλλει τις ταμειακές ροές σε έναν ή περισσότερους παραλήπτες («pass-through διακανονισμός»),
- ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να εισπράξει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο και είτε (α) έχει μεταβιβάσει πραγματικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, ή (β) δεν έχει ούτε μεταβιβάσει

ούτε πραγματικά διατηρήσει όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου.

- ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να εισπράξει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο και δεν έχει ούτε μεταβιβάσει, ούτε πραγματικά διατηρήσει όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, ούτε έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου, το περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται στο βαθμό τις συνεχιζόμενης ανάμειξης του Ομίλου στο περιουσιακό στοιχείο. Η συνεχής ανάμειξη με τη μορφή της εγγύησης επί του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου επιμετράται στο χαμηλότερο μεταξύ της λογιστικής αξίας του και του μέγιστου εκτιμώμενου ποσού που μπορεί ο Όμιλος να κληθεί να πληρώσει.

Ως μέρος των εργασιών της, η Τράπεζα τιτλοποιεί περιουσιακά στοιχεία, κυρίως με την πώληση αυτών των περιουσιακών στοιχείων σε εταιρείες ειδικού σκοπού, οι οποίες εκδίδουν χρεόγραφα τα οποία είναι εξασφαλισμένα από αυτά τα περιουσιακά στοιχεία.

Στην περίπτωση που ο Όμιλος πωλήσει τα χρεόγραφα αυτά σε τρίτους, τα μεταφερόμενα περιουσιακά στοιχεία μπορεί να πληρούν τις προϋποθέσεις πλήρους ή μερικής αποαναγνώρισης. Κέρδη ή ζημιές από μεταβίβαση δικαιωμάτων που οδηγούν σε αποαναγνώριση βασίζονται στη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που πληρούν την προϋπόθεση αποαναγνώρισης και το μερίδιο που παραμένει στον Όμιλο, υπολογισμένο με βάση τις σχετικές εύλογες αξίες κατά την ημερομηνία μεταβίβασης.

Τροποποίηση Όρων

Οι ρυθμίσεις δανείων δεν οδηγούν σε αποαναγνώριση εκτός και αν υπάρχουν αλλαγές στους συμβατικούς όρους που οδηγούν σε σημαντικά διαφοροποιημένο δάνειο δηλ. το δάνειο έχει αλλάξει με τέτοιο τρόπο ώστε οι συμβατικοί όροι του ρυθμισμένου δανείου να είναι σημαντικά διαφορετικοί από τους όρους της αρχικής σύμβασης. Όταν η τροποποίηση δεν θεωρείται σημαντική ώστε να οδηγήσει σε αποαναγνώριση, το κέρδος ή η ζημιά που προέρχεται από την τροποποίηση υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της παρούσας αξίας των νέων ταμειακών ροών (δηλ. με βάση τους τροποποιημένους όρους) χρησιμοποιώντας ως προεξοφλητικό επιτόκιο το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του δανείου και της λογιστικής αξίας του δανείου μετά την διαγραφή (εφόσον υπάρχει).

2.11.2 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση παύει να αναγνωρίζεται όταν ακυρώνεται, λήγει ή δεν υφίσταται πλέον.

Όταν μια υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μια άλλη από τον ίδιο δανειστή με σημαντικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι της υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, αυτή η αλλαγή ή τροποποίηση θεωρείται ως παύση αναγνώρισης της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μιας νέας και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της υποχρέωσης που παύει να υφίσταται ή μεταφέρεται και του ποσού που έχει καταβληθεί, συμπεριλαμβανομένων τυχόν μη ταμειακών περιουσιακών στοιχείων που έχουν μεταφερθεί ή υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί, αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Κατά την αρχική αναγνώριση των συμμετοχικών τίτλων που εκδίδονται σε πιστωτή για την αποπληρωμή συνόλου ή μέρους μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, η οντότητα επιμετρά την υποχρέωση αυτή στην εύλογη αξία των συμμετοχικών τίτλων που εκδόθηκαν, εκτός αν η εύλογη αξία δεν μπορεί να προσδιορισθεί αξιόπιστα.

2.12 Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων

Χρεόγραφα τα οποία πωλούνται στα πλαίσια μιας σύμβασης πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων σε μια προσυμφωνημένη τιμή («Repos») καταχωρούνται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, ενώ η αντίστοιχη υποχρέωση απεικονίζεται κατά περίπτωση ως υποχρέωση προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υποχρέωση προς πελάτες ή λοιπές καταθέσεις. Χρεόγραφα τα οποία αποκτώνται στα πλαίσια μιας σύμβασης αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων («Reverse Repos») καταχωρούνται ως απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, κατά περίπτωση. Η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της τιμής επαναγοράς (ή της τιμής αγοράς και επαναπώλησης) καταχωρείται στο λογαριασμό τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα (ή τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα) και αναγνωρίζεται σταδιακά κατά τη διάρκεια της σύμβασης Repos (ή Reverse Repos), με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Σύμφωνα με την πολιτική του Ομίλου παρακολουθείται η αγοραία αξία του κεφαλαίου υπό δανεισμό με σύμβαση επαναγοράς και λαμβάνεται ή αποδίδεται η εξασφάλιση που έχει παραχωρηθεί από/στον αντισυμβαλλόμενο, επομένως αυτού του είδους οι συμβάσεις δεν ενέχουν σημαντικό πιστωτικό κίνδυνο λόγω των παρεχόμενων εξασφαλίσεων.

2.13 Δανεισμός χρεογράφων

Χρεόγραφα που δανείζονται από ή σε τρίτους έχουν ως εξασφάλιση χρεόγραφα ή μετρητά. Μετρητά που έχουν δοθεί ή ληφθεί ως εξασφάλιση καταχωρούνται ως στοιχεία ενεργητικού ή παθητικού.

Χρεόγραφα που δανείζονται από τρίτους δεν καταχωρούνται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, εκτός και πωληθούν σε τρίτους. Σε αυτήν την περίπτωση αναγνωρίζεται η υποχρέωση επιστροφής του χρεογράφου στην εύλογη αξία ως υποχρέωση συναλλαγών και τυχόν κέρδη ή ζημιές καταχωρούνται ως αποτελέσματα του εμπορικού χαρτοφυλακίου.

Ο Όμιλος παρακολουθεί σε τακτική βάση την αγοραία αξία των χρεογράφων που δανείζονται από ή δανείζονται σε τρίτους και παρέχει ή απαιτεί πρόσθετες εξασφαλίσεις σε αντιστοιχία με τις υποκείμενες συμφωνίες. Οι αμοιβές και οι τόκοι που λαμβάνονται ή πληρώνονται καταχωρούνται ως έσοδο ή έξοδο από τόκους αντίστοιχα, σταδιακά όταν καταστούν δεδουλευμένα.

2.14 Αγορές και πωλήσεις κανονικής παράδοσης

Ο Όμιλος καταχωρεί όλες τις συναλλαγές αγοράς και πώλησης «κανονικής παράδοσης» χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (δηλαδή εκείνων για τις οποίες απαιτείται παράδοση μέσα στα χρονικά όρια που ορίζει η νομοθεσία ή η αγορά) την ημερομηνία διακανονισμού («settlement date») με εξαίρεση τις συναλλαγές που αφορούν σε τίτλους αξιογράφων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών και του χαρτοφυλακίου επενδύσεων, καθώς και σε όλα τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, τα οποία καταχωρούνται κατά την ημερομηνία συναλλαγής («trade date»), η οποία αντιστοιχεί στην ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Σε διαφορετική περίπτωση, οι ανωτέρω συναλλαγές αντιμετωπίζονται ως παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα έως την ημερομηνία διακανονισμού τους («settlement date»).

2.15 Συμψηφισμός

Η απεικόνιση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του καθαρού ποσού που προκύπτει από συμψηφισμό χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων επιτρέπεται, μόνο εφόσον υφίσταται συμβατικό δικαίωμα που επιτρέπει το συμψηφισμό των ποσών που έχουν καταχωρηθεί και παράλληλα υπάρχει πρόθεση είτε για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού, τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης ταυτόχρονα, είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

2.16 Αναγνώριση Εσόδων

Το έσοδο αναγνωρίζεται στο βαθμό που είναι πιθανό ότι η Τράπεζα θα αποκομίσει οικονομικά οφέλη και αυτά μπορούν να επιμετρηθούν αξιόπιστα. Έσοδα τα οποία είναι συνδεδεμένα με την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται με την μέθοδο του σταδίου ολοκλήρωσης των συναλλαγών κατά το τέλος της κάθε περιόδου αναφοράς.

2.16.1 Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα

Τόκοι έσοδα και έξοδα από τοκοφόρα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού και παθητικού, με εξαίρεση αυτών που έχουν την νομική μορφή παραγώγων, αναγνωρίζονται ως τόκοι έσοδα και έξοδα με την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου (“EIR”). Πραγματικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί τις μελλοντικές εισροές κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου στην λογιστική του αξία προ απομείωσης. Στον υπολογισμό λαμβάνεται υπόψη το συμβατικό επιτόκιο, καθώς και αμοιβές ή άμεσα έξοδα του μέσου.

Τα πραγματοποιηθέντα και μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές από αλλαγές της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ, με την νομική μορφή παραγώγου, αναγνωρίζονται στην γραμμή «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου», συμπεριλαμβανομένου και του εσόδου από τόκους, εφόσον υπάρχει. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία έχουν την νομική μορφή παραγώγου αλλά δεν πληρούν τον λογιστικό ορισμό του παραγώγου, επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ, και ταξινομούνται ως «χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ».

2.16.2 Αμοιβές και Έσοδα από Προμήθειες

Οι αμοιβές και έσοδα από προμήθειες περιλαμβάνουν έσοδα από αμοιβές διαχείρισης ενεργητικού, προμήθειες, αμοιβές επενδυτικής τραπεζικής καθώς και έσοδα από πιστωτικές κάρτες. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα έσοδα από αμοιβές διαχείρισης ενεργητικού σύμφωνα με τον χρόνο που έχει περάσει, το οποίο αντικατοπτρίζει το στάδιο παροχής επενδυτικών υπηρεσιών προς τον πελάτη.

Έσοδα από προμήθειες περιλαμβάνουν πωλήσεις, αμοιβές διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων και προμήθειες χρηματιστηριακών εργασιών. Οι πωλήσεις και οι προμήθειες χρηματιστηριακών εργασιών γενικά αναγνωρίζονται κατά την στιγμή εκτέλεσης της συναλλαγής. Οι αμοιβές διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων αναγνωρίζονται σταδιακά μέσα στον χρόνο και υπολογίζονται γενικά, με βάση την μέση ημερήσια καθαρή αξία ενεργητικού του αμοιβαίου για την περίοδο.

Οι αμοιβές επενδυτικών υπηρεσιών περιλαμβάνουν αμοιβές για συμβουλευτικές υπηρεσίες και γενικά αναγνωρίζονται κατά την στιγμή επιτυχούς ολοκλήρωσης των επενδυτικών υπηρεσιών.

2.17 Ενσώματα πάγια στοιχεία, περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία περιλαμβάνουν γήπεδα και ακίνητα, βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων, μεταφορικά μέσα και εξοπλισμό, τα οποία κατέχονται από τον Όμιλο με σκοπό τη λειτουργική χρήση τους, αλλά και για διοικητικούς σκοπούς. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που απαιτούνται προκειμένου ένα πάγιο να τεθεί σε κατάσταση λειτουργίας. Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης παρουσιάζονται μαζί με τα ενσώματα πάγια στοιχεία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, και αναλύονται στη Σημείωση 26.

Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μεταγενέστερα της απόκτησης ενός παγίου που περιλαμβάνεται στο λογαριασμό «Ενσώματα πάγια στοιχεία», κεφαλαιοποιούνται

μόνο στην περίπτωση όπου θεωρείται πιθανό ότι οι συγκεκριμένες δαπάνες θα αποφέρουν στο μέλλον πρόσθετα οικονομικά οφέλη για τον Όμιλο, πέρα από εκείνα τα οποία αναμένονταν αρχικά κατά την απόκτηση του παγίου. Σε διαφορετική περίπτωση, οι συγκεκριμένες δαπάνες μεταφέρονται απευθείας στα αποτελέσματα κατά το χρόνο πραγματοποίησης τους.

Η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματου παγίου στοιχείου αρχίζει με την έναρξη χρήσης του και διακόπτεται μόνο με την πώληση ή μεταβίβαση του ενσώματου παγίου στοιχείου. Κατά συνέπεια, η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματου παγίου στοιχείου το οποίο παύει να χρησιμοποιείται δε διακόπτεται, εκτός εάν έχει πλήρως αποσβεσθεί, αλλά επανεκτιμάται η ωφέλιμη ζωή του. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, έχει ως εξής:

Γήπεδα	Δεν αποσβένονται
Κτήρια	Έως 50 έτη
Βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων	Κατά την υπολειπόμενη διάρκεια της μίσθωσης, μη υπερβαίνουσα ωστόσο τα 12 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Έως 12 έτη
Μεταφορικά μέσα	Έως 10 έτη
Ηλεκτρονικός και λοιπός εξοπλισμός	Έως 5 έτη
Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης	Σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της μίσθωσης

Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχει ένδειξη ότι κάποιο ενσώματο πάγιο στοιχείο ή περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης έχει υποστεί απομείωση της αξίας του. Αν υπάρχει μια τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος υπολογίζει το ανακτήσιμο ποσό του ενσώματου παγίου στοιχείου. Όταν η λογιστική αξία ενός ενσώματου παγίου στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, ο Όμιλος σχηματίζει ανάλογη πρόβλεψη απομείωσης προκειμένου η λογιστική αξία του παγίου να απεικονίζει την ανακτήσιμη αξία του. Τα κέρδη και ζημίες από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων προσδιορίζονται βάσει της λογιστικής αξίας τους και λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων προ φόρων.

Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς

Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς καταχωρούνται στο λογαριασμό λοιπά στοιχεία ενεργητικού κατά την πραγματοποίηση του πλειστηριασμού ή όταν αποκτάται η εξασφάλιση μέσω συμφωνίας ή δικαστικής απόφασης. Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς προκύπτουν όταν ο Όμιλος ξεκινά νομικές ενέργειες για την είσπραξη της εξασφάλισης όταν δεν θεωρείται πλέον ότι μπορεί να επιτευχθεί η αποπληρωμή ή ρύθμιση της οφειλής. Σε περίπτωση που οι οφειλές εξασφαλίζονται με περιουσιακά στοιχεία, οι νομικές ενέργειες περιλαμβάνουν την έναρξη διαδικασίας πλειστηριασμού με στόχο την αποπληρωμή των οφειλών μέσω της ρευστοποίησης της αξίας της εξασφάλισης. Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία μείον τα εκτιμώμενα έξοδα πώλησης. Πριν την απόκτηση του περιουσιακού στοιχείου, τυχόν απομειώσεις καταχωρούνται στις προβλέψεις απομείωσης ΑΠΖ.

Τα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από την πώληση περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμούς και ζημιές ή κέρδη μέχρι το ποσό των προηγούμενων απομειώσεων που τυχόν προκύπτουν από την περιοδική επανεκτίμηση της αξίας τους περιλαμβάνονται στα «Καθαρά λοιπά έσοδα/(έξοδα)».

2.18 Ακίνητα επενδύσεων

Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν γήπεδα και κτήρια που είναι ιδιόκτητα (ή έχουν περιέλθει στη κατοχή του Ομίλου στα πλαίσια μίας σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης), τα οποία κατέχονται με σκοπό την είσπραξη μισθωμάτων ή / και την αποκόμιση κεφαλαιακών κερδών. Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει και τις δαπάνες συναλλαγής.

Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισής τους, οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται στην αξία κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία δε διαφέρει σημαντικά από την ωφέλιμη ζωή αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «ενσώματα πάγια στοιχεία». Οι επενδύσεις σε ακίνητα εξετάζονται προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας τους όταν υπάρχει ένδειξη απομείωσης ή τουλάχιστον σε ετήσια βάση.

2.19 Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία

2.19.1 Υπεραξία

Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισής της, η υπεραξία επιχειρήσεων αποτιμάται στην αξία κτήσης (βλ. Συνένωση επιχειρήσεων - Υπεραξία) μείον τις όποιες συσσωρευμένες προβλέψεις από απομείωση της αξίας της.

Για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία κατανέμεται σε Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών («ΜΔΤΡ»). Η κατανομή γίνεται σε εκείνες της ΜΔΤΡ, οι οποίες αναμένεται να επωφεληθούν από την επιχειρηματική συνένωση από την οποία προέκυψε η υπεραξία.

Ο Όμιλος αξιολογεί σε ετήσια βάση, ή συχνότερα, τη λογιστική αξία της υπεραξίας των επιχειρήσεων, προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας της. Κατά την αξιολόγηση αυτή, εκτιμάται κατά πόσο η λογιστική αξία της υπεραξίας

παραμένει πλήρως ανακτήσιμη. Η εκτίμηση γίνεται συγκρίνοντας τη λογιστική αξία της ΜΔΤΡ στην οποία έχει κατανεμηθεί η υπεραξία με το ανακτήσιμο ποσό της, το οποίο είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης αξίας μείον των εξόδων πώλησης και της αξίας από τη χρήση. Η εύλογη αξία εκτιμάται βάσει της αγοραίας αξίας, εφόσον υπάρχει διαθέσιμη, ή προσδιορίζεται από ανεξάρτητο εκτιμητή ή προκύπτει από μοντέλο αποτίμησης. Εάν η ανακτήσιμη αξία υπολείπεται της λογιστικής, αναγνωρίζεται μη αναστρέψιμη πρόβλεψη απομείωσης και η υπεραξία απομειώνεται κατά το πλεόνασμα της λογιστικής αξίας της ΜΔΤΡ επί της ανακτήσιμης αξίας.

2.19.2 Άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτήθηκαν από επιχειρηματικές συνενώσεις

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτήθηκαν από επιχειρηματικές συνενώσεις περιλαμβάνουν εμπορικά σήματα, τα οποία έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή, καθώς επίσης καταθέσεις πρώτης ζήτησης και σχέσεις με πελάτες οι όποιες έχουν ωφέλιμη ζωή ορισμένης διάρκειας και αποσβένονται ισόποσα κάθε χρόνο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους που κυμαίνεται από 6 έως 11 χρόνια.

2.19.3 Λογισμικό

Η αξία κτήσης του λογισμικού περιλαμβάνει δαπάνες οι οποίες συνδέονται άμεσα με συγκεκριμένα και διακριτά προϊόντα λογισμικού που ελέγχει ο Όμιλος και από τα οποία αναμένεται να προκύψουν μελλοντικά οφέλη για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους και τα οποία θα υπερβαίνουν τα σχετικά με αυτά έξοδα κτήσης. Δαπάνες που βελτιώνουν ή επεκτείνουν τη λειτουργία των λογισμικών προγραμμάτων πέρα από τις αρχικές προδιαγραφές τους, κεφαλαιοποιούνται και προστίθενται στην αρχική αξία κτήσης τους.

Το λογισμικό αποσβένεται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής, σε περίοδο, όμως η οποία δε δύναται να υπερβαίνει τα 20 έτη.

Ειδικότερα, τα **εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού** αναγνωρίζονται αρχικά σε αξία ίση με το άθροισμα των εξόδων που πραγματοποιήθηκαν από την ημερομηνία που το στοιχείο ικανοποιεί τα κριτήρια αναγνώρισης. Όταν δεν μπορεί να αναγνωριστεί άυλο περιουσιακό στοιχείο, τα έξοδα ανάπτυξης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα την περίοδο που πραγματοποιήθηκαν.

Τα έξοδα έρευνας καταχωρούνται ως έξοδο όταν πραγματοποιούνται. Εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό που προκύπτει από έξοδα ανάπτυξης που έχουν πραγματοποιηθεί σε μεμονωμένο έργο, αναγνωρίζονται μόνο όταν ο Όμιλος μπορεί να αποδείξει:

- ότι διαθέτει την τεχνολογική δυνατότητα να ολοκληρώσει το εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό ώστε να καταστεί διαθέσιμο για χρήση,
- την πρόθεσή του να το ολοκληρώσει και να χρησιμοποιήσει το στοιχείο,
- την ικανότητά του να χρησιμοποιήσει το στοιχείο,
- πως το στοιχείο θα δημιουργήσει μελλοντικά οικονομικά οφέλη,
- ότι διαθέτει επαρκείς τεχνολογικούς, οικονομικούς και άλλους πόρους για την ολοκλήρωση της ανάπτυξης και τη χρήσης του στοιχείου και
- την ικανότητα να επιμετρά αξιόπιστα τα έξοδα κατά την ανάπτυξη του στοιχείου.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού, καταχωρούνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Δαπάνες όπως, οι δαπάνες ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης επιχειρησιακών μονάδων ή υποκαταστημάτων, δαπάνες εκπαίδευσης προσωπικού, δαπάνες διαφήμισης και προβολής και δαπάνες μετεγκατάστασης και αναδιοργάνωσης τμήματος ή όλου του Ομίλου, αναγνωρίζονται ως έξοδα κατά το χρόνο πραγματοποιήσεώς τους.

2.20 Απομείωση άυλων περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος αξιολογεί σε ετήσια βάση, ή συχνότερα, τη λογιστική αξία των άυλων περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται περίπτωση απομείωσης της αξίας τους. Εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση, η Διοίκηση του Ομίλου διενεργεί ανάλυση προκειμένου να διαπιστώσει εάν η λογιστική αξία των συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων μπορεί πλήρως να ανακτηθεί. Όταν η λογιστική αξία ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, τότε διενεργείται ανάλογη πρόβλεψη απομείωσης.

2.21 Ασφαλιστικές δραστηριότητες

Η τροποποίηση του ΔΠΧΑ 4 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια»: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια», που υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση στις 3 Νοεμβρίου 2017, παρέχει στις οντότητες των οποίων οι δραστηριότητες αφορούν κυρίως στον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για αναβολή της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 έως την 1 Ιανουαρίου 2023. Το αποτέλεσμα αυτής της αναβολής είναι ότι αυτές οι οντότητες έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν την προετοιμασία των χρηματοοικονομικών τους καταστάσεων με βάση το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39.

Η προσωρινή απαλλαγή από το ΔΠΧΑ 9, η οποία περιορίστηκε στους ομίλους που κατά κύριο λόγο αναλαμβάνουν ασφαλιστικές δραστηριότητες σύμφωνα με την τροποποίηση του IASB, επεκτάθηκε στον ασφαλιστικό τομέα των χρηματοπιστωτικών ομίλων όπως ορίζονται στην οδηγία 2002/87/ΕΚ όπως υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο Όμιλος εφαρμόζει αυτήν την τροποποίηση στην Εθνική Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών (Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.), την ασφαλιστική της εταιρία που συνεχίζει να εφαρμόζει το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση».

Η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. έχει κατηγοριοποιηθεί ως διακοπείσα δραστηριότητα, συνεπώς όλα τα κονδύλια που επηρεάζουν την Κατάσταση Αποτελεσμάτων κατηγοριοποιούνται ως «Κέρδη/ζημίες από διακοπείσες δραστηριότητες». Παρομοίως, όλα τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις ταξινομούνται ως «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση» και «Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση», αντίστοιχα.

Χρηματοοικονομικοί τίτλοι της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α.

2.21.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Η κατηγορία αυτή έχει δύο υποκατηγορίες:

- Εμπορικό χαρτοφυλάκιο και
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που έχουν προσδιοριστεί στην ΕΑΜΑ.

Εμπορικό χαρτοφυλάκιο

Το εμπορικό χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει χρεόγραφα που αποκτώνται είτε για τη δημιουργία κέρδους από τη βραχυπρόθεσμη μεταβολή στην τιμή ή το περιθώριο του διαπραγματευτή ή είναι χρεόγραφα που ανήκουν σε ένα χαρτοφυλάκιο χρεογράφων για τα οποία υπάρχει ιστορικό βραχυπρόθεσμης δημιουργίας κέρδους. Τα παράγωγα ανήκουν επίσης στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο εκτός εάν έχουν χαρακτηρισθεί ως και είναι αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης.

Το εμπορικό χαρτοφυλάκιο μπορεί να περιλαμβάνει χρεόγραφα που υπόκεινται σε συμφωνία πώλησης και επαναγοράς (βλ. Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων).

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προσδιορισμένα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Κατά την αρχική αναγνώριση η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α προσδιορίζει οποιοδήποτε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, ως χρηματοοικονομικό μέσο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία του μέσω των αποτελεσμάτων (σύμφωνα με το ΔΛΠ 39) όταν:

1. Απαλείφει ή μειώνει σημαντικά μια ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση (μερικές φορές αναφέρεται ως «λογιστική ασυμμετρία») που θα προέκυπτε εάν τα σχετιζόμενα παράγωγα χρηματοπιστωτικά προϊόντα αντιμετωπίζονταν λογιστικά ως εμπορικό χαρτοφυλάκιο και τα υποκείμενα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος, όπως είναι δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ή χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους.
2. Μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων ή και των δύο τυγχάνει διαχείρισης και η απόδοσή της αξιολογείται σε βάση εύλογης αξίας, σύμφωνα με την τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων ή επενδύσεων και η πληροφόρηση σχετικά με την ομάδα παρέχεται εσωτερικά σε αυτό το επίπεδο στη Διοίκηση της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α, για παράδειγμα στο Δ.Σ. και στον Διευθύνοντα Σύμβουλο.
3. Τα χρηματοοικονομικά μέσα περιέχουν ένα ή περισσότερα ενσωματωμένα παράγωγα, η ύπαρξη των οποίων τροποποιεί ουσιαστικά τις ταμειακές ροές και για το λόγο αυτό θα έπρεπε να απεικονίζονται ξεχωριστά εάν δεν είχαν ταξινομηθεί σε αυτή την κατηγορία.

Ο προσδιορισμός κάποιου χρηματοοικονομικού στοιχείου ως επιμετρούμενο σε ΕΑΜΑ είναι αμετάκλητος.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε ΕΑΜΑ (εμπορικό χαρτοφυλάκιο και προσδιορισμένα στην εύλογη αξία) αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους. Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων όταν έχει κατοχυρωθεί το δικαίωμα είσπραξης των μερισμάτων. Αυτή είναι η ημερομηνία έγκρισης των μερισμάτων από τη Γενική Συνέλευση για τους μετοχικούς τίτλους.

Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων

Το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων αρχικά αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία (συμπεριλαμβανομένων των δαπανών συναλλαγής) και περιλαμβάνει τίτλους που ταξινομούνται ως διαθέσιμοι προς πώληση, διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη, ή δάνεια και απαιτήσεις βάσει των χαρακτηριστικών των τίτλων και της πρόθεσης της διοίκησης της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α κατά την ημερομηνία αγοράς των τίτλων. Οι αγορές και πωλήσεις των τίτλων αυτών καταχωρούνται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις κατά την ημερομηνία συναλλαγής, η οποία αντιστοιχεί στην ημερομηνία κατά την οποία η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Όλες οι υπόλοιπες αγορές ή πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων οι οποίες δεν εντάσσονται στις πρακτικές της αγοράς, καταχωρούνται, μέχρι την ημερομηνία διακανονισμού τους, ως προθεσμιακές συναλλαγές παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων.

Οι **διαθέσιμοι προς πώληση** επενδυτικοί τίτλοι καταχωρούνται μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης στην εύλογη αξία τους. Στην περίπτωση όπου η εύλογη αξία μη εισηγμένων συμμετοχικών τίτλων δε δύναται να προσδιοριστεί κατά τρόπο αξιόπιστο και αντικειμενικό, τότε οι τίτλοι αυτοί απεικονίζονται στην αξία κτήσης τους. Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από μεταβολές της εύλογης αξίας των διαθέσιμων προς πώληση τίτλων καταχωρούνται στα λοιπά συνολικά έσοδα, μετά την αφαίρεση του φόρου που τους αναλογεί (όπου απαιτείται), έως ότου οι συγκεκριμένοι τίτλοι πωληθούν, εισπραχθούν ή διατεθούν με οποιοδήποτε άλλο τρόπο ή έως ότου διαπιστωθεί ότι υπάρχει απομείωση της αξίας τους.

Οι διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι είναι δυνατόν να πωληθούν προκειμένου να καλυφθούν ανάγκες ρευστότητας ή να αντιμετωπισθούν μεταβολές στα επιτόκια, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και στις τιμές χρεογράφων. Στη περίπτωση όπου ένας διαθέσιμος προς πώληση τίτλος πωλείται ή υφίσταται απομείωση της αξίας του, τα σωρευμένα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημίες, που περιλαμβάνονται στα λοιπά συνολικά έσοδα, μεταφέρονται από τα ίδια κεφάλαια στη Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Τα κέρδη και ζημίες πού προκύπτουν κατά τη πώληση των διαθέσιμων προς πώληση τίτλων προσδιορίζονται με τη μέθοδο του κυλιόμενου μέσου σταθμικού κόστους.

Οι **διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη** επενδυτικοί τίτλοι περιλαμβάνουν τίτλους που δεν είναι παράγωγα, διαπραγματεύονται σε οργανωμένες αγορές, με καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές και έχουν καθορισμένη λήξη, και για τους οποίους υπάρχει, από τη διοίκηση της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α, πρόθεση και ικανότητα διαρκούς κατοχής τους μέχρι την ημερομηνία λήξης τους.

Οι επενδυτικοί τίτλοι που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως **δάνεια και απαιτήσεις** περιλαμβάνουν τίτλους που δεν είναι παράγωγα, έχουν καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές και δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές.

Οι επενδυτικοί τίτλοι που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη ή δάνεια και απαιτήσεις καταχωρούνται στην αποσβεσμένη αξία τους εφαρμόζοντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μετά την αφαίρεση οποιασδήποτε πρόβλεψης απομείωσης της αξίας τους. Επιπλέον, ο υπολογισμός του αποσβεσμένου κόστους περιλαμβάνει οποιαδήποτε υπέρ (premium) ή υπό (discount) το άρτιο διαφορά προέκυψε κατά την ημερομηνία απόκτησης, πλέον των εξόδων συναλλαγής, προμηθειών και μονάδων βάσης (μ.β.) πληρωθέντων ή εισπραχθέντων.

Απομείωση: Η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. εκτιμά σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων εάν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι ένας επενδυτικός τίτλος ή ομάδα αυτών έχει υποστεί απομείωση της αξίας του.

Ειδικά για επενδυτικούς μετοχικούς τίτλους που έχουν χαρακτηρισθεί ως διαθέσιμοι προς πώληση, η σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας ενός χρεογράφου χαμηλότερα της αξίας κτήσης χρησιμοποιείται ως κριτήριο αξιολόγησης αν τα στοιχεία αυτά έχουν απομειωθεί.

Αν υπάρχουν κάποιες αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης για τα διαθέσιμα προς πώληση περιουσιακά στοιχεία, η σωρευμένη ζημία (που επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μειούμενη από τυχόν πρόβλεψη απομείωσης στο στοιχείο αυτό, η οποία είχε αναγνωρισθεί στο παρελθόν στα αποτελέσματα) μεταφέρεται από τα λοιπά συνολικά έσοδα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Η πρόβλεψη απομείωσης καταχωρημένη στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων που αφορά σε μετοχικούς τίτλους δεν αντιλογίζεται. Αν σε μια μεταγενέστερη περίοδο, η εύλογη αξία ενός διαθεσίμου προς πώληση χρεωστικού μέσου αυξηθεί, και η αύξηση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με ένα γεγονός που συνέβη μετά την καταχώρηση στα αποτελέσματα της πρόβλεψης απομείωσης, η πρόβλεψη απομείωσης αντιλογίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Για τους τίτλους του επενδυτικού χαρτοφυλακίου στις κατηγορίες διακρατούμενα στη λήξη και δάνεια και απαιτήσεις, τα οποία αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος, το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας τους, υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας τους και της παρούσας αξίας των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

2.21.2 Ταξινόμηση συμβολαίων

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 4, η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. χαρακτηρίζει τα συμβόλαια σε ασφαλιστικά και επενδυτικά.

α. Ασφαλιστικά συμβόλαια

Τα ασφαλιστικά συμβόλαια είναι τα συμβόλαια που εμπεριέχουν σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο κατά την έναρξη του συμβολαίου. Ένα συμβόλαιο το οποίο εκθέτει την ασφαλιστική εταιρεία σε χρηματοοικονομικό κίνδυνο, χωρίς σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο, δε χαρακτηρίζεται ως ασφαλιστικό συμβόλαιο.

Ο Όμιλος χαρακτηρίζει τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις που έχουν εκδοθεί από την ασφαλιστική εταιρεία ως ασφαλιστικά συμβόλαια.

Τα ασφαλιστικά συμβόλαια κατηγοριοποιούνται σε δυο κατηγορίες, σύμφωνα με τη φύση του ασφαλιστικού κινδύνου.

α1. Ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής

Οι ασφαλίσεις ζωής περιλαμβάνουν όλους τους τύπους των παραδοσιακών καλύψεων (πρόσκαιρες, ισόβιες, μικτές, συνταξιοδοτικά προγράμματα) καθώς και προϊόντα που συνδέονται με επενδύσεις unit linked μεταβλητού κεφαλαίου τα οποία εγγυώνται μια ελάχιστη απόδοση κατά τη λήξη. Τα αναλογούντα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται στην έκδοση ή στην ανανέωση των συμβολαίων.

α2. Ασφαλιστήρια συμβόλαια γενικών ασφαλίσεων

Τα ασφάλιστρα λογιστικοποιούνται με την έναρξη του συμβολαίου και αναγνωρίζονται ως έσοδα (Δεδουλευμένα Ασφάλιστρα) σε αναλογική βάση κατά τη διάρκεια του συμβολαίου. Τα αναβαλλόμενα έσοδα μεταφέρονται στο απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλίστρων.

β. Επενδυτικά συμβόλαια

Ως επενδυτικά συμβόλαια ορίζονται εκείνα που δεν κατηγοριοποιούνται ως Ασφαλιστήρια Συμβόλαια.

β1.Ομαδικά επενδυτικά συμβόλαια (Deposit Administration Funds – «DAF»)

Τα συμβόλαια αυτά προσφέρουν εγγυημένη επενδυτική απόδοση στις εισφορές των κατόχων, καθώς επίσης και χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής σε επιπρόσθετες παροχές. Υπάρχουν συμβόλαια που απευθύνονται σε υπαλλήλους εταιρειών και προσδιορίζουν τις μελλοντικές τους παροχές. Οι χαμηλότερες αποδόσεις από τις εγγυημένες καλύπτονται από την εταιρεία που ανήκει το προσωπικό.

β2. Επενδυτικά συμβόλαια unit-linked

Συμβόλαια στα οποία ο ασφαλιζόμενος φέρει τον επενδυτικό κίνδυνο.

2.21.3 Αναβαλλόμενα έξοδα πρόσκτησης συμβολαίων (Deferred Acquisition Costs – «DAC»)

Προμήθειες και άλλα έξοδα πρόσκτησης που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της οικονομικής περιόδου για την έκδοση νέων συμβολαίων ή την ανανέωση υφιστάμενων συμβολαίων και τα οποία αφορούν μεταγενέστερες οικονομικές χρήσεις, μεταφέρονται και αναγνωρίζονται στην περίοδο που αναγνωρίζεται το έσοδο.

2.21.4 Ασφαλιστικά αποθέματα

Τα ασφαλιστικά αποθέματα περιλαμβάνουν τα αποθέματα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για τις ασφαλίσεις ζωής και ζημιών καθώς και τα αποτελέσματα του ελέγχου που διεξήχθη για να αξιολογήσει την επάρκεια των εν λόγω αποθεμάτων.

Μαθηματικά αποθέματα: Τα μαθηματικά αποθέματα ασφαλίσεων ζωής υπολογίζονται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία χρησιμοποιώντας συγκεκριμένη τεχνική βάση όσον αφορά τα ποσοστά θνησιμότητας και το εγγυημένο τεχνικό επιτόκιο.

Απόθεμα εκκρεμών αποζημιώσεων: Τα αποθέματα εκκρεμών ζημιών περιλαμβάνουν τις προβλέψεις των πραγματογνωμόνων για το κόστος των ζημιών, τα επιπλέον ποσά που εκτιμήθηκαν αναλογιστικά για να καλύψουν τυχόν ανεπάρκειες των προαναφερθέντων προβλέψεων, το κόστος των ζημιών που δεν έχουν αναγγελθεί καθώς και τα έξοδα διαχείρισης των ζημιών. Το τελικό κόστος των εκκρεμών ζημιών υπολογίζεται με τη χρήση ενός φάσματος τυποποιημένων αναλογιστικών τεχνικών, όπως η Chain Ladder και η Bornheutter-Ferguson μέθοδοι. Η κύρια υπόθεση στην οποία βασίζονται αυτές οι τεχνικές είναι ότι η εμπειρία που έχει αποκομίσει η εταιρεία από τις ζημιές του παρελθόντος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εκτίμηση των μελλοντικών ζημιών και συνεπώς για τον καθορισμό του τελικού κόστους των αξιώσεων.

Απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλίστρων: Είναι το μέρος των ακαθάριστων ασφαλίστρων που αναλογεί σε κάθε ασφαλιστήριο συμβόλαιο, για την περίοδο από το κλείσιμο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μέχρι την λήξη της περιόδου, για την οποία έχουν καταχωρηθεί τα ασφάλιστρα στα μητρώα της επιχείρησης.

Απόθεμα λόγω κινδύνων σε ισχύ: Είναι η εκτίμηση της ευθύνης της επιχείρησης συμπεριλαμβανομένων και των διαχειριστικών εξόδων, σε σχέση με τους κινδύνους που αυτή έχει αναλάβει για την περίοδο που υπολογίστηκε το απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλίστρων.

Εξέταση επάρκειας της ασφαλιστικής υποχρέωσης (Liability Adequacy Test – «LAT»): Ο Όμιλος αξιολογεί την επάρκεια των αναγνωριζόμενων ασφαλιστικών προβλέψεων εφαρμόζοντας τον έλεγχο επάρκειας των ασφαλιστικών υποχρεώσεων χρησιμοποιώντας τρέχουσες εκτιμήσεις των μελλοντικών ταμειακών ροών των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Στην περίπτωση που οι προκύπτουσες, από τον έλεγχο επάρκειας των ασφαλιστικών αποθεμάτων, υποχρεώσεις του Ομίλου υπερβαίνουν τα ασφαλιστικά αποθέματα που έχουν υπολογισθεί, η επιπρόσθετη πρόβλεψη αυξάνει τα αποθέματα των κλάδων τους οποίους αφορά και επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης για την οποία διενεργείται ο έλεγχος.

2.21.5 Αντασφάλιση

Ο Όμιλος έχει συνάψει αντασφαλιστικές συμβάσεις βάσει των οποίων μεταφέρεται σημαντικός ασφαλιστικός κίνδυνος. Οι υποχρεώσεις των αντασφαλιστικών συμβάσεων υπολογίζονται βάσει μικτού κόστους αντασφάλισης και αναγνωρίζονται διακριτά ως στοιχεία ενεργητικού. Τα ποσά που καταβάλλονται για αναδρομική αντασφάλιση αναγνωρίζονται ως απαιτήσεις από αντασφαλιστές, αυξανόμενα κατά το ποσό των αποθεμάτων που σχετίζονται με τα αντασφαλιζόμενα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Τυχόν κέρδος μεταφέρεται σε επόμενες χρήσεις και αποσβένεται μέχρι την εκκαθάριση των εκκρεμών ζημιών. Σε περίπτωση που τα καταβαλλόμενα ή προς καταβολή ποσά υπερβαίνουν τα αποθέματα που έχουν αναγνωρισθεί, το επιπλέον ποσό αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης.

2.22 Μισθώσεις

Ο Όμιλος εξετάζει κατά την έναρξη μιας σύμβασης εάν η σύμβαση αποτελεί ή περιλαμβάνει μίσθωση εξετάζοντας εάν έχει το δικαίωμα να ελέγχει τη χρήση ενός αναγνωρισμένου περιουσιακού στοιχείου για μια χρονική περίοδο λαμβάνοντας όλα τα οικονομικά οφέλη από τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου με αντάλλαγμα μία αμοιβή.

2.22.1 Ο Όμιλος ως μισθωτής

Ο Όμιλος εφαρμόζει ενιαίο λογιστικό χειρισμό για την αναγνώριση και επιμέτρηση όλων των συμβάσεων μίσθωσης, με εξαίρεση τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις χαμηλής αξίας, των οποίων οι πληρωμές μισθωμάτων αναγνωρίζονται ως λειτουργικά έξοδα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Κατά την έναρξη της μίσθωσης ο Όμιλος:

α. Αναγνωρίζει το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης που αντιπροσωπεύει το δικαίωμα του Ομίλου να χρησιμοποιήσει το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

β. Αναγνωρίζει υποχρεώσεις από μίσθωση που αντιπροσωπεύει την παρούσα αξία των μισθωμάτων του Ομίλου που θα καταβληθούν κατά τη χρονική διάρκεια της μισθωτικής περιόδου στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

γ. Αναγνωρίζει αποσβέσεις επί του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης.

δ. Εξετάζει εάν υπάρχει ένδειξη απομείωσης του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης. Οι ζημιές απομείωσης αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

ε. Αναγνωρίζει έξοδα τόκων στις υποχρεώσεις από μίσθωση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

στ. Παρουσιάζει τις ταμειακές εκροές που αφορούν αποπληρωμή κεφαλαίου στις ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων και τις ταμειακές εκροές που αφορούν πληρωμή τόκων στις ταμειακές ροές λειτουργικών δραστηριοτήτων στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών.

2.22.2 Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ο Όμιλος αναγνωρίζει το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου (δηλ. την ημέρα που το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο καθίσταται διαθέσιμο προς χρήση). Το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης επιμετράται στο κόστος, μειωμένο κατά τις σωρευμένες αποσβέσεις και ζημίες απομείωσης, προσαρμοσμένο κατά την τυχόν επανεπιμέτρηση της υποχρέωσης από τη μίσθωση. Το κόστος του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης αποτελείται από το ποσό της αρχικής επιμέτρησης της υποχρέωσης από τη μίσθωση, τις αρχικές άμεσες δαπάνες, το κόστος αποκατάστασης του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου σε συγκεκριμένη κατάσταση και από τα μισθώματα τα οποία καταβλήθηκαν κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης ή προγενέστερα, μείον τυχόν εισπρακτέα κίνητρα μίσθωσης. Το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης αποσβένεται με τη σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της μίσθωσης.

Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης παρουσιάζονται στα «ενσώματα πάγια στοιχεία».

2.22.3 Υποχρεώσεις μίσθωσης

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις από μίσθωση οι οποίες επιμετρώνται στην παρούσα αξία των μισθωμάτων που θα καταβληθούν κατά τη χρονική διάρκεια της μισθωτικής περιόδου, χρησιμοποιώντας το τεκμαρτό προεξοφλητικό επιτόκιο της σύμβασης ή στην περίπτωση που το επιτόκιο αυτό δεν μπορεί να προσδιοριστεί, χρησιμοποιώντας το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού (IBR) του μισθωτή. Το IBR είναι το επιτόκιο που θα κατέβαλλε ο Όμιλος προκειμένου να δανειστεί το ποσό που θα χρειαζόταν να καταβάλει ώστε να αποκτήσει περιουσιακό στοιχείο αντίστοιχο με το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης, για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα, με αντίστοιχες εξασφαλίσεις, σε αντίστοιχο οικονομικό περιβάλλον.

Τα μισθώματα αποτελούνται από τα σταθερά μισθώματα (μειωμένα κατά τα τυχόν εισπρακτέα κίνητρα μίσθωσης), τα κυμαινόμενα μισθώματα που εξαρτώνται από έναν δείκτη ή ένα επιτόκιο και από τα ποσά που αναμένεται να καταβάλλει ο μισθωτής βάσει των εγγυήσεων υπολειμματικής αξίας. Τα μισθώματα επίσης περιλαμβάνουν την τιμή άσκησης του δικαιώματος αγοράς εάν είναι μάλλον βέβαιο ότι θα ασκηθεί από τον Όμιλο, καθώς και τις τυχόν καταβολές ποινής για καταγγελία της μίσθωσης, εάν η διάρκεια μίσθωσης αποτυπώνει την άσκηση δικαιώματος καταγγελίας από τον Όμιλο.

Τα κυμαινόμενα μισθώματα που δεν εξαρτώνται από έναν δείκτη ή ένα επιτόκιο αναγνωρίζονται ως έξοδα στη χρονική περίοδο κατά την οποία προέκυψε το γεγονός ή η κατάσταση που οδήγησε στην πληρωμή. Η υποχρέωση μίσθωσης επανεπιμετράται όταν υπάρχει μεταβολή στις μελλοντικές πληρωμές μισθωμάτων που προκύπτει από μεταβολή σε δείκτη ή επιτόκιο, εάν υπάρχει μεταβολή στην εκτίμηση του Ομίλου για τα ποσά που αναμένεται να καταβληθούν ως εγγύηση υπολειμματικής αξίας ή εάν υπάρξει αλλαγή στην εκτίμηση του Ομίλου σχετικά με το αν θα ασκήσει ένα δικαίωμα αγοράς, παράτασης ή τερματισμού της μίσθωσης. Όταν η υποχρέωση μίσθωσης επανεπιμετράται κατ 'αυτόν τον τρόπο, πραγματοποιείται αντίστοιχη προσαρμογή στη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης ή καταχωρείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων εάν η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης έχει μειωθεί στο μηδέν.

2.22.4 Βραχυπρόθεσμες μισθώσεις ή μισθώσεις περιουσιακών στοιχείων χαμηλής αξίας

Ο Όμιλος έχει επιλέξει να μην αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και υποχρεώσεις μίσθωσης για βραχυπρόθεσμες μισθώσεις με διάρκεια ίση ή μικρότερη των 12 μηνών καθώς και μισθώσεις περιουσιακών στοιχείων χαμηλής αξίας (μικρότερη των €5.000). Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις πληρωμές μισθωμάτων που σχετίζονται με τις εν λόγω μισθώσεις ως έξοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τη σταθερή μέθοδο (Σημείωση 12).

2.22.5 Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Όταν τα ενσώματα πάγια στοιχεία έχουν μισθωθεί με χρηματοδοτική μίσθωση, η παρούσα αξία των ελάχιστων καταβαλλόμενων μισθωμάτων απεικονίζεται ως απαίτηση. Τα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τη μέθοδο της καθαρής επένδυσης (προ φόρων), η οποία αντικατοπτρίζει ένα σταθερό συντελεστή απόδοσης. Οι απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών».

Λειτουργικές μισθώσεις: Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που εκμισθώνονται στα πλαίσια συμβάσεων λειτουργικής μίσθωσης, απεικονίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης ανάλογα με τη λειτουργική φύση τους. Τα εκμισθωμένα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία θα πρέπει να συμπίπτει με την ωφέλιμη ζωή ομοειδών ενσώματων παγίων στοιχείων. Τα έσοδα από μισθώματα (μείον την αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται στον μισθωτή) αναγνωρίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.23 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

Για τους σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών «ταμείο», «μη δεσμευμένα χρηματικά διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες», «απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων» και τα υψηλής ρευστότητας χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διάρκειας μικρότερης των τριών μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους όπως, έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα, αξιόγραφα του επενδυτικού και εμπορικού χαρτοφυλακίου, των οποίων ο κίνδυνος μεταβολής της εύλογης αξίας τους είναι ασήμαντος και τα οποία χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο για την εξυπηρέτηση των βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων του.

2.24 Προβλέψεις

Ο Όμιλος διενεργεί προβλέψεις όταν υπάρχει παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, μεγάλη πιθανότητα εκροής πόρων που εμπεριέχουν οικονομικά οφέλη για το διακανονισμό της υποχρέωσης και είναι εφικτό να εκτιμηθεί αξιόπιστα το ποσό της υποχρέωσης.

2.25 Συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων

Συμβόλαιο χρηματοοικονομικής εγγύησης είναι το συμβόλαιο βάσει του οποίου ο εκδότης δεσμεύεται να πραγματοποιήσει καθορισμένες πληρωμές προκειμένου να αποζημιώσει τον κάτοχο, για ζημιές λόγω εκπροθέσμων πληρωμών από τον οφειλέτη, βάσει των αρχικών ή των τροποποιημένων όρων ενός χρεωστικού μέσου.

Τα συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης, εκτός αυτών που έχουν χαρακτηριστεί ως ασφαλιστήρια συμβόλαια, αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην υψηλότερη από (α) την αξία του αναπόσβεστου υπολοίπου των εισπραχθέντων αμοιβών και των αμοιβών επομένων περιόδων και (β) το ποσό των προβλέψεων απομείωσης ΑΠΖ όπως καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 9.

2.26 Παροχές προς εργαζομένους

Οι εταιρείες του Ομίλου καταβάλλουν εισφορές σε προγράμματα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία σύμφωνα με τις συνθήκες και τις πρακτικές που επικρατούν στην κάθε χώρα. Τα προγράμματα αυτά διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

2.26.1 Συνταξιοδοτικά προγράμματα

α. Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ορίζεται ένα πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση οικονομικές και δημογραφικές παραδοχές. Οι πιο σημαντικές παραδοχές, μεταξύ άλλων, είναι η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, οι δείκτες προσδόκιμης ζωής, το επιτόκιο προεξόφλησης, ο ρυθμός αύξησης αποδοχών και συντάξεων. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης είναι ίση με την παρούσα αξία των καθορισμένων πληρωτέων παροχών κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μειωμένης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος.

Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών και το σχετικό έξοδο εκτιμάται ετησίως κατά την ημερομηνία σύνταξης των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων από ανεξάρτητους αναλογιστές με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται προεξοφλώντας τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές με το επιτόκιο υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων ή κρατικών ομολόγων στο ίδιο νόμισμα με εκείνο της υποχρέωσης και με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης, ή για νομίσματα για τα οποία η συχνότητα των συναλλαγών της αγοράς σε τέτοια εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας, είναι μικρή, χρησιμοποιούνται οι αποδόσεις της αγοράς (κατά το τέλος της περιόδου αναφοράς) κρατικών ομολόγων που έχουν εκδοθεί στο νόμισμα αυτό. Το καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος υπολογίζεται με το συντελεστή προεξόφλησης στην αρχή της περιόδου προς την καθαρή υποχρέωση/(απαίτηση). Το κόστος υπηρεσίας (τρέχουσας και προϋπηρεσίας (συμπεριλαμβανομένων των περικοπών) και τα κέρδη ή οι ζημίες που προκύπτουν από διακανονισμούς) και το καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος της καθαρής υποχρέωσης/(απαίτησης) των καθορισμένων παροχών αναγνωρίζονται στην Κατάσταση

Αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στις δαπάνες προσωπικού. Η καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών (μετά την αφαίρεση των περιουσιακών στοιχείων) αναγνωρίζεται στην κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, με τις μεταβολές που προκύπτουν από την επαναμέτρηση (περιλαμβανομένων των αναλογιστικών κερδών και ζημιών, την επίδραση της μεταβολής του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου των περιουσιακών στοιχείων (αν υφίσταται) και της αναμενόμενης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων (εξαιρουμένου του επιτοκίου)), να αναγνωρίζονται άμεσα στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα, χωρίς να επιτρέπεται μεταγενέστερα η αναταξινόμησή της στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, προκειμένου να αντικατοπτρίζεται πλήρως η αξία του ελλείμματος ή πλεονάσματος του προγράμματος.

β. Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών ορίζεται το πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, σύμφωνα με το οποίο ο εργοδότης καταβάλλει συγκεκριμένες εισφορές σε κάποιο Ταμείο χωρίς καμία άλλη νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση για περαιτέρω εισφορές στην περίπτωση που το Ταμείο δεν έχει τα απαιτούμενα περιουσιακά στοιχεία ώστε να πληρώσει τις παροχές των ασφαλισμένων που αφορούν στην τρέχουσα και στις προηγούμενες περιόδους. Οι εισφορές του Ομίλου στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που αφορούν και περιλαμβάνονται στις δαπάνες προσωπικού.

2.26.2 Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών

Η εύλογη αξία των υπηρεσιών που παρέχονται από τους εργαζόμενους ως αντάλλαγμα των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης που χορηγούνται επιμετράται με βάση την εύλογη αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης κατά την ημερομηνία χορήγησης και αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων καθ' όλη τη διάρκεια της παροχής των υπηρεσιών, η οποία αποτελεί και την περίοδο κατοχύρωσης. Το συνολικό ποσό που πρέπει να επιβαρύνει τα αποτελέσματα κατά την περίοδο κατοχύρωσης, προσδιορίζεται με αναφορά στην εύλογη αξία των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης που χορηγήθηκαν. Η εύλογη αξία προσδιορίζεται με τη χρήση μοντέλου αποτίμησης, το οποίο λαμβάνει υπόψη την τιμή της μετοχής την ημερομηνία της χορήγησης των δικαιωμάτων, την τιμή άσκησης των δικαιωμάτων, την εκτιμώμενη περίοδο των δικαιωμάτων, την εκτιμώμενη διακύμανση της τιμής της μετοχής καθ' όλη τη διάρκεια των δικαιωμάτων, το εκτιμώμενο ύψος των μερισμάτων των μετοχών και το εκτιμώμενο επιτόκιο μηδενικού κινδύνου για την διάρκεια των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης.

Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών εκδίδονται νέες μετοχές και το ποσό που εισπράττεται (αφού αφαιρεθούν τυχόν έξοδα συναλλαγής) απεικονίζεται στο λογαριασμό «Μετοχικό Κεφάλαιο» μέχρι την ονομαστική αξία των μετοχών που εκδίδονται ενώ το υπερβάλλον στο λογαριασμό «Αποθεματικό υπέρ το άρτιο».

2.26.3 Παροχές εξόδου από την υπηρεσία

Η υποχρέωση για την παροχή εξόδου από την υπηρεσία αναγνωρίζεται το νωρίτερο μεταξύ του πότε ο Όμιλος δεν μπορεί να αποσύρει μία προσφορά για παροχές εξόδου από την υπηρεσία και του πότε αναγνωρίζει οποιεσδήποτε σχετικές δαπάνες αναδιάρθρωσης.

2.27 Φόροι εισοδήματος

Η βάση υπολογισμού του πληρωτέου φόρου εισοδήματος είναι τα φορολογητέα κέρδη της χρήσης. Τα φορολογητέα κέρδη διαφέρουν από τα κέρδη προ φόρων που εμφανίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων λόγω της εξαίρεσης εσόδων ή δαπανών τα οποία θα φορολογηθούν ή θα εκπέσουν φορολογικά σε επόμενες χρήσεις. Και επίσης εξαιρούνται τα αφορολόγητα έσοδα και οι δαπάνες οι οποίες δεν αναγνωρίζονται φορολογικά προς έκπτωση. Ο πληρωτέος φόρος εισοδήματος του Ομίλου υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τους φορολογικούς συντελεστές που είναι σε ισχύ ή ουσιωδώς σε ισχύ κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Ο αναβαλλόμενος φόρος είναι ο φόρος που αναμένεται να πληρωθεί ή να ανακτηθεί ο οποίος υπολογίζεται επί της διαφοράς μεταξύ της λογιστικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων και της αντίστοιχης φορολογικής βάσης αυτών, η οποία χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών και υπολογίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης.

Οι σημαντικότερες προσωρινές διαφορές προκύπτουν από την αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων χρεογράφων και παραγώγων, από τα ασφαλιστικά αποθέματα και τις προβλέψεις για παροχές για έξοδο από την υπηρεσία, από τη ζημιά λόγω του Private Sector Initiative ("PSI") και τα πάγια περιουσιακά στοιχεία. Τα φορολογικά οφέλη τα οποία δύνανται να προκύψουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες που μεταφέρονται σε επόμενες χρήσεις προς συμψηφισμό, αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν θεωρείται πιθανή η πραγματοποίηση μελλοντικών φορολογητέων κερδών, τα οποία θα είναι επαρκή για το συμψηφισμό των σωρευμένων φορολογικών ζημιών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προσδιορίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές, οι οποίοι αναμένεται ότι θα ισχύουν την περίοδο κατά την οποία θα ρευστοποιηθεί το περιουσιακό στοιχείο ή θα διακανονισθεί η υποχρέωση και οι οποίοι βασίζονται σε νόμους που είναι σε ισχύ ή ουσιωδώς σε ισχύ κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται εάν οι προσωρινές διαφορές προκύπτουν κατά την αρχική αναγνώριση υπεραξίας, ή κατά την αρχική αναγνώριση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (εκτός από συνένωση επιχειρήσεων), σε συναλλαγή που δεν επηρεάζει ούτε τα φορολογητέα ούτε τα λογιστικά κέρδη.

Η αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων βασίζεται στην πεποίθηση της Διοίκησης, η οποία στηρίζεται σε διαθέσιμα υποστηρικτικά στοιχεία, ότι φορολογικά οφέλη που συνδέονται με προσωρινές διαφορές, όπως, φορολογικές ζημίες μεταφερόμενες σε επόμενες χρήσεις και φορολογικές απαιτήσεις είναι πιθανό να πραγματοποιηθούν. Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε εξαμηνιαία βάση και μειώνεται στο βαθμό που δε θεωρείται πλέον πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη για την ανάκτηση όλου ή μέρους αυτής. Προκειμένου, ο Όμιλος και η Τράπεζα, να πάρουν την απόφαση να αναγνωρίσουν αυτές τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις εξετάζουν όλα τα διαθέσιμα, θετικά και αρνητικά, στοιχεία, περιλαμβανομένης της πραγματοποίησης: των ήδη υπαρκτών φορολογικών προσωρινών διαφορών, των προβλεπόμενων μελλοντικών φορολογικών κερδών και των πρόσφατων οικονομικών αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που ο Όμιλος και η Τράπεζα διαπιστώσουν ότι στο μέλλον είναι πιθανό να ανακτήσουν αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις πέραν αυτών που έχουν ήδη αναγνωρίσει, τότε προβαίνουν σε αύξηση της λογιστικής αξίας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

Οι τρέχουσες και οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται υπό την προϋπόθεση ότι οι φορολογικές αρχές παρέχουν το δικαίωμα συμψηφισμού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή και η Διοίκηση προτίθεται να διακανονίσει το καθαρό ποσό που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται σε προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες, συγγενείς και κοινοπραξίες εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες η χρονική στιγμή της αντιστροφής της προσωρινής διαφοράς μπορεί να ελεγχθεί από τον Όμιλο και υπάρχει σημαντική πιθανότητα ότι η διαφορά δεν θα αντιστραφεί στο προσεχές μέλλον.

Οι απαιτήσεις ή υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους που σχετίζονται με μεταβολές της εύλογης αξίας των επενδυτικών τίτλων που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ και αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, οι οποίες καταχωρούνται σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων, καταχωρούνται επίσης σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, όταν μεταφερθούν στα αποτελέσματα και τα σχετικά κέρδη ή ζημίες.

2.28 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

Οι υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία των κεφαλαίων που λαμβάνονται (τα έσοδα της έκδοσης), μετά την αφαίρεση των πραγματοποιηθέντων εξόδων που αφορούν την έκδοσή τους. Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησης, επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος (εκτός εάν έχουν προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων) και η οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των καθαρών εσόδων από την έκδοση των πιστωτικών τίτλων και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις και του ποσού που απαιτείται για την αποπληρωμή τους, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια των τίτλων με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.29 Μετοχικό κεφάλαιο, ίδιες μετοχές και λοιποί εκδοθέντες μετοχικοί τίτλοι

Έξοδα εκδόσεως μετοχικού κεφαλαίου και λοιπών μετοχικών τίτλων: Τα έξοδα που πραγματοποιούνται για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός από τις περιπτώσεις συνένωσης επιχειρήσεων, απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων μειωμένα κατά το φόρο εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά.

Μερίσματα επί κοινών μετοχών και προνομιούχων μετοχών και προνομιούχων τίτλων: Τα μερίσματα που αναλογούν στις κοινές μετοχές, αναγνωρίζονται ως υποχρέωση κατά την περίοδο στην οποία εγκρίνονται από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας. Μερίσματα επί προνομιούχων μετοχών και προνομιούχων τίτλων καταχωρημένων στα Ίδια Κεφάλαια αναγνωρίζονται ως υποχρέωση κατά την περίοδο που ο Όμιλος δεσμεύεται να καταβάλλει το μέρισμα.

Ίδιες μετοχές: Οι μετοχές της Τράπεζας που κατέχονται από τον Όμιλο, καταχωρούνται στην αξία κτήσης τους, περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «ίδιες μετοχές» και απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου έως ότου ακυρωθούν, επανεκδοθούν ή επαναπωληθούν. Ο αριθμός των ιδίων μετοχών που κατέχονται από τον Όμιλο δεν μειώνει τον αριθμό των μετοχών που βρίσκονται σε κυκλοφορία, ωστόσο επηρεάζει τον αριθμό των μετοχών που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό των κερδών ανά μετοχή. Οι ίδιες μετοχές που κατέχονται από την Τράπεζα δεν ενσωματώνουν δικαίωμα είσπραξης μερίσματος. Η διαφορά μεταξύ της αξίας κτήσης και του ονομαστικού τιμήματος από την επαναπώληση (ή επανέκδοση) των ιδίων μετοχών, καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια και δεν περιλαμβάνεται στο αποτέλεσμα της χρήσης.

2.30 Τομείς δραστηριότητας

Οι τομείς δραστηριότητας στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, παρουσιάζονται με τρόπο αντίστοιχο με τους τομείς δραστηριότητας στις εσωτερικές αναφορές οι οποίες χρησιμοποιούνται από τον αρμόδιο επικεφαλής ή το αρμόδιο όργανο για την λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων. Ο αρμόδιος επικεφαλής ή το αρμόδιο όργανο είναι υπεύθυνο για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τον καταμερισμό των πόρων ανά τομέα δραστηριότητας και την αξιολόγηση της απόδοσής του. Ό Όμιλος όρισε ως αρμόδιο όργανο για την λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων, την Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή.

Όλες οι συναλλαγές μεταξύ των τομέων δραστηριότητας διεξάγονται με όρους αγοράς, ενώ τα έσοδα και τα έξοδα των συναλλαγών μεταξύ τομέων απαλείφονται. Τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με τον κάθε τομέα λαμβάνονται υπόψη για την αξιολόγηση της απόδοσής του.

Οι γεωγραφικοί τομείς περιλαμβάνουν έσοδα από περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται ή η διαχείρισή τους γίνεται στην αντίστοιχη γεωγραφική περιοχή.

2.31 Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες

Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (ή ομάδες στοιχείων) των οποίων η λογιστική αξία πρόκειται να ανακτηθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος της μέσω πώλησης παρά μέσω συνεχόμενης χρήσης τους, καταχωρούνται ως στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση.

Για να ταξινομηθούν ως τέτοια, τα περιουσιακά στοιχεία (ή ομάδες στοιχείων) πρέπει να είναι διαθέσιμα για άμεση πώληση στην τρέχουσα κατάστασή τους και η πώλησή τους πρέπει να είναι πολύ πιθανή.

Η Διοίκηση πρέπει να έχει δεσμευτεί για την πώληση, η οποία θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός ενός έτους από την ημερομηνία ταξινόμησης των περιουσιακών στοιχείων (ή ομάδων στοιχείων) ως στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση, υπό τις εξαιρέσεις του ΔΠΧΑ 5 και οι ενέργειες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της πώλησης θα πρέπει να υποδεικνύουν ότι δεν είναι πιθανό να γίνουν σημαντικές μεταβολές στο πρόγραμμα ή το πρόγραμμα να ανακληθεί.

Κατά την αρχική καταχώρησή τους ως μη κυκλοφορούντα στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση, η αξία τους προσδιορίζεται ως η χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και εύλογης αξίας αφαιρουμένων των εξόδων της πώλησης και απεικονίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης ξεχωριστά από τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία.

Κατά την αρχική καταχώρηση των προοριζόμενων προς πώληση περιουσιακών στοιχείων, οποιαδήποτε απομείωση της αξίας τους περιλαμβάνεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, ακόμα και στην περίπτωση της αναπροσαρμογής. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση κερδών ή ζημιών που προκύπτουν από μεταγενέστερες επανεπιμετρήσεις.

Αν ο Όμιλος έχει κατατάξει περιουσιακό στοιχείο (ή ομάδα στοιχείων) ως προοριζόμενο προς πώληση, αλλά δεν πληρούνται πλέον τα κριτήρια για την ταξινόμηση ως τέτοιο, ο Όμιλος παύει να ταξινομεί το περιουσιακό στοιχείο (ή την ομάδα στοιχείων) ως προοριζόμενο προς πώληση.

Ο Όμιλος επιμετρά το μη κυκλοφορούν περιουσιακό στοιχείο που παύει να ταξινομείται ως προοριζόμενο προς πώληση (ή που παύει να συμπεριλαμβάνεται σε ομάδα στοιχείων που προορίζεται προς πώληση) στην χαμηλότερη αξία μεταξύ:

α) της λογιστικής αξίας πριν το περιουσιακό στοιχείο (ή η ομάδα στοιχείων) ταξινομηθεί ως προοριζόμενο προς πώληση, προσαρμοσμένη με τυχόν αποσβέσεις ή αναπροσαρμογές που θα είχαν αναγνωριστεί αν το περιουσιακό στοιχείο (ή η ομάδα στοιχείων) δεν είχε ταξινομηθεί ως προοριζόμενο προς πώληση και

β) του ανακτήσιμου ποσού του κατά την ημερομηνία της μεταγενέστερης απόφασης να μην πωληθεί.

Μία διακοπείσα δραστηριότητα αποτελεί μέρος της δραστηριότητας του Ομίλου και αντιπροσωπεύει μία κύρια ξεχωριστή δραστηριότητα ή γεωγραφική περιοχή λειτουργίας, η οποία είτε έχει πωληθεί είτε έχει καταχωρηθεί ως στοιχείο προοριζόμενο προς πώληση, είτε αποτελεί μία θυγατρική η οποία αποκτήθηκε με σκοπό τη μεταπώλησή της. Ο χαρακτηρισμός μίας δραστηριότητας ως διακοπείσας γίνεται κατά τη πώληση ή όταν η εν λόγω δραστηριότητα πληροί τα κριτήρια των στοιχείων που προορίζονται προς πώληση.

Τα αποτελέσματα από τις διακοπείσες δραστηριότητες απεικονίζονται ως ένα ποσό στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, το οποίο αποτελείται από τα κέρδη ή ζημίες μετά από φόρους από τη λειτουργία των διακοπεισών δραστηριοτήτων και από τα κέρδη ή ζημίες μετά από φόρους τα οποία αναγνωρίζονται είτε λόγω επιμέτρησης αυτών στην εύλογη αξία αφαιρουμένων των εξόδων της πώλησης ή λόγω πώλησης των διακοπεισών δραστηριοτήτων.

2.32 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους προβλεπόμενους όρους. Κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα, μεταφέρονται και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έξοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν. Οι κρατικές επιχορηγήσεις που σχετίζονται με τα ενσώματα πάγια, περιλαμβάνονται στις λοιπές υποχρεώσεις και μεταφέρονται ως έσοδα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με την σταθερή μέθοδο κατά την αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των σχετικών περιουσιακών στοιχείων.

Ο Όμιλος καταχωρεί την πιθανή μείωση επιτοκίου δανεισμού ΄λόγω του Προγράμματος Στοχευμένων Συναλλαγών Μακροχρόνιας Αναχρηματοδότησης ΙΙΙ (TLTRO ΙΙΙ) ως κρατική επιχορήγηση σύμφωνα με το ΔΛΠ 20. Το έσοδο από τη κρατική επιχορήγηση παρουσιάζεται στα καθαρά έσοδα από τόκους και αναγνωρίζεται όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι ο Όμιλος θα πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις και θα λάβει την επιχορήγηση.

2.33 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στα συνδεδεμένα μέρη περιλαμβάνονται επιχειρήσεις, στις οποίες η Τράπεζα διατηρεί τον έλεγχο ή ασκεί ουσιώδη επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους. Επίσης, ως συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι Γενικοί Διευθυντές, τα μέλη των Εκτελεστικών Επιτροπών της Τράπεζας, στενά συγγενικά με αυτά πρόσωπα, καθώς και εταιρείες που

ελέγχονται από τα πρόσωπα αυτά ή στις οποίες ασκείται από κοινού έλεγχος, ή ουσιώδης επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους.

2.34 Θεματοφυλακή και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων τρίτων

Ο Όμιλος παρέχει υπηρεσίες θεματοφυλακής και διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων σε φυσικά και νομικά πρόσωπα, κατά τις οποίες φυλάσσει, διαχειρίζεται και επενδύει τα κεφάλαια τρίτων σε διάφορα χρηματοοικονομικά προϊόντα κατόπιν υποδείξεων των κατόχων τους. Για τη παροχή των ανωτέρω υπηρεσιών ο Όμιλος εισπράττει προμήθεια. Τα ανωτέρω περιουσιακά στοιχεία δεν αποτελούν ιδιοκτησία του Ομίλου και ως εκ τούτου δεν απεικονίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Ο Όμιλος δεν παρέχει καμία εγγύηση στους κατόχους των περιουσιακών στοιχείων για την απόδοση των τοποθετήσεων που πραγματοποιεί για λογαριασμό τους και συνεπώς δεν διατρέχει κανένα πιστωτικό κίνδυνο αναφορικά με τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία διαχειρίζεται.

2.35 Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή

Ο δείκτης των βασικών κερδών ανά μετοχή (EPS) υπολογίζεται διαιρώντας το καθαρό κέρδος ή τη ζημία της περιόδου που αναλογεί στους κοινούς μετόχους με το μέσο σταθμισμένο αριθμό των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της περιόδου, αφαιρουμένων των μετοχών που αποκτήθηκαν από τον Όμιλο και κατέχονται ως ίδιες μετοχές.

Ο δείκτης των «προσαρμοσμένων» κερδών ανά μετοχή υπολογίζεται με την ίδια μέθοδο όπως και του δείκτη των βασικών κερδών ανά μετοχή, ωστόσο τα κέρδη και ο αριθμός των μετοχών προσαρμόζονται ανάλογα, προκειμένου να απεικονίσουν την ενδεχόμενη μείωση των κερδών ανά μετοχή που θα μπορούσε να επιφέρει η μετατροπή τυχόν μετατρέψιμων ομολογιών ή η εξάσκηση δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών ή άλλων συναφών συμβολαίων, σε κοινές μετοχές.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Η σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων, κρίσεων και παραδοχών από τη Διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν τόσο τις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τα έσοδα και έξοδα που αναγνωρίσθηκαν στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας και τις σημειώσεις που τις συνοδεύουν. Η Διοίκηση του Ομίλου πιστεύει ότι οι εκτιμήσεις, κρίσεις και παραδοχές που έχουν διενεργηθεί για τη σύνταξη των ενοποιημένων και ατομικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων αντικατοπτρίζουν κατάλληλα τις επικρατούσες συνθήκες.

Οι πιο σημαντικές περιπτώσεις όπου ο Όμιλος διενεργεί εκτιμήσεις και παραδοχές, κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών, είναι οι ακόλουθες:

3.1 Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε οργανωμένες χρηματιστηριακές αγορές προσδιορίζεται με τη χρήση διαφόρων μεθόδων αποτίμησης. Αυτές περιλαμβάνουν μεθόδους προεξόφλησης χρηματορροών καθώς και άλλα μοντέλα που βασίζονται κυρίως σε παρατηρήσιμα δεδομένα και σε μικρότερο βαθμό σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα. Τα μοντέλα αποτίμησης χρησιμοποιούνται κυρίως για την αποτίμηση παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων που διαπραγματεύονται εξωχρηματιστηριακά (OTC).

Τα μοντέλα αυτά λαμβάνουν υπόψη την επίδραση του πιστωτικού κινδύνου. Για τα παράγωγα, η επίδραση αυτή εκτιμάται υπολογίζοντας την αποτίμηση του πιστωτικού κίνδυνου (“CVA”) σε μεμονωμένη βάση για κάθε αντισυμβαλλόμενο με τον οποίο ο Όμιλος διατηρεί ανοικτή θέση. Ο υπολογισμός λαμβάνει υπόψη την αναμενόμενη έκθεση, η οποία εκτιμάται χρησιμοποιώντας τεχνικές προσομοίωσης, καθώς και συμφωνίες συμψηφισμού και ληφθείσες εξασφαλίσεις. Επίσης, ο υπολογισμός του CVA βασίζεται σε συντελεστές αναμενόμενης ζημιάς όπως αυτοί εξάγονται από τις αγοραίες τιμές των Συμβολαίων Ανταλλαγής Πιστωτικής Αθέτησης (“CDS”), ή, στην περίπτωση που οι τελευταίες δεν είναι διαθέσιμες, από την πιθανότητα αθέτησης του αντισυμβαλλομένου όπως αυτή προσδιορίζεται από εσωτερικά μοντέλα αξιολόγησης, ή διαφορετικά από τους εποπτικούς συντελεστές στάθμισης. Αναφορικά με την επίδραση του ιδίου πιστωτικού κινδύνου στην αποτίμηση των παραγώγων, ο Όμιλος εφαρμόζει μία μεθοδολογία συμμετρική με εκείνη που εφαρμόζεται για τον υπολογισμό του CVA.

Όλα τα μοντέλα αποτίμησης ελέγχονται ως προς την εγκυρότητά τους πριν εφαρμοσθούν για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς. Τα αποτελέσματα της αποτίμησης των μοντέλων υπόκεινται σε περιοδική αξιολόγηση από εξειδικευμένο προσωπικό, που είναι ανεξάρτητο από το προσωπικό που ανέπτυξε το μοντέλο. Όπου είναι εφικτό, γίνεται σύγκριση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τα μοντέλα αποτίμησης τόσο με τις τιμές χρηματιστηριακών αγορών για παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα, όσο και με πραγματικές τιμές, με σκοπό τον περαιτέρω έλεγχο της εγκυρότητας και αξιοπιστίας των μοντέλων. Μεταξύ των μεταβλητών που ενσωματώνονται στα μοντέλα που χρησιμοποιούνται στον Όμιλο, περιλαμβάνονται πραγματικές και εκτιμώμενες τιμές και δείκτες αγοράς, όπως δείκτες διακύμανσης και χρονικές αξίες, δείκτες βάθους αγοράς και ρευστότητας, καθώς και μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο που αφορά στην ίδια την Τράπεζα (own credit risk) για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

Τα μοντέλα αυτά εφαρμόζονται με συνέπεια από περίοδο σε περίοδο, διασφαλίζοντας τη συγκρισιμότητα και τη συνέχεια της αποτίμησης διαχρονικά, ωστόσο, ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας εμπεριέχει σημαντικό βαθμό κρίσης. Για το λόγο αυτό, η

Διοίκηση επανεξετάζει περιοδικά τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τα ανωτέρω μοντέλα, προκειμένου να καλύψει τους κινδύνους που συνδέονται με την εκτίμηση μη παρατηρήσιμων δεδομένων και με τις παραδοχές στα μοντέλα αποτίμησης.

Παρόλο που σε ορισμένες περιπτώσεις ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας προϋποθέτει σε αρκετά σημαντικό βαθμό την άσκηση κρίσης, η Διοίκηση πιστεύει ότι οι εύλογες αξίες που έχουν καταχωρηθεί στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης καθώς και οι μεταβολές τους που έχουν καταχωρηθεί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων ή στην Κατάσταση Λοιπών Συνολικών Εσόδων, έχουν εκτιμηθεί με βάση την αρχή της συντηρητικότητας και αντικατοπτρίζουν τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες, βάσει των δικλείδων ασφαλείας και των διαδικασιών διασφάλισης που εφαρμόζονται.

Περαιτέρω πληροφορίες σε σχέση με την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4.8.

3.2 Φόροι εισοδήματος

Ο Όμιλος υπόκειται σε φόρο εισοδήματος σε διάφορες χώρες. Η εκτίμηση της συνολικής πρόβλεψης φόρου εισοδήματος και της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που είναι ανακτήσιμη, προϋποθέτει την άσκηση σημαντικής κρίσης. Προκειμένου να προβεί ο Όμιλος στην εκτίμηση της απαιτούμενης πρόβλεψης φόρου εισοδήματος σε κάθε χώρα, λαμβάνονται υπ' όψιν παράγοντες όπως οι νομοθετικές διατάξεις και οι εποπτικοί κανόνες και κανόνες δικαίου που ισχύουν. Στο πλαίσιο της συνήθους δραστηριότητας του Ομίλου, υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους είναι αβέβαιος ο τελικός προσδιορισμός του φόρου. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις για φόρο εισοδήματος από ενδεχόμενο φορολογικό έλεγχο βασιζόμενος στα τεχνικά πλεονεκτήματα της φορολογικής θέσης που έλαβε και σε εκτιμήσεις για το κατά πόσον ενδεχομένως να προκύψουν επιπρόσθετοι φόροι. Σε περίπτωση που το τελικό ύψος του φόρου εισοδήματος που θα προκύψει είναι διαφορετικό από τα ποσά που είχαν αρχικά αναγνωριστεί, οι διαφορές αυτές θα επηρεάσουν το φόρο εισοδήματος και τους αναβαλλόμενους φόρους της περιόδου στην οποία γίνεται ο τελικός προσδιορισμός του φόρου.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αφορούν σε φορολογικές ζημίες και εκπεστέες προσωρινές διαφορές αναγνωρίζονται στο βαθμό που πιθανολογείται ότι στο μέλλον θα υπάρξουν φορολογητέα κέρδη επαρκή ώστε να καλύψουν τις φορολογικές ζημίες και τις εκπεστέες προσωρινές διαφορές. Η εκτίμηση των αναμενόμενων μελλοντικών φορολογητέων κερδών απαιτεί την άσκηση κρίσης και την υιοθέτηση παραδοχών σχετικών με τις τάσεις και τους βασικούς παράγοντες δημιουργίας κερδοφορίας, όπως ο όγκος των δανείων και των καταθέσεων, τα περιθώρια κέρδους και οι λειτουργικές δαπάνες.

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η Τράπεζα προέβη σε αξιολόγηση της ανακτησιμότητας της αναβαλλόμενης φορολογικής της απαίτησης, λαμβάνοντας υπόψη την πραγματική επίδοση για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, τις ολοκληρωμένες και συμφωνηθείσες πωλήσεις των θυγατρικών της Τράπεζας, την χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα και την εκτενή και διαρκή φορολογική και νομισματική υποστήριξη από τις Ευρωπαϊκές και Ελληνικές αρχές για την αντιμετώπιση της πρωτοφανούς κρίσης COVID-19 (βλ. Σημείωση 2.2).

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η Διοίκηση συνέταξε αναλυτικές οικονομικές προβλέψεις μέχρι και το τέλος του 2023 και χρησιμοποίησε την καλύτερη δυνατή εκτίμηση όσον αφορά στις παραδοχές ανάπτυξης από εκεί και μετά. Βάσει των παραπάνω, η Διοίκηση κατέληξε ότι αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ύψους €4.911 εκατ. για τον Όμιλο και €4.906 εκατ. για την Τράπεζα, μπορεί να θεωρηθεί ως ανακτήσιμη.

Το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης επί των φορολογικών ζημιών και επί των εκπεστέων προσωρινών διαφορών που δε θεωρείται ανακτήσιμο, θα μπορούσε να αναγνωριστεί στο μέλλον εάν οι εκτιμήσεις για τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη βελτιωθούν κατά την περίοδο που ισχύει το δικαίωμα χρήσης των φορολογικών ζημιών και των εκπεστέων προσωρινών διαφορών. Τα φορολογητέα κέρδη υπολογίζονται σύμφωνα με την ελληνική φορολογική νομοθεσία και συνεπώς δεν θα πρέπει να θεωρηθούν ισοδύναμα του αποτελέσματος που προσδιορίζεται βάσει των λογιστικών κανόνων.

3.3 Συνταξιοδοτικές παροχές - Κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών βασίζεται σε μια σειρά από παράγοντες που καθορίζονται σε αναλογιστική βάση, χρησιμοποιώντας μια σειρά από παραδοχές όπως θνησιμότητα, ανικανότητα, βαθμός αποχώρησης προσωπικού καθώς και χρηματοοικονομικές παραδοχές όπως προεξοφλητικό επιτόκιο, μεταβολές μισθών καθώς και επίπεδα παροχών. Τυχόν αλλαγές στις παραδοχές αυτές, θα επηρεάσουν τη λογιστική αξία των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών. Ο Όμιλος προσδιορίζει το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο στο τέλος κάθε έτους με αναφορά σε επιτόκια της αγοράς που βασίζονται σε εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας εκφρασμένα στο νόμισμα στο οποίο θα καταβάλλονται οι παροχές και των οποίων οι όροι μέχρι τη λήξη τους προσιδιάζουν στους όρους των σχετικών υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών. Όταν δεν υπάρχει αγορά με πολλές συναλλαγές τέτοιων ομολόγων, χρησιμοποιούνται εκτιμήσεις επιτοκίων οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τους τον κίνδυνο και την ληκτότητα των σχετικών υποχρεώσεων.

Επιπρόσθετες πληροφορίες σχετικά με άλλες βασικές παραδοχές για τις υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών περιλαμβάνονται στη Σημείωση 11.

3.4 Έλεγχος απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς, και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Ο τρόπος με τον οποίο αξιολογείται το ενδεχόμενο απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρίες, συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιγράφεται στη Σημείωση 2.4.9. Η αξιολόγηση αυτή απαιτεί τη διενέργεια παραδοχών και εκτιμήσεων, για τις οποίες η Διοίκηση πιστεύει ότι είναι λογικές και αντικατοπτρίζουν τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς και επιπλέον, είναι ανάλογες των κινδύνων που απορρέουν από τα περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται. Ωστόσο, διαφορετικές εκτιμήσεις και παραδοχές θα οδηγούσαν σε διαφορετικά αποτελέσματα.

3.5 Αξιολόγηση των συμβατικών ταμειακών ροών στα πλαίσια του SPPI: Έλλειψη δικαιώματος αναγωγής

Ο Όμιλος εφαρμόζει εκτιμήσεις όταν αξιολογεί αν η έλλειψη δικαιώματος αναγωγής επηρεάζει σημαντικά τις μελλοντικές ταμειακές ροές. Προκειμένου να καταλήξει σε συμπέρασμα σχετικά με το αν η δανειακή απαίτηση συνιστά μια τυπική δανειακή σύμβαση και η απόδοσή της δεν επηρεάζεται από την απόδοση του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή έργου, ο Όμιλος εξετάζει εάν υπάρχει επαρκές περιθώριο για την απορρόφηση πιστωτικών ζημιών κυρίως συγκρίνοντας την τιμή δεικτών απόδοσης περιουσιακών στοιχείων (π.χ. δείκτης δανείου προς αξία εξασφάλισης - loan to value ratio, μέσος δείκτης κάλυψης εξυπηρέτησης χρέους – average debt servicing coverage ratio) σε σχέση με προκαθορισμένα όρια.

3.6 Αβεβαιότητα επιμέτρησης κατά τον προσδιορισμό παραμέτρων ΑΠΖ

Ο υπολογισμός των ΑΠΖ απαιτεί από τη Διοίκηση την άσκηση σημαντικής κρίσης και τη διενέργεια παραδοχών που εμπεριέχουν υψηλό επίπεδο αβεβαιότητας κατά τη χρονική στιγμή προσδιορισμού τους. Αλλαγές σε αυτές τις εκτιμήσεις και παραδοχές έχουν ως αποτέλεσμα να μεταβάλλεται σημαντικά η αξία καθώς και η χρονική στιγμή αναγνώρισης των ΑΠΖ. Οι πιο σημαντικές πηγές αβεβαιότητας επιμέτρησης αφορούν στις παρακάτω παραμέτρους ΑΠΖ:

Προσδιορισμός σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου

Ο Όμιλος αξιολογεί κατά πόσον έχει προκύψει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την αρχική αναγνώριση βάσει ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων, τα οποία περιλαμβάνουν σημαντικές εκτιμήσεις της Διοίκησης. Επιπρόσθετες πληροφορίες για τα κριτήρια αυτά περιλαμβάνονται στη Σημείωση 2.7.7. Αυστηρότερα κριτήρια θα μπορούσαν να αυξήσουν σημαντικά τον αριθμό των χρηματοοικονομικών μέσων που ταξινομούνται στο Στάδιο 2. Όλα τα κριτήρια ταξινόμησης καθώς και τα σχετικά όρια που καθορίζονται βάσει πληροφοριών σχετικά με το μέλλον υπόκεινται σε επικύρωση από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας. Οι μεταβολές των κριτηρίων ταξινόμησης εγκρίνονται από την Εκτελεστική Επιτροπή και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου.

Εγγενής κίνδυνος υποδείγματος στα μοντέλα του ΔΠΧΑ 9

Η συμμόρφωση με το μοντέλο απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 απαιτεί την εφαρμογή πληθώρας υποδειγμάτων. Η πολυπλοκότητα των υποδειγμάτων αυτών, καθώς και ο βαθμός εξάρτησής τους από παραμέτρους που εκτιμώνται μέσω λοιπών υποδειγμάτων είναι υψηλού επιπέδου, συνεπώς, τυχόν αλλαγές στις παραμέτρους και στα δεδομένα (π.χ. εσωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας, συμπεριφορικά σκορ κλπ.), καθώς και νέα ή αναθεωρημένα υποδείγματα, ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά τις ΑΠΖ. Τα υποδείγματα επικυρώνονται από τη Μονάδα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας, σύμφωνα με το Πλαίσιο Επικύρωσης Υποδειγμάτων του Ομίλου.

Πληροφορίες σχετικά με το μέλλον

Οι πληροφορίες σχετικά με το μέλλον ενσωματώνονται στην επιμέτρηση ΑΠΖ των δανείων και των χρεωστικών τίτλων που αξιολογούνται συλλογικά μέσω των υποδειγμάτων PD και LGD. Οι εκτιμώμενες ανακτήσεις (με τη μορφή ταμειακών ροών ή ρευστοποίησης εξασφαλίσεων) που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό ΑΠΖ για τα ανοίγματα επιχειρηματικών δανείων που αξιολογούνται ατομικά, λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες σχετικά με το μέλλον βάσει των προβλέψεων της Τράπεζας για τους σχετικούς μακροοικονομικούς παράγοντες. Η Διοίκηση επιλέγει σενάρια σχετικά με το μέλλον και κρίνει την καταλληλότητα των αντίστοιχων συντελεστών στάθμισης που πρέπει να εφαρμοστούν. Κάθε ένα από τα σενάρια βασίζεται στις παραδοχές της Διοίκησης σχετικά με τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες με τη μορφή μακροοικονομικών, αγοραίων καθώς και άλλων παραγόντων. Ενδεχόμενες αλλαγές στα σενάρια και στους συντελεστές στάθμισης, στις σχετικές μακροοικονομικές μεταβλητές καθώς και στις παραδοχές που έγιναν στο πλαίσιο αυτών των μεταβλητών για τον χρονικό ορίζοντα πρόβλεψης, θα είχαν σημαντική επίδραση στις ΑΠΖ. Επιπρόσθετες πληροφορίες περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4.2.6.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων

Ό Όμιλος θεωρεί την αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων ως βασικό παράγοντα για την ικανότητά του να αποφέρει σημαντικές αποδόσεις σε βάθος χρόνου στους μετόχους του. Στο πλαίσιο αυτό, ο Όμιλος χρησιμοποιεί σημαντικό μέρος των πόρων του, προκειμένου να αναβαθμίζει τις πολιτικές, τις διαδικασίες, τις μεθόδους και τις υποδομές του ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, καθώς και τις επιταγές της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία.

4.1 Πλαίσιο Διακυβέρνησης Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου

Ο Όμιλος στοχεύει στην υιοθέτηση πρακτικών αναφορικά με τη διακυβέρνηση της διαχείρισης κινδύνων, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές οδηγίες και εποπτικές απαιτήσεις. Οι διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου διαχωρίζουν τα ακόλουθα είδη κινδύνων: πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο συγκέντρωσης, κίνδυνο αγοράς, κίνδυνο επιτοκίων στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο, πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου, κίνδυνο ρευστότητας, λειτουργικό κίνδυνο και κίνδυνο υποδειγμάτων.

Το Πλαίσιο διακυβέρνησης της Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου περιγράφεται αναλυτικά στην ενότητα «*Διαχείριση Κινδύνων*» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

4.2 Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημίας εξαιτίας αδυναμίας του αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί στους όρους και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από οποιαδήποτε συμβατική του υποχρέωση. Προέρχεται από τις πιστοδοτικές δραστηριότητες καθώς και συναφείς δραστηριότητες που δημιουργούν έκθεση σε κίνδυνο αθέτησης, όπως οι δραστηριότητες του Ομίλου σε χρηματιστηριακές αγορές, αγορές κεφαλαίου και εκκαθαρίσεις συναλλαγών. Αυτός είναι ο σημαντικότερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Η διαδικασία αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου διενεργείται ξεχωριστά από την Τράπεζα και από κάθε μία από τις θυγατρικές της. Το σύνολο των διαδικασιών αξιολόγησης του πιστωτικού κινδύνου που εφαρμόζονται από τις θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου, συντονίζεται από τη Δ.Ε.Δο.Κ.Τ.&Ο. Οι παρακάτω ενότητες αναφέρονται στις διαδικασίες που ακολουθεί η Τράπεζα.

4.2.1 Πιστωτική Πολιτική για το Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο

Οι πιστωτικές πολιτικές για τις χορηγήσεις επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας και των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου παρουσιάζουν τις θεμελιώδεις αρχές για την αναγνώριση, μέτρηση, έγκριση, παρακολούθηση και παραγωγή αναφορών του πιστωτικού κινδύνου που αφορούν στο επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο και διασφαλίζουν την ίση μεταχείριση για όλους τους πιστούχους.

Η πιστωτική πολιτική της Τράπεζας («Πιστωτική Πολιτική Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου») εγκρίνεται από το Δ.Σ. κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Δ.Σ. μετά από εισήγηση που υποβάλλεται από το Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Δ.Σ και στην Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή. Η Πιστωτική Πολιτική Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου επισκοπείται σε ετήσια βάση και αναθεωρείται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δυο χρόνια.

Εξαιρέσεις από την Πιστωτική Πολιτική Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου εγκρίνονται από το Δ.Σ. κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Δ.Σ. μετά από εισήγηση που υποβάλλεται από το Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Δ.Σ και στην Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή.

4.2.2 Πιστωτική Πολιτική για το Χαρτοφυλάκιο Λιανικής Τραπεζικής

Η πιστωτική πολιτική για τις χορηγήσεις λιανικής τραπεζικής («Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής») καθορίζει τα ελάχιστα πιστωτικά κριτήρια, τις πολιτικές, τις διαδικασίες και τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διαχείριση και τον έλεγχο του πιστωτικού κινδύνου που αναλαμβάνεται στα χαρτοφυλάκια λιανικής τόσο σε επίπεδο Τράπεζας όσο και σε επίπεδο Ομίλου. Το κύριο πεδίο εφαρμογής της είναι η ενίσχυση, καθοδήγηση και ρύθμιση της αποτελεσματικής και επαρκούς διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου, επιτυγχάνοντας έτσι μια βιώσιμη ισορροπία μεταξύ κινδύνου και απόδοσης.

Η Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής γνωστοποιείται μέσω της χρήσης αντίστοιχων εγχειριδίων πιστωτικής πολιτικής ("Εγχειρίδιο Πιστωτικής Πολιτικής"). Το Εγχειρίδιο Πιστωτικής Πολιτικής αποσκοπεί στην επίτευξη τριών βασικών στόχων:

- να καθορίσει το πλαίσιο των βασικών πιστωτικών κριτηρίων, πολιτικών και διαδικασιών,
- να ενοποιήσει τις πιστωτικές πολιτικές λιανικής τραπεζικής του Ομίλου, και
- να καθιερώσει μια κοινή προσέγγιση διαχείρισης των κινδύνων λιανικής τραπεζικής.

Η Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Δ.Σ., σε συνέχεια πρότασης του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου προς την Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων. Η Πιστωτική Πολιτική επισκοπείται σε ετήσια βάση και αναθεωρείται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δυο χρόνια.

Η Διεύθυνση Πίστης Λιανικής Τραπεζικής του Ομίλου αναφέρεται απευθείας στο Γενικό Διευθυντή Πίστης του Ομίλου και κύρια αρμοδιότητά της είναι να αξιολογήσει, να σχεδιάσει και να εγκρίνει την Πιστωτική Πολιτική που διέπει τα προϊόντα λιανικής τραπεζικής τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Επιπλέον, η Διεύθυνση Πίστης Λιανικής Τραπεζικής του Ομίλου παρακολουθεί στενά τη συνεπή εφαρμογή τόσο της της Πιστωτικής Πολιτικής Λιανικής Τραπεζικής όσο και των διαδικασιών χορήγησης πιστώσεων.

Μέσω της εφαρμογής της Πιστωτικής Πολιτικής Λιανικής Τραπεζικής διενεργείται αποτελεσματικά η αξιολόγηση και εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου, τόσο για νέα όσο και για υφιστάμενα προϊόντα. Η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή της Τράπεζας ενημερώνεται τακτικά για όλες τις πτυχές της Πιστωτικής Πολιτικής Λιανικής Τραπεζικής. Καταρτίζονται σχέδια δράσης με τις απαιτούμενες διορθωτικές ενέργειες για την επίλυση θεμάτων, όποτε κρίνεται απαραίτητο, εντός των πλαισίων διάθεσης ανάληψης κινδύνου και στρατηγικού προσανατολισμού της Τράπεζας.

4.2.3 Διαδικασίες πιστοδοτικών λειτουργιών

Οι πιστοδοτικές λειτουργίες του Ομίλου περιλαμβάνονται στην ενότητα «*Διαχείριση Κινδύνων - Πιστωτικός Κίνδυνος*» της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

4.2.4 Αξιολόγηση πιστωτικού κινδύνου, παρακολούθηση και εσωτερικές διαβαθμίσεις

Η διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών της Τράπεζας καθορίζεται κεντρικά από τη Δ.Ε.Δο.Κ.Τ.&Ο., η οποία συνεργάζεται στενά με τη Διεύθυνση Πίστης και τις κεντροποιημένες πιστοδοτικές Διευθύνσεις που είναι υπεύθυνες για συγκεκριμένες κατηγορίες πιστοδοτήσεων.

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί διάφορα συστήματα αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου, με βάση τα χαρακτηριστικά των δανειακών χαρτοφυλακίων τα οποία ελέγχονται συστηματικά και επικυρώνονται ετησίως από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων. Συγκεκριμένα:

Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο

Η Τράπεζα έχει αναπτύξει ένα ενιαίο σύστημα διαβάθμισης για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, το οποίο –μετά από τη λήψη της απαιτούμενης έγκρισης και πιστοποίησής του από την Τράπεζα της Ελλάδος– χρησιμοποιείται για την ποσοτικοποίηση των παραμέτρων κινδύνου, όπως η Πιθανότητα Αθέτησης και εξυπηρετεί κυρίως την εγκριτική διαδικασία ενώ επίσης χρησιμοποιείται για σκοπούς τιμολόγησης, εκτίμησης του Εσωτερικού Κεφαλαίου της Τράπεζας (ICAAP), εσωτερικών/εξωτερικών αναφορών, καθώς και στη διαδικασία υπολογισμού των προβλέψεων. Οι κανόνες ταξινόμησης των επιχειρηματικών πιστούχων σε βαθμίδες παρουσιάζονται με λεπτομέρεια στην Πιστωτική Πολιτική Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου. Συνοπτικά, αναφέρουμε ότι η κλίμακα διαβάθμισης σχετίζεται με την Πιθανότητα Αθέτησης του αντισυμβαλλομένου πιστούχου και περιλαμβάνει συνολικά 21 βαθμίδες, από τις οποίες οι 19 αντιστοιχούν σε πιστούχους που δεν έχουν παρουσιάσει αθέτηση υποχρέωσης και οι 2 σε πιστούχους οι οποίοι έχουν περιέλθει σε κατάσταση αθέτησης. Διαφορετικά χρηματοδοτικά ανοίγματα έναντι του ιδίου πιστούχου, ταξινομούνται στην ίδια βαθμίδα, ανεξάρτητα από τις τυχόν διαφορές μεταξύ των πιστοδοτικών τους χαρακτηριστικών (λ.χ. είδος ανοίγματος, προσφερόμενες εξασφαλίσεις κ.λπ.). Η διαδικασία ταξινόμησης πραγματοποιείται τουλάχιστον σε ετήσια βάση, ή και νωρίτερα σε περίπτωση που προκύπτουν νέες πληροφορίες ή δημοσιεύονται πρόσφατα οικονομικά στοιχεία, που δύνανται να επηρεάσουν τον αναληφθέντα κίνδυνο. Για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων, η Τράπεζα χρησιμοποιεί τέσσερα υποδείγματα, τα οποία υλοποιούνται μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας Risk Analyst ™ (RA) που αναπτύχθηκε από την Moody's. Οι επιχειρηματικοί πιστούχοι, αξιολογούνται μέσω των κάτωθι μοντέλων:

1. Μοντέλο Αξιολόγησης Επιχειρηματικών Πιστοδοτήσεων (ΜΑΕΠ): Αποτελεί «Υβριδικό» σύστημα διαβάθμισης το οποίο υλοποιείται μέσω της πλατφόρμας Risk Analyst (αποτελεί την αναβαθμισμένη έκδοση του λογισμικού Moody's Risk Advisor) η χρήση του οποίου εστιάζεται σε εταιρείες με πλήρη οικονομικά στοιχεία.
2. Εμπειρικό Υπόδειγμα πιστούχων χωρίς οικονομικά στοιχεία: Με τη χρήση του Υποδείγματος αξιολογούνται πιστούχοι που αποτελούν ειδικές περιπτώσεις (π.χ. νεοσύστατες επιχειρήσεις χωρίς πλήρη οικονομικά στοιχεία, κοινοπραξίες τεχνικών εταιρειών, ασφαλιστικές εταιρείες κ.λπ.) για τους οποίους δεν είναι δυνατή η χρήση του ΜΑΕΠ.
3. Απλουστευμένη Μεθοδολογία Ειδικών Συντελεστών Στάθμισης Κινδύνων – 'Ειδικός Δανεισμός': Μέσω αυτών αξιολογούνται προτάσεις πιστοδότησης μεγάλων και σύνθετων έργων υποδομής και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων.
4. Σκοροκάρτα Αξιολόγησης Επιχειρήσεων με περιορισμένα οικονομικά στοιχεία: Χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση νεοϊδρυθεισών επιχειρήσεων καθώς και μικρότερων επιχειρήσεων με περιορισμένα οικονομικά στοιχεία, που τηρούν Βιβλία Β' Κατηγορίας (δηλ. απλογραφικά βιβλία).

Με τη χρήση όλων αυτών των υποδειγμάτων παράγονται σε τακτή βάση ταξινομήσεις των πιστούχων στην κλίμακα διαβάθμισης (ή των πιστοδοτήσεων στην περίπτωση μεγάλων και σύνθετων έργων υποδομής), οι οποίες στη συνέχεια αντιστοιχίζονται σε μία μοναδική Πιθανότητα Αθέτησης. Τα μοντέλα επικυρώνονται σε ετήσια βάση και βαθμονομούνται όποτε κριθεί απαραίτητο.

Εκτός από τα παραπάνω υποδείγματα, η Τράπεζα έχει αναπτύξει και εφαρμόσει το Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (ΣΕΠ) για το επιχειρηματικό της πελατολόγιο ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο μέσω του οποίου, σε πολύ πρώιμα στάδια εντοπίζονται, παρακολουθούνται και διαχειρίζονται οι οφειλέτες που έχουν υποστεί επιδείνωση της πιστοληπτικής τους ικανότητας. Το ΣΕΠ εισήχθη στην Τράπεζα το 2018 και περιλαμβάνει αποδοτικές και αποτελεσματικές δομές, διαδικασίες, καθώς και κατάλληλα εργαλεία για την υποστήριξη της έγκαιρης διαχείρισης των καθυστερούμενων οφειλών.

Η τιμολόγηση των επιχειρηματικών πιστούχων διενεργείται μέσω ενός καλά εδραιωμένου Πλαισίου Τιμολόγησης με βάση το συνδεόμενο κίνδυνο (Risk-Based Pricing). Το Πλαίσιο αυτό βασίζεται σε θεμελιώδεις αρχές τιμολόγησης και διέπεται από σχετικές πολιτικές, ευρέως αποδεκτές μεθοδολογίες, και κατάλληλα εργαλεία τιμολόγησης. Καλύπτει τόσο τις νέες πιστοδοτήσεις όσο και την ανανέωση των υφιστάμενων πιστοδοτήσεων που εμπίπτουν στο επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας. Επιπλέον, το Πλαίσιο Τιμολόγησης είναι ευθυγραμμισμένο με το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων της Τράπεζας (Risk Appetite Framework), λαμβάνει υπ' όψιν το ισχύον εποπτικό πλαίσιο, τα διεθνή λογιστικά πρότυπα και τα αντίστοιχα μοντέλα προβλέψεων, τις μακροοικονομικές τάσεις, ενώ διασφαλίζει τη δίκαιη και ίση αντιμετώπιση όλων των πιστούχων. Σε τακτική βάση (τουλάχιστον ετησίως) επισκοπείται, και αναθεωρείται εφόσον κριθεί απαραίτητο.

Το σύνολο των υποδειγμάτων που σχετίζονται με το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας παρουσιάζεται παρακάτω:

Υποδείγματα Πιστωτικού Κινδύνου με βάση τη χρήση, τον τύπο και το χαρτοφυλάκιο αναφοράς

Χρήση Υποδείγματος	Τύπος Υποδείγματος	Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο
IFRS 9	Υπόδειγμα Εκτίμησης PD	1
	Υπόδειγμα Εκτίμησης EAD	1
	Υπόδειγμα Εκτίμησης LGD	1
Υπολογισμός Εσωτερικού Κεφαλαίου (Πυλώνας ΙΙ – ICAAP)	Υπόδειγμα Εκτίμησης PD	5
	Υπόδειγμα Εκτίμησης EAD	-
	Υπόδειγμα Εκτίμησης LGD	-
Μονάδες Ειδικής Διαχείρισης	Υπόδειγμα Εκτίμησης Βιωσιμότητας	1
Τιμολόγηση	Υπόδειγμα Τιμολόγησης	1
Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (ΣΕΠ)	Υπόδειγμα ΣΕΠ	1
Σύνολο		11

Λιανική Τραπεζική

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου για το χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής ξεκινά κατά το στάδιο της έγκρισης. Η διαδικασία χορήγησης είναι κεντροποιημένη, γεγονός που διασφαλίζει το διαχωρισμό καθηκόντων και την ομοιόμορφη εφαρμογή των πιστοδοτικών προτύπων. Κάθε αίτημα αξιολογείται με τη χρήση υποδειγμάτων αξιολόγησης (application scorecards), εξειδικευμένων για την εκάστοτε ομάδα προϊόντων. Επιπλέον, καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του κάθε δανείου παρακολουθείται σε τακτική βάση η συμπεριφορά αποπληρωμής με χρήση στατιστικών υποδειγμάτων (scorecards). Η Δ.Ε.Δο.Κ.Τ.&Ο παράγει μηνιαίες αναφορές για την ποιότητα των χαρτοφυλακίων οι οποίες παρέχονται στη Διοίκηση και προτείνει διορθωτικά μέτρα για την άμβλυνση και τον έλεγχο του πιστωτικού κινδύνου όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Ειδικότερα, το χαρτοφυλάκιο των στεγαστικών δανείων παρακολουθείται με τη χρήση πιο εξελιγμένων μεθόδων, δεδομένου ότι η Τράπεζα έχει υιοθετήσει από το 2008 την εφαρμογή της Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (A-IRB) για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου για τα ανοίγματα δανείων με εμπράγματη εξασφάλιση κατοικία. Το υπόδειγμα της Τράπεζας για την εκτίμηση της Πιθανότητας Αθέτησης (PD Model) αναπτύχθηκε το 2007 και βάσει πιο πρόσφατων επαναβαθμονομήσεων χρησιμοποιούταν για σκοπούς υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων βάσει της προσέγγισης εσωτερικών διαβαθμίσεων (IRB). Μετά την επιστροφή της Τράπεζας στην Τυποποιημένη Προσέγγιση (Standardized Approach) τον Ιούνιο 2019, το υπόδειγμα χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό εσωτερικού κεφαλαίου, καθώς και για σκοπούς παραγωγής εσωτερικών αναφορών και παρακολούθησης χαρτοφυλακίου. Κάθε μη αθετημένο άνοιγμα αξιολογείται με τη χρήση αυτού του Υποδείγματος Εκτίμησης της Πιθανότητας Αθέτησης σε μηνιαία βάση και κατατάσσεται σε μία από τις 10 ομάδες (rating pools) με κοινά χαρακτηριστικά κινδύνου. Κάθε ομάδα λαμβάνει μία διαφορετική Πιθανότητα Αθέτησης (PD). Όλα τα αθετημένα ανοίγματα λαμβάνουν Πιθανότητα Αθέτησης ίση με 100%.

Επιπλέον, το υπόδειγμα εκτίμησης Ζημίας σε Περίπτωση Αθέτησης (LGD model) για τα στεγαστικά δάνεια που αναπτύχθηκε εσωτερικά, χρησιμοποιείται κυρίως για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς, καθώς και για σκοπούς υπολογισμού Εσωτερικού Κεφαλαίου (ICAAP), Stress Test και Budget/Business/NPE/Recovery Planning. Το υπόδειγμα περιλαμβάνει τρία στοιχεία: το πρώτο παράγει πιθανότητες επιστροφής σε μη αθετημένη κατάσταση (curing) λαμβάνοντας υπ'όψη μακροοικονομικούς παράγοντες, το δεύτερο εκτιμά ποσοστά ανάκτησης (recovery rates) και το τρίτο ενσωματώνει το αναμενόμενο ποσό ανάκτησης από τη ρευστοποίηση των στοιχείων εξασφάλισης. Και τα δύο προαναφερθέντα υποδείγματα PD και LGD επικυρώνονται ετησίως από τον Ανεξάρτητο Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων και παρακολουθούνται σε πιο συχνή βάση από τη Δ.Ε. Δο.Κ.Τ. & Ο.

Αναφορικά με τις πιστοδοτήσεις προς Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, ακολουθείται η ίδια βασική αρχή κεντροποιημένης αξιολόγησης και παρακολούθησής τους με το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο. Όλα τα αιτήματα πιστοδότησης αξιολογούνται κατά την αρχική τους έγκριση, και στη συνέχεια με ετήσια τουλάχιστον συχνότητα, καθώς και κατά τις ημερομηνίες ανανέωσης των πιστοδοτικών πλαισίων. Η αξιολόγηση στηρίζεται στο Υπόδειγμα Αξιολόγησης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΥΑΜΜΕ), μέσω του οποίου παράγεται μια τελική αξιολογική βαθμίδα που στη συνέχεια αντιστοιχίζεται σε μία Πιθανότητα Αθέτησης. Το μοντέλο ενσωματώνει μια ανεξάρτητη μεταβλητή "συμπεριφορικού σκορ". Μια τυπική συμπεριφορική σκορόκαρτα εξετάζει τη συμπεριφορά του πιστούχου σε όλους τους δανειακούς και καταθετικούς του λογαριασμούς, σταθμίζει ένα πλήθος μεταβλητών (π.χ. εμφανιζόμενες καθυστερήσεις, χρήση ορίων κ.λπ.) παράγοντας αυτόματα σε μηνιαία βάση ένα συμπεριφορικό σκορ. Η προσθήκη αυτή αύξησε σημαντικά την προβλεπτική ικανότητα του Υποδείγματος.

Σύμφωνα με τις αρχές που διέπουν τις πιστοδοτήσεις της Επιχειρηματικής Τραπεζικής, οι πιστοδοτήσεις προς Μικρές Επιχειρήσεις καλύπτονται από αναγνωρίσιμες εξασφαλίσεις όπως βάρη επί επιχειρηματικών ή αστικών ακινήτων, ενεχυρίαση επιταγών – συναλλαγματικών και λοιπών ρευστοποιήσιμων στοιχείων που έχουν ως στόχο να περιορίσουν τον πιστωτικό κίνδυνο. Το υπόδειγμα Ζημιάς σε Περίπτωση Αθέτησης αναπτύχθηκε εσωτερικά το 2011 με σκοπό την χρησιμοποίησή του στον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων βάσει της προσέγγισης εσωτερικών διαβαθμίσεων (IRB). Από τον Ιούνιο του 2019, όπου η Τράπεζα επανήλθε στην Τυποποιημένη Προσέγγιση (Standardised Approach), το υπόδειγμα εξυπηρετεί τους σκοπούς της παρακολούθησης της απόδοσης του χαρτοφυλακίου, της διοικητικής πληροφόρησης (MIS), καθώς και του υπολογισμού του εσωτερικού κεφαλαίου (ICAAP). Το υπόδειγμα εκτιμά για κάθε πιστούχο το ποσοστό ζημιάς για την Τράπεζα σε περίπτωση που ο πιστούχος περιέλθει σε κατάσταση αθέτησης. Η εκτίμηση της Ζημιάς σε Περίπτωση Αθέτησης πραγματοποιείται σε δύο επίπεδα: στο πρώτο αρχικά εκτιμάται η πιθανότητα μετάβασης κάθε πιστούχου σε κατάσταση οριστικής καθυστέρησης (καταγγελίας) ενώ στο δεύτερο ακολουθεί η εκτίμηση του ποσοστού ανάκτησης έπειτα από την ημερομηνία καταγγελίας.

Όπως και στο επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, η Τράπεζα εφαρμόζει ΣΕΠ για το σύνολο του πελατολογίου Λιανικής Τραπεζικής (συμπεριλαμβανομένων των χαρτοφυλακίων Στεγαστικής Πίστης, Καταναλωτικής Πίστης και Μικρών Επιχειρήσεων), με στόχο την αναγνώριση πιθανών πιστωτικών ζημιών σε πολύ πρώιμο στάδιο. Το ΣΕΠ υποστηρίζεται από κατάλληλη τεκμηρίωση διαδικασιών, δικλίδων ασφαλείας και εργαλείων για την επίτευξη αποτελεσματικής διαχείρισης των καθυστερημένων οφειλών.

Για την τιμολόγηση των πελατών Λιανικής Τραπεζικής, εφαρμόζεται ένα καλά εδραιωμένο Πλαίσιο Τιμολόγησης με βάση τον κίνδυνο (Risk-Based Pricing), το οποίο διέπεται από σχετικές πολιτικές, γενικώς αποδεκτές μεθοδολογίες και κατάλληλα εργαλεία τιμολόγησης.

Το σύνολο των υποδειγμάτων που σχετίζονται με το χαρτοφυλάκιο Λιανικής Τραπεζικής παρουσιάζεται παρακάτω:

Υποδείγματα Πιστωτικού Κινδύνου με βάση τη χρήση, τον τύπο και το χαρτοφυλάκιο αναφοράς

Χρήση Υποδείγματος	Τύπος Υποδείγματος	Στεγαστικά Δάνεια	Καταναλωτικά Δάνεια	Πιστωτικές Κάρτες & Ανοιχτά Δάνεια	Μικρές Επιχ/σεις	Σύνολο
IFRS 9	Υπόδειγμα Εκτίμησης PD	1	1	1	1	4
	Υπόδειγμα Εκτίμησης EAD	-	-	1	1	2
	Υπόδειγμα Εκτίμησης LGD	1	1	1	1	4
Υπολογισμός Εσωτερικού Κεφαλαίου (Πυλώνας ΙΙ – ICAAP)	Υπόδειγμα Εκτίμησης PD	1	-	-	3	4
	Υπόδειγμα Εκτίμησης EAD	-	-	-	1	1
	Υπόδειγμα Εκτίμησης LGD	1	-	-	1	2
Μονάδες Ειδικής Διαχείρισης	Υπόδειγμα Εκτίμησης Επιτυχίας Ρυθμίσεων	-	-	-	1	1
Τιμολόγηση	Υπόδειγμα Τιμολόγησης	1	1	1	1	4
Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (ΣΕΠ)	Υπόδειγμα ΣΕΠ	1	1	2	1	5
Σκορόκαρτες	Σκορόκαρτα Αιτήσεων	1	2	2	-	5
	Συμπεριφορική Σκορόκαρτα	3	2	6	-	11
Σύνολο		10	8	14	11	43

4.2.5 Διαχείριση Κινδύνου Συγκέντρωσης

Η Τράπεζα διαχειρίζεται τη χορήγηση πιστοδοτήσεων, ελέγχει την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζει την εποπτική της συμμόρφωση, μέσω ενός συστήματος εσωτερικών ορίων. Η διαδικασία διαχείρισης του κινδύνου συγκέντρωσης περιγράφεται στην ενότητα «*Διαχείριση Κινδύνων - Κίνδυνος Συγκέντρωσης*» της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

4.2.6 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ

Πρόβλεψη ΑΠΖ αναγνωρίζεται για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος, χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ, απαιτήσεις από μισθώματα, συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης και συγκεκριμένες δανειακές δεσμεύσεις που πληρούν τον ορισμό του χρηματοοικονομικού μέσου. Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει μια πολιτική διενέργειας προβλέψεων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 («η Πολιτική Απομείωσης»), η οποία εφαρμόζεται επίσης και απ' όλες τις θυγατρικές. Οι λογιστικές πολιτικές του Ομίλου για την αναγνώριση και επιμέτρηση προβλέψεων ΑΠΖ περιγράφονται στη Σημείωση 2.7.7. Βάσει της Πολιτικής Απομείωσης, η Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- Εγκρίνει τα μακροοικονομικά σενάρια και τους συντελεστές στάθμισης των σεναρίων.
- Διασφαλίζει ότι οι προβλέψεις ΑΠΖ για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις δεσμεύσεις εκτός ισολογισμού, που είναι εντός πεδίου εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, διενεργούνται σύμφωνα με την Πολιτική Απομείωσης.

- Διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις εγκεκριμένες διαδικασίες υπολογισμού προβλέψεων απομείωσης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.
- Επισκοπεί και εγκρίνει το ποσό των προβλέψεων ΑΠΖ που έχουν εκτιμηθεί, είτε σε ατομική βάση από τις αρμόδιες διευθύνσεις Εταιρικής Τραπεζικής, ή σε συλλογική βάση από το εξειδικευμένο πληροφοριακό σύστημα υπολογισμού ΑΠΖ.
- Αναφέρει στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων το ποσό των προβλέψεων ΑΠΖ για τις ετήσιες και ενδιάμεσες, ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.
- Αναφέρει στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και στην Επιτροπή Ελέγχου, μεταβολές στις παραμέτρους πιστωτικού κινδύνου που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό προβλέψεων ΑΠΖ.

Ορισμός Αθέτησης

Ο Όμιλος έχει εναρμονίσει τον ορισμό της αθέτησης για σκοπούς χρηματοοικονομικών αναφορών με τον ορισμό των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (ΜΕΑ) για εποπτικούς σκοπούς, όπως αυτός ορίζεται από τα EBA ITS, και κατά συνέπεια ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο θεωρείται ως απομειωμένο και κατατάσσεται στο Στάδιο 3, όταν έχει ταξινομηθεί ως ΜΕΑ, σύμφωνα με την Πολιτική Ταξινόμησης των Μη Εξυπηρετούμενων και υπό Ρύθμιση Ανοιγμάτων του Ομίλου. Τα ανοίγματα (εκτός εκείνων που διακρατούνται για εμπορικούς σκοπούς ή των χρεωστικών τίτλων όπου ο Όμιλος δεν έχει άλλα ανοίγματα προς τον οφειλέτη), ταξινομούνται ως ΜΕΑ όταν:

- Ο πιστούχος έχει ταξινομηθεί σε καθεστώς αθέτησης για εποπτικούς σκοπούς σύμφωνα με το Άρθρο 178 του κανονισμού (EU) 575/2013 και τις Πιστωτικές Πολιτικές Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου και Λιανικής Τραπεζικής της Τράπεζας, ή
- η ληξιπρόθεσμη οφειλή είναι σημαντική και τελεί σε υπερημερία για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τις 90 ημέρες. Συγκεκριμένα για τις οφειλές από πιστωτικές κάρτες, το άνοιγμα θεωρείται ως μη εξυπηρετούμενο όταν οι ανεξόφλητες μηνιαίες δόσεις είναι περισσότερες από τρεις, ή
- έχουν ταξινομηθεί ως μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα υπό ρύθμιση σύμφωνα με τα EBA ITS.

Μία δέσμευση θεωρείται ως ΜΕΑ εάν, όταν εκταμιευθεί ή χρησιμοποιηθεί με άλλο τρόπο, δημιουργεί ανοίγματα που φέρουν τον κίνδυνο να μην εξοφληθούν πλήρως χωρίς την ρευστοποίηση των σχετικών καλυμμάτων. Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις που έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα θεωρούνται ως ΜΕΑ στο σύνολο της ονομαστικής τους αξίας, όταν υπάρχει κίνδυνος να γίνει κατάπτωση της εγγύησης από τον λήπτη, καθώς και όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις ταξινόμησης ως ΜΕΑ του υποκείμενου εγγυημένου ανοίγματος.

Ένας χρεωστικός τίτλος θεωρείται απομειωμένος και κατατάσσεται στο στάδιο 3 βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, όταν ο εκδότης έχει καθυστερήσει τουλάχιστον μία πληρωμή κεφαλαίου ή τόκων, βάσει των συμβατικών όρων του τίτλου, ανεξάρτητα από τις ημέρες καθυστέρησης. Επιπλέον, ένας χρεωστικός τίτλος θεωρείται απομειωμένος εάν υπάρχει τουλάχιστον μία εξωτερική αξιολόγηση πιστοληπτικής διαβάθμισης του τίτλου ή του εκδότη, που αντιστοιχεί σε Χρεοκοπία (Default) ή Επιλεκτική Χρεοκοπία (Selective Default).

Υπό το πρίσμα της πανδημίας του κορονοϊού, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) προέβη, στις 25 Μαρτίου 2020, σε ανακοίνωση προκειμένου να διευκρινίσει ότι τα μέτρα αναστολής πληρωμών που έχουν ληφθεί για το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα στο βαθμό που δεν έχουν δοθεί λαμβάνοντας υπόψη χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου δανειολήπτη, αλλά αντιθέτως απευθύνονται σε ένα ευρύ φάσμα προϊόντων ή πελατών, δεν οδηγούν σε αυτόματη κατηγοριοποίηση της οφειλής σε αθέτηση ή ρύθμιση ή κατηγοριοποίηση βάσει ΔΠΧΑ 9.

Σημειώνεται ότι μετά τη χρηματοοικονομική κρίση, η ΕΑΤ καθιέρωσε αυστηρότερα πρότυπα σχετικά με τον ορισμό της αθέτησης (Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων, άρθρο 178) ώστε να επιτευχθεί μεγαλύτερη ευθυγράμμιση μεταξύ τραπεζών και χωρών. Ο νέος ορισμός της αθέτησης έχει εφαρμογή για τον Όμιλο από την 1η Ιανουαρίου 2021 και αποτελεί γεγονός μετά την ημερομηνία Ισολογισμού για αυτές τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις (Σημείωση 47).

Σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου

Ένα μη απομειωμένο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ταξινομείται στο Στάδιο 2 όταν έχει υποστεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου μετά την αρχική του αναγνώριση, αλλιώς ταξινομείται στο Στάδιο 1. Η αξιολόγηση του κατά πόσον ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση διενεργείται σε κάθε περίοδο αναφοράς, εξετάζοντας τη μεταβολή του κινδύνου αθέτησης καθ' όλη την εναπομένουσα διάρκεια ζωής του χρηματοπιστωτικού μέσου. Η αξιολόγηση συγκρίνει τον κίνδυνο αθέτησης κατά την ημερομηνία αναφοράς σε σύγκριση με τον αντίστοιχο κίνδυνο αθέτησης κατά την αρχική αναγνώριση, λαμβάνοντας υπόψη λογικές και βάσιμες παραδοχές, καθώς και στοιχεία για παρελθοντικά γεγονότα, τρέχουσες και μελλοντικές οικονομικές συνθήκες. Η αξιολόγηση είναι αμερόληπτη, σταθμισμένη βάσει πιθανοτήτων, και στο βαθμό που αυτό είναι σχετικό, βασίζεται σε πληροφορίες σχετικά με το μέλλον, οι οποίες είναι συνεπείς με τις αντίστοιχες πληροφορίες που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση των ΑΠΖ.

Η Τράπεζα διενεργεί την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου βάσει της Πολιτικής Απομείωσης και αποτελείται κυρίως από τρεις συνιστώσες:

- Ποσοτικά κριτήρια, που αφορούν στην ποσοτική σύγκριση της πιθανότητας αθέτησης ή της πιστοληπτικής διαβάθμισης κατά την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με την αντίστοιχη ένδειξη πιστωτικού κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση,

- Ποιοτικά κριτήρια, ήτοι όλα τα ανοίγματα που έχουν ταξινομηθεί ως εξυπηρετούμενα ανοίγματα υπό ρύθμιση και εταιρικοί οφειλέτες που έχουν συμπεριληφθεί στην εσωτερική λίστα παρακολούθησης, και
- Δείκτης «ασφαλείας». Ο Όμιλος εφαρμόζει σε όλα τα δανειακά ανοίγματα το τεκμήριο που θέτει το ΔΠΧΑ 9, σύμφωνα με το οποίο ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση όταν οι συμβατικές πληρωμές εμφανίζουν καθυστέρηση για διάστημα άνω των 30 ημερών.

Όπως συστήθηκε από τις προληπτικές και εποπτικές αρχές, και επανέλαβε το IASB σε δελτίο τύπου στις 27 Μαρτίου 2020, η χορήγηση προγραμμάτων αναστολής πληρωμών που συνδέεται άμεσα με τις δυσκολίες αποπληρωμής λόγω της εμφάνισης της πανδημίας COVID-19, δεν οδήγησε στην αυτόματη μεταφορά των πιστωτικών υπολοίπων στο Στάδιο 2 (μη απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία που έχουν υποστεί σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου), ούτε στο Στάδιο 3 (απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία).

Μεταφορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στο Στάδιο 1

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μεταφέρονται πίσω στο Στάδιο 1 όταν παύουν να πληρούνται τα κριτήρια για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου.

Περίοδος επιμέτρησης ΑΠΖ

Για τα δάνεια τακτής λήξης, η περίοδος έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής, βασίζεται στη μέγιστη συμβατική περίοδο κατά την οποία η Τράπεζα εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο. Για τα ανακυκλούμενα δανειακά ανοίγματα, έχει γίνει εκτίμηση της περιόδου για την οποία η Τράπεζα παραμένει εκτεθειμένη σε πιστωτικό κίνδυνο. Η εκτίμηση αυτή έχει εφαρμογή στις πιστωτικές κάρτες και στους ανοιχτούς αλληλόχρεους λογαριασμούς, οι οποίοι δεν έχουν καθορισμένη συμβατική ημερομηνία λήξης, είναι απαιτητοί άμεσα κατά τη διακριτική ευχέρεια της Τράπεζας, και η διαχείριση του εκταμιευθέντος και αδιάθετου ορίου διενεργείται από κοινού, ως ένα ενιαίο άνοιγμα. Η περίοδος επιμέτρησης ΑΠΖ έχει ανώτατο όριο τους 12 μήνες για τα ανοίγματα του Σταδίου 1.

Πληροφορίες σχετικά με το μέλλον

Η επιμέτρηση των ΑΠΖ ενσωματώνει πληροφορίες σχετικά με το μέλλον. Ο Όμιλος επιλέγει σενάρια σχετικά με το μέλλον και αξιολογεί την καταλληλότητα των αντίστοιχων συντελεστών στάθμισης που πρέπει να εφαρμοστούν, συνδυάζοντας πληροφορίες από επίσημες πηγές και ένα οικονομετρικό μοντέλο που περιγράφει το ΑΕΠ ως συνάρτηση της μελλοντικής πορείας άλλων μακροοικονομικών μεταβλητών και ενός ελάχιστου συνόλου πληροφοριών σχετικά με το μέλλον. Τα επιλεγμένα σενάρια για την ανάπτυξη του ΑΕΠ και οι αντίστοιχοι συντελεστές στάθμισης εγκρίνονται από τη Διοίκηση και χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη εκτιμήσεων για όλες τις άλλες μακροοικονομικές μεταβλητές. Πιο συγκεκριμένα, η Τράπεζα εφαρμόζει τρία μακροοικονομικά σενάρια ήτοι βασικό, αισιόδοξο και απαισιόδοξο με συντελεστές στάθμισης 55%, 20% και 25% αντιστοίχως, τα οποία αναπτύσσονται από τη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης σε τριμηνιαία βάση. Τα μακροοικονομικά σενάρια καθώς και οι συντελεστές στάθμισής τους, εγκρίνονται από την Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων του Ομίλου και επικυρώνονται από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων, τουλάχιστον σε ετήσια βάση. Τα μακροοικονομικά σενάρια που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση των ΑΠΖ είναι τα ίδια με εκείνα που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου.

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί μακροοικονομικές μεταβλητές που σχετίζονται με ελληνικούς οικονομικούς παράγοντες και η πρόβλεψη ΑΠΖ καθορίζεται κυρίως από τις μεταβολές στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (ΑΕΠ) και τον Δείκτη Τιμών Οικιστικών Ακινήτων (House Price Index - HPI). Ο ρυθμός ανάπτυξης του HPI θεωρήθηκε ότι θα παραμείνει μηδενικός μεταξύ του τέταρτου τριμήνου του 2020 και του τέταρτου τριμήνου του 2021 για το βασικό και το αισιόδοξο σενάριο, ενώ οι τιμές που αντιστοιχούν στο αισιόδοξο σενάριο έχουν εξισωθεί με αυτές του βασικού για την περίοδο πρόβλεψης, ενόψει της αβεβαιότητας και των ιδιοσυγκρασιακών παραγόντων που επενεργούν στην τρέχουσα συγκυρία και δεν ενσωματώνονται στο υπόδειγμα εκτίμησης. Οι μέσες ετήσιες τιμές 2021-2025 των εκτιμήσεων για κάθε κύρια μεταβλητή και μακροοικονομικό σενάριο έχουν ως εξής:

	Βασικό	Αισιόδοξο	Απαισιόδοξο
Ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ	3,6	5,3	-0,3
Ρυθμός ανάπτυξης HPI	3,2	3,2	-0,7

Η πρόβλεψη ΑΠΖ είναι ευαίσθητη σε μεταβολές των σεναρίων σχετικά με τις μελλοντικές εκτιμήσεις των παραπάνω μακροοικονομικών μεταβλητών. Δεδομένου ότι η πρόβλεψη ΑΠΖ του Ομίλου επηρεάζεται κυρίως από την Τράπεζα, η Διοίκηση αξιολόγησε την ευαισθησία της πρόβλεψης ΑΠΖ για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος της Τράπεζας, έναντι εύλογα πιθανών μεταβολών στις συγκεκριμένες μεταβλητές, σε σύγκριση με τα σενάρια μελλοντικών εκτιμήσεων που χρησιμοποιήθηκαν στην επιμέτρηση ΑΠΖ κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020. Η ανάλυση ευαισθησίας διενεργήθηκε με την υπόθεση μιας «ευνοϊκής» και μιας «δυσμενούς» μετατόπισης των τριών σεναρίων μελλοντικών εκτιμήσεων του ρυθμού ανάπτυξης του ΑΕΠ και HPI, διατηρώντας τους ίδιους συντελεστές στάθμισης ανά σενάριο (δηλ. 55%, 20% και 25%, για το βασικό, αισιόδοξο και απαισιόδοξο σενάριο, αντίστοιχα). Δεδομένου ότι ο ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ διαδραματίζει καίριο ρόλο στον προσδιορισμό των λοιπών μακροοικονομικών μεταβλητών, για τα σενάρια μεταβολής του ρυθμού ανάπτυξης του ΑΕΠ, διενεργήθηκε πλήρης επανεκτίμηση του συνόλου των μακροοικονομικών μεταβλητών (συμπεριλαμβανομένου και του HPI) από τα σχετικά υποδείγματα, λαμβάνοντας υπόψη τις «ευνοϊκές» και «δυσμενείς» προσαρμογές επί των σεναρίων ρυθμού ανάπτυξης ΑΕΠ που είχαν αρχικά εφαρμοστεί. Επιπρόσθετα, διενεργήθηκε ανάλυση ευαισθησίας για την μεταβολή του HPI, διατηρώντας σταθερές στις αρχικές τους αξίες όλες τις υπόλοιπες μακροοικονομικές μεταβλητές.

Τα εναλλακτικά υποθετικά σενάρια εφαρμόστηκαν στο σύνολο της περιόδου εκτιμήσεων 2020-2050. Η υποθετική μέση απόκλιση που έχει εφαρμοστεί μεσοπρόθεσμα (για τα έτη 2021-2025) ανά μακροοικονομική μεταβλητή και σενάριο, είναι η εξής:

	Μεταβολή για κάθε σενάριο πληροφοριών σχετικά με το μέλλον που χρησιμοποιήθηκε στην επιμέτρηση ΑΠΖ κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020, εκφρασμένη σε ποσοστιαίες μονάδες		
Εναλλακτικό υποθετικό σενάριο	Βασικό	Αισιόδοξο	Απαισιόδοξο
Υψηλότερο ΑΕΠ	+2,0	+2,0	+2,0
Χαμηλότερο ΑΕΠ	-2,0	-2,0	-2,0
Υψηλότερο ΗΡΙ	+2,0	+2,0	+2,0
Χαμηλότερο ΗΡΙ	-2,0	-2,0	-2,0

Ο ακόλουθος πίνακας περιλαμβάνει την επίδραση στις προβλέψεις ΑΠΖ για κάθε ένα εναλλακτικό υποθετικό σενάριο, η οποία εκφράζεται σαν ποσοστό της πρόβλεψης ΑΠΖ για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος της Τράπεζας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020. Η επίδραση στις προβλέψεις ΑΠΖ θα πρέπει να αξιολογείται στο πλαίσιο της ανάλυσης ευαισθησίας στο σύνολό της, σε συνδυασμό με τις παραπάνω επεξηγηματικές σημειώσεις.

Εναλλακτικό υποθετικό σενάριο	Επίδραση στην πρόβλεψη ΑΠΖ
Υψηλότερο ΑΕΠ	-3,1%
Χαμηλότερο ΑΕΠ	+3,7%
Υψηλότερο ΗΡΙ	-1,1%
Χαμηλότερο ΗΡΙ	+1,2%

Εγγενής κίνδυνος υποδείγματος στα μοντέλα του ΔΠΧΑ 9

Η συμμόρφωση με το μοντέλο απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 απαιτεί την εφαρμογή πληθώρας υποδειγμάτων. Η πολυπλοκότητα των υποδειγμάτων αυτών, καθώς και ο βαθμός εξάρτησής τους από παραμέτρους που εκτιμώνται μέσω λοιπών υποδειγμάτων είναι υψηλού επιπέδου, συνεπώς, τυχόν αλλαγές στις παραμέτρους και στα δεδομένα (π.χ. εσωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας, συμπεριφορικά σκορ κλπ.), καθώς και νέα ή αναθεωρημένα υποδείγματα, ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά τις προβλέψεις ΑΠΖ. Τα υποδείγματα επικυρώνονται από τη Μονάδα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας, σύμφωνα με το Πλαίσιο Επικύρωσης Υποδειγμάτων του Ομίλου. Η Πολιτική Ανάπτυξης και Επικύρωσης Υποδειγμάτων Πιστωτικού Κινδύνου της Τράπεζας περιλαμβάνει συγκεκριμένα τεστ και μέτρα τα οποία εφαρμόζει η Μονάδα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας κατά την ποσοτική επικύρωση των ακόλουθων μοντέλων και μεθοδολογιών:

- Μοντέλα PD, LGD και CCF.
- Μεθοδολογία σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου και ΑΠΖ.
- Μακροοικονομικά μοντέλα πληροφοριών σχετικά με το μέλλον.

Οι έλεγχοι επικύρωσης των υποδειγμάτων αφορούν σε όλες τις συνιστώσες των υποδειγμάτων, δηλ. διακριτική ικανότητα, ακρίβεια βαθμονόμησης, ακρίβεια τμηματοποίησης, αντιπροσωπευτικότητα και σταθερότητα.

4.2.7 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο πριν τη λήψη εξασφαλίσεων και λοιπών τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου

Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει το χειρότερο σενάριο έκθεσης του Ομίλου και της Τράπεζας σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019 αντίστοιχα, πριν ληφθούν υπόψη τυχόν ληφθείσες εξασφαλίσεις και λοιπές τεχνικές μείωσης του πιστωτικού κινδύνου.

Για να εκτιμηθεί η επίδραση του κινδύνου όπως παρατίθεται κατωτέρω, για τα εντός ισολογισμού περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιήθηκε η λογιστική αξία μετά από προβλέψεις, όπως αυτά εμφανίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο πριν τη λήψη εξασφαλίσεων και λοιπών τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (Σημείωση 18)	3.440	3.008	3.378	2.948
Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο (Σημείωση 19)	505	474	505	474
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα (Σημείωση 20)	5.585	4.833	5.585	4.833
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (Σημείωση 21)	26.807	29.222	25.444	27.952
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων (Σημείωση 22)	14.979	8.773	14.647	8.472
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού (Σημείωση 28)	1.820	2.065	1.745	1.991
Δανειακές δεσμεύσεις (Σημείωση 35)*	3.036	3.084	3.302	3.364
Σύνολο	**56.172**	**51.459**	**54.606**	**50.034**

** Επιπρόσθετα των ανωτέρω, την 31 Δεκεμβρίου 2020 οι δανειακές δεσμεύσεις περιλαμβάνουν εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια ύψους €7.621 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €6.419 εκατ.) για τον Όμιλο και €6.901 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €5.753 εκατ.) για την Τράπεζα. Οι εγκεκριμένες μη εκταμιευμένες δανειακές συμβάσεις και εγκεκριμένα πιστωτικά όρια, την 31 Δεκεμβρίου 2020, δεν περιλαμβάνουν ποσά που δεν μπορούν να ακυρωθούν άνευ όρων ανά πάσα στιγμή χωρίς προειδοποίηση ή δεν προβλέπεται αυτόματη ακύρωση εξαιτίας της χειροτέρευσης της φερεγγυότητας του δανειολήπτη.*

4.2.8 Εξασφαλίσεις και άλλες τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου

Πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλομένου

Οι διαδικασίες διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου περιλαμβάνονται στην ενότητα «*Διαχείριση Κινδύνων - Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου*» της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Η συνηθέστερη πρακτική που χρησιμοποιεί ο Όμιλος για τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών είναι η λήψη εξασφαλίσεων. Ο Όμιλος έχει θέσει σε εφαρμογή οδηγίες σχετικά με την αποδοχή συγκεκριμένων κατηγοριών εξασφαλίσεων, όπως αυτές περιγράφονται στην Πιστωτική Πολιτική Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου και στην Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής. Στις εν λόγω Πιστωτικές Πολιτικές αναφέρονται διακριτά όλες οι εξασφαλίσεις που είναι αποδεκτές για εποπτικούς σκοπούς (χρηματοδοτούμενες και μη τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου).

Οι βασικότερες κατηγορίες εξασφαλίσεων για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών είναι οι ακόλουθες:

Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας

- Οικιστικά ακίνητα,
- Εμπορικά ακίνητα,
- Βιομηχανικά ακίνητα,

Χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις

- Μετρητά,
- Εκχωρημένες απαιτήσεις,
- Ενεχυρίαση επί χρηματοοικονομικών μέσων όπως χρεωστικών και μετοχικών τίτλων.

Λοιπές εξασφαλίσεις

- Κρατικές και τραπεζικές εγγυήσεις, πλοία, εξοπλισμός, αποθέματα και λοιπές εξασφαλίσεις

Εγγυήσεις

- Προσωπικές, Εταιρικές, Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Τομέα, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και λοιπές εγγυήσεις.

Η Τράπεζα με στόχο τον εκσυγχρονισμό της διαχείρισης και παρακολούθησης των εξασφαλίσεων που λαμβάνονται για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών του επιχειρηματικού και του λιανικού χαρτοφυλακίου, αλλά και για την κάλυψη των απαιτήσεων του εποπτικού πλαισίου, έχει αναπτύξει εσωτερικά ένα Σύστημα Διαχείρισης Εξασφαλίσεων. Μέσω του εν λόγω συστήματος παρέχεται η δυνατότητα άντλησης πληροφόρησης για τις εξασφαλίσεις σε διάφορα επίπεδα, παρακολουθούνται στοιχεία που είναι ουσιώδη για την ποιοτική αξιολόγηση της εξασφάλισης, καθώς και στοιχεία που επιτρέπουν τον αυτόματο προσδιορισμό της διασφαλιστικής αξίας της εξασφάλισης.

Επιπλέον, μέσω του Συστήματος Διαχείρισης Εξασφαλίσεων παρέχεται η δυνατότητα πληροφόρησης για τους κινδύνους που έχουν αναληφθεί ανά εγγυητή από εγγυήσεις επί πιστοδοτήσεων. Τα κύρια είδη εγγυήσεων είναι τα ακόλουθα:

Εγγυήσεις Τραπεζών

Η εγγύηση αυτή θεωρείται αποδεκτή μορφή κάλυψης πιστωτικών κινδύνων και παρέχεται με έκδοση εγγυητικών επιστολών και ενέγγυων πιστώσεων από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του εσωτερικού ή εξωτερικού.

Εγγύηση Δημοσίου

Η εγγύηση αυτή θεωρείται ρευστοποιήσιμη εξασφάλιση, εφόσον παρέχεται χωρίς επιφυλάξεις, μελλοντικές αιρέσεις και ειδικούς όρους, που η τήρησή τους αφορά σε εξωτερικούς από την Τράπεζα παράγοντες.

Εγγύηση ΕΤΕΑΝ (πρώην ΤΕΜΠΜΕ)

Η εγγύηση αυτή θεωρείται ρευστοποιήσιμη εξασφάλιση εφόσον η εγκριτική απόφαση του ΕΤΕΑΝ δεν περιλαμβάνει επιφυλάξεις, μελλοντικές αιρέσεις και ειδικούς όρους που αφορούν σε παράγοντες εκτός του ελέγχου της Τράπεζας.

Μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις και δάνεια σε επιχειρήσεις είναι γενικώς εξασφαλισμένα, ενώ οι ανοιχτοί αλληλόχρεοι λογαριασμοί σε ιδιώτες συνήθως δεν έχουν εξασφαλίσεις. Επιπρόσθετα, για να ελαχιστοποιηθεί η πιστωτική ζημία, ο Όμιλος ζητά πρόσθετες εξασφαλίσεις από τον αντισυμβαλλόμενο όταν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης για τα σχετικά δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών. Χρεωστικοί τίτλοι, έντοκα γραμμάτια και λοιπά αξιόγραφα γενικώς δεν έχουν εξασφαλίσεις.

Εκτίμηση εξασφαλίσεων

Η εκτίμηση εξασφαλίσεων που συνδέονται με δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών διενεργείται αρχικά κατά τη διαδικασία έγκρισης του δανείου με βάση την εύλογη αξία τους και επικαιροποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, βάσει της Πολιτικής Εκτιμήσεων της Τράπεζας και του Ομίλου.

Οι εκτιμήσεις των εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας, που δύνανται να εξασφαλίζουν δάνεια και απαιτήσεις κατά φυσικών ή νομικών προσώπων, πραγματοποιούνται από τη Μονάδα Τεχνικών Αξιολογήσεων Κινητής & Ακίνητης Περιουσίας, από εσωτερικούς ή εξωτερικούς πιστοποιημένους εκτιμητές, βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων (επαγγελματικά προσόντα και εμπειρία), σύμφωνα με την Πολιτική Εκτιμήσεων του Ομίλου.

Οι εκτιμήσεις εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας κατηγοριοποιούνται σε εκτιμήσεις ξεχωριστά για κάθε περίπτωση συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου και διεξάγονται είτε μέσω επιτόπιας αυτοψίας, είτε από γραφείου (desktop) είτε μέσω δεικτών ακινήτων βάσει στατιστικής μεθοδολογίας (Propindex, Δείκτες Τράπεζας Ελλάδος).

Οι εκτιμήσεις εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας κατά τη χορήγηση νέων δανείων για τον προσδιορισμό της αξίας εξασφάλισης διενεργούνται πάντα μέσω επιτόπιας αυτοψίας.

Σύμφωνα με την Πολιτική Εκτιμήσεων του Ομίλου, ο Όμιλος αποδέχεται τις παρακάτω μεθόδους εκτίμησης όπως παρέχονται από τα Διεθνή και Ευρωπαϊκά Πρότυπα Εκτιμήσεων (IVS/EVS):

α. Μέθοδος αγοράς.

β. Μέθοδος εισοδήματος.

γ. Μέθοδος κόστους.

Η συχνότητα διενέργειας των εκτιμήσεων περιουσιακών στοιχείων που αφορούν εξασφαλίσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών καθορίζεται στην Πολιτική Εκτιμήσεων του Ομίλου και είναι εναρμονισμένη με τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 και την Οδηγία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια. Ο Όμιλος επικαιροποιεί τις εκτιμήσεις των εξασφαλίσεων για όλα τα ανοίγματα τουλάχιστον ετησίως σύμφωνα με την Πολιτική Εκτιμήσεων του Ομίλου. Επιπρόσθετα, η εκτίμηση εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας επικαιροποιείται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση τη στιγμή που το Άνοιγμα καθίσταται Μη Εξυπηρετούμενο (ΜΕΑ) και τουλάχιστον ετησίως για το χρονικό διάστημα που παραμένει στην εν λόγω κατηγοριοποίηση, σύμφωνα με την Πολιτική Εκτιμήσεων της Τράπεζας και του Ομίλου.

Η Διοίκηση παρακολουθεί συνεχώς τις συνθήκες στην ελληνική αγορά ακινήτων είτε εσωτερικά μέσω μακροοικονομικών αναφορών από το Διευθυντή Οικονομικής Ανάλυσης του Ομίλου, είτε εξωτερικά μέσω αναφορών από τη Μονάδα Τεχνικών Αξιολογήσεων ή από διεθνείς ανεξάρτητες εκτιμητικές εταιρείες. Οι αλλαγές στις συνθήκες της αγοράς θεωρούνται σημαντικός παράγοντας στον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας. Μια πιο ευμετάβλητη αγορά μπορεί να δημιουργήσει την ανάγκη για συχνότερες εκτιμήσεις εξασφαλίσεων. Οι εκτιμήσεις εξασφαλίσεων διενεργήθηκαν λαμβάνοντας υπόψη την επίδραση της αυξημένης εκτιμητικής αβεβαιότητας, τις λοιπές πηγές αβεβαιότητας και τις προσαρμογές στις παραδοχές αναφορικά με την εμφάνιση της πανδημίας COVID-19.

Στις περιπτώσεις που η αξία των εξασφαλίσεων υπερβαίνει την αξία του δανείου, η αξία της εξασφάλισης περιορίζεται στη λογιστική αξία του δανείου προ προβλέψεων ΑΠΖ. Η ανάλυση των εξασφαλίσεων και εγγυήσεων που λαμβάνονται για τον περιορισμό της έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, συνοψίζεται ως κάτωθι:

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων | Όμιλος

	31.12.2020					31.12.2019				
	Αξία εξασφαλίσεων					Αξία εξασφαλίσεων				
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	**Αξία εγγυήσεων**	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	**Αξία εγγυήσεων**
Λιανική										
Τραπεζική	8.690	315	766	9.771	5.812	12.940	230	877	14.047	8.800
Επιχειρηματική										
Τραπεζική	3.767	1.644	3.244	8.655	8.359	4.012	1.387	2.803	8.202	7.074
Δημόσιος Τομέας	39	29	32	100	100	41	14	23	78	12
Σύνολο	**12.496**	**1.988**	**4.042**	**18.526**	**14.271**	**16.993**	**1.631**	**3.703**	**22.327**	**15.886**

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων για απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών | Όμιλος

	31.12.2020					31.12.2019				
	Αξία εξασφαλίσεων					Αξία εξασφαλίσεων				
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	**Αξία εγγυήσεων**	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	**Αξία εγγυήσεων**
Λιανική										
Τραπεζική	1.398	29	188	1.615	1.085	5.388	33	183	5.604	4.107
Επιχειρηματική										
Τραπεζική	885	107	268	1.260	1.207	1.429	150	304	1.883	1.788
Δημόσιος Τομέας	15	-	1	16	1	16	-	1	17	7
Σύνολο	**2.298**	**136**	**457**	**2.891**	**2.293**	**6.833**	**183**	**488**	**7.504**	**5.902**

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων | Τράπεζα

	31.12.2020					31.12.2019				
	Αξία εξασφαλίσεων					Αξία εξασφαλίσεων				
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	**Αξία εγγυήσεων**	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	**Αξία εγγυήσεων**
Λιανική										
Τραπεζική	8.392	289	718	9.399	5.540	12.658	205	821	13.684	8.800
Επιχειρηματική										
Τραπεζική	3.229	1.627	2.360	7.216	6.798	3.417	945	2.554	6.916	7.013
Δημόσιος Τομέας	39	29	29	97	84	41	14	23	78	12
Σύνολο	**11.660**	**1.945**	**3.107**	**16.712**	**12.422**	**16.116**	**1.164**	**3.398**	**20.678**	**15.825**

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων για απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών | Τράπεζα

	31.12.2020					31.12.2019				
	Αξία εξασφαλίσεων					Αξία εξασφαλίσεων				
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	**Αξία εγγυήσεων**	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	**Αξία εγγυήσεων**
Λιανική										
Τραπεζική	1.385	29	180	1.594	1.085	5.377	32	171	5.580	4.107
Επιχειρηματική										
Τραπεζική	816	107	207	1.130	1.207	1.192	117	264	1.573	1.787
Δημόσιος Τομέας	15	-	1	16	1	16	-	1	17	7
Σύνολο	**2.216**	**136**	**388**	**2.740**	**2.293**	**6.585**	**149**	**436**	**7.170**	**5.901**

Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης Στεγαστικού χαρτοφυλακίου

Ο Δείκτης δανείου προς αξία εξασφάλισης απεικονίζει την σχέση του δανείου και της αξίας του ακινήτου που κατέχεται ως εξασφάλιση. Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζεται η ανάλυση των στεγαστικών δανείων ανά εύρος του σχετικού δείκτη:

	Όμιλος				Τράπεζα			
	31.12.2020	εκ των οποίων: Απομειωμένα	31.12.2019	εκ των οποίων: Απομειωμένα	31.12.2020	εκ των οποίων: Απομειωμένα	31.12.2019	εκ των οποίων: Απομειωμένα
Κάτω από 50%	1.801	131	1.859	288	1.725	130	1.785	287
50%-70%	1.778	198	1.968	463	1.697	197	1.887	461
71%-80%	1.030	137	1.217	393	998	137	1.193	392
81%-90%	847	133	1.195	461	842	133	1.193	461
91%-100%	982	157	1.388	469	981	157	1.388	469
101%-120%	1.062	190	1.848	836	1.062	190	1.848	836
121%-150%	860	188	2.080	1.163	860	188	2.080	1.163
Πάνω από 150%	784	343	2.948	2.307	781	341	2.944	2.307
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**9.144**	**1.477**	**14.503**	**6.380**	**8.946**	**1.473**	**14.318**	**6.376**
Μέσος όρος δείκτη	**86,3%**	**108,2%**	**105,5%**	**129,7%**	**86,3%**	**108,2%**	**105,5%**	**129,7%**

4.2.9 Πιστωτική ποιότητα δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

Πιστωτική ποιότητα δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος ανά εύρος πιθανότητας αθέτησης

Η ανάλυση του χαρτοφυλακίου ανά εύρος πιθανότητας αθέτησης για τον Όμιλο συνοψίζεται ως ακολούθως:

31 Δεκεμβρίου 2020	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
0,01% - 2%	3.758	820	-	**4.578**	880	165	-	**1.045**
2,01% - 10%	683	1.662	-	**2.345**	289	79	-	**368**
10,01% - 20%	504	144	-	**648**	34	12	-	**46**
20,01% και πάνω	1	95	1.477	**1.573**	2	36	322	**360**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**4.946**	**2.721**	**1.477**	**9.144**	**1.205**	**292**	**322**	**1.819**

31 Δεκεμβρίου 2020	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
0,01% - 2%	349	5	-	**354**	481	117	-	**598**
2,01% - 10%	35	35	-	**70**	109	168	-	**277**
10,01% - 20%	-	-	-	**-**	23	139	-	**162**
20,01% και πάνω	-	1	38	**39**	4	118	491	**613**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**384**	**41**	**38**	**463**	**617**	**542**	**491**	**1.650**

31 Δεκεμβρίου 2020	Επιχειρηματική Τραπεζική				Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
0,01% - 2%	11.661	308	-	**11.969**	282	114	-	**396**
2,01% - 10%	1.358	362	-	**1.720**	8	29	-	**37**
10,01% - 20%	17	30	-	**47**	-	-	-	**-**
20,01% και πάνω	66	96	2.009	**2.171**	-	1	28	**29**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**13.102**	**796**	**2.009**	**15.907**	**290**	**144**	**28**	**462**

31 Δεκεμβρίου 2020	Σύνολο Δανείων			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
0,01% - 2%	17.411	1.529	-	**18.940**
2,01% - 10%	2.482	2.335	-	**4.817**
10,01% - 20%	578	325	-	**903**
20,01% και πάνω	73	347	4.365	**4.785**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**20.544**	**4.536**	**4.365**	**29.445**

31 Δεκεμβρίου 2019	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
0,01% - 2%	3.720	580	-	**4.300**	552	157	-	**709**
2,01% - 10%	813	1.854	-	**2.667**	710	148	-	**858**
10,01% - 20%	609	279	-	**888**	38	43	-	**81**
20,01% και πάνω	-	268	6.380	**6.648**	1	27	657	**685**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**5.142**	**2.981**	**6.380**	**14.503**	**1.301**	**375**	**657**	**2.333**

31 Δεκεμβρίου 2019	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
0,01% - 2%	363	2	-	**365**	289	121	-	**410**
2,01% - 10%	121	11	-	**132**	100	97	-	**197**
10,01% - 20%	-	-	-	**-**	15	108	-	**123**
20,01% και πάνω	-	-	42	**42**	24	336	988	**1.348**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**484**	**13**	**42**	**539**	**428**	**662**	**988**	**2.078**

31 Δεκεμβρίου 2019	Επιχειρηματική Τραπεζική				Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
0,01% - 2%	10.419	312	-	**10.731**	328	1	-	**329**
2,01% - 10%	987	200	-	**1.187**	1	18	-	**19**
10,01% - 20%	37	104	-	**141**	-	1	-	**1**
20,01% και πάνω	2	170	2.769	**2.941**	-	16	38	**54**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**11.445**	**786**	**2.769**	**15.000**	**329**	**36**	**38**	**403**

31 Δεκεμβρίου 2019	Σύνολο Δανείων			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
0,01% - 2%	15.671	1.173	-	**16.844**
2,01% - 10%	2.732	2.328	-	**5.060**
10,01% - 20%	699	535	-	**1.234**
20,01% και πάνω	27	817	10.874	**11.718**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**19.129**	**4.853**	**10.874**	**34.856**

Η ανάλυση του χαρτοφυλακίου ανά εύρος πιθανότητας αθέτησης για την Τράπεζα συνοψίζεται ως ακολούθως:

31 Δεκεμβρίου 2020	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
0,01% - 2%	3.645	818	-	**4.463**	666	165	-	**831**
2,01% - 10%	678	1.592	-	**2.270**	51	54	-	**105**
10,01% - 20%	504	143	-	**647**	1	8	-	**9**
20,01% και πάνω	-	93	1.473	**1.566**	-	7	285	**292**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**4.827**	**2.646**	**1.473**	**8.946**	**718**	**234**	**285**	**1.237**

31 Δεκεμβρίου 2020	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
0,01% - 2%	326	4	-	**330**	445	116	-	**561**
2,01% - 10%	34	4	-	**38**	63	156	-	**219**
10,01% - 20%	-	-	-	**-**	23	138	-	**161**
20,01% και πάνω	-	-	34	**34**	4	107	454	**565**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**360**	**8**	**34**	**402**	**535**	**517**	**454**	**1.506**

31 Δεκεμβρίου 2020	Επιχειρηματική Τραπεζική				Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
0,01% - 2%	12.144	272	-	**12.416**	282	114	-	**396**
2,01% - 10%	852	232	-	**1.084**	8	25	-	**33**
10,01% - 20%	-	10	-	**10**	-	-	-	**-**
20,01% και πάνω	9	37	1.830	**1.876**	-	1	28	**29**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**13.005**	**551**	**1.830**	**15.386**	**290**	**140**	**28**	**458**

31 Δεκεμβρίου 2020	Σύνολο Δανείων			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
0,01% - 2%	17.508	1.489	-	**18.997**
2,01% - 10%	1.686	2.063	-	**3.749**
10,01% - 20%	528	299	-	**827**
20,01% και πάνω	13	245	4.104	**4.362**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**19.735**	**4.096**	**4.104**	**27.935**

31 Δεκεμβρίου 2019	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
0,01% - 2%	3.556	579	-	**4.135**	377	157	-	**534**
2,01% - 10%	813	1.841	-	**2.654**	437	135	-	**572**
10,01% - 20%	609	277	-	**886**	7	32	-	**39**
20,01% και πάνω	-	267	6.376	**6.643**	-	3	617	**620**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**4.978**	**2.964**	**6.376**	**14.318**	**821**	**327**	**617**	**1.765**

31 Δεκεμβρίου 2019	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
0,01% - 2%	302	2	-	**304**	258	121	-	**379**
2,01% - 10%	121	10	-	**131**	52	95	-	**147**
10,01% - 20%	-	-	-	**-**	15	105	-	**120**
20,01% και πάνω	-	-	38	**38**	24	324	942	**1.290**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**423**	**12**	**38**	**473**	**349**	**645**	**942**	**1.936**

31 Δεκεμβρίου 2019	Επιχειρηματική Τραπεζική				Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
0,01% - 2%	10.568	301	-	**10.869**	327	1	-	**328**
2,01% - 10%	777	176	-	**953**	1	18	-	**19**
10,01% - 20%	37	64	-	**101**	-	1	-	**1**
20,01% και πάνω	2	69	2.503	**2.574**	-	16	38	**54**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**11.384**	**610**	**2.503**	**14.497**	**328**	**36**	**38**	**402**

31 Δεκεμβρίου 2019	Σύνολο Δανείων			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
0,01% - 2%	15.388	1.161	-	**16.549**
2,01% - 10%	2.201	2.275	-	**4.476**
10,01% - 20%	668	479	-	**1.147**
20,01% και πάνω	26	679	10.514	**11.219**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**18.283**	**4.594**	**10.514**	**33.391**

Ανάλυση ενηλικίωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

Ανάλυση ενηλικίωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Όμιλος

	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
31 Δεκεμβρίου 2020	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
Ενήμερα	4.788	2.333	732	**7.853**	1.092	228	49	**1.369**
1-30 ημέρες	158	293	107	**558**	113	29	7	**149**
31-60 ημέρες	-	69	49	**118**	-	24	8	**32**
61-90 ημέρες	-	26	27	**53**	-	11	5	**16**
91-180 ημέρες	-	-	47	**47**	-	-	12	**12**
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	515	**515**	-	-	241	**241**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**4.946**	**2.721**	**1.477**	**9.144**	**1.205**	**292**	**322**	**1.819**
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(32)	(74)	(470)	**(576)**	(22)	(42)	(199)	**(263)**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**4.914**	**2.647**	**1.007**	**8.568**	**1.183**	**250**	**123**	**1.556**

	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
31 Δεκεμβρίου 2020	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
Ενήμερα	356	28	-	**384**	593	433	58	**1.084**
1-30 ημέρες	28	7	-	**35**	24	86	9	**119**
31-60 ημέρες	-	4	-	**4**	-	14	3	**17**
61-90 ημέρες	-	2	-	**2**	-	9	3	**12**
91-180 ημέρες	-	-	8	**8**	-	-	14	**14**
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	30	**30**	-	-	404	**404**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**384**	**41**	**38**	**463**	**617**	**542**	**491**	**1.650**
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(2)	(1)	(35)	**(38)**	(8)	(54)	(345)	**(407)**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**382**	**40**	**3**	**425**	**609**	**488**	**146**	**1.243**

	Μεγάλες Επιχειρήσεις				Μεσαίες Επιχειρήσεις			
31 Δεκεμβρίου 2020	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
Ενήμερα	9.411	372	475	**10.258**	2.995	261	215	**3.471**
1-30 ημέρες	536	86	170	**792**	160	38	62	**260**
31-60 ημέρες	-	8	3	**11**	-	18	5	**23**
61-90 ημέρες	-	8	25	**33**	-	5	11	**16**
91-180 ημέρες	-	-	1	**1**	-	-	10	**10**
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	568	**568**	-	-	464	**464**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**9.947**	**474**	**1.242**	**11.663**	**3.155**	**322**	**767**	**4.244**
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(78)	(32)	(815)	**(925)**	(29)	(31)	(416)	**(476)**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**9.869**	**442**	**427**	**10.738**	**3.126**	**291**	**351**	**3.768**

	Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο Δανείων			
31 Δεκεμβρίου 2020	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
Ενήμερα	276	26	16	**318**	19.511	3.681	1.545	**24.737**
1-30 ημέρες	14	1	2	**17**	1.033	540	357	**1.930**
31-60 ημέρες	-	113	-	**113**	-	250	68	**318**
61-90 ημέρες	-	4	-	**4**	-	65	71	**136**
91-180 ημέρες	-	-	-	**-**	-	-	92	**92**
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	10	**10**	-	-	2.232	**2.232**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**290**	**144**	**28**	**462**	**20.544**	**4.536**	**4.365**	**29.445**
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(2)	(5)	(15)	**(22)**	(173)	(239)	(2.295)	**(2.707)**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**288**	**139**	**13**	**440**	**20.371**	**4.297**	**2.070**	**26.738**

	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
31 Δεκεμβρίου 2019	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
Ενήμερα	4.870	2.181	945	**7.996**	1.153	301	83	**1.537**
1-30 ημέρες	272	594	361	**1.227**	148	45	26	**219**
31-60 ημέρες	-	144	247	**391**	-	21	21	**42**
61-90 ημέρες	-	62	152	**214**	-	8	16	**24**
91-180 ημέρες	-	-	289	**289**	-	-	39	**39**
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	4.386	**4.386**	-	-	472	**472**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**5.142**	**2.981**	**6.380**	**14.503**	**1.301**	**375**	**657**	**2.333**
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(32)	(110)	(2.408)	**(2.550)**	(21)	(70)	(457)	**(548)**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**5.110**	**2.871**	**3.972**	**11.953**	**1.280**	**305**	**200**	**1.785**

	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
31 Δεκεμβρίου 2019	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
Ενήμερα	446	3	-	**449**	389	492	97	**978**
1-30 ημέρες	38	2	-	**40**	39	148	53	**240**
31-60 ημέρες	-	6	-	**6**	-	13	10	**23**
61-90 ημέρες	-	2	-	**2**	-	9	6	**15**
91-180 ημέρες	-	-	10	**10**	-	-	34	**34**
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	32	**32**	-	-	788	**788**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**484**	**13**	**42**	**539**	**428**	**662**	**988**	**2.078**
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(4)	(1)	(39)	**(44)**	(5)	(88)	(707)	**(800)**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**480**	**12**	**3**	**495**	**423**	**574**	**281**	**1.278**

	Μεγάλες Επιχειρήσεις				Μεσαίες Επιχειρήσεις			
31 Δεκεμβρίου 2019	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
Ενήμερα	8.009	357	654	**9.020**	2.429	219	237	**2.885**
1-30 ημέρες	718	72	176	**966**	289	77	137	**503**
31-60 ημέρες	-	24	5	**29**	-	14	26	**40**
61-90 ημέρες	-	6	61	**67**	-	17	14	**31**
91-180 ημέρες	-	-	34	**34**	-	-	25	**25**
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	587	**587**	-	-	813	**813**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**8.727**	**459**	**1.517**	**10.703**	**2.718**	**327**	**1.252**	**4.297**
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(64)	(27)	(1.006)	**(1.097)**	(21)	(21)	(645)	**(687)**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**8.663**	**432**	**511**	**9.606**	**2.697**	**306**	**607**	**3.610**

	Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο Δανείων			
31 Δεκεμβρίου 2019	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
Ενήμερα	327	35	21	**383**	17.623	3.588	2.037	**23.248**
1-30 ημέρες	2	1	-	**3**	1.506	939	753	**3.198**
31-60 ημέρες	-	-	-	**-**	-	222	309	**531**
61-90 ημέρες	-	-	-	**-**	-	104	249	**353**
91-180 ημέρες	-	-	-	**-**	-	-	431	**431**
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	17	**17**	-	-	7.095	**7.095**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**329**	**36**	**38**	**403**	**19.129**	**4.853**	**10.874**	**34.856**
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(3)	(9)	(23)	**(35)**	(150)	(326)	(5.285)	**(5.761)**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**326**	**27**	**15**	**368**	**18.979**	**4.527**	**5.589**	**29.095**

Ανάλυση ενηλικίωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Τράπεζα

	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
31 Δεκεμβρίου 2020	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
Ενήμερα	4.678	2.268	732	**7.678**	647	199	48	**894**
1-30 ημέρες	149	287	107	**543**	71	21	7	**99**
31-60 ημέρες	-	67	49	**116**	-	10	8	**18**
61-90 ημέρες	-	24	27	**51**	-	4	5	**9**
91-180 ημέρες	-	-	47	**47**	-	-	11	**11**
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	511	**511**	-	-	206	**206**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**4.827**	**2.646**	**1.473**	**8.946**	**718**	**234**	**285**	**1.237**
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(32)	(74)	(469)	**(575)**	(15)	(34)	(181)	**(230)**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**4.795**	**2.572**	**1.004**	**8.371**	**703**	**200**	**104**	**1.007**

	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
31 Δεκεμβρίου 2020	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
Ενήμερα	334	2	-	**336**	520	414	54	**988**
1-30 ημέρες	26	1	-	**27**	15	82	8	**105**
31-60 ημέρες	-	3	-	**3**	-	13	3	**16**
61-90 ημέρες	-	2	-	**2**	-	8	3	**11**
91-180 ημέρες	-	-	8	**8**	-	-	13	**13**
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	26	**26**	-	-	373	**373**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**360**	**8**	**34**	**402**	**535**	**517**	**454**	**1.506**
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(2)	(1)	(33)	**(36)**	(8)	(53)	(326)	**(387)**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**358**	**7**	**1**	**366**	**527**	**464**	**128**	**1.119**

	Μεγάλες Επιχειρήσεις				Μεσαίες Επιχειρήσεις			
31 Δεκεμβρίου 2020	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
Ενήμερα	9.775	272	459	**10.506**	2.629	173	210	**3.012**
1-30 ημέρες	483	74	170	**727**	118	11	54	**183**
31-60 ημέρες	-	7	2	**9**	-	10	4	**14**
61-90 ημέρες	-	1	25	**26**	-	3	8	**11**
91-180 ημέρες	-	-	1	**1**	-	-	9	**9**
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	519	**519**	-	-	369	**369**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**10.258**	**354**	**1.176**	**11.788**	**2.747**	**197**	**654**	**3.598**
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(85)	(27)	(776)	**(888)**	(25)	(26)	(371)	**(422)**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**10.173**	**327**	**400**	**10.900**	**2.722**	**171**	**283**	**3.176**

	Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο Δανείων			
31 Δεκεμβρίου 2020	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
Ενήμερα	276	26	16	**318**	18.859	3.354	1.519	**23.732**
1-30 ημέρες	14	1	2	**17**	876	477	348	**1.701**
31-60 ημέρες	-	113	-	**113**	-	223	66	**289**
61-90 ημέρες	-	-	-	**-**	-	42	68	**110**
91-180 ημέρες	-	-	-	**-**	-	-	89	**89**
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	10	**10**	-	-	2.014	**2.014**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**290**	**140**	**28**	**458**	**19.735**	**4.096**	**4.104**	**27.935**
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(2)	(5)	(15)	**(22)**	(169)	(220)	(2.171)	**(2.560)**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**288**	**135**	**13**	**436**	**19.566**	**3.876**	**1.933**	**25.375**

	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
31 Δεκεμβρίου 2019	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
Ενήμερα	4.717	2.171	945	**7.833**	718	271	81	**1.070**
1-30 ημέρες	261	590	361	**1.212**	103	37	26	**166**
31-60 ημέρες	-	142	247	**389**	-	14	21	**35**
61-90 ημέρες	-	61	152	**213**	-	5	16	**21**
91-180 ημέρες	-	-	288	**288**	-	-	36	**36**
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	4.383	**4.383**	-	-	437	**437**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**4.978**	**2.964**	**6.376**	**14.318**	**821**	**327**	**617**	**1.765**
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(32)	(109)	(2.407)	**(2.548)**	(15)	(66)	(435)	**(516)**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**4.946**	**2.855**	**3.969**	**11.770**	**806**	**261**	**182**	**1.249**

	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
31 Δεκεμβρίου 2019	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
Ενήμερα	389	4	-	**393**	330	481	92	**903**
1-30 ημέρες	34	1	-	**35**	19	146	52	**217**
31-60 ημέρες	-	5	-	**5**	-	10	9	**19**
61-90 ημέρες	-	2	-	**2**	-	8	5	**13**
91-180 ημέρες	-	-	10	**10**	-	-	33	**33**
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	28	**28**	-	-	751	**751**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**423**	**12**	**38**	**473**	**349**	**645**	**942**	**1.936**
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(3)	(1)	(37)	**(41)**	(4)	(87)	(679)	**(770)**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**420**	**11**	**1**	**432**	**345**	**558**	**263**	**1.166**

	Μεγάλες Επιχειρήσεις				Μεσαίες Επιχειρήσεις			
31 Δεκεμβρίου 2019	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
Ενήμερα	8.487	332	645	**9.464**	2.296	176	231	**2.703**
1-30 ημέρες	525	32	147	**704**	76	43	111	**230**
31-60 ημέρες	-	14	5	**19**	-	5	14	**19**
61-90 ημέρες	-	5	61	**66**	-	3	11	**14**
91-180 ημέρες	-	-	34	**34**	-	-	24	**24**
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	560	**560**	-	-	660	**660**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**9.012**	**383**	**1.452**	**10.847**	**2.372**	**227**	**1.051**	**3.650**
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(71)	(22)	(960)	**(1.053)**	(19)	(18)	(566)	**(603)**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**8.941**	**361**	**492**	**9.794**	**2.353**	**209**	**485**	**3.047**

	Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο Δανείων			
31 Δεκεμβρίου 2019	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	**Σύνολο**
Ενήμερα	326	35	19	**380**	17.263	3.470	2.013	**22.746**
1-30 ημέρες	2	1	-	**3**	1.020	850	697	**2.567**
31-60 ημέρες	-	-	-	**-**	-	190	296	**486**
61-90 ημέρες	-	-	-	**-**	-	84	245	**329**
91-180 ημέρες	-	-	-	**-**	-	-	425	**425**
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	19	**19**	-	-	6.838	**6.838**
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	**328**	**36**	**38**	**402**	**18.283**	**4.594**	**10.514**	**33.391**
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(3)	(9)	(23)	**(35)**	(147)	(312)	(5.107)	**(5.566)**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**325**	**27**	**15**	**367**	**18.136**	**4.282**	**5.407**	**27.825**

4.2.10 Ανάλυση εσόδων από τόκους δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

Ανάλυση εσόδων από τόκους δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών | Όμιλος

	31.12.2020		
	Μη απομειωμένα δάνεια	**Απομειωμένα δάνεια**	**Σύνολο Εσόδων από Τόκους**
Λιανική Τραπεζική	380	147	527
Επιχειρηματική Τραπεζική	496	78	574
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	1	-	1
Σύνολο εσόδων από τόκους	**877**	**225**	**1.102**

	31.12.2019		
	Μη απομειωμένα δάνεια	**Απομειωμένα δάνεια**	**Σύνολο Εσόδων από Τόκους**
Λιανική Τραπεζική	397	193	590
Επιχειρηματική Τραπεζική	516	108	624
Σύνολο εσόδων από τόκους	**913**	**301**	**1.214**

Ανάλυση εσόδων από τόκους δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών | Τράπεζα

	31.12.2020		
	Μη απομειωμένα δάνεια	Απομειωμένα δάνεια	Σύνολο Εσόδων από Τόκους
Λιανική Τραπεζική	326	147	473
Επιχειρηματική Τραπεζική	456	77	533
Σύνολο εσόδων από τόκους	**782**	**224**	**1.006**

	31.12.2019		
	Μη απομειωμένα δάνεια	Απομειωμένα δάνεια	Σύνολο Εσόδων από Τόκους
Λιανική Τραπεζική	342	192	534
Επιχειρηματική Τραπεζική	487	99	586
Σύνολο εσόδων από τόκους	**829**	**291**	**1.120**

4.2.11 Ρυθμίσεις

Οι ρυθμίσεις εφαρμόζονται σε περιπτώσεις που αναγνωρίζεται οικονομική αδυναμία του πιστούχου να εξυπηρετήσει το δάνειο σύμφωνα με τους αρχικούς όρους της δανειακής σύμβασης. Αξιολογώντας αυτές τις δυσκολίες, ο Όμιλος τροποποιεί τους όρους της δανειακής σύμβασης, ώστε να δώσει στον οφειλέτη τη δυνατότητα να εξυπηρετήσει ή να αναχρηματοδοτήσει το δάνειο, είτε ολικώς είτε μερικώς.

Το κύριο πρόγραμμα ρύθμισης που εφαρμόζεται στο χαρτοφυλάκιο στεγαστικών και εξασφαλισμένων καταναλωτικών δανείων από τον Απρίλιο 2019 είναι το «Διαχωρίζω και Διευθετώ» (“Split & Settle”), ένα προϊόν διαχωρισμού οφειλής. Το κύριο χαρακτηριστικό του είναι ο διαχωρισμός του οφειλόμενου ποσού σε δύο μέρη: το μέρος της οφειλής (split) που αποπληρώνεται σε μηνιαίες δόσεις (κεφάλαιο και τόκος), και το μέρος της οφειλής που αφορά σε ενδεχόμενη άφεση (settle), το οποίο παραμένει άτοκο. Η άφεση χρέους πραγματοποιείται ένα μήνα μετά τη λήξη της περιόδου αποπληρωμής, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι συμβατικά συμφωνηθέντες όροι αναφορικά με την έγκαιρη αποπληρωμή του δανείου. Οι δανειολήπτες που έχουν υποβάλει αίτηση για προστασία σύμφωνα με το Ν.3869/2010, έχουν επίσης δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα αυτό, εφόσον παραιτηθούν από την αίτησή τους.

Επιπλέον, παρόμοια προγράμματα "Split & Settle" με το προαναφερθέν χαρακτηριστικό του διαχωρισμού οφειλής, έχουν ήδη ξεκινήσει από το 2018, για την αναδιάρθρωση δανείων σε μικρές επιχειρήσεις (επιχειρηματίες/ελεύθερους επαγγελματίες) καθώς επίσης και για οφειλές από πιστωτικές κάρτες και καταναλωτικά προϊόντα (χωρίς εξασφαλίσεις).

Τέλος, το πρόγραμμα ρύθμισης «Τμηματική Πληρωμή» (“Fractional Payment”) που εφαρμόζεται στο χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής (στεγαστικά δάνεια, καταναλωτικά δάνεια, πιστωτικές κάρτες, χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις) προσφέρει μείωση δόσεων που επιτυγχάνεται μέσω επιμήκυνσης της διάρκειας του δανείου σε συνδυασμό με σχήμα κλασματικών δόσεων έως 72 μήνες (36 μήνες για χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις), όπου ο οφειλέτης καταβάλλει ένα μέρος της οφειλόμενης δόσης, βάσει της οικονομικής του δυνατότητας.

Για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, τα προγράμματα ρύθμισης που εφαρμόζονται περιλαμβάνουν λύσεις προσαρμοσμένες στις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και στη δυνατότητα του δανειολήπτη να αποπληρώσει.

Τόσο για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, όσο και για τα χαρτοφυλάκια της λιανικής τραπεζικής, στα αντίστοιχα εγχειρίδια Πιστωτικής Πολιτικής παρέχονται σαφείς κατευθυντήριες οδηγίες με τις οποίες αποτυπώνεται πλήρως το σύνολο των παρεχόμενων προϊόντων ρύθμισης, οι προϋποθέσεις ένταξης των πιστούχων και η διαχείριση και παρακολούθηση ρυθμισμένων δανείων από το στάδιο της έγκρισης μέχρι και το στάδιο λύσης της σύμβασης. Περιγράφονται επίσης οι εγκριτικές αρμοδιότητες των Επιτροπών Πιστοδοτήσεων.

Η Διοίκηση διαχειρίζεται και παρακολουθεί ξεχωριστά από το υπόλοιπο χαρτοφυλάκιο τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που έχουν ρυθμιστεί. Για παράδειγμα, εξετάζεται η εξέλιξη των ρυθμισμένων δανείων βάσει των νέων αθετήσεων, αναγνωρίζονται τα αίτια και όπου απαιτείται επαναπροσδιορίζεται η πολιτική ρυθμίσεων.

Οι ρυθμίσεις δεν οδηγούν σε παύση αναγνώρισης της απαίτησης εκτός και αν οι αλλαγές στους αρχικούς όρους της σύμβασης, οδηγήσουν ουσιαστικά σε διαφορετική απαίτηση, όπως για παράδειγμα η απαίτηση να έχει μεταβληθεί με τέτοιο τρόπο ώστε οι όροι της τροποποιημένης σύμβασης να είναι ουσιαστικά διαφορετικοί από αυτούς που προβλέπει η αρχική σύμβαση.

Στον παρακάτω πίνακα συνοψίζονται τα ρυθμισμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ανά είδος ρύθμισης:

Ανάλυση ρυθμισμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος ανά είδος ρύθμισης

	Όμιλος		Τράπεζα	
Είδη ρύθμισης	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Πρόγραμμα μειωμένων πληρωμών	1.137	1.877	1.137	1.877
Συνδυασμός μέτρων ρύθμισης	950	1.147	950	1.147
Επέκταση διάρκειας δανείου	997	1.557	890	1.420
Μετάθεση πληρωμής κεφαλαίου	159	209	158	208
Λοιπά μέτρα ρύθμισης	337	497	326	490
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**3.580**	**5.287**	**3.461**	**5.142**

Πιστωτική ποιότητα ρυθμισμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

	Όμιλος			Τράπεζα		
31 Δεκεμβίου 2020	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων
Στάδιο 1	20.544	-	0%	19.735	-	0%
Στάδιο 2	4.536	2.427	54%	4.096	2.347	57%
Απομειωμένα	4.365	2.166	50%	4.104	2.079	51%
Σύνολο προ προβλέψεων ΑΠΖ	**29.445**	**4.593**	**16%**	**27.935**	**4.426**	**16%**
Πρόβλεψη ΑΠΖ - Σε ατομική βάση	(1.005)	(500)	50%	(1.005)	(455)	45%
Πρόβλεψη ΑΠΖ - Σε συλλογική βάση	(1.702)	(513)	30%	(1.555)	(510)	33%
Σύνολο μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**26.738**	**3.580**	**13%**	**25.375**	**3.461**	**14%**
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	18.526	3.599	19%	16.712	3.495	21%

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 τα απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος που έχουν ρυθμιστεί περιλαμβάνουν δάνεια με καθυστέρηση μικρότερη των 90 ημερών.

	Όμιλος	Τράπεζα
Στεγαστικά δάνεια	896	896
Καταναλωτικά δάνεια	36	36
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	69	69
Χορηγήσεις σε επιχειρήσεις	776	768
Σύνολο	**1.777**	**1.769**

	Όμιλος			Τράπεζα		
31 Δεκεμβρίου 2019	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων
Στάδιο 1	19.129	-	0%	18.283	-	0%
Στάδιο 2	4.853	2.686	55%	4.594	2.605	57%
Απομειωμένα	10.874	4.671	43%	10.514	4.549	43%
Σύνολο προ προβλέψεων ΑΠΖ	**34.856**	**7.357**	**21%**	**33.391**	**7.154**	**21%**
Πρόβλεψη ΑΠΖ - Σε ατομική βάση	(1.544)	(657)	43%	(1.399)	(607)	43%
Πρόβλεψη ΑΠΖ - Σε συλλογική βάση	(4.217)	(1.413)	34%	(4.167)	(1.405)	34%
Σύνολο μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**29.095**	**5.287**	**18%**	**27.825**	**5.142**	**18%**
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	22.327	5.444	24%	20.678	5.444	26%

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019 τα απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος που έχουν ρυθμιστεί περιλαμβάνουν δάνεια με καθυστέρηση μικρότερη των 90 ημερών.

	Όμιλος	Τράπεζα
Στεγαστικά δάνεια	1.687	1.687
Καταναλωτικά δάνεια	105	105
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	158	158
Χορηγήσεις σε επιχειρήσεις	1.017	1.011
Σύνολο	**2.967**	**2.961**

Μεταβολή ρυθμισμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ κατά την έναρξη	**5.287**	**5.895**	**5.142**	**5.636**
Δάνεια και απαιτήσεις που εντάχθηκαν σε καθεστώς ρύθμισης εντός της περιόδου	401	714	382	688
Έσοδα από τόκους	145	166	141	164
Αποπληρωμές	(373)	(568)	(350)	(500)
Δάνεια και απαιτήσεις που εξήλθαν από το καθεστώς ρύθμισης εντός της περιόδου	(267)	(472)	(243)	(397)
Διαγραφές και πωλήσεις	(255)	(437)	(255)	(437)
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ	(144)	80	(142)	79
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	(1.214)	(91)	(1.214)	(91)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ κατά την 31 Δεκεμβρίου	**3.580**	**5.287**	**3.461**	**5.142**

Ρυθμισμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ ανά είδος προϊόντος

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Χορηγήσεις Λιανικής Τραπεζικής	**2.713**	**4.261**	**2.705**	**4.253**
Στεγαστικά δάνεια	2.388	3.692	2.388	3.692
Καταναλωτικά δάνεια	171	285	171	285
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	154	283	146	275
Χορηγήσεις Επιχειρηματικής Τραπεζικής	**831**	**992**	**720**	**855**
Μεγάλες επιχειρήσεις	586	604	540	554
Μεσαίες επιχειρήσεις	245	388	180	301
Χορηγήσεις Δημοσίου Τομέα	**36**	**34**	**36**	**34**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**3.580**	**5.287**	**3.461**	**5.142**

Ρυθμισμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ ανά γεωγραφική περιοχή

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Ελλάδα	3.535	5.275	3.429	5.142
Νοτιοανατολική Ευρώπη & Λοιπές χώρες	45	12	32	-
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**3.580**	**5.287**	**3.461**	**5.142**

4.2.12 Ανάκτηση εξασφαλίσεων

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, τα περιουσιακά στοιχεία από ανάκτηση ληφθεισών εξασφαλίσεων ανήλθαν σε €569 εκατ. για τον Όμιλο και €411 εκατ. για την Τράπεζα (2019: €520 εκατ. και €333 εκατ. αντίστοιχα). Κατά τη διάρκεια του 2020, περιήλθαν στην κυριότητα του Ομίλου από ανάκτηση ληφθεισών εξασφαλίσεων περιουσιακά στοιχεία ποσού €111 εκατ. και €96 εκατ. για τον Όμιλο και για την Τράπεζα, αντίστοιχα (2019: €139 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα, αντίστοιχα).

Όλες σχεδόν οι ανακτηθείσες εξασφαλίσεις αφορούν σε ακίνητα. Τα ακίνητα που ανακτήθηκαν εκποιούνται το συντομότερο δυνατό. Τα ανωτέρω ακίνητα εμφανίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης στα λοιπά στοιχεία ενεργητικού, εκτός των ακίνητων τα οποία κατέχονται με σκοπό την απόκτηση κεφαλαιακών κερδών ή την είσπραξη μισθωμάτων τα οποία εμφανίζονται στα ακίνητα επενδύσεων.

4.2.13 Κατανομή πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος και πιστωτικών δεσμεύσεων

Η κατανομή του πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος και πιστωτικών δεσμεύσεων του Ομίλου και της Τράπεζας κατά γεωγραφική περιοχή και κλάδο συνοψίζεται στους παρακάτω πίνακες:

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος, απομειωμένα δάνεια και προβλέψεις ΑΠΖ ανά προϊόν δανείου, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή | Όμιλος

	Ελλάδα			Νοτιανατολική Ευρώπη			Λοιπές χώρες			Σύνολο		
31 Δεκεμβρίου 2020	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ
Λιανική Τραπεζική	**12.167**	**2.280**	**(1.246)**	**901**	**47**	**(37)**	**8**	**1**	**(1)**	**13.076**	**2.328**	**(1.284)**
Στεγαστικά δάνεια	8.947	1.473	(574)	197	4	(2)	-	-	-	9.144	1.477	(576)
Καταναλωτικά δάνεια	1.237	284	(230)	574	37	(32)	8	1	(1)	1.819	322	(263)
Πιστωτικές κάρτες	401	34	(36)	62	4	(2)	-	-	-	463	38	(38)
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	1.582	489	(406)	68	2	(1)	-	-	-	1.650	491	(407)
Επιχειρηματική Τραπεζική	**15.331**	**1.947**	**(1.347)**	**389**	**59**	**(41)**	**187**	**3**	**(13)**	**15.907**	**2.009**	**(1.401)**
Βιομηχανία και ορυχεία - μεταλλεία	3.192	764	(554)	132	20	(17)	25	-	(1)	3.349	784	(572)
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	3.131	611	(385)	96	18	(11)	51	-	(8)	3.278	629	(404)
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.981	174	(111)	68	4	(3)	1	-	-	2.050	178	(114)
Ενέργεια	2.082	2	(21)	29	6	(2)	25	-	(1)	2.136	8	(24)
Τουρισμός	1.236	156	(104)	14	2	(3)	6	-	-	1.256	158	(107)
Ναυτιλία	1.667	37	(14)	-	-	-	29	-	-	1.696	37	(14)
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες	1.198	117	(87)	14	1	(1)	39	-	-	1.251	118	(88)
Λοιπά	844	86	(71)	36	8	(4)	11	3	(3)	891	97	(78)
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	**462**	**28**	**(22)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**462**	**28**	**(22)**
Σύνολο	**27.960**	**4.255**	**(2.615)**	**1.290**	**106**	**(78)**	**195**	**4**	**(14)**	**29.445**	**4.365**	**(2.707)**

	Ελλάδα			Νοτιανατολική Ευρώπη			Λοιπές χώρες			Σύνολο		
31 Δεκεμβρίου 2019	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ
Λιανική Τραπεζική	**18.575**	**8.015**	**(3.903)**	**867**	**51**	**(38)**	**11**	**1**	**(1)**	**19.453**	**8.067**	**(3.942)**
Στεγαστικά δάνεια	14.318	6.376	(2.548)	185	4	(2)	-	-	-	14.503	6.380	(2.550)
Καταναλωτικά δάνεια	1.772	616	(515)	550	40	(32)	11	1	(1)	2.333	657	(548)
Πιστωτικές κάρτες	473	38	(42)	66	4	(2)	-	-	-	539	42	(44)
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	2.012	985	(798)	66	3	(2)	-	-	-	2.078	988	(800)
Επιχειρηματική Τραπεζική	**14.330**	**2.599**	**(1.670)**	**468**	**166**	**(104)**	**202**	**4**	**(10)**	**15.000**	**2.769**	**(1.784)**
Βιομηχανία και ορυχεία - μεταλλεία	3.172	939	(625)	157	26	(18)	32	-	(1)	3.361	965	(644)
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	3.058	856	(525)	75	22	(19)	36	1	(6)	3.169	879	(550)
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.802	228	(134)	120	70	(48)	24	-	-	1.946	298	(182)
Ενέργεια	1.918	5	(30)	39	20	(6)	9	-	-	1.966	25	(36)
Τουρισμός	1.143	162	(85)	32	17	(6)	5	-	-	1.180	179	(91)
Ναυτιλία	1.663	107	(76)	-	-	-	18	-	-	1.681	107	(76)
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες	939	161	(98)	11	2	(2)	39	-	-	989	163	(100)
Λοιπά	635	141	(97)	34	9	(5)	39	3	(3)	708	153	(105)
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	**357**	**38**	**(35)**	**-**	**-**	**-**	**46**	**-**	**-**	**403**	**38**	**(35)**
Σύνολο	**33.262**	**10.652**	**(5.608)**	**1.335**	**217**	**(142)**	**259**	**5**	**(11)**	**34.856**	**10.874**	**(5.761)**

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος, απομειωμένα δάνεια και προβλέψεις ΑΠΖ ανά προϊόν δανείου, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή | Τράπεζα

	Ελλάδα			Νοτιανατολική Ευρώπη			Λοιπές χώρες			Σύνολο		
31 Δεκεμβρίου 2020	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ
Λιανική Τραπεζική	**12.083**	**2.245**	**(1.227)**	**-**	**-**	**-**	**8**	**1**	**(1)**	**12.091**	**2.246**	**(1.228)**
Στεγαστικά δάνεια	8.946	1.473	(575)	-	-	-	-	-	-	8.946	1.473	(575)
Καταναλωτικά δάνεια	1.229	284	(229)	-	-	-	8	1	(1)	1.237	285	(230)
Πιστωτικές κάρτες	402	34	(36)	-	-	-	-	-	-	402	34	(36)
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	1.506	454	(387)	-	-	-	-	-	-	1.506	454	(387)
Επιχειρηματική Τραπεζική	**15.114**	**1.827**	**(1.297)**	**-**	**-**	**-**	**272**	**3**	**(13)**	**15.386**	**1.830**	**(1.310)**
Βιομηχανία και ορυχεία - μεταλλεία	2.887	741	(548)	-	-	-	25	-	(1)	2.912	741	(549)
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	3.423	518	(346)	-	-	-	51	-	(8)	3.474	518	(354)
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.941	172	(110)	-	-	-	1	-	-	1.942	172	(110)
Ενέργεια	2.023	1	(20)	-	-	-	7	-	(1)	2.030	1	(21)
Τουρισμός	1.216	155	(104)	-	-	-	6	-	-	1.222	155	(104)
Ναυτιλία	1.667	37	(14)	-	-	-	29	-	-	1.696	37	(14)
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες	1.174	117	(87)	-	-	-	39	-	-	1.213	117	(87)
Λοιπά	783	86	(68)	-	-	-	114	3	(3)	897	89	(71)
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	**458**	**28**	**(22)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**458**	**28**	**(22)**
Σύνολο	**27.655**	**4.100**	**(2.546)**	**-**	**-**	**-**	**280**	**4**	**(14)**	**27.935**	**4.104**	**(2.560)**

	Ελλάδα			Νοτιανατολική Ευρώπη			Λοιπές χώρες			Σύνολο		
31 Δεκεμβρίου 2019	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ
Λιανική Τραπεζική	**18.481**	**7.972**	**(3.874)**	**-**	**-**	**-**	**11**	**1**	**(1)**	**18.492**	**7.973**	**(3.875)**
Στεγαστικά δάνεια	14.318	6.376	(2.548)	-	-	-	-	-	-	14.318	6.376	(2.548)
Καταναλωτικά δάνεια	1.754	616	(515)	-	-	-	11	1	(1)	1.765	617	(516)
Πιστωτικές κάρτες	473	38	(41)	-	-	-	-	-	-	473	38	(41)
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	1.936	942	(770)	-	-	-	-	-	-	1.936	942	(770)
Επιχειρηματική Τραπεζική	**14.137**	**2.402**	**(1.591)**	**97**	**97**	**(55)**	**263**	**4**	**(10)**	**14.497**	**2.503**	**(1.656)**
Βιομηχανία και ορυχεία - μεταλλεία	2.906	899	(614)	-	-	-	32	-	(1)	2.938	899	(615)
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	3.318	715	(463)	3	3	(3)	141	1	(6)	3.462	719	(472)
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.714	221	(132)	72	72	(45)	1	-	-	1.787	293	(177)
Ενέργεια	1.888	5	(30)	14	14	(3)	9	-	-	1.911	19	(33)
Τουρισμός	1.124	161	(85)	8	8	(4)	5	-	-	1.137	169	(89)
Ναυτιλία	1.663	107	(76)	-	-	-	18	-	-	1.681	107	(76)
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες	936	161	(98)	-	-	-	39	-	-	975	161	(98)
Λοιπά	588	133	(93)	-	-	-	18	3	(3)	606	136	(96)
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	**356**	**38**	**(35)**	**-**	**-**	**-**	**46**	**-**	**-**	**402**	**38**	**(35)**
Σύνολο	**32.974**	**10.412**	**(5.500)**	**97**	**97**	**(55)**	**320**	**5**	**(11)**	**33.391**	**10.514**	**(5.566)**

4.2.14 Χρεωστικοί Τίτλοι

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την κίνηση της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς για χρεωστικούς τίτλους κατά τη διάρκεια του 2020 και 2019, για τον Όμιλο και την Τράπεζα:

Κίνηση αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς για χρεωστικούς τίτλους - Όμιλος & Τράπεζα 2020

	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος		Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 1
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	17	53	7
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης ΑΠΖ	(2)	15	-
Ζημιές απομείωσης νέων περιουσιακών στοιχείων	25	-	6
Παύση αναγνώρισης χρεωστικών τίτλων	(16)	-	(4)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**24**	**68**	**9**

Κίνηση αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς για χρεωστικούς τίτλους - Όμιλος & Τράπεζα 2019

	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος		Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 1
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	2	75	8
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	(22)	(2)
Ζημιές απομείωσης νέων περιουσιακών στοιχείων	16	-	5
Παύση αναγνώρισης χρεωστικών τίτλων	(1)	-	(4)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**17**	**53**	**7**

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν ανάλυση των ομολόγων, των εντόκων γραμματίων και άλλων χρεωστικών τίτλων ανά συντελεστή διαβάθμισης των τίτλων στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019, βάσει της χαμηλότερης αξιολόγησης μεταξύ της Moody's και της S&P εκφρασμένης σε κλίμακα της Moody's:

Πιστοληπτική διαβάθμιση χρεογράφων - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2020	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
Aaa	53	525	-	**578**
Aa1 έως A3	272	84	-	**356**
Baa1 έως Ba3	78	2.137	12.158	**14.373**
Χαμηλότερα από Ba3	39	60	15	**114**
Σύνολο	**442**	**2.806**	**12.173**	**15.421**

31 Δεκεμβρίου 2019	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
Aaa	52	525	-	**577**
Aa1 έως A3	264	33	-	**297**
Baa1 έως Ba3	44	316	1.320	**1.680**
Χαμηλότερα από Ba3	64	1.846	4.668	**6.578**
Εκ των οποίων: Ο.Ε.Δ. και Ε.Γ.Ε.Δ	9	1.814	4.657	**6.480**
Χωρίς διαβάθμιση	-	-	65	**65**
Σύνολο	**424**	**2.720**	**6.053**	**9.197**

Πιστοληπτική Διαβάθμιση χρεογράφων – Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2020	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
Aaa	53	525	-	**578**
Aa1 έως A3	272	84	-	**356**
Baa1 έως Ba3	78	2.071	11.891	**14.040**
Χαμηλότερα από Ba3	39	60	16	**115**
Σύνολο	**442**	**2.740**	**11.907**	**15.089**

31 Δεκεμβρίου 2019	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
Aaa	52	525	-	**577**
Aa1 έως A3	264	33	-	**297**
Baa1 έως Ba3	44	237	1.098	**1.379**
Χαμηλότερα από Ba3	64	1.846	4.668	**6.578**
Εκ των οποίων: Ο.Ε.Δ. και Ε.Γ.Ε.Δ	9	1.814	4.657	**6.480**
Χωρίς διαβάθμιση	-	-	65	**65**
Σύνολο	**424**	**2.641**	**5.831**	**8.896**

Κατά τη διάρκεια του 2020, η πιστοληπτική διαβάθμιση της Ελληνικής Δημοκρατίας αναβαθμίστηκε από τον οίκο πιστοληπτικής διαβάθμισης Moody's.

Συγκεκριμένα, η Ελληνική Δημοκρατία αναβαθμίστηκε από τη Moody's σε «Ba3» από «B1».

4.3 Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο υφιστάμενος ή ενδεχόμενος κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου λόγω δυσμενών μεταβολών στα επιτόκια, στις τιμές μετοχών και εμπορευμάτων, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς και στη μεταβλητότητα αυτών. Ο Όμιλος διατηρεί περιορισμένη συναλλακτική δραστηριότητα με στόχο τη βελτίωση της κερδοφορίας του και την παροχή υπηρεσιών προς την πελατεία του. Η δραστηριότητα αυτή συνεπάγεται την ανάληψη κινδύνου αγοράς, τον οποίο ο Όμιλος εντοπίζει, εκτιμά, παρακολουθεί και διαχειρίζεται αποτελεσματικά μέσα από ένα πλαίσιο αρχών, διαδικασιών μέτρησης και ορίων, το οποίο διέπει όλες του τις συναλλαγές. Οι σημαντικότερες κατηγορίες κινδύνου αγοράς για τον Όμιλο είναι ο επιτοκιακός, ο μετοχικός και ο συναλλαγματικός κίνδυνος. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους σημαντικούς παράγοντες κινδύνου βλέπε «*Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου» ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων – Κίνδυνος Αγοράς*».

4.3.1 Κίνδυνος αγοράς για το εμπορικό χαρτοφυλάκιο και το χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» - Μέγιστη Δυνητική Ζημία («ΜΔΖ»)

Η Τράπεζα αναπτύσσει και εφαρμόζει εσωτερικά μοντέλα για την εκτίμηση και ποσοτικοποίηση του κινδύνου αγοράς του χαρτοφυλακίου της, βάσει διεθνώς αναγνωρισμένων πρακτικών και μεθόδων μέτρησης κινδύνου. Ειδικότερα, η Τράπεζα εκτιμά τη Μέγιστη Δυνητική Ζημία (ΜΔΖ) του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση», χρησιμοποιώντας τη μεθοδολογία της ΜΔΖ. Αυτό υλοποιείται μέσω του συστήματος RiskWatch, της εταιρείας Algorithmics (πλέον SS&C Technologies). Συγκεκριμένα, η Τράπεζα εφαρμόζει τη μεθοδολογία της διακύμανσης-συνδιακύμανσης, με χρονικό ορίζοντα μίας ημέρας και διάστημα εμπιστοσύνης 99%. Σε καθημερινή βάση, εκτιμάται η ΜΔΖ τόσο του συνολικού, όσο και των επιμέρους κινδύνων (επιτοκιακού, μετοχικού, συναλλαγματικού) του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» της Τράπεζας. Οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ χρησιμεύουν αφενός ως εργαλείο διαχείρισης κινδύνων και αφετέρου για εποπτικούς σκοπούς. Ως εργαλείο διαχείρισης κινδύνων, οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ αφορούν στο σύνολο των δύο προαναφερόμενων χαρτοφυλακίων της Τράπεζας και για τον υπολογισμό των σχετικών διακυμάνσεων-συνδιακυμάνσεων χρησιμοποιούνται 75 σταθμισμένες ημερήσιες παρατηρήσεις ανά παράγοντα κινδύνου. Για εποπτικούς σκοπούς, οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ αφορούν μόνο στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας και ο υπολογισμός των σχετικών διακυμάνσεων-συνδιακυμάνσεων βασίζεται σε 252, ισοσταθμισμένες, ημερήσιες παρατηρήσεις ανά παράγοντα κινδύνου. Ως παράγοντες κινδύνου ορίζονται τα επιτόκια, οι τιμές των μετοχικών δεικτών, οι συναλλαγματικές ισοτιμίες και οι τιμές των εμπορευμάτων. Επιπροσθέτως, η Δ.Δ.Χ.Κ.Κ.Ρ.Τ&Ο εκτιμά τη ΜΔΖ του εμπορικού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας υπό ακραίες συνθήκες, για τον υπολογισμό της οποίας η βαθμονόμηση των παραμέτρων του υποδείγματος γίνεται σύμφωνα με ιστορικά δεδομένα από μια συνεχή δωδεκάμηνη περίοδο σημαντικών ακραίων χρηματοοικονομικών συνθηκών συναφών προς το χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας. Οι σχετικές διακυμάνσεις-συνδιακυμάνσεις προκύπτουν από μια περίοδο ακραίων συνθηκών στις αγορές, η οποία επιλέγεται από ένα διάστημα αρχής γενομένης από τον

Ιανουάριο του 2008. Ομοίως της ΜΔΖ, η ΕΤΕ υπολογίζει την ΜΔΖ υπό ακραίες συνθήκες, σε καθημερινή βάση, χρησιμοποιώντας χρονικό ορίζοντα 1 ημέρας και διάστημα εμπιστοσύνης 99%.

Οι πίνακες που ακολουθούν απεικονίζουν τη ΜΔΖ της Τράπεζας (99%, 1 ημέρα) για τα έτη που έληξαν την 31 Δεκεμβρίου του 2020 και 2019, αντίστοιχα:

2020 (σε € 000)	Συνολική ΜΔΖ	ΜΔΖ Επιτοκιακού Κινδύνου	ΜΔΖ Μετοχικού Κινδύνου	ΜΔΖ Συναλλαγματικού Κινδύνου
31 Δεκεμβρίου	10.150	9.319	1.684	128
Μέσος όρος (ημερήσια τιμή)	21.156	20.222	1.969	243
Μέγιστο (ημερήσια τιμή)	110.122	107.449	4.434	588
Ελάχιστο (ημερήσια τιμή)	5.070	4.798	807	64

2019 (σε € 000)	Συνολική ΜΔΖ	ΜΔΖ Επιτοκιακού Κινδύνου	ΜΔΖ Μετοχικού Κινδύνου	ΜΔΖ Συναλλαγματικού Κινδύνου
31 Δεκεμβρίου	16.376	16.104	1.489	156
Μέσος όρος (ημερήσια τιμή)	16.445	15.814	1.616	209
Μέγιστο (ημερήσια τιμή)	29.634	28.970	2.650	420
Ελάχιστο (ημερήσια τιμή)	6.723	5.763	827	80

Η Τράπεζα έχει έκθεση κυρίως σε επιτοκιακό κίνδυνο, ο οποίος επιμετράται μέσω των εκτιμήσεων της αντίστοιχης ΜΔΖ. Η εξέλιξη της ΜΔΖ για τον επιτοκιακό κίνδυνο εξαρτάται από την ευαισθησία του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» της Τράπεζας σε βασικούς παράγοντες κινδύνων, όπως είναι η καμπύλη ανταλλαγής επιτοκίων του Ευρώ και οι αποδόσεις των αντίστοιχων κυβερνητικών ομολόγων, καθώς επίσης και το επίπεδο της μεταβλητότητας τους.

Στις αρχές του 2020, η Τράπεζα προχώρησε σε ρευστοποίηση σημαντικού μέρους ελληνικών κυβερνητικών ομολόγων που κατείχε στο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» χαρτοφυλάκιο της, το οποίο είχε ως αποτέλεσμα η ΜΔΖ να μειωθεί. Αποτέλεσμα αυτού ήταν η μείωση της ΜΔΖ. Όμως, οι έκτακτες συνθήκες που ακολούθησαν της έξαρσης του COVID-19 στη Ευρώπη, επέφεραν αναταράξεις στις αγορές κρατικού χρέους. Ως συνέπεια αυτού, η μεταβλητότητα των επιτοκίων της ελληνικής κυβερνητικής καμπύλης κινήθηκε σε ασυνήθιστα υψηλά επίπεδα, γεγονός που σε συνδυασμό με τα ομόλογα έκδοσης Ελληνικού Δημοσίου που κατείχε η Τράπεζα στο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» χαρτοφυλάκιο της, οδήγησε στην απότομη άνοδο τόσο της ΜΔΖ για τον επιτοκιακό κίνδυνο, όσο και της συνολικής ΜΔΖ, στα μέσα Μαρτίου του 2020. Ωστόσο, μετά την ανακοίνωση του προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω της πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme – PEPP) από την ΕΚΤ, οι αποδόσεις των ελληνικών κυβερνητικών ομολόγων υποχώρησαν, οδηγώντας στη σταδιακή μείωση των αντίστοιχων υποκείμενων μεταβλητοτήτων. Μέχρι το τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2020, η Μέγιστη Δυνητική Ζημία του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση», είχε επανέλθει στα προ COVID-19 επίπεδα, παράλληλα με την εξέλιξη της μεταβλητότητας της καμπύλης αποδόσεων ομολόγων έκδοσης Ελληνικού Δημοσίου. Στη συνέχεια, τόσο η ΜΔΖ για τον επιτοκιακό κίνδυνο όσο και η συνολική ΜΔΖ παρουσίασαν μέτριες διακυμάνσεις, οι οποίες κατά κύριο λόγο αποδίδονται στις κινήσεις της ελληνικής κυβερνητικής καμπύλης ομολόγων, καθώς και σε συναλλαγές με ελληνικά κρατικά ομόλογα που έλαβαν χώρα τον Δεκέμβριο του 2020. Συνολικά, μέχρι το τέλος του έτους, οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ παρέμειναν σε χαμηλότερα επίπεδα συγκρινόμενες με τις αντίστοιχες εκτιμήσεις του 2019.

Δοκιμαστικός εκ των Υστέρων Έλεγχος (Back-testing)

Η Τράπεζα πραγματοποιεί σε καθημερινή βάση δοκιμαστικό εκ των υστέρων έλεγχο (back-testing), προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία του υποδείγματος μέτρησης της ΜΔΖ. Σύμφωνα με τις οδηγίες του Κανονισμού Εποπτείας Πιστωτικών Ιδρυμάτων 575/2013, ο έλεγχος πραγματοποιείται μόνο στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας και συνίσταται στη συγκρισιμότητα των υποθετικών, καθώς επίσης και των πραγματικών ημερήσιων κερδών/ζημίων στην αξία του χαρτοφυλακίου, με τις αντίστοιχες εκτιμήσεις του υποδείγματος της ΜΔΖ που χρησιμοποιείται για τους εποπτικούς σκοπούς. Τα υποθετικά κέρδη/ζημίες προκύπτουν από τη μεταβολή στην αξία του χαρτοφυλακίου μεταξύ των ημερών t και t+1, με την υπόθεση ότι οι θέσεις στο χαρτοφυλάκιο παραμένουν σταθερές μεταξύ των δύο ημερών. Αντιστοίχως, τα πραγματικά κέρδη/ζημίες είναι η μεταβολή στην αξία του χαρτοφυλακίου κατά το κλείσιμο των ημερών t και t+1, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις συναλλαγές ή/και τυχόν πραγματοποιηθέντα κέρδη/ζημίες που διενεργήθηκαν κατά τη διάρκεια της ημέρας t+1, με εξαίρεση την καταβολή/είσπραξη προμηθειών και καθαρά έσοδα από τόκους.

Σε περίπτωση υπέρβασης των υποθετικών/πραγματικών ζημίων της εκτίμησης της ΜΔΖ, τότε ενημερώνονται οι εποπτικές αρχές, το αργότερο εντός 5 εργάσιμων ημερών. Κατά τη διάρκεια του 2020, υπήρξε μία και μοναδική περίπτωση όπου το αποτέλεσμα του δοκιμαστικού εκ των υστέρων ελέγχου υπερέβη την αντίστοιχη εκτίμηση της ΜΔΖ, κάτι που οφείλεται στις έκτακτες συνθήκες (δεδομένα) οι οποίες προέκυψαν λόγω της έξαρσης της πανδημίας COVID- 19. Ωστόσο, κατόπιν αιτήσεως της Τράπεζας, αυτή η υπέρβαση θα εξαιρεθεί της συμπερίληψης κατά τον υπολογισμό του πολλαπλασιαστικού παράγοντα της ΜΔΖ και της ΜΔΖ υπό ακραίες συνθήκες, σύμφωνα με την από 17.12.2020 απάντηση της ΕΚΤ.

Προσομοίωση Ακραίων Καταστάσεων (Stress Testing)

Η εκτίμηση της ΜΔΖ βασίζεται σε θεωρητικές παραδοχές, οι οποίες αναφέρονται σε «κανονικές συνθήκες» αγορών και δε λαμβάνουν υπόψη τυχόν ακραία γεγονότα.

Για τη βελτίωση της ικανότητας πρόβλεψης του υποδείγματος εκτίμησης της ΜΔΖ και την ελαχιστοποίηση της επίδρασης των ανωτέρω περιορισμών, η Τράπεζα διενεργεί σε εβδομαδιαία βάση άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing). Σκοπός του stress testing είναι η αξιολόγηση του κέρδους/ζημίας που ενδέχεται να προκύψουν σε συνθήκες ακραίων μεταβολών στις αγορές και αφορά και τα δύο χαρτοφυλάκια, του εμπορικού και «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» χαρτοφυλακίου. Τα σενάρια που εφαρμόζονται, παρουσιάζονται στους πίνακες που ακολουθούν:

Σενάρια μεταβολής επιτοκίων:

Σενάριο	Περιγραφή	0-3 μήνες	3 μήνες-5 έτη	>5 έτη
1	Παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης	+200 μ.β.	+200 μ.β.	+200 μ.β.
2	Παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης	−200 μ.β.	−200 μ.β.	−200 μ.β.
3	Αύξηση κλίσης της καμπύλης	0 μ.β.	+100 μ.β.	+200 μ.β.
4	Μείωση κλίσης της καμπύλης	+200 μ.β.	+100 μ.β.	0 μ.β.

Σενάριο μεταβολής μετοχικών δεικτών:

Σενάριο	Περιγραφή
1	-30% για όλους τους δείκτες

Σενάρια μεταβολής συναλλαγματικών ισοτιμιών:

Σενάριο	Περιγραφή
1	Ανατίμηση ευρώ κατά 30%
2	Υποτίμηση ευρώ κατά 30%

Επιπλέον, τα παρακάτω σενάρια μεταβλητότητας σε ακραίες καταστάσεις έχουν οριστεί και το εμπορικό και το «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» χαρτοφυλάκιο αξιολογείται, σε ημερήσια βάση:

Σενάρια μεταβλητότητας:

Σενάριο	Περιγραφή
1	± 1% για λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες επιτοκίων, μετοχών, συναλλαγματικών ισοτιμιών, εμπορευμάτων ή ± 1 μ.β. για κανονικές μεταβλητότητες επιτοκίων
2	± 5% για λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες επιτοκίων, μετοχών, συναλλαγματικών ισοτιμιών, εμπορευμάτων ή ± 5 μ.β. για κανονικές μεταβλητότητες επιτοκίων
3	± 10% για λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες επιτοκίων, μετοχών, συναλλαγματικών ισοτιμιών, εμπορευμάτων ή ± 10 μ.β. για κανονικές μεταβλητότητες επιτοκίων
4	± 0,1% για λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες συναλλαγματικών ισοτιμιών, εμπορευμάτων

4.3.2 Περιορισμοί του υποδείγματος ΜΔΖ

Η μέθοδος της ΜΔΖ βασίζεται σε θεωρητικές παραδοχές, οι οποίες υπό ακραίες συνθήκες στις αγορές ενδέχεται να μην αντικατοπτρίζουν πλήρως τη μέγιστη ζημιά που μπορεί να υποστεί η Τράπεζα. Οι περιορισμοί της μεθοδολογίας συνοψίζονται ως εξής:

- Η χρήση διακυμάνσεων και συσχετίσεων ως μέτρο πρόβλεψης της μελλοντικής συμπεριφοράς των παραγόντων κινδύνων δύναται να αποδειχθεί ανεπαρκής σε περιόδους έντονης διακύμανσης στις αγορές. Ωστόσο, ο εν λόγω περιορισμός μετριάζεται με τον υπολογισμό της ΜΔΖ υπό ακραίες συνθήκες.
- Ο χρονικός ορίζοντας των δέκα ημερών για τον υπολογισμό της ΜΔΖ (που χρησιμοποιείται για εποπτικούς σκοπούς και κεφαλαιακές απαιτήσεις), υποδηλώνει ότι η Τράπεζα μπορεί να ρευστοποιήσει το σύνολο του εμπορικού χαρτοφυλακίου εντός της περιόδου αυτής. Εντούτοις, η παραδοχή αυτή μπορεί να υποεκτιμά τον κίνδυνο αγοράς σε περιόδους μη επαρκούς ρευστότητας στις χρηματοοικονομικές αγορές.
- Η ΜΔΖ αναφέρεται σε πιθανές ζημίες για διάστημα εμπιστοσύνης 99%, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη ζημίες πέρα από το διάστημα αυτό.
- Όλοι οι υπολογισμοί της ΜΔΖ βασίζονται στις θέσεις κατά το κλείσιμο κάθε εργάσιμης ημέρας, μη λαμβάνοντας υπόψη τις ενδοημερήσιες μεταβολές στο εν λόγω χαρτοφυλάκιο.
- Οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ βασίζονται σε μικρές μεταβολές στις τιμές των σχετικών παραγόντων κινδύνων. Σε περίπτωση μεγαλύτερων μεταβολών (tail events), το υπόδειγμα ενδέχεται να μην αποτυπώσει πλήρως την επίδρασή τους στην αξία του χαρτοφυλακίου, και

- Οι αποδόσεις επί των μεμονωμένων παραγόντων κινδύνου βασίζονται στην υπόθεση ότι ακολουθούν κανονική κατανομή. Εάν αυτό δεν ισχύει, η πιθανότητα ακραίων μεταβολών στην αγορά θα μπορούσε να υποεκτιμηθεί. Ο εν λόγω περιορισμός μετριάζεται μέσω της διενέργειας προγράμματος προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων κρίσης (stress testing), το οποίο αναλύθηκε ανωτέρω.

4.3.3 Κίνδυνος επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο

Ο κίνδυνος επιτοκίου από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο αναφέρεται στον υφιστάμενο ή μελλοντικό κίνδυνο για τα κέρδη και το κεφάλαιο του Ομίλου και της Τράπεζας, ο οποίος προκύπτει από δυσμενείς διακυμάνσεις των επιτοκίων που επηρεάζουν τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της Τράπεζας. Ο κίνδυνος επιτοκίου από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο πηγάζει κυρίως από τους εξής παράγοντες: κίνδυνος επιτοκιακού ανοίγματος, κίνδυνος καμπύλης απόδοσης, κίνδυνος βάσης και κίνδυνος δικαιώματος προαίρεσης. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με του σημαντικούς παράγοντες κινδύνου βλ. «*Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου*» ενότητα «*Διαχείριση Κινδύνων – Επιτοκιακός Κίνδυνος στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (IRRBB*)».

4.3.4 Επιτοκιακός κίνδυνος βάσει της ημερομηνίας επόμενης αναπροσαρμογής επιτοκίου

Ο επιτοκιακός κίνδυνος στον οποίο εκτίθεται ο Όμιλος και η Τράπεζα και αφορά σε χρηματοοικονομικά μέσα με βάση την ημερομηνία του αμέσως επόμενου επαναπροσδιορισμού των επιτοκίων, συνοψίζεται ως ακολούθως:

Ημερομηνίες επαναπροσδιορισμού επιτοκίου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2020	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρα	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	12	2	-	-	-	9.161	**9.175**
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	3.046	-	87	172	-	135	**3.440**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	44	20	41	106	247	83	**541**
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	15.777	3.971	4.755	1.364	518	422	**26.807**
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	250	144	830	176	1.406	75	**2.881**
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	7	13	3.473	857	7.822	2	**12.174**
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	11	-	-	3	-	1.802	**1.816**
Σύνολο	**19.147**	**4.150**	**9.186**	**2.678**	**9.993**	**11.680**	**56.834**
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.762	37	53	10.732	140	-	**12.724**
Υποχρεώσεις προς πελάτες	36.522	3.143	5.712	2.372	2	753	**48.504**
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	51	32	98	524	245	20	**970**
Λοιπά στοιχεία παθητικού	70	-	-	-	-	1.207	**1.277**
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	13	59	335	831	-	**1.245**
Σύνολο	**38.412**	**3.225**	**5.922**	**13.963**	**1.218**	**1.980**	**64.720**
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων	**(19.265)**	**925**	**3.264**	**(11.285)**	**8.775**	**9.700**	**(7.886)**

Ημερομηνίες επαναπροσδιορισμού επιτοκίου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2019	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρα	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	21	1	-	-	-	3.497	**3.519**
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.323	88	172	320	-	105	**3.008**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	56	30	54	71	237	70	**518**
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	17.490	4.062	5.032	1.322	958	358	**29.222**
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	135	17	687	257	1.624	117	**2.837**
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	-	22	1.417	925	3.688	1	**6.053**
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	17	-	-	3	-	2.044	**2.064**
Σύνολο	**20.042**	**4.220**	**7.362**	**2.898**	**6.507**	**6.192**	**47.221**
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.789	63	100	2.410	87	-	**4.449**
Υποχρεώσεις προς πελάτες	30.628	2.853	6.365	3.257	1	644	**43.748**
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	85	169	590	309	192	25	**1.370**
Λοιπά στοιχεία παθητικού	72	-	-	-	-	1.195	**1.267**
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	13	60	338	887	6	**1.311**
Σύνολο	**32.581**	**3.098**	**7.115**	**6.314**	**1.167**	**1.870**	**52.145**
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων	**(12.539)**	**1.122**	**247**	**(3.416)**	**5.340**	**4.322**	**(4.924)**

Ημερομηνίες επαναπροσδιορισμού επιτοκίου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2020	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρα	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	6	2	-	-	-	8.998	**9.006**
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.966	35	87	172	-	118	**3.378**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	28	20	41	106	247	81	**523**
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	14.548	4.799	4.245	1.050	446	356	**25.444**
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	219	144	795	176	1.406	74	**2.814**
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	-	1	3.407	698	7.801	-	**11.907**
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	-	-	-	-	1.744	**1.744**
Σύνολο	**17.767**	**5.001**	**8.575**	**2.202**	**9.900**	**11.371**	**54.816**
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.877	80	88	10.747	156	73	**13.021**
Υποχρεώσεις προς πελάτες	36.161	3.059	5.375	2.234	-	681	**47.510**
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	11	22	98	521	240	18	**910**
Λοιπά στοιχεία παθητικού	-	-	-	-	-	1.165	**1.165**
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	14	60	314	621	-	**1.016**
Σύνολο	**38.056**	**3.175**	**5.621**	**13.816**	**1.017**	**1.937**	**63.622**
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων	**(20.289)**	**1.826**	**2.954**	**(11.614)**	**8.883**	**9.434**	**(8.806)**

Ημερομηνίες επαναπροσδιορισμού επιτοκίου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2019	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρα	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	5	1	-	-	-	3.312	**3.318**
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.238	126	173	320	-	91	**2.948**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	30	30	54	71	239	70	**494**
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	17.309	4.005	4.495	910	898	335	**27.952**
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	55	17	687	257	1.624	116	**2.756**
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	-	1	1.328	846	3.657	-	**5.832**
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	-	-	-	-	1.991	**1.991**
Σύνολο	**19.637**	**4.180**	**6.737**	**2.404**	**6.418**	**5.915**	**45.291**
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.960	68	237	2.411	87	17	**4.780**
Υποχρεώσεις προς πελάτες	30.265	2.743	6.036	3.163	-	554	**42.761**
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	85	169	590	308	192	21	**1.365**
Λοιπά στοιχεία παθητικού	-	-	-	-	-	1.177	**1.177**
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	14	61	319	660	1	**1.062**
Σύνολο	**32.317**	**2.994**	**6.924**	**6.201**	**939**	**1.770**	**51.145**
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων	**(12.680)**	**1.186**	**(187)**	**(3.797)**	**5.479**	**4.145**	**(5.854)**

4.3.5 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Συναλλαγματικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που αφορά στην ενδεχόμενη ζημία λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Η Ανοικτή Συναλλαγματική Θέση της Τράπεζας προέρχεται κυρίως από τις τρέχουσες και προθεσμιακές συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, καθώς και την αποτίμηση των εξωχρηματιστηριακών παράγωγων προϊόντων σε ξένο νόμισμα.

Η έκθεση του Ομίλου στον συναλλαγματικό κίνδυνο την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019 είχε ως εξής:

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2020	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	9.039	13	7	-	3	113	**9.175**
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	3.174	139	25	14	39	49	**3.440**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	430	106	-	-	-	5	**541**
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	5.409	145	12	4	-	15	**5.585**
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	23.595	1.915	29	-	349	919	**26.807**
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	2.761	53	-	-	-	68	**2.882**
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε αποσβεσμένο κόστος	12.070	44	-	-	-	59	**12.173**
Ακίνητα επενδύσεων	110	-	-	-	-	15	**125**
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	22	-	-	-	-	-	**22**
Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	280	-	-	-	-	2	**282**
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.644	-	-	-	-	19	**1.663**
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	7.259	196	28	4	4	40	**7.531**
Σύνολο ενεργητικού (εξαιρ. μη κυκλοφ. Περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση)	**65.793**	**2.611**	**101**	**22**	**395**	**1.304**	**70.226**
Μη κυκλοφ. περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	7.049	41	8	-	132	29	**7.259**
Σύνολο ενεργητικού	**72.842**	**2.652**	**109**	**22**	**527**	**1.333**	**77.485**

31 Δεκεμβρίου 2020	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	12.489	11	9	1	204	10	**12.724**
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	3.136	152	18	1	11	3	**3.321**
Υποχρεώσεις προς πελάτες	44.826	1.989	131	1	39	1.518	**48.504**
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	951	-	-	-	-	19	**970**
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.364	209	35	1	-	39	**2.648**
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	299	-	-	-	-	1	**300**
Σύνολο παθητικού (εξ. Υποχρ. σχετιζ/νων με μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχεία προοριζόμενων προς πώληση)	**64.065**	**2.361**	**193**	**4**	**254**	**1.590**	**68.467**
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	3.893	23	8	-	-	15	**3.939**
Σύνολο παθητικού	**67.958**	**2.384**	**201**	**4**	**254**	**1.605**	**72.406**
Καθαρή συναλλαγματική θέση	**4.884**	**268**	**(92)**	**18**	**273**	**(272)**	**5.079**

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2019	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	3.314	52	4	-	2	147	**3.519**
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.675	77	16	14	179	47	**3.008**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	448	52	-	-	-	18	**518**
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	4.673	135	11	5	-	9	**4.833**
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	25.737	2.078	30	1	535	842	**29.223**
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	2.723	33	-	-	-	81	**2.837**
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε αποσβεσμένο κόστος	5.923	43	-	-	-	86	**6.052**
Ακίνητα επενδύσεων	132	-	-	-	-	20	**152**
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	8	-	-	-	-	-	**8**
Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	200	-	-	-	-	2	**202**
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.702	-	-	-	-	20	**1.722**
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	7.677	-	29	4	-	11	**7.721**
Σύνολο ενεργητικού (εξαιρ. μη κυκλοφ. Περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση)	**55.212**	**2.470**	**90**	**24**	**716**	**1.283**	**59.795**
Μη κυκλοφ. περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	4.370	44	9	-	3	27	**4.453**
Σύνολο ενεργητικού	**59.582**	**2.514**	**99**	**24**	**719**	**1.310**	**64.248**

31 Δεκεμβρίου 2019	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	4.227	27	9	1	169	16	**4.449**
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	2.641	193	15	2	19	-	**2.870**
Υποχρεώσεις προς πελάτες	39.911	2.130	133	1	40	1.533	**43.748**
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	1.366	-	-	-	-	4	**1.370**
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.619	70	25	1	-	70	**2.785**
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	266	-	-	-	-	1	**267**
Σύνολο παθητικού (εξ. Υποχρ. σχετιζ/νων με μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχεία προοριζόμενων προς πώληση)	**51.030**	**2.420**	**182**	**5**	**228**	**1.624**	**55.489**
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	3.437	30	-	-	-	15	**3.482**
Σύνολο παθητικού	**54.467**	**2.450**	**182**	**5**	**228**	**1.639**	**58.971**
Καθαρή συναλλαγματική θέση	**5.115**	**64**	**(83)**	**19**	**491**	**(329)**	**5.277**

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2020	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	8.970	11	7	-	1	17	**9.006**
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	3.175	112	21	14	33	23	**3.378**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	412	106	-	-	-	5	**523**
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	5.409	145	12	4	-	15	**5.585**
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	23.130	1.913	29	-	348	24	**25.444**
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	2.761	53	-	-	-	-	**2.814**
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε αποσβεσμένο κόστος	11.863	44	-	-	-	-	**11.907**
Συμμετοχές σε θυγατρικές	1.136	-	-	-	-	-	**1.136**
Ακίνητα επενδύσεων	6	-	-	-	-	-	**6**
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	20	-	-	-	-	-	**20**
Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	278	-	-	-	-	-	**278**
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.210	-	-	-	-	4	**1.214**
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	7.174	214	27	4	3	1	**7.423**
Σύνολο ενεργητικού (εξαιρ. μη κυκλοφ. Περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση)	**65.544**	**2.598**	**96**	**22**	**385**	**89**	**68.734**
Μη κυκλοφ. περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	3.141	5	-	-	130	-	**3.276**
Σύνολο ενεργητικού	**68.685**	**2.603**	**96**	**22**	**515**	**89**	**72.010**

31 Δεκεμβρίου 2020	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	12.657	61	95	3	204	1	**13.021**
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	3.136	152	18	1	11	3	**3.321**
Υποχρεώσεις προς πελάτες	44.758	1.931	128	1	32	660	**47.510**
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	909	-	-	-	-	1	**910**
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.083	203	33	1	-	20	**2.340**
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	297	-	-	-	-	-	**297**
Σύνολο παθητικού (εξαιρ. Υποχρεώσεων σχετιζ/νων με μη κυκλ. Περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση)	**63.840**	**2.347**	**274**	**6**	**247**	**685**	**67.399**
Σύνολο παθητικού	**63.840**	**2.347**	**274**	**6**	**247**	**685**	**67.399**
Καθαρή συναλλαγματική θέση	**4.845**	**256**	**(178)**	**16**	**268**	**(596)**	**4.611**

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2019	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	3.239	51	5	-	2	21	**3.318**
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.691	37	12	14	172	22	**2.948**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	381	95	-	-	-	18	**494**
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	4.673	135	11	5	-	9	**4.833**
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	25.332	2.034	30	1	526	29	**27.952**
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	2.724	34	-	-	-	-	**2.758**
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε αποσβεσμένο κόστος	5.787	43	-	-	-	-	**5.830**
Συμμετοχές σε θυγατρικές	1.139	-	-	-	-	-	**1.139**
Ακίνητα επενδύσεων	6	-	-	-	-	-	**6**
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	6	-	-	-	-	-	**6**
Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	199	-	-	-	-	-	**199**
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.258	-	-	-	-	6	**1.264**
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	7.540	43	24	4	-	4	**7.615**
Σύνολο ενεργητικού (εξαιρ. μη κυκλοφ. Περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση)	**54.975**	**2.472**	**82**	**24**	**700**	**109**	**58.362**
Μη κυκλοφ. περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	995	-	-	-	4	-	**999**
Σύνολο ενεργητικού	**55.970**	**2.472**	**82**	**24**	**704**	**109**	**59.361**

31 Δεκεμβρίου 2019	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	4.398	104	99	3	171	5	**4.780**
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	2.641	193	15	2	19	-	**2.870**
Υποχρεώσεις προς πελάτες	39.869	2.046	129	1	30	686	**42.761**
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	1.365	-	-	-	-	-	**1.365**
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.230	109	23	1	-	25	**2.388**
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	264	-	-	-	-	-	**264**
Σύνολο παθητικού (εξ. Υποχρ. σχετιζ/νων με μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχεία προοριζόμενων προς πώληση)	**50.767**	**2.452**	**266**	**7**	**220**	**716**	**54.428**
Σύνολο παθητικού	**50.767**	**2.452**	**266**	**7**	**220**	**716**	**54.428**
Καθαρή συναλλαγματική θέση	**5.203**	**20**	**(184)**	**17**	**484**	**(607)**	**4.933**

4.4 Κίνδυνος χώρας

Ο κίνδυνος χώρας είναι ο υφιστάμενος ή ενδεχόμενος κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου λόγω των γεγονότων που συντελούνται σε μια χώρα, τα οποία βρίσκονται τουλάχιστον έως ένα βαθμό υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης, αλλά όχι υπό τον έλεγχο κάποιας εταιρείας ή ατόμου. Οι κύριες κατηγορίες του κινδύνου χώρας περιλαμβάνουν τον κίνδυνο στάσης πληρωμών (sovereign risk), τον κίνδυνο αδυναμίας μετατροπής του εγχώριου νομίσματος σε διεθνή βασικά νομίσματα αποθεμάτων (convertibility risk) και τον κίνδυνο μη αποπληρωμής υποχρεώσεων στο εξωτερικό (transfer risk). Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με του σημαντικούς παράγοντες κινδύνου βλέπε *«'Εκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου»* ενότητα «*Διαχείριση Κινδύνων – Κίνδυνος Χώρας*».

4.5 Κίνδυνος ρευστότητας

4.5.1 Διαχείριση κινδύνου ρευστότητας

Ως κίνδυνος ρευστότητας ορίζεται ο υφιστάμενος ή μελλοντικός κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου ο οποίος απορρέει από την αδυναμία του οργανισμού να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όταν αυτές καταστούν πληρωτέες, χωρίς να υποστεί σημαντικές ζημιές.

Αντικατοπτρίζει την πιθανότητα οι ταμειακές εκροές να μην καλύπτονται επαρκώς από ταμειακές εισροές, λαμβάνοντας υπόψη μη αναμενόμενες καθυστερήσεις σε αποπληρωμές (term liquidity risk), ή αναλήψεις υψηλότερες των αναμενόμενων (withdrawal/call risk). Ο κίνδυνος ρευστότητας περιλαμβάνει τον κίνδυνο μη αναμενόμενων αυξήσεων στο κόστος χρηματοδότησης του χαρτοφυλακίου των περιουσιακών στοιχείων στις κατάλληλες προθεσμίες λήξης, καθώς και τον κίνδυνο αδυναμίας του οργανισμού να ρευστοποιήσει μια θέση έγκαιρα και με εύλογους όρους. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με του σημαντικούς παράγοντες κινδύνου βλέπε *«'Εκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου»* ενότητα «*Διαχείριση Κινδύνων – Κίνδυνος Ρευστότητας*».

4.5.2 Συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές

Οι συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές του Ομίλου και της Τράπεζας από χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις πλην παραγώγων παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες. Ο κίνδυνος ρευστότητας από παράγωγα δεν θεωρείται σημαντικός.

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές) - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2020	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.272	32	54	10.475	636	**12.469**
Υποχρεώσεις προς πελάτες	39.949	3.090	4.936	503	50	**48.528**
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	10	86	194	1.044	**1.334**
Λοιπές υποχρεώσεις	116	862	198	1	49	**1.226**
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	7	14	61	293	1.248	**1.623**
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	**41.344**	**4.008**	**5.335**	**11.466**	**3.027**	**65.180**
Δανειακές δεσμεύσεις	**170**	**163**	**825**	**333**	**1.266**	**2.757**

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές) - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2019	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.297	65	53	2.451	587	**4.453**
Υποχρεώσεις προς πελάτες	34.558	2.675	5.679	746	53	**43.711**
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	-	805	342	564	**1.711**
Λοιπές υποχρεώσεις	158	824	224	2	54	**1.262**
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	8	14	63	301	1.367	**1.753**
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	**36.021**	**3.578**	**6.824**	**3.842**	**2.625**	**52.890**
Δανειακές δεσμεύσεις	**586**	**240**	**771**	**457**	**1,004**	**3.058**

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές) - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2020	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.468	81	74	10.491	653	**12.767**
Υποχρεώσεις προς πελάτες	39.635	2.877	4.625	343	47	**47.527**
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	-	47	190	1.038	**1.275**
Λοιπές υποχρεώσεις	4	865	199	-	51	**1.119**
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	11	14	61	290	1.246	**1.622**
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	**41.118**	**3.837**	**5.006**	**11.314**	**3.035**	**64.310**
Δανειακές δεσμεύσεις	**167**	**155**	**795**	**310**	**1.590**	**3.017**

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές) - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2019	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.494	135	116	2.451	587	**4.783**
Υποχρεώσεις προς πελάτες	34.213	2.552	5.304	596	-	**42.715**
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	-	805	341	560	**1.706**
Λοιπές υποχρεώσεις	-	841	225	-	54	**1.120**
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	7	14	63	298	1.364	**1.746**
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	**35.714**	**3.542**	**6.513**	**3.686**	**2.615**	**52.070**
Δανειακές δεσμεύσεις	**585**	**235**	**802**	**439**	**1.303**	**3.364**

Στις «Λοιπές υποχρεώσεις» περιλαμβάνονται κυρίως τόκοι και προμήθειες πληρωτέοι, υποχρεώσεις προς προμηθευτές, υποχρεώσεις προς το Δημόσιο και επιχειρήσεις του Δημοσίου, υποχρεώσεις από φόρους και τέλη (εκτός φόρου εισοδήματος) και δεδουλευμένα έξοδα.

4.6 Ασφαλιστικός κίνδυνος

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που εκδίδει ο Όμιλος περιλαμβάνουν ασφαλιστικό κίνδυνο. Λόγω της φύσης των ασφαλιστηρίων, ο κίνδυνος αφορά στην πιθανότητα επέλευσης του ασφαλισμένου γεγονότος και της επακόλουθης ζημιάς. Ο κίνδυνος βασίζεται σε τυχαία γεγονότα και για το λόγο αυτό είναι απρόβλεπτος.

Ο πρωταρχικός κίνδυνος που πιθανόν να αντιμετωπίσει ο Όμιλος από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που έχει εκδώσει είναι η απόκλιση από τις αντίστοιχες εκτιμήσεις του πραγματικού αριθμού ζημιών, του χρόνου επέλευσής τους και του ύψους της αποζημίωσης. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί γιατί η συχνότητα και/ή η σφοδρότητα των ζημιών είναι μεγαλύτερες από τις εκτιμηθείσες. Ανάλογα με το ασφαλιστικό προϊόν, ο κίνδυνος αυτός επηρεάζεται από μεταβολές σε μακροοικονομικά μεγέθη, μεταβολές στη συμπεριφορά των ασφαλισμένων, μεταβολές στη δημόσια υγεία, από πανδημίες και καταστροφικά γεγονότα (σεισμούς, βιομηχανική καταστροφή, φωτιές, εξεγέρσεις, τρομοκρατία, κ.λπ.).

Η έκθεση στους παραπάνω κινδύνους μετριάζεται μέσω της διασποράς τους σε ένα πολυπληθές χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Η διασπορά αυτή βελτιώνεται περαιτέρω μέσω της εφαρμογής επιλεκτικής πρακτικής ανάληψης των κινδύνων, κατάλληλης αντασφαλιστικής πολιτικής και εσωτερικών κανόνων λειτουργίας σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής διαχείρισης κινδύνου. Επιπλέον, η τιμολογιακή πολιτική βασίζεται σε παραδοχές και στατιστικές μελέτες, καθώς και στα εμπειρικά δεδομένα του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες τάσεις και τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς.

Οι αντασφαλιστικές συμβάσεις διακρίνονται σε προαιρετικές, συμβατικές (αναλογικές και μη) και καταστροφικού τύπου (catastrophe reinsurance).

Ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής που παρέχονται από τον Όμιλο περιλαμβάνουν ισόβια, μικτή, πρόσκαιρη ασφάλιση, πρόσκαιρη ασφάλιση με παροχή επιβίωσης, συνταξιοδοτικά προϊόντα, προϊόντα συνδεδεμένα με επενδύσεις (Unit-Linked) και συμπληρωματικές καλύψεις προσαρτημένες στα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής.

Παραδοσιακά προϊόντα ασφάλισης Ζωής

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής ασφαλίζουν γεγονότα τα οποία σχετίζονται με την ανθρώπινη ζωή (π.χ. θάνατο ή επιβίωση). Οι παροχές συνίστανται είτε στην καταβολή ορισμένου χρηματικού ποσού εφάπαξ ή σε περιοδικές προσόδους είτε στην αποκατάσταση της συγκεκριμένης οικονομικής ζημιάς που προήλθε από την επέλευση του γεγονότος.

Οι κύριοι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος σχετικά με τα συμβόλαια Ζωής είναι οι ακόλουθοι:

- *Κίνδυνος θνησιμότητας*: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω διαφοροποίησης μεταξύ του πραγματικού αριθμού των θανάτων και του αναμενόμενου αριθμού τους.
- *Κίνδυνος επιβίωσης:* ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω μεγαλύτερης της εκτιμηθείσας, διάρκειας ζωής των ασφαλισμένων.
- *Κίνδυνος επενδυτικής απόδοσης:* ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω απόκλισης της πραγματικής απόδοσης έναντι της προσδοκώμενης.
- *Κίνδυνος εξόδων:* ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω απόκλισης των πραγματικών εξόδων έναντι της σχετικής εκτίμησης.
- *Κίνδυνος ακυρωσιμότητας:* ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω ακύρωσης ή εξαγοράς των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Βασικές παραδοχές

Οι εκτιμήσεις των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής πραγματοποιούνται στην έναρξη των ασφαλιστηρίων, όπου ο Όμιλος προσδιορίζει τις βασικές παραδοχές που χρησιμοποιούνται ανάλογα με τον τύπο του ασφαλιστηρίου συμβολαίου όπως οι επικείμενοι θάνατοι, οι ακυρώσεις συμβολαίων, οι αποδόσεις επενδύσεων και τα διαχειριστικά έξοδα). Συνεπώς, νέες εκτιμήσεις παράγονται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων για την επάρκεια των ασφαλιστικών αποθεμάτων κάτω από το πρίσμα της τρέχουσας εμπειρίας.

Οι θεμελιώδεις παραδοχές, στις οποίες οι ασφαλιστικές προβλέψεις επιδεικνύουν ιδιαίτερη ευαισθησία, είναι οι ακόλουθες:

- *Θνησιμότητα:* Οι παραδοχές στηρίζονται σε κατάλληλους για τον κάθε κλάδο εθνικούς πίνακες θνησιμότητας, σύμφωνα με το τύπο του ασφαλιστικού προγράμματος που έχει εκδωθεί, αντανακλώντας την πιο προσφατη εμπειρία του Ομίλου και συνεπώς την καλύτερη δυνατή εκτίμηση για το έτος. Οι βασικές παραδοχές διαφοροποιούνται με το φύλο.
- *Απόδοση Επενδύσεων:* Οι αποδόσεις των επενδύσεων που επηρεάζουν το προσδοκώμενο επίπεδο μελλοντικών παροχών βασίζονται τόσο στις τρέχουσες αποδόσεις της αγοράς όσο και στις προβλέψεις μελλοντικών οικονομικών εξελίξεων.
- *Έξοδα:* Οι παραδοχές σχετικά με τα λειτουργικά έξοδα της εταιρίας αντανακλούν τις εκτιμώμενες δαπάνες για τη διατήρηση/ ανανέωση και εξυπηρέτηση του εν ισχύ χαρτοφυλακίου. Το επίπεδο των εξόδων όπως έχει διαμορφωθεί την 31 Δεκεμβρίου 2020 έχει θεωρηθεί αποδεκτό, προσαρμοσμένο με τον εκτιμώμενο πληθωρισμό όπου χρειάζεται.
- *Ποσοστά ακυρώσεων και εξαγορών:* Οι ακυρώσεις αφορούν στον τερματισμό των συμβολαίων λόγω μη καταβολής ασφαλίστρων. Οι εξαγορές αφορούν στον εθελούσιο τερματισμό των συμβολαίων από τους ασφαλισμένους. Οι παραδοχές για την ακύρωση των συμβολαίων προσδιορίστηκαν χρησιμοποιώντας ιστορικά στατιστικά δεδομένα σύμφωνα με την εμπειρία του Ομίλου και διαφέρουν ανά προϊόν.

- *Συντελεστής προεξόφλησης:* Η εκτίμηση της επάρκειας των υποχρεώσεων στηρίζεται στην εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών. Οι μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας την καμπύλη επιτοκίων άνευ κινδύνου προσαυξημένη κατά το περιθώριο ρευστότητας ("illiquidity premium"). Το περιθώριο ρευστότητας προσδιορίζεται ως η παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης άνευ κινδύνου η οποία επιτυγχάνει την αντιστοίχιση του παθητικού και του ενεργητικού, το οποίο λαμβάνεται μειωμένο κατά τον κίνδυνο αθέτησης ("credit default swap spread" – CDS).
- *Ποσοστό άσκησης δικαιώματος εξαγοράς στην έναρξη της συνταξιοδότησης:* Το ποσοστό των ασφαλισμένων ατομικών συνταξιοδοτικών προγραμμάτων που επιλέγουν την καταβολή εφάπαξ ποσού (αξία εξαγοράς) αντί της καταβολής μηνιαίας σύνταξης, το οποίο εκτιμάται με βάση την εμπειρία της εταιρίας.

Έλεγχος επάρκειας

Τα ασφαλιστικά προγράμματα του Κλάδου Ζωής ταξινομήθηκαν ανάλογα με τη φύση των αντίστοιχων καλύψεων σε τρεις κύριες κατηγορίες:

i. Ατομικά παραδοσιακά προγράμματα (απλή ασφάλεια θανάτου, μικτή, συνταξιοδοτικό πρόγραμμα κ.α.):

Ο έλεγχος βασίσθηκε στην προβολή των μελλοντικών ταμειακών ροών χρησιμοποιώντας τρέχουσες υποθέσεις θνησιμότητας, ακυρωσιμότητας, επιτοκίου και εξόδων, για την προσδοκώμενη υπολειπόμενη διάρκεια των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Από την παραπάνω διαδικασία προέκυψε η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος.

ii. Ατομικά ασφαλιστήρια ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (unit-linked):

Αναλύθηκαν τόσο οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τις παραμέτρους (θνησιμότητα, ακυρωσιμότητα, έξοδα, επιτόκιο) όσο και αυτοί που σχετίζονται με την εγγυημένη παροχή στη λήξη των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Παρά την αύξηση που σημείωσαν οι τιμές των μεριδίων των συνδεδεμένων κεφαλαίων το τελευταίο έτος, εξακολουθεί να είναι αναγκαίος ο σχηματισμός επιπλέον αποθέματος για την κάλυψη των εγγυήσεων προς τους ασφαλισμένους.

iii. Συνταξιούχοι που προέρχονται από ομαδικά συμβόλαια της μορφής «DAF»:

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν παρόμοια με εκείνη των ατομικών ασφαλιστηρίων. Από το τεστ προέκυψε η ανάγκη για επιπλέον απόθεμα από του ήδη σχηματισμένου για την κάλυψη του κινδύνου μακροβιότητας.

Ανάλυση ευαισθησίας

Η ανάλυση ευαισθησίας που απεικονίζεται παρακάτω πραγματοποιείται για τους παράγοντες εκείνους οι οποίοι θεωρούνται σημαντικοί (επιτόκιο προεξόφλησης και ποσοστά ακυρώσεων) αναφορικά με την επίπτωση που επιφέρει η μεταβολή τους στο σύνολο των προβλέψεων που έχουν καταχωρηθεί.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης ευαισθησίας αφορούν στις υποχρεώσεις που συνδέονται με το χαρτοφυλάκιο των παραδοσιακών ασφαλίσεων ζωής, τις παροχές προς τους συνταξιούχους που προέρχονται από ομαδικά προγράμματα DAF, καθώς και το χαρτοφυλάκιο συμβολαίων Unit Linked.

Ανάλυση ευαισθησίας

2020	Μεταβολή Παραδοχών	Επιπτώσεις στις Υποχρεώσεις
Επιτόκιο Προεξόφλησης	+0,5%	(50)
	-0,5%	94
Ποσοστά Ακυρώσεων και Εξαγορών	Αύξηση κατά +10%	(8)
	Μείωση κατά -10%	8
Ρυθμός Θνησιμότητας	Αύξηση κατά +10%	(1)
	Μείωση κατά -10%	2
Έξοδα Διαχείρισης	Αύξηση κατά +10%	4

2019	Μεταβολή Παραδοχών	Επιπτώσεις στις Υποχρεώσεις
Επιτόκιο Προεξόφλησης	+0,5%	(65)
	-0,5%	87
Ποσοστά Ακυρώσεων και Εξαγορών	Αύξηση κατά +10%	(8)
	Μείωση κατά -10%	9
Ρυθμός Θνησιμότητας	Αύξηση κατά +10%	(1)
	Μείωση κατά -10%	2
Έξοδα Διαχείρισης	Αύξηση κατά +10%	6

Συμπληρωματικές καλύψεις σε συμβόλαια ασφάλισης Ζωής

Τα συμβόλαια ασφάλισης Ζωής μπορεί να περιλαμβάνουν και συμπληρωματικές καλύψεις ασφάλισης ατυχημάτων και νοσοκομειακής περίθαλψης, καλύπτοντας τις συνέπειες της ανικανότητας ή την ανάγκη νοσηλείας εξαιτίας ατυχήματος ή και ασθένειας του ασφαλισμένου ή των εξαρτημένων μελών του.

Οι κύριοι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος σχετικά με τις συμπληρωματικές καλύψεις των συμβολαίων Ζωής είναι οι ακόλουθοι:

- *Κίνδυνος νοσηρότητας:* ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω διαφοροποίησης της εμπειρίας υγείας του ασφαλισμένου έναντι της εκτιμηθείσας.
- *Κίνδυνος εξόδων:* ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω απόκλισης των πραγματικών εξόδων έναντι της σχετικής εκτίμησης.
- *Κίνδυνος ακυρωσιμότητας:* ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω διαφοροποίησης της συμπεριφοράς του ασφαλισμένου (ακύρωση ή εξαγορά των ασφαλιστηρίων συμβολαίων) από την εκτιμηθείσα.

Βασικές παραδοχές

Οι θεμελιώδεις παραδοχές (πέραν αυτών που αφορούν στην ακυρωσιμότητα, στα έξοδα και τα επιτόκια προεξόφλησης), στις οποίες οι ασφαλιστικές προβλέψεις επιδεικνύουν ιδιαίτερη ευαισθησία, είναι οι ακόλουθες:

- *Νοσηρότητα:* Η συχνότητα και σφοδρότητα νοσηλείας καθώς και η εξέλιξή τους ανά ηλικία, φύλο και τύπο κάλυψης που προέρχονται από την ιστορική εμπειρία.
- *Ανικανότητα:* Τα ποσοστά ανικανότητας για τις συμπληρωματικές καλύψεις ζωής με παροχές σε περίπτωση ανικανότητας του ασφαλισμένου, βασίζονται κυρίως στα αντίστοιχα ποσοστά των εν ενεργεία αντασφαλιστικών συμβάσεων.

Έλεγχος επάρκειας υποχρέωσης

Τα ασφαλιστικά προγράμματα του Κλάδου Ζωής ταξινομήθηκαν ανάλογα με τη φύση των αντίστοιχων καλύψεων σε δύο κύριες κατηγορίες:

- *Συμπληρωματικές καλύψεις εξόδων νοσοκομειακής περίθαλψης:* Για τη διενέργεια του ελέγχου λήφθηκαν υπόψη οι τρέχουσες εκτιμήσεις για το επιτόκιο προεξόφλησης, τους δείκτες νοσηρότητας, τον ιατρικό πληθωρισμό των αποζημιώσεων, την ακυρωσιμότητα των συμβολαίων, τα έξοδα και την ετήσια αύξηση των ασφαλίστρων. Από την παραπάνω διαδικασία δεν προέκυψε η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος.
- *Λοιπές συμπληρωματικές καλύψεις:* Για τον έλεγχο επάρκειας λήφθηκαν υπόψη οι τρέχουσες εκτιμήσεις για το επιτόκιο προεξόφλησης, τους δείκτες ανικανότητας, την ακυρωσιμότητα των συμβολαίων και τα έξοδα. Από τον έλεγχο προέκυψε η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος.

Για τα ατομικά προγράμματα νοσοκομειακής περίθαλψης ο έλεγχος επάρκειας βασίζεται στην εκτίμηση της παρούσας αξίας των χρηματοροών του χαρτοφυλακίου. Ο έλεγχος επάρκειας δεν κατέληξε σε ανάγκη σχηματισμού πρόσθετων αποθεμάτων καθώς δεν υπερβαίνει το απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλίστρων που έχει ήδη σχηματισθεί.

Ανάλυση ευαισθησίας

Στον επόμενο πίνακα απεικονίζεται η επίπτωση που θα είχε στο τελικό αποτέλεσμα η μεταβολή των κύριων παραμέτρων (επιτόκιο προεξόφλησης, ποσοστά ακυρώσεων και ποσοστά νοσηρότητας) που επηρεάζουν το ύψος των τεχνικών αποθεμάτων του συγκεκριμένου χαρτοφυλακίου.

Ανάλυση ευαισθησίας

2020	Μεταβολή Παραδοχών	Επιπτώσεις στις Υποχρεώσεις
Επιτόκιο Προεξόφλησης	+0,5%	-
	-0,5%	-
Ποσοστά Ακυρώσεων και Εξαγορών	Αύξηση κατά +10%	-
	Μείωση κατά -10%	-
Ποσοστά Νοσηρότητας	Αύξηση κατά +5%	51
	Μείωση κατά -5%	-

2019	Μεταβολή Παραδοχών	Επιπτώσεις στις Υποχρεώσεις
Επιτόκιο Προεξόφλησης	+0,5%	-
	-0,5%	-
Ποσοστά Ακυρώσεων και Εξαγορών	Αύξηση κατά +10%	-
	Μείωση κατά -10%	-
Ποσοστά Νοσηρότητας	Αύξηση κατά +5%	44
	Μείωση κατά -5%	-

Γενικές ασφαλίσεις

Ο Όμιλος παρέχει προϊόντα που καλύπτουν όλο το εύρος των γενικών ασφαλίσεων για κάλυψη προσωπικών, εμπορικών και βιομηχανικών κινδύνων που σχετίζονται με την απώλεια περιουσίας και την αστική ευθύνη έναντι τρίτων.

Η έκθεση στους παραπάνω κινδύνους μετριάζεται μέσω της διασποράς τους σε ένα πολυπληθές χαρτοφυλάκιο. Η διασπορά αυτή βελτιώνεται περαιτέρω μέσω της εφαρμογής επιλεκτικής πρακτικής αποδοχής των κινδύνων, κατάλληλης αντασφαλιστικής κάλυψης και εσωτερικών κανόνων λειτουργίας σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής διαχείρισης κινδύνου. Επιπλέον, η τιμολόγηση των

προγραμμάτων βασίζεται σε εμπειρία του παρελθόντος, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες τάσεις και τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς.

Για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων κινδύνων που σχετίζονται με πλήθος ζημιών και αντίστοιχων καταβολών αποζημιώσεων πέραν των αναμενόμενων μεγεθών, εφαρμόζονται κατάλληλες πρακτικές πρόληψης σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας του Ομίλου:

Διαδικασία ανάληψης κινδύνων («underwriting»): Τα κριτήρια αποδοχής για όλους τους κλάδους ασφάλισης είναι τέτοια που εξασφαλίζουν τη γεωγραφική διασπορά των κινδύνων και την κατανομή τους σε διαφορετικούς τομείς δραστηριότητας. Επιπλέον, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, επιβάλλονται ανώτατα όρια κάλυψης και εκπιπτόμενα, που μειώνουν την ευθύνη του Ομίλου. Επίσης, σε πολλές περιπτώσεις οι ασφαλιστικές συμβάσεις περιλαμβάνουν εξαιρέσεις κάλυψης κινδύνων των οποίων, τόσο ο χρόνος επέλευσης, όσο και οι οικονομικές συνέπειες, είναι δύσκολο να εκτιμηθούν (οι κίνδυνοι αυτοί είναι κυρίως αστικής ευθύνης ή περιβαλλοντικοί κίνδυνοι με δυσδιάκριτα αιτιογόνα γεγονότα και προσαγωγή ευθυνών).

Διαχείριση αποζημιώσεων: Η πολιτική διαχείρισης των ζημιών αποσκοπεί στην όσο το δυνατόν ταχύτερη καταβολή της αποζημίωσης και την αποφυγή φαινομένων εξαπάτησης του Ομίλου με ατυχήματα προκαλούμενα από δόλο. Αυτό επιτυγχάνεται με τη χρησιμοποίηση σύγχρονων πληροφοριακών συστημάτων, αξιόπιστων διαδικασιών πραγματογνωμοσύνης και τη στελέχωση των αρμοδίων τμημάτων με ανθρώπινο δυναμικό υψηλής κατάρτισης και ηθικής ακεραιότητας.

Προβλέψεις εκκρεμών αποζημιώσεων: Πέραν από την κατά περίπτωση εκτίμηση των προβλεπόμενων ποσών αποζημίωσης, εφαρμόζονται αναλογιστικές και στατιστικές τεχνικές που αποσκοπούν σε μια ασφαλέστερη συνολική εκτίμηση των μελλοντικών υποχρεώσεων και το σχηματισμό επαρκών αποθεμάτων. Οι τεχνικές αυτές βασίζονται στη μελέτη των ιστορικών δεδομένων για τον προσδιορισμό του τελικού κόστους και σε υποθέσεις σχετικά με το μέσο κόστος αποζημίωσης, τον μελλοντικό πληθωρισμό, τις μεταβολές των κανόνων του νομικού πλαισίου που εφαρμόζονται καθώς και στην κρίση των εμπειρογνωμόνων. Η διαδικασία αυτή ενέχει σημαντικό βαθμό υποκειμενικότητας, ειδικότερα κατά την εκτίμηση του αποθέματος των αναγγελθεισών ζημιών στις περιπτώσεις σωματικών βλαβών, απώλειας ζωής, νομικών υποθέσεων και καταστροφής περιουσίας. Στη διαδικασία αυτή εντάσσεται και ο σχηματισμός αποθεμάτων για ζημιές που δεν έχουν γνωστοποιηθεί στις εταιρίες του Ομίλου μέχρι την ημερομηνία αποτίμησης.

Αντασφαλιστική πολιτική: Η επιλογή κατάλληλης αντασφαλιστικής κάλυψης ποικίλλει ανάλογα με τη φύση των αναλαμβανόμενων κινδύνων, την κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου για κάλυψη δυσμενών γεγονότων, συνυπολογίζοντας και το αντίστοιχο απαιτούμενο κόστος. Η δομή του τελικά επιλεγόμενου προγράμματος είναι τέτοια που να εξασφαλίζει κάλυψη για ασυνήθιστα μεγάλο πλήθος ζημιών ή μεμονωμένων αποζημιώσεων που αποκλίνουν σημαντικά από τα προσδοκώμενα μέσα μεγέθη. Ιδιαίτερη ευαισθησία επιδεικνύεται στην κάλυψη καταστροφικών φυσικών φαινομένων, όπως σεισμού, επιλέγοντας προγράμματα κάλυψης γεγονότων με πολύ μικρή πιθανότητα να συμβούν.

Έλεγχος επάρκειας υποχρέωσης

Έλεγχος επάρκειας των τεχνικών προβλέψεων διενεργείται σε όλους τους Κλάδους. Ειδικά για τον Κλάδο Αυτοκινήτων (τον μεγαλύτερο κλάδο βάσει ασφαλιστικών αποθεμάτων), επεξεργάστηκαν ιστορικά δεδομένα βάσει των αναλυτικών κινήσεων ανά περίπτωση ζημιάς, για κάθε έτος ατυχήματος μετά το 2000 και εφαρμόστηκαν οι κλασσικές μέθοδοι προβολής των συσσωρευμένων πληρωμών, των επισυμβασών ζημιών, του μέσου κόστους ζημιών, καθώς και η μεθοδολογία Bornhuetter-Ferguson. Τελικά τα αποτελέσματα της μεθόδου προβολής των επισυμβασών ζημιών επιλέχθηκαν για την εκτίμηση του τελικού κόστους για κάθε έτος ατυχήματος.

Πίνακες εξέλιξης κόστους αποζημιώσεων

Στους παρακάτω πίνακες απεικονίζεται η εξέλιξη του συνολικού κόστους αποζημιώσεων για καθένα έτος ζημιάς από το 2014 έως το 2020. Επιπρόσθετα εμφανίζονται τα σωρευτικά ποσά πληρωμών, ούτως ώστε να είναι ευδιάκριτος ο επιμερισμός του εκάστοτε συνολικού κόστους σε πληρωμές που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί και σε προβλέψεις μελλοντικών πληρωμών για τις ζημιές που βρίσκονται σε εκκρεμότητα. Για τα έτη πριν το 2014 απεικονίζεται, για λόγους συμφωνίας, το ποσό της τρέχουσας εκτίμησης για τα αποθέματα εκκρεμών ζημιών.

Σημειώνεται ότι για την κάλυψη αστικής ευθύνης αυτοκινήτων καθώς και για τις ασφαλίσεις πυρός (που αποτελούν τους δύο μεγαλύτερους κλάδους), το επιπλέον απόθεμα που σχηματίζεται, πέραν των κατά περίπτωση προβλέψεων, ως αποτέλεσμα του ελέγχου επάρκειας που πραγματοποιείται, συμπεριλαμβάνεται στις εκτιμήσεις που απεικονίζονται.

Σημειώνεται ότι τα αποθέματα εκκρεμών ζημιών για τους δύο μεγαλύτερους κλάδους υπερβαίνει το 85% του συνολικού αποθέματος εκκρεμών ζημιών για τις γενικές ασφαλίσεις.

Εξέλιξη ζημιών κλάδου αστικής ευθύνης αυτοκινήτου

		Όμιλος							
Έτος ζημιάς	Απόθεμα προ του 2014	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Σύνολο αποθεμάτων
Έτος ζημιάς		61	50	48	40	45	43	35	-
Μετά ένα έτος		53	52	46	50	52	47	-	-
Μετά δύο έτη		52	51	48	51	53	-	-	-
Μετά τρία έτη		54	51	48	51	-	-	-	-
Μετά τέσσερα έτη		53	51	47	-	-	-	-	-
Μετά πέντε έτη		49	50	-	-	-	-	-	-
Μετά έξι έτη		40	-	-	-	-	-	-	-
Εκτίμηση συνολικού κόστους αποζημιώσεων		**40**	**50**	**47**	**51**	**53**	**47**	**35**	**-**
Έτος ζημιάς		(12)	(11)	(11)	(10)	(10)	(9)	(8)	-
Μετά ένα έτος		(21)	(18)	(20)	(17)	(17)	(15)	-	-
Μετά δύο έτη		(23)	(21)	(22)	(20)	(20)	-	-	-
Μετά τρία έτη		(26)	(23)	(24)	(21)	-	-	-	-
Μετά τέσσερα έτη		(29)	(25)	(26)	-	-	-	-	-
Μετά πέντε έτη		(29)	(26)	-	-	-	-	-	-
Μετά έξι έτη		(32)	-	-	-	-	-	-	-
Σωρευμένες πληρωθείσες αποζημιώσεις		**(32)**	**(26)**	**(26)**	**(21)**	**(20)**	**(15)**	**(8)**	
Συνολικό απόθεμα εκκρεμών ζημιών	**56**	**8**	**24**	**21**	**30**	**33**	**32**	**27**	**231**

Εξέλιξη ζημιών κλάδου πυρός

		Όμιλος							
Έτος ζημιάς	Απόθεμα προ του 2014	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Σύνολο αποθεμάτων
Έτος ζημιάς		15	36	17	14	14	10	8	-
Μετά ένα έτος		13	34	21	22	19	9	-	-
Μετά δύο έτη		20	14	22	22	19	-	-	-
Μετά τρία έτη		32	14	22	21	-	-	-	-
Μετά τέσσερα έτη		31	12	21	-	-	-	-	-
Μετά πέντε έτη		31	12	-	-	-	-	-	-
Μετά έξι έτη		31	-	-	-	-	-	-	-
Εκτίμηση συνολικού κόστους αποζημιώσεων		**31**	**12**	**21**	**21**	**19**	**9**	**8**	**-**
Έτος ζημιάς		(6)	(5)	(12)	(3)	(9)	(3)	(2)	-
Μετά ένα έτος		(10)	(11)	(15)	(7)	(12)	(6)	-	-
Μετά δύο έτη		(11)	(11)	(18)	(8)	(12)	-	-	-
Μετά τρία έτη		(30)	(11)	(19)	(10)	-	-	-	-
Μετά τέσσερα έτη		(31)	(12)	(21)	-	-	-	-	-
Μετά πέντε έτη		(31)	(12)	-	-	-	-	-	-
Μετά έξι έτη		(31)	-	-	-	-	-	-	-
Σωρευμένες πληρωθείσες αποζημιώσεις		**(31)**	**(12)**	**(21)**	**(10)**	**(12)**	**(6)**	**(2)**	**-**
Συνολικό απόθεμα εκκρεμών ζημιών	**4**	**1**	**1**	**0**	**10**	**6**	**3**	**6**	**31**

4.7 Κεφαλαιακή επάρκεια

Τον Ιούνιο του 2013, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης, εξέδωσαν την Οδηγία 2013/36/ΕΕ και τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 (γνωστά ως Οδηγία IV περί Κεφαλαιακών Απαιτήσεων («Capital Requirements Directive IV (CRD IV)») και Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων («Capital Requirements Regulation (CRR)») αντίστοιχα), μέσω των οποίων έγινε η ενσωμάτωση και προσαρμογή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, των αλλαγών εκείνων που έχουν προταθεί από την Επιτροπή της Βασιλείας (Basel III). Η Οδηγία 2013/36/ΕΕ ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν.4261/2014, ενώ ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 ήταν άμεσα εφαρμόσιμος σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ από την 1 Ιανουαρίου 2014 και ορισμένες διατάξεις της CRD IV εφαρμόστηκαν σταδιακά.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΕ) 876/2019 (CRR2), ορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων (Απαιτήσεις Πυλώνα Ι) και η Οδηγία 2013/36/ΕΕ όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2019/878/ΕΕ (CRD V), ορίζει τις συνδυασμένες απαιτήσεις αποθέματος ασφαλείας για τα ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 97 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, οι Εποπτικές Αρχές διενεργούν σε τακτική βάση Εποπτικό Έλεγχο και Διαδικασία Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process "SREP"), με σκοπό την αξιολόγηση και μέτρηση των κινδύνων που δεν καλύπτονται, ή δεν είναι πλήρως καλυμμένοι σύμφωνα με τον Πυλώνα Ι και τον ορισμό πρόσθετων απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων και ρευστότητας (Απαιτήσεις Πυλώνα ΙΙ). Η άσκηση SREP διενεργείται υπό την εποπτεία της ΕΚΤ. Η απόφαση για τις πρόσθετες απαιτήσεις είναι προσαρμοσμένη στο ατομικό προφίλ της κάθε τράπεζας.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για το 2021 και το 2020 του Πυλώνα I & II για τον Όμιλο:

	Κεφαλαιακές Απαιτήσεις CET1			Συνολικές Κεφαλαιακές Απαιτήσεις		
	2020 & 2021 με τα μέτρα ελάφρυνσης [1]	2021	2020	2020 & 2021 με τα μέτρα ελάφρυνσης	2021	2020
Πυλώνας I	4,5%	4,5%	4,5%	8,0%	8,0%	8,0%
Πυλώνας II	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου	-	2,5%	2,5%	-	2,5%	2,5%
Απόθεμα ασφαλείας O-SII	0,5%	0,75%	0,5%	0,5%	0,75%	0,5%
Σύνολο	**8,0%**	**10,75%**	**10,50%**	**11,50%**	**14,25%**	**14,00%**

[1] Το όριο του 8% του Κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 μειώνεται περαιτέρω σε 6.69%, δεδομένου ότι επιτρέπεται στην Τράπεζα να χρησιμοποιεί εν μέρει πρόσθετα μέσα της κατηγορίας 1 ή της κατηγορίας 2, για να πληροί τις απαιτήσεις του πυλώνα 2 ("P2R").

Οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου και της Τράπεζας παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1)	**15,7%**	**16,0%**	**15,7%**	**16,4%**
Δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων (Tier I)	**15,7%**	**16,0%**	**15,7%**	**16,4%**
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	**16,7%**	**16,9%**	**16,8%**	**17,4%**

Νόμος περί αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, όπως ισχύει, περί Αναβαλλόμενων Φορολογικών Πιστώσεων («ΑΦΠ» ή «Deferred Tax Credit»), επιτρέπει υπό προϋποθέσεις, στα Πιστωτικά Ιδρύματα από το 2017 και μετά, να μετατρέψουν τις Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις («ΑΦΑ») προερχόμενες από: (α) τις ζημίες του Private Sector Initiative ("PSI"), (β) σωρευμένες προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου που έχουν αναγνωριστεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, (γ) ζημίες από οριστικές διαγραφές ή από πωλήσεις δανείων και (δ) λογιστικές διαγραφές, οι οποίες τελικά θα οδηγήσουν σε οριστικές διαγραφές και ζημίες από πώληση, σε απαίτηση («Φορολογικές Πιστώσεις» ή "Tax Credit") έναντι του Ελληνικού Δημοσίου. Οι κατηγορίες (γ) και (δ) ανωτέρω προστέθηκαν με τον Ν. 4465/2017, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 29 Μαρτίου 2017. Ο Ν. 4465/2017 θεσπίζει ότι οι Φορολογικές Πιστώσεις που αφορούν τις περιπτώσεις (β) έως (δ) δεν μπορούν να υπερβούν τον φόρο που αντιστοιχούσε στις συσσωρευμένες προβλέψεις που είχαν αναγνωριστεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, μείον: (α) κάθε οριστική και εκκαθαρισμένη φορολογική πίστωση σε περίπτωση που σε μία χρήση προέκυψε λογιστική ζημία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, όπως ισχύει, και η οποία αφορά στις ανωτέρω σωρευμένες προβλέψεις, (β) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε οποιεσδήποτε μεταγενέστερες ειδικές προβλέψεις, οι οποίες αφορούν τις ανωτέρω σωρευμένες προβλέψεις και (γ) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί στην ετήσια απόσβεση της χρεωστικής διαφοράς η οποία αφορά τις ανωτέρω προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου.

Βασική προϋπόθεση για την μετατροπή των ΑΦΑ σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο είναι η ύπαρξη λογιστικής ζημίας, σε επίπεδο Τράπεζας, της αντίστοιχης χρήσης, ξεκινώντας από την οικονομική χρήση 2016 και μετά. Το ποσό της οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης θα προσδιορίζεται διά του πολλαπλασιασμού του συνολικού ποσού των ΑΦΑ με το ποσοστό που αντιπροσωπεύει η λογιστική, μετά από φόρους, ζημία χρήσης στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων, όπως αυτά εμφανίζονται στις εκάστοτε ετήσιες ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, μη συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της λογιστικής ζημίας χρήσης. Η οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο θα μετατρέπεται την επόμενη χρήση από τη χρήση που εμφανίστηκαν οι λογιστικές ζημίες. Η απαίτηση μπορεί να συμψηφίζεται με τον φόρο εισοδήματος. Το μη συμψηφιζόμενο μέρος της αναγνωρίζεται άμεσα ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο. Η Τράπεζα υποχρεούται στην έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου αξίας ίσης με το 100% του ποσού της αρχικής οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης από το Ελληνικό Δημόσιο και στο σχηματισμό ισόποσου ειδικού αποθεματικού προοριζόμενο αποκλειστικά για την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου. Οι κοινοί μέτοχοι θα έχουν δικαίωμα προτίμησης επί των ανωτέρω δικαιωμάτων μετατροπής. Το εν λόγω αποθεματικό θα κεφαλαιοποιηθεί και θα εκδοθούν κοινές μετοχές υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Ο νόμος επιτρέπει στα Πιστωτικά Ιδρύματα να αντιμετωπίζουν τις συγκεκριμένες ΑΦΑ ως «μη βασιζόμενες στη μελλοντική κερδοφορία» σύμφωνα με τις διατάξεις της CRD IV, με αποτέλεσμα να μην αφαιρούνται από τον CET1 και συνεπώς να βελτιώνουν την κεφαλαιακή τους θέση.

Επιπρόσθετα, ο Ν. 4465/2017 τροποποίησε το άρθρο 27 «Μεταφορά ζημιών», εισάγοντας περίοδο απόσβεσης 20 ετών για ζημίες που προέρχονται από διαγραφές δανείων ως συνέπεια διακανονισμού ή αναδιάρθρωσης και για οριστικές ζημίες που απορρέουν από πωλήσεις δανείων.

Στις 7 Νοεμβρίου 2014, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση αποφάσισε την ένταξη της Τράπεζας στις διατάξεις του ανωτέρω νόμου. Η έξοδος της Τράπεζας από τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου προϋποθέτει την έγκριση των εποπτικών αρχών και απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, το ποσό των ΑΦΑ που θα ήταν δυνατό να μετατραπεί ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο σύμφωνα με τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου ήταν €4,3 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €4,5 δισ.). Στη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020 δεν ικανοποιήθηκαν τα κριτήρια για τα δικαιώματα μετατροπής και ως εκ τούτου δεν θα υπάρξει έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής το 2021.

2020 EU-wide Stress Test

Στις 31 Ιανουαρίου 2020, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (European Banking Authority "EBA") ανακοίνωσε την έναρξη της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ») για το 2020 ("2020 EU-wide Stress Test"), η οποία θα διεξαγόταν σε δείγμα 51 τραπεζών της ΕΕ. Παρόμοια με την άσκηση του 2018, επρόκειτο για μία άσκηση με περιορισμούς, στο πλαίσιο ενός στατικού ισολογισμού. Στόχος της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε επίπεδο ΕΕ ήταν να εκτιμηθεί η ανθεκτικότητα των τραπεζών της ΕΕ σε μια κοινή σειρά δυσμενών οικονομικών συνθηκών, προκειμένου να προσδιοριστούν οι δυνητικοί κίνδυνοι, να ληφθούν υπόψη στις εποπτικές αποφάσεις και να ενισχυθεί η πειθαρχία της αγοράς.

Ωστόσο, υπό το πρίσμα της πίεσης που δέχονται οι τράπεζες από τη διάδοση του COVID-19, στις 12 Μαρτίου 2020, η ΕΒΑ ανακοίνωσε την απόφασή της να αναβάλει την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε ολόκληρη την ΕΕ για το 2021, προκειμένου να επιτρέψει στις τράπεζες να επικεντρωθούν και να διασφαλίσουν τη συνέχεια των βασικών λειτουργιών τους.

Στις 30 Ιουλίου 2020, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών ανακοίνωσε ότι η άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ("EU-wide Stress Test") θα διεξαχθεί το 2021. Η άσκηση ξεκίνησε στα τέλη Ιανουαρίου 2021 και τα αποτελέσματά της αναμένεται να δημοσιευτούν στα τέλη Ιουλίου 2021.

Πανδημία του COVID-19

Η ΕΚΤ ανακοίνωσε σειρά μέτρων για να εξασφαλίσει ότι οι άμεσα εποπτευόμενες τράπεζές της θα μπορέσουν να συνεχίσουν να εκπληρώνουν το ρόλο τους στη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας, καθώς θα γίνονταν εμφανείς οι οικονομικές επιπτώσεις του COVID-19 (βλ. ενότητα «*Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19*» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Επιπρόσθετα, στις 24 Ιουνίου 2020, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανακοίνωσε ότι εξέδωσε τον Κανονισμό (ΕΕ) 873/2020 ("CRR Quick Fix"), για την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΕ) 575/2013 και (ΕΕ) 876/2019, σχετικά με συγκεκριμένες προσαρμογές για την αντιμετώπιση της πανδημίας του COVID-19.

Πιο συγκεκριμένα, μεταξύ άλλων οι τροποποιήσεις αφορούν στα εξής:

- Μεταβατικές ρυθμίσεις σχετικά με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9: Παράταση της μεταβατικής περιόδου για τον μετριασμό των επιπτώσεων στα ίδια κεφάλαια από πιθανή απότομη αύξηση των προβλέψεων για αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες.
- Προληπτική αντιμετώπιση των στοιχείων ενεργητικού στην κατηγορία του λογισμικού.
- Αναθεωρημένος συντελεστής στήριξης για ΜΜΕ: Επέκταση της χρήσης του προνομιακού συντελεστή στάθμισης σε όλα τα ανοίγματα ΜΜΕ με εύρος από 76,19% έως 85%.
- Χαμηλότερος συντελεστής στάθμισης κινδύνου για ορισμένα δάνεια που χορηγούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα σε συνταξιούχους ή εργαζομένους με σύμβαση αορίστου χρόνου (35% αντί για 75%) και για τη χρηματοδότηση υποδομών (75% αντί για 100%).

4.8 Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

α. Χρηματοοικονομικά μέσα που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία

Ο ακόλουθος πίνακας συνοψίζει τη λογιστική και την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας και για τα οποία η εύλογη αξία διαφέρει σημαντικά από τη λογιστική αξία.

Χρηματοοικονομικά μέσα που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Όμιλος

	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία			
	31.12.2020	31.12.2020	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	26.738	26.676	-	-	26.676
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	12.173	12.678	4.322	7.184	1.172
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	48.078	48.123	37.381	10.742	-
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	910	937	-	937	-

	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία			
	31.12.2019	31.12.2019	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	29.094	28.754	-	-	28.754
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	6.053	6.255	957	4.325	973
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	43.469	43.504	31.164	12.340	-
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	1.365	1.443	-	1.443	-

Χρηματοοικονομικά μέσα που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Τράπεζα

	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία			
	31.12.2020	31.12.2020	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	25.375	25.313	-	-	25.313
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	11.908	12.407	4.322	6.913	1.172
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	47.084	47.129	37.056	10.073	-
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	910	937	-	937	-

	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία			
	31.12.2019	31.12.2019	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	27.825	27.484	-	-	27.484
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	5.831	6.034	957	4.104	973
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	42.482	42.518	30.908	11.610	-
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	1.365	1.443	-	1.443	-

Οι ακόλουθες μέθοδοι και παραδοχές χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας των ανωτέρω χρηματοοικονομικών μέσων στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019:

Η λογιστική αξία του ταμείου και των διαθεσίμων με τις κεντρικές τράπεζες, των απαιτήσεων κατά και των υποχρεώσεων προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, των λοιπών δανειακών υποχρεώσεων όπως και των δεδουλευμένων τόκων, προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών: Η εκτίμηση της εύλογης αξίας των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών διενεργείται με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών. Τα προεξοφλητικά επιτόκια βασίζονται στα τρέχοντα επιτόκια της αγοράς που προσφέρονται για χρηματοοικονομικά μέσα με παρόμοιους όρους σε δανειολήπτες με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος: Η εύλογη αξία των χρεογράφων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος υπολογίζεται με τη χρήση τιμών αγοράς ή με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών που βασίζονται σε τρέχοντα επιτόκια της αγοράς για χρεόγραφα με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

Υποχρεώσεις προς πελάτες: Η εύλογη αξία καταθέσεων άμεσης ζήτησης και καταθέσεων χωρίς προκαθορισμένη ημερομηνία λήξης προσδιορίζεται ως το πληρωτέο ποσό κατά την ημερομηνία αναφοράς. Η εύλογη αξία των προθεσμιακών καταθέσεων εκτιμάται με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών, βάσει επιτοκίων αγοράς που προσφέρονται για αντίστοιχα προϊόντα με παρόμοιες ημερομηνίες λήξης.

Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους: Η εύλογη αξία των υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους εκτιμάται βάσει τιμών αγοράς, ή σε περίπτωση που δεν υπάρχουν, με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών βάσει επιτοκίων αγοράς για πιστωτικούς τίτλους αντίστοιχης διάρκειας και με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

β. Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία

Οι ακόλουθοι πίνακες συνοψίζουν την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που επιμετρώνται σε εύλογη αξία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας, ανά Επίπεδο εύλογης αξίας, την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019:

Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2020	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση			
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	302	142	-	444
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	67	23	78	168
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	5.568	16	5.585
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	789	2.067	26	2.882
Σύνολο	**1.159**	**7.800**	**120**	**9.079**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	426	-	426
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	3.318	3	3.321
Σύνολο	**-**	**3.744**	**3**	**3.747**

31 Δεκεμβρίου 2019	**Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση**			
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	257	172	-	429
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	65	15	136	216
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	9	4.819	5	4.833
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	616	2.187	34	2.837
Σύνολο	**947**	**7.193**	**175**	**8.315**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	279	-	279
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	4	2.862	4	2.870
Σύνολο	**4**	**3.141**	**4**	**3.149**

Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2020	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση			
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	286	142	-	428
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	65	23	78	166
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	5.568	16	5.585
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	789	1.999	26	2.814
Σύνολο	**1.141**	**7.732**	**120**	**8.993**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	426	-	426
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	3.318	3	3.321
Σύνολο	**-**	**3.744**	**3**	**3.747**

31 Δεκεμβρίου 2019	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση			
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	237	173	-	410
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	60	16	136	212
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	9	4.819	5	4.833
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	616	2.106	33	2.755
Σύνολο	**922**	**7.114**	**174**	**8.210**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	279	-	279
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	4	2.863	3	2.870
Σύνολο	**4**	**3.142**	**3**	**3.149**

Οι ακόλουθοι πίνακες συνοψίζουν την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που έχουν καταχωρηθεί ως στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας και επιμετρώνται στην εύλογη αξία, στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019:

Δραστηριότητες προοριζόμενες προς πώληση - Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2020	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση			
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	6	20	-	26
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	1	-	1
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	1.354	1.719	10	3.083
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	115	126	-	241
Σύνολο	**1.475**	**1.866**	**10**	**3.351**

Δραστηριότητες προοριζόμενες προς πώληση - Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2019	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση			
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	4	16	-	20
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	1	-	1
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	1.095	1.612	12	2.719
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	130	133	-	263
Σύνολο	**1.229**	**1.762**	**12**	**3.003**

Μεταφορές μεταξύ του Επιπέδου 1 και του Επιπέδου 2

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020, ομόλογα λογιστικής αξίας €43 εκατ. που έχουν εκδοθεί από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM) και περιλαμβάνονται στην κατηγορία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, μεταφέρθηκαν από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 1, διότι κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 πληρούνταν τα κριτήρια ρευστότητας και εμπορευσιμότητας του συγκεκριμένου Επιπέδου που έχει θεσπίσει ο Όμιλος.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019, ομόλογα λογιστικής αξίας €85 εκατ. που έχουν εκδοθεί από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας «EFSF» και περιλαμβάνονται στην κατηγορία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, μεταφέρθηκαν από το Επίπεδο 1 στο Επίπεδο 2, διότι κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 δεν πήρούνταν τα κριτήρια ρευστότητας και εμπορευσιμότητας του συγκεκριμένου Επιπέδου που έχει θεσπίσει, ο Όμιλος.

Για όλες τις μεταφορές χρηματοοικονομικών στοιχείων μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων, γίνεται η παραδοχή ότι λαμβάνουν χώρα στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς.

Χρηματοοικονομικά μέσα του Επιπέδου 3

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του Επιπέδου 3 στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019 περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

(α) Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που αποτιμώνται με μοντέλα αποτίμησης, στα οποία χρησιμοποιούνται και σημαντικά, μη παρατηρήσιμα δεδομένα και περιλαμβάνουν προϊόντα τα οποία βασίζονται στη συσχέτιση μεταξύ διαφόρων δεικτών επιτοκίων. Επίσης, περιλαμβάνουν παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η αποτίμηση πιστωτικού κινδύνου (CVA) εκτιμήθηκε βάσει σημαντικών, μη παρατηρήσιμων δεδομένων και το ποσό που αντιστοιχεί στο CVA είναι σημαντικό σε σχέση με το σύνολο της εύλογης αξίας του παραγώγου.

(β) Χρεόγραφα που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, για τα οποία τα μοντέλα που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα περιθώρια πιστωτικού κινδύνου ή για τα οποία χρησιμοποιήθηκαν τιμές από τους εκδότες των χρεογράφων. Επίσης, περιλαμβάνουν δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, τα οποία αποτιμώνται μέσω της μεθόδου προεξόφλησης ταμειακών ροών και περιλαμβάνουν μη παρατηρήσιμα στην αγορά περιθώρια πιστωτικού κινδύνου.

(γ) Συμμετοχικούς τίτλους σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, μη εισηγμένους σε χρηματιστηριακή αγορά και η εύλογη αξία τους εκτιμάται βάσει μοντέλων προσεγγίσεων εισοδήματος ή αγοράς, όπου οι βασικές παράμετροι που χρησιμοποιούνται δεν είναι παρατηρήσιμες στην αγορά.

Ο κατωτέρω πίνακας παρουσιάζει τη συμφωνία όλων των αποτιμήσεων του Επιπέδου 3 για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019, συμπεριλαμβανομένων των πραγματοποιηθέντων και μη-πραγματοποιηθέντων κερδών/(ζημιών), που περιλαμβάνονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην κατάσταση λοιπών συνολικών εσόδων.

Μεταφορές προς και από το Επίπεδο 3

Σε τριμηνιαία βάση ο Όμιλος διενεργεί διεξοδική ανάλυση της κατηγοριοποίησης όλων των χρηματοοικονομικών στοιχείων σε επίπεδα εύλογης αξίας.

Για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, οι μεταφορές από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 3 αφορούν σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η προσαρμογή της εύλογης αξίας λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία τους. Οι μεταφορές από το Επίπεδο 3 στο Επίπεδο 2 αφορούν σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η προσαρμογή της εύλογης αξίας λόγω CVA δεν είναι πλέον σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία τους.

Για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019, οι μεταφορές από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 3 μετοχικούς τίτλους που έπαψαν να διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά.

Μεταβολή των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρώνται βάσει Επιπέδου 3 - Όμιλος

	2020		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**2**	**34**	**136**
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	6	-	(2)
Κέρδη/(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	(8)	-
Αποπληρωμές	-	-	(56)
Μεταφορά σε/(από) επίπεδο 3	5	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**13**	**26**	**78**

	2019		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**4**	**48**	**159**
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	(1)	-	(18)
Κέρδη/(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	(2)	-
Προσθήκες	-	1	12
Πωλήσεις	-	(14)	(1)
Αποπληρωμές	(1)	-	(16)
Μεταφορά σε/(από) επίπεδο 3	-	1	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**2**	**34**	**136**

Μεταβολή των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρώνται βάσει Επιπέδου 3 - Τράπεζα

	2020		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**2**	**34**	**136**
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	6	-	(2)
Κέρδη/(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	(7)	-
Αποπληρωμές	-	-	(56)
Μεταφορά σε/(από) επίπεδο 3	5	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**13**	**27**	**78**

	2019		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**4**	**48**	**159**
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	(1)	-	(18)
Κέρδη/(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	(2)	-
Προσθήκες	-	1	12
Πωλήσεις	-	(14)	(1)
Αποπληρωμές	(1)	-	(16)
Μεταφορά σε/(από) επίπεδο 3	-	1	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**2**	**34**	**136**

Στις αποπληρωμές του στοιχείου ”Υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων” για το έτος 2020, περιλαμβάνεται ποσό €32 εκατ. το οποίο αφορά δάνειο που αποαναγνωρίστηκε από την εν λόγω κατηγορία λόγω σημαντικής τροποποίησης και ταξινομήθηκε κατά την αρχική του αναγνώριση στα Δάνεια και λοιπές απαιτήσεις σε αποσβεσμένο κόστος.

Η μεταβολή των μη πραγματοποιημένων κερδών/(ζημιών) που περιλαμβάνεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, των χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία με μοντέλα αποτίμησης στα οποία χρησιμοποιήθηκαν σημαντικά μη άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα (Επίπεδο 3), αφορά στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και στα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, και ανέρχεται σε €(1) εκατ. και €8 εκατ. αντίστοιχα, για τον Όμιλο και την Τράπεζα, για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, και σε €(18) εκατ. και €1 εκατ. αντίστοιχα, για τον Όμιλο και την Τράπεζα, για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Διαδικασίες Αποτίμησης και Ελέγχου

Ο Όμιλος έχει θεσπίσει διάφορες διαδικασίες για να διασφαλίσει ότι η εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού υπολογίζονται σε λογική και δίκαιη βάση και έχει δημιουργήσει ένα κατάλληλο πλαίσιο δικλείδων ασφαλείας που είναι σχεδιασμένο ώστε να διασφαλίσει ότι οι εύλογες αξίες επικυρώνονται από μονάδες του Ομίλου που είναι ανεξάρτητες από τις μονάδες διαπραγματευτών που αναλαμβάνουν και τον αντίστοιχο κίνδυνο. Για το σκοπό αυτό, ο Όμιλος χρησιμοποιεί διάφορες πηγές δεδομένων για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών προϊόντων, οι οποίες αξιολογούνται μέσω εσωτερικών ανεξάρτητων διαδικασιών όπου αυτό είναι εφικτό.

Οι εύλογες αξίες των χρεωστικών τίτλων προσδιορίζονται είτε με αναφορά σε χρηματιστηριακές τιμές ενεργών αγορών ή με αναφορά σε προσφορά τιμών από εξωτερικούς διαπραγματευτές ή με αναφορά σε γενικώς αποδεκτά μοντέλα αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων που βασίζονται σε παρατηρήσιμα ή μη άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα, στις περιπτώσεις που οι δύο πρώτες μέθοδοι δεν είναι διαθέσιμες, καθώς επίσης με αναφορά σε σχετικές παραμέτρους της αγοράς, όπως επιτόκια, μεταβλητότητα δικαιωμάτων προαίρεσης, συναλλαγματικές ισοτιμίες κλπ.

Επιπρόσθετα ο Όμιλος, ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις να χρησιμοποιεί τιμές προερχόμενες από τρίτους των χρηματοοικονομικών στοιχείων διενεργώντας διαδικασίες επικύρωσης των τιμών στο βαθμό που αυτό είναι δυνατό, ή να χρησιμοποιεί τιμές με τις οποίες πραγματοποιήθηκαν οι τελευταίες συναλλαγές δεδομένης της απουσίας ενεργού αγοράς ή παρόμοιων συναλλαγών ή άλλων δεδομένων παρατηρήσιμων στην αγορά. Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία έχουν αποτιμηθεί με βάση τις παραπάνω μεθόδους, έχουν κατηγοριοποιηθεί στην χαμηλότερη βαθμίδα της ιεραρχίας της εύλογης αξίας (Επίπεδο 3).

Γενικότερα, οι εύλογες αξίες των χρεωστικών τίτλων του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων και των σημαντικών παραδοχών στα μοντέλα αποτίμησης, ελέγχονται και επικυρώνονται από τις ανεξάρτητες μονάδες του Middle Office και της Διαχείρισης Κινδύνων, σε συστηματική βάση.

Η εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων προσδιορίζεται με βάση τεχνικές αποτίμησης οι οποίες περιλαμβάνουν μοντέλα προεξόφλησης ταμειακών ροών, μοντέλα υπολογισμού δικαιωμάτων προαίρεσης («option pricing models») ή άλλα κατάλληλα για την κάθε περίπτωση, ευρέως αποδεκτά μοντέλα αποτίμησης. Επαρκείς διαδικασίες ελέγχου έχουν θεσπιστεί για την επικύρωση αυτών των μοντέλων συμπεριλαμβανομένων και των παραμέτρων που χρησιμοποιούνται στην αποτίμηση, σε συστηματική βάση. Οι μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Middle Office παρέχουν το απαραίτητο ελεγκτικό πλαίσιο ώστε να διασφαλίζεται ότι οι τιμές των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων είναι εύλογες και αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και οικονομικές συγκυρίες. Επιπρόσθετα, οι αποτιμήσεις των εξωχρηματιστηριακών (over-the-counter) παραγώγων συγκρίνονται σε ημερήσια βάση με τις αντίστοιχες τιμές αντισυμβαλλομένων, στα πλαίσια της ημερήσιας διαδικασίας παροχής εξασφαλίσεων και διακανονισμού παραγώγων.

Προσαρμογές Αγοράς στις Τιμές Αποτίμησης

Προσαρμογές για πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου εφαρμόζονται σε όλα τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα. Προσαρμογές για τον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο (own credit risk) εφαρμόζονται προκειμένου να απεικονίζεται ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου κατά την αποτίμηση των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων. Οι εν λόγω προσαρμογές υπολογίζονται με βάση τις αναμενόμενες ταμειακές ροές μεταξύ των δύο μερών, και λαμβάνουν υπόψη το διαφορετικό επίπεδο κινδύνου του κάθε αντισυμβαλλόμενου στην αποτίμηση αυτών των ροών. Στη διαμόρφωση των εν λόγω προσαρμογών λαμβάνονται υπόψη οι συμφωνίες περιορισμού της έκτασης του αναλαμβανόμενου πιστωτικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών για παροχή των αναγκαίων αμοιβαίων εξασφαλίσεων μεταξύ των αντισυμβαλλομένων, όπως αυτοί διέπονται και λειτουργούν βάσει των σχετικών συμβάσεων κάλυψης πιστωτικού κινδύνου, όσο και των συμφωνιών συμψηφισμού των εκατέρωθεν απαιτήσεων και υποχρεώσεων.

Ποσοτικές πληροφορίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται βάσει του Επιπέδου 3 | 31 Δεκεμβρίου 2020

Χρηματοοικονομικό Μέσο	Εύλογη Αξία	Μέθοδος Αποτίμησης	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα	Εύρος Δεδομένων Χαμηλό	Εύρος Δεδομένων Υψηλό
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	8	Βασισμένο σε Τιμή Εκδότη	Τιμή	102,00	102,00
	1	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	824 μ.β.	824 μ.β.
Παράγωγα επί επιτοκίων	10	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Μοντέλο για Υπολογισμό CVA/DVA	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	210 μ.β.	453 μ.β.
	(1)	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Συντελεστής ανταλλαγής ροών σταθερής λήξης για διαφορετικές χρονικές περιόδους	72,80%	100,00%
Λοιπά Παράγωγα	3	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Μοντέλο για Υπολογισμό CVA/DVA	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	210 μ.β.	453 μ.β.
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	26	Προσέγγιση εισοδήματος ή αγοράς	δ/α[1]	δ/α[1]	δ/α[1]
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	69	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	200 μ.β.	650 μ.β.

(1) Οι συμμετοχικοί τίτλοι σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων περιλαμβάνουν τίτλους που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργείς αγορές. Ελλείψει δεδομένων από ενεργείς αγορές, η εύλογη αξία των τίτλων αυτών εκτιμάται με τη χρήση μοντέλων προσεγγισης εισοδήματος ή αγοράς. Δεδομένης της διαφορετικής φύσης της επένδυσης σε κάθε μία από τις εταιρείες αυτές, δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση του εύρους των σημαντικών μη παρατηρήσιμων δεδομένων.

Ποσοτικές πληροφορίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται βάσει του Επιπέδου 3 | 31 Δεκεμβρίου 2019

Χρηματοοικονομικό Μέσο	Εύλογη Αξία	Μέθοδος Αποτίμησης	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα	Εύρος Δεδομένων Χαμηλό	Εύρος Δεδομένων Υψηλό
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	9	Βασισμένο σε Τιμή Εκδότη	Τιμή	93.76	100.00
	1	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	729 μ.β.	729 μ.β.
Λοιπά Παράγωγα	2	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Μοντέλο για Υπολογισμό CVA/DVA	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	91 μ.β.	697 μ.β.
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	34	Προσέγγιση εισοδήματος ή αγοράς	δ/α[1]	δ/α[1]	δ/α[1]
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	127	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	300 μ.β.	650 μ.β.

(1) Οι συμμετοχικοί τίτλοι σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων περιλαμβάνουν τίτλους που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργείς αγορές. Ελλείψει δεδομένων από ενεργείς αγορές, η εύλογη αξία των τίτλων αυτών εκτιμάται με τη χρήση μοντέλων προσεγγισης εισοδήματος ή αγοράς. Δεδομένης της διαφορετικής φύσης της επένδυσης σε κάθε μία από τις εταιρείες αυτές, δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση του εύρους των σημαντικών μη παρατηρήσιμων δεδομένων.

Ανάλυση Ευαισθησίας για τα σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα

Στα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων συμπεριλαμβάνονται δομημένα παράγωγα, για τα οποία μια σημαντική μεταβολή στους συντελεστές μεταβλητότητας ή συσχέτισης μεταξύ δύο μεταβλητών (δηλ. στο βαθμό συσχέτισης μεταξύ δύο διαφορετικών επιτοκίων ή μεταξύ επιτοκίων και συναλλαγματικών ισοτιμιών) ενδεχομένως να επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία των μεμονωμένων χρηματοοικονομικών μέσων, όμως η σημαντικότητα και η κατεύθυνση της μεταβολής εξαρτάται από το αν ο Όμιλος κατέχει θέση αγοράς (“long position”) ή θέση πώλησης (“short position”) στα προϊόντα αυτά, καθώς και από άλλους παράγοντες. Εξαιτίας της περιορισμένης έκθεσης του Ομίλου στα συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μέσα, μια εύλογη μεταβολή στα μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την αποτίμησή τους δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στα αποτελέσματα του Ομίλου. Στην ίδια κατηγορία περιλαμβάνονται παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επί επιτοκίων για τα οποία η προσαρμογή λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία των μέσων αυτών. Η προσαρμογή λόγω πιστωτικού κινδύνου του αντισυμβαλλομένου στις περιπτώσεις αυτές εξαρτάται κυρίως από την εσωτερική πιστοληπτική αξιολόγηση του εν λόγω αντισυμβαλλομένου. Μια εύλογη μεταβολή στο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των αντισυμβαλλόμενων αυτών δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων του Ομίλου και της Τράπεζας.

Στην κατηγορία Λοιπά παράγωγα περιλαμβάνονται παράγωγα για τα οποία η προσαρμογή λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία των μέσων αυτών. Μια εύλογη μεταβολή στο περιθώριο πιστωτικού κίνδυνου των αντισυμβαλλόμενων των μέσων αυτών δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία τους για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Η μέθοδος αποτίμησης των δανείων που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων περιλαμβάνει ως σημαντικό μη παρατηρήσιμο δεδομένο το περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των πελατών. Μια εύλογη μεταβολή στο αντίστοιχο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου δεν έχει σημαντική επίπτωση στην εύλογη αξία των εν λόγω δανείων για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

4.9 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό που προκύπτει από τον συμψηφισμό απεικονίζεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας, μόνο στην περίπτωση που υφίσταται συμβατικό δικαίωμα το οποίο επιτρέπει το συμψηφισμό των ποσών που έχουν καταχωρηθεί και παράλληλα υπάρχει πρόθεση είτε για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού, τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης αντίστοιχα, είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει μετά το συμψηφισμό. Ο Όμιλος και η Τράπεζα υπεισέρχονται σε κύριες συμβάσεις συμψηφισμού ή παρεμφερείς συμβάσεις, οι οποίες δεν πληρούν τα κριτήρια που έχουν θεσπιστεί από το εφαρμοστέο λογιστικό πρότυπο για συμψηφισμό στην κατάσταση οικονομικής θέσης, παρέχουν ωστόσο το δικαίωμα συμψηφισμού των συναφών ποσών σε περίπτωση αθέτησης των συμφωνηθέντων όρων από τον αντισυμβαλλόμενο (όπως λόγω χρεοκοπίας, αδυναμίας πληρωμής ή διεκπεραίωσης). Ο κατωτέρω πίνακας απεικονίζει τα αναγνωρισθέντα, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019, χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία είτε έχουν συμψηφιστεί είτε όχι αλλά υπόκεινται σε κύριες ή παρεμφερείς συμβάσεις συμψηφισμού καθώς επίσης και την καθαρή επίδραση που θα επέφερε στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας η πλήρης εξάσκηση των δικαιωμάτων συμψηφισμού ('Καθαρό ποσό').

α. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία υποκείμενα σε συμψηφισμό, εκτελεστές συμβάσεις συμψηφισμού και παρεμφερείς συμβάσεις

		Όμιλος				Τράπεζα			
31 Δεκεμβρίου 2020		**Παράγωγα χρηματο-πιστωτικά μέσα** [(1)]	**Συμβάσεις αγοράς επαναπώ-λησης χρεογράφων** [(2)]	**Καταθέσεις σε λογ/σμούς περιθωρίου** [(2)]	**Σύνολο**	**Παράγωγα χρηματο-πιστωτικά μέσα** [(1)]	**Συμβάσεις αγοράς επαναπώ-λησης χρεογράφων** [(2)]	**Καταθέσεις σε λογ/σμούς περιθωρίου** [(2)]	**Σύνολο**
Αναγνωρισθέντα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (Μικτό ποσό)		**6.311**	**200**	**6.557**	**13.068**	**6.311**	**200**	**6.557**	**13.068**
Θετικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν συμψηφιστεί		(726)	-	-	**(726)**	(726)	-	-	**(726)**
Αρνητικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα		-	-	(2.225)	**(2.225)**	-	-	(2.225)	**(2.225)**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Καθαρό ποσό)		**5.585**	**200**	**4.332**	**10.117**	**5.585**	**200**	**4.332**	**10.117**
Συναφή ποσά, μη συμψηφισθέντα στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	Χρηματοοικο-νομικά μέσα	(647)	(200)	-	**(847)**	(647)	(200)	-	**(847)**
	Ληφθείσες χρηματικές εγγυήσεις	(880)	-	-	**(880)**	(880)	-	-	**(880)**
Καθαρό ποσό		**4.058**	**-**	**4.332**	**8.390**	**4.058**	**-**	**4.332**	**8.390**

[(1)] Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό απαιτήσεις από Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2020.

[(2)] Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της Κατάστασης Χρηματοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας αντίστοιχα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020.

31 Δεκεμβρίου 2019		Όμιλος				Τράπεζα			
		Παράγωγα χρηματο-πιστωτικά μέσα [1]	Συμβάσεις αγοράς επαναπώλησης χρεογράφων [2]	Καταθέσεις σε λογ/σμούς περιθωρίου [2]	Σύνολο	Παράγωγα χρηματο-πιστωτικά μέσα [1]	Συμβάσεις αγοράς επαναπώλησης χρεογράφων [2]	Καταθέσεις σε λογ/σμούς περιθωρίου [2]	Σύνολο
Αναγνωρισθέντα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (Μικτό ποσό)		**5.276**	**175**	**4.104**	**9.555**	**5.276**	**175**	**4.104**	**9.555**
Θετικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν συμψηφιστεί		(443)	-	-	**(443)**	(443)	-	-	**(443)**
Αρνητικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα		-	-	(1.206)	**(1.206)**	-	-	(1.206)	**(1.206)**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Καθαρό ποσό)		**4.833**	**175**	**2.898**	**7.906**	**4.833**	**175**	**2.898**	**7.906**
Συναφή ποσά, μη συμψηφισθέντα στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	Χρηματοοικο-νομικά μέσα	(522)	(175)	-	**(697)**	(522)	(175)	-	**(697)**
	Ληφθείσες χρηματικές εγγυήσεις	(789)	-	-	**(789)**	(789)	-	-	**(789)**
Καθαρό ποσό		**3.522**	**-**	**2.898**	**6.420**	**3.522**	**-**	**2.898**	**6.420**

[1] Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό απαιτήσεις από Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2019.

[2] Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας αντίστοιχα, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019.

β. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις υποκείμενες σε συμψηφισμό, εκτελεστές συμβάσεις συμψηφισμού και παρεμφερείς συμβάσεις

31 Δεκεμβρίου 2020		Όμιλος			Τράπεζα		
		Παράγωγα χρηματο-πιστωτικά μέσα [1]	Συμβάσεις πώλησης επαναγοράς χρεογράφων	Σύνολο	Παράγωγα χρηματο-πιστωτικά μέσα [1]	Συμβάσεις πώλησης επαναγοράς χρεογράφων	Σύνολο
Αναγνωρισμένες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (Μικτό ποσό)		**6.272**	**517**	**6.789**	**6.272**	**517**	**6.789**
Αρνητικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν συμψηφιστεί		(726)	-	**(726)**	(726)	-	**(726)**
Καταθέσεις σε λογαριασμούς περιθωρίου		(2.225)	-	**(2.225)**	(2.225)	-	**(2.225)**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που απεικονίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Καθαρό ποσό)		**3.321**	**517**	**3.838**	**3.321**	**517**	**3.838**
Συναφή ποσά, μη συμψηφισθέντα στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	Χρηματοοικονομικά μέσα	(1.507)	(517)	**(2.024)**	(1.507)	(517)	**(2.024)**
	Δοθείσες χρηματικές εγγυήσεις	(1.217)	-	**(1.217)**	(1.217)	-	**(1.217)**
Καθαρό ποσό		**597**	**-**	**597**	**597**	**-**	**597**

[1] Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Υποχρεώσεις από Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2020.

31 Δεκεμβρίου 2019		Όμιλος			Τράπεζα		
		Παράγωγα χρηματο-πιστωτικά μέσα [1]	Συμβάσεις πώλησης επαναγοράς χρεογράφων	Σύνολο	Παράγωγα χρηματο-πιστωτικά μέσα [1]	Συμβάσεις πώλησης επαναγοράς χρεογράφων	Σύνολο
Αναγνωρισμένες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (Μικτό ποσό)		**4.519**	**500**	**5.019**	**4.519**	**500**	**5.019**
Αρνητικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν συμψηφιστεί		(443)	-	**(443)**	(443)	-	**(443)**
Καταθέσεις σε λογαριασμούς περιθωρίου		(1.206)	-	**(1.206)**	(1.206)	-	**(1.206)**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που απεικονίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Καθαρό ποσό)		**2.870**	**500**	**3.370**	**2.870**	**500**	**3.370**
Συναφή ποσά, μη συμψηφισθέντα στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	Χρηματοοικονομικά μέσα	(1.344)	(500)	**(1.844)**	(1.344)	(500)	**(1.844)**
	Δοθείσες χρηματικές εγγυήσεις	(1.072)	-	**(1.072)**	(1.072)	-	**(1.072)**
Καθαρό ποσό		**454**	**-**	**454**	**454**	**-**	**454**

[1] Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Υποχρεώσεις από Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2019.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: Τομείς δραστηριότητας

Ο Όμιλος παρακολουθεί τις δραστηριότητές του μέσω των ακόλουθων επιχειρηματικών τομέων:

Λιανικής τραπεζικής

Η λιανική τραπεζική περιλαμβάνει όλους τους ιδιώτες πελάτες, τους επαγγελματίες, τις μικρομεσαίες και τις μικρές επιχειρήσεις (επιχειρήσεις με ετήσιο τζίρο μέχρι €2,5 εκατ.). Η Τράπεζα, μέσω του εκτεταμένου δικτύου καταστημάτων και ψηφιακών δικτύων που διαθέτει, προσφέρει στους πελάτες της λιανικής τραπεζικής ευρύ φάσμα δανειακών προϊόντων (στεγαστικά, καταναλωτικά και χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις), καρτών (χρεωστικές, πιστωτικές και προπληρωμένες κάρτες), καταθετικών, επενδυτικών και ασφαλιστικών προϊόντων, καθώς επίσης και άλλα παραδοσιακά προϊόντα και υπηρεσίες.

Επιχειρηματικής και επενδυτικής τραπεζικής

Ο τομέας της επιχειρηματικής και επενδυτικής τραπεζικής περιλαμβάνει τις πιστοδοτήσεις όλων των μεγάλων και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων και τη χρηματοδότηση της ναυτιλίας εκτός των πιστοδοτήσεων που μεταφέρθηκαν στη μονάδα πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης και την επενδυτική τραπεζική. Ο Όμιλος προσφέρει στους πελάτες επιχειρηματικής τραπεζικής ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών, που περιλαμβάνουν την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών χρηματοοικονομικής και επενδυτικής φύσης, τη διαχείριση καταθέσεων, τη χορήγηση δανείων (σε ευρώ και σε ξένα νομίσματα), υπηρεσίες συναλλάγματος και την υποστήριξη εμπορικών δραστηριοτήτων.

Μονάδα πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης

Προκειμένου (α) να διαχειριστεί αποτελεσματικότερα τα δάνεια σε καθυστέρηση, τα Μη Εξυπηρετούμενα και τα καταγγελμένα δάνεια και (β) να διασφαλίσει πλήρη συμμόρφωση με την Πράξη 42/30.5.2014 και την Πράξη 47/9.2.2015 της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος και τον Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών (άρθρο 1 παρ.2 Ν. 4224/2013), η Τράπεζα συνέστησε τη μονάδα πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης η οποία έχει τη γενική ευθύνη διαχείρισης αυτών των δανείων σε νομικά πρόσωπα.

Χρηματαγορών – κεφαλαιαγορών και διαχείριση περιουσίας

Ο τομέας χρηματαγορών – κεφαλαιαγορών και διαχείριση περιουσίας περιλαμβάνει τη διαχείριση διαθεσίμων και χαρτοφυλακίου ιδιωτών, τη διαχείριση περιουσίας (αμοιβαία κεφάλαια και αμοιβαία κεφάλαια κλειστού τύπου), υπηρεσίες θεματοφυλακής, υπηρεσίες private equity καθώς και υπηρεσίες χρηματοοικονομικής μεσιτείας.

Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων

Ο Όμιλος προσφέρει ευρύ φάσμα ασφαλιστικών προϊόντων μέσω της θυγατρικής εταιρείας Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και άλλων θυγατρικών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. έχει ταξινομηθεί στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και στις διακοπείσες δραστηριότητες (Βλ. Σημείωση 29).

Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων

Οι διεθνείς τραπεζικές δραστηριότητες του Ομίλου, περιλαμβάνουν ευρύ φάσμα παραδοσιακών τραπεζικών υπηρεσιών, όπως χορήγηση λιανικών και εμπορικών πιστώσεων, τη χρηματοδότηση εμπορίου, τις υπηρεσίες συναλλάγματος και ανάληψης καταθέσεων. Επιπλέον, ο Όμιλος προσφέρει υπηρεσίες χρηματοδότησης της ναυτιλίας, επενδυτικής τραπεζικής και υπηρεσίες χρηματοοικονομικής μεσιτείας, μέσω του δικτύου καταστημάτων και θυγατρικών που διαθέτει στο εξωτερικό. Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019, η ΕΤΕ (Κύπρος) ΛΤΔ, και η CAC Coral Ltd έχουν ταξινομηθεί στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και στις διακοπείσες δραστηριότητες. Η Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2019 έχει αναμορφωθεί προκειμένου να μεταφερθούν από τις γραμμές μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση στις αντίστοιχες γραμμές της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις του Δικτύου Καταστήματος της Αιγύπτου («ΕΤΕ Αιγύπτου»). Τα κέρδη ή οι ζημίες από διακοπείσες δραστηριότητες για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, περιλαμβάνουν την ΕΤΕ Κύπρου ΛΤΔ («ΕΤΕ Κύπρου») και την CAC Coral Ltd. Το κέρδος ή ζημία από διακοπείσες δραστηριότητες της συγκριτικής περιόδου περιλαμβάνει τις Banca Romaneasca S.A. («Banca Romaneasca»), την ΕΤΕ Κύπρου και αναμορφώθηκε με τα αποτελέσματα της CAC Coral Ltd (η οποία ταξινομήθηκε στις διακοπείσες δραστηριότητες το Δεκέμβριο του 2019) και δεν περιλαμβάνει την ΕΤΕ Αιγύπτου (η οποία ταξινομήθηκε στις συνεχιζόμενες δραστηριότητες τον Ιούνιο του 2020).

Λοιπών δραστηριοτήτων

Περιλαμβάνουν τη διαχείριση ιδιόκτητης ακίνητης περιουσίας, τις αποθηκευτικές δραστηριότητες καθώς επίσης και τα μη κατανεμημένα έσοδα και δαπάνες του Ομίλου (έξοδα από τόκους δανεισμού μειωμένης εξασφάλισης, δάνεια προς το προσωπικό κ.λπ.) και απαλοιφή συναλλαγών μεταξύ τομέων. Στην περίοδο σύγκρισης το κέρδος ή ζημιά από διακοπείσες δραστηριότητες περιλαμβάνει την Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π. (προσφάτως Prodea Investments Α.Ε.). Η πώληση της Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π. ολοκληρώθηκε στις 23 Μαΐου 2019, (Βλ. Σημείωση 43 «Εξαγορές, πωλήσεις και συγχωνεύσεις εταιρειών» των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων όπως ενσωματώνονται στην Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση του 2019).

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

Από 1.1 έως 31.12.2020	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρηματικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης	Χρηματαγορών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων	Λοιπών δραστηριοτήτων	Όμιλος
Καθαρά έσοδα από τόκους	353	456	93	204	-	62	1	**1.169**
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	138	83	3	17	-	12	3	**256**
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	(26)	(3)	-	1.157	-	-	(31)	**1.097**
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	**465**	**536**	**96**	**1.378**	**-**	**74**	**(27)**	**2.522**
Άμεσες δαπάνες	(340)	(38)	(11)	(22)	-	(46)	(157)	**(614)**
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων [(1)]	(1.050)	(85)	(133)	(36)	-	(11)	(180)	**(1.495)**
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	**(925)**	**413**	**(48)**	**1.320**	**-**	**17**	**(364)**	**413**
Φόροι						-	-	**(11)**
Κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες								**402**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές								**(2)**
Κέρδη/(ζημίες) από διακοπείσες δραστηριότητες	-	-	-	-	(358)	(4)	-	**(362)**
Κέρδη που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας								**38**
Αποσβέσεις	68	4	1	2	-	6	73	**154**
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	867	53	116	25	-	11	34	**1.106**
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων περιουσιακώνσ τοιχείων	13	5	-	-	-	2	151	**171**

[(1)] Περιλαμβάνει αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, λογισμικού & λοιπών άϋλων περιουσιακών στοιχείων.

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

Από 1.1 έως 31.12.2019	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρηματικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης	Χρηματαγορών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων	Λοιπών δραστηριοτήτων	Όμιλος
Καθαρά έσοδα από τόκους	389	446	115	169	-	67	4	**1.190**
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	124	92	5	18	-	14	3	**256**
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	(27)	(14)	(3)	274	-	(5)	5	**230**
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	**486**	**524**	**117**	**461**	**-**	**76**	**12**	**1.676**
Άμεσες δαπάνες	(389)	(42)	(14)	(30)	-	(43)	(206)	**(724)**
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων [(1)]	(614)	61	10	(2)	-	(40)	(110)	**(695)**
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	**(517)**	**543**	**113**	**429**	**-**	**(7)**	**(304)**	**257**
Φόροι						-	-	(14)
Κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες								**243**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές								**(18)**
Κέρδη / (ζημίες) από διακοπείσες δραστηριότητες	-	-	-	-	(461)	(78)	59	**(480)**
Κέρδη που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας								**(255)**
Αποσβέσεις[(1)]	78	4	1	3	-	4	36	**126**
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	436	(92)	(33)	(8)	-	39	3	**345**
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	6	-	-	1	-	3	127	**137**

[(1)] Περιλαμβάνει αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσωμάτων παγίων στοιχείων και λογισμικού & λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων.

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρηματικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης	Χρηματαγορών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων	Λοιπών δραστηριοτήτων	Όμιλος
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2020								
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα	11.041	13.558	1.180	33.274	-	2.216	3.708	**64.977**
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους								**5.249**
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	2.206	699	-	-	3.699	652	3	**7.259**
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων								**77.485**
Υποχρεώσεις ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2020								
Υποχρεώσεις ανά τομέα	40.547	4.413	196	18.100	-	1.519	3.676	**68.451**
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους								**16**
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-	3.342	597	-	**3.939**
Σύνολο υποχρεώσεων								**72.406**

	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρηματικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης	Χρηματαγορών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων	Λοιπών δραστηριοτήτων	Όμιλος
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2019								
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα	14.356	12.429	1.482	20.033	-	2.479	3.739	**54.518**
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους								**5.277**
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	95	297	-	-	3.442	604	15	**4.453**
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων								**64.248**
Υποχρεώσεις ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2019								
Υποχρεώσεις ανά τομέα	36.406	3.272	148	10.430	-	1.668	3.553	**55.477**
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους								**12**
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-	2.831	651	-	**3.482**
Σύνολο υποχρεώσεων								**58.971**

Γεωγραφική κατανομή

Από 1.1 έως 31.12.2020

	Ελλάδα	Ν.Α. Ευρώπη	Άλλες χώρες	Σύνολο
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.107	55	7	**1.169**
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	244	11	1	**256**
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	1.097	4	(4)	**1.097**
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	**2.448**	**70**	**4**	**2.522**
Άμεσες δαπάνες	(568)	(32)	(14)	**(614)**
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων [1]	(1.484)	(9)	(2)	**(1.495)**
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	**396**	**29**	**(12)**	**413**
Φόροι				**(11)**
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες				**402**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές				**(2)**
Κέρδη/(ζημίες) από διακοπείσες δραστηριότητες	(358)	-	(4)	**(362)**
Ζημίες αναλογούσες σε μετόχους της Τράπεζας				**38**
Αποσβέσεις[1]	148	4	2	**154**
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	1.095	9	2	**1.106**
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού	169	2	-	**171**
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	2.446	42	8	**2.496**

[1] Περιλαμβάνει αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσωμάτων παγίων στοιχείων συμπεριλαμβανομένων των μισθώσεων και λογισμικού & λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων.

Γεωγραφική κατανομή

Από 1.1 έως 31.12.2019

	Ελλάδα	Ν.Α. Ευρώπη	Άλλες χώρες	Σύνολο
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.123	55	12	**1.190**
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	242	13	1	**256**
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	235	3	(8)	**230**
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	**1.600**	**71**	**5**	**1.676**
Άμεσες δαπάνες	(681)	(32)	(11)	**(724)**
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων [1]	(655)	(34)	(6)	**(695)**
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	**264**	**5**	**(12)**	**257**
Φόροι				**(14)**
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες				**243**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές				**(18)**
Κέρδη / (ζημίες) από διακοπείσες δραστηριότητες	(402)	(28)	(50)	**(480)**
Κέρδη αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας				**(255)**
Αποσβέσεις[1]	122	4	-	**126**
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	306	33	6	**345**
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού	134	3	-	**137**
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	2.366	45	10	**2.421**

[1] Περιλαμβάνει αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσωμάτων παγίων στοιχείων συμπεριλαμβανομένων των μισθώσεων και λογισμικού & λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: Καθαρά έσοδα από τόκους

	Όμιλος		Τράπεζα	
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Έσοδα τόκων από:				
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	71	14	72	15
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	7	9	7	9
Επενδυτικά χρεόγραφα	195	209	191	204
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	1.102	1.214	1.006	1.120
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	**1.375**	**1.446**	**1.276**	**1.348**
Έξοδα τόκων από:				
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	(17)	(34)	(17)	(36)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	(102)	(161)	(96)	(151)
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	(59)	(42)	(59)	(40)
Υποχρεώσεις απόμισθώσεις	(28)	(19)	(44)	(47)
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	**(206)**	**(256)**	**(216)**	**(274)**
Καθαρά έσοδα από τόκους	**1.169**	**1.190**	**1.060**	**1.074**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: Καθαρά έσοδα από προμήθειες

	Όμιλος		Τράπεζα	
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Θεματοφυλακής, χρηματιστηριακών υπηρεσιών & επενδυτικής τραπεζικής	13	10	8	4
Λιανικής τραπεζικής	51	44	49	40
Επιχειρηματικών χορηγήσεων	83	89	74	82
Τραπεζικών εργασιών διαμεσολάβησης και καταθέσεων	99	102	97	100
Διαχείρισης κεφαλαίων	10	11	-	-
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	**256**	**256**	**228**	**226**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου

	Όμιλος		Τράπεζα	
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Καθαρό αποτέλεσμα εμπορικού χαρτοφυλακίου και λοιπά καθαρά μη πραγματοποιημένα κέρδη / (ζημίες) χρηματοοικονομικών στοιχείων	-	62	-	62
Καθαρά κέρδη / (ζημίες) από πώληση χρεωστικών τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	386	109	383	110
Σύνολο	**386**	**171**	**383**	**172**

Τα καθαρά κέρδη / (ζημίες) από πώληση χρεωστικών τίτλων του επενδυτικού χαρτοφυλακίου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 περιλαμβάνουν το κέρδος από την πώληση Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου ύψους €373 εκατ. (2019: €27 εκατ.).

Τον Φεβρουάριο του 2019, η Τράπεζα προέβει σε σύμβαση ανταλλαγής επιτοκίων με το Ελληνικό Δημόσιο με τρία ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου λήξης 2023, 2025 και 2026 συνολικής ονομαστικής αξίας €3.314 εκατ. και εύλογης αξίας €3.282 εκατ. Από τη συναλλαγή αναγνωρίστηκε κέρδος ποσού €65 εκατ. στο κονδύλι «καθαρό αποτέλεσμα εμπορικού χαρτοφυλακίου και λοιπά καθαρά μη πραγματοποιημένα κέρδη / (ζημίες) χρηματοοικονομικών στοιχείων», το οποίο περιλαμβάνει τον αντιλογισμό της αποτίμησης πιστωτικού κινδύνου («CVA») από τη σύμβαση ανταλλαγής επιτοκίων με το Ελληνικό Δημόσιο.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)

	Όμιλος		Τράπεζα	
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Έσοδα από μη τραπεζικές εργασίες	44	66	11	37
Έσοδα από μερίσματα	4	4	12	11
Εισφορές σε Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Εξυγίανσης	(52)	(53)	(49)	(51)
Παρακρατούμενοι φόροι και τέλη επί δανείων	(55)	(58)	(55)	(57)
Σύνολο	**(59)**	**(41)**	**(81)**	**(60)**

Οι εισφορές στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Εξυγίανσης για την Τράπεζα περιλαμβάνουν €31 εκατ. που αφορούν την τακτική εισφορά στο σκέλος εξυγίανσης του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων («ΤΕΚΕ») (2019: €34 εκατ.) και €18 εκατ. εισφορές στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (Single Resolution Fund, («SRF»)) (2019: €16 εκατ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: Δαπάνες προσωπικού

	Όμιλος		Τράπεζα	
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Μισθοί και λοιπές παροχές προσωπικού	507	594	479	565
Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών (βλέπε Σημείωση 11)	10	11	10	10
Σύνολο	**517**	**605**	**489**	**575**

Οι μισθοί και οι λοιπές παροχές προσωπικού περιλαμβάνουν το ποσό των €26 εκατ. (2019: €26 εκατ.), το οποίο καταβλήθηκε στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ύστερα από την ένταξη του ταμείου σύνταξης των υπαλλήλων της Εθνικής Τράπεζας στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ την 1 Αυγούστου 2008, σύμφωνα με το Ν.3655/2008. Το ποσό αυτό θα καταβάλλεται στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για τα επόμενα 3 έτη μέχρι το 2023 (βλέπε Σημείωση 11).

Επίσης, για το έτος 2020 περιλαμβάνουν ποσό €37 εκατ. σχετικό με το εκτιμώμενο επιπρόσθετο κόστος ασφαλιστικών εισφορών για εργαζομένους οι οποίοι ασφαλίζονται στο Λογαριασμό Επικουρήσεως Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας («ΛΕΠΕΤΕ»). Το 2019, αντίστοιχο ποσό ανερχόταν σε €90 εκατ. για τα έτη 2018-2019 (βλ. Σημείωση 11).

Ο μέσος αριθμός εργαζομένων του Ομίλου σε συνεχιζόμενες δραστηριότητες για την περίοδο από την 1 Ιανουαρίου 2020 μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθε σε 9.516 (2019: 10.147) και για την Τράπεζα σε 8.191 (2019: 8.783). Η μείωση στον αριθμό του προσωπικού το 2020 οφείλεται στο πρόγραμμα εθελούσιας αποχώρησης στο οποίο συμμετείχαν 863 και 840 εργαζόμενοι του Ομίλου και της Τράπεζας αντίστοιχα (βλ. Σημείωση 11).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό

Ι. Προγράμματα καθορισμένης εισφοράς

Ταμείο Σύνταξης Προσωπικού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Δυνάμει του Ν. 3655/2008 που τέθηκε σε ισχύ τον Απρίλιο του 2008, το ταμείο κύριας σύνταξης της Τράπεζας, το οποίο ήταν πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, εντάχθηκε στον κύριο κλάδο σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ από την 1 Αυγούστου 2008. Σύμφωνα με το Ν. 3655/2008, η Τράπεζα θα καταβάλει €26 εκατ. στο ΙΚΑ -ΕΤΑΜ, ετησίως για 15 έτη, με έναρξη το Δεκέμβριο του 2009. Σύμφωνα με το εν λόγω νόμο, οι εργοδοτικές εισφορές της Τράπεζας, θα μειώνονται ισόποσα κάθε 3 έτη, από 26,50% το 2013, να μειωθεί στο 13,33% πάνω στο μικτό μισθό για τους εργαζόμενους που ανήκαν σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό Ταμείο πριν την 1 Ιανουαρίου 1993.

Ενώ, σε εφαρμογή του Ν.4387/2016 και της Υπουργικής Απόφασης Φ11321/ΟΙΚ.45947/1757/2016 (Φ.Ε.Κ. 4458/Β/30.12.2016) οι εργοδοτικές εισφορές μειώθηκαν ισόποσα ξεκινώντας από την 1 Ιανουαρίου 2017, ώστε το 2020 ήταν 13,33% (31 Δεκεμβρίου 2019: 14,98%). Επιπρόσθετα, με τον ίδιο νόμο εφαρμόστηκε για πρώτη φορά, το μέγιστο ύψος μικτών μηνιαίων αποδοχών €5.860,80, επί των οποίων κρατούνται εργοδοτικές εισφορές (το ποσό αυξήθηκε σε €6.500 την 1 Φεβρουαρίου 2019). Οι εργοδοτικές εισφορές για τους εργαζομένους που εντάχθηκαν σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό ταμείο μετά την 1 Ιανουαρίου 1993, θα παραμείνουν στο 13,33%.

Λογαριασμός Επικούρησης Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος ("ΛΕΠΕΤΕ")

Την 10 Ιουνίου 2019 δημοσιεύτηκε νομοθετική ρύθμιση (άρθρο 24, Ν. 4618/2019), με την οποία επί της ουσίας μεταφέρονται οι εργαζόμενοι της Τράπεζας και οι συνταξιούχοι από το ΛΕΠΕΤΕ στο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών («ΕΤΕΑΕΠ»), το Ελληνικό Κρατικό επικουρικό συνταξιοδοτικό ταμείο, και η οποία προέβλεπε, μεταξύ άλλων, ότι η Τράπεζα θα έπρεπε να καλύπτει τα εξής κόστη:

(α) από την 1 Ιανουαρίου 2019 και εφεξής τις αναλογούσες εισφορές επικουρικής ασφάλισης για τους εργαζόμενους που μεταφέρθηκαν στον ΕΤΕΑΕΠ. Οι ισχύοντες συντελεστές είναι 3,50% από την 1 Ιανουαρίου έως την 31 Μαΐου 2019, 3,25% από την 1 Ιουνίου 2019 έως την 31 Μαΐου 2022 και 3,00% από την 1 Ιουνίου 2022 και εφεξής,

(β) αναδρομική πληρωμή των συντάξεων του 2018, οι οποίες θα υπολογιστούν σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται από το Ν. 4618/2019. Το ποσό εκτιμάται από την Τράπεζα ότι θα ανέλθει σε €50 εκατ. Από το Ν. 4618/2019 προβλέπεται επίσης ότι η καταβολή γίνεται κατά το 1/5 του συνολικού ποσού έως την 31 Αυγούστου 2019 και το υπόλοιπο τμηματικά και πάντως το αργότερο την 31 Δεκεμβρίου 2020,

(γ) συμπληρωματική ασφαλιστική εισφορά €40 εκατ. ετησίως για τα έτη 2019 έως 2023,

(δ) συμπληρωματική εργοδοτική εισφορά από την 1 Ιανουαρίου 2024 και εφεξής η οποία θα προσδιορίζεται με αναλογιστική μελέτη η οποία θα συντάσσεται από την Ελληνική Αναλογιστική Αρχή. Η Τράπεζα δεν μπορεί να εκτιμήσει τα σχετικά κόστη, καθώς ο Ν. 4618/2019 δεν παρέχει τη βάση επί της οποίας θα διενεργηθεί η σχετική μελέτη ούτε την απαιτούμενη σαφήνεια ως προς τον βαθμό κάλυψης τυχόν ελλειμμάτων από την πλευρά της Τράπεζας, και

(ε) τις αναλογούσες εισφορές των εργαζομένων για την περίοδο 1 Ιανουαρίου έως 31 Μαΐου 2019 μόνο.

Σε συνέχεια της νομοθετικής αυτής τροποποίησης και της σχετικής Υπουργικής Απόφασης 28153/276/21.6.2019, η Τράπεζα υπέβαλε στις 5 Ιουλίου 2019 δήλωση στο ΕΤΕΑΕΠ, με την οποία το ενημέρωνε ότι θα εξακολουθήσει να καταβάλλει στο ΕΤΕΑΕΠ, από την 1 Ιουνίου 2019 και εφεξής, τις αναλογούσες, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, επικουρικές ασφαλιστικές εισφορές εργοδότη και εργαζομένων σε σχέση με τα πρόσωπα (εργαζόμενους) που είχαν ασφαλισθεί από το ΛΕΠΕΤΕ μέχρι την έκδοση της προαναφερόμενης νομοθετικής τροποποίησης. Η Τράπεζα επεσήμανε ότι έχει τερματιστεί οποιαδήποτε ιδιωτική σχέση μεταξύ της Τράπεζας και του ΛΕΠΕΤΕ και επομένως δεν θα πραγματοποιηθεί στο μέλλον κανενός είδους πληρωμή.

Στις 2 Ιουλίου 2019 και 29 Νοεμβρίου 2019, η Τράπεζα κατέβαλε ποσό €36 εκατ. και €4 εκατ., αντίστοιχα, σε σχέση με τη συμπληρωματική εισφορά για το 2019 και την 3 Φεβρουαρίου 2020 η Τράπεζα κατέβαλε €20 εκατ. σε σχέση με την πρώτη δόση της συμπληρωματικής ασφαλιστικής εισφοράς για το 2020 όπως απαιτείται από την Υπουργική Απόφαση (βλ. (γ) ανωτέρω).

Την 19 Μαρτίου 2020, ψηφίστηκε νομοθετική τροπολογία (άρθρο 63, Ν.4680/2020) επί του άρθρου 24 του Ν.4618/2019 (η «τροποποίηση»), τροποποιώντας το προηγούμενο καθεστώς που περιγράφεται ανωτέρω. Σύμφωνα με την τροποποίηση, οι ασφαλισμένοι στο ΛΕΠΕΤΕ καθίστανται ασφαλισμένοι του τ. ΕΤΕΑΕΠ και διέπονται τώρα από τις διατάξεις της νομοθεσίας του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης («e-ΕΦΚΑ»). Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, η Τράπεζα να είναι υπόχρεη στις καθορισμένες εισφορές, όπως αναφέρεται ανωτέρω στην περίπτωση (α). Η Τράπεζα υποχρεούται επίσης να καταβάλλει στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ, για τα έτη 2018-2032 επιπρόσθετη ασφαλιστική εισφορά, η οποία ανέρχεται κατ' έτος σε ποσοστό 12,0% επί των μεικτών αποδοχών των απασχολούμενων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας στην Τράπεζα στις 31 Δεκεμβρίου του αντίστοιχου έτους. Η ετήσια επιπρόσθετη εισφορά από την Τράπεζα για το έτος 2018 καταβλήθηκε την 29 Ιουνίου 2020 και για τα υπόλοιπα έτη μέχρι θα πρέπει να καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του πρώτου τριμήνου του αμέσως επόμενου έτους. Με την επιπρόσθετη εισφορά της Τράπεζας για τα έτη 2019 και 2020 συμψηφίζεται η πρόσθετη εισφορά που έχει καταβληθεί από την Τράπεζα στο τ. ΕΤΕΑΕΠ κατ' εφαρμογή του άρθρου 24 του Ν.4618/2019, ως ίσχυε πριν την αντικατάστασή του με το παρόν. Με τις ως άνω εισφορές εξαντλείται η υποχρέωση της Τράπεζας έναντι του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ καθώς και έναντι οποιουδήποτε άλλου τρίτου.

Υπάρχουν εκκρεμείς αγωγές εναντίον της Τράπεζας από το ΛΕΠΕΤΕ και πρώην εργαζομένους οι οποίοι αμφισβητούν ότι είναι πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών και ισχυρίζονται ότι η Τράπεζα έχει υποχρέωση να καλύψει όποιο έλλειμμα προκύπτει. Η Τράπεζα, για μία από τις αποφάσεις που εκδικάστηκαν στο Πρωτοδικείο άσκησε προσφυγή απευθείας στον Άρειο Πάγο. Τον Δεκέμβριο του 2020, το Ανώτατο Δικαστήριο εξέδωσε τις αποφάσεις 1238/2020 και 1239/2020 σχετικά με τις προσφυγές που υποβλήθηκαν από την Τράπεζα και τους αντίδικους, οι οποίες συζητήθηκαν την 17 Δεκεμβρίου 2019. Πιο συγκεκριμένα, η απόφαση 1239/2020 αποδέχθηκε την έφεση της Τράπεζας και η απόφαση 1238/2020 απέρριψε την - επικουρική - έφεση των αντιδίκων.

Λοιπά συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένης εισφοράς

Το κατάστημα του Λονδίνου, Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ., Προνομιούχος Α.Ε. Γενικών Αποθηκών Ελλάδος και η Εθνική Leasing Α.Ε. καταβάλλουν εργοδοτικές εισφορές σε προγράμματα καθορισμένης εισφοράς.

Προγράμματα υγείας καθορισμένης εισφοράς

Η Τράπεζα καταβάλλει καθορισμένες εισφορές προς το Ταμείο Υγείας Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας («Τ.Υ.Π.Ε.Τ.»), οι οποίες ανέρχονται σε 6,25% των αποδοχών των εργαζομένων. Οι εισφορές μελών εν ενεργεία ανέρχονται σε 2,5% των αποδοχών τους. Επιπλέον εισφορές καταβάλλονται για ασφαλιζόμενα μέλη της οικογένειας των ασφαλισμένων (όπως σύζυγος που δεν εργάζεται και παιδιά), ενώ αυξάνονται περισσότερο σε περίπτωση ασφάλισης συζύγου που εργάζεται και μελών της πατρικής οικογένειας. Οι εισφορές συνταξιούχων μελών ανέρχονται σε 4% των συντάξεών τους ενώ πρόσθετες εισφορές καταβάλλονται για άλλα ασφαλιζόμενα μέλη της οικογένειάς τους. Το Τ.Υ.Π.Ε.Τ. παρέχει κάλυψη για υγειονομική περίθαλψη στους εργαζόμενους πριν και μετά τη συνταξιοδότησή τους, και στα ασφαλισμένα σε αυτό μέλη της οικογένειάς τους.

Το συνολικό ποσό των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σε κρατικά ταμεία και προγράμματα καθορισμένων εισφορών που καταβλήθηκαν για το 2020 και 2019 ανήλθε σε €171 εκατ. και €238 εκατ. αντίστοιχα. Για την Τράπεζα τα αντίστοιχα ποσά ανήλθαν σε €166 εκατ. και €232 εκατ. Όπως προαναφέρθηκε, το Ταμείο Σύνταξης Προσωπικού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος εντάχθηκε την 1 Αυγούστου 2008 στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και επομένως σταμάτησε να υφίστανται ως ξεχωριστό ταμείο καθορισμένων εισφορών.

Ταμείο Αυτασφάλειας Προσωπικού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Μέχρι και το 2013, η Τράπεζα δεν κατέβαλλε εισφορές στο παραπάνω ταμείο. Έπειτα από σχετική τροποποίηση του κανονισμού του, από 1 Ιανουαρίου 2014, η Τράπεζα καταβάλλει οικειοθελώς εισφορές οι οποίες ανέρχονται σε 2% επί των πάσης φύσεως αποδοχών έως του ύψους των €11.556,00.

II. Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Αποζημιώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Οι περισσότερες εταιρείες του Ομίλου είναι υποχρεωμένες από το νόμο που ισχύει στις χώρες τις οποίες εδρεύουν να παρέχουν αποζημίωση στους εργαζόμενους που αποχωρούν από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης. Οι αποζημιώσεις αυτές είναι συνήθως ένα εφάπαξ ποσό με βάση τον τελικό μισθό και τα χρόνια υπηρεσίας, ο υπολογισμός του οποίου διαφέρει ανά χώρα και κατηγορία εργαζομένου (π.χ. στην Ελλάδα η αποζημίωση των υπαλλήλων, των εργατοτεχνιτών και των δικηγόρων υπολογίζεται βάσει διαφορετικής κλίμακας). Σε ορισμένες περιπτώσεις οι κανονισμοί των εταιρειών του Ομίλου προβλέπουν επιπλέον αποζημίωση πέραν της προβλεπόμενης από το νόμο.

Σύμφωνα με τον Ν. 4046/2012 και της υπ' αριθμόν 6/28.2.2012 Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου, από την 14 Φεβρουαρίου 2012 και μετά, οι συμβάσεις εργασίας των εργαζομένων που λήγουν με τη συμπλήρωση ορίου ηλικίας ή με τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων συνταξιοδότησης νοούνται ως συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου και σε περίπτωση λύσης αυτών, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 2112/1920.

Πριν τεθεί σε εφαρμογή ο παραπάνω νόμος, οι ανωτέρω συμβάσεις εργασίας για την Τράπεζα ήταν ορισμένου χρόνου και κατά συνέπεια δεν είχε σχηματιστεί αντίστοιχη πρόβλεψη για αποζημιώσεις προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία.

Στις 12 Νοεμβρίου 2012 ο νέος Ν. 4093/2012, (ΦΕΚ Α΄222), μείωσε την πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία στην περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησης με βάση τα οριζόμενα του Ν. 2112/1920. Σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου νόμου, το μέγιστο ποσό αποζημίωσης απόλυσης των υπαλλήλων περιορίζεται σε 12 μηνιαίους μισθούς αντί για 24 μισθούς.

Επιπλέον, οι μεταβατικές διατάξεις του εν λόγω νόμου προβλέπουν ότι για τους υπαλλήλους οι οποίοι την 12 Νοεμβρίου 2012 είχαν συμπληρωμένα 17 ή παραπάνω έτη υπηρεσίας στον ίδιο εργοδότη η αποζημίωση περιορίζεται σε 1 επιπλέον μηνιαίο μισθό για κάθε συμπληρωμένο έτος και μέχρι 24 μηνιαίους μισθούς. Σε περίπτωση απόλυσης ο επιπλέον μισθός περιορίζεται σε 2.000 ευρώ.

Παροχές εφάπαξ και σύνταξης

Οι περισσότεροι εργαζόμενοι της πρώην Εθνοκάρτας δικαιούνται παροχών που απορρέουν από ομαδικά συμβόλαια τύπου Deposit Administration Fund ("DAF"), τα οποία παρέχουν εφάπαξ και σύνταξη, πλέον αυτών που παρέχονται από τα κύρια ταμεία τους. Οι παροχές αυτές εξαρτώνται συνήθως από το μισθό των εργαζομένων και τα έτη υπηρεσίας, και ποικίλουν ανάλογα με τις διατάξεις κάθε συμβολαίου.

Παροχές προς παιδιά εργαζόμενων

Στα παιδιά των εργαζόμενων παρέχονται εφάπαξ ποσά τα οποία επίσης βασίζονται στο μισθό των γονέων και τη σύνταξή τους, εφόσον πρόκειται για συνταξιούχους, καθώς και την ηλικία στην οποία το παιδί λαμβάνει την παροχή. Τέτοιες παροχές λαμβάνουν τα παιδιά υπαλλήλων της πρώην Εθνοκάρτας μέσω συμβολαίου τύπου DAF, καθώς και παιδιά υπαλλήλων της Τράπεζας μέσω σχετικού Λογαριασμού.

Τα έξοδα των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών και αποζημιώσεων που έχουν αναγνωρισθεί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων αναλύονται ως ακολούθως:

Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Κόστος υπηρεσίας	7	7	7	6
Καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος στην καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών	3	4	3	4
Ζημίες / (έσοδα) από περικοπές / διακανονισμούς και λοιπά έξοδα / (έσοδα)	108	85	106	84
Μείον ποσά που αναγνωρίστηκαν στα έξοδα αναδιοργάνωσης	(108)	(85)	(106)	(84)
Σύνολο	**10**	**11**	**10**	**10**

Το 2020, οι ζημιές / (έσοδα) από περικοπές / διακανονισμούς και τα λοιπά έξοδα / (έσοδα) περιλαμβάνουν κυρίως το κόστος του προγράμματος εθελουσίας αποχώρησης των εργαζομένων του 2020, καθώς κ του σε εξέλιξη προγράμματος της εθελούσιας αποχώρησης των εργαζομένων κυρίως της Τράπεζας και των θυγατρικών εσωτερικού του 2019, ποσού €108 εκατ. για τον Όμιλο και €106 εκατ. για την Τράπεζα.

Επιπλέον, το ποσό των €108 εκατ. έχει αναγνωριστεί ως κόστος αναδιοργάνωσης της Τράπεζας (βλ. Σημείωση 14), το οποίο αναγνώρισε η Τράπεζα κατά την διάρκεια του 2020, στο πλαίσιο του 2019 Σχεδίου Αναδιάρθρωσης από το οποίο έχει δεσμευτεί να περιορίσει τον αριθμό του προσωπικού στην Ελλάδα (βλ. Σημείωση 46).

Το 2019, οι ζημιές / (έσοδα) από περικοπές / διακανονισμούς και τα λοιπά έξοδα / (έσοδα) περιλαμβάνουν το κόστος του σε εξέλιξη προγράμματος της εθελούσιας αποχώρησης των εργαζομένων της Τράπεζας, ποσού €85 εκατ. για τον Όμιλο και €84 εκατ. για την Τράπεζα.

Επιπλέον, το ποσό των €85 εκατ. έχει αναγνωριστεί ως κόστος αναδιοργάνωσης της Τράπεζας (βλ. Σημείωση 14), το οποίο αναγνώρισε η Τράπεζα κατά την διάρκεια του 2019, στο πλαίσιο του 2019 Σχεδίου Αναδιάρθρωσης από το οποίο έχει δεσμευτεί να περιορίσει τον αριθμό του προσωπικού στην Ελλάδα (βλ. Σημείωση 46).

Καθαρή υποχρέωση στην κατάσταση Οικονομικής Θέσης

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	146	141	146	141
Εύλογες αξίες περιουσιακών στοιχείων	(2)	(6)	(2)	(6)
	144	**135**	**144**	**135**
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	156	132	153	129
Σύνολο	**300**	**267**	**297**	**264**

Κίνηση καθαρής υποχρέωσης

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2020	2019	2020	2019
Καθαρή υποχρέωση κατά την έναρξη της περιόδου	**267**	**239**	**264**	**237**
Εργοδοτικές εισφορές	(5)	(6)	(5)	(6)
Παροχές καταβληθείσες	(98)	(87)	(95)	(86)
Σύνολο εξόδων που αναγνωρίσθηκαν στα αποτελέσματα της χρήσης- συνεχιζόμενες δραστηριότητες	118	96	116	94
Ποσό αναγνωριζόμενο στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	18	25	17	25
Καθαρή υποχρέωση κατά τη λήξη της περιόδου	**300**	**267**	**297**	**264**

Προσαρμογές στην καθαρή υποχρέωση

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2020	2019	2020	2019
Υποχρέωση (κέρδος)/ζημιά από αλλαγή των υποθέσεων	15	24	15	24
Υποχρέωση (κέρδος)/ζημιά από εμπειρικές προσαρμογές	3	1	2	1
Ποσό αναγνωριζόμενο στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	**18**	**25**	**17**	**25**

Κατά το 2021, ο Όμιλος και η Τράπεζα αναμένεται να καταβάλουν €13 εκατ. και €13 εκατ. αντίστοιχα σε εισφορές προς ταμεία χρηματοδοτούμενων παροχών και να καταβάλλουν €39 εκατ. και €39 εκατ. αντίστοιχα σε αποζημιώσεις.

Κίνηση υποχρέωσης προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2020	2019	2020	2019
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών κατά την έναρξη της περιόδου	**273**	**250**	**270**	**248**
Κόστος υπηρεσίας-συνεχιζόμενες δραστηριότητες	7	7	7	6
Χρηματοοικονομικό κόστος-συνεχιζόμενες δραστηριότητες	3	4	3	4
Εισφορές εργαζομένων	1	2	1	2
Παροχές ταμείων	(10)	(13)	(10)	(13)
Παροχές καταβληθείσες από τον Όμιλο / Τράπεζα	(98)	(87)	(95)	(86)
Ζημιές/(κέρδη) από περικοπές/ διακανονισμούς- συνεχιζόμενες δραστηριότητες	108	85	106	84
Προσαρμογές (κέρδη)/ζημιές:				
Ζημίες/(κέρδη) από μεταβολές χρηματοοικονομικών παραδοχών	15	24	15	24
Ζημίες/(κέρδη) από μεταβολές δημογραφικών παραδοχών	-	-	-	-
Ζημίες/(κέρδη) από μεταβολές εμπειρικών παραδοχών	3	1	2	1
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών κατά τη λήξη της περιόδου	**302**	**273**	**299**	**270**

Συμφωνία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2020	2019	2020	2019
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών κατά την έναρξη της περιόδου	**6**	**11**	**6**	**11**
Εργοδοτικές εισφορές	5	6	5	6
Εισφορές εργαζομένων	1	2	1	2
Παροχές ταμείων	(10)	(13)	(10)	(13)
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών κατά τη λήξη της περιόδου	**2**	**6**	**2**	**6**

Οι μέσες σταθμισμένες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό των εξόδων προγραμμάτων καθορισμένων παροχών για τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019 είναι:

Μέσες σταθμισμένες αναλογιστικές παραδοχές στο τέλος της περιόδου

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2020	2019	2020	2019
Επιτόκιο προεξόφλησης	0,5%	1,0%	0,5%	1,0%
Πληθωρισμός	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%
Ρυθμός αύξησης συντάξεων	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Διάρκεια προγραμμάτων	12,5	12,2	13,0	12,3

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ανάλυση ευαισθησίας για κάθε σημαντική αναλογιστική παραδοχή παραθέτοντας πώς η υποχρέωση καθορισμένων παροχών θα επηρεαζόταν από τις μεταβολές στη σχετική αναλογιστική παραδοχή και οι οποίες θα ήταν πιθανές κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Ανάλυση ευαισθησίας σημαντικών αναλογιστικών παραδοχών-Όμιλος

		31 Δεκεμβρίου 2020
Αναλογιστική παραδοχή	**Μεταβολή στην παραδοχή**	**Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών**
Επιτόκιο προεξόφλησης	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	(5,6) %
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	7,0%
Πληθωρισμός	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	0,5%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(0,5)%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	4,8%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(4,5)%
Ρυθμός αύξησης συντάξεων	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	1,1%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(1,0)%
Αναμενόμενη διάρκεια ζωής	Πλέον ενός έτους	0,9%
	Λιγότερο από ένα έτος	(0,9)%

Ανάλυση ευαισθησίας σημαντικών αναλογιστικών παραδοχών-Τράπεζα

		31 Δεκεμβρίου 2020
Αναλογιστική παραδοχή	**Μεταβολή στην παραδοχή**	**Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών**
Επιτόκιο προεξόφλησης	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	(5,8)%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	7,4%
Πληθωρισμός	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	0,6%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(0,6)%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	5,1%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(4,7)%
Ρυθμός αύξησης συντάξεων	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	1,3%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(1,2)%
Αναμενόμενη διάρκεια ζωής	Πλέον ενός έτους	1,0%
	Λιγότερο από ένα έτος	(1,0)%

Κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων παροχών

Η κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων παροχών του Ομίλου κ της Τράπεζας ποσού €2 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €6 εκατ.) σχετίζεται κυρίως με τα συμβόλαια Ομαδικών Προγραμμάτων Προσωπικού (DAF) που έχουν εκδοθεί από την Εθνική Ασφαλιστική.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα

	Όμιλος		Τράπεζα	
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Φόροι και τέλη	17	16	12	10
Κοινόχρηστες δαπάνες	50	50	46	47
Έξοδα ΑΤΜ και POS	2	6	2	5
Έξοδα ταξιδίων και μεταφορικά έξοδα	9	12	6	9
Ενοίκια	2	3	2	2
Έξοδα επισκευών και συντήρησης	14	13	12	10
Έξοδα συμβουλευτικών, ελεγκτικών, νομικών και εξωτερικών αναθέσεων υπηρεσιών	46	51	39	45
Έξοδα διαφήμισης, προωθητικών ενεργειών και δωρεών	27	32	26	31
Συνδρομές, συνεισφορές, αναλώσιμα και έξοδα ψυχαγωγίας	17	19	16	16
Λοιπές δαπάνες διοίκησης	11	23	9	20
Σύνολο	**195**	**225**	**170**	**195**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων

	Όμιλος		Τράπεζα	
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
α. Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ				
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	1.057	329	1.103	344
Καθαρή ζημία από τροποποίηση συμβατικών όρων	14	38	14	38
	1.071	**367**	**1.117**	**382**
β. Προβλέψεις απομείωσης χρεογράφων				
Επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους	25	(8)	25	(8)
	25	**(8)**	**25**	**(8)**
γ. Λοιπές προβλέψεις και προβλέψεις απομείωσης				
Απομείωση ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, λογισμικού και λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων και λοιπών στοιχείων ενεργητικού	(4)	3	4	-
Απομείωση θυγατρικών	-	-	4	-
Προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις και λοιπές προβλέψεις	14	(17)	5	(15)
	10	**(14)**	**13**	**(15)**
Σύνολο	**1.106**	**345**	**1.155**	**359**

Οι προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ του Ομίλου και της Τράπεζας περιλαμβάνουν επιπρόσθετες προβλέψεις απομείωσης ύψους €0,4 δισ. από την ταξινόμηση της συναλλαγής του Project Frontier στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση, καθώς επίσης και τις συνολικές σχετιζόμενες με την πανδημία COVID-19 προβλέψεις ύψους €0,4 δισ.

Κατά τη διάρκεια του 2020 έχουν εκτιμηθεί υψηλότερες αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες που αντανακλούν τη σημαντική επίδραση της πανδημίας COVID-19 στα αποτελέσματα του Ομίλου και της Τράπεζας και περιλαμβάνουν την εφαρμογή επικαλύψεων λόγω της τρέχουσας οικονομικής αβεβαιότητας και των έκτακτων συνθηκών που δεν αντικατοπτρίζονται επαρκώς στα αποτελέσματα των υποδειγμάτων ΑΠΖ (βλ. ενότητα *«Πληροφορίες σχετικά με το μέλλον»* στη Σημείωση 4.2.6), καθώς και των μέτρων στήριξης προς τους πελάτες που έχουν δοθεί ως αποτέλεσμα της πανδημίας COVID-19.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: Κόστος Αναδιάρθρωσης

Για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα έξοδα αναδιοργάνωσης περιλαμβάνουν €126 εκατ. για τον Όμιλο και €124 εκατ. για την Τράπεζα για το Πρόγραμμα Εθελούσιας Εξόδου για το 2020 και έξοδα αναδιοργάνωσης ποσού €11 εκατ. τα οποία αφορούν σε άμεσα έξοδα σχετικά με το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού.

Για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, τα έξοδα αναδιοργάνωσης περιλαμβάνουν το εκτιμώμενο κόστος του Προγράμματος Εθελούσιας Εξόδου για το 2019 ποσού €96 εκατ. για τον Όμιλο και €94 εκατ. για την Τράπεζα. Επιπλέον, περιλαμβάνουν για τον Όμιλο και την Τράπεζα, €8 εκατ. απομείωση δικαιώματος μισθώσεως λόγω διακοπής δραστηριότητας καταστημάτων της Τράπεζας ενώ τα έξοδα αναδιοργάνωσης ποσού €14 εκατ. αφορούν σε άμεσα έξοδα σχετικά με το Πρόγραμμα Αναδιοργάνωσης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: Φόροι

	Όμιλος		Τράπεζα	
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Φόροι περιόδου	(8)	(12)	-	-
Αναβαλλόμενοι φόροι	(3)	(2)	-	-
Φόροι	**(11)**	**(14)**	**-**	**-**

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Κέρδη προ φόρων	**413**	**257**	**278**	**135**
Φόρος υπολογιζόμενος με βάση τον τρέχοντα φορολογικό συντελεστή 29% (2019: 29%)	(120)	(75)	(81)	(39)
Προσαρμογές σχετικά με φόρο εισοδήματος που αφορά προηγούμενες χρήσεις	-	(1)	-	-
Επίπτωση διαφορετικών φορολογικών συντελεστών σε θυγατρικές	7	3	-	-
Έσοδα απαλλασσόμενα της φορολογίας και λοιπές μόνιμες διαφορές	2	5	4	3
Μη φορολογικά εκπιπτόμενες δαπάνες	(17)	(15)	(28)	(51)
Φορολογικά εκπεστέες διαφορές και μη χρησιμοποιούμενες φορολογικές ζημιές για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	(62)	70	(73)	87
Φορολογική επίπτωση από χρήση φορολογικών ζημιών για τις οποίες δεν είχε προηγουμένως αναγνωριστεί αναβαλλόμενος φόρος	178	-	178	-
Μη συμψηφιζόμενοι φόροι με φόρο εισοδήματος τρέχουσας χρήσης	-	(1)	-	-
Λοιπές διαφορές	1	-	-	-
Φόροι έξοδο	**(11)**	**(14)**	**-**	**-**
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής περιόδου	**2,66%**	**5,45%**	**-**	**-**

Ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος της Τράπεζας για τις χρήσεις 2020 και 2019 ανέρχεται σε 29%. Σύμφωνα με το Ν. 4646/2019, ο συντελεστής παρακράτησης φόρου επί μερισμάτων που διανέμονται μετά την 1 Ιανουαρίου 2020 μειώνεται από 10% σε 5%.

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των εταιρειών που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου, παρουσιάζονται στις Σημειώσεις 24 και 44 αντίστοιχα.

Σύμφωνα με το Ν. 4646/2019, σε ισχύ από το 2019, ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων, πλην των πιστωτικών ιδρυμάτων, μειώθηκε σε 24%.

Απαιτήσεις από παρακρατούμενους φόρους σε ομόλογα και έντοκα γραμμάτια

Οι απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος περιλαμβάνουν απαιτήσεις από παρακρατούμενους φόρους €187 εκατ. (2019: €203 εκατ.) που αφορούν τα οικονομικά έτη 2011, 2012 και 2013 (δηλαδή, τις χρήσεις 2010, 2011 και 2012), τις οποίες η Τράπεζα απαιτεί από το Ελληνικό Δημόσιο. Την 29 Μαρτίου 2019, ψηφίστηκε τροπολογία μέσω του Ν. 4605/2019 (άρθρο 93, παρ. 1 & 2) περί Φορολογίας Νομικών Προσώπων, η οποία αποσαφηνίζει το καθεστώς των παρακρατούμενων φόρων για τις τράπεζες. Συγκεκριμένα, (α) φόροι €41 εκατ., (2019: €41 εκατ.) οι οποίοι παρακρατήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 8, του άρθρου 12, του Ν.2238/1994, θα συμψηφίζονται κατά προτεραιότητα με υποχρέωση φόρου εισοδήματος, όταν προκύψει και στην έκταση που ο φόρος εισοδήματος είναι επαρκής για τον ως άνω συμψηφισμό, (β) παρακρατούμενοι φόροι €146 εκατ. (2019: €162 εκατ.), οι οποίοι υπόκεινται στις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 3 του Ν.4046/2012 και οι οποίοι δεν συμψηφίστηκαν εντός πέντε ετών, συμψηφίζονται σε ισόποσες ετήσιες δόσεις, εντός 10 ετών, με φορολογικές υποχρεώσεις της Τράπεζας, αρχής γενομένης από την 1 Ιανουαρίου 2020. Η πρώτη δόση €16 εκατ. συμψηφίστηκε με λοιπές φορολογικές υποχρεώσεις εντός του 2020 και το αντίστοιχο υπόλοιπο κατά την 31.12.2020 ανέρχεται σε €146 εκατ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: Κέρδη ανά μετοχή

	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1 έως		Από 1.1 έως	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Κέρδη αναλογούντα στους κοινούς μετόχους της Τράπεζας από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**400**	**242**	**278**	**135**
Κέρδη από διακοπείσες δραστηριότητες	(362)	(497)	(275)	(129)
Κέρδη αναλογούντα στους κοινούς μετόχους της Τράπεζας από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	**38**	**(255)**	**3**	**6**
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών για βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	**914.533.676**	**914.515.124**	**914.715.153**	**914.715.153**
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**0,44**	**0,26**	**0,30**	**0,15**
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	**0,04**	**(0,28)**	**-**	**0,01**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Ταμείο	599	610	574	587
Καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	8.576	2.909	8.432	2.731
Σύνολο	**9.175**	**3.519**	**9.006**	**3.318**
Εκ των οποίων				
Υποχρεωτικές καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	**151**	**154**	**8**	**10**

Η Τράπεζα είναι υποχρεωμένη να διατηρεί τρεχούμενο λογαριασμό στην ΤτΕ, με σκοπό τη διευκόλυνση των διατραπεζικών συναλλαγών με τη κεντρική τράπεζα, τις τράπεζες μέλη της και τα άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μέσω του συστήματος TARGET (Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer system).

Η ΤτΕ απαιτεί από όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα να διατηρούν καταθέσεις στη ΤτΕ που αντιστοιχούν στο 1% των συνολικών καταθέσεων των πελατών τους, με βάση τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Ανάλογες δεσμεύσεις υφίστανται και για τις θυγατρικές τράπεζες του Ομίλου. Οι καταθέσεις της Τράπεζας στην ΤτΕ τοκίζονται με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ (0.00% την 31 Δεκεμβρίου 2020), ενώ οι αντίστοιχες καταθέσεις κάποιων άλλων θυγατρικών είναι μη τοκοφόρες.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Καταθέσεις όψεως σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	269	252	207	203
Καταθέσεις προθεσμίας σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	66	218	69	210
Συμφωνίες αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων	200	175	200	175
Καταθέσεις σε λογαριασμούς περιθωρίου	2.586	2.043	2.586	2.043
Λοιπές	319	320	316	317
Σύνολο	**3.440**	**3.008**	**3.378**	**2.948**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο:				
Κρατικά Ομόλογα	358	322	358	322
Έντοκα Γραμμάτια	60	76	60	76
Λοιπές ομολογίες	-	2	-	2
Μετοχές	24	29	8	10
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία υποχρεωτικά κατηγοριοποιημένα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:				
Λοιπές ομολογίες	24	24	24	24
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	12	15	10	10
Λοιπά	63	50	63	50
Σύνολο	**541**	**518**	**523**	**494**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα

	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2020			31.12.2020		
	Ονομαστική αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις	Ονομαστική αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις
Παράγωγα εμπορικού χαρτοφυλακίου						
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	33.440	5.467	2.757	33.440	5.467	2.757
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί συναλλαγματικών ισοτιμιών	2.535	72	48	2.535	72	48
Λοιπές μορφές εξωχρηματιστηριακών παραγώγων	793	19	23	793	19	23
Χρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	2.882	-	-	2.882	-	-
Λοιπές μορφές χρηματιστηριακών παραγώγων	898	3	-	878	3	-
Σύνολο	**40.548**	**5.561**	**2.828**	**40.528**	**5.561**	**2.828**
Παράγωγα αντιστάθμισης εύλογης αξίας						
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	910	24	493	910	24	493
Σύνολο	**910**	**24**	**493**	**910**	**24**	**493**
Σύνολο	**41.458**	**5.585**	**3.321**	**41.438**	**5.585**	**3.321**

	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2019			31.12.2019		
	Ονομαστική αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις	Ονομαστική αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις
Παράγωγα εμπορικού χαρτοφυλακίου						
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	33.829	4.695	2.465	33.829	4.695	2.465
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί συναλλαγματικών ισοτιμιών	3.325	91	72	3.325	91	72
Λοιπές μορφές εξωχρηματιστηριακών παραγώγων	245	11	8	245	11	8
Χρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	2.936	9	4	2.936	9	4
Λοιπές μορφές χρηματιστηριακών παραγώγων	1.769	7	-	1.744	7	-
Σύνολο	**42.104**	**4.813**	**2.549**	**42.079**	**4.813**	**2.549**
Παράγωγα αντιστάθμισης εύλογης αξίας						
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	525	20	321	525	20	321
Σύνολο	**525**	**20**	**321**	**525**	**20**	**321**
Σύνολο	**42.629**	**4.833**	**2.870**	**42.604**	**4.833**	**2.870**

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο υπολογισμός της επίδρασης του CVA διενεργείται σε μεμονωμένη βάση για κάθε ένα αντισυμβαλλόμενο με τον οποίο ο Όμιλος διατηρεί ανοικτή θέση, λαμβάνοντας υπόψη την αναμενόμενη έκθεση όπως αυτή προσδιορίζεται μέσα από τεχνικές προσομοίωσης καθώς και συμφωνίες συμψηφισμού και ληφθείσες εξασφαλίσεις. Επίσης, ο υπολογισμός του CVA βασίζεται σε συντελεστές αναμενόμενων ζημιών όπως αυτοί εξάγονται από τις αγοραίες τιμές των CDS, ή, στην περίπτωση που οι τελευταίες δεν είναι διαθέσιμες, από την πιθανότητα αθέτησης των υποχρεώσεων του αντισυμβαλλομένου όπως αυτή προσδιορίζεται από εσωτερικά μοντέλα αξιολόγησης, ή διαφορετικά από τους εποπτικούς συντελεστές στάθμισης.

Αναφορικά με την επίδραση της αποτίμησης του ίδιου πιστωτικού κινδύνου, ο Όμιλος υπολογίζει την αποτίμηση του ίδιου πιστωτικού κινδύνου (“DVA”) εφαρμόζοντας συμμετρικά την ίδια μεθοδολογία με εκείνη που εφαρμόζεται για τον υπολογισμό του CVA. Το καθαρό CVA για τον Όμιλο και την Τράπεζα την 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθε σε σωρευτική ζημιά €3 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: σωρευτική ζημιά €10 εκατ.).

Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που χρησιμοποιεί ο Όμιλος και η Τράπεζα για αντισταθμίσεις εύλογης αξίας, αποτελούνται από συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων. Τα συγκεκριμένα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα χρησιμοποιούνται για αντιστάθμιση των μεταβολών της εύλογης αξίας μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σταθερού επιτοκίου που οφείλονται σε διακυμάνσεις των επιτοκίων της αγοράς.

31.12.2020 Χρηματοπιστωτικά μέσα αντιστάθμισης					31.12.2020 Αντισταθμιζόμενα στοιχεία			
Παράγωγο Μέσο	Ονομαστική αξία	Εύλογη Αξία	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας	Λογιστική Αξία	Συσσωρευμένες προσαρμογές αντιστάθμισης στο αντισταθμιζόμενο στοιχείο	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας λόγω αντιστάθμισης κινδύνου
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	50	24	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απαιτήσεις	21	8.827	1.154	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	765
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	4.487	(539)	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων [1]	(471)				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	800	489	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	(339)				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	60	4	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	(3)	952	N/A	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	24
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	483	(21)	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων [1]	(20)				
Σύνολο	**5.880**	**(1.029)**		**(812)**	**9.779**	**1.154**		**789**

31.12.2019 Χρηματοπιστωτικά μέσα αντιστάθμισης					31.12.2019 Αντισταθμιζόμενα στοιχεία			
Παράγωγο Μέσο	Ονομαστική αξία	Εύλογη Αξία	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας	Λογιστική Αξία	Συσσωρευμένες προσαρμογές αντιστάθμισης στο αντισταθμιζόμενο στοιχείο	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας λόγω αντιστάθμισης κινδύνου
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	50	16	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απαιτήσεις	14	1.576	563	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	182
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	295	(99)	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων [1]	(11)				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	275	321	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	(189)				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	200	4	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απαιτήσεις	4	1.149	N/A	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	(12)
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	175	6	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων [1]	7				
Σύνολο	**995**	**(394)**		**(175)**	**2.725**	**563**		**170**

[1] *Αφορά σε συναλλαγές παραγώγων με Κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους (CCPs). Βλέπε σχετική αναφορά Σημείωση 4.9*

Το συσσωρευμένο ποσό της εύλογης αξίας από προσαρμογές αντιστάθμισης που παραμένει στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης και αφορά σε διακοπείσες αντισταθμίσεις για τον Όμιλο και την Τράπεζα ανερχόταν σε €379 εκατ. και €381 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019 αντίστοιχα.

Η αναποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης του κινδύνου που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα για τον Όμιλο και την Τράπεζα ανέρχεται σε €(22) εκατ. και €(4) εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019 αντίστοιχα.

Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών

Την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019, οι σχέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών του Ομίλου αποτελούνται από συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων που αποσκοπούν στην αντιστάθμιση των διακυμάνσεων των ταμειακών ροών που απορρέουν από δανειακές υποχρεώσεις και οι οποίες αποδίδονται στη μεταβολή των επιτοκίων της αγοράς.

31.12.2020				
Χρηματοπιστωτικά μέσα αντιστάθμισης				
Παράγωγο Μέσο	Ονομαστική αξία	Εύλογη Αξία	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	500	(41)	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων [1]	(40)
Σύνολο	**500**	**(41)**		**(40)**

31.12.2020		
Αντισταθμιζόμενα στοιχεία		
Λογιστική Αξία	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας λόγω αντιστάθμισης κινδύνου
500	Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	40
500		**40**

31.12.2019				
Χρηματοπιστωτικά μέσα αντιστάθμισης				
Παράγωγο Μέσο	Ονομαστική αξία	Εύλογη Αξία	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	500	(24)	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων [1]	(24)
Σύνολο	**500**	**(24)**		**(24)**

31.12.2019		
Αντισταθμιζόμενα στοιχεία		
Λογιστική Αξία	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας λόγω αντιστάθμισης κινδύνου
500	Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	24
500		**24**

[1] Αφορά σε συναλλαγές παραγώγων με Κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους (CCPs). Βλέπε σχετική αναφορά Σημείωση 4.9

Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020, τα κέρδη ή οι ζημιές που προέκυψαν από αντισταθμίσεις κινδύνου και αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων ανέρχονται σε €16 εκατ. (2019: €24 εκατ.) ενώ το μέρος της μη αποτελεσματικής αντιστάθμισης κινδύνου που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου ανέρχεται σε μηδέν (2019: €3 εκατ.) για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος				
Στεγαστικά δάνεια	9.144	14.503	8.946	14.318
Καταναλωτικά δάνεια	1.819	2.333	1.237	1.765
Πιστωτικές κάρτες	463	539	402	473
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	1.650	2.078	1.506	1.936
Λιανική τραπεζική	**13.076**	**19.453**	**12.091**	**18.492**
Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα	16.369	15.403	15.844	14.899
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων ΑΠΖ	**29.445**	**34.856**	**27.935**	**33.391**
Πρόβλεψη ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	(2.707)	(5.761)	(2.560)	(5.566)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**26.738**	**29.095**	**25.375**	**27.825**
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ	**69**	**127**	**69**	**127**
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	**26.807**	**29.222**	**25.444**	**27.952**

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος και υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ | Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2020	Στάδιο 1 ΑΠΖ 12 μηνών	Στάδιο 2 ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Απομειωμένα ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής		Σύνολο
			Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική Αξιολόγηση	
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.946	2.721	-	1.477	9.144
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(32)	(74)	-	(470)	(576)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**4.914**	**2.647**	**-**	**1.007**	**8.568**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4.661	2.516	-	1.215	8.392
Καταναλωτικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	1.205	292	-	322	1.819
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(22)	(42)	-	(199)	(263)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**1.183**	**250**	**-**	**123**	**1.556**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	170	59	-	64	293
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	384	41	-	38	463
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(2)	(1)	-	(35)	(38)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**382**	**40**	**-**	**3**	**425**
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	617	542	-	491	1.650
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(54)	-	(345)	(407)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**609**	**488**	**-**	**146**	**1.243**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	358	392	-	336	1.086
Επιχειρηματική τραπεζική					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	13.102	796	1.545	464	15.907
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(107)	(63)	(992)	(239)	(1.401)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**12.995**	**733**	**553**	**225**	**14.506**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	6.803	592	1.074	186	8.655
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	290	144	24	4	462
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(2)	(5)	(13)	(2)	(22)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**288**	**139**	**11**	**2**	**440**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	79	5	13	3	100
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	20.544	4.536	1.569	2.796	29.445
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(173)	(239)	(1.005)	(1.290)	(2.707)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**20.371**	**4.297**	**564**	**1.506**	**26.738**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	12.071	3.564	1.087	1.804	18.526
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ					**69**
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					**26.807**

Τα ανοίγματα στεγαστικών δανείων του Σταδίου 1 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν στεγαστικά δάνεια ύψους €500 εκατ. και €74 εκατ. αντίστοιχα, εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία. Για σκοπούς αξιολόγησης της ταξινόμησης των συγκεκριμένων εγγυημένων στεγαστικών δανείων ως Μη Εξυπηρετούμενων, η Τράπεζα εξομοιώνει τον εγγυητή, δηλ. την Ελληνική Δημοκρατία, με τον πιστούχο. Επί της ουσίας, για αυτά τα συγκεκριμένα ανοίγματα, η εγγύηση της Ελληνικής Δημοκρατίας θεωρείται υποκατάσταση πιστούχου, παρά μέσο πιστωτικής ενίσχυσης. Συνεπώς, τα συγκεκριμένα ανοίγματα ταξινομούνται στο Στάδιο 1, εκτός αν υπάρχουν συγκεκριμένες συνθήκες.

Τα ανοίγματα από χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια ύψους €4 εκατ. και €81 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 1 περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €19 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία, εξαιρουμένων των δανείων εγγυημένων από την Ελληνική Δημοκρατία με συμμετοχή της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης λόγω COVID-19. Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €4 εκατ. και €154 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

31 Δεκεμβρίου 2019	Στάδιο 1 ΑΠΖ 12 μηνών	Στάδιο 2 ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Απομειωμένα ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής		Σύνολο
			Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική Αξιολόγηση	
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	5.142	2.981	-	6.380	14.503
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(32)	(110)	-	(2.408)	(2.550)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**5.110**	**2.871**	**-**	**3.972**	**11.953**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4.793	2.657	-	4.790	12.240
Καταναλωτικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	1.301	375	-	657	2.333
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(21)	(70)	-	(457)	(548)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**1.280**	**305**	**-**	**200**	**1.785**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	155	66	-	158	379
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	484	13	-	42	539
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(4)	(1)	-	(39)	(44)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**480**	**12**	**-**	**3**	**495**
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	428	662	-	988	2.078
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(5)	(88)	-	(707)	(800)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**423**	**574**	**-**	**281**	**1.278**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	299	473	-	656	1.428
Επιχειρηματική τραπεζική					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	11.445	786	2.482	287	15.000
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(85)	(48)	(1.523)	(128)	(1.784)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**11.360**	**738**	**959**	**159**	**13.216**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	5.654	665	1.593	290	8.202
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	329	36	35	3	403
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(3)	(9)	(21)	(2)	(35)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**326**	**27**	**14**	**1**	**368**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	50	11	15	2	78
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	19.129	4.853	2.517	8.357	34.856
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(150)	(326)	(1.544)	(3.741)	(5.761)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**18.979**	**4.527**	**973**	**4.616**	**29.095**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	10.951	3.872	1.608	5.896	22.327
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ					**127**
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					**29.222**

Τα ανοίγματα στεγαστικών δανείων του Σταδίου 1 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν στεγαστικά δάνεια ύψους €599 εκατ. και €65 εκατ. αντίστοιχα, εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία. Για σκοπούς αξιολόγησης της ταξινόμησης των συγκεκριμένων εγγυημένων στεγαστικών δανείων ως Μη Εξυπηρετούμενων, η Τράπεζα εξομοιώνει τον εγγυητή, δηλ. την Ελληνική Δημοκρατία, με τον πιστούχο. Επί της ουσίας, για αυτά τα συγκεκριμένα ανοίγματα, η εγγύηση της Ελληνικής Δημοκρατίας θεωρείται υποκατάσταση πιστούχου, παρά μέσο πιστωτικής ενίσχυσης. Συνεπώς, τα συγκεκριμένα ανοίγματα ταξινομούνται στο Στάδιο 1, εκτός αν υπάρχουν συγκεκριμένες συνθήκες.

Τα ανοίγματα από χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια ύψους €1 εκατ. και €84 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 1, του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €27 εκατ., €7 εκατ. και €198 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος και υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ | Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2020	Στάδιο 1 ΑΠΖ 12 μηνών	Στάδιο 2 ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Απομειωμένα ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής		Σύνολο
			Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική Αξιολόγηση	
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.827	2.646	-	1.473	8.946
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(32)	(74)	-	(469)	(575)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**4.795**	**2.572**	**-**	**1.004**	**8.371**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4.545	2.442	-	1.211	8.198
Καταναλωτικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	718	234	-	285	1.237
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(15)	(34)	-	(181)	(230)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**703**	**200**	**-**	**104**	**1.007**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	110	48	-	62	220
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	360	8	-	34	402
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(2)	(1)	-	(33)	(36)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**358**	**7**	**-**	**1**	**366**
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	535	517	-	454	1.506
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(53)	-	(326)	(387)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**527**	**464**	**-**	**128**	**1.119**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	290	370	-	321	981
Επιχειρηματική τραπεζική					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	13.005	551	1.545	285	15.386
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(110)	(53)	(992)	(155)	(1.310)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**12.895**	**498**	**553**	**130**	**14.076**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	5.692	394	966	164	7.216
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	290	140	24	4	458
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(2)	(5)	(13)	(2)	(22)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**288**	**135**	**11**	**2**	**436**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	76	5	13	3	97
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	19.735	4.096	1.569	2.535	27.935
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(169)	(220)	(1.005)	(1.166)	(2.560)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**19.566**	**3.876**	**564**	**1.369**	**25.375**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	10.713	3.259	979	1.761	16.712
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ					**69**
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					**25.444**

Τα ανοίγματα στεγαστικών δανείων του Σταδίου 1 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν στεγαστικά δάνεια ύψους €500 εκατ. και €74 εκατ. αντίστοιχα, εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία. Για σκοπούς αξιολόγησης της ταξινόμησης των συγκεκριμένων εγγυημένων στεγαστικών δανείων ως Μη Εξυπηρετούμενων, η Τράπεζα εξομοιώνει τον εγγυητή, δηλ. την Ελληνική Δημοκρατία, με τον πιστούχο. Επί της ουσίας, για αυτά τα συγκεκριμένα ανοίγματα, η εγγύηση της Ελληνικής Δημοκρατίας θεωρείται υποκατάσταση πιστούχου, παρά μέσο πιστωτικής ενίσχυσης. Συνεπώς, τα συγκεκριμένα ανοίγματα ταξινομούνται στο Στάδιο 1, εκτός αν υπάρχουν συγκεκριμένες συνθήκες.

Τα ανοίγματα από χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια ύψους €4 εκατ. και €81 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 1 περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €19 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία, εξαιρουμένων των δανείων εγγυμένων από την Ελληνική Δημοκρατία με συμμετοχή της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης λόγω COVID-19. Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €4 εκατ. και €154 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

31 Δεκεμβρίου 2019	Στάδιο 1 ΑΠΖ 12 μηνών	Στάδιο 2 ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Απομειωμένα ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής		Σύνολο
			Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική Αξιολόγηση	
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.978	2.964	-	6.376	14.318
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(32)	(109)	-	(2.407)	(2.548)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**4.946**	**2.855**	**-**	**3.969**	**11.770**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4.631	2.640	-	4.786	12.057
Καταναλωτικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	821	327	-	617	1.765
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(15)	(66)	-	(435)	(516)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**806**	**261**	**-**	**182**	**1.249**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	79	62	-	157	298
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	423	12	-	38	473
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(3)	(1)	-	(37)	(41)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**420**	**11**	**-**	**1**	**432**
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	349	645	-	942	1.936
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(4)	(87)	-	(679)	(770)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**345**	**558**	**-**	**263**	**1.166**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	234	458	-	637	1.329
Επιχειρηματική τραπεζική					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	11.384	610	2.191	312	14.497
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(90)	(40)	(1.378)	(148)	(1.656)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**11.294**	**570**	**813**	**164**	**12.841**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4.834	509	1.324	249	6.916
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	328	36	35	3	402
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(3)	(9)	(21)	(2)	(35)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**325**	**27**	**14**	**1**	**367**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	50	11	15	2	78
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	18.283	4.594	2.226	8.288	33.391
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(147)	(312)	(1.399)	(3.708)	(5.566)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	**18.136**	**4.282**	**827**	**4.580**	**27.825**
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	9.828	3.680	1.339	5.831	20.678
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ					**127**
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					**27.952**

Τα ανοίγματα στεγαστικών δανείων του Σταδίου 1 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν στεγαστικά δάνεια ύψους €599 εκατ. και €65 εκατ. αντίστοιχα, εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία. Για σκοπούς αξιολόγησης της ταξινόμησης των συγκεκριμένων εγγυημένων στεγαστικών δανείων ως Μη Εξυπηρετούμενων, η Τράπεζα εξομοιώνει τον εγγυητή, δηλ. την Ελληνική Δημοκρατία, με τον πιστούχο. Επί της ουσίας, για αυτά τα συγκεκριμένα ανοίγματα, η εγγύηση της Ελληνικής Δημοκρατίας θεωρείται υποκατάσταση πιστούχου, παρά μέσο πιστωτικής ενίσχυσης. Συνεπώς, τα συγκεκριμένα ανοίγματα ταξινομούνται στο Στάδιο 1, εκτός αν υπάρχουν συγκεκριμένες συνθήκες.

Τα ανοίγματα από χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια ύψους €1 εκατ. και €84 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 1, του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €27 εκατ., €7 εκατ. και €198 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Μεταβολή λογιστικής αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων ΑΠΖ | Όμιλος

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
31 Δεκεμβρίου 2020	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ 1.1.2020	**7.355**	**4.031**	**8.067**	**19.453**	**11.774**	**822**	**2.807**	**15.403**	**19.129**	**4.853**	**10.874**	**34.856**
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	687	(672)	(15)	-	93	(75)	(18)	-	780	(747)	(33)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(530)	1.138	(608)	-	(279)	349	(70)	-	(809)	1.487	(678)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(97)	(330)	427	-	(62)	(84)	146	-	(159)	(414)	573	-
Νέα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δημιουργημένα ή αγορασμένα	743	50	-	793	5.066	86	-	5.152	5.809	136	-	5.945
Παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	-	-	-	-	-	-	(53)	(53)	-	-	(53)	(53)
Αποπληρωμές & λοιπές μεταβολές	(1.001)	(270)	(64)	(1.335)	(3.049)	(139)	(89)	(3.277)	(4.050)	(409)	(153)	(4.612)
Μεταβολές λόγω τροποποιήσεων που δεν επέφεραν παύση αναγνώρισης	-	-	(24)	(24)	-	-	(5)	(5)	-	-	(29)	(29)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	(68)	(489)	(557)	-	(4)	(135)	(139)	-	(72)	(624)	(696)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	1	2	3	(151)	(13)	(10)	(174)	(151)	(12)	(8)	(171)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	(5)	(284)	(4.968)	(5.257)	-	(2)	(536)	(538)	(5)	(286)	(5.504)	(5.795)
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ 31.12.2020	**7.152**	**3.596**	**2.328**	**13.076**	**13.392**	**940**	**2.037**	**16.369**	**20.544**	**4.536**	**4.365**	**29.445**
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(64)	(171)	(1.049)	(1.284)	(109)	(68)	(1.246)	(1.423)	(173)	(239)	(2.295)	**(2.707)**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ 31.12.2020	**7.088**	**3.425**	**1.279**	**11.792**	**13.283**	**872**	**791**	**14.946**	**20.371**	**4.297**	**2.070**	**26.738**

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
31 Δεκεμβρίου 2019	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ 1.1.2019	**5.428**	**6.657**	**10.571**	**22.656**	**10.488**	**818**	**5.559**	**16.865**	**15.916**	**7.475**	**16.130**	**39.521**
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	2.525	(2.517)	(8)	-	292	(289)	(3)	-	2.817	(2.806)	(11)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(220)	1.089	(869)	-	(266)	569	(303)	-	(486)	1.658	(1.172)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(112)	(860)	972	-	(69)	(39)	108	-	(181)	(899)	1.080	-
Νέα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δημιουργημένα ή αγορασμένα	664	39	-	703	3.632	56	-	3.688	4.296	95	-	4.391
Παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	-	(14)	(1.318)	(1.332)	(12)	(54)	(537)	(603)	(12)	(68)	(1.855)	(1.935)
Αποπληρωμές & λοιπές μεταβολές	(937)	(265)	(147)	(1.349)	(2.330)	(208)	(270)	(2.808)	(3.267)	(473)	(417)	(4.157)
Μεταβολές λόγω τροποποιήσεων που δεν επέφεραν παύση αναγνώρισης	-	-	(68)	(68)	-	-	(16)	(16)	-	-	(84)	(84)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	(101)	(768)	(869)	-	(5)	(566)	(571)	-	(106)	(1.334)	(1.440)
Συναλλαγματικές διαφορές	7	4	14	25	39	4	8	51	46	8	22	76
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	(1)	(312)	(313)	-	(30)	(1.173)	(1.203)	-	(31)	(1.485)	(1.516)
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ 31.12.2019	**7.355**	**4.031**	**8.067**	**19.453**	**11.774**	**822**	**2.807**	**15.403**	**19.129**	**4.853**	**10.874**	**34.856**
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(62)	(269)	(3.611)	(3.942)	(88)	(57)	(1.674)	(1.819)	(150)	(326)	(5.285)	**(5.761)**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ 31.12.2019	**7.293**	**3.762**	**4.456**	**15.511**	**11.686**	**765**	**1.133**	**13.584**	**18.979**	**4.527**	**5.589**	**29.095**

Μεταβολή λογιστικής αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων ΑΠΖ | Τράπεζα

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
31 Δεκεμβρίου 2020	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ 1.1.2020	**6.571**	**3.948**	**7.973**	**18.492**	**11.712**	**646**	**2.541**	**14.899**	**18.283**	**4.594**	**10.514**	**33.391**
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	655	(640)	(15)	-	65	(48)	(17)	-	720	(688)	(32)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(381)	986	(605)	-	(197)	237	(40)	-	(578)	1.223	(645)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(97)	(326)	423	-	(64)	(74)	138	-	(161)	(400)	561	-
Νέα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δημιουργημένα ή αγορασμένα	528	27	-	555	4.685	34	-	4.719	5.213	61	-	5.274
Παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	-	-	-	-	-	-	(53)	(53)	-	-	(53)	(53)
Αποπληρωμές & λοιπές μεταβολές	(831)	(239)	(62)	(1.132)	(2.756)	(85)	(60)	(2.901)	(3.587)	(324)	(122)	(4.033)
Μεταβολές λόγω τροποποιήσεων που δεν επέφεραν παύση αναγνώρισης	-	-	(24)	(24)	-	-	(5)	(5)	-	-	(29)	(29)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	(68)	(478)	(546)	-	(4)	(100)	(104)	-	(72)	(578)	(650)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	1	2	3	(150)	(13)	(10)	(173)	(150)	(12)	(8)	(170)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	(5)	(284)	(4.968)	(5.257)	-	(2)	(536)	(538)	(5)	(286)	(5.504)	(5.795)
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ 31.12.2020	**6.440**	**3.405**	**2.246**	**12.091**	**13.295**	**691**	**1.858**	**15.844**	**19.735**	**4.096**	**4.104**	**27.935**
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(57)	(162)	(1.009)	(1.228)	(112)	(58)	(1.162)	(1.332)	(169)	(220)	(2.171)	**(2.560)**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ 31.12.2020	**6.383**	**3.243**	**1.237**	**10.863**	**13.183**	**633**	**696**	**14.512**	**19.566**	**3.876**	**1.933**	**25.375**

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
31 Δεκεμβρίου 2019	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ 1.1.2019	**4.661**	**6.607**	**10.411**	**21.679**	**10.832**	**628**	**4.797**	**16.257**	**15.493**	**7.235**	**15.208**	**37.936**
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	2.514	(2.506)	(8)	-	206	(203)	(3)	-	2.720	(2.709)	(11)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(173)	1.041	(868)	-	(218)	495	(277)	-	(391)	1.536	(1.145)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(106)	(857)	963	-	(45)	(36)	81	-	(151)	(893)	1.044	-
Νέα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δημιουργημένα ή αγορασμένα	375	24	-	399	3.354	25	-	3.379	3.729	49	-	3.778
Παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	-	(14)	(1.318)	(1.332)	(12)	(54)	(537)	(603)	(12)	(68)	(1.855)	(1.935)
Αποπληρωμές & λοιπές μεταβολές	(707)	(249)	(142)	(1.098)	(2.441)	(178)	(255)	(2.874)	(3.148)	(427)	(397)	(3.972)
Μεταβολές λόγω τροποποιήσεων που δεν επέφεραν παύση αναγνώρισης	-	-	(68)	(68)	-	-	(16)	(16)	-	-	(84)	(84)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	(101)	(753)	(854)	-	(5)	(428)	(433)	-	(106)	(1.181)	(1.287)
Συναλλαγματικές διαφορές	7	4	14	25	36	4	8	48	43	8	22	73
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	(1)	(258)	(259)	-	(30)	(829)	(859)	-	(31)	(1.087)	(1.118)
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ 31.12.2019	**6.571**	**3.948**	**7.973**	**18.492**	**11.712**	**646**	**2.541**	**14.899**	**18.283**	**4.594**	**10.514**	**33.391**
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(54)	(263)	(3.558)	(3.875)	(93)	(49)	(1.549)	(1.691)	(147)	(312)	(5.107)	**(5.566)**
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ 31.12.2019	**6.517**	**3.685**	**4.415**	**14.617**	**11.619**	**597**	**992**	**13.208**	**18.136**	**4.282**	**5.407**	**27.825**

Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Όμιλος

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
31 Δεκεμβρίου 2020	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειω-μένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειω-μένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειω-μένα	Σύνολο
Πρόβλεψη ΑΠΖ 1.1.2020	**62**	**269**	**3.611**	**3.942**	**88**	**57**	**1.674**	**1.819**	**150**	**326**	**5.285**	**5.761**
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	33	(27)	(6)	-	4	(2)	(2)	-	37	(29)	(8)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(4)	140	(136)	-	(2)	19	(17)	-	(6)	159	(153)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(2)	(34)	36	-	(1)	(5)	6	-	(3)	(39)	42	-
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης για ΑΠΖ (α)	(26)	48	848	870	(20)	(10)	163	133	(46)	38	1.011	1.003
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ νέων περιουσιακών στοιχείων (β)	7	1	-	8	40	6	-	46	47	7	-	54
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων (α+β)	**(19)**	**49**	**848**	**878**	**20**	**(4)**	**163**	**179**	**1**	**45**	**1.011**	**1.057**
Παύση αναγνώρισης δανείων	-	-	-	-	-	-	(35)	(35)	-	-	(35)	(35)
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	(11)	(11)	-	-	(4)	(4)	-	-	(15)	(15)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	(68)	(489)	(557)	-	(4)	(135)	(139)	-	(72)	(624)	(696)
Συναλλαγματικές διαφορές & λοιπές μεταβολές	(3)	1	(33)	(35)	-	8	(21)	(13)	(3)	9	(54)	(48)
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(62)	(62)	-	-	(13)	(13)	-	-	(75)	(75)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	(3)	(159)	(2.709)	(2.871)	-	(1)	(370)	(371)	(3)	(160)	(3.079)	(3.242)
Πρόβλεψη ΑΠΖ 31.12.2020	**64**	**171**	**1.049**	**1.284**	**109**	**68**	**1.246**	**1.423**	**173**	**239**	**2.295**	**2.707**

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
31 Δεκεμβρίου 2019	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειω-μένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειω-μένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειω-μένα	Σύνολο
Πρόβλεψη ΑΠΖ 1.1.2019	**66**	**369**	**5.412**	**5.847**	**78**	**59**	**3.484**	**3.621**	**144**	**428**	**8.896**	**9.468**
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	46	(45)	(1)	-	13	(12)	(1)	-	59	(57)	(2)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(3)	306	(303)	-	(2)	95	(93)	-	(5)	401	(396)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(3)	(117)	120	-	(1)	(6)	7	-	(4)	(123)	127	-
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης για ΑΠΖ (α)	(49)	(235)	654	370	(30)	(30)	(24)	(84)	(79)	(265)	630	286
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ νέων περιουσιακών στοιχείων (β)	5	4	1	10	31	1	1	33	36	5	2	43
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων (α+β)	**(44)**	**(231)**	**655**	**380**	**1**	**(29)**	**(23)**	**(51)**	**(43)**	**(260)**	**632**	**329**
Παύση αναγνώρισης δανείων	-	(13)	(1.092)	(1.105)	(2)	(36)	(345)	(383)	(2)	(49)	(1.437)	(1.488)
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	(33)	(33)	-	-	(13)	(13)	-	-	(46)	(46)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	-	(886)	(886)	-	-	(542)	(542)	-	-	(1.428)	(1.428)
Συναλλαγματικές διαφορές & λοιπές μεταβολές	-	-	12	12	1	5	(16)	(10)	1	5	(4)	2
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(85)	(85)	-	-	(8)	(8)	-	-	(93)	(93)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	(188)	(188)	-	(19)	(776)	(795)	-	(19)	(964)	(983)
Πρόβλεψη ΑΠΖ 31.12.2019	**62**	**269**	**3.611**	**3.942**	**88**	**57**	**1.674**	**1.819**	**150**	**326**	**5.285**	**5.761**

Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Τράπεζα

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
31 Δεκεμβρίου 2020	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειω-μένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειω-μένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειω-μένα	Σύνολο
Πρόβλεψη ΑΠΖ 1.1.2020	**54**	**263**	**3.558**	**3.875**	**93**	**49**	**1.549**	**1.691**	**147**	**312**	**5.107**	**5.566**
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	31	(25)	(6)	-	4	(2)	(2)	-	35	(27)	(8)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(4)	139	(135)	-	(2)	14	(12)	-	(6)	153	(147)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(2)	(33)	35	-	(1)	(5)	6	-	(3)	(38)	41	-
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης για ΑΠΖ (α)	(24)	43	852	871	28	(3)	157	182	4	40	1.009	1.053
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ νέων περιουσιακών στοιχείων (β)	5	-	-	5	39	6	-	45	44	6	-	50
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων (α+β)	**(19)**	**43**	**852**	**876**	**67**	**3**	**157**	**227**	**48**	**46**	**1.009**	**1.103**
Παύση αναγνώρισης δανείων	-	-	-	-	-	-	(35)	(35)	-	-	(35)	(35)
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	(11)	(11)	-	-	(4)	(4)	-	-	(15)	(15)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	(68)	(478)	(546)	-	(4)	(100)	(104)	-	(72)	(578)	(650)
Συναλλαγματικές διαφορές & λοιπές μεταβολές	-	2	(35)	(33)	(49)	4	(14)	(59)	(49)	6	(49)	(92)
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(62)	(62)	-	-	(13)	(13)	-	-	(75)	(75)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	(3)	(159)	(2.709)	(2.871)	-	(1)	(370)	(371)	(3)	(160)	(3.079)	(3.242)
Πρόβλεψη ΑΠΖ 31.12.2020	**57**	**162**	**1.009**	**1.228**	**112**	**58**	**1.162**	**1.332**	**169**	**220**	**2.171**	**2.560**

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
31 Δεκεμβρίου 2019	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειω-μένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειω-μένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειω-μένα	Σύνολο
Πρόβλεψη ΑΠΖ 1.1.2019	**58**	**366**	**5.319**	**5.743**	**83**	**51**	**3.037**	**3.171**	**141**	**417**	**8.356**	**8.914**
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	46	(43)	(3)	-	12	(11)	(1)	-	58	(54)	(4)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(2)	302	(300)	-	(1)	94	(93)	-	(3)	396	(393)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(3)	(117)	120	-	-	(5)	5	-	(3)	(122)	125	-
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης για ΑΠΖ (α)	(47)	(235)	649	366	(29)	(28)	(2)	(59)	(76)	(263)	647	308
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ νέων περιουσιακών στοιχείων (β)	3	2	-	5	30	-	1	31	33	2	1	36
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων (α+β)	**(44)**	**(233)**	**649**	**372**	**1**	**(28)**	**(1)**	**(28)**	**(43)**	**(261)**	**648**	**344**
Παύση αναγνώρισης δανείων	-	(12)	(1.093)	(1.105)	(1)	(35)	(346)	(382)	(1)	(47)	(1.439)	(1.487)
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	(33)	(33)	-	-	(13)	(13)	-	-	(46)	(46)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	-	(871)	(871)	-	-	(444)	(444)	-	-	(1.315)	(1.315)
Συναλλαγματικές διαφορές & λοιπές μεταβολές	(1)	-	18	17	(1)	2	(11)	(10)	(2)	2	7	7
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(85)	(85)	-	-	(8)	(8)	-	-	(93)	(93)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	(163)	(163)	-	(19)	(576)	(595)	-	(19)	(739)	(758)
Πρόβλεψη ΑΠΖ 31.12.2019	**54**	**263**	**3.558**	**3.875**	**93**	**49**	**1.549**	**1.691**	**147**	**312**	**5.107**	**5.566**

Προγράμματα αναστολής πληρωμών λόγω πανδημίας COVID-19

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) δημοσίευσε στις 25 Μαρτίου 2020 «Ανακοίνωση για την εφαρμογή πλαισίου προληπτικής εποπτείας σχετικά με την Αθέτηση, τις Ρυθμίσεις και το ΔΠΧΑ 9 υπό το πρίσμα των μέτρων λόγω COVID-19», το οποίο αναφέρει ότι "τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αναμένεται να κάνουν διάκριση μεταξύ των δανειοληπτών των οποίων η πιστοληπτική ικανότητα δεν θα επηρεαστεί σημαντικά σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα από την τρέχουσα κατάσταση και των δανειοληπτών των οποίων η πιστοληπτική ικανότητα δεν είναι πιθανό να αποκατασταθεί". Ο Όμιλος προχώρησε σε αξιολόγηση των χαρτοφυλακίων και εφαρμογή των εποπτικών οδηγιών στους πελάτες του. Η ΕΑΤ επίσης αναφέρει ότι "οι αναστολές πληρωμών στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, λόγω της πανδημίας COVID-19, δεν χρειάζεται να χαρακτηριστούν αυτομάτως ως ρυθμίσεις αν η αναστολή δεν έχει δοθεί με βάση τα εξατομικευμένα χαρακτηριστικά του δανειολήπτη, αλλά έχει συμφωνηθεί και εφαρμόζεται ευρέως από τα σχετικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα βάσει της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας ή βάσει ιδιωτικής πρωτοβουλίας σε συγκριμένη βιομηχανία ή τομέα. Ο Όμιλος έχει επίσης υιοθετήσει αυτή την οδηγία, ενσωματώνοντάς τη στις διαδικασίες και τις πολιτικές του.

Στα πλαίσια αυτών των προγραμμάτων αναστολής, ο Όμιλος έχει χορηγήσει αναβολή πληρωμών τόκων ή/και κεφαλαίου, παράταση διάρκειας δανείων καθώς και ανανέωση πιστωτικών ορίων, ανάλογα με το πρόγραμμα. Περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τα προγράμματα παρέχονται στην ενότητα «*Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19*» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που εντάχθηκαν σε προγράμματα αναστολής πληρωμών κατά τη διάρκεια του 2020 για τον Όμιλο ανήλθε σε €4,0 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020, εκ των οποίων 30,0% αφορούν σε στεγαστικά δάνεια, 9,7% σε καταναλωτικά δάνεια και 60,3% σε επιχειρηματική τραπεζική και χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις. Πιο συγκεκριμένα, η λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που υπόκεινται σε προγράμματα αναστολής πληρωμών τα οποία έληξαν κατά τη διάρκεια του 2020 ανήλθε σε €3,9 δισ. (εκ των οποίων €0,3 δισ. αφορούν σε προγράμματα αναστολής πληρωμών που έληξαν στις 30 Σεπτεμβρίου 2020 και €3,6 δισ. σε προγράμματα αναστολής πληρωμών που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2020), το 90,5% των οποίων αποτελεί εξυπηρετούμενα δάνεια στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Συνεπώς, η λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που υπόκεινται σε προγράμματα αναστολής πληρωμών που δεν έχουν λήξει στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθε σε €0,1 δισ. και αφορά κυρίως σε επιχειρηματική τραπεζική και χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις. Ο Όμιλος αξιολόγησε την επίπτωση από την τροποποίηση συμβατικών όρων λόγω των προαναφερόμενων προγραμμάτων αναστολής πληρωμών, η οποία δεν ήταν σημαντική για τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας.

Τροποποιήσεις συμβατικών όρων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

Το αποσβεσμένο κόστος (πριν την τροποποίηση) των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών με ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής, των οποίων οι συμβατικές ροές τροποποιήθηκαν κατά την διάρκεια του έτους, ανήλθε σε €1.282 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα (31 Δεκεμβρίου 2019: €2.266 εκατ.) οδηγώντας σε ζημία τροποποίησης €29 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα (2019: €84 εκατ.).

Η εν λόγω ζημία αντιπροσωπεύει τη διαφορά της παρούσας αξίας των νέων ταμειακών ροών (δηλ. με βάση τους τροποποιημένους όρους του δανείου) χρησιμοποιώντας ως προεξοφλητικό επιτόκιο το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του δανείου και της λογιστικής αξίας του δανείου μετά την διαγραφή (εφόσον υπάρχει). Η επίπτωση της τροποποίησης στην πρόβλεψη ΑΠΖ που σχετίζεται με αυτά τα περιουσιακά στοιχεία για τον Όμιλο και την Τράπεζα ήταν όφελος ύψους €15 εκατ. (2019: €46 εκατ.). Η καθαρή επίπτωση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων για την περίοδο ήταν συνεπώς €14 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα (2019: €38 εκατ.).

Καλυμμένες ομολογίες

Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνουν δάνεια που έχουν χρησιμοποιηθεί ως κάλυμμα στο πρόγραμματα καλυμμένων ομολογιών, ως ακολούθως:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Στεγαστικά δάνεια	**3.780**	**4.147**	**3.780**	**4.147**
Εκ των οποίων αποδεκτές εξασφαλίσεις	*3.643*	*4.017*	*3.643*	*4.017*

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Ι και ΙΙ των καλυμμένων ομολογιών, η Τράπεζα έχει τις παρακάτω Σειρές σε κυκλοφορία:

Πρόγραμμα	Αριθμός Σειράς	Τιτλοποιημένα δάνεια	Ημερομηνία έκδοσης	Ημερομηνία λήξης	Ονομαστική αξία σε εκατ. €	Επιτόκιο
Πρόγραμμα Ι[(1)]	Σειρά 6	Στεγαστικά δάνεια ιδιωτών	5 Οκτωβρίου 2016	5 Απριλίου 2021	1.500	Τριμηνιαία πληρωμή τόκων με επιτόκιο ίσο με το Euribor 3 μηνών πλέον περιθωρίου 50 μ.β.
Πρόγραμμα ΙΙ[(2)]	Σειρά 8	Στεγαστικά δάνεια ιδιωτών	30 Ιουλίου 2018	28 Ιουλίου 2023	200	Ετήσια πληρωμή τόκων με επιτόκιο σταθερό ίσο με 1,85%

(1) Το πρόγραμμα αυτό έχει αξιολογηθεί από τους οίκους πιστοληπτικής διαβάθμισης Moody's και S&P με πιστοληπτική διαβάθμιση A3 και BBB+, αντίστοιχα.

(2) Το πρόγραμμα αυτό έχει αξιολογηθεί από τους οίκους πιστοληπτικής διαβάθμισης Moody's, Fitch και S&P με πιστοληπτική διαβάθμιση Baa1, BBB+ και BBB+, αντίστοιχα.

Την 14 Αυγούστου 2020, έληξαν οι εναπομείνασες καλυμμένες ομολογίες ύψους €300 εκατ. (Σειρά 9), που είχαν εκδοθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος ΙΙ Έκδοσης Καλυμμένων Ομολογιών, σε συνέχεια της μερικής ακύρωσης των €100 εκατ. καλυμμένων ομολογιών στις 19 Μαρτίου 2020.

Την 19 Οκτωβρίου 2020, έληξαν οι καλυμμένες ομολογίες ύψους €750 εκατ. (Σειρά 7), που είχαν εκδοθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος ΙΙ Έκδοσης Καλυμμένων Ομολογιών.

Την 11 Νοεμβρίου 2020, η Τράπεζα εξάσκησε το δικαίωμα προαίρεσης για την επαναγορά €200 εκατ. καλυμμένων ομολόγων που κατείχε η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Ο διακανονισμός του συγκεκριμένου δικαιώματος πραγματοποιήθηκε την 9 Δεκεμβρίου 2020, στο αποσβεσμένο κόστος πλέον δεδουλευμένων τόκων πλέον κόστους πρόωρης επαναγοράς, ύψους €2 εκατ.

Σημειώνεται ότι, η έκδοση των Σειρών 6 και 8 δεν έχει διατεθεί σε θεσμικούς επενδυτές, διακρατείται από την Τράπεζα και κατά συνέπεια δεν απεικονίζεται στις «Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους» (βλ. Σημείωση 32).

Στις 25 Φεβρουαρίου 2021, η Τράπεζα προέβει σε τροποποίηση των όρων των Καλυμμένων Ομολογιών Σειρά 6, με την επέκταση της ημερομηνίας λήξης από 5 Απριλίου 2021 σε 5 Απριλίου 2023, ενώ το περιθώριο επιτοκίου μειώθηκε από 50 μ.β. σε 30 μ.β. με ημερομηνία εφαρμογής στις 5 Απριλίου 2021.

Πληροφορίες σχετικά με τις καλυμμένες ομολογίες και τις τιτλοποιήσεις παρέχονται στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (www.nbg.gr) στην ενότητα «*Ενημέρωση επενδυτών\Πιστωτικοί Τίτλοι*».

Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνουν απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις:

	Όμιλος	
	2020	2019
Ληκτότητα		
Έως ένα (1) έτος	227	246
Από ένα (1) έτος έως και πέντε (5) έτη	277	262
Πέραν των πέντε (5) ετών	245	205
	749	**713**
Μη δεδουλευμένα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις	(96)	(99)
Απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις (καθαρό ποσό)	**653**	**614**

Οι προβλέψεις ΑΠΖ για τις απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ανέρχονται σε €74 εκατ (2019: €145 εκατ).

Το καθαρό ποσό των απαιτήσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναλύεται ως εξής:

	Όμιλος	
	2020	2019
Ληκτότητα		
Έως ένα (1) έτος	207	225
Από ένα (1) έτος έως και πέντε (5) έτη	230	211
Πέραν των πέντε (5) ετών	216	178
Απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις (καθαρό ποσό)	**653**	**614**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων:				
Χρεωστικοί τίτλοι				
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	1.228	1.703	1.228	1.703
Έντοκα Γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα	1.117	291	1.051	212
Ομολογίες κυβερνήσεων και δημοσίων επιχειρήσεων άλλων κρατών	281	609	281	609
Ομόλογα εταιρειών με έδρα εντός Ελλάδος	169	117	169	117
Χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα εντός Ελλάδος	11	-	11	-
Σύνολο χρεωστικών τίτλων	**2.806**	**2.720**	**2.740**	**2.641**
Μετοχές	76	117	74	116
Σύνολο χαρτοφυλακίου επενδύσεων – σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	**2.882**	**2.837**	**2.814**	**2.757**
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων – σε αποσβεσμένο κόστος				
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	7.488	4.662	7.488	4.662
Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου και άλλα αξιόγραφα	1.848	74	1.798	-
Ομολογίες κυβερνήσεων και δημοσίων επιχειρήσεων άλλων κρατών	2.801	1.190	2.595	1.068
Ομόλογα εταιρειών με έδρα εντός Ελλάδος	26	21	26	21
Χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα εντός Ελλάδος	10	41	-	15
Χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα εκτός Ελλάδος	-	65	-	65
Σύνολο χαρτοφυλακίου επενδύσεων – σε αποσβεσμένο κόστος	**12.173**	**6.053**	**11.907**	**5.831**
Σύνολο χαρτοφυλακίου επενδύσεων	**15.055**	**8.890**	**14.721**	**8.588**

Τον Φεβρουάριο του 2019, η Τράπεζα αντάλλαξε τη σύμβαση ανταλλαγής επιτοκίων με το Ελληνικό Δημόσιο με τρία ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου λήξης 2023, 2025 και 2026 με συνολική ονομαστική αξία €3.314 εκατ. και εύλογη αξία €3.282 εκατ. Τα ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου ταξινομήθηκαν ως διακρατούμενα για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και επιμετρήθηκαν στο αποσβεσμένο κόστος.

Τον Ιανουαρίου του 2020, η Ελληνική Κυβέρνηση, μέσω του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, και η Τράπεζα συμμετείχαν στην ανταλλαγή Ομολόγων, που περιλάμβανε τα τρία προαναφερθέντα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου διακρατούμενα από την Τράπεζα, με ένα νέο 30ετές Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου. Οι όροι των υφισταμένων και του νέου Ομολόγου Ελληνικού Δημοσίου έχουν ως εξής:

Υφιστάμενα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου

ISIN	Ληκτότητα	Επιτόκιο	Ονομαστική αξία σε €εκατ.	Αξία διακανονισμού €εκατ.
GR0112009718	20 Μαρτίου 2023	2,9%	250	271
GR0116007924	20 Μαρτίου 2025	3,25%	964	1.092
GR0118018663	20 Μαρτίου 2026	3,55%	2.100	2.440

Νέο Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου σε τιμή έκδοσης 114,71

ISIN	Ληκτότητα	Επιτόκιο	Ονομαστική αξία σε €εκατ.	Ημερομηνία έκδοσης
GR0138016820	20 Μαρτίου 2050	3,25%	3.314	21 Ιανουαρίου 2020

Η ανταλλαγή πραγματοποιήθηκε με όρους αγοράς και διακανονίστηκε την 21 Ιανουαρίου 2020. Η ΕΤΕ πραγματοποίησε κέρδος €515 εκατ. (με βάση τη λογιστική αξία των υφιστάμενων Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου) που προέκυψε από την σχετική μεταβολή της απόδοσης του Ελληνικού χρέους λόγω μεταβολής των επιτοκίων.

Την 3 και 18 Δεκεμβρίου 2020, η Τράπεζα συμμετείχε σε δυο ανταλλαγές Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου, με αντισυμβαλλόμενο τον Ελληνικό Οργανισμό Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα αντάλλαξε συνολικά €950 εκατ. ονομαστικής αξίας και €1,2 δισ. λογιστικής αξίας για αξία διακανονισμού €1,4 δις από το νέο Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου λήξης 20 Μαρτίου 2050, με μια σειρά από άλλα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου μικρότερης διάρκειας, συνολικής ονομαστικής αξίας €1,6 δισ. και αξίας διακανονισμού €2,1 δισ. (σύμφωνα με τα σχετικά Υπουργικά Διατάγματα). Οι ανταλλαγές πραγματοποιήθηκαν με όρους αγοράς και η διαφορά μεταξύ της αξίας διακανονισμού των ομολόγων που ανταλλάχθηκαν και των ομολόγων που ελήφθησαν από τις ανταλλαγές, διακανονίστηκε με μετρητά. Οι ανταλλαγές διακανονίστηκαν την 11 Δεκεμβρίου και 28 Δεκεμβρίου 2020 αντίστοιχα. Από τις δύο ανταλλαγές πραγματοποιήθηκε κέρδος €251 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα.

Επιπρόσθετα, την 13 Ιανουαρίου 2021, ο Ελληνικός Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους και η Τράπεζα προέβησαν σε μια νέα ανταλλαγή Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου. Η Τράπεζα αντάλλαξε €1,0 δισ. ονομαστικής αξίας λογιστικής αξία €1,3 δισ. και αξίας διακανονισμού €1,5 δις από το νέο Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου λήξης 20 Μαρτίου 2050, με μια σειρά από άλλα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου μικρότερης διάρκειας, συνολικής ονομαστικής αξίας €2,8 δισ. και αξίας διακανονισμού €3,6 δισ., (σύμφωνα με τα σχετικά Υπουργικά Διατάγματα). Η ανταλλαγή πραγματοποιήθηκε με όρους αγοράς και η διαφορά μετάξύ της αξίας

διακανονισμού του ομολόγου που ανταλλάχθηκε και των ομολόγων που ελήφθησαν από την ανταλλαγή, διακανονίστηκε με μετρητά. Η ανταλλαγή διακανονίστηκε την 20 Ιανουαρίου 2021. Ο Όμιλος και η Τράπεζα πραγματοποίησαν κέρδη ύψους €209 εκατ.

Η μεταβολή του χαρτοφυλακίου επενδύσεων συνοψίζεται ως ακολούθως:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**2.837**	**2.568**	**2.757**	**2.486**
Προσθήκες περιόδου	7.472	7.983	6.894	7.025
Μειώσεις (πωλήσεις και αποπληρωμές) περιόδου	(7.535)	(8.170)	(6.945)	(7.210)
Κέρδη/(ζημιές) από μεταβολές της εύλογης αξίας	113	450	113	450
Απόσβεση διαφοράς υπέρ / υπό το άρτιο	(5)	6	(5)	6
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**2.882**	**2.837**	**2.814**	**2.757**
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων – σε αποσβεσμένο κόστος				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**6.053**	**1.873**	**5.831**	**1.755**
Προσθήκες περιόδου	11.400	5.474	11.241	5.299
Μειώσεις (πωλήσεις και αποπληρωμές) περιόδου	(5.228)	(1.312)	(5.111)	(1.238)
Πρόβλεψη απομείωσης	(23)	7	(23)	7
Απόσβεση διαφοράς υπέρ / υπό το άρτιο	(26)	11	(27)	8
Συναλλαγματικές διαφορές	(3)	-	(4)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**12.173**	**6.053**	**11.907**	**5.831**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: Ακίνητα επενδύσεων

	Όμιλος		
	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Σύνολα
Αξία κτήσης			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	**554**	**602**	**1.156**
Εξαγορά/ Πώληση θυγατρικής/(ών)	(496)	(493)	**(989)**
Μεταφορές	10	34	**44**
Μεταφορές σε μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	(8)	(10)	**(18)**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	**60**	**133**	**193**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	**(29)**	**(111)**	**(140)**
Πώληση θυγατρικής/(ών)	21	78	**99**
Αποσβέσεις	-	(2)	**(2)**
Απομειώσεις	1	1	**2**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	**(7)**	**(34)**	**(41)**
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2019	**53**	**99**	**152**
Αξία κτήσης			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2020	**60**	**133**	**193**
Μεταφορές	2	7	**9**
Μεταφορές σε μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	(1)	(5)	**(6)**
Πωλήσεις και διαγραφές	(8)	(25)	**(33)**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2020	**53**	**110**	**163**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2020	**(7)**	**(34)**	**(41)**
Μεταφορές	(1)	4	**3**
Πωλήσεις και διαγραφές	-	3	**3**
Αποσβέσεις	-	(2)	**(2)**
Απομειώσεις	(1)	-	**(1)**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2020	**(9)**	**(29)**	**(38)**
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2020	**44**	**81**	**125**

Η εύλογη αξία των ακινήτων επενδύσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2020 είναι μεγαλύτερη από τη λογιστική αξία και ανέρχεται σε €167 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €186 εκατ.). Τα έσοδα από ενοίκια για τη χρήση 2020 ανέρχονται σε €3 εκατ. (2019: €4 εκατ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**8**	**8**	**6**	**7**
Προσθήκες / Μεταφορές	14	-	14	-
Απομείωση	-	-	-	(1)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**22**	**8**	**20**	**6**

Οι προσθήκες αξίας €14 εκατ. αφορούν την ΠΕΡΙΓΕΝΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.η οποία ιδρύθηκε στις 6 Ιουλίου 2020.

Οι συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας:

			Όμιλος		Τράπεζα	
	Έδρα	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ασφαλιστικών Οργανισμών	Ελλάδα	2015-2020	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%
ΛΑΡΚΟ Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2020	33,36%	33,36%	33,36%	33,36%
ΕΒΙΟΠ ΤΕΜΠΟ Α.Ε.	Ελλάδα	2015-2020	21,21%	21,21%	21,21%	21,21%
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2020	39,93%	39,93%	39,93%	39,93%
PLANET Α.Ε.	Ελλάδα	2015-2020	36,99%	36,99%	36,99%	36,99%
ΠΥΡΡΙΧΟΣ Α.Ε. ΑΚΙΝΗΤΩΝ	Ελλάδα	2010-2020	21,83%	21,83%	21,83%	21,83%
SATO Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΚΑΙ ΣΠΙΤΙΟΥ	Ελλάδα	2015-2020	23,74%	23,74%	23,74%	23,74%
ΟΛΓΑΝΟΣ Α.Ε. ΑΚΙΝΗΤΩΝ	Ελλάδα	2010-2020	33,60%	33,60%	33,60%	33,60%
ΠΕΡΙΓΕΝΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	-	28,50%	-	28,50%	-

Κατωτέρω παραθέτονται συνοπτικά οικονομικά στοιχεία των συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης με βάση τις πιο πρόσφατες χρηματοοικονομικές πληροφορίες:

	31.12.2020	31.12.2019
Σύνολο ενεργητικού	60	56
Σύνολο παθητικού	27	22
Ίδια κεφάλαια	33	34
Αναλογία Ομίλου επί των ιδίων κεφαλαίων των συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	22	8
Σύνολο κύκλου εργασιών	58	60
Σύνολο κερδών/(ζημιών)	(1)	1

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία

	Όμιλος			Τράπεζα		
	Λογισμικό	Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	Σύνολο	Λογισμικό	Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	Σύνολο
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	**728**	**44**	**772**	**687**	**38**	**725**
Προσθήκες	90	-	**90**	89	-	**89**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	**818**	**44**	**862**	**776**	**38**	**814**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	**(579)**	**(42)**	**(621)**	**(541)**	**(37)**	**(578)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(1)	-	**(1)**	-	-	**-**
Αποσβέσεις	(36)	(2)	**(38)**	(36)	(1)	**(37)**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	**(616)**	**(44)**	**(660)**	**(577)**	**(38)**	**(615)**
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2019	**202**	**-**	**202**	**199**	**-**	**199**
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2020	**818**	**44**	**862**	**776**	**38**	**814**
Προσθήκες	128	-	**128**	127	-	**127**
Μεταφορές	-	-	**-**	(1)	-	**(1)**
Πωλήσεις και διαγραφές	(6)	-	**(6)**	-	-	**-**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2020	**940**	**44**	**984**	**902**	**38**	**940**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2020	**(616)**	**(44)**	**(660)**	**(577)**	**(38)**	**(615)**
Μεταφορές	-	-	**-**	-	-	**-**
Πωλήσεις και διαγραφές	6	-	**6**	-	-	**-**
Αποσβέσεις	(48)	-	**(48)**	(47)	-	**(47)**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2020	**(658)**	**(44)**	**(702)**	**(624)**	**(38)**	**(662)**
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2020	**282**	**-**	**282**	**278**	**-**	**278**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: Ενσώματα Πάγια Στοιχεία

Όμιλος	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Γήπεδα - οικόπεδα & κτήρια - Δικαιώματα χρήσης	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Σύνολο
Αξία κτήσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	**745**	**742**	**729**	**1**	**69**	**136**	**2.422**
Πώληση θυγατρικών	(361)	(560)	3	-	1.286	66	**434**
Μεταφορές	-	3	-	(1)	-	(2)	**-**
Προσθήκες	-	2	35	1	3	9	**50**
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	(48)	-	**(48)**
Πωλήσεις και διαγραφές	(1)	(2)	(3)	-	-	-	**(6)**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	**383**	**185**	**764**	**1**	**1.310**	**209**	**2.852**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	**(155)**	**(373)**	**(660)**	**-**	**-**	**(120)**	**(1.308)**
Πωλήσεις και διαγραφές	4	282	-	-	-	(10)	**276**
Αποσβέσεις	-	(5)	(22)	-	(50)	(9)	**(86)**
Απομειώσεις	(7)	1	-	-	(6)	-	**(12)**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	**(158)**	**(95)**	**(682)**	**-**	**(56)**	**(139)**	**(1.130)**
Αναπόσβ. αξία 31 Δεκεμβρίου 2019	**225**	**90**	**82**	**1**	**1.254**	**70**	**1.722**
Αξία κτήσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2020	**383**	**185**	**764**	**1**	**1.310**	**209**	**2.852**
Μεταφορές	-	-	-	(1)	-	1	**-**
Προσθήκες	2	5	25	1	7	9	**49**
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	(14)	-	**(14)**
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(2)	(1)	-	-	-	**(3)**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2020	**385**	**188**	**788**	**1**	**1.303**	**219**	**2.884**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2020	**(158)**	**(95)**	**(682)**	**-**	**(56)**	**(139)**	**(1.130)**
Πωλήσεις και διαγραφές	-	1	1	-	-	-	**2**
Αποσβέσεις	-	(3)	(19)	-	(73)	(9)	**(104)**
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	3	-	**3**
Απομειώσεις	3	5	-	-	-	-	**8**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2020	**(155)**	**(92)**	**(700)**	**-**	**(126)**	**(148)**	**(1.221)**
Αναπόσβ. αξία 31 Δεκεμβρίου 2020	**230**	**96**	**88**	**1**	**1.177**	**71**	**1.663**

Τράπεζα	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Γήπεδα και οικόπεδα - Κτήρια - Δικαιώματα χρήσης	Οχήματα - Δικαιώματα χρήσης	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Σύνολο
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	**83**	**94**	**653**	**1**	**1.089**	**5**	**196**	**2.121**
Προσθήκες	-	1	33	-	2	1	10	**47**
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	(40)	-	-	**(40)**
Πωλήσεις και διαγραφές	(1)	(1)	(1)	-	-	-	-	**(3)**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	**82**	**94**	**685**	**1**	**1.051**	**6**	**206**	**2.125**
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	**(6)**	**(44)**	**(588)**	**-**	**-**	**-**	**(127)**	**(765)**
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	1	-	-	-	-	**1**
Αποσβέσεις	-	(1)	(21)	-	(63)	(1)	(11)	**(97)**
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	5	-	-	**5**
Απομείωση	-	-	-	-	(5)	-	-	**(5)**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	**(6)**	**(45)**	**(608)**	**-**	**(63)**	**(1)**	**(138)**	**(861)**
Αναπόσβ. αξία 31 Δεκεμβρίου 2019	**76**	**49**	**77**	**1**	**988**	**5**	**68**	**1.264**
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2020	**82**	**94**	**685**	**1**	**1.051**	**6**	**206**	**2.125**
Μεταφορές	-	-	2	(1)	5	-	3	**9**
Προσθήκες	2	4	24	1	6	1	9	**47**
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	(17)	(1)	-	**(18)**
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(2)	-	-	-	-	-	**(2)**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2020	**84**	**96**	**711**	**1**	**1.045**	**6**	**218**	**2.161**
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2020	**(6)**	**(45)**	**(608)**	**-**	**(63)**	**(1)**	**(138)**	**(861)**
Μεταφορές	-	-	(1)	-	-	-	(2)	**(3)**
Πωλήσεις και διαγραφές	-	1	-	-	-	-	-	**1**
Αποσβέσεις	-	(1)	(18)	-	(60)	(1)	(9)	**(89)**
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	5	-	-	**5**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2020	**(6)**	**(45)**	**(627)**	**-**	**(118)**	**(2)**	**(149)**	**(947)**
Αναπόσβ. αξία 31 Δεκεμβρίου 2020	**78**	**51**	**84**	**1**	**927**	**4**	**69**	**1.214**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: Απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους:				
Αναπόσβεστο υπόλοιπο ζημιών PSI, αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	1.926	2.018	1.926	2.018
Ενσώματα πάγια στοιχεία και άυλα περιουσιακά στοιχεία	1	1	-	-
Ζημίες από δάνεια αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	1.451	1.560	1.451	1.560
Αναπόσβεστες χρεωστικές διαφορές σχετιζόμενες με οριστικές ζημιές από δάνεια, αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	937	885	937	885
Ζημίες από δάνεια που δημιουργήθηκαν μετά την 30.06.2015, μη αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	592	443	592	443
Λοιπές διαφορές από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, στο αποσβέσιμο κόστος	2	4	-	-
Λοιπές προσωρινές διαφορές	2	-	-	-
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	**4.911**	**4.911**	**4.906**	**4.906**

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους:				
Ενσώματα πάγια στοιχεία και άυλα περιουσιακά στοιχεία	3	2	-	-
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, στο αποσβέσιμο κόστος	8	7	-	-
Λοιπές προσωρινές διαφορές	3	2	-	-
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	**14**	**11**	**-**	**-**

Δαπάνες από αναβαλλόμενους φόρους:	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Αναπόσβεστο υπόλοιπο ζημιών PSI, αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	(92)	(92)	(92)	(92)
Ενσώματα πάγια στοιχεία και άυλα περιουσιακά στοιχεία	(1)	(2)	-	-
Χρεωστικές διαφορές σχετιζόμενες με οριστικές ζημίες από δάνεια, αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	(57)	(48)	(57)	(48)
Ζημίες από δάνεια που δημιουργήθηκαν μετά την 30.06.2015, μη αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	149	140	149	140
Λοιπές διαφορές από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, στο αποσβέσιμο κόστος	(3)	1	-	-
Λοιπές προσωρινές διαφορές	1	(1)	-	-
Δαπάνες από αναβαλλόμενους φόρους	**(3)**	**(2)**	**-**	**-**
Καθαρή μεταβολή αναβαλλόμενων φόρων	**(3)**	**(2)**	**-**	**-**

Ο Όμιλος και η Τράπεζα θεωρούν ότι η ανακτησιμότητα των απαιτήσεων από αναβαλλόμενους φόρους, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020, ποσού €4.909 εκατ. και €4.906 εκατ. αντίστοιχα, είναι πιθανή με βάση τις εκτιμήσεις για τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη του Ομίλου και της Τράπεζας.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020, οι συσσωρευμένες φορολογικές ζημίες του Ομίλου και της Τράπεζας ανέρχονταν σε €2.586 εκατ. και €2.518 εκατ αντίστοιχα (2019: €3.548 εκατ. και €3.483 εκατ αντίστοιχα) και δημιουργήθηκαν τα έτη 2016 έως 2020. Η Διοίκηση έχει εκτιμήσει ότι φορολογικές ζημίες €3 εκατ. για τον Όμιλο και ΜΗΔΕΝ για την Τράπεζα (2019: €3 εκατ. και ΜΗΔΕΝ) μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για το λόγο αυτό έχει αναγνωρίστει αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση €1 εκατ. και ΜΗΔΕΝ (2019: €1 εκατ. και ΜΗΔΕΝ) αντίστοιχα. Οι μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημίες ανήλθαν σε €2.581 εκατ. για τον Όμιλο και €2.518 εκατ. για την Τράπεζα (2019: €3.545 εκατ. και €3.483 εκατ.) και η μη αναγνωρισμένη φορολογική απαίτηση ανήλθε σε €745 εκατ. και €730 εκατ. (2019: €1.025 εκατ. και €1.010 εκατ.) αντίστοιχα.

Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει το έτος που παραγράφονται οι φορολογικές ζημιές για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

	Όμιλος	Τράπεζα
Έτος	31.12.2020	31.12.2019
2021	2.094	2.081
2022	218	214
2023	31	-
2024	227	223
2025	16	-
Σύνολο φορολογικών ζημιών	**2.586**	**2.518**

Ο Όμιλος και η Τράπεζα έχουν συμψηφίσει τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους ανά εταιρεία ξεχωριστά, υπό την προϋπόθεση ότι οι τοπικές φορολογικές αρχές της κάθε χώρας παρέχουν το δικαίωμα συμψηφισμού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων από κύριο φόρο εισοδήματος ανά εταιρεία και εφόσον οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Δεδουλευμένοι τόκοι και προμήθειες	80	10	81	10
Απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο	887	803	883	799
Προκαταβολές φόρων και λοιπές απαιτήσεις φόρων	5	2	1	-
Απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες	21	32	2	10
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	425	346	411	333
Προπληρωθέντα έξοδα	37	33	31	27
Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων	494	494	494	494
Συναλλαγές επιταγών και πιστωτικών καρτών υπό εκκαθάριση	46	91	45	88
Λοιπά	287	633	239	590
Σύνολο	**2.282**	**2.444**	**2.187**	**2.351**

Οι Απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο για τον Όμιλο και την Τράπεζα ανέρχονται την 31 Δεκεμβρίου 2020 σε €887 εκατ., και €883 εκατ., αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2019: €803 εκατ. και €799 εκατ., αντίστοιχα), και αφορούν κυρίως δάνεια με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

Με το άρθρο 9 του Ν. 4370/7.3.2016 το ανώτατο όριο κάλυψης του συνόλου των καταθέσεων κάθε καταθέτη σε πιστωτικό ίδρυμα, που καλύπτεται από το σύστημα εγγυήσεως καταθέσεων του Ταμείου Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων («ΤΕΚΕ»), είναι €100 χιλ. Αντίστοιχα, αυξήθηκαν τα ποσοστά υπολογισμού της εισφοράς που καταβάλλουν τα πιστωτικά ιδρύματα στο ΤΕΚΕ από το έτος 2008 και μετά.

Στο Ν. 4370/07.03.2016 άρθρο 25 παρ. 8, 9, 10 προβλέπεται ότι το Πρόσθετο Κεφάλαιο Κάλυψης Καταθέσεων («ΠΚΚΚ»), αποτελεί ειδική ομάδα περιουσίας, η οποία προέκυψε από τις ετήσιες εισφορές των πιστωτικών ιδρυμάτων κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 6 του Ν. 3714/2008 (Α' 231). Το ενεργητικό του ΠΚΚΚ θεωρείται ότι αποτελεί ενεργητικό των συμμετεχόντων σε αυτό πιστωτικών ιδρυμάτων, κατά το λόγο συμμετοχής τους σε αυτό και αποτελεί μέρος των διαθεσίμων και αντικείμενο διαχείρισης από το ΤΕΚΕ προς επίτευξη των σκοπών του.

Με το άρθρο 13 του Ν.4370/2016 ορίζεται σύστημα εγγυήσεως επενδύσεων, το οποίο θα καλύπτει ποσό επενδύσεων έως €30 χιλ. ανά επενδυτή. Η καταβολή της πρώτης εισφοράς από τα συμμετέχοντα πιστωτικά ιδρύματα πραγματοποιήθηκε εντός του 2010. Οι εισφορές των πιστωτικών ιδρυμάτων για την εγγύηση των επενδύσεων περιέρχονται σε ειδική ομάδα περιουσίας, της οποίας τα επιμέρους στοιχεία ανήκουν εξ αδιαιρέτου, κατά το ποσοστό συμμετοχής εκάστου, στα συμμετέχοντα πιστωτικά ιδρύματα. Κάθε πιστωτικό ίδρυμα που συμμετέχει στο Σκέλος Κάλυψης Επενδύσεων («ΣΚΕ») έχει μία ατομική μερίδα σε αυτό. Οι ατομικές μερίδες αντιστοιχούν στο ποσοστό συμμετοχής του κάθε συμμετέχοντος στο Ενεργητικό του ΣΚΕ πιστωτικού ιδρύματος, άρθρο 30/4370/7.3.2016.

Με το άρθρο 36 του Ν.4370/07.03.2016 ορίζεται ότι τα διαθέσιμα του Σκέλους Εξυγίανσης («ΣΕ»), ως Ταμείου Εξυγίανσης για τα πιστωτικά ιδρύματα, προέρχονται από τακτικές εκ των προτέρων εισφορές, έκτακτες εκ των υστέρων εισφορές και εναλλακτικά μέσα χρηματοδότησης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στα εσωτερικά άρθρα 98, 99 και 100 αντίστοιχα του άρθρου 2 του Ν. 4335/2015. Οι εισφορές καθορίζονται κατ' εφαρμογή των ισχυουσών διατάξεων.

Επίσης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 806/2014 η Τράπεζα συμμετέχει στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης («Single Resolution Fund»), μέσω προκαθορισμένων τακτικών ετήσιων εισφορών καθορισμένων από το SRB («Single Resolution Board»).

Στα «Λοιπά», στον Όμιλο και την Τράπεζα, περιλαμβάνονται €44 εκατ., που αφορούν τη λογιστική αξία υπεκμίσθωσης (2019: €43 εκατ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση

Α. Μη κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία και Ομάδες Περιουσιακών Στοιχείων ταξινομημένων ως Προοριζόμενων προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση την 31 Δεκεμβρίου 2020 και την 31 Δεκεμβρίου 2019 περιλαμβάνουν τις εταιρείες: Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α, ΕΤΕ (Κύπρος) ΛΤΔ και CAC Coral Ltd. Τα κέρδη και οι ζημίες από διακοπείσες δραστηριότητες για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020 περιλαμβάνουν, τις εταιρείες: Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., ΕΤΕ (Κύπρος) ΛΤΔ και CAC Coral Ltd. Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προς πώληση, την 31 Δεκεμβρίου 2020, περιλαμβάνουν επίσης σχεδιαζόμενες πωλήσεις δανειακών χαρτοφυλακίων που σχετίζονται κυρίως με τα έργα Frontier, ICON και Danube και την 31 Δεκεμβρίου 2019 τα έργα ICON και Danube. Τα κέρδη ή ζημίες από διακοπείσες δραστηριότητες της συγκριτικής περιόδου περιλαμβάνουν τις Banca Romaneasca, Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., ΕΤΕ (Κύπρος) ΛΤΔ, την Εθνική ΠΑΝΓΑΙΑ Α.Ε.Ε.Α.Π. (νυν Prodea Investments Α.Ε) και την CAC Coral Ltd.

Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π.

Την 29 Μαρτίου 2019 η Τράπεζα έλαβε από την εταιρεία "Invel Real Estate (Netherlands) II B.V. (εφεξής "Invel"), ειδοποίηση για την άσκηση του Δικαιώματος Αγοράς Μετοχών για την απόκτηση της συμμετοχής της Τράπεζας στην Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π. σύμφωνα με τη Συμφωνία Μετόχων η οποία είχε συναφθεί μεταξύ της ΕΤΕ και των εταιρειών Invel, Invel Real Estate Partners Greece L.P., Invel Real Estate Partners Greece SAS, Invel Real Estate Partners Two Limited και Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π. Σύμφωνα με τους σχετικούς όρους της Συμφωνίας Μετόχων, τα νομικά πρόσωπα που ορίσθηκαν και εξουσιοδοτήθηκαν σχετικά για την άσκηση του δικαιώματος αυτού, από την Invel, δηλαδή οι εταιρίες "Invel Real Estate B.V." και CL Hermes Opportunities, L.P. («οι Αγοραστές»), απέκτησαν τη συμμετοχή της ΕΤΕ στην Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π. την 23 Μαΐου 2019 στην τιμή εξάσκησης των 4,684 ευρώ ανά μετοχή. Το συνολικό ποσό που εισέπραξε η ΕΤΕ από την πώληση της συμμετοχής της Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π. (αφορά 83.438.113 μετοχές της Εθνικής Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π.) ανήλθε σε €391 εκατ.

Την 23 Μαΐου 2019, ο έλεγχος της Εθνικής Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π. πέρασε στους Αγοραστές. Λεπτομέρειες σχετικά με τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που πωλήθηκαν καθώς και του υπολογισμού του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση, παρατίθενται στη Σημείωση 43.

Banca Romanesca S.A.

Την 20 Ιουνίου 2019, η Τράπεζα υπέγραψε οριστική σύμβαση με την Export-Import Bank of Romania («EximBank») για την πώληση του συνόλου (99,28%) της συμμετοχής της στην Banca Romaneasca S.A.

Την 30 Δεκεμβρίου 2019 ο έλεγχος της Banca Romaneasca S.A. πέρασε στην EximBank. Λεπτομέρειες σχετικά με τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που αποαναγνωρίστηκαν καθώς και του υπολογισμού του κέρδους ή της ζημίας από την αποαναγνώριση, παρατίθενται στη Σημείωση 43.

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ

Την 26 Νοεμβρίου 2019 η Τράπεζα υπέγραψε σύμβαση πώλησης («SPA») με την Astrobank για την πώληση του συνόλου του 100% της συμμετοχής της στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ («ΕΤΕ Κύπρου»).

Ωστόσο, στις 26 Νοεμβρίου 2020, η οποία ήταν η τελευταία ημερομηνία ("Longstop Date") για την Astrobank να εκπληρώσει ορισμένους όρους, που καθορίζονται στο SPA που συνάφθηκε μεταξύ της Εθνικής Τράπεζας και της Astrobank, η Τράπεζα διαπίστωσε ότι αυτοί οι όροι δεν εκπληρώθηκαν και την 27 Νοεμβρίου 2020 αποφάσισε να καταγγείλει τη σύμβαση.

Η Εθνική Τράπεζα παραμένει προσηλωμένη στην εφαρμογή όλων των επιλογών έτσι ώστε να συμμορφωθεί με τις δεσμεύσεις της στο πλαίσιο του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης όπως συμφωνήθηκε με τη Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Η ΕΤΕ Κύπρου έχει ταξινομηθεί ως «Προοριζόμενη προς πώληση» και «Διακοπείσες δραστηριότητες».

Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών

Η Τράπεζα, τον Οκτώβριο του 2019, επανεκκίνησε τη διαδικασία πώλησης της Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. Η Τράπεζα έλαβε δεσμευτική προσφορά από την CVC Capital Partners βάσει αποτίμησης που προέκυψε από έλεγχο στη μετά COVID-19 περίοδο.

Στις 24 Μαρτίου 2021, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την πώληση του 90,01% από το 100% των μετοχών της Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α και εξουσιοδότησε τη διοίκηση της Τράπεζας να προχωρήσει στην υπογραφή της Σύμβασης Πώλησης την 26 Μαρτίου 2021. Το ισοδύναμο ονομαστικό αντάλλαγμα που αντιστοιχεί στο 100% της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α. θα είναι €505 εκατ., συμπεριλαμβανομένης μιας ειδικής ρήτρας πληρωμής «κέρδους» έως €120 εκατ., η οποία θα υπόκειται στην εκπλήρωση συμφωνημένων στόχων απόδοσης για τις ασφαλιστικές εργασίες που θα παρέχει η Τράπεζα μέσω του δικτύου της μέχρι το 2026. Η συναλλαγή περιλαμβάνει 15ετή συνεργασία για παροχή ασφαλιστικών εργασιών από την Τράπεζα.

Η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. έχει ταξινομηθεί ως «Προοριζόμενη προς πώληση» και «Διακοπείσες δραστηριότητες».

CAC Coral Ltd

Την 16 Οκτωβρίου 2020 υπογράφηκε σύμβασης πώλησης με την Bain Capital Credit για την πώληση του 100% της συμμετοχής στην CAC Coral Ltd. Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του Γ' τριμήνου 2021, μετά την έγκριση της συναλλαγής από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές.

Η CAC Coral Ltd έχει ταξινομηθεί ως «Προοριζόμενη προς πώληση» και «Διακοπείσες δραστηριότητες».

Project Danube

Η Τράπεζα συνήψε οριστική συμφωνία με την Bain Capital Credit για τη διάθεση ενός εταιρικού χαρτοφυλακίου Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων με κίνδυνο Ρουμανίας ("Project Danube"), συνολικής μικτής λογιστικής αξίας, περίπου, €174 εκατ. και καθαρής λογιστικής αξίας €25 εκατ. Το κλείσιμο της συναλλαγής υπόκειται σε συνήθης τυπικούς όρους, συμπεριλαμβανομένης της έγκρισης της συναλλαγής από την Επιτροπή Ανταγωνισμού της Ρουμανίας. Η πώληση αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του δευτέρου τριμήνου του 2021.

Project ICON

Στις 5 Ιουνίου, στο πλαίσιο της υλοποίησης του Προγράμματος Μετασχηματισμού, η Τράπεζα ανακοίνωσε τη σύναψη οριστικής συμφωνίας με την Επενδυτική Εταιρεία Bain Capital Credit ("Bain Capital") για την πώληση ενός χαρτοφυλακίου, περίπου 2.800 Μη Εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανειακών συμβάσεων ("Project ICON"), κυρίως εξασφαλισμένων, ονομαστικής αξίας €1,6 δισ. στις 30 Ιουνίου 2019 και καθαρής λογιστικής αξίας €274 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020 Η συναλλαγή υλοποιείται στο πλαίσιο της στρατηγικής μείωσης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων της Τράπεζας και σύμφωνα με τους Επιχειρησιακούς Στόχους που έχουν υποβληθεί στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό («SSM»). Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε στις 12 Φεβρουαρίου 2021.

Project FRONTIER

Στο πλαίσιο της μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων μέσω μη οργανικών ενεργειών, η Τράπεζα ξεκίνησε τον Δεκέμβριο του 2020 μια μεγάλης κλίμακας συναλλαγή για τη διάθεση ενός χαρτοφυλακίου ελληνικών Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων με τη μορφή αξιολογημένης τιτλοποίησης με την ονομασία "Frontier", η οποία στοχεύει να κάνει χρήση των διατάξεων του Ελληνικού Προγράμματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων. Η προβλεπόμενη συναλλαγή περιλαμβάνει ένα χαρτοφυλάκιο εξασφαλισμένων δανείων μεγάλων εταιρειών, μικρομεσαίων επιχειρήσεων, μικρών επιχειρήσεων και στεγαστικών, συνολικής λογιστικής αξίας €6,1 δισ. στις 30 Ιουνίου 2020. Η καθαρή λογιστική αξία ανήλθε σε €2,6 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Στις 29 Ιανουαρίου 2021, η Τράπεζα ανακοίνωσε την υποβολή αίτησης στο πλαίσιο του Συστήματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων «ΗΡΑΚΛΗΣ», σύμφωνα με τις

διατάξεις του Ν. 4649/2019, για την τιτλοποίηση του Frontier. Η αίτηση αφορά στην παροχή εγγύησης από το Ελληνικό Δημόσιο για τις ομολογίες υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους έως €3,3 δισ.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση της Συναλλαγής, η Εθνική Τράπεζα αναμένεται να διατηρήσει το 100% των ομολογιών υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας και το 5% των ομολογιών ενδιάμεσης και μειωμένης εξοφλητικής προτεραιότητας, διαθέτοντας έως και 95% των τελευταίων στην αγορά μέσω μιας ανταγωνιστικής διαδικασίας, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί (Υπογραφή και Κλείσιμο) το δεύτερο τρίμηνο του 2021.

Η ζημία απομείωσης για τα ανωτέρω Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα έχει καταχωρηθεί στη γραμμή της Κατάστασης Αποτελεσμάτων "Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων". Περισσότερες πληροφορίες παρατείθενται στη Σημείωση 13.

Οι παρακάτω πίνακες απεικονίζουν τη συνοπτική Κατάσταση Αποτελεσμάτων για τις διακοπείσες δραστηριότητες, τις ταμειακές ροές που σχετίζονται με τις διακοπείσες δραστηριότητες, καθώς και μια ανάλυση των Ομάδων Περιουσιακών Στοιχείων και των Μη Κυκλοφορούντων Περιουσιακών Στοιχείων που ταξινομήθηκαν ως Προοριζόμενα προς Πώληση. Σημειώνεται ότι η γραμμή Προβλέψεις και Ζημίες Απομείωσης στον παρακάτω πίνακα περιλαμβάνει απομειώσεις των εταιρειών που ταξινομήθηκαν ως διακοπείσες δραστηριότητες σε εύλογη αξία μείον κόστη πώλησης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 5.

Συνοπτική Κατάσταση Αποτελεσμάτων από διακοπείσες δραστηριότητες [(1)]

	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1. έως		Από 1.1. έως	
εκατ. €	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Καθαρά έσοδα από τόκους	54	89	-	-
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	2	(3)	-	-
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	107	102	-	-
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	16	35	-	-
Λοιπά έσοδα	10	44	-	8
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	**189**	**267**	**-**	**8**
Λειτουργικά έξοδα	(90)	(163)	(1)	-
Προβλέψεις και ζημίες απομείωσης	(440)	(557)	(274)	(266)
Κέρδη προ φόρων	**(341)**	**(453)**	**(275)**	**(258)**
Φόροι	(21)	(29)	-	-
Κέρδη/ (ζημιές) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	**(362)**	**(482)**	**(275)**	**(258)**
Κέρδη πώλησης [(Σημείωση 43)]	-	2	-	129
Συνολικό κέρδος / (ζημιά) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες (αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας)	**(362)**	**(480)**	**(275)**	**(129)**

[(1)] Περιλαμβάνει τις ΑΕΕΓΑ, ΕΤΕ ΚΥΠΡΟΥ και CAC Coral Ltd ενώ η συγκριτική περίοδος περιλαμβάνει επιπλέον τις Banca Romaneasca και Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π.

εκατ. €	31.12.2020	31.12.2019
Ταμειακές Ροές από διακοπείσες δραστηριότητες		
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από λειτουργικές δραστηριότητες	131	246
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από επενδυτικές δραστηριότητες	(217)	(280)
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	1	104
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές)	**(85)**	**70**

Ανάλυση των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση και των υποχρεώσεων σχετιζόμενων με τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση

	Όμιλος		Τράπεζα	
Ενεργητικό	31.12.2020[(1)]	31.12.2019[(1)]	31.12.2020[(1)]	31.12.2019
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	138	55	-	-
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	82	125	-	-
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	26	20	-	-
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	1	-	-
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	3.218	750	2.899	360
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	3.290	2.916	-	-
Ακίνητα επενδύσεων	3	15	-	-
Συμμετοχή σε θυγατρικές επιχειρήσεις	-	-	365	639
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	1	-	-
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	8	43	-	-
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	435	453	-	-
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	-	11	-	-
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	52	53	-	-
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	6	10	12	-
Σύνολο ενεργητικού	**7.259**	**4.453**	**3.276**	**999**
Παθητικό				
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	12	17	-	-
Υποχρεώσεις προς πελάτες	557	587	-	-
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	2.495	2.431	-	-
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	1	2	-	-
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	61	56	-	-
Φόρος εισοδήματος	9	-	-	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	804	389	-	-
Σύνολο παθητικού	**3.939**	**3.482**	**-**	**-**

(1) Περιλαμβάνει την ΑΕΕΓΑ, την ΕΤΕ Κύπρου και την CAC Coral Ltd.

Β. Αλλαγή σε προγραμματισμένη πώληση

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος – Δίκτυο Καταστήματος Αιγύπτου

Την 31 Δεκεμβρίου 2018 η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος – Δίκτυο Καταστήματος Αιγύπτου («ΕΤΕ Αιγύπτου») ταξινομήθηκε ως «Προοριζόμενη προς πώληση» και «Διακοπείσες δραστηριότητες».

Την 2 Μαΐου 2019, η Τράπεζα υπέγραψε οριστική συμφωνία με την Bank Audi SAE για την πώληση συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της ΕΤΕ Αιγύπτου. Η ολοκλήρωση της συναλλαγής υπόκειται στην έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Αιγύπτου. Η Κεντρική Τράπεζα του Λιβάνου ενέκρινε τη συναλλαγή τον Ιούνιο του 2019.

Δεδομένου ότι η έγκριση από την Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου εκκρεμούσε για έξι μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της οριστικής συμφωνίας, η Bank Audi SAE εξέδωσε το Νοέμβριο του 2019 ειδοποίηση παύσης της συμφωνίας.

Την 11 Μαΐου 2020 η Bank Audi SAE πληροφόρησε την Τράπεζα ότι δεν θα προχωρήσει με την εξαγορά της ΕΤΕ Αιγύπτου.

Συνεπώς, οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας τροποποιήθηκαν εκ των υστέρων σαν να μην ταξινομήθηκε ποτέ η ΕΤΕ Αιγύπτου ως προοριζόμενη προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες.

Στα τέλη Ιανουαρίου 2021, η Εθνική Τράπεζα υπέβαλλε επίσημη αίτηση στην Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου για τον τερματισμό των δραστηριοτήτων της στην Αίγυπτο.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Καταθέσεις όψεως πιστωτικών ιδρυμάτων	189	191	313	224
Καταθέσεις προθεσμίας πιστωτικών ιδρυμάτων	120	284	267	524
Καταθέσεις διατραπεζικής αγοράς	17	50	43	108
Υποχρεώσεις προς την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και Κεντρικές Τράπεζες	10.500	2.250	10.500	2.250
Καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων υπό μορφή repos	517	500	517	500
Λογαριασμοί περιθωρίου	954	864	954	864
Λοιπές καταθέσεις	427	310	427	310
Σύνολο	**12.724**	**4.449**	**13.021**	**4.780**

Πρόγραμμα Στοχευμένων Συναλλαγών Μακροχρόνιας Αναχρηματοδότησης (TLTRO)

Η ΕΚΤ ανακοίνωσε το 2019 την Τρίτη σειρά του Προγράμματος Στοχευμένων Συναλλαγών Μακροχρόνιας Αναχρηματοδότησης (TLTRO) με σκοπό τη διατήρηση ευνοϊκών όρων χρηματοδότησης στην ζώνη του Ευρώ. Όπως στα δύο προηγούμενα προγράμματα οι δανειζόμενες τράπεζες μπορούν να επωφεληθούν από μειωμένα επιτόκια ανάλογα με τα δάνεια που έχουν χορηγήσει σε ιδιώτες/νοικοκυριά (εξαιρουμένων στεγαστικών δανείων) και σε νομικά πρόσωπα/εμπόρους (εξαιρουμένων των πιστωτικών ιδρυμάτων). Τα προγράμματα TLTRO III έχουν διάρκεια τρία έτη και λαμβάνουν χώρα κάθε τρίμηνο μεταξύ Σεπτέμβριου 2019 και Μαρτίου 2021. Κάποιοι όροι και προϋποθέσεις τροποποιήθηκαν τον Μάρτιο του 2020, συγκεκριμένα οι στόχοι παραγωγής δανείων, οι όροι επιτοκίων και τα όρια εκταμίευσης, ώστε να υποστηριχτεί περαιτέρω η δανειοδότηση έναντι της κρίσης COVID-19.

Ο Όμιλος συμμετείχε σε τρία προγράμματα TLTRO III (Σεπτέμβριο 2019, Δεκέμβριο 2019 και Ιούνιο 2020). Την 31 Δεκέμβριου 2020 η συνολική υποχρέωση ανήλθε σε €10,5 δισ. και περιλαμβάνεται στις Υποχρεώσεις προς Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και Κεντρικές Τράπεζες.

Με βάση τα δάνεια που χορηγήθηκαν το 2020 και τις εκτιμήσεις για την παραγωγή δανείων το πρώτο τρίμηνο του 2021, ο Όμιλος θεωρεί ότι έχει εύλογη βεβαιότητα για την επίτευξη του στόχου σταθερότητας των ανεξόφλητων επιλέξιμων δανείων για το διάστημα 1 Μαρτίου 2020 με 31 Μαρτίου 2021 και επομένως θα επωφεληθεί από το ευνοϊκό επιτόκιο δανεισμού. Το προνομιακό επιτόκιο δανεισμού το οποίο είναι πιο ευνοϊκό από τους όρους αμοιβής των κύριων προγραμμάτων αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος, είναι ίσο με το μέσο επιτόκιο καταθέσεων για τη διάρκεια του κάθε προγράμματος και συμπληρώνεται από ένα πρόσθετο προσωρινό όφελος για την περίοδο 24 Ιουνίου 2020 έως 23 Ιουνίου 2021 (μείωση κατά 50 μονάδες βάσης στο μέσο επιτόκιο καταθέσεων με κατώτατο επιτόκιο -1%). Ο τόκος έσοδο που καταχωρήθηκε το 2020 σχετικά με αυτές τις συναλλαγές συμπεριλαμβανομένων των επιπρόσθετων πράξεων αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ, μεταξύ Μαρτίου και Ιουνίου 2020 στο μέσο επιτόκιο καταθέσεων (μείον 50 μονάδες βάσης) περιλαμβάνεται στα Καθαρά έσοδα από τόκους (βλ. Σημείωση 6) στις Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και ανέρχεται σε €65 εκατ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: Υποχρεώσεις προς πελάτες

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Καταθέσεις:				
Ιδιωτών	36.516	33.738	35.277	32.549
Επιχειρήσεων	9.421	6.685	9.670	6.888
Δημοσίου και επιχειρήσεων του Δημοσίου	2.567	3.325	2.563	3.324
Σύνολο	**48.504**	**43.748**	**47.510**	**42.761**

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Καταθέσεις:				
Ταμιευτηρίου	24.453	21.078	24.281	20.919
Τρεχούμενοι & Όψεως	12.845	9.991	12.691	9.895
Προθεσμίας	10.198	11.836	9.528	11.103
Λοιπές	1.008	843	1.010	844
	48.504	**43.748**	**47.510**	**42.761**
Σύνολο	**48.504**	**43.748**	**47.510**	**42.761**

Στις καταθέσεις προθεσμίας περιλαμβάνονται προϊόντα καταθέσεων με ενσωματωμένα ένα ή περισσότερα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα. Ο Όμιλος έχει προσδιορίσει τις καταθέσεις αυτές ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Τα ποσά αυτά ανέρχονται την 31 Δεκεμβρίου 2020 σε €426 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €279 εκατ.).

Σύμφωνα με το Ν. 4151/2013, όλοι οι αδρανείς λογαριασμοί καταθέσεων μετά την πάροδο 20 ετών υπόκεινται σε παραγραφή υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Όλες οι τράπεζες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα υποχρεούνται μέχρι το τέλος Απριλίου κάθε έτους να αποδίδουν τα ταμειακά διαθέσιμα αυτών των αδρανών λογαριασμών στο Ελληνικό Δημόσιο. Η Τράπεζα, κατά την χρήση 2020 και μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2020, απέδωσε στο Ελληνικό Δημόσιο €2 εκατ. που αφορούσαν καταθέσεις που είχαν υπαχθεί σε αδράνεια.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους

	Όμιλος			Τράπεζα		
	Σταθμισμένο Επιτόκιο	31.12.2020	31.12.2019	Σταθμισμένο Επιτόκιο	31.12.2020	31.12.2019
Καλυμμένες ομολογίες – σταθερού επιτοκίου	-	-	953	-	-	953
Τίτλοι σταθερού επιτοκίου	5,25%	910	412	5,25%	910	412
Σύνολο		**910**	**1.365**		**910**	**1.365**

Οι οικονομικοί όροι των πιστωτικών τίτλων την 31 Δεκεμβρίου 2020, είναι οι ακόλουθοι:

Εκδότης	Περιγραφή	Ημερομηνία έκδοσης	Ημερομηνία λήξης	Νόμισμα	Εναπ/σα Ονομαστική Αξία	Επιτόκιο
Τίτλοι σταθερού επιτοκίου						
NBG	Ομολογιακοί Τίτλοι Μειωμένης Εξασφάλισης (Tier II)	18 Ιουλίου 2019	Ιούλιος 2029 (1)	EUR	400	Ετήσια πληρωμή τόκων με σταθερό επιτόκιο 8,25%
NBG	Πράσινο Όμολογο Υψηλής Εξασφάλισης (MREL Note)	8 Οκτωβρίου 2020	Οκτώβριος 2026 (2)	EUR	500	Ετήσια πληρωμή τόκων με σταθερό επιτόκιο 2,75%

(1) *Ημερομηνία πρώτης ανάκλησης: 18 Ιουλίου 2024*
(2) *Ημερομηνία πρώτης ανάκλησης: 8 Οκτωβρίου 2025*

Οι πιστωτικοί τίτλοι που έληξαν ή επαναγόραστηκαν εντός του 2020, είναι οι ακόλουθοι:

Εκδότης	Περιγραφή	Ημερομηνία έκδοσης	Ημερομηνία λήξης / επαναγοράς	Νόμισμα	Ονομαστική Αξία
Καλυμμένες ομολογίες					
NBG	Καλυμμένες ομολογίες σταθερού επιτοκίου – Πρόγραμμα ΙΙ, 7η Σειρά	19 Οκτωβρίου 2017	Οκτώβριος 2020	EUR	750
NBG	Καλυμμένες ομολογίες σταθερού επιτοκίου – Πρόγραμμα ΙΙ, 8η Σειρά (3)	30 Ιουλίου 2018	Δεκέμβριος 2020	EUR	200

(3) *Την 9 Δεκεμβρίου 2020 η Τράπεζα προχώρησε στην επαναγορά των €200 εκατ. καλυμμένων ομολογιών που κατείχε μέχρι πρότινος η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.*

Η μεταβολή των υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους συνοψίζεται ως ακολούθως:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**1.365**	**1.146**	**1.365**	**848**
Προσθήκες περιόδου	500	547	500	396
Μειώσεις (πωλήσεις και αποπληρωμές) περιόδου	(750)	(35)	(750)	(30)
Επαναπώληση / (Επαναγορά)	(200)	132	(200)	132
Δεδουλευμένοι τόκοι	(2)	18	(2)	16
Απόσβεση διαφοράς υπέρ / υπό το άρτιο	(3)	4	(3)	3
Πωλήσεις θυγατρικών εταιρειών	-	(447)	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**910**	**1.365**	**910**	**1.365**

Οι προσθήκες περιόδου περιλαμβάνουν την έκδοση του Πράσινου Ομολόγου Υψηλής Εξασφάλισης της Τράπεζας ύψους €500 εκατ. (βλέπε παραπάνω).

Οι μειώσεις (πωλήσεις και αποπληρωμές) περιόδου περιλαμβάνουν τις καλυμμένες ομολογίες ύψους €750 εκατ. (Σειρά 7), που είχαν εκδοθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος ΙΙ Έκδοσης Καλυμμένων Ομολογιών (βλέπε παραπάνω).

Οι επαναγορές αφορούν στην επαναγορά από μεριάς της Τράπεζας των €200 εκατ. καλυμμένων ομολογιών της Σειράς 8, που κατείχε μέχρι πρότινος η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Δάνεια σταθερού επιτοκίου	9	3	-	-
Δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου	51	2	-	-
Σύνολο	**60**	**5**	**-**	**-**

Η μεταβολή των λοιπών δανειακών υποχρεώσεων συνοψίζεται ως ακολούθως:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**5**	**268**	**-**	**-**
Προσθήκες περιόδου	58	41	-	-
Μειώσεις (πωλήσεις και αποπληρωμές) περιόδου	(3)	(84)	-	-
Πωλήσεις θυγατρικών εταιρειών	-	(222)	-	-
Δεδουλευμένοι τόκοι	-	2	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**60**	**5**	**-**	**-**

Τα δάνεια σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου του Ομίλου περιλαμβάνουν δάνεια της Εθνική Factors A.E. και της Stopanska Banka A.D. Τα δάνεια σταθερού επιτοκίου ανέρχονται σε €9 εκατ., στο σύνολό τους σε EUR, και τα δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου ανέρχονται σε €51 εκατ. (50 εκατ. σε EUR και 1 εκατ. σε MKD).

Οι προσθήκες περιόδου περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο την έκδοση δανείων κυμαινόμενου επιτοκίου ύψους €50 εκατ. της Εθνική Factors A.E.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34: Λοιπές υποχρεώσεις

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Προμήθειες και τόκοι πληρωτέοι	4	2	4	3
Πιστωτές και προμηθευτές	256	310	171	195
Οφειλές προς το Δημόσιο και επιχειρήσεις του Δημοσίου	36	37	36	38
Εισπράξεις από τρίτους προς απόδοση	352	211	352	211
Λοιπές προβλέψεις	164	134	202	131
Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη (εκτός φόρου εισοδήματος)	37	40	34	36
Έξοδα πληρωτέα και έσοδα επομένων χρήσεων	74	56	71	53
Οφειλόμενες αμοιβές και έξοδα προσωπικού	27	79	26	77
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	1.245	1.311	1.016	1.062
Λοιπά	437	593	428	582
Σύνολο	**2.632**	**2.773**	**2.340**	**2.388**

Η μεταβολή των υποχρεώσεων από μισθώσεις για τον Όμιλο και την Τράπεζα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**1.311**	**108**	**1.062**	**1.136**
Προσθήκες	7	4	7	3
Πώληση θυγατρικών	-	1.283	-	-
Τροποποιήσεις / επανεπιμετρήσεις / τερματισμός συμβάσεων	(16)	(46)	(11)	(36)
Έξοδα από τόκους	28	18	44	46
Πληρωμές μισθωμάτων στην διάρκεια του έτους	(85)	(56)	(86)	(87)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**1.245**	**1.311**	**1.016**	**1.062**

Υποχρέωση μίσθωσης

Την 31 Δεκεμβρίου 2020 οι υποχρεώσεις από μισθώσεις ανήλθαν σε €1.245 εκατ. και €1.016 εκατ. (2019: €1.311 εκατ. και €1.062 εκατ.) για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα και προεξοφλήθηκαν με μέσο σταθμικό επιτόκιο 2,13% και 4,25% (2019: 2,13% και 4,25%) για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα.

Δικαιώματα παράτασης της διάρκειας μίσθωσης

Η Τράπεζα μισθώνει έναν αριθμό κτιρίων με δικαίωμα παράτασης της διάρκειας της μίσθωσης που μπορεί να εξασκηθεί αποκλειστικά από την Τράπεζα. Τα δικαιώματα αυτά χρησιμοποιούνται για τη μεγιστοποίηση της λειτουργικής ευελιξίας όσον αφορά στη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται στις δραστηριότητες της Τράπεζας. Οι μισθώσεις αυτές έχουν μεσοσταθμική μη ακυρώσιμη περίοδο 18 ετών και μια πρόσθετη μεσοσταθμική μέγιστη περίοδο παράτασης 10 ετών που μπορεί να ασκηθεί κατά επιλογή της Τράπεζας (εξαιρουμένων των μηχανισμών ευελιξίας και ακύρωσης που περιγράφονται κατωτέρω). Η τρέχουσα εκτιμώμενη περίοδος παράτασης των συμβάσεων μίσθωσης σε μεσοσταθμική βάση είναι περίπου 4,5 έτη δεδομένου ότι η Τράπεζα εκτιμά ότι θα κάνει χρήση της επιλογής παράτασης της διάρκειας μίσθωσης, μόνο για συγκεκριμένα στρατηγικά ακίνητα.

Μηχανισμός ευελιξίας

Η Τράπεζα έχει τη δυνατότητα τερματισμού των μισθώσεων με την Prodea Investments ετησίως, μέχρι και το 0,83% του ΣΒΜ (Συνολικό Βασικό Μίσθωμα). Η Τράπεζα έχει το δικαίωμα να μετακυλύει τυχόν μη χρησιμοποιούμενα ποσοστά του ΣΒΜ σε επόμενα έτη μίσθωσης, για μέγιστο διάστημα τριών ετών για κάθε ετήσιο μη χρησιμοποιούμενο ποσοστό. Καμία μίσθωση δεν μπορεί να τερματιστεί για μέρος του μισθωμένου χώρου και να παραμείνει σε ισχύ για το υπόλοιπο.

Μηχανισμός ακύρωσης

Ο μηχανισμός αυτός δίνει στην Τράπεζα το δικαίωμα τερματισμού συγκεκριμένων μισθώσεων με την Prodea Investments μετά το 2028 και μέχρι τη λήξη τους, εφόσον οι μισθώσεις που τερματίζονται δεν υπερβαίνουν το 65% του ΣΒΜ, συμπεριλαμβανομένων όλων των μισθώσεων που έχουν ήδη τερματιστεί με τη διαδικασία που περιγράφεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, το 87% και 85% (2019: 87% και 79%) των υποχρεώσεων από μισθώσεις που αναγνωρίζονται από τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα πληρούν τις προϋποθέσεις για να ενταχθούν στους μηχανισμούς ευελιξίας και ακύρωσης.

Λοιπές Υποχρεώσεις

Η μεταβολή των λοιπών προβλέψεων για τον Όμιλο και την Τράπεζα έχει ως εξής:

	Όμιλος							
	2020				2019			
	Επίδικες απαιτήσεις	Προβλέψεις για κατάπτωση εγγυητικών επιστολών	Λοιποί κίνδυνοι	Σύνολο	Επίδικες απαιτήσεις	Προβλέψεις για κατάπτωση εγγυητικών επιστολών	Λοιποί κίνδυνοι	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**54**	**51**	**29**	**134**	**67**	**67**	**12**	**146**
Προβλέψεις που χρησιμοποιήθηκαν στην τρέχουσα περίοδο	(6)	-	(109)	**(115)**	(2)	-	(84)	**(86)**
Προβλέψεις περιόδου/(Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις περιόδου)	6	5	134	**145**	(11)	(16)	101	**74**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**54**	**56**	**54**	**164**	**54**	**51**	**29**	**134**

	Τράπεζα							
	2020				2019			
	Επίδικες απαιτήσεις	Προβλέψεις για κατάπτωση εγγυητικών επιστολών	Λοιποί κίνδυνοι	Σύνολο	Επίδικες απαιτήσεις	Προβλέψεις για κατάπτωση εγγυητικών επιστολών	Λοιποί κίνδυνοι	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**49**	**53**	**29**	**131**	**64**	**225**	**16**	**305**
Προβλέψεις που χρησιμοποιήθηκαν στην τρέχουσα περίοδο	(6)	-	(109)	**(115)**	(2)	(147)	(84)	**(233)**
Προβλέψεις περιόδου/(Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις περιόδου)	(2)	52	136	**186**	(13)	(25)	97	**59**
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**41**	**105**	**56**	**202**	**49**	**53**	**29**	**131**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35: Ενδεχόμενες υποχρεώσεις, εξασφαλίσεις, μεταφορές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και δεσμεύσεις

α. Νομικά θέματα

Υπάρχουν ορισμένες εκκρεμείς απαιτήσεις και δικαστικές αγωγές κατά της Τράπεζας και συγκεκριμένων θυγατρικών εταιριών της, στο πλαίσιο της συνήθους επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι εν λόγω απαιτήσεις και αγωγές βασίζονται γενικά σε εικαζόμενες παραβιάσεις της προστασίας των καταναλωτών, του τραπεζικού τομέα, της απασχόλησης και άλλων νόμων. Καμία από αυτές τις απαιτήσεις και αγωγές εξατομικευμένα δεν είναι σημαντικές. Ο Όμιλος και η Τράπεζα προβαίνουν σε προβλέψεις για όλες τις υποθέσεις, για τις οποίες πιστεύουν ότι είναι πιθανό να προκύψει ζημία και το ποσό της ζημίας μπορεί εύλογα να εκτιμηθεί. Αυτές οι προβλέψεις ενδέχεται να μεταβάλλονται κατά διαστήματα, ανάλογα με την περίπτωση, βάσει επιπρόσθετων πληροφοριών. Για τις περιπτώσεις για τις οποίες δεν έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη, η Διοίκηση δεν είναι σε θέση να εκτιμήσει την πιθανή ζημία, επειδή οι αγωγές μπορεί να διαρκέσουν πολλά χρόνια, πολλές από τις αγωγές βρίσκονται σε αρχικό στάδιο, υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την πιθανότητα της τελικής έκβασης, υπάρχει αβεβαιότητα ως προς την έκβαση των εκκρεμών προσφυγών και υπάρχουν σημαντικά ζητήματα που πρέπει να επιλυθούν. Ωστόσο, κατά την άποψη της Διοίκησης, λαμβάνοντας υπόψη και τη γνώμη της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών, η οριστική διευθέτησή τους και οι πιθανές δικαστικές αποφάσεις δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών του Ομίλου και της Τράπεζας, λαμβάνοντας υπόψη ότι την 31 Δεκεμβρίου 2020 ο Όμιλος και η Τράπεζα είχαν σχηματίσει πρόβλεψη €54 εκατ. και €41 εκατ. αντίστοιχα για επίδικες απαιτήσεις (31 Δεκεμβρίου 2019: €54 εκατ. και €49 εκατ. αντίστοιχα).

β. Εκκρεμείς φορολογικοί έλεγχοι

Οι εταιρείες του Ομίλου δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά από τις φορολογικές τους αρχές για ορισμένες χρήσεις, και επομένως, οι φορολογικές υποχρεώσεις τους για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές. Συνεπώς, ως αποτέλεσμα των ελέγχων αυτών, είναι πιθανόν να επιβληθούν επιπλέον πρόστιμα και φόροι, τα ποσά των οποίων δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν με ακρίβεια επί του παρόντος. Ωστόσο, εκτιμάται ότι δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Οι χρήσεις των ετών 2011-2016 έχουν ελεγχθεί φορολογικά από τη Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν.2238/1994 και μεταγενέστερα με το άρθρο 65Α Ν.4174/2013 και οι σχετικές εκθέσεις φορολογικής συμμόρφωσης, οι οποίες δεν είχαν παρατηρήσεις, εκδόθηκαν την 27 Ιουλίου 2012, 27 Σεπτεμβρίου 2013, 10 Ιουλίου 2014, 30 Οκτωβρίου 2015, 30 Σεπτεμβρίου 2016 και 23 Οκτωβρίου 2017 αντίστοιχα. Οι χρήσεις 2017, 2018 και 2019 έχουν ελεγχθεί φορολογικά από την εταιρεία PwC Α.Ε. και οι σχετικές εκθέσεις φορολογικής συμμόρφωσης, οι οποίες δεν είχαν παρατηρήσεις, εκδόθηκαν την 26 Οκτωβρίου 2018, την 31 Οκτωβρίου 2019 και την 27 Οκτωβρίου 2020, αντίστοιχα. Η χρήση του 2020 ομοίως θα ελεγχθεί φορολογικά από την εταιρεία PwC Α.Ε., ωστόσο, δεν αναμένεται να υπάρχει σημαντική επίδραση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας.

Το δικαίωμα του Δημοσίου για έκδοση πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος μέχρι και τη χρήση 2013 παραγράφηκε την 31 Δεκεμβρίου 2020. Για τα φορολογικά έτη 2014 και επόμενα, σύμφωνα με την ΠΟΛ.1006/2016, δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφυλάξεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας.

Συνεπώς οι φορολογικές αρχές είναι δυνατόν να επανέλθουν και να διενεργήσουν τον δικό τους φορολογικό έλεγχο στα βιβλία της Τράπεζας. Ωστόσο, δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας.

Πληροφορίες σχετικά με τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις για τις θυγατρικές και τις συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης υπάρχουν στις Σημειώσεις 44 και 24 αντίστοιχα.

γ. Δανειακές δεσμεύσεις

Ο Όμιλος, στο πλαίσιο των συνήθων χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων του, υπεισέρχεται σε συμβατικές δεσμεύσεις εκ μέρους των πελατών του και συμμετέχει σε χρηματοοικονομικά μέσα που ενέχουν εκτός ισολογισμού κινδύνους, ώστε να εξυπηρετήσει τις χρηματοδοτικές ανάγκες των πελατών του. Οι συμβατικές δεσμεύσεις αφορούν σε υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις, ενέγγυες και ανοιχθείσες πιστώσεις προς εκτέλεση και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές. Οι υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις είναι συμφωνίες χορηγήσεων που προϋποθέτουν τη μη αθέτηση των αναγραφομένων όρων της σύμβασης. Οι ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση, αφορούν στη χρηματοδότηση από την Τράπεζα της εμπορικής συμφωνίας μεταφοράς αγαθών στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, με απευθείας πληρωμή του συναλλασσόμενου, με τον οποίο ο πελάτης της Τράπεζας έχει συνάψει τη συμφωνία. Οι ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές αφορούν σε δεσμεύσεις υπό όρους και εκδίδονται από τον Όμιλο προκειμένου να παρασχεθεί εγγύηση για την εκπλήρωση από τον πελάτη των όρων της συμφωνίας. Όλες οι προαναφερθείσες συμφωνίες σχετίζονται με τις συνήθεις χρηματοδοτικές δραστηριότητες του Ομίλου και της Τράπεζας. Στην περίπτωση μη καλής εκτέλεσης από τον αντισυμβαλλόμενο του χρηματοοικονομικού μέσου που αφορά σε εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις, ενέγγυες και ανοιχθείσες πιστώσεις προς εκτέλεση καθώς και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές, ο κίνδυνος έκθεσης σε ζημιές που αντιμετωπίζει ο Όμιλος και η Τράπεζα αντιπροσωπεύεται από την συμβατική ονομαστική αξία των μέσων αυτών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο Όμιλος και η Τράπεζα ακολουθούν την ίδια πιστωτική πολιτική με αυτή που ακολουθεί για τους εντός χρηματοοικονομικής θέσης κινδύνους.

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές	2.527	2.786	2.790	3.062
Δικαιούχοι ενέγγυων πιστώσεων προς εκτέλεση	509	298	512	302
Σύνολο	**3.036**	**3.084**	**3.302**	**3.364**

Επιπρόσθετα των ανωτέρω, την 31 Δεκεμβρίου 2020 οι δανειακές δεσμεύσεις περιλαμβάνουν εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια ύψους €7.621 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €6.419 εκατ.) για τον Όμιλο και ποσό €6.901 εκατ. (2019: €5.753 εκατ.) για την Τράπεζα. Οι εγκεκριμένες μη εκταμιευμένες δανειακές συμβάσεις και εγκεκριμένα πιστωτικά όρια, την 31 Δεκεμβρίου 2020, δεν περιλαμβάνουν ποσά που δεν μπορούν να ακυρωθούν άνευ όρων ανά πάσα στιγμή χωρίς προειδοποίηση ή δεν προβλέπεται αυτόματη ακύρωση εξαιτίας της χειροτέρευσης της φερεγγυότητας του δανειολήπτη.

δ. Δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού	14.234	3.689	14.179	3.635

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, ο Όμιλος και η Τράπεζα έχουν δεσμεύσει κυρίως για σκοπούς χρηματοδότησης από την ΕΚΤ και από άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τα παρακάτω στοιχεία:

- χρεωστικούς τίτλους του εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου ύψους €7.609 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €826 εκατ.),
- δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ύψους €5.307 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €1.150 εκατ.), και
- καλυμμένες ομολογίες ονομαστικής αξίας €1.318 εκατ. με κάλυμμα στεγαστικά δάνεια ύψους €1.914 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: 1.713 εκατ. με κάλυμμα στεγαστικά δάνεια ύψους €2.555 εκατ.).

Πλέον των δεσμευμένων στοιχείων που απεικονίζονται στον παραπάνω πίνακα, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 ο Όμιλος ενεχυρίασε περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στις απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ύψους €315 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €317 εκατ.) αναφορικά με εγγύηση έναντι κινδύνου αθέτησης πληρωμής της Ελληνικής Δημοκρατίας, όπως επίσης έντοκα γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου ποσού €733 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €462 εκατ.) για σκοπούς χρηματοδότησης εμπορικών συναλλαγών.

ε. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν μεταφερθεί

Την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019, η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που έχουν μεταβιβαστεί αλλά συνεχίζουν να αναγνωρίζονται και των συνδεδεμένων υποχρεώσεων παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

	Όμιλος		Τράπεζα	
	Λογιστική Αξία μεταβιβασμένων περιουσιακών στοιχείων	Λογιστική Αξία συνδεδεμένων υποχρεώσεων	Λογιστική Αξία μεταβιβασμένων περιουσιακών στοιχείων	Λογιστική Αξία συνδεδεμένων υποχρεώσεων
	31.12.2020			
Υποχρεώσεις προς την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και Κεντρικές Τράπεζες				
Τίτλοι εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου	6.458	5.804	6.458	5.804
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	5.307	3.517	5.307	3.517
Καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων υπό μορφή repos				
Τίτλοι εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου	793	766	738	721
Λοιπά				
Τίτλοι εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου	1.091	-	1.091	-
Σύνολο	**13.649**	**10.087**	**13.594**	**10.042**

	Όμιλος		Τράπεζα	
	Λογιστική Αξία μεταβιβασμένων περιουσιακών στοιχείων	Λογιστική Αξία συνδεδεμένων υποχρεώσεων	Λογιστική Αξία μεταβιβασμένων περιουσιακών στοιχείων	Λογιστική Αξία συνδεδεμένων υποχρεώσεων
	31.12.2019			
Υποχρεώσεις προς την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και Κεντρικές Τράπεζες				
Τίτλοι εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου	301	297	247	226
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	1.150	885	1.150	885
Καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων υπό μορφή repos				
Τίτλοι εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου	525	500	525	500
Λοιπά				
Τίτλοι εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου	462	27	462	27
Σύνολο	**2.438**	**1.709**	**2.384**	**1.638**

Οι συναλλαγές σύμφωνα με τις οποίες τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται, αλλά συνεχίζουν να αναγνωρίζονται στο σύνολό τους στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου αφορούν σε άντληση ρευστότητας μέσω του Ευρωσυστήματος σύμφωνα με τους γενικούς όρους που ισχύουν για τέτοιου είδους συμφωνίες, καθώς και συμφωνίες επαναγοράς τίτλων (repos) με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (βλ. Σημείωση 2.16, Σημείωση 31 και Σημείωση 32), οι οποίες γενικά διεξάγονται σύμφωνα με τυποποιημένες συμβάσεις αγοράς. Όσον αφορά στην παροχή ρευστότητας από το Ευρωσύστημα, οι παρεχόμενες εμπράγματες εξασφαλίσεις υφίστανται γενικά μια έκπτωση, η οποία έχει ως αποτέλεσμα η λογιστική αξία των συνδεδεμένων υποχρεώσεων να είναι χαμηλότερη από τη λογιστική αξία των μεταβιβασμένων περιουσιακών στοιχείων. Ως αποτέλεσμα των εν λόγω συναλλαγών, ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει, πουλήσει ή ενεχυριάσει τα μεταβιβασμένα περιουσιακά στοιχεία καθ'όλη τη διάρκεια της συναλλαγής. Ο Όμιλος παραμένει εκτεθειμένος σε επιτοκιακό και πιστωτικό κίνδυνο επί αυτών των ενεχυριασμένων μέσων. Το δικαίωμα αναγωγής του αντισυμβαλλόμενου δεν περιορίζεται μόνο στα μεταβιβασμένα περιουσιακά στοιχεία.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36: Μετοχικό κεφάλαιο, διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές

Μετοχικό Κεφάλαιο-Κοινές Μετοχές

Το σύνολο των κοινών μετοχών την 31 Δεκεμβρίου 2020 και την 31 Δεκεμβρίου 2019 ανερχόταν σε 914.715.153 ονομαστικής αξίας 3,00 Ευρώ ανά μετοχή.

Ίδιες Μετοχές

Οι συναλλαγές των ιδίων μετοχών διενεργούνται από τη θυγατρική εταιρεία Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ. και συνοψίζονται ως ακολούθως:

	Όμιλος	
	Αριθμός Μετοχών	εκατ. €
Την 1 Ιανουαρίου 2019	**373.800**	**-**
Αγορές	12.851.604	25
Πωλήσεις	(12.925.281)	(24)
Την 31 Δεκεμβρίου 2019	**300.123**	**1**
Αγορές	12.259.613	17
Πωλήσεις	(12.223.918)	(17)
Την 31 Δεκεμβρίου 2020	**335.818**	**1**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37: Φορολογικές επιδράσεις σχετιζόμενες με τα λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου

Όμιλος	Από 1.1 έως 31.12.2020			Από 1.1 έως 31.12.2019		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:						
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) χρεογράφων διαθεσίμων προς πώληση περιόδου	155	(32)	123	347	(75)	272
Αναταξινομήσεις χρεογράφων διαθεσίμων προς πώληση που περιλαμβάνονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	(40)	6	(34)	(87)	18	(69)
Αναγνώριση απομείωσης χρεογράφων διαθεσίμων προς πώληση	10	(2)	8	-	-	-
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	117	-	117	425	-	425
(Κέρδη) / ζημίες από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναταξινομήθηκαν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων λόγω πώλησης	(383)	-	(383)	(110)	-	(110)
Πρόβλεψη ΑΠΖ που αναγνωρίστηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	2	-	2	-	-	-
Επενδύσεις σε χρεόγραφα	**(139)**	**(28)**	**(167)**	**575**	**(57)**	**518**
Συναλλαγματικές διαφορές	(11)	-	(11)	11	-	11
Ζημία που αναταξινομήθηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων λόγω της πώλησης της Banca Romaneasca	-	-	-	47	-	47
Συναλλαγματικές διαφορές	**(11)**	**-**	**(11)**	**58**	**-**	**58**
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	**(16)**	**-**	**(16)**	**(24)**	**-**	**(24)**
Ζημία που αναταξινομήθηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων λόγω της πώλησης της Banca Romaneasca	-	-	-	8	-	8
Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης	**-**	**-**	**-**	**8**	**-**	**8**
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα	**(166)**	**(28)**	**(194)**	**617**	**(57)**	**560**
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:						
Κέρδη/(ζημιές) συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	(24)	-	(24)	15	-	15
(Κέρδη) / ζημίες συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και μεταφέρθηκαν στα αποτελέσματα εις νέον λόγω πώλησης	(13)	-	(13)	(2)	-	(2)
Επανεκτίμηση της καθαρής (υποχρέωσης)/περιουσιακού στοιχείου	(21)	1	(20)	(30)	1	(29)
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα	**(58)**	**1**	**(57)**	**(17)**	**1**	**(16)**
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	**(224)**	**(27)**	**(251)**	**600**	**(56)**	**544**

Τράπεζα	Από 1.1 έως 31.12.2020			Από 1.1 έως 31.12.2019		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:						
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	117	-	117	425	-	425
(Κέρδη) / ζημίες από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναταξινομήθηκαν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων λόγω πώλησης	(383)	-	(383)	(110)	-	(110)
Πρόβλεψη ΑΠΖ που αναγνωρίστηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	2	-	2	(1)	-	(1)
Επενδύσεις σε χρεόγραφα	**(264)**	**-**	**(264)**	**314**	**-**	**314**
Συναλλαγματικές διαφορές	**(3)**	**-**	**(3)**	**7**	**-**	**7**
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	**(16)**	**-**	**(16)**	**(24)**	**-**	**(24)**
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα	**(283)**	**-**	**(283)**	**297**	**-**	**297**
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:						
Κέρδη/(ζημιές) συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	(24)	-	(24)	13	-	13
(Κέρδη) / ζημίες συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και μεταφέρθηκαν στα αποτελέσματα εις νέον λόγω πώλησης	(13)	-	(13)	(2)	-	(2)
Επανεκτίμηση της καθαρής (υποχρέωσης)/περιουσιακού στοιχείου	(18)	-	(18)	(25)	-	(25)
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα	**(55)**	**-**	**(55)**	**(14)**	**-**	**(14)**
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου	**(338)**	**-**	**(338)**	**283**	**-**	**283**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38: Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Τακτικό αποθεματικό	308	308	297	297
Αποθεματικό αναπροσαρμογής επενδύσεων σε χρεωστικούς τίτλους	76	377	76	377
Προγράμματα καθορισμένων παροχών	(201)	(184)	(201)	(183)
Αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών	62	73	(52)	(49)
Λοιπά αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον	(12.121)	(12.155)	(12.116)	(12.116)
Σύνολο	**(11.876)**	**(11.581)**	**(11.996)**	**(11.674)**

Η κίνηση του αποθεματικού αναπροσαρμογής των επενδύσεων σε χρεωστικούς τίτλους συνοψίζεται παρακάτω:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2020	2019	2020	2019
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**377**	**52**	**377**	**51**
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	117	425	117	425
Καθαρά (κέρδη) / ζημίες από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναταξινομήθηκαν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων λόγω πώλησης	(383)	(110)	(383)	(109)
Αναγνώριση απομείωσης χρεωστικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναταξινομήθηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	2	(1)	2	(1)
Κέρδη/(ζημιές) συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	(24)	13	(24)	13
Αναταξινόμηση στα Κέρδη εις Νέον λόγω της πώλησης συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	(13)	(2)	(13)	(2)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**76**	**377**	**76**	**377**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39: Μη ελέγχουσες συμμετοχές

	Όμιλος	
	2020	2019
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**18**	**676**
(Εξαγορές) / πωλήσεις	-	(661)
Διανομή μερισμάτων	-	(15)
Αναλογία στα αποτελέσματα θυγατρικών εταιρειών	2	18
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**20**	**18**

Το 2019, οι (εξαγορές)/πωλήσεις αφορούν κυρίως στην πώληση της Εθνικής Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π. τον Μάϊο του 2019 ύψους €677 εκατ. και της Banca Romaneasca ύψους €1 εκατ. και στην απόκτηση νέας θυγατρικής από την Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π. ύψους €18 εκατ.

Τα μερίσματα για το 2019 αφορούν στην Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40: Μέρισμα ανά μετοχή

Ο Ν. 4548/2018 ο οποίος είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019, επιβάλλει περιορισμούς όσον αφορά στη διανομή μερίσματος. Συγκεκριμένα, ορίζει ότι δεν μπορεί να γίνει οποιαδήποτε διανομή στους μετόχους εφόσον, κατά την ημερομηνία λήξης της τελευταίας χρήσης, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας, είναι ή μετά από τη διανομή αυτή θα γίνει κατώτερο από το ποσό του μετοχικού κεφαλαίου, προσαυξημένου με τα αποθεματικά για τα οποία η διανομή τους απαγορεύεται από το νόμο ή το καταστατικό, τα πιστωτικά κονδύλια της καθαρής θέσης η διανομή των οποίων δεν επιτρέπεται και τα μη πραγματοποιημένα κέρδη της κατάστασης αποτελεσμάτων. Το ποσό αυτού του μετοχικού κεφαλαίου μειώνεται κατά το ποσό που δεν έχει ακόμη κληθεί να καταβληθεί.

Επιπλέον, ο νόμος ορίζει ότι το ποσό που διανέμεται στους μετόχους δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των αποτελεσμάτων της τελευταίας χρήσης που έχει λήξει προσαυξημένο με τα κέρδη που προέρχονται από προηγούμενες χρήσεις και τα αποθεματικά για τα οποία επιτρέπεται και αποφασίστηκε από τη Γενική Συνέλευση η διανομή τους και μειωμένο κατά τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη, το ποσό των ζημιών προηγούμενων χρήσεων και τα ποσά που επιβάλλεται να διατεθούν για το σχηματισμό αποθεματικών σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό.

Λόγω των ανωτέρω περιορισμών δεν υπήρχαν διανεμόμενα κέρδη κατά τη λήξη του 2019 και για το λόγο αυτό η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας, που έλαβε χώρα στις 30 Ιουνίου 2020, αποφάσισε τη μη διανομή μερίσματος.

Για τον ίδιο λόγο το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας θα προτείνει τη μη διανομή μερίσματος στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων του 2021.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το νόμο του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΕΤΧΣ») και σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του Τροποποιημένου Πλαισίου Σύμβασης Συνεργασίας με το ΕΤΧΣ, ο εκπρόσωπος του ΕΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει δικαίωμα αρνησικυρίας επί της απόφασης για διανομή μερίσματος.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 41: Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Ταμείο και διαθέσιμα στις Κεντρικές Τράπεζες	9.156	3.414	8.998	3.308
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	568	627	423	419
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	15	20	15	20
Τίτλοι επενδυτικού χαρτοφυλακίου	45	87	14	7
Σύνολο	**9.784**	**4.148**	**9.450**	**3.754**

Την 31 Δεκεμβρίου 2020, στα κονδύλια Ταμείο και διαθέσιμα στις Κεντρικές Τράπεζες και Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων του Ομίλου περιλαμβάνονται €15 εκατ. και €82 εκατ. αντίστοιχα, που αφορούν θυγατρικές που έχουν ταξινομηθεί ως Προοριζόμενες προς Πώληση.

Την 31 Δεκεμβρίου 2019, στα κονδύλια Ταμείο και διαθέσιμα στις Κεντρικές Τράπεζες, Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, και Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου, περιλαμβάνονται €20 εκατ., €152 εκατ. και €10 εκατ. αντίστοιχα, που αφορούν θυγατρικές που έχουν ταξινομηθεί ως Προοριζόμενες προς Πώληση.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 42: Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Η φύση των σημαντικών συναλλαγών τις οποίες πραγματοποίησε ο Όμιλος με συνδεδεμένα μέρη για τη δωδεκάμηνη περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020 και την 31 Δεκεμβρίου 2019 καθώς και τα σημαντικά εκκρεμή υπόλοιπα που προέκυψαν από τις συναλλαγές αυτές κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 και την 31 Δεκεμβρίου 2019 παρατίθενται παρακάτω.

α. Συναλλαγές με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι Γενικοί Διευθυντές και τα μέλη των Εκτελεστικών Επιτροπών της Τράπεζας, μέλη της Διοίκησης θυγατρικών εταιρειών καθώς και στενά συγγενικά μέλη και εταιρείες που ελέγχονται ατομικά ή από κοινού από τα πρόσωπα αυτά, πραγματοποίησαν συναλλαγές με τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Όλα τα δάνεια προς τα συνδεδεμένα μέρη (i) χορηγήθηκαν υπό το σύνηθες επιχειρηματικό πλαίσιο, (ii) περιελάμβαναν τους ίδιους όρους, συμπεριλαμβανομένων του επιτοκίου και των εξασφαλίσεων, με παρόμοια δάνεια που χορηγήθηκαν την ίδια περίοδο σε τρίτους και (iii) δεν εμπεριέχουν μεγαλύτερο από το σύνηθες κίνδυνο αποπληρωμής ή δεν περιλαμβάνουν άλλα δυσμενή χαρακτηριστικά.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας παρατίθενται στη Σημείωση 1.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020, το ύψος των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, των καταθέσεων/υποχρεώσεων και των εγγυητικών επιστολών ανήλθαν, σε επίπεδο Ομίλου, σε €3 εκατ., €5 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2019: €4 εκατ., €4 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα) και σε επίπεδο Τράπεζας σε €3 εκατ., €4 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2019: €4 εκατ., €3 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα).

Οι συνολικές απολαβές των συνδεδεμένων μερών για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, ανήλθαν σε €10 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €8 εκατ.) για τον Όμιλο και σε €8 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €6 εκατ.) για την Τράπεζα, περιλαμβάνοντας βραχυπρόθεσμες παροχές και ιδιαίτερα μισθούς και ασφαλιστικές εισφορές.

β. Συναλλαγές με θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα μεταξύ της Τράπεζας, των θυγατρικών, των συγγενών εταιριών και των κοινοπραξιών παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα. Σε επίπεδο Ομίλου περιλαμβάνονται μόνο οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις συγγενείς επιχειρήσεις και τις κοινοπραξίες καθότι οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις θυγατρικές έχουν απαλειφθεί κατά την ενοποίηση.

	Όμιλος	
	31.12.2020	31.12.2019
Απαιτήσεις	9	12
Υποχρεώσεις	14	12
Εγγυητικές επιστολές, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιποί λογαριασμοί τάξεως	2	1
	Από 1.1 έως	
	31.12.2020	31.12.2019
Έσοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έσοδα	-	1
Έξοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έξοδα	5	4

	Τράπεζα					
	31.12.2020			31.12.2019		
	Θυγατρικές	Συγγενείς & Κοινοπραξίες	Σύνολο	Θυγατρικές	Συγγενείς & Κοινοπραξίες	Σύνολο
Απαιτήσεις	1.089	9	1.098	1.059	12	1.071
Υποχρεώσεις	1.206	14	1.220	1.260	12	1.272
Εγγυητικές επιστολές, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιποί λογαριασμοί τάξεως	729	2	731	770	1	771
	Από 1.1 έως 31.12.2020			Από 1.1 έως 31.12.2019		
Έσοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έσοδα	55	-	55	58	-	58
Έξοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έξοδα	15	5	20	44	4	48

γ. Συναλλαγές με λοιπά συνδεδεμένα μέρη

Το σύνολο των απαιτήσεων για τον Όμιλο και την Τράπεζα, την 31 Δεκεμβρίου 2020, από τα ταμεία και τους λογαριασμούς ασφάλισης του προσωπικού ανερχόταν σε €747 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €747 εκατ.). Για τις απαιτήσεις αυτές ο Όμιλος και η Τράπεζα αναγνωρίσαν πρόβλεψη €742 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €741 εκατ.).

Το σύνολο των υποχρεώσεων για τον Όμιλο και την Τράπεζα, την 31 Δεκεμβρίου 2020, προς τα ταμεία και τους λογαριασμούς ασφάλισης του προσωπικού ανερχόταν σε €102 εκατ. και €29 εκατ. αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2019: €99 εκατ. και €29 εκατ. αντίστοιχα).

δ. Συναλλαγές με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΤΧΣ»)

Λαμβάνοντας υπόψη το νόμο του ΤΧΣ, το Πλαίσιο Συνεργασίας ("Relationship Framework Agreement - RFA") μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, το οποίο υπογράφηκε το Δεκέμβριο 2015, το γεγονός ότι το ΤΧΣ κατέχει το 40,39% των κοινών μετοχών της Τράπεζας, εκ των οποίων 38,92% είναι με πλήρη δικαιώματα ψήφου, καθώς επίσης ότι το ΤΧΣ εκπροσωπείται στο Διοικητικό Συμβούλιο και στις επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, το ΤΧΣ θεωρείται συνδεδεμένο μέρος του Ομίλου. Εκτός από τις κοινές μετοχές που έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα και διακρατούνται από το ΤΧΣ, δεν υπάρχουν σημαντικά υπόλοιπα ή άλλες συναλλαγές με το ΤΧΣ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 43: Εξαγορές, πωλήσεις και συγχωνεύσεις εταιρειών

Πώληση της Grand Hotel Summer Palace A.E.

Την 5 Απριλίου 2019, η Τράπεζα πώλησε το 100% της συμμετοχής της στην Grand Hotel Summer Palace A.E ("Grand Hotel") στην ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ MITSIS COMPANY A.E. («ο Αγοραστής»). Το τίμημα μείον τα έξοδα της πώλησης ανήλθε σε €50 εκατ.

	Περίοδος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019
Ενεργητικό	
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2
Ενσώματα πάγια στοιχεία	13
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	5
Σύνολο ενεργητικού	**20**
Καθαρή θέση που μεταβιβάστηκε	**20**

Κέρδος από την πώληση του Grand Hotel

	Περίοδος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019
Τίμημα που εισπράχθηκε μείον τα έξοδα πώλησης	50
Καθαρή θέση που μεταβιβάστηκε	(20)
Κέρδος από την πώληση	**30**

Καθαρή ταμειακή εισροή από την πώληση του Grand Hotel

	Περίοδος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019
Τίμημα που εισπράχθηκε μείον τα έξοδα πώλησης	50
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα που μεταβιβάστηκαν	(2)
Καθαρή ταμειακή εισροή	**48**

Το κέρδος από την πώληση €30 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου και €44 εκατ. σε επίπεδο Τράπεζας περιλαμβάνεται στη γραμμή της Κατάστασης Αποτελεσμάτων «Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)» (βλ. Σημείωση 29).

Πώληση της Εθνικής Πανγαία ΑΕΕΑΠ

Την 23 Μαΐου 2019, η Τράπεζα πώλησε το 32,66% της συμμετοχής της στην Εθνική Πανγαία ΑΕΕΑΠ στις εταιρείες Invel Real Estate B.V. και CL Hermes Opportunities L.P. («οι Αγοραστές»). Το τίμημα μείον τα έξοδα πώλησης ανήλθε σε €390 εκατ.

	Περίοδος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019
Ενεργητικό	
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	119
Ακίνητα επενδύσεων	904
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	6
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	15
Ενσώματα πάγια στοιχεία	719
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	71
Σύνολο ενεργητικού	**1.834**
Παθητικό	
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	447
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	291
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	19
Φόρος εισοδήματος	5
Λοιπά στοιχεία παθητικού	65
Σύνολο παθητικού	**827**
Καθαρή θέση που μεταβιβάστηκε	**1.007**

Κέρδος από την πώληση της Εθνικής Πανγαία ΑΕΕΑΠ

	Περίοδος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019
Τίμημα που εισπράχθηκε μείον τα έξοδα πώλησης	390
Καθαρή θέση που μεταβιβάστηκε	(1.007)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	677
Κέρδος από την πώληση	**60**

Το κέρδος από την πώληση €60 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου και €132 εκατ. σε επίπεδο Τράπεζας περιλαμβάνεται στα Κέρδη / (ζημίες) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες (βλ. Σημείωση 29).

Καθαρή ταμειακή εισροή από την πώληση της Πανγαία

	Περίοδος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019
Τίμημα που εισπράχθηκε μείον τα έξοδα πώλησης	390
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα που μεταβιβάστηκαν	(119)
Καθαρή ταμειακή εισροή	**271**

Πώληση της Banca Romaneasca

Την 20 Ιουνίου 2019 η Τράπεζα υπέγραψε σύμβαση πώλησης («SPA») με την Banca de Export-Import a Romaniei EximBank S.A. (η «EximBank») για την πώληση του συνόλου των 371.624.509 μετοχών, 99,28% της συμμετοχής της στη θυγατρική της Banca Romaneasca («η Εταιρεία»). Την 30 Δεκεμβρίου 2019, Οριστική Ημερομηνία, η Τράπεζα απώλεσε τον έλεγχο της Εταιρείας και προχώρησε στην αποαναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού της, λόγω του γεγονότος ότι εκείνη την ημερομηνία εκπληρώθηκαν όλες οι προϋποθέσεις για την ολοκλήρωση της συναλλαγής που είχαν συμφωνηθεί μεταξύ της ΕΤΕ και της EximBank. Το τίμημα μείον τα έξοδα πώλησης ανήλθε σε €55 εκατ. και διακανονίστηκε την 23 Ιανουαρίου 2020.

	Περίοδος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019
Ενεργητικό	
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	52
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	357
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	816
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	138
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	11
Σύνολο ενεργητικού	**1.374**
Παθητικό	
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	133
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.037
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	65
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	1
Λοιπά στοιχεία παθητικού	78
Σύνολο παθητικού	**1.315**
Καθαρή θέση που αποαναγνωρίστηκε	**59**

Ζημία από την αποαναγνώριση της Banca Romaneasca

	Περίοδος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019
Τίμημα προς είσπραξη μείον τα έξοδα πώλησης *	55
Καθαρή θέση που αποαναγνωρίστηκε	(59)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	1
Σωρευμένη ζημία από συναλλαγματικές διαφορές της Banca Romaneasca, η οποία αναταξινομήθηκε από τα Ίδια Κεφάλαια στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	(47)
Σωρευμένη ζημία από αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης στη Banca Romaneasca η οποία αναταξινομήθηκε από τα Ίδια Κεφάλαια στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	(8)
Ζημία από την αποαναγνώριση	**(58)**

Η ζημία από την αποαναγνώριση €58 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου και €3 εκατ. σε επίπεδο Τράπεζας περιλαμβάνεται στα «Κέρδη / (ζημίες) από διακοπείσες δραστηριότητες» (βλ. Σημείωση 29).

Καθαρή ταμειακή εκροή από την αποαναγνώριση της Banca Romaneasca

	Περίοδος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα που μεταβιβάστηκαν	(330)
Καθαρή ταμειακή εκροή *	**(330)**

**Το τίμημα εισπράχθηκε την 23 Ιανουαρίου 2020.*

Λοιπές συναλλαγές

Την 6 Ιουλίου 2020 η Τράπεζα συμμετείχε στην ίδρυση της εταιρείας «Περιγένης Επαγγελματικών Ακινήτων Α.Ε.». Η εισφορά της Τράπεζας ανήλθε σε €14 εκατ. και αντιπροσωπεύει συμμετοχή 28,5%. Η εταιρεία ταξινομήθηκε ως Συμμετοχή με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Την 18 Οκτωβρίου 2019, η Τράπεζα προχώρησε στην εκκαθάριση του Sinepia d.a.c. (βλ. Σημείωση 21).

Η κίνηση των επενδύσεων σε θυγατρικές συνοψίζεται ως ακολούθως:

	Τράπεζα	
	2020	**2019**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**1.139**	**1.467**
Αγορές επιπλέον μεριδίων / αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου υφιστάμενων θυγατρικών	3	151
Πωλήσεις	-	(258)
Εκκαθάριση	(2)	-
Απομείωση	(7)	(191)
Αντιλογισμός Απομείωσης	3	-
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	(30)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**1.136**	**1.139**

Η εκκαθάριση το 2020 αφορά την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης της Probank Α.Ε.Δ.Α.Κ.

Η ζημιά απομείωσης που αναγνώρισε η Τράπεζα για το 2020 αφορά κυρίως το κόστος της επένδυσης στην NBG Management Services Ltd ποσού €2 εκατ., στην NBG Finance Plc ποσού €1 εκατ. και στην NBG Finance Dollar Plc ποσού €4 εκατ.

Ο αντιλογισμός απομείωσης το 2020 αφορά την ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Α.Ε.

Οι αγορές επιπλέον μεριδίων ή/και οι αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου υφιστάμενων θυγατρικών για το 2019 αφορούν κυρίως την Εθνική Leasing Α.Ε. (€150 εκατ.).

Οι πωλήσεις το 2019, αναφέρονται στην ολοκλήρωση της πώλησης της Εθνικής Πανγαία ΑΕΕΑΠ τον Μάιο του 2019.

Η ζημιά απομείωσης που αναγνώρισε η Τράπεζα για το 2019 αφορά κυρίως το κόστος της επένδυσης στην Εθνική Leasing Α.Ε. ποσού €147 εκατ., στην CAC Coral Limited ποσού €40 εκατ., στα Ελληνικά Τουριστικά Εργα Α.Ε. ποσού €3 εκατ. και στην ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Α.Ε. ποσού €1 εκατ.

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση για το 2019, περιλαμβάνουν το κόστος κτήσης της CAC Coral Limited (βλ. Σημείωση 29).

Οι αγορές επιπλέον μεριδίων ή/και οι αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου υφιστάμενων θυγατρικών περιλαμβάνουν τις ακόλουθες συναλλαγές:

	Τράπεζα	
	2020	2019
	-	
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Εθνικής Leasing Α.Ε.	-	150
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Α.Ε.	2	-
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Κτηματικής Κατασκευαστικής Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	1	1
Σύνολο	**3**	**151**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 44: Ενοποιούμενες Εταιρείες

			Όμιλος		Τράπεζα	
Θυγατρικές	Έδρα	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Ελλάδα	2015-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Ελλάδα	2015-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Leasing Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε.	Ελλάδα	2015-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Προνομιούχος Ανώνυμος Εταιρεία Γενικών Αποθηκών Ελλάδος Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική» [2]	Ελλάδα	2015-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2020	99,91%	99,91%	99,91%	99,91%
Κτηματική Κατασκευαστική Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	Ελλάδα	2010-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2020	78,14%	78,09%	78,14%	78,09%
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Factors Α.Ε.	Ελλάδα	2015-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Probank Α.Ε.Δ.Α.Κ.[3]	Ελλάδα	-	-	100,00%	-	95,00%
I-Bank Direct Α.Ε.	Ελλάδα	2015-2020	100,00%	100,00%	99,90%	99,90%
Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε.[4]	Ελλάδα	2010-2020	100,00%	99,87%	100,00%	99,87%
NBG Μεσίτες Ασφαλίσεων Α.Ε.	Ελλάδα	2015-2020	100,00%	100,00%	99,90%	99,90%
NBG Malta Holdings Ltd	Μάλτα	2006-2020	100,00%	100,00%	-	-
NBG Bank Malta Ltd	Μάλτα	2005-2020	100,00%	100,00%	-	-
ARC Management Two EAD (Special Purpose Entity)	Βουλγαρία	2014-2020	100,00%	100,00%	-	-
Bankteco E.O.O.D.	Βουλγαρία	2016-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Leasing S.R.L.	Ρουμανία	2015-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
S.C. Garanta Asigurari S.A.[2]	Ρουμανία	2003-2020	94,96%	94,96%	-	-
ARC Management One SRL (Special Purpose Entity)	Ρουμανία	2013-2020	100,00%	100,00%	-	-
Stopanska Banka A.D.-Skopje	Βόρεια Μακεδονία	2014-2020	94,64%	94,64%	94,64%	94,64%
NBG Greek Fund Ltd	Κύπρος	2015-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ[2]	Κύπρος	2012-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Χρηματιστηριακή Κύπρου ΛΤΔ [1]	Κύπρος	-	100,00%	100,00%	-	-
NBG Management Services Ltd	Κύπρος	2015-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Ασφαλιστική (Κύπρου) ΛΤΔ[2]	Κύπρος	2004-2020	100,00%	100,00%	-	-
Εθνική Γενικών Ασφαλειών Κύπρου ΛΤΔ[2]	Κύπρος	2004-2020	100,00%	100,00%	-	-
National Insurance Agents & Consultants Ltd[2]	Κύπρος	2008-2020	100,00%	100,00%	-	-
CAC Coral Ltd[2]	Κύπρος	2019-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Asset Management Luxemburg S.A.	Λουξεμβούργο	2020	100,00%	100,00%	94,67%	94,67%
NBG International Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBGI Private Equity Ltd[1]	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2020	100,00%	100,00%	-	-
NBG Finance Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Finance (Dollar) Plc[1]	Ηνωμένο Βασίλειο	2008-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Finance (Sterling) Plc[1]	Ηνωμένο Βασίλειο	2008-2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
SINEPIA Designated Activity Company (Special Purpose Entity)[1]	Ιρλανδία	2019-2020	-	-	-	-
NBG International Holdings B.V.	Ολλανδία	2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Σημείωση:
[1] Υπό εκκαθάριση.
[2] Οι εταιρείες Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και οι θυγατρικές της, καθώς και η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ και η CAC Coral Ltd έχουν ταξινομηθεί ως «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση» (βλ. Σημείωση 29).
[3] Η εκκαθάριση της Probank Α.Ε.Δ.Α.Κ. ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2020.
[4] Η εξαγορά των μετοχών μειοψηφίας της Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2020.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρέχει λεπτομέρειες των σημαντικότερων θυγατρικών του Ομίλου:

Επωνυμία Θυγατρικής	Κύρια Δραστηριότητα	Ποσοστό ψήφου Ομίλου	
		31.12.2020	31.12.2019
Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Χρηματιστηριακές / Επενδ. Υπηρεσίες	100,00%	100,00%
Εθνική Leasing Α.Ε.	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	100,00%	100,00%
Εθνική Factors Α.Ε.	Πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων	100,00%	100,00%
Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική»	Ασφαλιστικές υπηρεσίες	100,00%	100,00%
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ	Πιστωτικό ίδρυμα	100,00%	100,00%
Stopanska Banka A.D. - Skopje	Πιστωτικό ίδρυμα	94,64%	94,64%
NBG Bank Malta Ltd	Πιστωτικό ίδρυμα	100,00%	100,00%

Ο παρακάτω πίνακας παρέχει λεπτομερή στοιχεία των μη εξ ολοκλήρου θυγατρικών του Ομίλου οι οποίες έχουν ουσιώδεις μη ελέγχουσες συμμετοχές:

Επωνυμία Θυγατρικής	Έδρα Σύστασης και Λειτουργίας	Ποσοστό συμμετοχής και δικαιωμάτων ψήφου που κατέχονται από μη ελέγχουσες συμμετοχές		Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα αναλογούντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές		Σύνολο μη ελεγχουσών συμμετοχών	
		31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π.	Ελλάδα	-	-	-	16	-	-
Θυγατρικές με επουσιώδεις μη ελέγχουσες συμμετοχές	-	-	-	2	2	20	18
Σύνολο		**-**	**-**	**2**	**18**	**20**	**18**

Η Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π. πωλήθηκε τον Μάιο του 2019.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 45: Αμοιβές Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Την 30 Ιουνίου 2020, η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας εξέλεξε ανεξάρτητη την ελεγκτική εταιρεία PricewaterhouseCoopers S.A. για τον τακτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για τη χρήση 2020. Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται οι συνολικές αμοιβές για τις ελεγκτικές και λοιπές επαγγελματικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στον Όμιλο για τις χρήσεις που έκλεισαν την 31 Δεκεμβρίου 2020 και την 31 Δεκεμβρίου 2019 από την ανεξάρτητη ελεγκτική εταιρεία PricewaterhouseCoopers S.A., η οποία είναι μέλος του Δικτύου PwC, τις υπόλοιπες εταιρείες του Δικτύου PwC και των αντίστοιχων συνεργατών τους (συλλογικά, «PwC»).

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2020	2019	2020	2019
Αμοιβές για υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων	3	3	2	2
Αμοιβές για λοιπές υπηρεσίες ελεγκτικής φύσης	-	1	-	-
Λοιπές αμοιβές	1	1	-	1
Σύνολο	**4**	**5**	**2**	**3**

Σημειώνεται ότι οι αμοιβές του ανεξάρτητου ορκωτού ελεγκτή λογιστή «PricewaterhouseCoopers, Ελλάδος» για μη ελεγκτικές υπηρεσίες, ανήλθαν το 2020 σε €1 εκατ. για τον Όμιλο και €ΜΗΔΕΝ για την Τράπεζα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 46: Σχέδιο Αναδιάρθρωσης

Σχέδιο Αναδιάρθωσης

Ο Όμιλος υπόκειται στους κανόνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί κρατικής βοήθειας σε σχέση με τη βοήθεια που έλαβε από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΤΧΣ») και το Ελληνικό Δημόσιο. Οι κανόνες αυτοί διεκπεραιώνονται από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σύμφωνα με αυτούς τους κανόνες, οι λειτουργίες της Τράπεζας παρακολουθούνται και περιορίζονται σε αυτές που εγκρίθηκαν με το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του 2019, το οποίο έχει σκοπό να εξασφαλίσει την επιστροφή της Τράπεζας σε μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα.

Στις 10 Μαΐου 2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης που κατέθεσε η Τράπεζα («Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019»).

Το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019, περιλαμβάνει μια σειρά από δεσμεύσεις υλοποίησης συγκεκριμένων μέτρων και ενεργειών που θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί κατά τη διάρκεια της περιόδου 2019 - 2020 («Δεσμεύσεις του Αναθεωρημένου Σχεδίου 2019»). Οι Δεσμεύσεις του Αναθεωρημένου Σχεδίου 2019 αφορούν τόσο τις εγχώριες όσο και τις δραστηριότητες του Ομίλου στο εξωτερικό. Οι διαφοροποιήσεις από το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου 2015 που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 σχετίζονται κυρίως με την εμβάθυνση της λειτουργικής αναδιάρθρωσης της Τράπεζας, ορισμένες τροποποιήσεις σχετικά με τις προθεσμίες υλοποίησης των Δεσμεύσεων, καθώς και δέσμευση για την πώληση του υπόλοιπου ποσοστού (32,66%) της Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π.(νυν Prodea Investments S.A.) ως αντικατάσταση της δέσμευσης για την πώληση της Stopanska Banka A.D.-Skopje.

Αναφορικά με τις εγχώριες δραστηριότητες, οι Δεσμεύσεις του Αναθεωρημένου Σχεδίου Αναδιάρθρωσης 2019 αφορούν στη συγκράτηση του συνολικού λειτουργικού κόστους, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού προσωπικού καθώς και του αριθμού των καταστημάτων. Πιο συγκεκριμένα, οι εν λόγω Δεσμεύσεις αφορούν στα ακόλουθα:

- Επιπλέον μείωση του αριθμού των καταστημάτων στην Ελλάδα σε 420 (στο τέλος του 2019) και 390 (στο τέλος του 2020). Την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα καταστήματα της Τράπεζας ανήλθαν σε 365.
- Επιπλέον μείωση του αριθμού του προσωπικού στην Ελλάδα σε 8.600 (στο τέλος του 2019) και 8.000 (στο τέλος του 2020). Την 31 Δεκεμβρίου 2020, η Τράπεζα μείωσε τον αριθμό του προσωπικού στην Ελλάδα σε 7.762 (δεν περιλαμβάνεται η Εθνική Ασφαλιστική).

- Επιπλέον περιορισμού του συνολικού ποσού των λειτουργικών εξόδων στην Ελλάδα €845 εκατ. (στο τέλος του 2019) και €800 εκατ. (στο τέλος του 2020). Για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, τα σχετικά έξοδα ανήλθαν σε 768 εκατ. (δεν περιλαμβάνεται η Εθνική Ασφαλιστική).
- Πώληση των μη-τραπεζικών δραστηριοτήτων εσωτερικού: Τον Μάιο του 2019 η Τράπεζα ολοκλήρωσε την πώληση του μεριδίου της στην Εθνική Πανγαία Α.Ε.Ε.Α.Π. (νυν Prodea Investments S.A.) (βλ. Σημείωση 43), και θα πρέπει να προβεί στην πώληση τουλάχιστον του 80% της Εθνικής Ασφαλιστικής. Βλέπε Σημείωση 29 για την εξέλιξη της διαδικασίας πώλησης της εν λόγω Δέσμευσης.
- Πώληση των δραστηριοτήτων εξωτερικού: Η Τράπεζα κατά τα έτη 2016 – 2019 μείωσε τις δραστηριότητές στο εξωτερικό με την πώληση ορισμένων θυγατρικών. Στις 23 Ιανουαρίου 2020, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την πώληση του 99,28% της Romaneasca στην Eximbank (βλ. Σημείωση 43).
- Η μόνη μη ολοκληρωμένη πώληση δραστηριοτήτων εξωτερικού αφορά την θυγατρική της ΕΤΕ Κύπρου, καθότι για το κατάστημα ΕΤΕ Αιγύπτου, τον Ιανουάριο του 2021, υποβλήθηκε επίσημη αίτηση στην Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου για τον τερματισμό των δραστηριοτήτων της στην Αίγυπτο (βλ. Σημείωση 29).

Τέλος, το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του 2019 προβλέπει την παράταση των υποχρεώσεων του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης 2015 για την εταιρική διακυβέρνηση, τις εμπορικές δραστηριότητες, τις εξαγορές και τις διαφημίσεις.

Η υλοποίηση των δεσμεύσεων που προβλέπονται στο Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης 2019 παρακολουθείται από τον Επίτροπο Παρακολούθησης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 47: Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

Τα γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

Νέος Ορισμός Αθέτησης

Οι κατευθυντήριες οδηγίες που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών («ΕΒΑ») σχετικά με την εφαρμογή του ορισμού της αθέτησης δυνάμει του άρθρου 178 του κανονισμού (ΕΕ) υπ' αρ. 575/ 2013 (EBA/GL/2016/07), οι οποίες τίθεται σε ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2021, και ο κανονισμός υπ' αρ. 2018/1845 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας («ΕΚΤ») σχετικά με τον καθορισμό του ορίου σημαντικότητας βάσει του οποίου εκτιμάται το ουσιώδες των καθυστερημένων πιστωτικών υποχρεώσεων, στοχεύουν στην εναρμόνιση του ορισμού αθέτησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ώστε να βελτιωθεί η συνοχή στη εφαρμογή των εποπτικών διατάξεων σχετικά με τις κεφαλαιακές θέσεις από τις Ευρωπαϊκές τράπεζες.

Συγκεκριμένα, διευκρινίζονται όλες οι πτυχές της εφαρμογής του ορισμού αθέτησης, συμπεριλαμβανομένων των όρων για επιστροφή σε κατάσταση μη-αθέτησης (εισαγωγή δοκιμαστικής περιόδου για δάνεια και απαιτήσεις που δεν είναι σε καθεστώς ρύθμισης), παρέχονται σαφή κριτήρια κατηγοριοποίησης ρυθμισμένων δανείων ως σε αθέτηση, καθώς και οδηγίες συγκεκριμένων ορίων σημαντικότητας (απόλυτων και σχετικών) για τον καθορισμό των ημερών καθυστέρησης και τον προσδιορισμό ενός γεγονότος αθέτησης.

Ο Όμιλος, σύμφωνα με την τυποποιημένη διαδικασία, θα εφαρμόσει τις νέες διατάξεις από την 1 Ιανουαρίου 2021 και από αυτήν την ημερομηνία και εφεξής ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών θα εναρμονιστεί με τον νέο ορισμό.

Ταξινόμηση στο Στάδιο 3 σύμφωνα με το νέο ορισμό αθέτησης

Σύμφωνα με το νέο ορισμό αθέτησης τα δάνεια θα ταξινομούνται σε Στάδιο 3 βάσει των ακόλουθων κύριων κριτηρίων:

(α) Ληξιπρόθεσμες οφειλές Λιανικής Τραπεζικής άνω των 100 Ευρώ (500 Ευρώ για οφειλές των λοιπών χαρτοφυλακίων δανείων) που τελούν σε υπερημερία για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τις 90 μέρες, αποτελώντας τουλάχιστον 1% του ανοίγματος στον συγκεκριμένο πελάτη. Για το Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο η αξιολόγηση λαμβάνει χώρα σε επίπεδο συνολικών οφειλών του πιστούχου στον Όμιλο, σε αντίθεση με τα ανοίγματα της Λιανικής όπου η αξιολόγηση λαμβάνει χώρα σε επίπεδο πιστοδότησης. Η ταξινόμηση σε Στάδιο 3 για υπερημερία που υπερβαίνει τις 90 μέρες, μπορεί να αποφευχθεί μόνο σε περιπτώσεις ληξιπρόθεσμων οφειλών που οφείλονται σε επιχειρηματικές δικαστικές διαφορές, σε αδυναμία εκπλήρωσης συγκεκριμένων συμβατικών όρων ή σε αδυναμία λειτουργίας πληροφοριακών συστημάτων (δηλ. καταστάσεις «τεχνικής καθυστέρησης»).

(β) Περίοδος χάριτος τριών μηνών για μη-ρυθμισμένα ανοίγματα, κατά τη διάρκεια της οποίας δεν ισχύουν γεγονότα ενεργοποίησης αθέτησης.

(γ) Λοιπά κριτήρια τα οποία αποδεικνύουν, ακόμα και σε περίπτωση απουσίας ληξιπρόθεσμης οφειλής, ότι ο αντισυμβαλλόμενος δεν είναι σε θέση να καταβάλλει τις οφειλές του, περιλαμβάνουν ενδεικτικά τα ακόλουθα:

- Παραχωρήσεις σε πιστούχους που αντιμετωπίζουν ή πρόκειται να αντιμετωπίσουν δυσκολίες στην αποπληρωμή των οφειλών τους που έχει σαν αποτέλεσμα τη μείωση της παρούσας αξίας των ταμειακών ροών άνω του 1% σε σύγκριση με την αρχική τους αξία (επείγουσα αναδιάρθρωση που οδηγεί σε μείωση υποχρέωσης).
- Μερική ή ολική πώληση πιστωτικών υποχρεώσεων με σημαντική οικονομική ζημία λόγω της επιδείνωσης της ποιότητας της πίστωσης, ήτοι >5%.

- Ζημιές που έχουν αναγνωριστεί στα αποτελέσματα χρήσης για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία που αντιπροσωπεύουν πιστωτικές ζημιές.

Σύμφωνα με τις αρχικές εκτιμήσεις του Ομίλου, οι αλλαγές που επήλθαν από την εφαρμογή των νέων κανονιστικών διατάξεων αθέτησης δείχνουν ότι δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις ενοποιημένες ή ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις.

Ανταλλαγή Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου

Για πληροφορίες αναφορικά με την ανταλλαγή ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου που έλαβε χώρα τον Ιανουάριο 2021 βλ. Σημείωση 22.

Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες

Για πληροφορίες αναφορικά με τη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και τις διακοπείσες δραστηριότητες μετά την περίοδο αναφοράς βλ. Σημείωση 29.

Καλυμμένες Ομολογίες

Για πληροφορίες αναφορικά με τις καλυμμένες ομολογίες μετά την περίοδο αναφοράς βλ. Σημείωση 21.

COVID-19 εξελίξεις

Για τα μέτρα που έχουν ληφθεί από τις αρχές μετά την περίοδο αναφοράς σχετικά με τον COVID-19, βλ. ενότητα «*Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19*» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Γνωστοποιήσεις Ν.4261/2014, Αρ. 81

Αναφορά στοιχείων ανά χώρα σύμφωνα με το άρθρο 81 ν. 4261/2014 για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020

	Κύκλος εργασιών[1] *Ποσά σε € εκατ.*	Καθαρά αποτελέσματα προ φόρων *Ποσά σε € εκατ.*	Φόρος εισοδήματος *Ποσά σε € εκατ.*	Αριθμός εργαζομένων	Επιδοτήσεις *Ποσά σε € εκατ.*
Ελλάδα [2]	2.591	54	(23)	8.822	2
Μάλτα	9	4	(3)	33	-
Βουλγαρία	3	-	-	35	-
Ρουμανία [2]	2	(3)	-	156	-
Βόρεια Μακεδονία	71	40	(3)	1.006	-
Κύπρος [2]	27	4	(3)	340	-
Λουξεμβούργο	1	-	-	4	-
Ηνωμένο Βασίλειο	5	(20)	-	24	-
Αίγυπτος	2	(7)	-	243	-
ΣΥΝΟΛΟ	2.711	72	(32)	10.663	2

[1] Κύκλος εργασιών: Περιλαμβάνει α) τα καθαρά έσοδα από τόκους, β) τα καθαρά έσοδα από προμήθειες, γ) τα καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες, δ) τα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου, ε) τα καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα) και στ) την αναλογία κερδών / (ζημιών) από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

[2] Διακοπείσες δραστηριότητες.

Αναφορά στοιχείων ανα χώρα σύμφωνα με το άρθρο 81 ν. 4261/2014 για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020

Εταιρεία	Χώρα	Αντικείμενο δραστηριότητας
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Μητρική εταιρεία)	Ελλάδα	Πιστωτικό ίδρυμα
Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Ελλάδα	Παροχή επενδυτικών υπηρεσιών
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Ελλάδα	Διαχείριση Αμοιβαίων Κεφαλαίων
Εθνική Leasing Α.Ε.	Ελλάδα	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε.	Ελλάδα	Συμβουλευτικές υπηρεσίες ακινήτων
Προνομιούχος Ανώνυμος Εταιρεία Γενικών Αποθηκών Ελλάδος Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	Κατασκευή και Εκμετάλλευση Γενικών Αποθηκών
Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική» [1]	Ελλάδα	Ασφαλιστικές υπηρεσίες
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
Κτηματική Κατασκευαστική Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	Ελλάδα	Τεχνική εταιρεία
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
Εθνική Factors Α.Ε.	Ελλάδα	Πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων
Probank Α.Ε.Δ.Α.Κ. [2]	Ελλάδα	Διαχείριση Αμοιβαίων Κεφαλαίων
i-Bank Direct Α.Ε.	Ελλάδα	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε.[3]	Ελλάδα	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
NBG Μεσίτες Ασφαλίσεων Α.Ε.	Ελλάδα	Ασφαλιστικές πρακτορεύσεις
NBG Malta Holdings Ltd	Μάλτα	Συμμετοχών
NBG Bank Malta Ltd	Μάλτα	Πιστωτικό ίδρυμα
ARC Management Two EAD (Special Purpose Entity)	Βουλγαρία	Εταιρεία Ειδικού Σκοπού
Bankteco E.O.O.D	Βουλγαρία	Υπηρεσίες πληροφορικής
NBG Leasing S.R.L.	Ρουμανία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
S.C. Garanta Asigurari S.A. [1]	Ρουμανία	Ασφαλιστικές υπηρεσίες
ARC Management One SRL (Special Purpose Entity)	Ρουμανία	Εταιρεία Ειδικού Σκοπού
Stopanska Banka A.D.-Skopje	Βόρεια Μακεδονία	Πιστωτικό ίδρυμα
NBG Greek Fund Ltd	Κύπρος	Εταιρεία Επενδύσεων Κεφαλαίων
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ΛΤΔ [1]	Κύπρος	Πιστωτικό ίδρυμα
Εθνική Χρηματιστηριακή Κύπρου ΛΤΔ [4]	Κύπρος	Χρηματιστηριακές υπηρεσίες
NBG Management Services Ltd	Κύπρος	Παροχή υπηρεσιών
Εθνική Ασφαλιστική ΛΤΔ [1]	Κύπρος	Ασφαλιστικές υπηρεσίες
Εθνική Γενικών Ασφαλειών Κύπρου ΛΤΔ [1]	Κύπρος	Ασφαλιστικές υπηρεσίες
National Insurance Agents & Consultants Ltd [1]	Κύπρος	Ασφαλιστικές πρακτορεύσεις
CAC Coral Limited [1]	Κύπρος	Εταιρία Εξαγοράς Πιστώσεων
NBG Asset Management Luxemburg S.A.	Λουξεμβούργο	Διαχείριση Κεφαλαίων
NBG International Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
NBGI Private Equity Ltd [4]	Ηνωμένο Βασίλειο	Private Equity
NBG Finance Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
NBG Finance (Dollar) Plc [4]	Ηνωμένο Βασίλειο	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
NBG Finance (Sterling) Plc [4]	Ηνωμένο Βασίλειο	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
SINEPIA Designated Activity Company [4]	Ιρλανδία	Εταιρεία Ειδικού Σκοπού
NBG International Holdings B.V.	Ολλανδία	Συμμετοχών
ΕΤΕ Υποκατάστημα Λονδίνου	Ηνωμένο Βασίλειο	Υποκατάστημα ελληνικού πιστωτικού ιδρύματος
ΕΤΕ Υποκατάστημα Κύπρου	Κύπρος	Υποκατάστημα ελληνικού πιστωτικού ιδρύματος
ΕΤΕ Υποκατάστημα Καίρου	Αίγυπτος	Υποκατάστημα ελληνικού πιστωτικού ιδρύματος

[1] Οι εταιρείες Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και οι θυγατρικές της, καθώς και η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ και η CAC Coral Limited έχουν ταξινομηθεί ως "Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση".
[2] Η εκκαθάριση της Probank Α.Ε.Δ.Α.Κ ολοκληρώθηκε στις 9 Δεκεμβρίου 2020.
[3] Η εξαγορά των μετοχών μειοψηφίας της Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2020.
[4] Εταιρείες υπό εκκαθάριση.

Γνωστοποιήσεις Ν.4261/2014, Αρ. 82

Με το άρθρο 82 του Ν. 4261/5.5.2014 ενσωματώθηκε στο Ελληνικό Δίκαιο το άρθρο 90 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26 Ιουνίου 2013, σύμφωνα με το οποίο θεσπίζεται η υποχρέωση δημοσιοποίησης της συνολικής απόδοσης των στοιχείων του ενεργητικού των πιστωτικών ιδρυμάτων. Ο εν λόγω δείκτης για τον Όμιλο και την Τράπεζα για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθε σε 0,1% and 0,0% αντίστοιχα (2019: -0,4% και 0,0% αντίστοιχα).

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4374/2016 Αρ. 6

Γνωστοποιήσεις άρθρου 6 Ν. 4374/2016

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΣΕ ΜΜΕ ΛΟΓΩ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ, ΠΡΟΒΟΛΗΣ & ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ (ΑΡΘΡΟ 6 ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ Ν. 4374/2016)

Επωνυμία επιχείρησης ΜΜΕ	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2020 (σε €)
1984 PRODUCTIONS Α.Ε.	6.500,00
24 MEDIA ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ Α.Ε.	23.600,00
A.S.M. PUBLICATIONS P.C.	4.000,00
ABP Ι.Κ.Ε.	8.500,00
ADWEB LTD	3.000,00
AGRO BROKERS LTD	3.800,00
AIRLINK Α.Ε.	9.199,38
ALPHA EDITIONS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	1.000,00
ALPHA ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.	444.224,06
ALPHA ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ Α.Ε.	8.899,97
AUTO ΤΡΙΤΗ Α.Ε.	2.500,00
BANKINGNEWS ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ	71.900,00
BUTTERFLY THE AD EFFECT	9.300,00
CONCEPT GIFT COMMUNICATION ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ	3.000,00
CRISIS CINEMA ΑΜΚΕ	240,00
CRISIS MONITOR	2.000,00
DG NEWSAGENCY Α.Ε.	8.100,00
DIGITAD PC Ε.Π.Ε.	527,88
DIMERA ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	87.400,00
DPG DIGITAL MEDIA AE	12.500,00
ENERGYCOMM Ε.Π.Ε.	1.500,30
ETHOS MEDIA Α.Ε.	25.429,46
EUROMEDIA ACTION Α.Ε.	5.200,44
EXIT BEE	5.000,00
FAROSNET Α.Ε.	7.300,00
FAST RIVER ΔΗΜ. ΚΕΙΜΕΝΟ CONCEPT ΕΚΔ. Ε.Π.Ε.	6.000,00
FINANCIAL MARKETS VOICE Α.Ε.	9.001,20
FLY-ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	927,00
FORTHNET MEDIA Α.Ε.	33.442,74
FREED Α.Ε.	15.600,00
FRONTSTAGE ENTERTAINMENT AE	13.415,96
G ΕΚΔΟΤΙΚΗ Ι.Κ.Ε.	1.055,75
GATEWORK Α.Ε.	3.500,00
GRATIA ΕΚΔΟΤΙΚΗ Ε.Π.Ε	2.250,00
GREEN BOX ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	6.000,00
GURU PUBLISHING	3.000,00
HAZLIS AND RIVAS COMMUNICATIONS LTD	176.600,00
HT PRESS ONLINE ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	8.583,63
HTTPOOL M.I.K.E.	33.730,81
ICAP Α.Ε.	8.440,00
ICAP GROUP Α.Ε.	3.500,00
IDENTITY Α.Ε.	3.900,00
INTELLIGENT MEDIA LTD	17.250,00
INTERNATIONAL RADIO NETWORKS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	11.658,88
IROK MON Ι.Κ.Ε.	200,00
ISERVICES ΚΑΨΑΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	1.000,00
ISOBAR IPROSPECT ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.	43.253,60
J.O. INFOCENT ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΜΟΝ. Ε.Π.Ε.	2.000,00
K.E.D. HEALTH Ο.Ε.	68.454,54
KEYWE BUSINESS SOLUTION P.C.	5.000,00
KISS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΜΕ- KISS ENTERPRISES	1.836,00
KONTRA Ι.Κ.Ε.	4.000,00
KONTRA MEDIA MME Α.Ε.	14.309,07
KOOLWORKS Α.Ε.	7.300,00
LIQUID MEDIA Α.Ε.	50.700,00
MARKETING AND MEDIA SERVICES MON. Ι.Κ.Ε.	1.700,00
MEDIA MATRIX S.M.P.C (Ι.Κ.Ε.)	1.000,20

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4374/2016 Αρ. 6

Επωνυμία επιχείρησης ΜΜΕ	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2020 (σε €)
MEDIA2DAY ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	76.500,00
MEDSTEM SERVICES	1.000,00
MINDSUPPORT Ι.Κ.Ε.	2.000,00
Monocle Media Lab - Mononews Ι.Κ.Ε.	67.486,50
MORAX MEDIA ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	3.226,13
MPAM MEDIA Ι.Κ.Ε.	3.800,00
NEW MC ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.	4.850,00
NEW MEDIA NETWORK SYNAPSIS S.A.	76.000,00
NEW TIMES PUBLISHING Ι.Κ.Ε.	21.000,00
NEW YORK TIMES FRANCE-ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	5.600,00
NEWPOST PRIVATE COMPANY	9.500,00
NEWSIT Ε.Π.Ε.	78.000,00
NK MEDIA GROUP Ε.Π.Ε.	27.750,00
NOTICE CONTENT AND SERVICES ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	650,00
OLIVE MEDIA Α.Ε.	5.000,00
ON ACTIVE Ε.Ε.	9.500,00
PERFECT MEDIA ADVERTISING ΜΙΚΕ	54.500,00
PREMIUM Α.Ε.	22.000,00
PREMIUMMEDIA Ι.Κ.Ε.	2.000,00
PRESS ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ Ι.Κ.Ε.	1.400,00
PRIME APPLICATIONS Α.Ε.	29.000,00
R MEDIA ΕΚΔΟΣΤΙΚΗ Ε.Ε.	1.650,00
R. MEDIA Μ.Ε.Π.Ε	19.500,00
RADIO PLAN BEE Ι.Κ.Ε.	13.816,00
REAL MEDIA Α.Ε.	114.650,00
RENDER MEDIA Ι.Κ.Ε.	4.000,00
REPORT PRIVATE COMPANY	1.500,00
SABD ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	45.790,00
SBD Ι.Κ.Ε.	57.424,78
SFERA RADIO ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	5.493,42
SLEED Ι.Κ.Ε.	499.060,00
SPORT TV- ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ Α.Ε.	4.751,15
SPORTNEWS ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ Α.Ε.	9.500,20
SPOT Ο.Ε. - ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΕΛΛΗΝΑΣ	927,00
STAR Α.Ε. ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	1.050,00
START NOUVEAU SP Ο.Ε.	12.500,00
TELIA COMMUNICATIONS Α.Ε.	5.000,00
THE TOC DIGITAL MEDIA ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ Α.Ε.	18.500,00
TLIFE Ε.Π.Ε.	22.000,00
TYPOS MEDIA Ε.Π.Ε.	6.800,00
U MEDIA ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Ι.Κ.Ε.	3.563,30
VICTORY Μ.Ε.Π.Ε.	2.055,75
VITO PR & EVENTS	3.500,00
VOTE POSITIVE CRITERION ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ Ε.Π.Ε.	3.500,00
W.S.F. WALL STREET FINANCE Ι.Κ.Ε.	5.200,00
WORLD TWENTY FOUR SEVEN Ε.Ε.	13.100,10
ZOUGLA.GR Α.Ε.	42.208,34
ΑΓΡΟΤΥΠΟΣ Α.Ε.	760,00
ΑΔΕΣΜΕΥΤΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ Ι.Κ.Ε.	3.300,00
ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ Π. & ΣΙΑ Α.Ε.-Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ	66.523,40
ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΑΜΙΑΝΟΣ	370,00
ΑΘΕΝΣ ΒΟΪΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	29.600,00
ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ Α.Ε.	5.000,00
ΑΛΕΞΙΟΥ Γ. & ΣΙΑ Α.Ε.	1.622,25
ΑΛΕΥΡΙΤΗΣ ΤΡΥΦΩΝ Μ.Ε.Π.Ε.	3.000,00
ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ Α.Ε.	208.001,00
ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ	707.929,09
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ Α.Ε.	35.500,00
ANTENNA TV Α.Ε.	714.395,35
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ-ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ INTERNET	51.000,00
ΑΡΓΩ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ Μ.Ε.Π.Ε.	1.700,00
ΑΡΕΤΗ-ΑΝΝΑ Ε.ΤΖΑΛΛΑ & ΣΙΑ Ε.Ε.	150,00
ΑΣΠΡΟΥΔΑΣ ΦΩΤΙΟΣ	330,00

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4374/2016 Αρ. 6

Επωνυμία επιχείρησης ΜΜΕ	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2020 (σε €)
ΑΧΑΪΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	1.344,16
Β. ΣΚΟΥΤΑΡΑΣ Α.Ε.	4.171,50
ΒΑΡΟΥΞΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	380,00
ΒΕΡΓΙΝΑ Α.Ε.	5.685,00
ΒΟΡΕΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ Α.Ε.	3.000,00
Γ. ΣΗΜΑΝΤΩΝΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	3.000,00
ΓΑΡΑΝΤΩΝΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	1.019,70
ΓΕΝΙΚΕΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.	4.822,00
ΓΝΩΜΗ Μ.Ε.Π.Ε.	315,00
Δ. ΡΟΥΧΩΤΑΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	17.306,47
ΔΕΪΛΟΓΚΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ	520,00
ΔΕΛΤΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.	336,00
ΔΕΣΜΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ	4.500,00
ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Θ. & ΣΙΑ Ι.Κ.Ε.	7.940,00
ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡ. ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΕΤ. ΜΜΕ	1.700,20
ΔΙΟΓΕΝΗΣ ΜΚΟ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	1.500,00
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.	11.557,05
ΔΙΦΩΝΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ ΑΕ	2.388,00
ΔΟΥΣΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΣΙΑ Ε.Ε.	6.500,00
ΔΥΑΔΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ Ε.Ε.	17.969,00
ΔΥΟ ΔΕΚΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	34.600,00
Ε.ΔΡΑΚΑΤΟΥ-Μ.ΔΡΑΚΑΤΟΥ Ο.Ε. - ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	2.932,48
Ε.ΣΠΥΡΟΥ-Γ.Κ.ΣΠΥΡΟΥ Ο.Ε.	15.000,00
ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ ΤΗΣ Ν.ΥΟΡΚΗΣ ΕΛΛΑΣ Ε.Π.Ε.	8.812,88
ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	574.696,70
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ	3.000,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ INFONEWS Ι.Κ.Ε.	14.861,50
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΝΤΥΠΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΚΑΡΑΜΑΝΟΓΛΟΥ Ε.Π.Ε	1.000,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗ Α.Ε	5.500,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΙΚΑΙΡΑ Α.Ε.	1.200,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΕΡΚΥΡΑ Α.Ε.	1.000,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΟ ΧΡΗΜΑ Α.Ε.	24.000,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	440.607,35
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΡΕΥΜΑΤΑ Α.Ε.	6.800,00
ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΒΟΡΕΙΩΝ ΠΡΟΑΣΤΙΩΝ ΜΟΝ. Ι.Κ.Ε.	1.000,00
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Α.Ε.	330,00
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	144.700,00
ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Ε.Π.Ε.	1.000,00
ΕΛΝΑΒΙ Ε.Π.Ε.	800,00
ΕΝΙΚΟΣ Α.Ε.	14.000,00
ΕΝΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.Β.Ε.Τ. ΕΚΔΟΣΕΙΣ	19.100,00
ΕΞΕΡΕΥΝΗΤΗΣ -ΕΞΠΛΟΡΕΡ Α.Ε.	26.000,00
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε.	150,00
ΕΡΙΝΥΑ ΕΙΔΗΣΕΙΣ Μ. Ι.Κ.Ε.	3.750,00
ΕΡΜΙΔΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	1.125,00
ΕΣ ΚΑΣΣΕΤΑΜΕDΙΑ ΜΙΚΕ	1.500,00
ΕΣΤΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΜΜΕ Α.Ε.	24.784,50
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΣΠΥΡΟΥ Ε.Π.Ε.	18.150,81
ΕΥΔΟΞΙΑ ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ & ΣΙΑ Ε.Ε.	1.500,00
ΕΥΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ	527,88
ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΣΤΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	102.259,00
ΖΟΥΓΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	1.500,00
Η ΑΥΓΗ Α.Ε.	10.000,00
Η ΕΠΟΧΗ ΣΥΝ. ΠΕ	1.900,00
ΗΡΟΔΟΤΟΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ Ι.Κ.Ε.	612,00
ΗΧΟΣ ΚΑΙ ΡΥΘΜΟΣ Α.Ε.	16.062,77
ΘΑΡΡΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Ε.Π.Ε.	240,00
ΘΕΜΑ ΡΑΔΙΟ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	2.683,35
ΘΕΣΣΑΛΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.	567,00
Ι. Ν. ΛΕΟΥΣΗΣ-ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.	1.000,00
ΙΚΑΡΟΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧ. Α.Ε.	15.809,00
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ	3.490,00

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4374/2016 Αρ. 6

Επωνυμία επιχείρησης ΜΜΕ	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2020 (σε €)
ΙΟΝΙΑΝ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	630,00
ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΙΟΝΑΤΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	12.000,00
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	2.500,00
ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΦΑΙΔΩΝ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι.	150,00
ΙΩΑΝΝΙΝΑ TV Α.Ε.	270,00
Κ.Μ.ΧΑΤΖΗΗΛΙΑΔΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.	2.703,28
ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ ΧΡ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	5.612,90
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	456.135,00
ΚΑΝΤΖΙΟΣ GR Α.Ε.	2.000,00
ΚΑΠΙΤΑΛ.GR Α.Ε.	151.100,00
ΚΑΡΑΜΗΤΣΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ	4.608,00
ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ	1.000,00
ΚΑΤΣΑΤΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ & ΣΙΑ Ε.Ε.	11.500,00
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	1.600,00
ΚΟΛΟΚΑΣ Δ. & ΣΙΑ Ο.Ε. - ΙΟΝΙΟΝ FM ΡΑΔ/ΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ	1.019,70
ΚΟΣΜΑΤΟΥ Σ. ΘΕΟΔΩΡΑ	834,30
ΚΡΗΤΙΚΑ ΝΕΑ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ	1.000,00
ΚΥΡΙΑΖΙΔΟΥ ΔΗΜΟΣΘ. ΑΝΝΑ	1.158,75
ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ Μ. Ι.Κ.Ε.	1.000,00
ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Δ. & ΣΙΑ Ε.Ε.	370,00
ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ Α.- ΜΑΣΟΥΡΑΣ Χ. Ο.Ε.	150,00
ΛΑΜΨΗ ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ & ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ Α.Ε.	25.128,37
ΛΕΥΚΟΦΡΥΔΟΥ ΖΩΗ ΙΚΕ	1.050,00
ΛΕΩΤΣΑΚΟΣ-ΜΠΟΥΣΜΠΟΥΡΕΛΗΣ Ο.Ε.	7.900,00
ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.	8.400,00
Μ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε.	2.000,00
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ TV Α.Ε.	18.541,28
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ Α.Ε.	5.000,00
ΜΑΛΤΕΖΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	295,00
ΜΑΜΑ 365 ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Ε.Π.Ε.	8.000,00
ΜΑΝΕΣΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΨΩΜΙΑΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ο.Ε.	21.902,28
ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΝ Ε.Π.Ε.	4.500,90
ΜΑΣΜΑΝΙΔΗΣ Ι.ΘΕΟΦΙΛΟΣ	834,30
ΜΕ ΟΔΗΓΟ ΤΟ ΔΙΑΒΗΤΗ	800,00
ΜΕΤΡΟΝΤΗΛ ΜΟΝ ΙΚΕ	7.669,35
ΜΙΧΕΛΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	3.000,00
ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ Μ. Ε.Π.Ε.	927,00
ΜΠΑΚΗ ΔΗΜ. ΔΗΜΗΤΡΑ	1.158,76
ΜΠΑΜΠΙΛΗ ΕΥΛΑΜΠΙΑ	1.200,24
ΜΠΕΡΔΕΣΗΣ Α.- ΤΣΑΜΗΣ Κ. Ο.Ε.	400,00
ΜΠΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ Ε.Π.Ε.	3.900,00
ΝΑΣΤΟΥΛΗΣ ΕΥ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	330,00
ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.	555.574,76
ΝΕΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ Ε.Π.Ε.	84.500,00
ΝΟΗΣΙΣ Ι.Κ.Ε.	5.500,00
ΞΥΠΟΛΙΤΑΚΗΣ Κ. ΠΑΝΤΕΛΗΣ	927,00
ΟΚΤΑΣ MEDIA Ι.Κ.Ε.	1.000,00
ΟΠΙΝΙΟΝ ΠΟΣΤ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.	4.500,00
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ Α.Ε. ΣΠΟΡ FM	2.448,00
ΟΡΕΣΤΙΔΑ Α.Ε.	630,00
ΟΤΕ Α.Ε.	22.871,96
ΟΥΖΟΥΝΙΔΟΥ Δ. ΣΟΦΙΑ	200,00
Π.Δ. ΕΚΔΟΣΕΙΣ Ε.Π.Ε.	15.938,63
ΠΑΛΟ ΕΠΕ - ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ	5.001,60
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ	2.100,00
ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧΑΗΛ	5.055,75
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	650,00
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ	1.000,00
ΠΑΠΑΛΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε. "DIRECTION BUSSINESS NETWORK"	9.314,00
ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	1.000,00
ΠΑΠΟΥΛΙΔΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.	1.000,00
ΠΑΡΑ ΕΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΜΟΝ. Ε.Π.Ε.	109.468,71
ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.	24.000,00

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4374/2016 Αρ. 6

Επωνυμία επιχείρησης ΜΜΕ	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2020 (σε €)
ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Σ. -ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΔΙΚΤΥΑΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ	3.500,00
ΠΕΛΟΠΑΣ Α.Ε.	926,00
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ ΠΑΤΡΩΝ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.	7.500,00
ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡ.ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	315,00
ΠΡΟΤΑΓΚΟΝ Α.Ε.	14.969,00
ΡΑΔΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ Α.Ε.	15.964,04
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΕΚΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	4.000,40
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.	37.817,65
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ Α.Ε.	130.467,27
ΡΑΔΙΟΦ. ΕΠΙΧ. RADIO NORTH 98 FM ΜΟΝ	25.599,86
ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ Α.Ε.	680,00
ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.	8.229,07
ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ Θ & Μ Ο.Ε.	1.900,00
Σ. ΤΣΟΠΑΝΑΚΗ - Η.ΚΩΤΙΑΔΗΣ ΥΙΟΙ Ο.Ε.	400,00
Σ.ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ -Θ.ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ Ο.Ε.	933,19
ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΣ ΑΛΕΞ. ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ	400,00
ΣΕΛΑΝΑ Α.Ε.	4.000,00
ΣΕΡΡΑΪΚΑ ΜΑΖΙΚΑ ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ Α.Ε.	870,00
ΣΙΑΔΗΜΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ	1.000,00
ΣΙΜΟΥΣΙ Ε.Ε.	9.500,00
ΣΙΝΕ ΝΙΟΥΖ Α.Ε.	20.895,00
ΣΚΛΑΒΟΥΝΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	695,25
ΣΚΟΥΛΙΚΑ ΚΛΕ.ΒΑΣΙΛΙΚΗ	240,00
ΣΟΦΙΑΝΝΑ Α.Ε.	2.521,52
ΣΟΦΟΣ Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ	170,00
ΣΤΕΦΑΝΗΣ Ι. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	150,00
ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕΒΕ	14.000,00
ΣΥΜΕΩΝ & ΣΙΑ Ο.Ε.	220,00
ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	5.500,00
ΣΥΡΓΚΑΝΗ ΛΑΜ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	1.000,00
ΣΧΗΜΑ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.	150,00
ΤΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΙΚΕ	4.000,00
ΤΟΥΛΑ Γ. ΜΑΡΙΝΑ & ΣΙΑ Ο.Ε.	1.150,00
ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΤΟΜΕΛΙΤΟΥ Ι. ΚΑΣΤΟΡΙΝΗ	1.500,00
ΤΣΑΝΤΖΑΛΟΣ ΛΑΜΠΡΟΣ	834,30
ΤΣΙΝΙΑΡΑΚΗΣ ΜΑΝΟΥΣΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	2.086,00
ΥΠΑΙΘΡΟΣ ΧΩΡΑ Α.Ε.	700,00
ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	9.600,00
ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ Α.Ε.	75.600,00
ΦΩΤΑΓΩΓΟΣ Ε.Π.Ε.	1.527,88
ΦΩΤΕΙΝΟΣ ΦΩΤΙΟΣ	2.000,00
ΧΡΥΣΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ Α.Ε.	6.500,00
ΣΥΝΟΛΟ	**8.257.692,18**

Σημείωση:

Στο πλαίσιο των ανωτέρω πληρωμών καταβλήθηκαν, σε συμμόρφωση με το ισχύον νομοθετικό, φορολογικό και κανονιστικό πλαίσιο, επιπρόσθετα ποσά τα οποία αφορούσαν σε πληρωμές για Φ.Π.Α., αγγελιόσημο, ειδικό φόρο τηλεοπτικών διαφημίσεων και λοιπές επιβαρύνσεις, συνολικού ποσού €2.116.389,40.

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4374/2016 Αρ. 6

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΟΓΩ ΔΩΡΕΑΣ, ΧΟΡΗΓΙΑΣ, ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ (ΑΡΘΡΟ 6 ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ Ν.4374/2016)

Νομικά Πρόσωπα

Επωνυμία επιχείρησης	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2020 (σε €)
"Η ΜΕΛΙΣΣΑ" ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟ ΘΗΛΕΩΝ	2.896,00
1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΓΟΥΛΑΣ	1.395,12
2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΓΟΥΛΑΣ	837,00
ACT FOR ART MAKE	350,00
ATHENS DEMOCRACY FORUM	10.000,00
COEURS POUR TOUS HELLAS	10.000,00
DELPHI ECONOMIC FORUM NPO	16.000,00
EKI ENERGY SERVICES LTD	1.699,05
EXCELLENSEAS: «ΘΑΛΑΣΣΕΣ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ ΤΗΣ PASTRA CRETONAXIOSA A.M.K.E»	6.000,00
FLOWER POWER ΚΟΙΝ. Σ.ΕΠ.	1.100,00
HEAVEN LIVE ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ε.Π.Ε.	70.000,00
MINDVIEW ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ	375,00
PAROS ANIMAL WELFARE SOCIETY PAWS	20.000,00
THE LONDON SCHOOL OF ECONOMICS AND POLITICAL SCIENCE (LSE)	17.534,73
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΡΟΔΟΥ ΚΟΛΟΣΣΟΣ	500,00
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ	463,99
ΑΝΑΤΟΛΙΑ	35.000,00
ΑΝΤΙΚΑΡΚΙΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΘΕΑΓΕΝΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	60.000,00
ΑΞΑΝΑ	10.000,00
ΑΠΟΣΤΟΛΗ	80.000,00
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	26.000,00
ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ	15.391,90
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΜΦΙΣΣΑΣ	2.883,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΚΥΜΗΣ	1.953,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΛΑΜΙΑΣ	4.278,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΕΙΟ	155.000,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΠΑΙΔΩΝ "Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ"	164.000,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΧΑΛΚΙΔΑΣ	2.637,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ	8.500,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ	3.646,00
ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ	1.090,00
ΓΝ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	2.103,20
ΓΝΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ	34.998,81
ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	5.000,00
ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	17.000,00
ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΣΑΜΟΥ	300,00
ΔΗΜΟΣ ΙΕΡΑΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	2.000,00
ΔΗΜΟΣ ΚΡΩΠΙΑΣ	25.000,00
ΔΗΜΟΣ ΜΑΡΑΘΩΝΑ	2.000,00
ΔΗΜΟΣ ΠΑΙΟΝΙΑΣ	5.000,00
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΟΥ – ΝΕΣΤΟΡΟΣ	4.000,00
ΔΗΜΟΣ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ	4.000,00
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ	20.000,00
ΔΙΑΖΩΜΑ	20.000,00
ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	20.000,00
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.	85.000,00
ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	11.000,00
ΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΕΚΕΧΕΙΡΙΑΣ	150,01
ΕΘΝΙΚΗ ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ	140.000,00
ΕΘΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΒΟΛΕΪ	35.000,00
ΕΘΝΙΚΟ & ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	5.939,48
ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ	35.000,00
ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ	19.000,00
ΕΘΝΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ	15.000,00
ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΕΟΔΥ	9.826,84
ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΕΟΠΥΥ	11.345,68
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	10.000,00
ΕΛΕΠΑΠ & ΜΑΖΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ	7.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	25.000,00

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4374/2016 Αρ. 6

Επωνυμία επιχείρησης	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2020 (σε €)
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ	100.214,22
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (ΗΑΕΕ)	55.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΣΤΟΛΟΓΙΑΣ	2.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ - ΕΛΕΠΑΠ	84.206,85
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ LOGISTICS	300,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΥΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΤΟΜΩΝ - Ε.Ε.Π.Α.Α.	250,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	40.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ	3.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ	1.342,41
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ''ΕΡΜΗΣ 1877''	20.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ	60.000,00
ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	20.500,00
ΕΛΛΗΝΟΓΕΡΜΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	15.000,00
ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ Ε-ΘΕΜΙΣ	2.000,00
ΕΝΩΣΗ ΜΑΖΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ	10.000,00
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	2.000,00
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΧΙΟΥ	1.000,00
ΕΠΙΤΡΟΠΗ "ΕΛΛΑΔΑ 2021"	530.000,00
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΜΥΚΛΩΝ	5.000,00
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ Thess INTEC Α.Ε.	30.000,00
ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ (ΕΔΕΚΑ)	2.000,00
ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΠΑΣΤΙΚΩΝ	8.722,69
Η ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	10.000,00
ΙΔΡΥΜΑ "Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ"	5.150,85
ΙΔΡΥΜΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ & ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑ	4.344,00
ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΙΚΥ	20.000,00
ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ	39.578,00
ΙΔΡΥΜΑ ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ	35.000,00
ΙΔΡΥΜΑ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ	10.000,00
ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ	7.500,00
ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΕΓΗΣ ΘΗΛΕΩΝ ''Ο ΑΓΙΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ''	9.000,00
ΙΔΡΥΜΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΩΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ	120.000,00
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΣΥΡΟΥ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΕΡΑΣ Ν. ΤΗΝΟΥ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ	325,80
ΠΡΩΤΟΠΡ.Γ.ΦΑΝΕΡΟΣ	325,80
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ	3.750,00
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΑΝΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ (Ι.Ο.Α.Σ.)	1.937,42
ΚΑΝΕ ΜΙΑ ΕΥΧΗ ΕΛΛΑΔΟΣ	3.000,00
ΚΕΝΤΡΟ ΑΓΑΠΗΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ	224,00
ΚΕΝΤΡΟ ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΤΟΜΩΝ "Η ΧΑΡΑ"	3.039,78
ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ	10.000,00
ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	9.000,00
ΚΕΝΤΡΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	5.140,00
ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ ΑΙΓΙΟΥ	10.000,00
ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΡΕΣΤΕΝΩΝ	10.000,00
ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ ΛΕΥΚΙΜΜΗΣ	10.000,00
ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ	6.232,00
ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ ΣΧΗΜΑΤΑΡΙΟΥ	10.000,00
ΚΕΝΤΡΟ ΥΠΟΔΟΧΗΣ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (ΚΥΑΔΑ)	9.903,17
ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	4.000,00
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΜΟΣΧΑΤΟΥ	3.000,00
ΛΕΣΧΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	12.000,00
ΜΟΡΙΑΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΓΙΑ ΤΟΝ COVID-19	33.589,00
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	2.100.000,00
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ '' ΤΟ ΑΝΘΟΣ''	250,00
ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ	69.000,00
ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΓΕΩΡΓΟΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ	2.000,00
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	6.725,00
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ ΜΕΤΑΞΑ	9.000,00
ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	20.000,00
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ - ΤΜΗΜΑ Δ.Ε.Ο.Σ.	12.000,00
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	10.354,17
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΩΦΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΙΜΨΗΣ - ΠΡΟΕΔΡΟΣ	30.000,00
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ	45.179,25

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4374/2016 Αρ. 6

Επωνυμία επιχείρησης	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2020 (σε €)
ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΟ DOWN	3.000,00
ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ SOS	13.507,42
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΑΚΟΕ	4.000,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ "Η ΑΜΥΜΩΝΗ"	30.000,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ	6.000,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ (ΠΣΣΑΣ)	1.350,00
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	1.000,00
ΠΑΡΚΟ ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑ Α.Μ.Κ.Ε.	1.000,00
ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	11.615,00
ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ	3.000,00
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ	20.000,00
ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	2.100,00
ΣΠΕΣΙΑΛ ΟΛΥΜΠΙΚΣ ΙΝΤΕΡΝΑΣΙΟΝΑΛ-ΕΛΛΑΔΑ	50.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΣΤΑΝΤΦΟΡΝΤ	3.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΔΑΣΟΠΥΡΟΣΒΕΣΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ	645,71
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΤΗΝΟΥ	500,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ''ΕΥΖΩ ΜΕ ΤΟ ΚΑΡΚΙΝΟ''	450,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΚΑΡΚΙΝΟΠΑΘΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΟΡΓΗ	5.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛΗΣ	13.412,00
ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΣ ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	150,01
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ	15.000,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ & ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ	3.496,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛ.ΜΕΣΙΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ	4.032,26
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΣΕΓΑΣ	23.500,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	20.000,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΤΟΧΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	9.000,00
ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	3.000,00
ΣΩΜΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ	2.200,00
ΣΩΜΑ ΟΜΟΤΙΜΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ	8.400,00
ΣΩΜΑΤΕΙΟ SANTA RUN ΧΑΝΙΑ	720,00
ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΑΜΕΑ ΑΡΓΟΣ ΚΑΛΥΜΝΟΥ	991,62
ΤΑΜΕΙΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΝ (ΤΑΠΑ)	160.086,64
ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΑ ΣΩΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (ΤΕΑΠΑΣΑ)	97.500,00
ΤΑΜΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	152.974,65
ΤΕΛΕΤΗ ΕΝΑΡΞΗΣ ΔΡΑΣΕΩΝ 1821	3.355,37
ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΤΕΕ)	10.000,00
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ	30.000,00
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ	191.100,00
ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	130,00
ΣΥΝΟΛΟ	5.908.169,10

Φυσικά Πρόσωπα

Πλήθος	Καθαρό Ποσό Πληρωμής εντός του 2020 (σε €)
11	261.029,00

Σημείωση:

Στο πλαίσιο των ανωτέρω πληρωμών καταβλήθηκαν, σε συμμόρφωση με το ισχύον νομοθετικό, φορολογικό και κανονιστικό πλαίσιο, επιπρόσθετα ποσά τα οποία αφορούσαν σε πληρωμές για Φ.Π.Α. και λοιπές επιβαρύνσεις, συνολικού ποσού €497.619,36.

Διαθεσιμότητα ετήσιας χρηματοοικονομικής έκθεσης

Διαθεσιμότητα ετήσιας οικονομικής έκθεσης

Η Ετήσια Οικονομική Έκθεση, στην οποία περιλαμβάνονται:

- Οι Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
- Η Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου
- Η Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου
- Η Έκθεση Ελέγχου του Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή
- Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας
- Γνωστοποιήσεις Ν.4261/2014, Αρ. 81
- Γνωστοποιήσεις Ν.4261/2014, Αρ. 82
- Γνωστοποιήσεις Ν. 4374/2016 Αρ. 6

είναι αναρτημένη στη διαδικτυακή διεύθυνση http://www.nbg.gr/.